आर्थिक सर्वेक्षण २०७७/७८

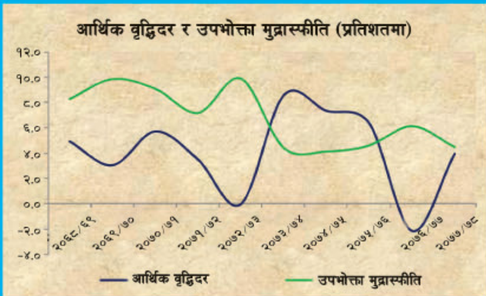

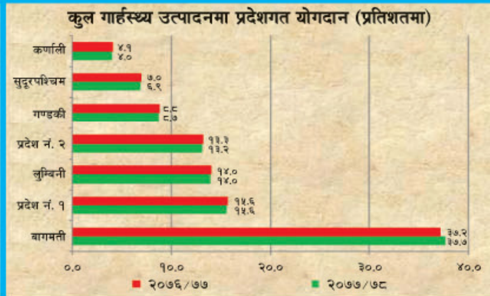

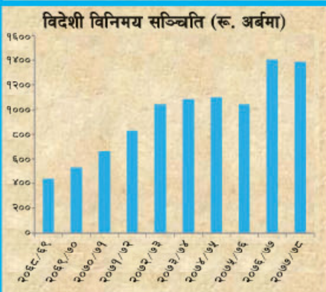

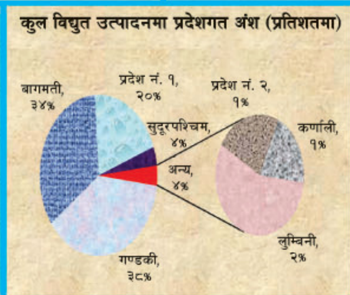

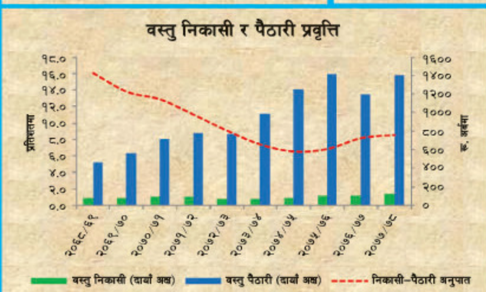

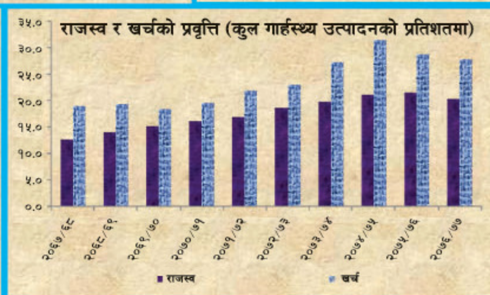

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

आर्थिक सर्वेक्षण २०७७/७८

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं

प्राक्कथन

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मका समष्टिगत आर्थिक परिसूचक, राजस्व परिचालन र खर्च व्यवस्थापनको अवस्था र सोही अवधिसम्मका आर्थिक-सामाजिक विकासका प्रमुख सूचकहरु समावेश गरी आर्थिक सर्वेक्षण २०७७/७८ प्रकाशन गरिएको छ।

प्रस्तुत सर्वेक्षणमा कोभिड-१९ महामारीको कारण नेपालको अर्थतन्त्रका विविध क्षेत्रमा परेको प्रभावका अतिरिक्त संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि गरिएका कार्यहरूको विवेचना गरिएको छ। संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक एवम् सामाजिक गतिविधि र आर्थिक एवम् वित्तीय स्थितिको एकीकृत विवरण प्रस्तुत गरिएको छ। सर्वेक्षणमा समावेश गरिएका तथ्याङ्कलाई बढी सरल र अर्थपूर्ण बनाउने गरी तथ्याङ्कीय प्रस्तुतिमा सुधार गरिएको छ।

कोभिड महामारीको प्रतिकूलताको बावजुद अधिकांश समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरु सकारात्मक रहेका छन्। राष्ट्रिय लगानीमा विस्तार भएको छ। वित्तीय पहुँच, पुंजी बजार र बीमाको दायरा विस्तार भएको छ। समग्र शोधनान्तर स्थिति बचतमा रहेको छ। विप्रेषण आप्रवाह र विदेशी विनिमय सञ्चिति वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्षको दोस्रो चौमासिक देखि क्रमशः कोभिडको प्रभाव न्यून भएसँगै सो अवधिमा आर्थिक गतिविधिमा विस्तार भई राजस्व परिचालनमा समेत सुधार भएको छ।

महामारीले सिर्जना गरेको प्रतिकूलताका बीच पनि चालु आर्थिक वर्षको पहिलो आठ महिनामा भूकम्प पछिको पुनर्निर्माण सहित भौतिक पूर्वाधार विकास र खर्च व्यवस्थापनमा उल्लेख्य प्रगति हासिल भएको छ। राष्ट्रको ऐतिहासिक धरोहरको रूपमा रहेको धरहरा, रानीपोखरी र दरबार हाइस्कूलको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ। बहुप्रतिक्षित मेलम्चीको पानी वितरण शुरु गरिएको छ। स्वास्थ्य पूर्वाधार निर्माण, क्षमता विस्तार र सुदृढीकरण तर्फ उल्लेख्य उपलब्धि हासिल भएको छ।

चालु आर्थिक वर्षको पछिल्लो नौ महिनादेखि व्यापकरूपमा फैलिइरहेको कोभिड-१९ महामारीको दोस्रो लहरको कारण आर्थिक गतिविधिमा सङ्कुचन आउने सम्भावना रहेको हुँदा आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ।

प्रस्तुत आर्थिक सर्वेक्षण अर्थतन्त्रमा अभिरुची राख्ने अर्थशास्त्री, अनुसन्धानकर्ता, शिक्षक, विद्यार्थी, उद्योगपति, व्यापारी लगायत सबै सरोकारवालाहरूलाई उपयोगी हुने विश्वास लिएको छु। आर्थिक सर्वेक्षण तयार गर्ने कार्यमा संलग्न अर्थ मन्त्रालयका सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरू र आवश्यक तथ्याङ्क एवम् सूचना उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने सम्वन्धित निकायका पदाधिकारीलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

जेष्ठ, २०७८

विष्णु प्रसाद पौडेल
अर्थमन्त्री

विषय सूची

प्राक्कथन

तालिका सूची

चार्ट सूची

छोटकरी रुप

कार्यकारी सारांश

१.	समग्र आर्थिक स्थिति	१
२.	कोभिड-१९ बाट नेपालको अर्थतन्त्रमा परेको प्रभाव	२५
३.	सार्वजनिक वित्त	५१
४.	मूल्य	७५
५.	वित्तीय क्षेत्र	७७
६.	बाह्य क्षेत्र	९७
७.	गरिबी निवारण र रोजगारी	१०१
८.	कृषि, वन तथा भूमिसुधार	११०
९.	उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति र पर्यटन	१३६
१०.	आवास तथा सहरी विकास, वातावरण तथा ऊर्जा	१५९
११.	भौतिक पूर्वाधार, यातायात तथा सञ्चार	१६७
१२.	सामाजिक क्षेत्र	१८६
१३.	भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण	२२०
१४.	सुशासन र प्रशासन	२२४
१५.	प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक तथा सामाजिक स्थिति	२३१

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरु

अनुसूचीहरु

तालिका सूची

तालिका १(क)	:विश्व आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	२
तालिका १(ख)	:दक्षिण एशियाली मुलुक तथा चीनको आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	४
तालिका १(ग)	:विश्वको मुद्रास्फीति (उपभोक्ता मूल्यमा आधारित, प्रतिशत)	४
तालिका १(घ)	:दक्षिण एशियाली मुलुक तथा चीनको मुद्रास्फीति	५
तालिका १(ङ)	:विश्व व्यापारको आयतन (वार्षिक प्रतिशत परिवर्तन)	६
तालिका २(क)	:मासिक राजस्व परिचालनको अवस्था (रु. करोडमा)	३३
तालिका २(ख)	:मासिक पुँजीगत खर्चको अवस्था (पुसदेखि मंसिरसम्म)(रु. करोडमा)	३४
तालिका २(ग)	:मासिक वस्तु निकासीको अवस्था (करोडमा)	३५
तालिका २(घ)	:मासिक वस्तु पैठारीको अवस्था (करोडमा)	३५
तालिका २(ङ)	:वैदेशिक व्यापारका परिसूचकहरू	३६
तालिका २(च)	:विप्रेषण आप्रवाह (रु. करोडमा)	३७
तालिका २(छ)	:थप भएको विदेशी विनिमय सञ्चिति (रु. अर्बमा)	३८
तालिका २(ज)	:पर्यटक आगमन (संख्यामा)	३९
तालिका २(झ)	:भारित औसत ब्याज दर (प्रतिशतमा)	४०
तालिका २(ञ)	:अन्तरबैङ्क तथा आधार दर (प्रतिशतमा)	४०
तालिका २(ट)	:कोभिड-१९ महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि ३ तहका सरकारबाट भएको विनियोजन, संकलन र खर्च विवरण (रु. करोडमा)	४४
तालिका २(ठ)	:आयकरमा छुट	४५
तालिका ३(क)	:संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकिकृत खर्च विवरण (रु. करोडमा)	५२
तालिका ३(ख)	:संघीय सरकारको वित्तको स्थिति	५२
तालिका ३(ग)	:संघीय सरकारको सार्वजनिक वित्तका सूचक	५४
तालिका ३(घ)	:संघीय सरकारको चालु खर्चको कार्यात्मक संरचना (प्रतिशतमा)	६०
तालिका ३(ङ)	:संघीय सरकारको पुँजीगत खर्चको कार्यात्मक विवरण (प्रतिशतमा)	६०
तालिका ३(च)	:व्यक्तिगत तथा व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर लिएका करदाताको विवरण	६२
तालिका ३(छ)	:सरकारी आय सरंचना (रु.करोडमा)	६३
तालिका ३(ज)	:संघीय सरकारको आय संरचना (रु. करोडमा)	६४
तालिका ३(झ)	:संघीय सरकारी खर्चमा आय, राजस्व, अनुदान र ऋणको अनुपात	६४
तालिका ३(ञ)	:विगत ३ वर्षको संघीय राजस्वको संरचना	६५
तालिका ३(ट)	:आयातमा आधारित कर र आन्तरिक करको संरचना (रु. करोडमा)	६५
तालिका ३(ठ)	:संघीय विभाज्य कोष र संघीय सञ्चित कोषमा सङ्कलन भएको राजस्व विवरण	६६
तालिका ३(ड)	:बाँडफाँटपछिको राजस्व विवरण (रु. करोडमा)	६६
तालिका ३(ढ)	:रोयल्टी संकलनको विवरण (रु. करोडमा)	६७

तालिका ३(ण)	:भुक्तानी गर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण तथा साँवा फिर्ता र ब्याज खर्च	७१
तालिका ३(त)	:अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरण (रु. करोडमा)	७३
तालिका ५(क)	:वित्तीय क्षेत्र सवलताका प्रमुख सूचकहरू	७९
तालिका ५(ख)	:प्रदेशगत रूपमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाका शाखा	८०
तालिका ५(ग)	:विद्युतीय भुक्तानी कारोबार	८१
तालिका ५(घ)	:प्रमुख मौद्रिक योगाङ्कहरूको वार्षिक बिन्दुगत परिवर्तन (प्रतिशतमा)	८२
तालिका ५(ङ)	:बैङ्कदर, पुनरकर्जादर र अनिवार्य नगद अनुपात (प्रतिशतमा)	८३
तालिका ५(च)	:सहुलियतपूर्ण प्रवाहित कर्जा	८७
तालिका ५(छ)	:धितोपत्र अभौतिकीकरणको अवस्था	९२
तालिका ५(ज)	:जीवन तथा निर्जीवन बिमा क्षेत्रको लगानीयोग्य साधन (रु. करोडमा)	९३
तालिका ५(झ)	:जीवन तथा निर्जीवन बीमकको संख्या	९४
तालिका ५(ञ)	:निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले प्रदान गरेको सुरक्षणको अवस्था	९५
तालिका ६(क)	:विप्रेषण आप्रवाहको अवस्था	९९
तालिका ६(ख)	:लाभांश भुक्तानीको अवस्था	१००
तालिका ७(क)	:श्रम स्वीकृति लिने विदेशी नागरिकको सङ्ख्या	१०३
तालिका ७(ख)	:प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट सिर्जित रोजगारीको विवरण	१०४
तालिका ७(ग)	:तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रमको कार्यान्वयन अवस्था	१०५
तालिका ७(घ)	:श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको विवरण	१०६
तालिका ७(ङ)	:वैदेशिक रोजगारीमा श्रमिक पठाउन ईजाजत प्राप्त कम्पनीहरूको विवरण	१०७
तालिका ७(च)	:देशगत वैदेशिक रोजगारीको स्थिति (सङ्ख्या)	१०८
तालिका ७(छ)	:वैदेशिक रोजगारीको क्रममा मृत्यु हुनेहरूको सङ्ख्या र आर्थिक सहायताको विवरण	१०८
तालिका ७ (ज)	:वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी सेवा लिनेहरूको विवरण (सङ्ख्यामा)	१०९
तालिका ८(क)	:न्युनतम समर्थन मुल्य तोकिएका वस्तुहरू	१११
तालिका ८(ख)	:कृषि बालीको उत्पादन स्थिति	११४
तालिका ८(ग)	:प्रतिव्यक्ति दुध र अण्डा उपलब्धता	१२०
तालिका ८(घ)	:विगत १० आर्थिक वर्षको स्रोत बीऊ उत्पादन तथा बालीको जात उन्मोचन विवरण	१२४
तालिका ८(ङ)	:पशुपालन र तरकारी खेती कर्जाको स्थिति	१२६
तालिका ८(च)	:छिमेकी मुलुकहरूको वन क्षेत्रको स्थिति	१२८
तालिका ८(छ)	:आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्त्यसम्ममा वनहरूको विवरण	१२९
तालिका ८(ज)	:वन्यजन्तुको संख्याको स्थिति	१३०
तालिका ८(झ)	:नमुना परीक्षणको सङ्ख्या	१३२
तालिका ८(ञ)	:संरक्षित क्षेत्र भ्रमण गर्ने पर्यटक सङ्ख्या र संरक्षित क्षेत्रबाट सङ्कलित राजस्व	१३३
तालिका ९(क)	:उद्योग दर्ता विवरण (लगानी रु.करोडमा)	१३८
तालिका ९(ख)	:उद्योग वर्गीकरण अनुसार दर्ता र लगानी	१३८
तालिका ९(ग)	:वर्गीकरणका आधारमा विदेशी लगानी स्वीकृत भएका उद्योगहरूको विवरण	१४१

तालिका ९(घ)	:देशगत रूपमा विदेशी लगानी (आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म)	१४२
तालिका ९(ङ)	:विदेशी लगानी स्वीकृति पाएका उद्योगहरूको प्रदेशगत विवरण (संख्या)	१४२
तालिका ९(च)	:औद्योगिक बौद्धिक सम्पत्तिको विवरण	१४६
तालिका ९(छ)	:पेट्रोलियम पदार्थको आयातको स्थिति (आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा)	१५२
तालिका १०(क)	:प्रदेशगत विद्युत पहुँचको विवरण	१६२
तालिका १०(ख)	:कुल जलविद्युत उत्पादन (मेगावाट)	१६३
तालिका १०(ग)	:आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म सम्पन्न भएका जलविद्युत आयोजना	१६४
तालिका १०(घ)	:क्षेत्रगत विद्युत उपभोग (गिगावाट घण्टामा)	१६५
तालिका ११(क)	:संघबाट गरिएको सडक विस्तार (किलोमिटरमा)	१६७
तालिका ११(ख)	:पछिल्लो पाँच वर्षको सडक सुविधा विस्तारको स्थिति	१६८
तालिका ११(ग)	:प्रदेशअनुसार स्थानीय सडकको विवरण (किलोमिटरमा)	१६९
तालिका ११(घ)	:प्रदेश र स्थानीयतहबाट निर्माण भएका सडकको विवरण (किलोमिटरमा)	१७०
तालिका ११(ङ)	:भौगोलिक क्षेत्र अनुसार स्थानीय सडक विस्तार (२०७७ फागुनसम्म)	१७०
तालिका ११(च)	:प्रदेशअनुसार प्रदेश र स्थानीय सडकको विभाजन विवरण (किलोमिटरमा)	१७०
तालिका ११(छ)	:नागरिक उड्डयनसम्बन्धी सूचकहरू	१७५
तालिका ११(ज)	:रेलमार्ग र ट्र्याक बेडको विवरण	१७६
तालिका ११(झ)	:ब्रोडब्याण्ड ईन्टरनेट जडानको विवरण	१७८
तालिका ११(ञ)	:श्रव्य-दृष्यसम्बन्धी इजाजत संख्या	१८१
तालिका ११(ट)	:टेलिफोन सेवा विस्तार	१८२
तालिका ११(ठ)	:टेलिफोन र इन्टरनेट सेवाको विस्तार	१८२
तालिका ११(ड)	:डाटा/इन्टरनेट सेवा प्रयोगकर्ताको संख्या	१८२
तालिका ११(ढ)	:दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको तुलनात्मक विवरण	१८३
तालिका ११(ण)	:भाषागत रूपमा दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको विवरण	१८४
तालिका १२(क)	:सामाजिक क्षेत्र विकासका परिसूचक	१८६
तालिका १२(ख)	:नेपालको पछिल्लो ३ दशकको मानव विकासको अवस्था	१८७
तालिका १२(ग)	:शैक्षिक उपलब्धिका सूचकहरू	१८९
तालिका १२(घ)	:प्रदेशअनुसार विभिन्न तहका विद्यालयको विवरण	१९०
तालिका १२(ङ)	:विद्यालय प्रकारअनुसारका विद्यालयको विवरण	१९१
तालिका १२(च)	:सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक विवरण २०७७	१९२
तालिका १२(छ)	:सामुदायिक विद्यालयमा तहगत विद्यालय, विद्यार्थी र शिक्षक अनुपात	१९३
तालिका १२(ज)	:विद्यालयगत र तहगत शिक्षकको लैंङ्गिक विवरण	१९३
तालिका १२(झ)	:सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको प्रदेशगत विवरण	१९४
तालिका १२(ञ)	:विद्यालय तहमा विद्यार्थी भर्नाको अवस्था	१९४
तालिका १२(ट)	:शैक्षिक वर्ष २०७७ मा तहगत विद्यार्थी भर्नाको अवस्था	१९५
तालिका १२(ठ)	:तहगत विद्यार्थी भर्नादर सम्बन्धी विवरण (शैक्षिक वर्ष २०७७)	१९६
तालिका १२(ड)	:प्रदेशगत रूपमा विद्यार्थी खुद भर्नादर (शैक्षिक वर्ष २०७७)	१९६

तालिका १२(ढ)	:माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE) उत्तीर्ण विवरण (शैक्षिक वर्ष २०७६)	१९७
तालिका १२(ण)	:माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा (कक्षा १२), २०७७	१९७
तालिका १२(त)	:स्वास्थ्यसम्बन्धी सूचकहरू (२०७७ फागुन)	२०२
तालिका १२(थ)	:स्वास्थ्य संस्था, शैय्या र जनशक्तिको विवरण	२०४
तालिका १२(द)	:प्रदेशअनुसार स्वास्थ्य सेवाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या	२०५
तालिका १२(ध)	:विस्तारित खोप एवम् राष्ट्रिय पोलियो खोप (सङ्ख्यामा)	२०५
तालिका १२(न)	:निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम	२०८
तालिका १२(प)	:विपन्न नागरिक औषधि उपचार (संख्यामा)	२०८
तालिका १२(फ)	:आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाइको स्थिति	२०९
तालिका १२(ब)	:खानेपानी तथा सरसफाईबाट लाभान्वित जनसंख्या (संख्यामा)	२०९
तालिका १२(भ)	:उद्धार गरिएका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको विवरण	२१२
तालिका १२(म)	:पुनर्स्थापना केन्द्रबाट सेवा लिनेको विवरण	२१३
तालिका १२(य)	:हराएका बालबालिकाको सङ्ख्या	२१५
तालिका १२(र)	:विद्युतीय प्रणालीमार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने संख्या	२१६
तालिका १२(ल)	:सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको लक्षित समूह अनुसार दर र कुल संख्याको विवरण	२१७
तालिका १२(व)	:सूचीकृत रोजगारदाता र योगदानकर्ताको विवरण	२१८
तालिका १२(श)	:योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत दावी भुक्तानीसम्बन्धी विवरण	२१९
तालिका १३(क)	:निजी आवास पुनर्निर्माणको स्थिति (सङ्ख्यामा)	२२०
तालिका १३(ख)	:क्षति भएका सार्वजनिक संरचना पुनर्निर्माणको स्थिति (सङ्ख्यामा)	२२२
तालिका १४(क)	:सेवाको आधारमा महिला/पुरुष निजामती कर्मचारी विवरण	२२६
तालिका १४(ख)	:समावेशी तथा खुला विज्ञापनबाट सिफारिस भएका उम्मेदवार सङ्ख्या	२२७
तालिका १४(ग)	:नेपालमा लागू औषध दुर्व्यसनीको अवस्था	२२८
तालिका १५(क)	:प्रदेशगत आर्थिक तथा सामाजिक परिसूचक	२३४
तालिका १५(ख)	:प्रदेश सरकारको कुल खर्चको प्रवृत्ति (रु.करोडमा)	२३५
तालिका १५(ग)	:प्रदेश सरकारको खर्चको अवस्था* (रू.करोडमा)	२३७
तालिका १५(घ)	:प्रदेशको सञ्चित तथा विभाज्य कोषको प्राप्ति (रु.करोडमा)	२३७
तालिका १५(ङ)	:स्थानीय तहको खर्चको अवस्था (रु.करोडमा)	२३८
तालिका १५(च)	:स्थानीय तहको राजस्व सङ्कलन (रु.करोडमा)	२३८
तालिका १५(छ)	:चालु आर्थिक वर्षमा प्रमुख खाद्यान्न बालीको प्रदेशगत उत्पादनको अनुपात	२३९
तालिका १५(ज)	:प्रदेशगत वन क्षेत्रको स्थिति	२३९
तालिका १५(झ)	: स्थानीय तहगत वन क्षेत्रको स्थिति (प्रतिशत)	२४०
तालिका १५(ञ)	:लघु, घरेलु तथा साना उद्योगहरूको प्रदेशगत विवरण	२४२
तालिका १५(ट)	:प्रदेशगत रूपमा दर्ता भएका कम्पनीहरूको विवरण	२४२
तालिका १५(ठ)	:प्रदेशगत रूपमा विद्यार्थी भर्नाको विवरण	२४३

चार्ट सूची

चार्ट १(क)	:विश्व आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	३
चार्ट १(ख)	:नेपाल, भारत र चीनको मुद्रास्फीतिको तुलनात्मक विवरण (प्रतिशतमा)	५
चार्ट १(ग)	:कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	८
चार्ट १(घ)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा कृषि क्षेत्रको योगदान (प्रतिशतमा)	९
चार्ट १(ङ)	:कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदरमा क्षेत्रगत योगदान	९
चार्ट १(च)	:चालु आर्थिक वर्षको आर्थिक वृद्धिदरमा उपक्षेत्रहरूको योगदान (प्रतिशतमा)	१०
चार्ट १(छ)	:उपभोगको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	१०
चार्ट १(ज)	:निजी, सरकारी तथा गैरनाफामूलक संस्थाको उपभोग	११
चार्ट १(झ)	:आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा निजी क्षेत्रको उपभोग संरचना* (प्रतिशतमा)	११
चार्ट १(ञ)	:कुल गार्हस्थ्य बचत र कुल राष्ट्रिय बचत	१२
चार्ट १(ट)	:लगानी (कुल पुँजी निर्माण) को प्रवृत्ति	१३
चार्ट १(ठ)	:कुल स्थिर पुँजी निर्माण (स्थिर लगानी) संरचना (प्रतिशतमा)	१३
चार्ट १(ड)	:कुल गार्हस्थ्य बचत-लगानी अन्तर	१४
चार्ट १(ढ)	:कुल राष्ट्रिय बचत-लगानी अन्तर	१५
चार्ट १(ण)	:प्रचलित मूल्यमा प्रतिव्यक्ति आयको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१५
चार्ट १(त)	:प्रतिव्यक्ति राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय (अमेरिकी डलरमा)	१६
चार्ट १(थ)	:कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१७
चार्ट १(द)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा उद्योग क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१८
चार्ट १(ध)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा निर्माण क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१९
चार्ट १(न)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा विद्युत, ग्याँस तथा वाष्प तथा वातानुकुलित आपूर्ति सेवा योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१९
चार्ट १(प)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा थोक, खुद्रा व्यापार, हलुका सवारी मर्मत सेवा क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर	२०
चार्ट १(फ)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर	२१
चार्ट १(ब)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यातायात तथा भण्डारण क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर	२२
चार्ट १(भ)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा घरजग्गा कारोवार क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर	२३
चार्ट १(म)	:कुल मूल्य अभिवृद्धिमा सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	२४
चार्ट २(क)	:कोभिड संक्रमण दर उच्च भएका देश (जनसंख्या प्रति लाखमा)	२६
चार्ट २(ख)	:कोभिड संक्रमण संख्या उच्च भएका प्रमुख १० देश (जनसंख्या प्रति लाखमा)	२६
चार्ट २(ग)	:कुल जनसंख्याको तुलनामा कोभिड-१९ बाट बढी मृत्यु भएका १० देश	२७
चार्ट २(घ)	:कोभिड-१९ बाट बढी मृत्यु भएका प्रमुख १० देश (जना प्रति लाखमा)	२८
चार्ट २(ङ)	:मासिक रूपमा नेपालमा कोभिड संक्रमणको स्थिति (संख्यामा)	२९

चार्ट २(च)	:कोभिड-१९ को दोस्रो लहरमा दैनिकरूपमा संक्रमित हुनेको विवरण	३०
चार्ट २(छ)	:पछिल्लो ३ वर्षको वैदेशिक व्यापारको अवस्था (रु. करोडमा)	३७
चार्ट ३(क)	:संघीय सरकारको बजेट तथा राजस्व सन्तुलन	५३
चार्ट ३(ख)	:संघीय सरकारको खर्चको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	५५
चार्ट ३(ग)	:राजस्वको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	५५
चार्ट ३(घ)	:राजस्व संरचना (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	५६
चार्ट ३ (ङ)	:खुद सार्वजनिक ऋणको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	५६
चार्ट ३(च)	:आन्तरिक ऋण परिचालनको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	५७
चार्ट ३(छ)	:ऋण सेवा खर्चको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	५७
चार्ट ३(ज)	:अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	५८
चार्ट ३(झ)	:अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोगको स्थिति	५८
चार्ट ३(ञ)	:चालु खर्च, पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको प्रवृत्ति	५९
चार्ट ३(ट)	:पुँजीगत खर्चको प्रवृत्ति (प्रतिशतमा)	६२
चार्ट ३(ठ)	:वैदेशिक अनुदान तथा ऋण प्रतिवद्धता (कुल प्रतिवद्धताको प्रतिशतमा)	६८
चार्ट ३(ड)	:विकास सहायता उपयोगको संरचना	६९
चार्ट ३(ढ)	:अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालनको संरचना	७०
चार्ट ३(ण)	:बजेट तथा गैर बजेट संयन्त्रबाट परिचालित अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता	७०
चार्ट ३(त)	:विनिमय दरको कारण वैदेशिक ऋण दायित्वमा परेको प्रभाव	७२
चार्ट ४(क)	:समग्र तथा क्षेत्रगत उपभोक्ता मुद्रास्फिति दर (प्रतिशतमा)	७५
चार्ट ५(क)	:२०७७ पुस मसान्तमा वित्तीय प्रणालीको सम्पत्ति र दायित्वको संरचना	७८
चार्ट ५(ख)	:व्याजदरको प्रवृत्ति (प्रतिशतमा)	८४
चार्ट ५(ग)	:बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप परिचालन संरचना	८५
चार्ट ५(घ)	:बैङ्क तथा वित्तीय सँस्थाबाट प्रवाहित क्षेत्रगत कर्जा संरचना	८६
चार्ट ५(ङ)	:नेप्से सूचकाङ्क र नेप्से फ्लोट सूचकाङ्क (बिन्दुमा)	९१
चार्ट ६(क)	:कुल व्यापारमा निर्यात/आयातको अंश (प्रतिशतमा)	९७
चार्ट ६(ख)	:बाह्य क्षेत्रका प्रमुख परिसूचकहरू (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	९८
चार्ट ७(क)	:वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको देशगत विवरण (प्रतिशतमा)	१०७
चार्ट ८(क)	:चालु आर्थिक वर्षमा खाद्यान्न बालीको उत्पादकत्व (मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा)	११५
चार्ट ८(ख)	:चालु आर्थिक वर्षमा दलहन बालीको उत्पादन संरचना	११६
चार्ट ८(ग)	:उखुको उत्पादन र वृद्धिदर (उत्पादन लाख मेट्रिक टनमा)	११८
चार्ट ८(घ)	:चियाको उत्पादन र वृद्धिदर (उत्पादन हजार मेट्रिक टनमा)	११८
चार्ट ८(ङ)	:माछाको उत्पादन (हजार मेट्रिक टनमा)	११९
चार्ट ८(च)	:पछिल्लो ५ वर्षको मासुको उत्पादन	१२०
चार्ट ८(छ)	:पछिल्लो ५ वर्षको रासायनिक मल आयात (हजार मेट्रिक टन)	१२३
चार्ट ९(क)	:विगत १० वर्षमा वार्षिक रूपमा स्वीकृति प्राप्त उद्योगमा भएको लगानी प्रतिवद्धता	१३९

चार्ट ९(ख)	:वार्षिक रूपमा कुल प्रस्तावित विदेशी लगानी (रु.करोडमा)	१४०
चार्ट ९(ग)	:कम्पनी दर्ताको संख्या (आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म)	१४४
चार्ट ९(घ)	:पर्यटक आगमन सङ्ख्या र वृद्धि दर	१५३
चार्ट ९(ङ)	:भ्रमणको उद्देश्यअनुसार पर्यटक आगमन (सन् २०२० मा)	१५४
चार्ट ९(च)	:देशगत रूपमा पर्यटक आगमन सङ्ख्या (सन् २०२० मा)	१५५
चार्ट १०(क)	:आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म ऊर्जा खपतको अवस्था	१६५
चार्ट १०(ख)	:क्षेत्रगत विद्युत खपत (प्रतिशत)	१६६
चार्ट ११(क)	:प्रदेशगत सडकको स्थिति (किलोमिटरमा)	१६९
चार्ट ११(ख)	:प्रादेशिक तथा स्थानीय सडकको स्थिति (किलोमिटरमा)	१७१
चार्ट ११(ग)	:दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको विवरण	१८४
चार्ट १२(क)	:पछिल्लो दशकको शिक्षा क्षेत्रको वृद्धिदर र योगदान	१८८
चार्ट १२(ख)	:विद्यालय प्रकारको अनुपात (२०७७ फागुनसम्म)	१९१
चार्ट १२(ग)	:सबै तहका विद्यालयमा शिक्षकको लैङ्गिक संरचना	१९२
चार्ट १२(घ)	:पछिल्लो ५ वर्षको कुल विद्यार्थी संख्या र वृद्धिदर	१९५
चार्ट १२(ङ)	:कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका बालबालिका मध्ये बालविकास केन्द्रको अनुभव लिई आएका बालबालिकाको विवरण	१९९
चार्ट १२(च)	:नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएका चिकित्सक (संख्यामा)	२०७
चार्ट १२(छ)	:बाल हेल्पलाइन (१०९८) बाट लाभान्वित बालबालिका (सङ्ख्यामा)	२१४
चार्ट १३(क)	:सार्वजनिक संरचना पुनर्निर्माणको स्थिति	२२३
चार्ट १५(क)	:राष्ट्रिय कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशगत योगदान (प्रतिशतमा)	२३१
चार्ट १५(ख)	:आधारभूत मूल्यमा प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	२३२
चार्ट १५(ग)	:आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (प्रतिशतमा)	२३३
चार्ट १५(घ)	:कुल खर्चमा पूँजीगत खर्चको अनुपात (प्रतिशतमा)	२३६
चार्ट १५(ङ)	:विनियोजित बजेटमा यथार्थ खर्चको अनुपात* (प्रतिशतमा)	२३६
चार्ट १५(च)	:प्रदेशगत रूपमा उद्योगमा लगानीको अवस्था (रु. अर्बमा)	२४१
चार्ट १५(छ)	:प्रदेशगत विद्यार्थी संरचना (संख्या र प्रतिशतमा)	२४४

छोटकरीरूप

ABBS	Any Branch Banking System
API	Application Programming Interface
ART	Anti-Retro Treatment
ARV	Anti-Retro Viral
ASYCUDA	Automated System for Custom Data
CCMC	COVID-19 Co-ordination and Management Center
COPOMIS	Co-oprative and Poverty Related Management Information System
DNS	Domain Name System
DOMS	Debt Operating Management System
EFT	Electronic Fund Transfer
EMIS	Employment Management Information System
EXIM	Export Import
FISM	Financial Intermediation Services Indirectly Measured
GVA	Gross Value Added
ITS	Integrated Tax System
LMBIS	Line Ministry Budgetary Information System
LRMIS	Land Records Management and Information System
PAMS	Property Accounting and Management System
PLMBIS	Province Line Ministry Budgetary Information System
PMTCT	Prevention of Mother to Child Transmission
RA-IMS	Road Accident Information Management System
RF	Revolving Fund
RMIS	Revenue Management Information System
SEE	Secondary Education Examination
SEIA	Supplementary Environment Impact Assessment
SuTRA	Sub-National Treasury Regulatory Application
TIFA	Trade and Investment Framework Agreement
TIP	Trade and Investment Program
TSA	Treasury Single Account
VCTS	Vehicle Consignment Tracking System
USSD	Unstructured Supplementary Service Data

कार्यकारी सारांश

१. सन् २०२० को शुरुवातदेखि नै कोभिड-१९ को विश्वव्यापी महामारीले युगमा विरलै आउने मानवीय र आर्थिक सङ्कट उत्पन्न गराइरहेको छ। वैश्विक महामारीले जनस्वास्थ्य र मानव जीवनमा समेत निकै क्षति पुऱ्याइरहेको छ। महामारीको कारण विश्वव्यापी आर्थिक क्रियाकलापमा सुस्तता आएसँगै अधिकांश मुलुकको आर्थिक वृद्धि ऋणात्मक भई सन् २०२० मा विश्व अर्थतन्त्र ३.३ प्रतिशतले सङ्कुचन भएको थियो।

२. कोभिड-१९ विरुद्धको खोपको उत्पादन र वितरणसँगै विभिन्न मुलुकले आफ्ना नागरिकलाई खोप लगाउन शुरु गरिसकेको हुँदा आगामी दिनमा विश्व बजारको आपूर्ति श्रृङ्खला सुचारु हुने, वस्तुको मागमा वृद्धि हुने, बन्दाबन्दी खुकुलो हुँदै जाने, हरेक मुलुकको काम गर्ने तरिकामा परिवर्तन हुने र उपभोक्ता, उद्योग तथा व्यवसायलाई आर्थिक सुविधा र राहत उपलब्ध गराउन वित्तीय सहयोगमा वढोत्तरी हुने भएकोले सन् २०२१ मा विश्व अर्थतन्त्र ६.० प्रतिशतले विस्तार हुने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको प्रक्षेपण रहेको छ।

३. २०७८ जेठ ७ सम्म नेपालमा कोभिड-१९ महामारीबाट संक्रमित हुनेको संख्या ४ लाख ८० हजार ४ सय १८ पुगेको छ भने कोभिड-१९ को कारण मृत्युवरण गर्नेको संख्या ५ हजार ६ सय ५७ रहेको छ। कोभिड-१९ महामारीको पहिलो लहरको अवधिमा कुल संक्रमित संख्यामा मृत्युदर (Case Fatality Rate) १.०९ प्रतिशत रहेको थियो भने दोस्रो लहरको ४६ दिनको अवधिमा यस्तो दर १.२९ प्रतिशत रहेको छ। २०७८ जेठ ७ सम्म सक्रिय संक्रमितको संख्या १ लाख १४ हजार ३ सय ५८ रहेको छ भने कोभिड-१९ बाट निको हुनेको संख्या ३ लाख ६० हजार ४ सय ३ पुगेको छ। साथै, २८ लाख ३४ हजार ९८ व्यक्तिको रियल टाइम पि.सि.आर. परीक्षण गरिएको छ।

४. कोभिड-१९ महामारीबाट नागरिकको जनस्वास्थ्य तथा जीवन रक्षाको लागि पिसिआर परीक्षण र कोभिड उपचार निःशुल्क गरिनुका साथै कोभिड-१९ बिरुद्धको खोप समेत निःशुल्क लगाउन शुरु गरिएको छ। कोभिड-१९ बिरुद्धको खोप अभियान अन्तर्गत २०७८ बैशाख १५ सम्म कोभिशिल्ड र भेरोसेल गरी २० लाख ९१ हजारलाई पहिलो मात्रा खोप र ३ लाख ३२ हजारलाई दोस्रो मात्रा खोप लगाइएको छ।

५. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कोभिड-१९ महामारीबाट नेपालको अर्थतन्त्र प्रभावित हुन गई आर्थिक वृद्धिदर पछिल्लो दुई दशकमै पहिलोपटक २.१२ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको छ जुन आर्थिक वर्ष २०७१/७२ मा गएको विनाशकारी भूकम्पबाट सिर्जित आर्थिक क्षति भन्दा उच्च हो। स्वास्थ्य सङ्कटको अवस्थामा क्रमशः सुधार आउने अपेक्षा सहित नेपालको आर्थिक वृद्धिदर चालु आर्थिक वर्षमा ४.०१ प्रतिशत रहने अनुमान गरिएकोमा चालु आर्थिक वर्षको तेस्रो

चौमासिकबाट तीव्र गतिले फैलिइरहेको कोभिड-१९ को दोश्रो लहरको कारण अनुमानित आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण छ।

६. कोभिड-१९ महामारीको कारण आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश बाहेक सबै प्रदेशको आर्थिक वृद्धिदर ऋणात्मक रहेकोमा चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सबै प्रदेशको आर्थिक वृद्धिदर ३.५ प्रतिशत भन्दा उच्च रहने अनुमान छ। यस अवधिमा तुलनात्मकरुपमा आर्थिक वृद्धिदर सबैभन्दा बढी वागमती प्रदेशको ४.६५ प्रतिशत र सबैभन्दा कम प्रदेश नं. २ को ३.५२ प्रतिशत रहने अनुमान छ। यद्यपि पछिल्लो समयमा कोभिड-१९ को दोस्रो लहर तीव्ररुपमा फैलिइरहेको हुँदा चालु आर्थिक वर्षका लागि अनुमानित प्रदेशगत आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ।

७. चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि क्रमशः २.६ प्रतिशत, ५.० प्रतिशत र ४.४ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। त्यसैगरी, चालु आर्थिक वर्षको कुल मूल्य अभिवृद्धिमा कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको योगदान क्रमशः २५.८ प्रतिशत, १३.१ प्रतिशत र ६१.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ। चालु आर्थिक वर्षमा धानको उत्पादन १.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

८. चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अनुमानित राष्ट्रिय वार्षिक कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा) रु.४२ खर्ब ६६ अर्ब ३२ करोड मध्ये वागमती प्रदेशको अंश सबैभन्दा बढी ३७.७ प्रतिशत र कर्णाली प्रदेशको सबैभन्दा कम ४.० प्रतिशत रहने अनुमान छ।

९. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल लगानी ३०.४ प्रतिशतले सङ्कुचन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा १८.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१३ खर्ब १२ अर्ब ७१ करोड पुग्ने अनुमान छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग बचतको अनुपात ६.६ पुग्ने अनुमान छ।

१०. चालु आर्थिक वर्षमा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) मा ५.८ प्रतिशतले वृद्धि भई अमेरिकी डलर ११९१ पुगेको अनुमान छ। त्यसैगरी, प्रतिव्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (प्रचलित मूल्यमा) ५.० प्रतिशतले वृद्धि भई अमेरिकी डलर ११९६ पुगेको अनुमान छ भने प्रतिव्यक्ति कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (प्रचलित मूल्यमा) ४.५ प्रतिशतले वृद्धि भई अमेरिकी डलर १४८६ पुगेको अनुमान छ।

११. पछिल्ला वर्षहरूमा वस्तु तथा सेवाको औसत मूल्यस्तर वाञ्छित सीमाभित्र रहँदै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ३.५ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो मुद्रास्फीति ६.५ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ६.२ प्रतिशत रहेको थियो।

१२. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकीकृत खर्च रु.११ खर्ब ९१ अर्ब ६ करोड रहेको छ। एकीकृत खर्चमध्ये चालु खर्च ५६.० प्रतिशत, पुँजीगत खर्च ३४.१ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्था ९.९ प्रतिशत रहेको छ।

१३. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघीय सरकारको बजेट घाटा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ८.१ प्रतिशत रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म संघीय सरकारको बजेट घाटा गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ६५.५ प्रतिशतले सुधार भई रु.२९ अर्ब १६ करोड रहेको छ।

१४. चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म संघीय राजस्व गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ४.६ प्रतिशतले बढेर रु.५ खर्ब १ अर्ब ९७ करोड पुगेको छ। संघीय सरकारी खर्च ६.४ प्रतिशतले सङ्कुचन भई रु.५ खर्ब ७१ अर्ब ७७ करोड रहेको छ।

१५. २०७७ फागुनसम्म तिर्न बाँकी खुद सार्वजनिक ऋण रु.१५ खर्ब ८९ अर्ब ४६ करोड पुगेको छ जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ३७.३ प्रतिशत रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रु.१ खर्ब १२ अर्ब ५२ करोड बराबरको आन्तरिक ऋण परिचालन भएको छ।

१६. चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रु.७ अर्ब ४८ करोड अनुदान र रु.८५ अर्ब २ करोड ऋण गरी जम्मा रु.९२ अर्ब ५० करोड अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन भएको छ। त्यसैगरी यस अवधिमा ऋण तर्फ रु.५० अर्ब ३८ करोड र अनुदानतर्फ रु.९ अर्ब ७१ करोड गरी जम्मा रु.६० अर्ब ९ करोड अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोग भएको छ।

१७. चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ३ ठूला पूर्वाधारका परियोजनामा रु.३८ अर्ब ६७ करोड ९१ लाख र १३३ उद्योगमा रु.२५ अर्ब ५१ करोड गरी जम्मा रु.६४ अर्ब १९ करोड बराबरको विदेशी लगानी स्वीकृत भएको छ।

१८. पछिल्ला वर्षहरुमा वित्तीय पहुँच विस्तार हुँदै गएको छ। वित्तीय कारोबार विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध हुँदै गएको छ। अर्थतन्त्रमा वित्तीय प्रगाढता निरन्तर बढ्दै गएको छ। पछिल्ला वर्षहरुमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा विस्तारमा उल्लेख्य प्रगति भएको छ। २०७७ फागुनसम्म ७५० स्थानीय तहमा वाणिज्य बैङ्कको शाखा पुगेको छ।

१९. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन महिनासम्म बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको निक्षेप ११.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ४२ खर्ब ६० अर्ब ४७ करोड पुगेको छ भने कर्जा प्रवाह १७.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ३८ खर्ब ४६ अर्ब ३१ करोड पुगेको छ।

२०. कोभिड-१९ बाट प्रभावित उद्योग व्यवसायलाई सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले सहुलियत दरमा प्रदान गरिने पुनरकर्जा प्रवाह विस्तार गरिएको छ। २०७७ फागुन मसान्तसम्म ४८ हजार ८ सय ३१ ऋणीको कुल रु.१ खर्ब ४२ अर्ब १७ करोड पुनरकर्जा स्वीकृत भएको छ। २०७७ फागुन मसान्तमा रु.८८ अर्ब ८६ करोड पुनरकर्जा लगानीमा रहेको छ।

२१. कोभिड-१९ महामारी रोकथाम, नियन्त्रण, र उपचार सम्वन्धी कार्यमा प्रयोग गरिने औषधी, उपकरण, उपचार सामाग्रीको आपूर्ति र संक्रमित व्यक्तिको व्यवस्थापन एवम् पूर्वाधार निर्माणका लागि तीनै तहमा स्थापना गरिएको कोषमा जम्मा भएको रकम तथा विनियोजन समेत गरी २०७८ वैशाखसम्म रु.३४ अर्ब ११ करोड रहेकोमा सो अवधिसम्म रु.२३ अर्ब १६ करोड खर्च भएको छ। विनियोजित एवम् सङ्कलित रकममध्ये यस अवधिसम्म रु.१० अर्ब ९५ करोड खर्च हुन बाँकी रहेको छ।

२२. कोभिड-१९ बाट प्रभावित पर्यटन र घरेलु, साना तथा मझौला उद्योग क्षेत्रका श्रमिक तथा कर्मचारीको पारिश्रमिक भुक्तानीमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले यसै वर्ष शुरु गरिएको व्यवसायिक निरन्तरता कर्जा २०७७ फागुन मसान्तसम्म रु.२० करोड ८८ लाख प्रवाह भएको छ।

२३. कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न असहज परिस्थितिमा पनि आर्थिक गतिविधि चलायमान बनाउन र समष्टिगत आर्थिक व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने उद्देश्यअनुरुप कर्जा भुक्तानी अवधिको म्याद थप, कर्जा पुनर्संरचना र पुनर्तालिकीकरणको व्यवस्था गरिएको छ। ऋणीहरूलाई चालु पुँजी कर्जाको अधिकतम् २० प्रतिशतसम्म र आवधिक कर्जाको अधिकतम् १० प्रतिशतसम्म थप कर्जा प्रवाह गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

२४. पुँजीबजार प्रति लगानीकर्ताको आकर्षण बढ्दै गएको छ। २०७६ फागुनमसान्तमा १,३७७.२ बिन्दुमा रहेको नेप्से सूचकाङ्क २०७७ फागुनमसान्तमा २,४५८.५ बिन्दुमा पुगेको छ।

२५. बिमा व्यवसायको दायरा विस्तार भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म बिमा व्यवसायको कुल वित्तीय स्रोत तथा उपयोग गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा १५.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.५ खर्ब २ अर्ब ७० करोड पुगेको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रु.१ खर्ब २ अर्ब ४० करोड बिमाशुल्क सङ्कलन भएको छ।

२६. चालु आर्थिक वर्षको दोश्रो चौमासिकमा कोभिड-१९ महामारीको प्रभाव क्रमशः कम हुँदै गएकोले वैदेशिक व्यापारमा सामान्य वृद्धि भएको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म कुल वस्तु पैठारी २.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.९ खर्ब ४३ अर्ब ९९ करोड पुगेको छ। यस अवधिमा चामल, भटमासको कच्चा तेल, एम.एस. बिलेट, यातायातका साधन तथा पाटपुर्जा, दूरसञ्चारका उपकरण तथा पाटपुर्जा लगायतका वस्तुको पैठारी बढेको छ भने पेट्रोलियम पदार्थ, हवाईजहाजका पाटपुर्जा, कच्चा पाम तेल, अन्य मेसिनरी तथा पाटपुर्जा, भिडियो, टेलिभिजन तथा पाटपुर्जा लगायतका वस्तुको पैठारी घटेको छ।

२७. चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म कुल वस्तु निकासी ७.८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८० अर्ब ७८ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा वस्तु निर्यात रु.७४ अर्ब ९१ करोड रहेको थियो। चालु आर्थिक वर्षमा प्रशोधित भटमासको तेल, चिया, जमोठ कपडा, अलैंची

लगायतका वस्तुको निकासी बढेको छ भने सिन्थेटिक यार्न, फलफूलको जुस, उनी गलैंचा कार्पेट लगायतका वस्तुको निकासी घटेको छ।

२८. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म शोधनान्तर स्थिति रु.६८ अर्बले बचतमा रहेको छ भने चालु खाता रु.१ खर्ब ४८ अर्ब ६८ करोडले घाटामा रहेको छ। खुद ट्रान्सफर आय, पुँजी खाता र वित्तीय खाता बचतमा रहेका कारण शोधनान्तर स्थितिमा सुधार आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा शोधनान्तर स्थिति रु.३७ अर्ब ८४ करोडले बचतमा रहेको थियो भने चालु खाता रु.१ खर्ब १९ अर्ब ७० करोडले घाटामा रहेको थियो।

२९. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विप्रेषण आप्रवाह ८.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.६ खर्ब ४२ अर्ब १४ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह रु.५ खर्ब ९१ अर्ब १९ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विप्रेषण आय रु.८ खर्ब ७५ अर्ब ३ करोड रहेको थियो।

३०. २०७७ असार मसान्तमा कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति रु.१४ खर्ब १ अर्ब ८४ करोड रहेकोमा २०७७ फागुन मसान्तमा रु.१४ खर्ब ३६ अर्ब ५४ करोड पुगेको छ। यस सञ्चितिले ११.३ महिनाको वस्तु तथा सेवाको आयात धान्न पुग्ने देखिन्छ।

३१. पछिल्ला वर्षमा मानव विकास सूचकाङ्कमा सुधार हुँदै आएको छ। संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमको सन् २०२० को प्रतिवेदनअनुसार नेपालको मानव विकास सूचकाङ्क अघिल्लो वर्षको ०.५७९ को तुलनामा सुधार भई ०.६०२ पुगेको छ।

३२. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ३ लाख ७० हजार ७ सय ३४ सूचीकृत बेरोजगारमध्ये १ लाख ५ हजार ६ सय ३५ व्यक्तिले रोजगारी प्राप्त गरेका थिए। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत ७ लाख ४३ हजार ५ सय ३ बेरोजगारमध्ये ३३ हजार ७ सय ३३ व्यक्तिले रोजगारी प्राप्त गरेका छन्।

३३. प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत सञ्चालित विभिन्न रोजगार लक्षित कार्यक्रमबाट हालसम्म ४ लाख ४३ हजार ४ सय ६७ व्यक्तिलाई आंशिक र ४८ हजार ७ सय ८१ व्यक्तिलाई पूर्ण रोजगारी प्राप्त भएको छ।

३४. चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १३ हजार ५ सय २६ रोजगारदाता र १ लाख ९३ हजार ७२ जना श्रमिक सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध भएका छन्। हालसम्म रु. ४ अर्ब ६६ करोड १० लाख १५ हजार योगदान बापतको रकम उक्त कोषमा जम्मा भएको छ।

३५. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ८ जिल्ला, ९८ स्थानीय तह र ८५० वडामा राष्ट्रिय परिचयपत्र विवरण दर्ता अभियान सम्पन्न भएको छ। १६ जिल्लामा विवरण दर्ता कार्य सुचारू रहेको छ। हालसम्म २२ लाख नागरिकको विवरण सङ्कलनको कार्य सम्पन्न भएको छ।

३६. आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लोपोन्मुख जाति, बालबालिका समेत गरी कुल जम्मा ३१ लाख ५० हजार १ सय ११ लाभग्राहीलाई रु.५८ अर्ब ३८ करोड ६९ लाख ५५ हजार ९ सय ५९ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको छ।

३७. कोभिड-१९ महामारीको कारण पर्यटक आगमन र भ्रमण आयमा व्यापक सङ्कुचन आएको छ। सन् २०१९ मा ११ लाख ९७ हजार १ सय ९१ पर्यटक नेपाल भित्रिएकोमा सन् २०२० मा यस्तो संख्यामा ८०.८ प्रतिशतले सङ्कुचन आई २ लाख ३० हजार ८५ रहेको छ। सन् २०२० मा नेपाल भ्रमणमा आएका विदेशी पर्यटकबाट कुल रु.२४ अर्ब ९६ करोड बराबरको विदेशी मुद्रा आर्जन भएको छ जुन अघिल्लो वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ७० प्रतिशतले कमी रहेको छ।

३८. २०७७ फागुनसम्म ९३.० प्रतिशत जनसङ्ख्यामा विद्युतको पहुँच पुगेको छ। राष्ट्रिय ग्रिडमा कुल जडित विद्युत उत्पादन गत वर्षको तुलनामा ४.१ प्रतिशतले वृद्धि भई १४५८ मेगावाट पुगेको छ। प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत २६० किलोवाट घण्टा पुगेको छ।

३९. २०७७ फागुनसम्म मुलुकभर रणनीतिक र स्थानीय सडक सञ्जाल गरी कालोपत्रे १५ हजार ९ सय ७४ किलोमिटर, खण्डाश्मित ८ हजार ५ सय ८२ किलोमिटर र कच्ची सडक ८ हजार ९ सय ७२ किलोमिटर गरी ३३ हजार ५ सय २८ किलोमिटर सडक निर्माण भएको छ। प्रदेश तथा स्थानीयस्तरबाट कच्ची, ग्राभेल र कालोपत्रे सहित जम्मा ६३ हजार ५ सय ७७ किलोमीटर सडक निर्माण भएको छ।

४०. २०७७ असारसम्म सबै किसिमका गरी ३८ लाख ३६ हजार ५ सय २ सवारी साधन दर्ता भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १ लाख ५० हजार ७ सय ६५ थप नयाँ सवारी साधन दर्ता भई जम्मा दर्ता हुने सवारी साधनहरुको संख्या ३९ लाख ८७ हजार २ सय ६७ पुगेको छ ।

४१. अत्यावश्यक सेवाको सूचीमा इन्टरनेट सेवा समावेश गरिएको छ। विज्ञापन रहित नीति (Clean Feed) कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। सबै सरकारी विद्युतीय सेवालाई एकीकृत प्रणालीमार्फत् नागरिकलाई सहजरूपमा सेवा पुऱ्याउन नागरिक एप्स सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

४२. २०७७ को फागुनसम्म टेलिफोन घनत्व १३०.३ प्रतिशत र ईन्टरनेट ग्राहक घनत्व ८२.८ प्रतिशत पुगेको छ । गत आर्थिक वर्षमा टेलिफोन घनत्व १२६.७ प्रतिशत र ईन्टरनेट ग्राहक घनत्व ७३ प्रतिशत रहेको थियो।

४३. शैक्षिक वर्ष २०७७ मा प्राथमिक तह (कक्षा १-५) को खुद भर्नादर ९७.४ प्रतिशत, आधारभूत तह (कक्षा १-८) को ९४.७ प्रतिशत र माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२) को ५१.२ प्रतिशत रहेको छ।

४४. २०७७ फागुनसम्म आधारभूत खानेपानी सुविधा पुगेको जनसङ्ख्या ९१.५ प्रतिशत र उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी सुविधा पुगेको जनसङ्ख्या २३.० प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म थप १ लाख ५५ हजार ८ सय ८ जनसङ्ख्या आधारभूत खानेपानीको सुविधाबाट लाभान्वित भएका छन्। बहुप्रतिक्षित मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको सुरुङ्ग निर्माण सम्पन्न भई काठमाडौंमा पानी वितरण गर्न थालिएको छ।

४५. २०७७ फागुनसम्म भूकम्पबाट क्षति भएका निजी आवास ७२.९ प्रतिशत, सार्वजनिक विद्यालय ८२.७ प्रतिशत, पुरातात्विक सम्पदा ५३.३ प्रतिशत, स्वास्थ्य संस्था ५८.३ प्रतिशत, सरकारी भवन ८५.३ प्रतिशत र सुरक्षा निकायका भवन ९५.८ प्रतिशतको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

४६. चालु आर्थिक वर्षमा काठमाडौंको ऐतिहासिक धरोहरको रूपमा रहेका धरहरा, रानीपोखरी र दरवार हाइस्कूल लगायतका महत्वपूर्ण ऐतिहासिक एवम् पुरातात्विक महत्त्वका सम्पदाको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

४७. कोभिड-१९ महामारीबाट प्रभावित ५ लाख २० हजार ३ सय ३९ करदातालाई वार्षिक कारोवारको आधारमा आय वर्ष २०७६/७७ मा लाग्ने आयकरमा रु.२ अर्ब १९ करोड ६२ लाख छुट सुविधा दिइएको छ।

४८. कोभिड-१९ महामारीले उद्योग व्यवसायमा परेको असर न्यूनीकरण गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले मासिक व्याज रकममा आधार दर भन्दा कम नहुने गरी १० प्रतिशत र २०७६ चैत्र मसान्तमा कायम व्याज दरमा २ प्रतिशत बिन्दुले कम हुने गरी छुट दिइएकोमा यसबाट ऋणीहरूले २०७७ असारसम्ममा करिव रु.१० अर्व २१ करोड ६६ लाख छुट सुविधा प्राप्त गरेका छन्।

४९. कोभिड-१९ महामारीबाट प्रभावित सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध प्रतिष्ठानमा कार्यरत श्रमिकको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्तिम ४ महिनाको श्रमिक तथा रोजगारदाताको तर्फबाट जम्मा गर्नुपर्ने योगदान रकम रु.१ अर्ब ३ करोड २४ लाख ६ हजार नेपाल सरकारले सामाजिक सुरक्षा कोषमा भुक्तानी गरेको छ।

५०. महामारीबाट उत्पन्न आर्थिक संकटको वावजुद पनि नेपालको मुद्रास्फीति वाञ्छित सीमाभित्र रहेको, शोधानान्तर स्थिति तथा विदेशी विनिमय सञ्चिति सुविधाजनक रहेको, वित्तीय क्षेत्र सबल रहेको र पुनर्निर्माणमा भएको प्रगति र पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा भएको विस्तारको कारण आगामी दिनमा आर्थिक स्थिति सबल हुँदै अर्थतन्त्रमा V-आकारको आर्थिक वृद्धि हुने अनुमान रहेकोमा नयाँ वर्ष २०७८ को शुरुवातसँगै फैलिएको कोभिड-१९ को दोस्रो लहरले क्रमशः गतिशील बन्दै गएको अर्थतन्त्रमा पुनः चुनौति र जोखिम बढाइदिएको छ।

१. समग्र आर्थिक स्थिति

कोभिड-१९ र विश्व अर्थतन्त्र

१.१ सन् २०२० को शुरुवातदेखि नै कोभिड-१९ को विश्वव्यापी महामारीले युगमा विरलै आउने मानवीय र आर्थिक सङ्कट उत्पन्न गराइरहेको छ। सन् १८७० देखि हालसम्म १ सय ५० वर्षको अवधिमा विभिन्न प्रकृतिका वित्तीय सङ्कटका कारण विश्वमा देखिएका आर्थिक मन्दीको तुलनामा कोभिड-१९ महामारीको कारण सिर्जित आर्थिक मन्दीको प्रभाव व्यापक र उच्च रहेको छ। फलस्वरुप, विश्वका ९० प्रतिशत भन्दा बढी देशको प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सङ्कुचन आएको अनुमान छ। सन् १९३० देखि १९३२ को विश्वव्यापी आर्थिक मन्दीमा ८५ प्रतिशत देशको मात्र प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सङ्कुचन आएको थियो।

१.२ कोभिड-१९ महामारीद्वारा उत्पन्न विश्व मानव स्वास्थ्य सङ्कटको कारण देखिएको आर्थिक मन्दीले विश्व अर्थतन्त्र नराम्रोसँग प्रभावित हुन पुगेको छ। यो वैश्विक महामारीले जनस्वास्थ्य र मानव जीवनमा समेत निकै क्षति पुऱ्याइरहेको छ। महामारी तथा यसको नियन्त्रणको लागि अवलम्बन गरिएका बन्दाबन्दी लगायतका विभिन्न उपायको कारण विश्व अर्थ व्यवस्थाको आर्थिक गतिविधिमा व्यापक सङ्कुचन आएको छ। स्वास्थ्य सङ्कटबाट उत्पन्न यो विश्वव्यापी आर्थिक मन्दी यस अघिका आर्थिक सङ्कटहरू जस्तैः ***विश्व युद्धको कारण सिर्जित सङ्कट (१९१४; १९१७-२१; १९४५-४६), द ग्रेट डिप्रेशन १९३०-३२, तेलको मूल्यमा आएको तीव्र उछालको कारण सिर्जित सङ्कट (१९७५; १९८२) र सन् २००८ को वित्तीय सङ्कट*** भन्दा भिन्न प्रकृतिको रहेको छ।

१.३ अर्थतन्त्रका विभिन्न क्षेत्रहरू उत्पादन, वितरण र श्रम बजार प्रभावित भएकोले वेरोजगारी, गरिबी र असमानता बढेको छ। तर सन् २०२० को अगस्टदेखि कोभिड-१९ विरुद्धको खोपको उत्पादन शुरु भएको र अधिकांश मुलुकले खोप लगाउन शुरु गरिसकेको कारण आगामी दिनमा आत्मविश्वास बढ्न गई आम जनजीवन चलायमान हुँदै जाने र आर्थिक गतिविधि समेत क्रमशः विस्तार हुँदै जाने अनुमान छ। विश्व व्यापारको आयतनको साथै अधिकांश देशको औद्योगिक उत्पादन कोभिड-१९ संक्रमण पूर्वको अवस्थामा फर्कन लागेको समयमा नयाँ रूप (Variant) सहित कोभिड-१९ को दोस्रो लहर फैलिइरहेको हुँदा आर्थिक क्रियाकलापमा पुनः सङ्कुचन बढ्दै जाने देखिएको छ। विश्व अर्थतन्त्र मन्दीतर्फ धकेलिएको भएतापनि कोभिड-१९ को नियन्त्रण, रोकथाम तथा उपचारका साथै आर्थिक पुनरूत्थानको लागि हरेक मुलुकले अवलम्वन गरेका नीतिगत व्यवस्थाको कारण विश्व अर्थतन्त्र थप मन्दीतर्फ जानबाट रोकिएको अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले जनाएको छ। तथापि, महामारीको पछिल्लो लहरको प्रवृत्ति हेर्दा विश्व अर्थतन्त्र अझैपनि खतरामुक्त भइनसकेको स्पष्ट हुन्छ।

विश्व आर्थिक वृद्धिदर

१.४ कोभिड-१९ महामारीको कारण विश्वव्यापी आर्थिक क्रियाकलापमा सुस्तता आएसँगै अधिकांश मुलुकहरूको आर्थिक वृद्धि ऋणात्मक भई सन् २०२० मा विश्व अर्थतन्त्र ३.३ प्रतिशतले सङ्कुचन भएको थियो। कोभिड-१९ विरुद्धको खोपको उत्पादन र वितरणसँगै विभिन्न मुलुकहरूले आफ्ना नागरिकलाई खोप लगाउन शुरु गरिसकेको हुँदा आगामी दिनमा विश्व बजारको आपूर्ति श्रृंखला सुचारु हुने, वस्तुको मागमा वृद्धि हुने, बन्दाबन्दी खुकुलो हुँदैजाने, हरेक मुलुकको काम गर्ने तरिकामा परिवर्तन हुने र उपभोक्ता, उद्योग तथा व्यवसायलाई आर्थिक सुविधा र राहत उपलब्ध गराउन वित्तीय सहयोगमा वढोत्तरी हुने अनुमान गरिएको छ। तसर्थ, सन् २०२१ मा विश्व अर्थतन्त्र ६.० प्रतिशतले विस्तार हुने प्रक्षेपण अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले गरेको छ।

तालिका १(क): विश्व आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

अर्थतन्त्र	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९	२०२०	२०२१*
विश्व अर्थतन्त्र	३.३	३.८	३.६	२.८	-३.३	६.०
विकसित अर्थतन्त्र	१.८	२.५	२.३	१.६	-४.७	५.१
उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्र	४.५	४.८	४.५	३.६	-२.२	६.७
उदीयमान तथा विकासशील एशिया	६.८	६.६	६.४	५.३	-१	८.६
मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मुलुक	५.१	१.९	१.२	०.८	-३.४	४.०
उदीयमान तथा विकासशील युरोप	१.९	४.१	३.४	२.४	-२	४.४
यूरोपियन युनियनका मुलुक	२.१	३.०	२.३	१.७	-६.१	४.४
न्यून आय भएका विकासशील अर्थतन्त्र	३.९	४.९	५.१	५.३	०.०	४.३

स्रोतः अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अप्रिल, २०२१ *प्रक्षेपण

१.५ सन् २०२० मा कोभिड-१९ को प्रभावबाट यूरोपियन युनियनमा आवद्ध मुलुक र अन्य विकसित मुलुक बढी प्रभावित भएका छन्। सन् २०२० मा यी अर्थतन्त्रको आर्थिक वृद्धि क्रमशः ६.१ प्रतिशत र ४.७ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको छ। प्रायः मुलुकहरूमा बन्दाबन्दीमा आएको केही खुकुलोपना र हरेक मुलुकले आफ्नो काम गर्ने तरिकामा गरेको परिवर्तनबाट आर्थिक गतिविधिमा विस्तार हुने अपेक्षा सहित सन् २०२१ मा विकसित अर्थतन्त्र ५.१ प्रतिशत, उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्र ६.७ प्रतिशत र यूरोपियन युनियनका मुलुकहरूको अर्थतन्त्र ४.४ प्रतिशतले विस्तार हुने अनुमान गरिएको छ। कोभिडको संक्रमण बीचमा पनि उदीयमान तथा विकासशील एशियाको अर्थतन्त्र सन् २०२० मा १.० प्रतिशतले मात्र सङ्कुचन भएको छ भने सन् २०२१ मा ८.६ प्रतिशतको उच्च विस्तार हुने प्रक्षेपण रहेको छ।

१.६ कोभिड-१९ महामारीले लिने स्वरूप र संक्रमण फैलिने गति, खोपको उपलब्धता, कोभिड-१९ बाट मानव स्वास्थ्य र अर्थतन्त्रमा पर्ने असरलाई सम्बोधन गर्न लिइने नीति, वित्तीय क्षेत्रको विकास तथा सुदृढीकरण र स्वास्थ्यसम्बन्धी समस्याबाट मुलुकका विभिन्न पक्षहरूमा परेको असरलाई सम्बोधन गर्न सक्ने अर्थतन्त्रको क्षमताले विश्व अर्थतन्त्रको आगामी दिशा निर्धारण गर्ने देखिन्छ।

चार्ट १(क): विश्व आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

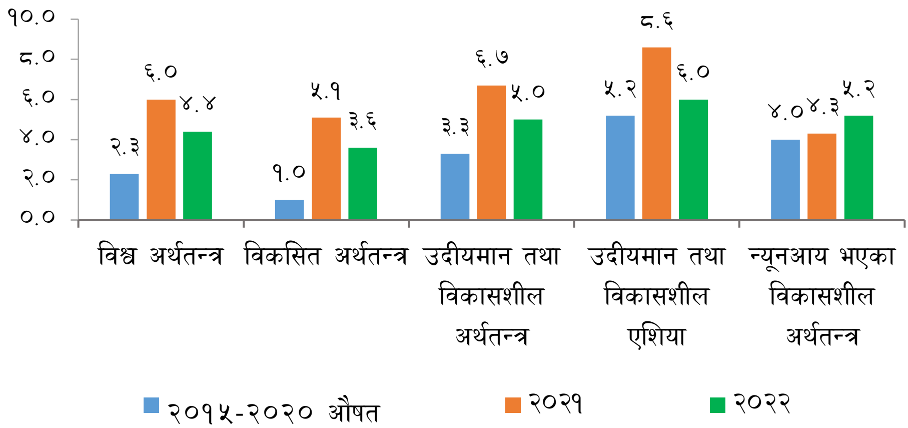

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अप्रिल, २०२१

१.७ सन् २०२१ मा दक्षिण एशियाका अधिकांश मुलुकको अर्थतन्त्र सुधार हुने देखिन्छ। पर्यटन क्षेत्रमा अधिक निर्भर रहेको दक्षिण एशियाली मुलुक माल्दिभ्सको अर्थतन्त्र कोभिड-१९ संक्रमणबाट सबैभन्दा बढी प्रभावित भएको थियो। सन् २०२० मा ३२.२ प्रतिशतले सङ्कुचन भएको माल्दिभ्सको अर्थतन्त्र सन् २०२१ मा १८.९ प्रतिशतले विस्तार हुने अनुमान रहेको छ। यसैगरी सन् २०२० मा ०.८ प्रतिशतले सङ्कुचन भएको भुटानको अर्थतन्त्र सन् २०२१ मा थप सङ्कुचन भई १.९ प्रतिशत पुग्ने अनुमान रहेको छ। दक्षिण एशियाका ठूला अर्थतन्त्र भारत र चीनको अर्थतन्त्रमा उल्लेख्य विस्तार हुने देखिन्छ। सन् २०२१ मा भारतको अर्थतन्त्र १२.५ प्रतिशत र चीनको अर्थतन्त्र ८.४ प्रतिशते वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ। सन् २०२० मा भारतको अर्थतन्त्र ८.० प्रतिशतले सङ्कुचन र चीनको अर्थतन्त्र २.३ प्रतिशतले विस्तार भएको थियो। नेपालको अर्थतन्त्र सन् २०२० मा १.९ प्रतिशतले सङ्कुचन भएकोमा सन् २०२१ मा २.९ प्रतिशतले विस्तार हुने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको अनुमान रहेको छ।

तालिका १(ख): दक्षिण एशियाली मुलुक तथा चीनको आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

मुलुक	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९	२०२०	२०२१*
बंगलादेश	७.१	७.३	७.९	८.२	३.८	५.०
भुटान	७.४	६.३	३.८	४.३	-०.८	-१.९
भारत	८.३	६.८	६.५	४.०	-८.०	१२.५
माल्दिभ्स	६.३	७.२	८.१	७.०	-३२.२	१८.९
नेपाल	०.४	९.०	७.६	६.७	-१.९	२.९
श्रीलङ्का	४.५	३.६	३.३	२.३	-३.६	४.०
पाकिस्तान	४.६	५.२	५.५	१.९	-०.४	१.५
अफगानिस्तान	२.२	२.६	१.२	३.९	-५.०	४.०
चीन	६.९	६.९	६.७	५.८	२.३	८.४

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अप्रिल, २०२१ — * प्रक्षेपण

मूल्य स्थिति

१.८ अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले सन् २०२१ मा विकसित अर्थतन्त्रको मूल्य वृद्धिदर १.६ प्रतिशत हुने प्रक्षेपण गरेको छ। उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्रको मूल्य वृद्धिदर सन् २०२० मा ५.१ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०२१ मा ०.२ प्रतिशत बिन्दुले घटेर ४.९ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण रहेको छ। उदीयमान तथा विकासशील एशिया र न्यून आय भएका विकासशील अर्थतन्त्रको मुद्रास्फीति घट्ने र उदीयमान तथा विकासशील युरोप, मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मुलुकहरूको मुद्रास्फीति बढ्ने प्रक्षेपण अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको रहेको छ।

१.९ सन् २०२० को मार्चपछि उल्लेखनीय रूपले घटेको पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य सन् २०२१ मा ३० प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले गरेको छ। कोषले धातु तथा वस्तुको मूल्यमा समेत वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ।

तालिका १(ग): विश्वको मुद्रास्फीति (उपभोक्ता मूल्यमा आधारित, प्रतिशत)

अर्थतन्त्र	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९	२०२०	२०२१*
विकसित अर्थतन्त्र	०.७	१.७	२.०	१.४	०.७	१.६
उदीयमान तथा विकासशील अर्थतन्त्र	४.३	४.४	४.९	५.१	५.१	४.९
उदीयमान तथा विकासशील एशिया	२.८	२.४	२.७	३.३	३.१	२.३
उदीयमान तथा विकासशील युरोप	५.५	५.६	६.४	६.६	५.४	६.५
मध्यपूर्व तथा उत्तर अफ्रिकी मुलुकहरू	५.५	७.	१०.७	७.६	१०.६	१२.४
न्यून आय भएका विकासशील अर्थतन्त्र	८.४	९.२	८.८	८.४	११.७	११.२

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अप्रिल, २०२१ — * प्रक्षेपण

१.१० सन् २०२१ मा दक्षिण एशियाली मुलुकहरू मध्ये पाकिस्तानको मूल्यवृद्धि उच्च रहने र माल्दिभ्समा सबैभन्दा न्यून मूल्यवृद्धि हुने अनुमान रहेको छ। बङ्गलादेश, भुटान र माल्दिभ्स बाहेक दक्षिण एशियाका अन्य मुलुकको उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर घट्ने अनुमान रहेको छ।

सन् २०२१ मा नेपालको उपभोक्ता मुद्रास्फीति सन् २०२० को ६.१ प्रतिशतबाट घटेर ४.२ प्रतिशत रहने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको प्रक्षेपण रहेको छ। सन् २०२० को तुलनामा सन् २०२१ मा चीनको उपभोक्ता मुद्रास्फीति घटेर १.२ प्रतिशत हुने अनुमान रहेको छ।

तालिका १(घ): दक्षिण एशियाली मुलुक तथा चीनको मुद्रास्फीति

(उपभोक्ता मूल्यमा आधारित, प्रतिशत)

मुलुक	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९	२०२०	२०२१*
बङ्गलादेश	५.९	५.४	५.८	५.५	५.६	५.८
भुटान	३.३	४.३	३.७	२.८	४.२	४.९
भारत	४.५	३.६	३.४	४.८	६.२	४.९
माल्दिभ्स	०.८	२.३	१.४	१.३	-१.६	१.६
नेपाल	९.९	४.५	४.१	४.६	६.१	४.२
श्रीलंका	४	६.६	४.३	४.३	४.६	४.४
अफगानिस्तान	४.४	५	०.६	२.३	५.६	५.१
पाकिस्तान	२.९	४.१	३.९	६.७	१०.७	८.७
चीन	२.०	१.६	२.१	२.९	२.४	१.२

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अप्रिल, २०२१ * प्रक्षेपण

१.११ नेपालको सन् २०१५ देखि २०२० सम्मको औसत मुद्रास्फीति ६.१ प्रतिशत रहेको छ भने छिमेकी मुलुक भारत र चीनको यस्तो मुद्रास्फीति क्रमशः ४.६ प्रतिशत र २.१ प्रतिशत रहेको छ। सन् २०२१ मा नेपाल, भारत र चीनको मुद्रास्फीति क्रमशः ४.२ प्रतिशत, ४.९ प्रतिशत र १.२ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण कोषको रहेको छ।

चार्ट १(ख): नेपाल, भारत र चीनको मुद्रास्फीतिको तुलनात्मक विवरण (प्रतिशतमा)

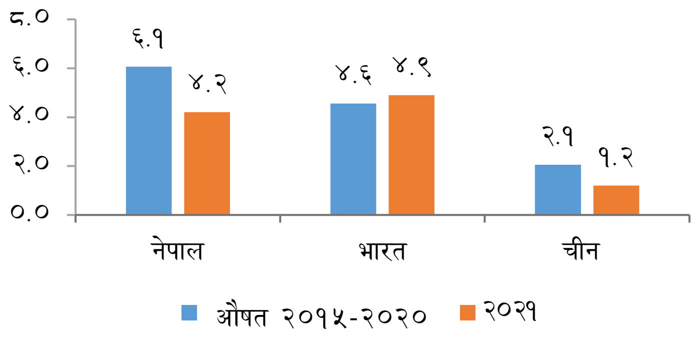

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अप्रिल, २०२१

विश्व व्यापार

१.१२ कोभिड-१९ को महामारी फैलिरहेको अवस्थामा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा नाकामा मानिसको आवत जावतमा रोकावट भएता पनि वस्तुको निकासी तथा पैठारी निरन्तर भइरहेकोले विश्व

व्यापारको आयतनमा सुधार आएको छ। फलस्वरूप सन् २०२१ मा विश्व व्यापारको आयतन ८.४ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ। सन् २०२० मा यस्तो आयतन ८.५ प्रतिशतले घटेको थियो। यसैगरी सन् २०२० मा निकासीको आयतन ९.५ प्रतिशत र आयातको आयतन ९.१ प्रतिशतले घटेकोमा सन् २०२१ मा निकासीको आयतन ७.९ प्रतिशत र आयातको आयतन ९.१ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको रहेको छ।

तालिका १(ङ): विश्व व्यापारको आयतन (वार्षिक प्रतिशत परिवर्तन)

व्यापार आयतन	२०१६	२०१७	२०१८	२०१९	२०२०	२०२१*
विश्व	२.३	५.६	३.९	०.९	-८.५	८.४
निकासी	२	४.८	३.६	१.३	-९.५	७.९
पैठारी	२.६	४.८	३.७	१.७	-९.१	९.१

स्रोत: अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, अप्रिल, २०२१   * प्रक्षेपण

राष्ट्रिय अर्थतन्त्र

आर्थिक वृद्धि

१.१३ महामारीको समयमा आम मानिसको जीवन रक्षा र मानवोचित जीवन निर्वाहको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने कार्य सरकारको प्राथमिकतामा रहेको हुन्छ। महामारीको समयमा हुने मानवीय क्षतिको मूल्य आर्थिक गतिविधि माथिको प्रतिबन्धबाट हुने आर्थिक क्षतिको मूल्यसँग तुलनायोग्य हुँदैन। नेपालले पनि कोभिड-१९ महामारीबाट हुनसक्ने आर्थिक क्षतिलाई भन्दा मानव समुदायको जीवन रक्षालाई उच्च महत्त्व दिई आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को चैत्र महिनाबाट बन्दाबन्दी शुरु गरेको थियो। जसको कारण गत आर्थिक वर्षमा आर्थिक वृद्धि तुलनात्मक रुपमा कम रहे पनि मानवीय क्षति न्यूनीकरणमा भने सफलता प्राप्त भएको मान्न सकिन्छ। लामो समयसम्मको बन्दाबन्दीको कारण नेपालको आर्थिक वृद्धिदर पछिल्लो दुई दशकमै पहिलोपटक २.१२ प्रतिशतले उच्च ऋणात्मक रहन पुग्यो, जुन आर्थिक वर्ष २०७१/७२ मा गएको विनाशकारी भूकम्पबाट सिर्जित आर्थिक क्षति भन्दा उच्च हो।

१.१४ कोभिड-१९ रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारको प्रयासको वावजुद चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को शुरुदेखि पहिलो चौमासिकसम्म कोभिड संक्रमण दर बढ्दै गएकोमा मंसिरदेखि चैतसम्म क्रमशः नियन्त्रण तर्फ गएको थियो। यद्यपि, पछिल्लो समयमा भारतमा तीव्र रुपमा बढेको कोरोना संक्रमणको प्रत्यक्ष प्रभाव परी नेपालमा पनि २०७८ वैशाखदेखि कोभिड संक्रमण दर तीव्र गतिले बढ्दै गएको छ। कोभिड रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि फेरि मुलुकका विभिन्न भागमा आंशिक रूपमा निषेधाज्ञा जारी गरिएको छ। स्वास्थ्य सङ्कटको यस्तो भयावह अवस्थामा क्रमशः सुधार आउने अपेक्षा सहित नेपालको आर्थिक वृद्धिदर चालु

आर्थिक वर्षमा ४.० प्रतिशत रहने प्रारम्भिक अनुमान छ। स्वास्थ्य सङ्कटको अवस्था लामो समयसम्म रहिरहेमा लक्षित आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न कार्य चुनौतीपूर्ण देखिन्छ।

मन्जुषा बक्स १(क): आधार वर्षको पुनरावलोकन

राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कको गणना गर्दा लिइएको यस भन्दा अघिको आधार वर्षलाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष तय गर्ने र सोका आधारमा विगत तथा आगामी वर्षका स्थिर मूल्यमा गणना हुने राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क मापन गर्ने विधि नै राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कको आधार परिवर्तन (Rebasing) हो। पछिल्लो २ दशकसम्म आधार वर्ष एउटै रहेको कारण राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कलाई बढी यथार्थपरक र समयसापेक्ष बनाउन बाँकी थियो। कुल गार्हस्थ्य उत्पादन यथार्थ भन्दा न्यून रहेको भन्ने जनगुनासो आउन थालेको थियो। यस सन्दर्भमा चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क गणना गर्दा यस अघिको आधार वर्ष आर्थिक वर्ष २०५७/५८ लाई प्रतिस्थापन गरी आर्थिक वर्ष २०६७/६८ लाई नयाँ आधार वर्ष लिइएको छ। उत्पादन, मूल्य, प्राकृतिक प्रकोप तथा अन्य आर्थिक सङ्कटका दृष्टिले आर्थिक वर्ष २०६७/६८ सामान्य वर्ष रहेको र धेरै जसो गणना र सर्वेक्षण आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को सेरोफेरोमा भएको हुँदा सो वर्षलाई आधार वर्षको रूपमा लिइएको हो।

चालु आर्थिक वर्षमा गणना गरिएका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८ मा आधारित रहेका छन्। चालु आर्थिक वर्षमा राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क गणना गर्दा यस अघि नसमेटिएका आर्थिक क्रियाकलापलाई पनि समेटिएको छ। वाष्प तथा वातानुकुलित आपूर्ति सेवा, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलाप, गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा, आवास तथा भोजन सेवा (यस अघि होटल तथा रेष्टुरेण्ट रहेको) र पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप थप गरिएका छन्। यस अघि अर्थतन्त्रका १५ उपक्षेत्र समावेश गरी राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क गणना गर्ने गरिएकोमा चालु आर्थिक वर्षबाट यस्तो संख्या बढेर १८ पुगेको छ। आधार वर्षमा गरिएको परिवर्तनको कारण स्थिर मूल्यमा आधारित यस अघिका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क परिवर्तन भएका छन् भने राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८ अनुसारका आर्थिक क्रियाकलाप थप गरिएको कारण यस अघिका प्रचलित मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क समेत परिवर्तन भएका छन्। फलस्वरूप, प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा) सँग यस अघिका विभिन्न समष्टिगत आर्थिक चरहरूको अनुपात पनि परिवर्तन भएका छन्।

नेपालमा वि.सं. २०१० सालदेखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क गणना गर्ने कार्य शुरु भएको हो। तर आर्थिक वर्ष २०२१/२२ बाट मात्र राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क निरन्तर रूपमा प्रकाशन हुँदै आएको छ। पछिल्लो आधार वर्ष सहित नेपालले हालसम्म ६ पटक (आर्थिक वर्ष २०२१/२२, आर्थिक वर्ष २०३१/३२, आर्थिक वर्ष २०४१/४२, आर्थिक वर्ष २०५१/५२, आर्थिक वर्ष २०५७/५८ र आर्थिक वर्ष २०६७/६८) राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कको आधार वर्ष परिवर्तन गरिसकेको छ। संयुक्त राष्ट्रसंघीय तथ्याङ्कीय आयोग (United Nations Statistical Commission) ले कम्तीमा ५ देखि १० वर्षको अन्तरालमा आधार वर्ष परिमार्जन गर्न सुझाव दिएको छ। तसर्थ, आगामी दिनमा नियमितरूपमा आधार वर्ष परिवर्तन गर्दै जानुपर्ने देखिन्छ।

१.१५ कोभिड महामारीको समयमा समेत चालु आर्थिक वर्षमा अधिकांश प्रमुख आर्थिक परिसूचकहरू सकारात्मक रहेका छन्। तुलनात्मक रूपमा यातायात, पर्यटन, होटेल तथा रेष्टुरेण्ट, थोक

तथा खुद्रा व्यापारलगायत सेवा क्षेत्रमा कोभिड-१९ को बढी असर परेको छ। यसबाट गरिबी र वेरोजगारीमा समेत चाप परेको अनुमान छ।

१.१६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन आधारभूत मूल्यमा ३.९४ प्रतिशत र उत्पादकको मूल्यमा ४.०१ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान रहेको छ। कोभिड-१९ को दोश्रो लहरले गर्दा अनुमानित आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेको छ।

१.१७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कृषि र गैरकृषि क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि क्रमशः २.६४ प्रतिशत र ४.५७ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षमा कृषि क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि २.२३ प्रतिशतले विस्तार भएको थियो भने गैरकृषि क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ३.९१ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कृषि क्षेत्रतर्फ धान उत्पादन १.३ प्रतिशतले वृद्धि हुनुको साथै मत्स्यपालनको कुल मूल्य अभिवृद्धिदर आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को तुलनामा बढ्ने अनुमान रहेको छ । गैरकृषि क्षेत्रतर्फ विद्युत तथा ग्याँस, पानीको आपूर्ति तथा निर्माण क्षेत्र लगायत अधिकांश क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर गत आर्थिक वर्षको तुलनामा उच्च रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ग): कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

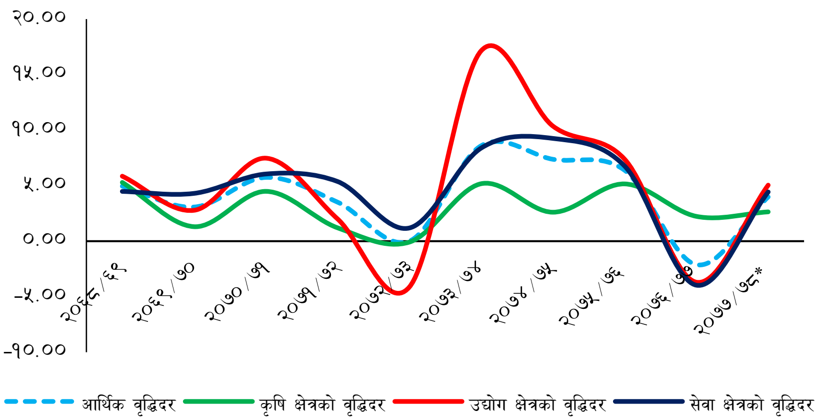

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

१.१८ कुल मूल्य अभिवृद्धिमा गैरकृषि क्षेत्रको योगदान बढ्दै गएको छ भने कृषि क्षेत्रको योगदान घट्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा कृषि क्षेत्रको योगदान २५.८ प्रतिशत र गैरकृषि क्षेत्रको योगदान ७४.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो योगदान क्रमशः २६.२ प्रतिशत र ७३.८ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट १(घ): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा कृषि क्षेत्रको योगदान (प्रतिशतमा)

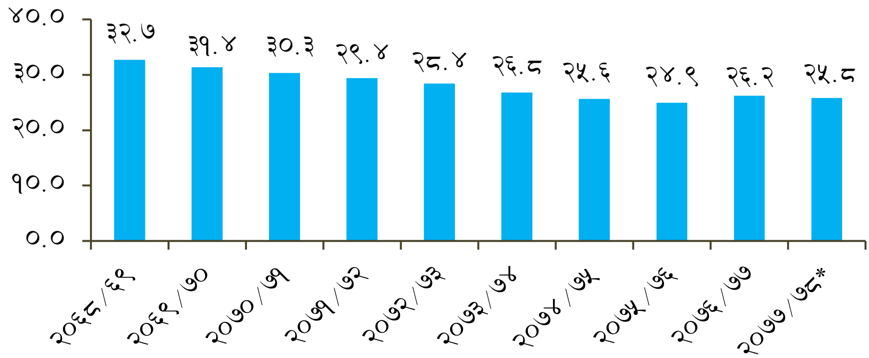

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

१.१९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा) को वृद्धिदरमा कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको योगदान क्रमश २०.२ प्रतिशत, १९.६ प्रतिशत र ६०.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षमा कृषि क्षेत्रको योगदान ३०.७ प्रतिशत रहेको थियो भने उद्योग र सेवा क्षेत्रको योगदान क्रमशः २७.४ प्रतिशत र १०३.२ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको थियो।

चार्ट १(ङ): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदरमा क्षेत्रगत योगदान

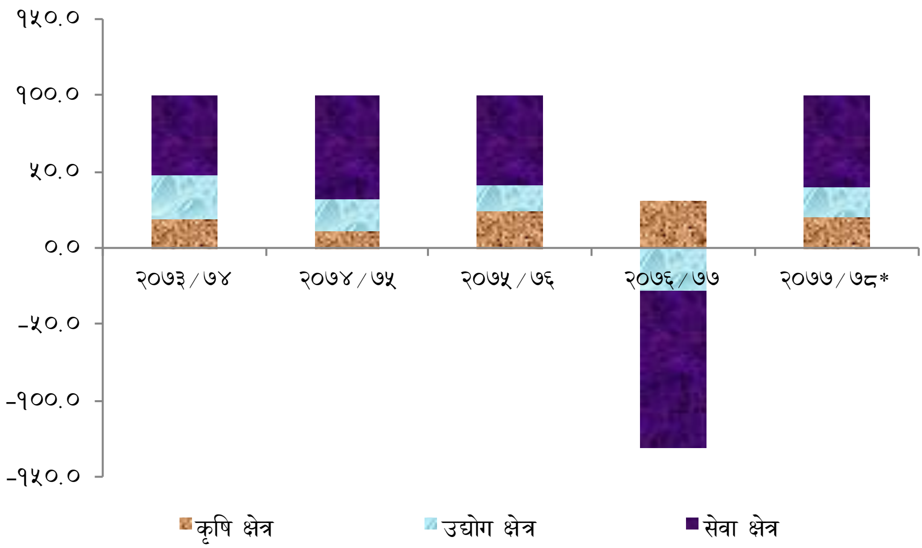

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको तथ्याङ्कबाट गणना गरिएको। *अनुमानित

१.२० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा) को वृद्धिदरमा सबैभन्दा बढी योगदान थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवाको रहेको छ भने पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरूको योगदान

सबैभन्दा न्यून रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको आर्थिक वृद्धिदरमा उत्पादनमूलक उद्योगको योगदान ५.३३ प्रतिशत र आवास तथा भोजन सेवाको योगदान ३.२९ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १(च): चालु आर्थिक वर्षको आर्थिक वृद्धिदरमा उपक्षेत्रहरूको योगदान (प्रतिशतमा)

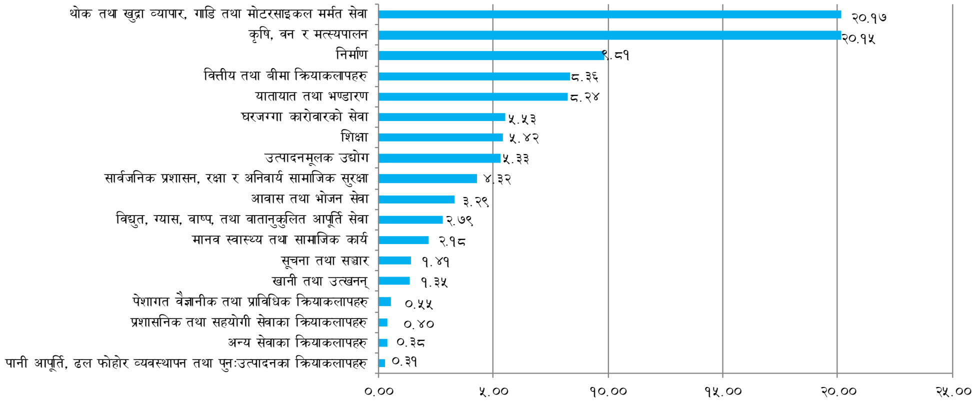

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको तथ्याङ्कबाट गणना गरिएको।

उपभोग

१.२१ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उपभोगको अंश ९३.७ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा केही कमी भई ९३.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ। पछिल्लो दशकमा उपभोग र कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपात औसत ९०.६ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १(छ): उपभोगको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

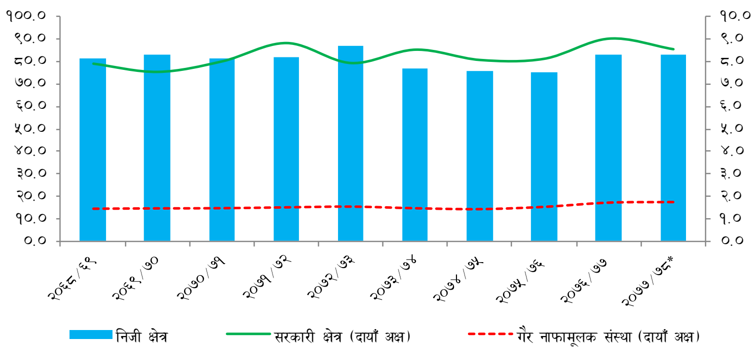

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

१.२२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सरकारी क्षेत्र, निजी क्षेत्र र गैर नाफामूलक संस्थाको उपभोगको अनुपात क्रमशः ८.५ प्रतिशत, ८३.१ प्रतिशत र १.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो अनुपात क्रमशः ९.० प्रतिशत, ८२.९ प्रतिशत र १.७ प्रतिशत रहेको थियो।

१.२३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल उपभोगमा सरकारी र निजी क्षेत्रको उपभोगको अंश क्रमशः ९.१ प्रतिशत र ८९.० प्रतिशत रहने अनुमान छ भने गैर-नाफामूलक संस्थाको उपभोगको अंश १.९ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो अंश क्रमशः ९.६ प्रतिशत, ८८.६ प्रतिशत र १.८ प्रतिशत रहेको थियो। पछिल्लो दशकमा कुल उपभोगमा सरकारी र निजी क्षेत्रको उपभोगको औसत अंश ९.१ प्रतिशत र ८९.२ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १(ज): निजी, सरकारी तथा गैरनाफामूलक संस्थाको उपभोग (कुल उपभोगको प्रतिशतमा)

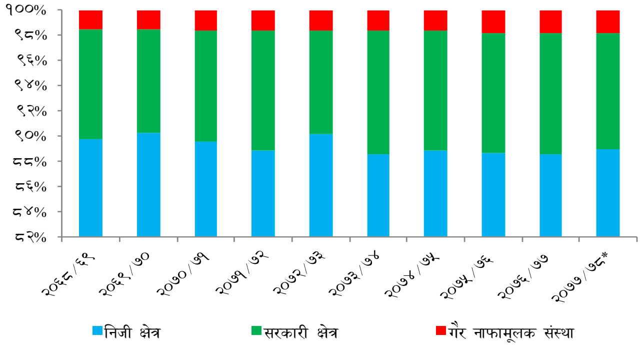

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ * अनुमानित

१.२४ कुल निजी उपभोगमा खाद्यान्न उपभोगको अंश अझै पनि बढी छ। विगत दश वर्षमा कुल निजी उपभोगमा खाद्यान्न, गैर खाद्यान्न र सेवा उपभोगको अंश क्रमशः ४८.७ प्रतिशत, १८.३ प्रतिशत र ३३.१ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल निजी उपभोगमा खाद्यवस्तु, गैर-खाद्यवस्तु र सेवाको अंश क्रमशः ४९.२ प्रतिशत, १८.८ प्रतिशत र ३१.९ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षमा यस्तो अंश ४८.८ प्रतिशत, १९.१ प्रतिशत र ३२.० प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट १(झ): आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा निजी क्षेत्रको उपभोग संरचना* (प्रतिशतमा)

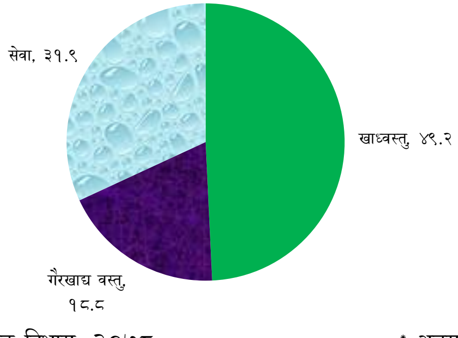

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ * अनुमानित

बचत

१.२५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल गार्हस्थ्य बचतको अनुपात ६.३ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो अनुपातमा सिमान्त रूपमा वृद्धि भई ६.६ प्रतिशत हुने अनुमान छ।

चार्ट १(ञ): कुल गार्हस्थ्य बचत र कुल राष्ट्रिय बचत (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

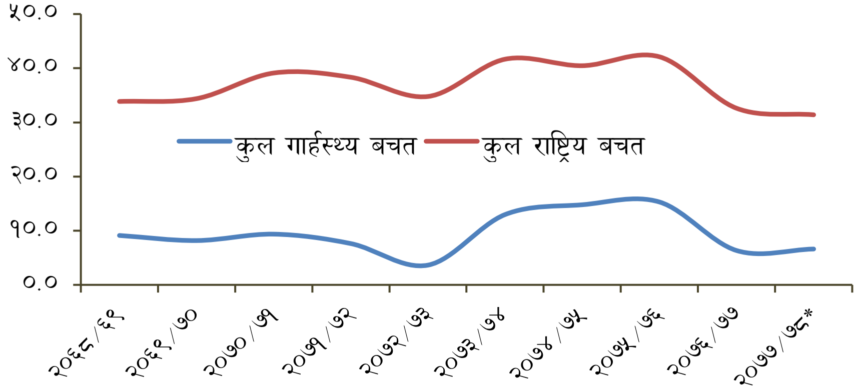

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ * अनुमानित

१.२६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल राष्ट्रिय बचतको अनुपात ३१.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो अनुपात ३२.६ प्रतिशत रहेको थियो। पछिल्लो दश वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल गार्हस्थ्य बचत र कुल राष्ट्रिय बचतको औसत अनुपात क्रमशः ९.४ प्रतिशत र ३६.९ प्रतिशत रहेको छ।

लगानी

१.२७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल लगानी ३०.४ प्रतिशतले सङ्कुचन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा १८.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रू. १३ खर्ब १२ अर्ब ७१ करोड पुग्ने अनुमान छ। कोभिड-१९ संक्रमण रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि चालिएका कदमबाट गत आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक एवम् निजी क्षेत्रको खर्चमा कमी आएको थियो। चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो चौमासिकसम्म परिस्थिति सहज हुन गई आर्थिक गतिविधि पुनः सामान्य अवस्थामा फर्किने अवस्था देखिएको थियो। सोको आधारमा कुल लगानी गत आर्थिक वर्षको तुलनामा बढ्ने अनुमान गरिएको भएतापनि हाल कोभिड-१९ संक्रमण उल्लेख्यरूपमा बढ्दै गएको हुँदा चालु आर्थिक वर्षको बाँकी अवधिमा कुल लगानी घट्न सक्ने जोखिम यथावत छ।

चार्ट १(ट): लगानी (कुल पुँजी निर्माण) को प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

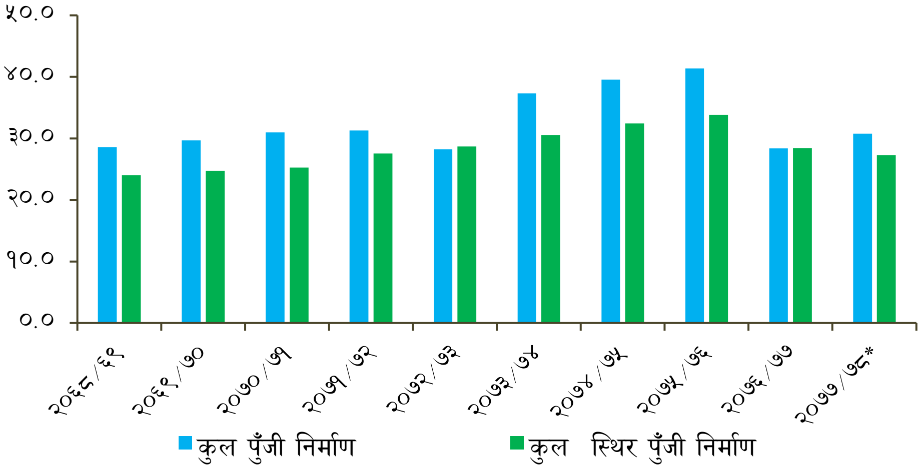

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

१.२८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल लगानीको अनुपात २८.४ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो अनुपातमा वृद्धि भई ३०.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग कुल स्थिर लगानीको अनुपात आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को २८.४ प्रतिशतबाट घटेर २७.३ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(ठ): कुल स्थिर पुँजी निर्माण (स्थिर लगानी) संरचना (प्रतिशतमा)

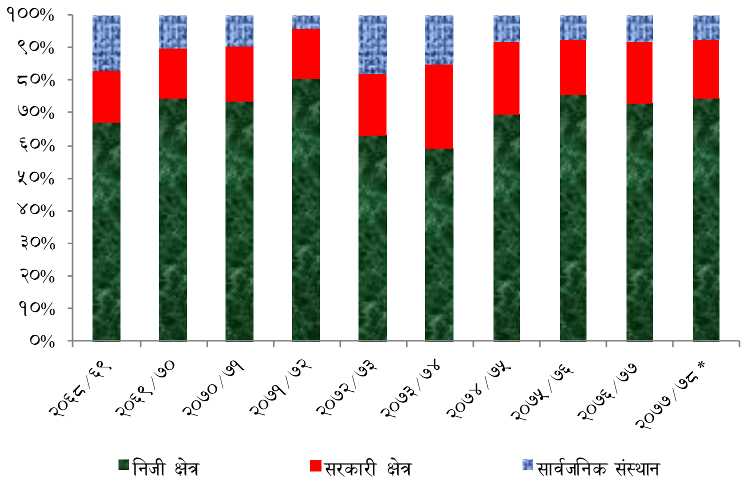

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

१.२९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल स्थिर पुँजी लगानी गत आर्थिक वर्षको तुलनामा ४.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रू. ११ खर्ब ६३ अर्ब ६ करोड रहने अनुमान छ जसमध्ये निजी क्षेत्रको कुल स्थिर पुँजी लगानी ६.३ प्रतिशतले बढेको छ भने सरकारी क्षेत्रको कुल स्थिर लगानी ०.२ प्रतिशतले घटेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल स्थिर लगानीमा निजी क्षेत्र, सरकारी क्षेत्र र सरकारी स्वामित्वका सार्वजनिक संस्थानको अंश क्रमशः ७४.३ प्रतिशत, १८.१ प्रतिशत र ७.६ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो अंश क्रमशः ७३.१ प्रतिशत, १८.६ प्रतिशत र ८.४ प्रतिशत रहेको थियो। पछिल्लो दश वर्षको कुल स्थिर लगानीमा निजी क्षेत्र, सरकारी क्षेत्र र सार्वजनिक संस्थानको औसत अंश ७०.९ प्रतिशत, १८.५ प्रतिशत र १०.५ प्रतिशत रहेको छ।

बचत र लगानीको अन्तर

१.३० आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा बचत र लगानीको अन्तर २२.१ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो अन्तरमा वृद्धि भई २४.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत वर्षको तुलनामा चालु आर्थिक वर्षमा कुल गार्हस्थ्य बचतमा केही वृद्धि भएता पनि कुल लगानीमा उच्च वृद्धि भएकोले बचत र लगानी अन्तर बढेको हो।

चार्ट १(ड): कुल गार्हस्थ्य बचत-लगानी अन्तर (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

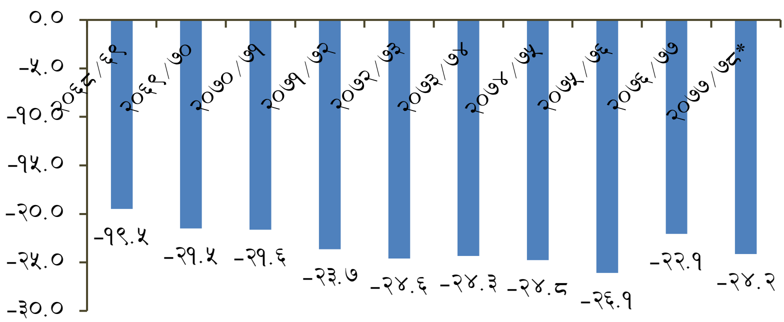

स्रोत : केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

१.३१ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल राष्ट्रिय बचत र कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपात ३२.६ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो अनुपातमा केही कमी आई ३१.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.३२ विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ को रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले सन् २०२० मा अन्तर्राष्ट्रिय उडानमा लगाइएको रोक पूर्णरूपमा नखुलेको कारण पर्यटक आगमनमा उल्लेख्य गिरावट आएको छ। साथै वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपाली कामदारको संख्या समेत घटेको छ। यसबाट पर्यटक आय र विप्रेषण आप्रवाहमा कमी आई

कुल राष्ट्रिय बचत कम हुने अनुमान छ। राष्ट्रिय बचत र लगानी बीचको अन्तर आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ४.२ प्रतिशत रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा ०.६ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १(ढ): कुल राष्ट्रिय बचत-लगानी अन्तर (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

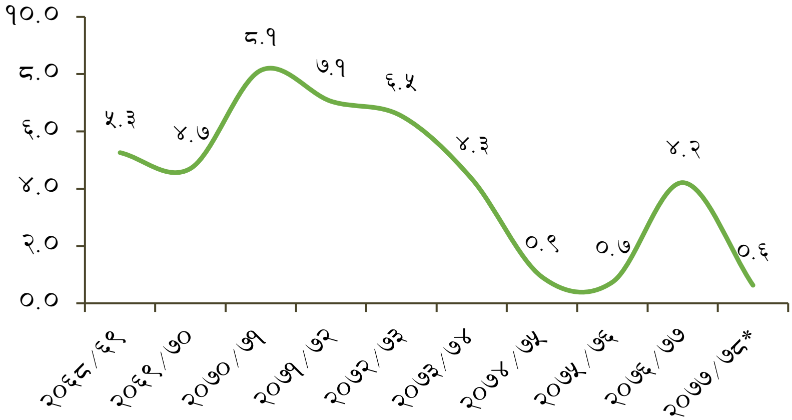

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८। *अनुमानित

प्रतिव्यक्ति आय

१.३३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) ७.५ प्रतिशतले बढेर रू. १ लाख ४० हजार ८ सय १९ (अमेरिकी डलर १,१९१) रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो आय रू. १ लाख ३० हजार ९ सय ५७ (अमेरिकी डलर १,१२६) रहेको थियो। पछिल्लो दश वर्षको प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको औसत वृद्धि ९.२ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १(ण): प्रचलित मूल्यमा प्रतिव्यक्ति आयको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

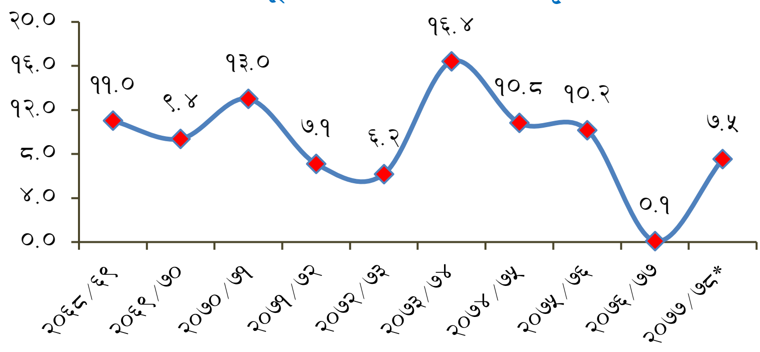

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८। *अनुमानित

१.३४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को स्थिर मूल्यमा) २.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रू. ७८ हजार ६ सय ४६ पुग्ने अनुमान छ।

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो आय ३.९ प्रतिशतले सङ्कुचन भई रू. ७६ हजार ६ सय ३६ रहेको थियो। विगत दश वर्षमा प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा) को वृद्धिदर औसत ३.० प्रतिशत रहेको छ।

१.३५ आधार वर्षको परिवर्तनपछि आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा प्रतिव्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (प्रचलित मूल्यमा) अमेरिकी डलर १,१३९ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो आय ५.० प्रतिशतले बढेर अमेरिकी डलर ११९६ रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रतिव्यक्ति राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय अमेरिकी डलर १४८६ पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो आय अमेरिकी डलर १४२२ रहेको थियो।

चार्ट १(त): प्रतिव्यक्ति राष्ट्रिय खर्चयोग्य आय (अमेरिकी डलरमा)

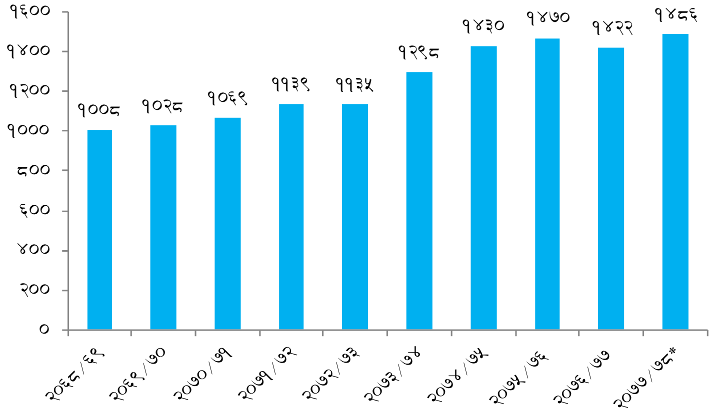

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत संरचना

१.३६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्राथमिक क्षेत्र, द्वितीयक क्षेत्र र सेवा क्षेत्र (तृतीय क्षेत्र) को वृद्धिदर क्रमशः २.७५ प्रतिशत, ४.९३ प्रतिशत र ४.४३ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा प्राथमिक क्षेत्र २.१३ प्रतिशतले बढेको थियो भने द्वितीयक र सेवा क्षेत्र क्रमशः ३.७६ प्रतिशत र ३.९७ प्रतिशतले सङ्कुचन भएका थिए। पछिल्लो एक दशकमा प्राथमिक क्षेत्र, द्वितीयक क्षेत्र र सेवा क्षेत्रको औसत वृद्धिदर क्रमशः ३.०७ प्रतिशत, ४.९५ प्रतिशत र ४.६३ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १(थ): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्षेत्रगत वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

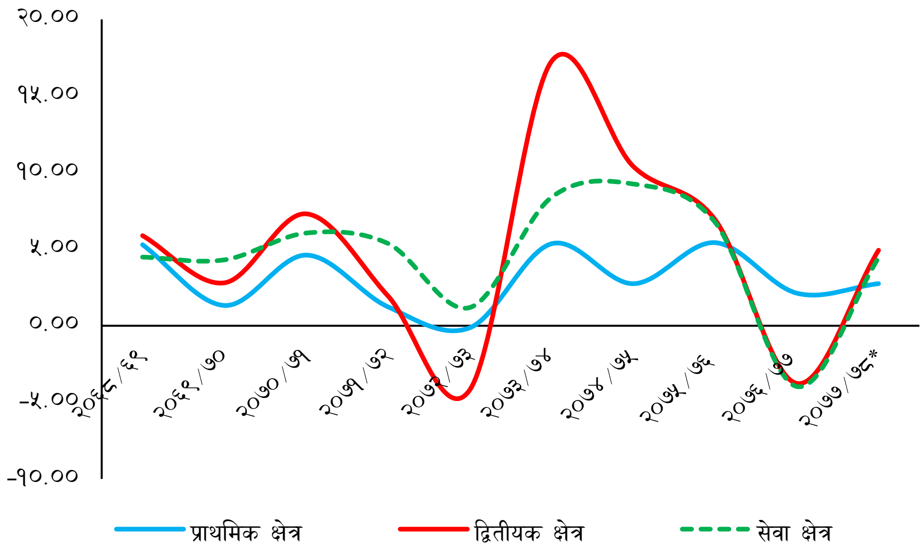

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ *अनुमानित

१.३७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा प्राथमिक, द्वितीयक र सेवा क्षेत्रको योगदान क्रमशः २६.८ प्रतिशत, १२.८ प्रतिशत र ६०.४ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो योगदान क्रमशः २६.४ प्रतिशत, १२.५ प्रतिशत र ६१.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत वर्षको तुलनामा चालु आर्थिक वर्षमा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा सेवा क्षेत्रको योगदान बढेको छ भने प्राथमिक र द्वितीयक क्षेत्रको योगदानमा केही कमी आएको छ।

औद्योगिक वर्गीकरणअनुसार कुल मूल्य अभिवृद्धि

प्राथमिक क्षेत्र

१.३८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा **कृषि, वन तथा मत्स्यपालन क्षेत्र**को योगदान २५.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षमा यस्तो योगदान २६.२ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कृषि, वन तथा मत्स्यपालन क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि २.६ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा धानको उत्पादनमा भएको वृद्धिको कारण कोरोना महामारीको समयमा समेत यस क्षेत्रको वृद्धि हुने अनुमान छ।

१.३९ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **खानी तथा उत्खनन् क्षेत्र**को कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर २.२ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा यस्तो वृद्धिदर ७.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षको तुलनामा चालु आर्थिक वर्षमा निर्माण क्षेत्रमा भएको विस्तारको कारण सोको सकारात्मक प्रभाव खानी तथा उत्खनन क्षेत्रमा परेको छ। चालु

आर्थिक वर्षको कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ०.५८ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

द्वितीयक क्षेत्र

१.४० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा **उत्पादनमूलक उद्योग**को कुल मूल्य अभिवृद्धि ३.८५ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। कोभिड-१९ महामारीको असरको कारण यस क्षेत्रको विस्तार तुलनात्मक रूपमा न्यून रहेको अनुमान छ। पछिल्ला १० वर्षमा उद्योग क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर वार्षिक औसत ३.७ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा उत्पादनमूलक उद्योगको योगदान ५.०३ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो योगदानमा सीमान्त वृद्धि भई ५.०८ प्रतिशत पुग्ने अनुमान छ।

चार्ट १(द): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा उद्योग क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

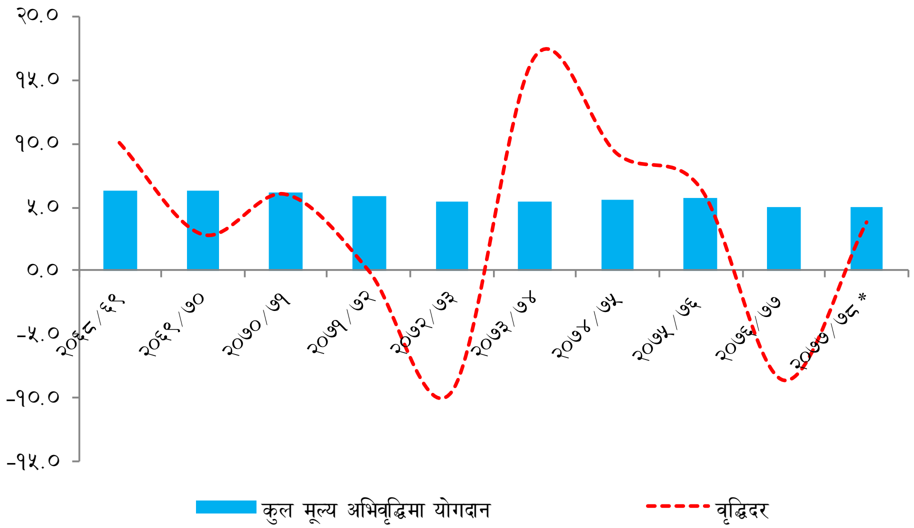

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ * अनुमानित

१.४१ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **निर्माण क्षेत्र**को कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर ५.० प्रतिशतले ऋणात्मक रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ५.६ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। बन्दाबन्दी खुकुलो भएसँगै सार्वजनिक तथा निजी निर्माणले गति लिएका कारण निर्माण क्षेत्रको वृद्धिदर बढ्ने अनुमान गरिएको हो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा निर्माण क्षेत्रको योगदान ५.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत वर्ष यस्तो योगदान ५.९ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट १(ध): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा निर्माण क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

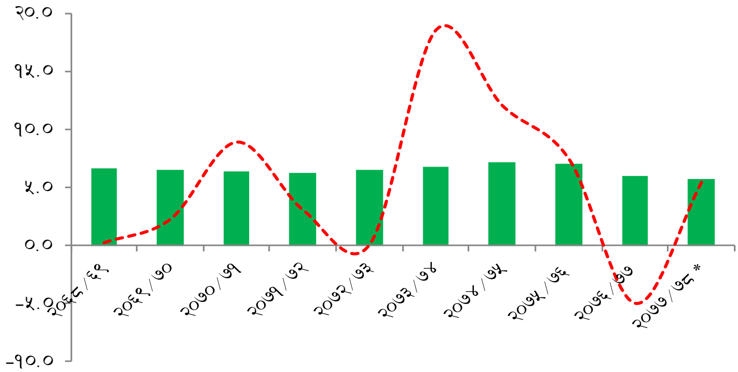

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ * अनुमानित

१.४२ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **विद्युत, ग्याँस तथा वाष्प तथा वातानुकुलित आपूर्ति सेवा**को कुल मूल्य अभिवृद्धि २५.६ प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो वृद्धि ७.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ। चालु आर्थिक वर्षमा माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना सम्पन्न हुने अनुमानको आधारमा यस क्षेत्रको विस्तार सन्तोषजनक देखिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान १.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षमा पनि सोको योगदान १.२ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट १(न): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा विद्युत, ग्याँस तथा वाष्प तथा वातानुकुलित आपूर्ति सेवा योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

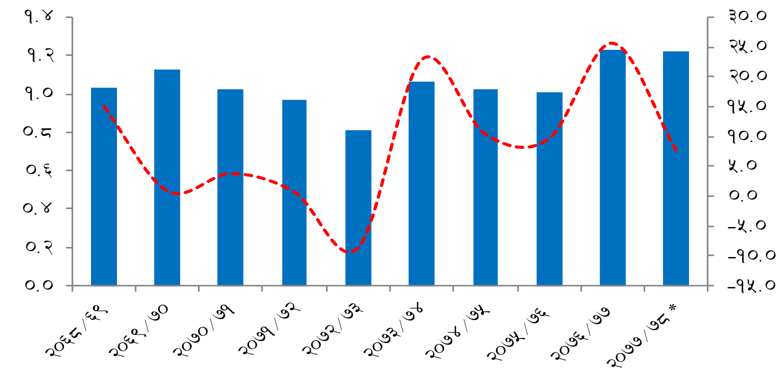

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ * अनुमानित

१.४३ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **पानी आपूर्ति, ढल व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलाप** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि २.१ प्रतिशतले बढेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो

वृद्धि १.६ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ०.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षमा यस्तो योगदान ०.६ प्रतिशत रहेको थियो। मेलम्ची खानेपानी आयोजना सम्पन्न भई खानेपानीको आपूर्ति भएको कारण कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान थप बढ्ने अनुमान छ।

सेवा क्षेत्र

१.४४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा **थोक, खुद्रा व्यापार, गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ५.३ प्रतिशतले विस्तार हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो वृद्धिदर १०.७ प्रतिशतले सङ्कुचन भएको थियो।

१.४५ कोभिड-१९ को कारण गत आर्थिक वर्षमा देखिएको आपूर्ति श्रृङ्खलाको अवरोध चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो चौमासिकसम्म घटेको कारण यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिमा सकारात्मक प्रभाव परेको छ। तथापि, कोभिड संक्रमणको दोस्रो लहरसँगै आपूर्ति श्रृङ्खलामा पुनः समस्या आउनसक्ने र आपूर्ति श्रृङ्खला टुट्न सक्ने सम्भावना प्रवल हुँदै गएको हुँदा अनुमानित वृद्धिदर हासिल गर्ने कार्य चुनौतिपूर्ण छ।

चार्ट १(प): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा थोक, खुद्रा व्यापार, गाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

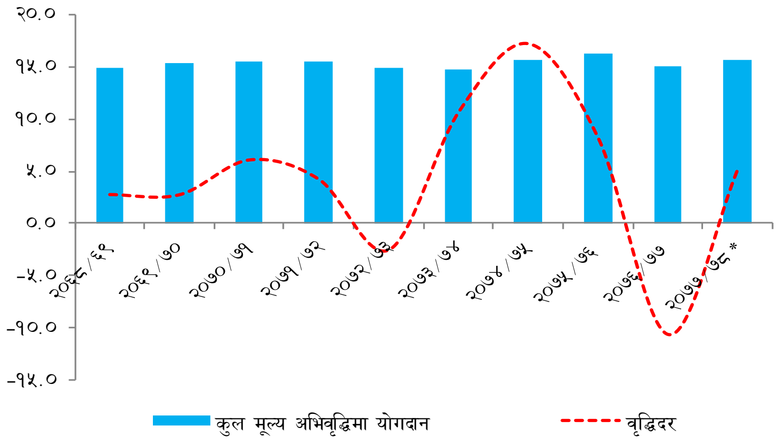

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ * अनुमानित

१.४६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा थोक तथा खुद्रा व्यापार क्षेत्रको योगदान १५.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्षमा यस्तो योगदान १५.० प्रतिशत रहेको थियो। पछिल्लो दश वर्षमा यस क्षेत्रको औसत वृद्धिदर ४.४ प्रतिशत तथा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको औसत योगदान १५.४ प्रतिशत रहेको छ।

१.४७ कोभिड-१९ को कारण अति प्रभावित **आवास तथा भोजन सेवा** क्षेत्र चालु आर्थिक वर्षमा वन्दावन्दी खुकुलो हुँदै गएपछि उल्लेख्य सुधार हुन पुग्यो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा

होटल तथा रेष्टुरेन्ट क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ३७.० प्रतिशतले सङ्कुचन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ११.२ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। तर दोश्रो लहरका कारण अधिकांश ठाँउहरूमा निषेधाज्ञा लागु भएकोले यस क्षेत्रको अनुमानित वृद्धिदर हासिल हुन कठिन हुने देखिन्छ।

चार्ट १(फ): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा आवास तथा भोजन सेवा क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

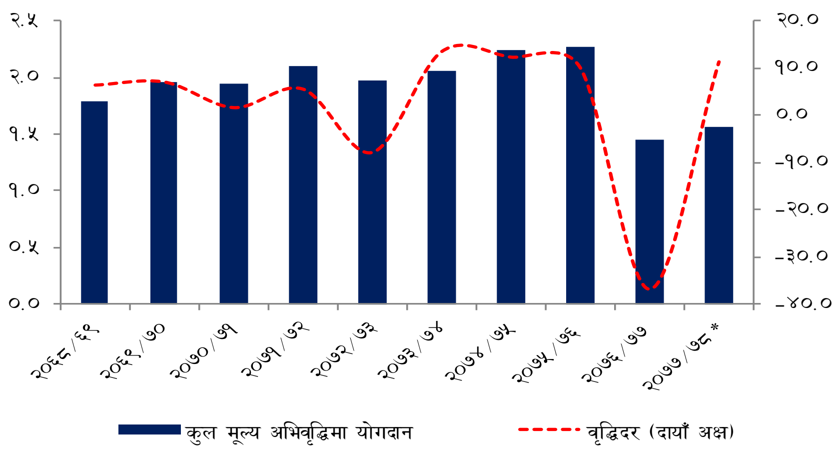

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ * अनुमानित

१.४८ कोभिड संक्रमण घटेको समयमा आन्तरिक पर्यटनका गतिविधि पुनः सुचारू भएकाले यस क्षेत्रको विस्तार सन्तोषजनक देखिएको हो। गत आर्थिक वर्षको आधार प्रभावको कारण पनि यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि बढ्ने अनुमान रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान १.५ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा बढेर यस्तो योगदान १.६ प्रतिशत पुग्ने अनुमान छ।

१.४९ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **यातायात तथा भण्डारण क्षेत्र**को कुल मूल्य अभिवृद्धि १३.४ प्रतिशतले सङ्कुचन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ६.१ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ।

१(ब): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यातायात तथा भण्डारण क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

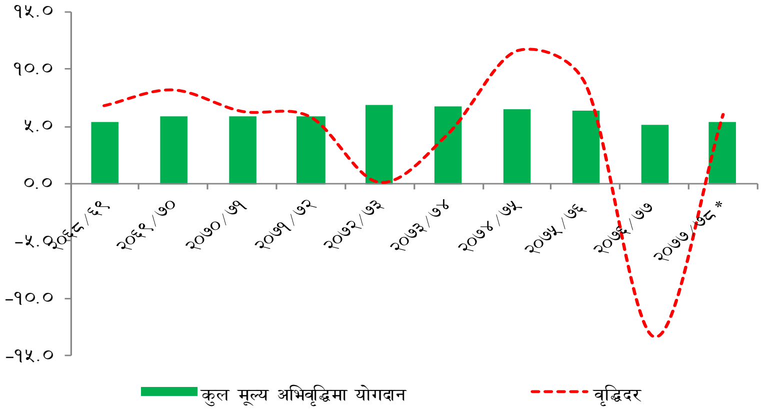

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ * अनुमानित

१.५० चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो चौमासिकसम्म मानिसको आवतजावत तथा मालवस्तुको ढुवानी गत आर्थिक वर्षको तुलनामा सहज हुँदै गएको कारण चालु आर्थिक वर्षमा यस क्षेत्रको विस्तार सकारात्मक हुने अनुमान गरिएको थियो। तथापि, कोभिड संक्रमणको दोस्रो लहर विस्तार भएसँगै यातायात तथा भण्डारण क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिमा सङ्कुचन आउन सक्ने सम्भावना छ। यद्यपि, यो क्षेत्र अहिलेपनि अघिल्ला सामान्य वर्षको अवस्थामा फर्कन सकेको छैन। कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यातायात तथा भण्डारण क्षेत्रको योगदान आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ५.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो योगदान बढेर ५.४ प्रतिशत पुग्ने अनुमान छ।

१.५१ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **वित्तीय तथा बिमा क्रियाकलाप** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर ४.८ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो वृद्धिदर ५.८ प्रतिशत हुने अनुमान छ। वित्तीय तथा बिमा क्षेत्रको कारोबारमा वृद्धि हुँदै गएको कारण चालु आर्थिक वर्षमा यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर सकारात्मक रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ६.८ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो योगदानमा सीमान्त वृद्धि भई ६.९ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.५२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा **घरजग्गा कारोवार** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि २.६ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो वृद्धिदर २.४ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ९.२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ९.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

चार्ट १(भ): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा घरजग्गा कारोवार क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

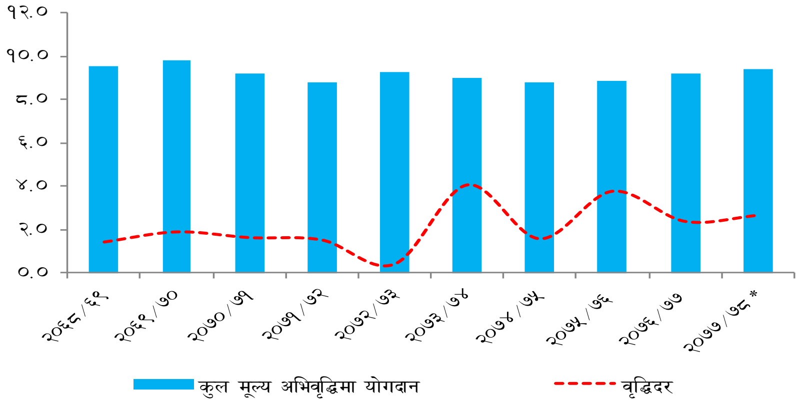

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ * अनुमानित

१.५३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा **मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर ६.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्ष यस्तो वृद्धिदर ५.२ प्रतिशत रहेको थियो। स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार, स्वास्थ्यसम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाको आयमा भएको वृद्धिका साथै कोभिड -१९ संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार खर्च बढेको कारण यस क्षेत्रको मूल्य अभिवृद्धिमा सकारात्मक प्रभाव परेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान १.७ प्रतिशत रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा पनि यस्तो योगदान १.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.५४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा **शिक्षा** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर ३.६ प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्ष यस्तो वृद्धिदर ३.२ प्रतिशत रहेको थियो। कोभिड-१९ को कारण नियमित पठनपाठन हुन नसकेको कारण निजी शैक्षिक संस्थाको मध्यवर्ती उपभोग न्यून रहेको तर आयमा वृद्धि भएको कारण समग्र शिक्षा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिमा विस्तार भएको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ८.४ प्रतिशत रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा यस्तो योगदान ८.० प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.५५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ६.० प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि ३.५ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ। तीन तहको सरकारको सार्वजनिक प्रशासन तथा संघीय सरकारको रक्षा खर्च बढेको कारण यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर सामान्य रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ८.० प्रतिशत रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा यस्तो योगदान ७.७ रहने अनुमान छ।

चार्ट १(म): कुल मूल्य अभिवृद्धिमा सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अनिवार्य सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको योगदान र वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

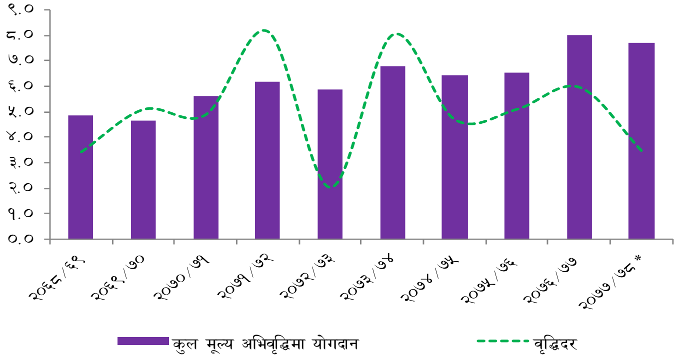

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ *अनुमानित

१.५६ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका** क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि २.१५ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा चालु आर्थिक वर्षमा पनि यस्तो वृद्धिदर २.१७ प्रतिशत कायम रहने अनुमान छ। कोभिड-१९ को असरबाट न्यून प्रभाव परेको यस क्षेत्रको वृद्धिदर चालु आर्थिक वर्षमा समेत सामान्य रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ०.७९ प्रतिशत रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा पनि यसको योगदान ०.७६ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.५७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **सूचना तथा सञ्चार क्षेत्र**को कुल मूल्य अभिवृद्धि २.३ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा चालु आर्थिक वर्षमा यस्तो वृद्धिदर १.५ प्रतिशत रहने अनुमान छ। ईन्टरनेट प्रयोगकर्ताको संख्या बढ्दै गएको कारण चालु आर्थिक वर्षमा यस क्षेत्रको वृद्धिदर सामान्य रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान २.२ प्रतिशत रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा पनि यसको योगदान २.२ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.५८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा **पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्षेत्र**को कुल मूल्य अभिवृद्धि १.२ प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा चालु आर्थिक वर्षमा यस्तो वृद्धिदर २.३ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान १.० प्रतिशत रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा पनि यसको योगदान १.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१.५९ **अन्य सेवाका क्षेत्र** (कला, मनोरञ्जन, तथा अन्य रोजगारदाता घरपरिवारका क्रियाकलाप र आफ्नो उपयोगको लागि घरपरिवारको वस्तु तथा सेवा उत्पादनका क्रियाकलापहरू) को कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा १.८ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो वृद्धिदर ३.९ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल मूल्य अभिवृद्धिमा यस क्षेत्रको योगदान ०.६२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सीमान्त ह्रास आई ०.६१ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

२. कोभिड-१९ बाट नेपालको अर्थतन्त्रमा परेको प्रभाव

२.१ कोभिड-१९ महामारीको कारण विश्व अर्थतन्त्रसँगै नेपालको अर्थतन्त्र पनि प्रभावित भएको छ। सन् १८७० पछिको हालसम्मको विभिन्न कालखण्डमा देखापरेका अन्य महामारी र वित्तीय संकटबाट सिर्जित आर्थिक मन्दी भन्दा पनि कोभिड-१९ बाट सिर्जित आर्थिक मन्दीबाट विश्व अर्थतन्त्र बढी प्रभावित हुन पुगेको छ। महामारीको कारण छोटो समयमै जनस्वास्थ्य तथा मानव जीवनका साथै अर्थव्यवस्था र आम जनजीविका समेत प्रभावित बन्न पुगेको छ। कोभिड-१९ महामारीबाट मानिसको जीवन रक्षा गर्न अवलम्बन गर्नैपर्ने रोकथाम तथा नियन्त्रणका उपायको कारण दैनिक जीवनयापन नै असहज हुने परिस्थिति सिर्जना भएको छ। स्वभाविकरूपमा महामारीको समयमा मानव जीवन रक्षालाई उच्च प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने हुन्छ।

२.२ महामारीबाट उत्पन्न आर्थिक संकटको वावजुद नेपालको मुद्रास्फिति वाञ्छित सीमाभित्र रहेको, स्थिर मुद्रा, शोधानान्तर स्थिति तथा विदेशी विनिमय सञ्चिति सुविधाजनक रहेको, वित्तीय क्षेत्र सबल रहेको र पुनर्निर्माणमा भएको प्रगति र पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा भएको विस्तारको कारण आगामी दिनमा आर्थिक स्थिति सबल हुँदै जाने अपेक्षा गरिएको छ। कोभिड-१९ नियन्त्रणमा आएपछि अर्थतन्त्रमा V-आकारको आर्थिक वृद्धि (V-Shaped Economic Growth) हुने अपेक्षा रहेको थियो। तर, नयाँ वर्ष २०७८ को शुरुवातसँगै फैलिएको कोभिड-१९ को दोस्रो लहरले गर्दा क्रमशः गतिशिल बन्दै गएको अर्थतन्त्रमा गम्भीर चुनौती सिर्जना भएको छ।

कोभिड-१९ संक्रमणबाट मानव स्वास्थ्यमा परेको प्रभाव

२.३ सन् २०२१ को मे-१९ सम्म कुल जनसंख्याको अनुपातमा हेर्दा नेपालमा प्रति लाखमा १,६२३ जनामा कोरोना संक्रमण देखिएको छ जुन विश्व जनसंख्याको अनुपातमा न्यून रहेको छ। प्रतिलाख जनसंख्यामा कोरोना संक्रमण उच्च भएका देशमा नेपाल ११२ औं स्थानमा रहेको देखिन्छ। कुल जनसङ्ख्याको अनुपातमा कोरोना संक्रमण उच्च भएका देशमा एन्डोरा, मोन्टेनेग्रो, चेक रिपब्लिक लगायतका देश रहेका छन्।

चार्ट २(क): कोभिड संक्रमण दर उच्च भएका देश (जनसंख्या प्रति लाखमा)

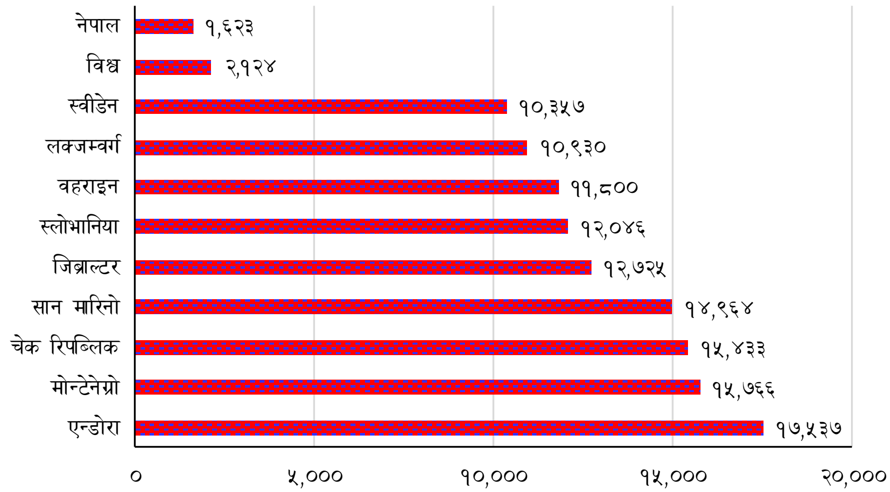

स्रोत: वर्ल्डोमिटर, मे-१९, २०२१

२.४ जनसंख्याको आधारमा कोभिड-१९ को संक्रमणबाट बढी प्रभावित प्रमुख देशहरू मध्ये सबैभन्दा बढी अमेरिकामा प्रतिलाख जनसंख्यामा १० हजार १ सय ६० जनामा कोरोना संक्रमण देखिएको छ। भारतमा यस्तो संख्या १,८५२ रहेको छ।

चार्ट २(ख): कोभिड संक्रमण संख्या उच्च भएका प्रमुख १० देश (जनसंख्या प्रति लाखमा)

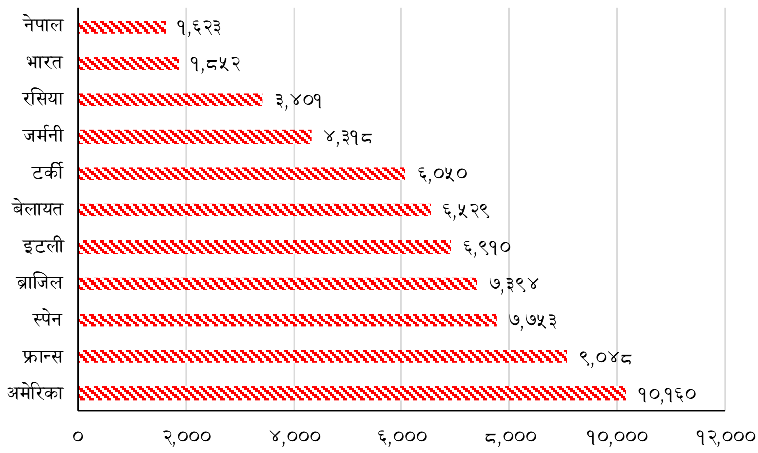

स्रोत: वर्ल्डोमिटर, मे-१९, २०२१

२.५ कुल जनसंख्याको आधारमा कोभिड-१९ बाट बढी मृत्यु हुने देशमा हंगेरी, चेक रिपब्लिक, जिब्राल्टर लगायतका मुलुक रहेका छन्। कोभिड संक्रमणको कारण हंगेरीमा ज्यान गुमाउनेको संख्या प्रतिलाखमा ३०४ रहेको छ। नेपालमा यस्तो संख्या १९ रहेको छ जुन

विश्वको औषत संख्याको तुलनामा न्यून रहेको देखिन्छ। यसबाट कोभिड-१९ को रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारमा नेपाल सरकारले गरेको काम प्रभावकारी रहेको देखिन्छ। तर दोस्रो लहरमा संक्रमण दर र मृत्यु दर दुबै बढेको स्थिति छ।

चार्ट २(ग): कुल जनसंख्याको तुलनामा कोभिड-१९ बाट बढी मृत्यु भएका १० देश (जना प्रति लाखमा)

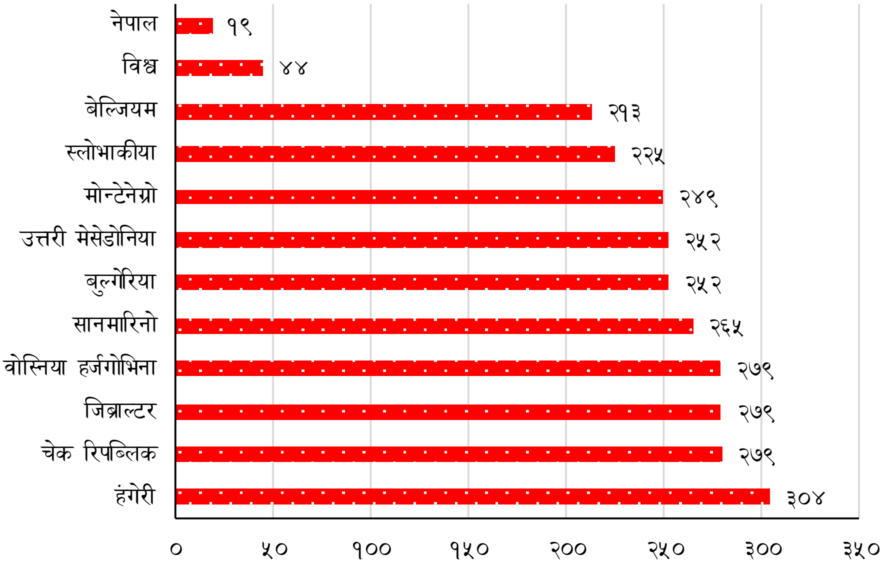

स्रोतः वर्ल्डोमिटर, मे-१९, २०२१

२.६ कोभिड-१९ बाट जीवन गुमाउने संख्या उच्च भएका प्रमुख १० देशमध्ये ब्राजिलमा सबैभन्दा बढी अर्थात प्रतिलाखमा २१० को मृत्यु भएको छ। कोरोना संक्रमित तथा मृत्यु हुनेको संख्या उच्च रहेका अन्य देशमा इटाली, बेलायत र अमेरिकामा यस्तो संख्या क्रमशः २०७, १८७ र १८२ रहेको छ।

चार्ट २(घ): कोभिड-१९ बाट बढी मृत्यु भएका प्रमुख १० देश (जना प्रति लाखमा)

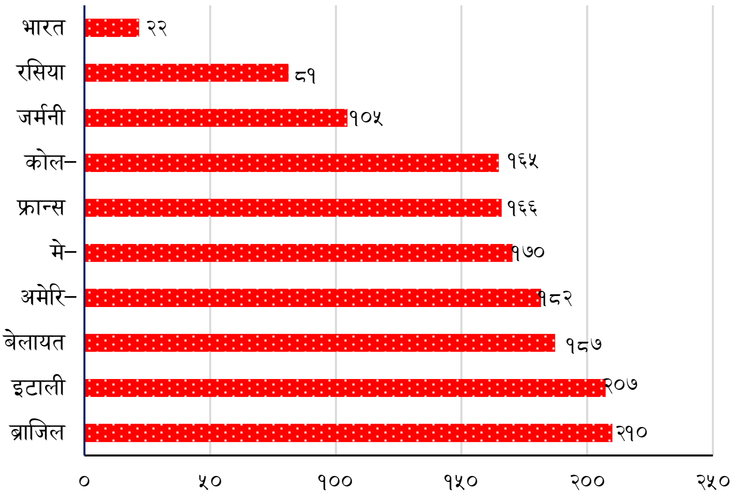

स्रोतः वर्ल्डोमिटर, मे-२४, २०२१

२.७ मासिक रूपमा हेर्दा सन् २०२० को अक्टोबर महिनामा नेपालमा कोभिड-१९ संक्रमण दर उच्च रहेको देखिन्छ। त्यसपछि यस्तो दर निरन्तर घट्दै गइरहेकोमा पुनः अप्रिल २०२१ पछि बढ्न शुरु गरेको छ। विश्वमा कोभिड-१९ संक्रमण सन् २०१९ को डिसेम्बरबाट देखिन शुरु गरेको भएतापनि नेपालमा २०२० को फेब्रुअरीमा पहिलोपटक कोभिड संक्रमण देखिएको थियो। संक्रमणको पहिलो लहरको करिब १४ महिनाको अवधि (१५ फेब्रुअरी २०२० देखि ३ अप्रिल २०२१ सम्म) मा जम्मा संक्रमण २ लाख ७७ हजार ७ सय ६८ र जीवन गुमाउनेको संख्या ३,०३२ रहेकोमा दोस्रो लहरको हालसम्मको (४ अप्रिल २०२१ देखि १९ मे सम्म) ४६ दिनको अवधिमा संक्रमितको संख्या २ लाख २ हजार ६ सय ५० र संक्रमणको कारण दुखद् मृत्युवरण गर्नेको संख्या २,६२५ पुगेको छ। कोभिड-१९ को दोस्रो लहर शुरु भएपछि हाल (१९ मे २०२१) सम्म सक्रिय कोभिड संक्रमितको संख्या १ लाख १४ हजार ३ सय ५८ पुगेको छ। पहिलो लहरको अन्त्यसम्ममा (३ अप्रिल २०२१ सम्म) यस्तो संख्या १,६१३ मा झरेको थियो।

चार्ट २(ङ): मासिक रूपमा नेपालमा कोभिड संक्रमणको स्थिति (संख्यामा)

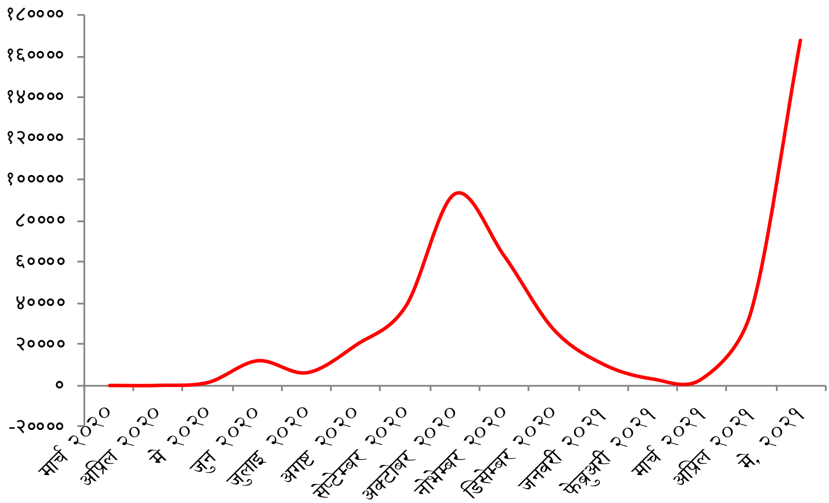

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, २०७८
नोटः मे-१९, २०२१ सम्मको तथ्याङ्कमात्र समावेश गरिएको छ।

२.८ कोभिड-१९ महामारीको पहिलो लहरको तुलनामा दोस्रो लहर तीव्र गतिले फैलिइरहेको छ। दोस्रो लहर शुरु भएको ४६ दिनसम्मको अवधिमा भएको मानवीय क्षतिलाई आधार मान्दा कोभिड-१९ को पहिलो लहरको तुलनामा दोस्रो लहरमा मृत्युदर पनि उच्च रहेको छ। दोस्रो लहर शुरु भएपश्चात ३५ दिनको अवधिमै कोरोना संक्रमितको संख्या १ लाख भन्दा बढी पुगेकोमा पहिलो लहरमा सो संख्या पुग्न २४१ दिन लागेको थियो। त्यसैगरी, दोस्रो लहर शुरु भएको ३९ दिनमै मृत्यु हुनेको संख्या १,००० नाघेकोमा पहिलो लहरमा सो संख्या पुग्न ८ महिना (करिव २४० दिन) लागेको थियो।

चार्ट २(च)ः कोभिड-१९ को दोस्रो लहरमा दैनिकरूपमा संक्रमित हुनेको विवरण (संख्यामा)

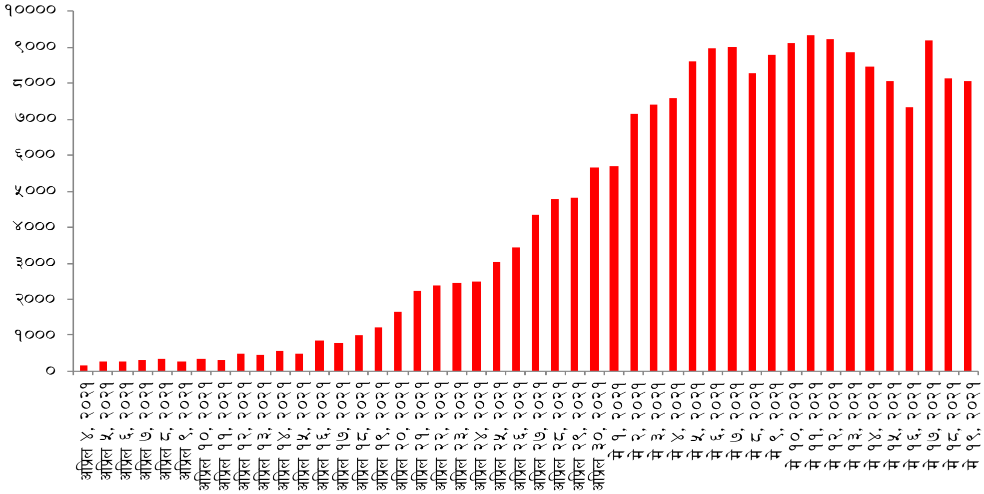

स्रोतः वर्ल्डोमिटर मे-१९, २०२१

२.९ कोभिड-१९ को पहिलो लहरको अवधिमा कुल संक्रमित संख्यामा मृत्युदर (Case Fatality Rate) १.०९ प्रतिशत रहेको थियो भने दोस्रो लहरको ४६ दिनको अवधिमा यस्तो दर १.२९ प्रतिशत रहेको छ।

कोभिड-१९ बाट अर्थतन्त्रका विभिन्न क्षेत्रमा परेको प्रभाव

२.१० सन् १९९० को दशकदेखि नै आर्थिक उदारीकरण तथा भूमण्डलीकरणको लहरसँगै नेपाली अर्थतन्त्र विश्व अर्थतन्त्रसँग प्रत्यक्षरूपमा जोडिन पुगेको छ। फलस्वरूप, विश्वमा भएका विभिन्न आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक, पर्यावरणीय प्रभाव प्रत्यक्ष वा परोक्षरूपमा नेपालमा समेत पर्ने गरेको छ। तथापि, विभिन्न समयमा विश्व अर्थतन्त्रमा देखिएका वित्तीय सङ्कटबाट नेपालको अर्थतन्त्रमा परेको असरको तुलनामा हालको स्वास्थ्य सङ्कटबाट पुगेको क्षति निकै धेरै हुने अनुमान गरिएको छ। सन् २००८ को वित्तीय सङ्कटबाट सिर्जित आर्थिक मन्दीको कारण अमेरिका, यूरोप लगायतका मुलुकमा उच्च प्रभाव परे पनि नेपालमा भने सोको असर न्यून नै रहेको थियो।

२.११ कोभिड-१९ को कारण नेपालको अर्थतन्त्रका प्रायः सबै क्षेत्र प्रभावित हुन पुगेका छन्। फलस्वरूप, आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा नेपालको अर्थतन्त्रमा २.१२ प्रतिशतले संकुचन आएको छ। कोभिड-१९ को कारण गत आर्थिक वर्षदेखि वैदेशिक व्यापारको आकारमा संकुचन आएको छ। वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारको संख्यामा उच्च गिरावट आएको

छ। पर्यटक आगमन ठप्प छ। असहज परिस्थितिमा समेत विप्रेषण आप्रवाहमा वृद्धि भएको छ भने शोधानान्तर स्थिति बचतमा रहेको छ। विदेशी विनिमयको सञ्चिति बढेको छ।

उद्योग व्यवसाय

२.१२ कोभिड-१९ को संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रण गर्न अवलम्वन गरिएका बन्दाबन्दी लगायतका उपायको कारण आर्थिक क्रियाकलापमा संकुचन आएको छ। संक्रमण रोकथामका लागि अपनाइएका स्वास्थ्य सुरक्षासम्वन्धी मापदण्डलाई क्रमशः खुकुलो बनाउँदै लगिएसँगै चालु आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिकदेखि आर्थिक गतिविधि सञ्चालनमा सहजता आएको थियो। बन्दाबन्दीपछिको अवस्थामा लघु, साना, मझौला र ठूला उद्योगको सञ्चालन अवस्थामा उल्लेख्य सुधार आएको थियो भने उद्योग व्यवसायको उत्पादन एवम् कारोवार र रोजगारीको अवस्था समेत क्रमशः सुधारोन्मुख रहेको थियो। पछिल्लो समयमा कोभिड-१९ संक्रमणको दोस्रो लहर तीव्र रूपमा फैलिइरहेकोले आगामी दिनमा उद्योग क्षेत्रका आर्थिक क्रियाकलाप पुनः संकुचित हुने जोखिम बढेको छ।

शिक्षा

२.१३ कोभिड १९ का कारण शैक्षिक सत्र २०७६ मा उल्लेख्य प्रभाव पर्‍यो। देशभरका सबै शिक्षण संस्था र तालिम केन्द्रहरू बन्द गरिए। विद्यालय तहदेखि विश्वविद्यालय तहसम्मका सबै कक्षा र तहका गरी करीब ८७ लाख विद्यार्थीको नियमित पठनपाठन अवरूद्ध हुन पुग्यो। विद्यालयस्तर, स्थानीय तहस्तर तथा राष्ट्रियस्तरमा हुने विभिन्न कक्षा र तहका परीक्षा सञ्चालन, मूल्याङ्कन र परीक्षाफल प्रकाशन समयमा सम्पन्न हुन सकेको छैन। कोभिड-१९ महामारीको दोस्रो लहरसँगै चालु शैक्षिक सत्र २०७७ मा समेत विद्यालय तहदेखि विश्वविद्यालय तहसम्मका परीक्षाका कार्यक्रम प्रभावित भएका छन्।

स्वास्थ्य

२.१४ २०७८ वैशाखसम्म विश्वका २२३ देशका झण्डै १६ करोड ३७ लाख भन्दा बढी व्यक्तिमा कोभिड-१९ संक्रमण पुष्टि भैसकेको छ भने यसबाट मृत्यु हुनेको संख्या ३३ लाख ९४ हजार भन्दा माथि पुगिसकेको छ। सोही अवधिसम्म नेपालमा २७ लाख ३३ हजार ५ सय १० को आरटि-पिसिआर परीक्षण गर्दा ४ लाख ३९ हजार ६ सय ५८ व्यक्ति यस रोगबाट संक्रमित देखिएका, ३ लाख २७ हजार ६ सय ५३ निको भएका र ४,६६९ कोरोना संक्रमितको मृत्यु भएको छ। पछिल्लो समयमा कोभिड-१९ महामारीको दोस्रो लहर तीव्र रूपमा फैलिइरहेकोले कोरोना संक्रमितको संख्या दिनानुदिन बढिरहेको छ। पहिलो लहरको

तुलनामा कोभिड-१९ को दोस्रो लहरको संक्रमणबाट ज्यान गुमाउनेको संख्यामा पनि वृद्धि हुँदै गएको छ। कोभिड-१९ को उच्च संक्रमणले नेपालको स्वास्थ्य प्रणालीमा दवाब सिर्जना गरेको छ।

ऊर्जा, जलश्रोत तथा सिँचाइ

२.१५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ऊर्जा, जलश्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयको करिव रु. ६ अर्ब रकम खर्च हुन सकेको छैन भने करिव ५ लाख कार्य दिन रोजगारी सिर्जना गर्न कठिनाई उत्पन्न भयो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म करिव ७५ हजार कार्य दिन रोजगारी सिर्जना हुन सकेन। निर्माणाधीन विभिन्न आयोजनामा कार्यरत जनशक्ति कोभिड-१९ बाट संक्रमित भई आइसोलेसनमा बस्नु परेको र लकडाउनको कारण निर्माण सामाग्री तथा हेभी इक्विपमेन्ट ढुवानीमा अवरोध सिर्जना भएको हुँदा करिव ५,००० हेक्टर जमिनमा सिँचाई सुविधा एक वर्षपछि मात्र उपलव्ध हुने अवस्थाले कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा प्रभाव पर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ।

कृषि पशुपन्छी तथा सहकारी क्षेत्र

२.१६ कोभिड-१९ को कारण भएको बन्दाबन्दीले कृषिसँग सम्बन्धित उत्पादन सामाग्री मलखाद, बीउबीजन, विषादी र कृषि औजारको आपूर्तिमा असहजता भएको र कृषि उपज जस्तैः खाद्यान्न, ताजा तरकारी तथा फलफूलको मूल्य वृद्धि भई मूल्य श्रृङ्खला प्रभावित भएको छ। पशुपन्छी तथा मत्स्यपालनको लागि आवश्यक दाना, औषधी, खोप लगायतका उत्पादन सामाग्रीको आपूर्ति समेत प्रभावित हुन पुगेको छ।

२.१७ श्रोत बीऊमा उत्पादनमा आधारित अनुदान (Output Based Incentive) उपलब्ध गराउन ढिलाइ भएको छ। स्थानीय तहमा खाद्यान्न घर निर्माण कार्य समेत समय भित्र कार्यान्वयन हुन सकेको छैन।

२.१८ सहकारी क्षेत्रबाट हुने ऋण लगानीमा करिव २ प्रतिशतले कमी आएको छ। स्थानीय तहबाट सञ्चालित गरिब घरपरिवारको पहिचान र तथ्याङ्क सङ्कलन कार्य समेत प्रभावित भएको छ।

राजस्व र खर्च

२.१९ कोभिड-१९ को कारण वर्ष २०७६-७७ को अवधिमा राजस्व परिचालन ७.० प्रतिशतले घटेको थियो। यस्तो राजस्व कोभिड-१९ संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५-७६ मा ३.४ प्रतिशतले बढेको थियो। मासिकरूपमा हेर्दा २०७७ असार बाहेक २०७६ चैतदेखि २०७७ भदौसम्म

राजस्व परिचालनमा उच्च गिरावट आएको देखिन्छ। यद्यपि २०७७ असोजपछि भने राजस्व परिचालनमा सुधार भएको छ।

२.२० २०७८ वैशाखदेखि कोभिड-१९ को दोस्रो लहर शुरु भएको कारण चालु आर्थिक वर्षको तेस्रो चौमासिकमा लक्ष्यबमोजिम राजस्व परिचालन गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण देखिन्छ। कोभिड संक्रमणको समयमा विलासिताका वस्तुको उपभोगमा खर्च कटौती हुनसक्ने हुँदा समष्टिगत मागमा कमी आउने र सोको प्रभाव राजस्व परिचालनमा समेत पर्ने देखिन्छ।

तालिका २(क): मासिक राजस्व परिचालनको अवस्था (रु. करोडमा)

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		वृद्धिदर		
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	८१७१.४	८०३४	१०३३०.२	१०१९५	-१.७	२८.६	-१.३
माघ	४६५७.७	४९४०.९	५५८३.८	७१५६.७३	६.१	१३.०	२८.२
फागुन	४९६९	४७९४.७	४९७८.३	११३१०.२	-३.५	३.८	१२७.२
चैत्र	६२४६.५	७२५२.५	४१९३.८		१६.१	-४२.२	
वैशाख	५२०१	५५३७.४	१२३३.८		६.५	-७७.७	
जेठ	६०५२.८	६३१४	३६४९.७		४.३	-४२.२	
असार	९१२५.९	९०५६.६	१११६८.२		-०.८	२३.३	
श्रावण	५८८१.७	६३३९.६	५६५८.८९		७.८	-१०.७	
भदौ	४८७३.९	५६२३.४	४४९२.७८		१५.४	-२०.१	
असोज	६८६४.२	५७९०.६	६१९१.१४		-१५.६	६.९	
कार्तिक	५३५१	५४६९.९	६२६१.१२		२.२	१४.५	
मंसिर	४९५९.५	५६४४.१	५८५४.५३		१३.८	३.७	
जम्मा	७२३५४.६	७४७९७.७	६९५९६.३	२८६६१.९	३.४	-७.०	

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

२.२१ कोभिड-१९ संक्रमण पश्चात वर्ष २०७६-७७ मा पुँजीगत खर्च २०.९ प्रतिशतले घटेको थियो। यस्तो खर्च कोभिड संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५-७६ मा समेत १३.६ प्रतिशतले संकुचन भएको थियो। मासिकरूपमा हेर्दा २०७७ कार्तिक वाहेक २०७६ माघदेखि हालसम्म पुँजीगत खर्चमा उच्च गिरावट आएको देखिन्छ। कोभिड-१९ महामारीको कारण आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ढिलाइ भएको कारण समयमा नै पुँजीगत खर्च हुन सकेन। फलस्वरूप, आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विनियोजित संघीय पुँजीगत बजेटको ४७ प्रतिशत मात्र खर्च हुन पुगेको छ। चालु आर्थिक वर्षमा पनि कोभिड महामारीको कारण पुँजीगत खर्च

क्षमतामा वृद्धि हुन सकेको छैन। कोभिड-१९ को दोस्रो लहरसँगै बाँकी अवधिमा समेत अपेक्षाकृतरूपमा पुँजीगत खर्च गर्ने कार्यमा थप जटिलता सिर्जना भएको छ।

तालिका २(ख): मासिक पुँजीगत खर्चको अवस्था (पुसदेखि मंसिरसम्म)

(रु. करोडमा)

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		वृद्धिदर		
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	१६४६.८	१६४१.०	२४९९.५	१४८७.५	-०.३५	५२.३२	-४०.४९
माघ	१७७६.७	१५१४.०	१४१३.२	१२०२.६	-१४.७८	-६.६६	-१४.९०
फागुन	२७९९.८	१९६४.९	१९५८.१	१६८५.४	-२९.८२	-०.३५	-१३.९३
चैत्र	२४९४.४	१९१७.८	८५८.४		-२३.१२	-५५.२४	
वैशाख	१६१०.२	१९३७.७	९०५.५		२०.३३	-५३.२७	
जेठ	२७०९.७	२२६०.४	११९३.९		-१६.५८	-४७.१८	
असार	१०८४१.३	९००९.४	६५७१.२		-१६.९०	-२७.०६	
श्रावण	१२३.७	५९.७	१३.३		-५१.७७	-७७.६५	
भदौ	४५२.७	४५३.८	३६१.९		०.२३	-२०.२४	
असोज	१६८३.३	१३२३.४	११२९.३		-२१.३८	-१४.६६	
कार्तिक	७२५.५	६४६.८	१४४०.०		-१०.८४	१२२.६३	
मंसिर	९२५.९	१२९३.६	६४९.६		३९.७२	-४९.७८	
जम्मा	**२७७९०.०**	**२४०२२.३**	**१८९९३.९**	**४३७५.५**	**-१३.५६**	**-२०.९३**	

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

बाह्य क्षेत्र

२.२२ कोभिड-१९ महामारीको कारण वर्ष २०७६-७७ मा कुल वस्तु निकासी ६.६ प्रतिशतले घटेको छ। कोभिड संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५-७६ मा वस्तु निकासी २५.३ प्रतिशतले बढेको थियो। मासिक रूपमा हेर्दा २०७६ चैतदेखि २०७७ जेठसम्म र २०७७ मंसिर बाहेक अन्य महिनामा निकासी बढेको छ।

तालिका २(ग): मासिक वस्तु निकासीको अवस्था (करोडमा)

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		वृद्धिदर		
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	७४४.४१	७९१.०६	९६६.२९	१,०७४.३६	६.३	२२.१५	११.१८
माघ	६४५.५१	७६६.६४	७६९.१५	९११.७९	१८.८	०.३३	१८.५५
फागुन	५८०.१७	८१४.५६	९९३.६७	१,०८६.१८	४०.४	२१.९९	९.३१
चैत	६३१.८८	८५९.७९	३९१.०७	०	३६.१	-५४.५२	
वैशाख	६७६.१४	८७१.१६	३२४.६१	०	२८.८	-६२.७४	
जेठ	७५१.३०	९३०.१०	५९३.८३	०	२३.८	-३६.१५	
असार	७७८.४४	९२७.४७	९७०.६०	०	१९.१	४.६५	
श्रावण	६९२.१५	८८३.७१	९६२.००	०	२७.७	८.८६	
भदौ	७७७.७५	९६६.४८	१,०८२.३०	०	२४.३	११.९८	
असोज	९०४.५९	८६६.४९	१,०६०.३०	०	-४.२	२२.३७	
कार्तिक	५५३.६८	९११.२३	९१५.४०	०	६४.६	०.४६	
मंसिर	८२२.०२	१,१३३.७८	९८५.५५	०	३७.९	-१३.०७	
जम्मा	**८,५५८.०४**	**१०,७२२.४७**	**१०,०१४.७७**	**३,०७२.३३**	**२५.३**	**-६.६०**	

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

२.२३ कोभिड-१९ को कारण वर्ष २०७६-७७ मा कुल वस्तु पैठारी १८.१ प्रतिशतले संकुचन भएको छ। कोभिड संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५-७६ मा वस्तु पैठारी ०.५ प्रतिशतले संकुचन भएको थियो। मासिकरूपमा हेर्दा २०७६ फागुन र २०७७ असोज बाहेक वर्ष २०७६-७७ का अन्य महिनामा बस्तु पैठारीमा उच्च संकुचन आएको छ। २०७७ पौषदेखि भने वस्तु पैठारी तुलनात्मक रूपमा बढ्दै गएको देखिन्छ।

तालिका २(घ): मासिक वस्तु पैठारीको अवस्था (करोडमा)

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		वृद्धिदर		
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	१०,२५७.५१	११,६९४.०९	११,३४३.६६	१३,५७४.७३	१४.०१	-३.००	१९.६७
माघ	१०,६५०.४४	१०,९३३.०९	१०,८९०.९१	१४,२३९.७८	२.६५	-०.३९	३०.७५
फागुन	१०,५३०.८३	११,५८३.८२	१२,०६३.९८	१४,०३४.५१	१०.००	४.१५	१६.३३
चैत	१०,८९३.५२	११,२५२.६७	५,८२९.२२	०	३.३०	-४८.२०	
वैशाख	१०,९५३.२४	११,६५०.२८	४,२६०.२९	०	६.३६	-६३.४३	
जेठ	१२,२८७.१३	१२,१६६.३२	७,५६७.५६	०	-०.९८	-३७.८०	
असार	१३,७२३.१०	११,८७३.६०	९,५९८.५६	०	-१३.४८	-१९.१६	
श्रावण	१२,०६१.०२	१०,६७२.५३	८,५८०.८०	०	-११.५१	-१९.६०	
भदौ	११,१७३.६५	१२,२७७.८४	९,३०३.८३	०	९.८८	-२४.२२	
असोज	१४,१२४.०६	१०,५४४.५७	११,३४२.३६	०	-२५.३४	७.५७	

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		वृद्धिदर		
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
कार्तिक	११,०१७.०६	११,५३४.९५	११,०२२.०३	०	४.७०	-४.४५	
मंसिर	१२,३२३.८८	१३,०९५.८२	१२,३००.८०	०	६.२६	-६.०७	
जम्मा	**१३९,९९५.४३**	**१३९,२७९.५९**	**११४,१०४.०१**	**४१,८४९.०१**	**-०.५१**	**-१८.०८**	

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

२.२४ वर्ष २०७५-७६ मा निर्यात-आयात अनुपात ७.७ प्रतिशत रहेकोमा कोभिड-१९ महामारीको कारण वस्तु पैठारीमा उच्च संकुचन आएको कारण वर्ष २०७६-७७ मा यस्तो अनुपात बढेर ८.८ प्रतिशत पुगेको छ। चालु आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिकपछि कोरोना संक्रमण दर घटेको कारण २०७७ को पुसदेखि फागुनसम्म भने यस्तो अनुपात ७.३ प्रतिशतमा झरेको छ।

तालिका २(ङ): वैदेशिक व्यापारका परिसूचकहरू

विवरण	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि	
	२०७४-७५	**२०७५-७६**	**२०७६-७७**	**२०७७***
निर्यात	८,५५८.०	१०,७२२.४	१०,०१४.८	३,०७२.३
आयात	१३९,९९५.४	१३९,२७९.६	११४,१०४.०	४१,८४९.०
कुल व्यापार	१४८,५५३.५	१५०,००२.०	१२४,११८.८	४४,९२१.३
व्यापार घाटा	१३१,४३७.४	१२८,५५७.१	१०४,०८९.२	३८,७७६.७
निर्यात/आयात अनुपात	६.१	७.७	८.८	७.३
कुल व्यापारमा निर्यातको अंश	५.८	७.१	८.१	६.८
कुल व्यापारमा आयातको अंश	९४.२	९२.९	९१.९	९३.२

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७ *पुसदेखि फागुनसम्म

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

२.२५ वर्ष २०७५-७६ मा कुल व्यापारमा निकासीको अंश अनुपात ७.१ प्रतिशत रहेकोमा वर्ष २०७६-७७ मा यस्तो अनुपात बढेर ८.१ प्रतिशत पुगेको छ। २०७७ को पुसदेखि फागुनसम्म भने यस्तो अनुपात ६.८ प्रतिशतमा झरेको छ।

चार्ट २(छ): पछिल्लो ३ वर्षको वैदेशिक व्यापारको अवस्था (रु. करोडमा)

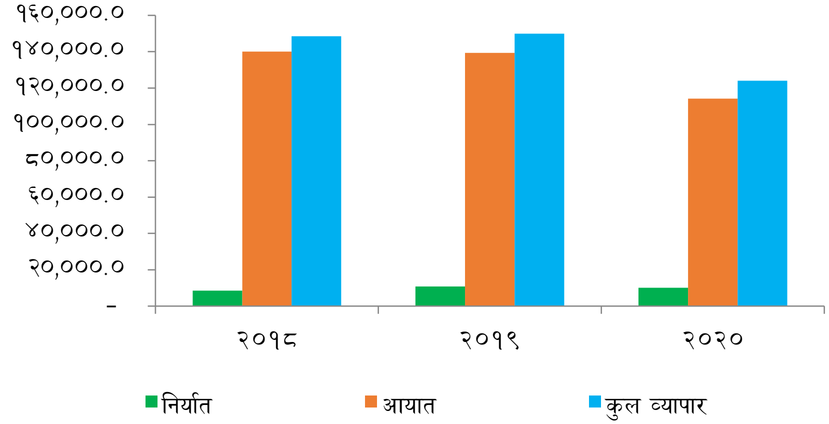

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

२.२६ कोभिड संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५/७६ मा विप्रेषण आप्रवाह ४.० प्रतिशतले वृद्धि भएकोमा कोभिड संक्रमण अवधिका वर्ष २०७६/७७ मा पनि ४.० प्रतिशतले बढेको छ। अन्य क्षेत्रमा कोभिडको ठूलो असर देखिएपनि विप्रेषण आप्रवाहमा खासै असर परेको देखिदैन। २०७६ चैत र २०७७ वैशाख महिनामा विप्रेषण आप्रवाहमा उच्च गिरावट आएपनि अन्य महिनामा कोभिड-१९ को प्रभाव देखिएको छैन।

तालिका २(च): विप्रेषण आप्रवाह (रु. करोडमा)

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		वृद्धिदर		
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	५५०६.२८	६६७७.३३	७०२७.३	७८५०.३	२१.३	५.२	११.७
माघ	६०८०.५६	७२१९.०५	६५९५.४	७२३९.४	१८.७	-८.६	९.८
फागुन	७०५०.६४	६६६३.६६	७९२०.९	७४४३.८	-५.५	१८.९	-६.०
चैत्र	६८५२.१५	७०९९.६६	३४४८.३		३.६	-५१.४	
वैशाख	६६३०.३१	७२१२.१४	५३९४.०		८.८	-२५.२	
जेठ	७३०५.१	७३७१.९६	९४०२.२		०.९	२७.५	
असार	७५३२.७६	८०२४.२३	१००१६.१		६.५	२४.८	
श्रावण	७३९५.४२	७५४०.१५	९२७१.५		२.०	२३.०	
भदौ	८०२४.७७	७८३३.१२	७३०१.८		-२.४	-६.८	
असोज	८७९६.९८	७६५१.०५	९३१२.६		-१३.०	२१.७	
कार्तिक	७००८.७२	७४७२.२३	७८८६.२		६.६	५.५	
मंसिर	६४३३.२१	७२०१.९७	७९०८.६		११.९	९.८	
जम्मा	**८४६१६.९**	**८७९६६.६**	**९१४८४.९**	**२२५३३.५**	**४.०**	**४.०**	

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

२.२७ कोभिड संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५-७६ मा विदेशी विनिमय सञ्चति रु. २२ अर्ब ५० करोडले बढेकोमा वर्ष २०७६-७७ मा भने यस्तो सञ्चिति रु. ३ खर्ब ८६ अर्बले बढेको छ। कोभिड-१९ को कारण निकासी घटेपनि आयातमा संकुचन आएको र कोभिड अवधिमा समेत विप्रेषण आप्रवाहमा वृद्धि भएको कारण विदेशी विनिमय सञ्चितिमा सकारात्मक प्रभाव परेको छ। २०७७ को पुसदेखि फागुनसम्म भने विदेशी विनिमय सञ्चिति रू ३७ अर्ब ८० करोडले घटेको छ।

तालिका २(छ): थप भएको विदेशी विनिमय सञ्चिति (रु. अर्बमा)

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि	
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	-२१.८	-७.६	७.७	१९.४
माघ	-१८.१	२०.२	०.७	-३१.७
फागुन	०.०	-१६.६	३९.८	-२५.५
चैत	१५.२	-१०.९	१९.४	
वैशाख	८.५	९.८	७९.४	
जेठ	२१.२	-२९.८	७१.२	
असार	८.६	८.०	९५.४	
श्रावण	-९.७	२५.७	३४.९	
भदौ	२४.६	१४.३	-३.१	
असोज	३.५	८.८	३६.६	
कार्तिक	-३८.२	१५.४	३५.८	
मंसिर	-१७.०	-१४.८	-३१.७	
जम्मा	**-२३.३**	**२२.५**	**३८६.०**	**-३७.८**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

पर्यटन

२.२८ कोभिड-१९ बाट पर्यटन क्षेत्र सबैभन्दा बढी प्रभावित भएको देखिन्छ। सन् २०१९ मा विदेशी पर्यटक आगमन २.१ प्रतिशतले बढेकोमा सन् २०२० मा यस्तो आगमन ८०.८ प्रतिशतले घटेको छ। सोही अवधिमा पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जन हुने विदेशी मुद्रामा करीब ७० प्रतिशतले कमी आएको छ। सन् २०२० मा कुल पर्यटक आगमन संख्या २ लाख ३० हजारमा सीमित रहन पुग्यो। सन् २०२१ मा पनि पर्यटक आगमनमा उच्च संकुचन देखिएको छ। पर्यटक आगमनमा आएको संकुचनको कारण भ्रमण आय पनि घट्न गएको छ।

२.२९ कोभिड-१९ रोकथामका लागि अवलम्बन गरिएका रोकथाम एवम् नियन्त्रणका उपायको कारण हालसम्म पनि अन्तर्राष्ट्रिय उडान पूर्णरूपमा सुचारू हुन सकेको छैन। चालु आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिकदेखि आन्तरिक हवाइ उडानलाई खुकुलो बनाउँदै लगिएको र २०७७ चैतसम्म आन्तरिक उडान पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन भएका थिए। कोभिड महामारीको दोस्रो लहरसँगै हाल आन्तरिक उडान स्थगित गरिएको छ भने भारतसँग हप्तामा दुई एयर ववल उडान बाहेक बाँकी सबै नियमित अन्तर्राष्ट्रिय हवाई उडान पुनः स्थगित भएका छन्।

तालिका २(ज): पर्यटक आगमन (संख्यामा)

महिना	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		वृद्धिदर		
	२०१८	२०१९	२०२०	२०२१	२०१९	२०२०	२०२१
जनवरी	७३१८७	८१२७३	७९७०२	८८७४	११.०	-१.९	-८८.९
फेब्रुअरी	८९५०७	१०२४२३	९८१९०	९१४६	१४.४	-४.१	-९०.७
मार्च	१२४६८६	१२७३५१	४२७७६	१४९७७	२.१	-६६.४	-६५.०
अप्रिल	९८६५०	१०९३९९	१४		१०.९	-१००.०	
मे	६८८२५	७८३२९	३१		१३.८	-१००.०	
जुन	६५१५९	७४८८३	१०२		१४.९	-९९.९	
जुलाइ	७३२८१	७०९१६	१९६		-३.२	-९९.७	
अगष्ट	८७६७९	९४७४९	२६७		८.१	-९९.७	
सेप्टेम्बर	९१८७४	९२६०४	५८४		०.८	-९९.४	
अक्टोबर	१३०७४५	१३४०९६	२०२५		२.६	-९८.५	
नोभेम्बर	१४७८५९	१३०३०२	१९५३		-११.९	-९८.५	
डिसेम्बर	१२१६२०	१००८६६	४२४५		-१७.१	-९५.८	
जम्मा	**११७३०७२**	**११९७१९१**	**२३००८५**	**३२९९७**	२.१	-८०.८	

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७८

२.३० सन् २०१९ मा त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा अन्तर्राष्ट्रिय उडानतर्फ यात्रु आवागमनको संख्या ४१ लाख ३८ हजार ७६४ रहेकोमा सन् २०२० मा करीव ७३ प्रतिशतले घटेर ११ लाख ५ हजार ५८ रहेको छ।

व्याजदर

२.३१ निक्षेप तथा कर्जाको व्याजदर घटेको छ। निक्षेपको भारित औषत व्याज दर कोभिड संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५-७६ मा ६.७ प्रतिशत रहेकोमा कोभिड संक्रमण अवधिको वर्ष २०७६-७७ मा यस्तो व्याजदर ६.१ प्रतिशतमा झरेको छ। त्यसैगरी, कर्जामा लाग्ने भारित औषत व्याजदर वर्ष २०७५-७६ मा १२.२ प्रतिशत रहेकोमा वर्ष २०७६-७७ मा घटेर १०.७ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका २(झ): भारित औसत ब्याज दर (प्रतिशतमा)

महिना	भारित औषत ब्याज दर (निक्षेप)				भारित औषत ब्याज दर (कर्जामा)			
	कोभिड संक्रमण पूर्व		**कोभिड संक्रमण अवधि**		**कोभिड संक्रमण पूर्व**		**कोभिड संक्रमण अवधि**	
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	६.२१	६.७२	६.७९	५.००	११.७९	१२.२९	११.९४	९.०९
माघ	६.३८	६.६७	६.७८	४.८६	११.९०	१२.३४	११.९४	८.८९
फागुन	६.४५	६.६२	६.७७	४.७६	११.९६	१२.३३	११.८०	८.७३
चैत	६.६४	६.६७	६.७४		१२.१०	१२.२८	११.७७	
वैशाख	६.६१	६.६७	६.४४		१२.३२	१२.२३	१०.९९	
जेठ	६.६१	६.६४	६.१७		१२.४२	१२.२०	१०.४३	
असार	६.४९	६.६०	६.०१		१२.४७	१२.१३	१०.११	
श्रावण	६.४०	६.७७	५.७७		१२.४७	१२.०८	१०.४७	
भदौ	६.३०	६.८०	५.६१		१२.३१	११.९७	१०.१८	
असोज	६.५७	६.७५	५.४५		१२.२६	११.९८	९.८३	
कार्तिक	६.६१	६.८१	५.३१		१२.२६	१२.०७	९.५२	
मंसिर	६.६२	६.८०	५.१४		१२.३२	११.९३	९.३७	
औसत	**६.५**	**६.७**	**६.१**	**४.९**	**१२.२**	**१२.२**	**१०.७**	**८.९**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

२.३२ कोभिड-१९ अवधिमा अन्तरबैङ्क दर तथा आधार दर दुवै घटेको देखिन्छ। कोभिड संक्रमण पूर्वको वर्ष २०७५-७६ मा औसत अन्तरबैङ्क व्याजदर ४.० प्रतिशत रहेकोमा वर्ष २०७६-७७ मा यस्तो व्याजदर घटेर १.७ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी वर्ष २०७५-७६ मा वार्षिक औषत आधारदर ९.६ प्रतिशत रहेकोमा कोभिड संक्रमण अवधिमा वर्ष २०७६-७७ मा ८.५ प्रतिशतमा झरेको छ।

तालिका २(ञ): अन्तरबैङ्क तथा आधार दर (प्रतिशतमा)

महिना	अन्तरबैङ्क दर				आधार दर			
	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि	
	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७	२०७४-७५	२०७५-७६	२०७६-७७	२०७७
पुस	४.४०	२.८४	१.७६	०.१४	९.९४	९.८०	९.४३	७.१८
माघ	४.३१	५.७९	४.५९	०.५८	१०.१९	९.६९	९.४५	६.९७
फागुन	४.८७	५.१५	४.३५	१.२६	१०.३६	९.६५	९.४५	६.८४
चैत	४.१२	५.२८	२.१३		१०.४०	९.६४	९.३६	

महिना	अन्तरबैङ्क दर				आधार दर			
	कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि		कोभिड संक्रमण पूर्व		कोभिड संक्रमण अवधि	
	२०७४–७५	२०७५–७६	२०७६–७७	२०७७	२०७४–७५	२०७५–७६	२०७६–७७	२०७७
वैशाख	४.५३	६.१२	४.०६		१०.३२	९.५९	८.९६	
जेठ	४.१८	६.९१	२.८०		१०.४१	९.४८	८.६६	
असार	२.९६	४.५२	०.३५		१०.४७	९.५७	८.५०	
श्रावण	१.८८	१.१९	०.०२		१०.१२	९.४५	८.०८	
भदौ	१.६८	१.६९	०.०८		१०.०३	९.५३	७.८३	
असोज	१.८६	४.६२	०.११		१०.२३	९.५६	७.७३	
कार्तिक	१.६८	२.५९	०.१४		१०.२१	९.५०	७.५७	
मंसिर	१.२०	०.७८	०.१०		१०.३०	९.४६	७.३६	
औसत	३.१	४.०	१.७	०.७	१०.२	९.६	८.५	७.०

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

नोटः वि.सं. २०७६ को पुसदेखि २०७७ फागुनसम्म कोभिड-१९ संक्रमण अवधि मानी तथ्याङ्क प्रस्तुत गरिएको छ। अघिल्लो वर्षको पुसदेखि पछिल्लो वर्षको मंसिरसम्म १ वर्षको अवधि मानी तथ्याङ्क तुलना गरिएको।

रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारका लागि भएका प्रयास र उपलब्धि

२.३३ कोभिड-१९ रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारको लागि माननीय उपप्रधानमन्त्रीको संयोजकत्वमा १० सदस्यीय कोभिड-१९ संकट व्यवस्थापन सञ्चालन केन्द्र (CCMC) निर्देशक समिति गठन भएको छ। नेपाल सरकारका मुख्य सचिवको संयोजकत्वमा सहजीकरण समिति र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयका सचिवको संयोजकत्वमा संयोजन/योजना/नियन्त्रण समूह गठन भएका छन्। केन्द्रीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहसम्म निजामती प्रशासन, सुरक्षा निकाय र सबै सम्बद्ध निकाय मार्फत कोरोना भाइरस विरुद्ध समन्वयात्मक रूपमा प्रतिकार्य सञ्चालन भइरहेको छ।

२.३४ सबै प्रदेशका मुख्यमन्त्रीको संयोजकत्वमा प्रदेशस्तरीय संरचना, प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा जिल्लास्तरीय संरचना र स्थानीयतहका प्रमुखको संयोजकत्वमा पालिकास्तरीय संरचना गठन भई कोरोना भाइरस रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार लगायतका कार्य भइरहेको छ। प्रदेश र स्थानीयस्तरमा समेत राहत र पुनर्स्थापनाका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

२.३५ कोभिड-१९ बाट संक्रमित व्यक्तिको हेरचाह तथा उपचारको लागि २०७७ को फागुनसम्म सातै प्रदेशमा गरी क्वारेन्टाइन बेड २२ हजार १२७, आइसोलेसन बेड १३ हजार ७ सय ७२, आई.सि.यु. बेड १,१५४, भेन्टिलेटर ४७५ र हाई डिपेन्डेन्सी युनिट ६७६ निर्माण गरिएको छ।

२.३६ चालु आर्थिक वर्षमा ३९७ स्थानीय तहमा आधारभूत अस्पताल निर्माणको कार्य अघि बढाइएको छ। आगामी २ वर्षभित्र सम्पन्न हुने स्थानीय स्तरका यी अस्पतालमा थप ८,००० बेड उपलव्ध हुनेछन्।

२.३७ छाउनीस्थित वीरेन्द्र अस्पताललाई हब हस्पिटलको रूपमा स्थापना गरी २० बेडको आइ.सि.यु. वार्ड, २० भेन्टिलेटर र १०० बेडको आइसोलेसन वार्ड तयार गरिएको छ। नेपाली सेनाको फ्लाइट मार्फत मेडिकल सामग्री ढुवानी गर्ने कार्य भईरहेको छ।

२.३८ कोभिड-१९ विश्वव्यापी महामारीको संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रण गर्ने कार्यको लागि चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म अन्तर्राष्ट्रिय/ राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाले रु.१ अर्ब ७० करोड परिचालन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरेका छन्।

२.३९ कोभिड-१९ को परीक्षण तथा कोभिड संक्रमित विरामीको उपचारको लागि २०७७ फागुनसम्म ५४ कोभिड अस्पताल, १२५ कोभिड क्लिनिक सञ्चालन गर्ने अस्पतालका साथै र ३६ निजी एवम् ४८ सरकारी गरी जम्मा ८४ वटा कोभिड ल्याव सञ्चालन गरिएको छ।

२.४० कोभिड-१९ संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि प्रदेश सरकारबाट समेत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास एवम् मेशिन-उपकरण खरिद गरी स्वास्थ्य संस्थाको क्षमता विकास गरिएको छ। यसै क्रममा गण्डकी प्रदेशले मातहतका अस्पतालमा ५२ बेड सघन उपचार कक्षमा २४ भेन्टिलेटर जडान गरी सञ्चालनमा ल्याइसकेको छ। त्यसैगरी, बागलुङ, पर्वत, स्याङ्जा, म्याग्दी र कास्कीका ५ अस्पतालमा २५ बेडका दरले १२५ बेडलाई हाई डिपेन्डेन्सी युनिटमा स्तरोन्नति गरिएको छ भने ५ अस्पतालमा अक्सिजन प्लाण्ट जडान कार्य सम्पन्न गरी सेवा सुचारु भएको छ। त्यसैगरी अन्य ६ अस्पतालमा अक्सिजन प्लाण्ट जडान तथा सञ्चालन कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ। सरकारी सामुदायिक तथा निजी क्षेत्रका अस्पतालहरूमा १,४१३ वेड सहितका ४० आइसोलेसन केन्द्रहरू स्थापना गरी संक्रमितको व्यवस्थापन हुँदै आएको छ।

२.४१ सबै प्रदेश राजधानीमा ५० बेडको सरुवा रोग अस्पताल स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउने नेपाल सरकारको नीति अनुरूप गण्डकी प्रदेशको पोखरामा आइसियु बेड ९ र भेन्टिलेटर ६ जडान गरी ५० बेडको संक्रामक तथा सरुवा रोग अस्पताल सञ्चालनमा ल्याइएको छ भने अन्य प्रदेशमा अस्पताल निर्माण कार्य अघि बढाइएको छ।

२.४२ प्रदेश नं. १ ले कोशी अस्पतालमा कोभिड-१९ उपचार केन्द्र (१०० वेड क्षमता) को स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याएको छ। क्वारेन्टाइन, होल्डिङ्ग सेन्टर, आइसियु, भेन्टिलेटरसहितका

उपचार केन्द्रहरूको व्यवस्था गरिएको छ। त्यसैगरी कोभिड-१९ को कारणले सिर्जित महामारीबाट जनतालाई सुरक्षित गर्ने क्रममा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र स्थानीय तहसँग समन्वय, सहकार्य एवम् परिचालन गरी ६,६७० बेडसहितको ३१० क्वारेन्टाइन र ७ होल्डिङ्ग सेन्टर स्थापना गरिएको छ।

२.४३ वागमती प्रदेशमा कोभिड-१९ को पहिचान, रोकथाम, परीक्षण तथा उपचारको लागि क्वारेन्टाइन वेडहरू ३,७४०, आइसोलेसन वेड ९४३ र आइसियु वेड संख्या ४६२ तयार गरी सञ्चालनमा ल्याइकएको छ।

२.४४ प्रदेश नं. २ ले प्रादेशिक अस्पताल जनकपुरको मातहत रहने गरी सल्यक्रिया सुविधासहितको ५० बेड क्षमताको कोभिड विशेष अस्पताल निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याएको छ।

२.४५ प्रदेश सरकारहरूले जम्मा १३ हजार ७ सय ७२ आइसोलेसन बेड व्यवस्था गरेका छन् भने अधिकांश स्थानीय तहले क्वारेन्टाइन सञ्चालनमा ल्याएका छन्। कतिपय प्रदेशले प्रदेशस्तरीय क्वारेन्टाइन समेत निर्माण गरी सञ्चालन गरेका छन्। स्थानीय तहले विभिन्न स्थानमा होल्डिङ्ग सेन्टर स्थापना गरी खासगरी विदेशबाट आएका नेपालीलाई क्वारेन्टाइनमा राखी खाना तथा बसोबासको व्यवस्था गरेका छन्। कोभिड-१९ विरुद्ध लड्ने सन्दर्भमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको राम्रो समन्वय र समझदारी रहेको छ।

२.४६ कोभिड-१९ महामारी रोकथाम, नियन्त्रण, र उपचारसम्बन्धी कार्यमा प्रयोग गरिने औषधी, उपकरण, उपचार सामाग्रीको आपूर्ति र संक्रमित व्यक्तिको व्यवस्थापन एवम् पूर्वाधार निर्माणका लागि तीनै तहमा २०७८ वैशाखसम्म कोरोना कोष र विनियोजित रकम समेत गरी जम्मा रु. ३४ अर्ब ११ करोड रहेकोमा यस अवधिसम्म रु. २३ अर्ब १६ करोड खर्च भएको छ। विनियोजित एवम् कोरोना कोषको रकममध्ये यस अवधिसम्म रु. १० अर्ब ९५ करोड खर्च हुन बाँकी रहेको छ।

२.४७ संघीय कोरोना कोषमा २०७८ वैशाखसम्म रु. २ अर्ब ९३ करोड रकम जम्मा भएकोमा रु. २ अर्ब ५२ करोड खर्च भएको छ। त्यसैगरी चालु तथा गत आर्थिक वर्ष समेत गरी संघीय बजेट प्रणालीबाट कोभिड-१९ को संक्रमण, रोकथाम, नियन्त्रण, उपचार र स्वास्थ्य पूर्वाधार विकासका लागि विनियोजन भएको रु. १३ अर्ब ६१ करोड मध्ये २०७८ वैशाखसम्म रु. ८ अर्ब ५४ करोड खर्च भएको छ।

२.४८ कोभिड-१९ महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको लागि २०७८ वैशाखसम्म प्रदेश र स्थानीय तहबाट कोरोना कोषमा जम्मा भएको तथा विनियोजन भएको रु. १७ अर्ब ५७

करोडमध्ये रु. १२ अर्ब ९ करोड खर्च भइसकेको छ भने रु. ५ अर्ब ४८ करोड खर्च गर्न बाँकी रहेको छ।

तालिका २(ट)ः कोभिड-१९ महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि ३ तहका सरकारबाट भएको विनियोजन, संकलन र खर्च विवरण (रु. करोडमा)

विवरण	प्राप्ति/विनियोजन			खर्च			खर्च हुन बाँकी
	२०७६/७७	२०७७/७८*	जम्मा	२०७६/७७	२०७७/७८*	जम्मा	
संघीय कोरोना कोष र खर्च	२३९.२९	५४.०८	२९३.३७	१०३.७०	१४८.८९	२५२.५९	४०.७८
संघीय वजेट प्रणालीबाट भएको विनियोजन र खर्च	५९२.८१	७६७.९८	१,३६०.७९	४८१.६८	३७२.४३	८५४.११	५०६.६८
प्रदेशबाट भएको संकलन, विनियोजन र खर्च	२३७.५६	११३.६५	३५१.२२	१४९.७०	१५२.३५	३०२.०५	४९.१६
स्थानीय तहबाट भएको संकलन, विनियोजन र खर्च	७८४.९१	६२०.५३	१,४०५.४४	६१९.३१	२८७.५९	९०६.९०	४९८.५४
कुल जम्मा	**१,८५४.५७**	**१,५५६.२४**	**३,४१०.८१**	**१,३५४.३९**	**९६१.२५**	**२,३१५.६५**	**१,०९५.१६**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय।

* २०७७/७८ को वैशाखसम्म १० महिनाको

२.४९ कोभिड-१९ संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारको लागि चीन, भारत, जापान, लगायत विभिन्न मित्रराष्ट्रहरू र विश्व बैङ्क, एशियाली विकास बैङ्क तथा अन्य अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकायबाट समेत सहयोग प्राप्त भएको छ। सहुलियतपूर्ण कर्जा सहायता, अनुदान सहायता, प्राविधिक सहायता र सिधै भुक्तानी गरी २०७७ बैशाख १२ सम्म जम्मा ६१ करोड ९ लाख अमेरिकी डलरको प्रतिवद्धता प्राप्त भएकोमा ५१ करोड ७४ लाख अमेरिकी डलर प्राप्त भएको छ जसमध्ये सहुलियतपूर्ण ऋण ४६ करोड ९८ लाख अमेरिकी डलर, अनुदान सहायता १ करोड १९ लाख अमेरिकी डलर, प्राविधिक सहायता ३ करोड ३७ लाख अमेरिकी डलर र सिधै कार्यान्वयन अन्तर्गत १९ लाख ५९ हजार अमेरिकी डलर रहेको छ।

२.५० कोभिड-१९ विरुद्धको खोप अभियान अन्तर्गत २०७८ बैशाख १५ सम्म कोभिशिल्ड र भेरोसेल गरी २० लाख ९१ हजारलाई निःशुल्क पहिलो मात्रा खोप लगाइएको छ। ३ लाख ३२ हजारलाई दोस्रो खोप लगाइएको छ। भारत सरकारको अनुदान सहयोगमा प्राप्त १० लाख, नेपाल सरकारले खरिद गरेको १० लाख, कोभ्याक्स सुविधा अन्तर्गत प्राप्त ३ लाख ४८ हजार र नेपाली सेनालाई प्राप्त १ लाख गरी जम्मा २४ लाख ४८ हजार कोभिशिल्ड र चीन सरकारको अनुदान सहयोगमा प्राप्त ८ लाख भेरोसेल गरी जम्मा ३२ लाख ४८ हजार डोज खोप प्राप्त भएको थियो।

उद्धार, राहत र पुनरुत्थान

२.५१ २०७८ बैशाख ०६ गतेसम्म कोभिड-१९ का कारण विभिन्न मुलुकमा अलपत्र परेका ४ लाख २५ हजार ६७२ नेपाली नागरिकको उद्धार गरिएको छ। यसरी विभिन्न देशबाट उद्धार भएका मध्ये सबैभन्दा धेरै यु.ए.ई. बाट १ लाख ३१ हजार ४ सय ५८, कतारबाट ९८ हजार ८ सय ५७, मलेशियाबाट ४५ हजार ५ सय १०, साउदी अरेबियाबाट ३९ हजार ९ सय ३९ र कुवेतबाट २२ हजार ३ सय ५ नागरिकको उद्धार भएको छ।

२.५२ वार्षिक २० लाखसम्मको कारोबार वा दुई लाखसम्म आय हुने करदातालाई आय वर्ष २०७६/७७ मा लाग्ने आयकरमा ७५ प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरिएकोमा ४ लाख ४८ हजार ७ सय ५३ करदाताले रु.१ अर्ब ५२ करोड ३८ लाख कर छुट सुविधा प्राप्त गरेका छन्।

२.५३ वार्षिक २० लाख देखि ५० लाख रुपैंयासम्मको कारोबार भएका कारोबारको आधारमा कर बुझाउने करदाता लाई आय वर्ष २०७६/७७ मा लाग्ने करमा ५० प्रतिशत आयकर छुटको व्यवस्था गरिएकोमा जम्मा २० हजार ६० करदाताले रु २१ करोड १८ लाख कर छुट सुविधा प्राप्त गरेका छन्।

२.५४ वार्षिक १ करोडसम्मको व्यावसायिक कारोबार भएका करदातालाई आय वर्ष २०७६/७७ मा लाग्ने आयकरमा २५ प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरिएकोमा ५१ हजार २ सय ४३ करदाताले रु ४० करोड ४३ लाख कर छुट सुविधा प्राप्त गरेका छन्।

तालिका २(ठ): आयकरमा छुट

आयकर ऐन,२०५८ को दफा	करदाता संख्या	छुट रकम (रु लाखमा)
दफा २५(१) कोभिड १९ मिनाहा	४४८७५३	१५२३८
दफा २५(२) कोभिड १९ मिनाहा	२००६०	२११८
दफा २५(३) कोभिड १९ मिनाहा	५१२४३	४०४३
दफा २५(४) कोभिड १९ मिनाहा	२८३	५६३
जम्मा	**५२०३३९**	**२१९६२**

स्रोतः आन्तरिक राजस्व विभाग, २०७८

२.५५ होटल, ट्राभल, ट्रेकिङ्ग, यातायात वा हवाइ सेवाको १ करोड रुपैंया भन्दा बढी वार्षिक कारोबार भएका करदातालाई आय वर्ष २०७६/७७ मा लाग्ने आयकरमा २० प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरिएकोमा २ सय ८३ करदातालाई रु ५ करोड ६३ लाख कर छुट सुविधा प्राप्त गरेका छन्।

२.५६ कुनै व्यक्तिले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले स्थापना गरेको कोभिड-१९ संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोषमा योगदान गरेको रकम उक्त वर्षको करयोग्य आय गणना गर्दा खर्च कट्टी गर्न पाउने व्यवस्था गरिएको छ।

२.५७ कोभिड-१९ को संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण र उपचारका लागि स्वीकृत मापदण्डअनुसारका १७ प्रकारका औषधी, स्वास्थ्य सामाग्री र स्वास्थ्य उपकरण पैठारी गर्दा लाग्ने सम्पूर्ण महसुल २०७७ वैशाख १५ गतेसम्म सबैका लागि र त्यसपछि २०७७ जेठ १४ सम्मका लागि संघ संस्थाअनुसार छुट दिने व्यवस्था गरिएको थियो।

२.५८ कोभिड-१९ को संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण र उपचारका लागि स्वीकृत मापदण्डअनुसार सूचीकृत औषधी, स्वास्थ्य सामाग्री र स्वास्थ्य उपकरण पैठारी गर्दा लाग्ने सम्पूर्ण महसुल छुट सुविधा दिइएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को चैत्रसम्म सि.आइ.एफ. मूल्य रु. २ अर्ब ६ करोडको औषधी, स्वास्थ्य सामाग्री र स्वास्थ्य उपकरणमा लाग्ने रु. ३६ करोड ८३ लाख महसुल छुट उपलव्ध गराइएको छ।

२.५९ लघुउद्यमलाई आयकर छुटको अवधि दुई वर्ष थप गरी सात वर्ष र महिला उद्यमीद्धारा सञ्चालित लघु उद्यमलाई तीन वर्ष थप गरी १० वर्ष पुऱ्याइएको छ। लघु बिमामा लाग्दै आएको मूल्य अभिवृद्धि कर हटाइएको छ।

२.६० लघु, घरेलु तथा साना उद्योग, कृषि, पशुपन्छी पालन, पशु उपचार र मास्क बनाउने उद्योगले पैठारी गर्ने मेसिनरी तथा कच्चा पदार्थ एवम् कृषि फार्म तथा कम्पनीले पैठारी गर्ने कृषि यन्त्र उपकरण तथा धान, मकै, गहुँ र तरकारीको बीउ पैठारी गर्दा लाग्ने भन्सार महसुल छुट दिइएको छ।

२.६१ पर्यटन, ढुवानी व्यवसायी तथा चलचित्र घरलाई मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण तथा कर दाखिला गर्ने अवधि बढाई चौमासिक कायम गरिएको छ।

२.६२ कोरोनाको कारण निर्माण, यातायात, आमसञ्चार, चलचित्र लगायतका क्षेत्रमा परेको प्रभाव सम्बोधन गर्न इजाजत पत्र तथा उपकरणको नवीकरण दस्तुरमा छुट तथा चालु पुँजीको लागि कर्जा सुविधा एवम् लकडाउन अवधिभरको ठेक्का तथा बैंक ग्यारेण्टीको म्याद थपको व्यवस्था गरिएको छ।

२.६३ औषधी उद्योगलाई आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थको पैठारीमा मूल्य अभिवृद्धि कर छुट दिई त्यस्तो बस्तु स्वदेशी उद्योगबाट खरिद गर्दा तिरेको मूल्य अभिवृद्धि कर फिर्ता दिने व्यवस्था

गरिएको छ। सेनिटाइजरको कच्चा पदार्थको रूपमा प्रयोग हुने आन्तरिक उत्पादनको इथानोलमा २०७७ असारसम्म अन्तःशुल्क छुट दिइएको थियो।

२.६४ कोरोना संक्रमण जोखिमको कारण आवागमन प्रभावित हुँदा यातायात व्यवसायलाई परेको असर न्यूनीकरण गरी पुनः सञ्चालन गर्न बैंक कर्जामा सहुलियत, कर छुट र रुट इजाजत दस्तुर छुट दिइएको छ।

२.६५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु. ५ अर्ब ८५ करोड १५ लाख बराबरको कोभिड-१९ बिमा रकम भुक्तानीको लागि स्वीकृत भएको छ। कुल ९१ हजार ६ सय ७३ कोरोना बिमा दावी गर्ने बीमित मध्ये ६० हजार ५ सय ८७ जनाको कोरोना बिमा भुक्तानीको लागि स्वीकृत भएको छ।

२.६६ कोरोना रोगको बिमा हुने थप व्यवस्था गरी रु १ लाख सम्मको सामुहिक कोरोना बिमा गर्दा लाग्ने वार्षिक शुल्कमा सरकारले ५० प्रतिशत अनुदान दिने व्यवस्था गरिएको छ। स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका लगायतका व्यक्तिको बिमा दायित्व शुल्क सरकारले व्यहोर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

२.६७ कोभिड-१९ बाट प्रभावित ऋणीको हकमा ६ महिना भन्दा बढीको ब्याज बक्यौता नरहेको अवस्थामा धितो लिलामी प्रक्रिया २०७८ असारसम्मका लागि स्थगन गरिएको छ।

२.६८ "व्यवसायिक निरन्तरता कर्जा प्रवाह कार्यविधि,२०७७" स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको छ। कोभिड-१९ बाट प्रभावित घरेलु, साना तथा मझौला उद्यम एवम् पर्यटन व्यवसायका श्रमिक र कर्मचारीको पारिश्रमिक भुक्तानी तथा व्यवसाय सञ्चालनमा निरन्तरताको लागि २०७७ फागुनसम्म बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट रु. २० करोड ८८ लाख व्यवसायिक निरन्तरता कर्जा प्रवाह गरिएको छ।

२.६९ कोभिड-१९ बाट अति प्रभावित क्षेत्रमा प्रदान गरिएको कर्जाको हकमा ऋणीको परियोजना वा व्यवसायमा परेको प्रभाव तथा वित्तीय अवस्थाको मूल्याङ्कन गरी कर्जाको पुनर्तालिकीकरण/पुनर्संरचना गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ । साथै, कोभिड-१९ बाट अति प्रभावित उद्योग व्यवसायलाई सुचारु गर्न सहजीकरण गर्ने प्रयोजनको लागि ऋणीको आवश्यकता र उद्योग/व्यवसायको सम्भाव्यताको विश्लेषण गरी २०७६ चैत मसान्तमा कायम चालु पुँजी कर्जाको सीमामा एक पटकको लागि बढीमा २० प्रतिशतसम्म थप चालु पुँजी कर्जा प्रवाह गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

२.७० कोभिड-१९ प्रभावित उद्योग व्यवसायको पुनरुत्थानमा सहयोग पुऱ्याउन सहुलियत दरमा प्रदान गरिने पुनरकर्जा प्रवाह विस्तार गर्ने गरी "नेपाल राष्ट्र बैंक पुनरकर्जा कार्यविधि, २०७७" जारी भएको छ। उक्त कार्यविधिबमोजिम २०७७ फागुनसम्म ४८ हजार ८ सय ३१ ऋणीको कुल रु.१ खर्ब ४२ अर्ब १७ करोड पुनरकर्जा स्वीकृत भएको छ भने सोही अवधिमा रु. ८८ अर्ब ८६ करोड पुनरकर्जा लगानीमा रहेको छ ।

२.७१ कोभिड-१९ प्रभावित ऋणीले तिर्नुपर्ने सावाँ तथा ब्याजको भुक्तानी गर्नुपर्ने अवधि २०७७ असार मसान्त कायम गरिएको थियो। कोभिड-१९ को महामारीले उद्योग व्यवसायमा परेको असर न्यूनीकरण गर्न २०७६ चैत्र महिनाको लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले मासिक व्याज रकममा आधार दर भन्दा कम नहुने गरी १० प्रतिशत र २०७७ बैशाखदेखि असारसम्मका लागि २०७६ चैत्र मसान्तमा कायम व्याज दरमा २ प्रतिशत बिन्दुले कम हुने गरी छुट दिइएकोमा यसबाट ऋणीहरूले २०७७ असारसम्ममा करिब रु. १० अर्ब २१ करोड ६६ लाख छुट सुविधा प्राप्त गरेका छन्।

२.७२ कोभिड-१९ महामारीबाट प्रभावित सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध भएका प्रतिष्ठानमा कार्यरत श्रमिकको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्तिम ४ महिनाको श्रमिक तथा रोजगारदाताको तर्फबाट जम्मा गर्नुपर्ने योगदान रकम रु. १ अर्ब ३ करोड २४ लाख ६ हजार नेपाल सरकारले सामाजिक सुरक्षा कोषमा भुक्तानी गरिएको छ।

२.७३ कोभिड- १९ महामारीको समयमा वैदेशिक रोजगारीमा कार्यरत रहँदा मृत्यु भएका ५४५ जना कामदारको शव व्यवस्थापन गरिएको छ। ८८१ जना मृतकको परिवारलाई रु ४८ करोड २६ लाख क्षतिपूर्ति प्रदान गरिएको छ। विदेशमा अलपत्र परेका २१७ जना श्रमिकलाई कल्याणकारी कोषको रकमबाट उद्धार गरिएको छ।

२.७४ कोभिड-१९ को पहिचान, निदान र उपचार, एम्बुलेन्स सञ्चालन, शव व्यवस्थापनमा प्रत्यक्षरूपमा संलग्न चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारी, सरसफाईकर्मी र सुरक्षाकर्मीलाई ६ महिनासम्म शुरु तलवस्केलको ५० प्रतिशत जोखिम भत्ता प्रदान गर्ने निर्णय भएको छ।

२.७५ कोभिड-१९ सम्बन्धी सचेतना अभियान, क्वारेन्टाइन र आइसोलेसन निर्माण, कोरोना निष्क्रमण, स्वाब संकलन, शब व्यवस्थापन, निषेधाज्ञाको समयमा स्वास्थ्यकर्मीलाई यातायात व्यवस्थापन, मास्क सिलाइ तथा वितरण आदि कार्यमा २५ हजार ७ सय ४३ जना स्काउट स्वयंसेवक परिचालन गरिएको छ।

२.७६ कोभिड-१९ को असरलाई कम गर्न पर्यटन क्षेत्र पुनरुत्थान विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोजित रकम रु.२० करोड शिथिल पर्यटन व्यवसाय तथा पर्यटन उपजहरूको विकास, रोजगारी सिर्जना र पर्यटन प्रवर्द्धनमा उपयोग गरिएको छ।

२.७७ कोभिड-१९को महामारीबाट सेवा प्रवाहमा पर्ने असर कम गर्न मालपोत, नापी तथा भूमिसुधार कार्यालयमा प्रविधिको प्रयोग मार्फत सेवा प्रवाहलाई सरलीकरण गरिएको छ।

२.७८ भारतबाट उद्धार गरिएका, विभिन्न बालगृहबाट उद्धार गरिएका र विभिन्न स्थानबाट बेवारिसे फेला परेका बालबालिकाको कोरोना जाँच तथा परीक्षण र उपचार गरिएको छ। बालगृह एवम् पुनःस्थापना केन्द्रहरूमा चामल, दाल, तेल, आलु, मसला, औषधी, सेनिटाइजर, मास्क र ह्याण्डवास लगायतका सामग्री वितरण गरिएको छ।

२.७९ कोभिड-१९ ले शिक्षण सिकाइमा पारेको असरलाई कम गर्न र वैकल्पिक माध्यमबाट बालबालिकाको सिकाइलाई निरन्तरता दिन विद्यार्थी सिकाई सहजीकरण निर्देशिका, २०७७, विद्यालय शिक्षासम्बन्धी आकस्मिक कार्ययोजना, २०७७, विद्यालय सञ्चालनसम्बन्धी कार्यढाँचा,२०७७ र पाठ्यवस्तु समायोजन ढाँचा, २०७७ जारी भई कार्यान्वयनमा आएको छ।

२.८० विद्यालय तहको पाठयक्रमलाई केन्द्रित गरी विभिन्न विषयमा अनलाइन/अफलाइन सिकाइ सामग्री तयार गरी वेव साइटमा राखिएको छ। रेडियो, एफएम रेडियो एवम् टेलिभिजन च्यानलबाट पाठ्यक्रममा आधारित श्रव्य तथा श्रव्यदृष्य सिकाई सामग्रीहरूको समयतालिका प्रकाशन गरी प्रसारण गरिएको छ । शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेवसाइटमा सिकाइ वेब पोर्टल विकास गरी विभिन्न सिकाइ सामग्रीको पहुँच स्थापित गरिएको छ।

२.८१ विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट उच्च शिक्षामा वैकल्पिक प्रणालीबाट सिकाइ सहजीकरण निर्देशिका, २०७७ जारी गरी उच्च शिक्षाको शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन, आन्तरिक मूल्याङ्कन, परीक्षा सञ्चालन लगायतका विषयलाई निरन्तरता दिइएको छ। विद्यार्थीको शैक्षिक उपलव्धि र शैक्षिक वर्ष क्षति नहुने गरी अनलाइन कक्षा सञ्चालन भइरहेको छ।

२.८२ कोरोना भाइरस संक्रमणको जोखिमबाट बच्न अपनाउनुपर्ने सतर्कताका सम्बन्धमा नेपाली, भोजपुरी, मैथिली, अवधी र डोटेली भाषामा विद्युतीय एवम् छापा माध्यमबाट सर्वसाधारण नागरिकमा जनचेतना जगाउने कार्य गरिएको छ। विद्यार्थीको अनलाइन कक्षालाई सहयोग पुर्‍याउने उद्देश्यले सहुलियत दरमा इ-शिक्षा (E-Education) तथा Happy Learning Pack उपलब्ध गराइएको छ।

२.८३ कोरोना संक्रमित व्यक्तिहरूको पहिचान र खोज पडताल (Contact Tracing) तथा अनुगमन (Tracking) प्रयोजनको लागि नेपाल स्वास्थ्य अनुसन्धान परिषद् र नेपाली सेनाको सहकार्यमा अनस्ट्रक्चर्ड पूरक सेवा डाटा (USSD) प्रविधिमा आधारित स्व- घोषणा सर्वेक्षण कार्य ***१४१९#** मार्फत् सञ्चालन गरिएको छ।

२.८४ २०७६ चैत्र ११ गते बन्दाबन्दी शुरु भएपछि नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम तोकिएका मापदण्ड र प्रदेश एवम् स्थानीय तहको आफ्नै निर्णयबाट समेत बन्दाबन्दीबाट प्रभावित दैनिक ज्यालादारी काम गर्ने, असंगठित क्षेत्रका मजदूर, विपन्न र असहाय परिवारलाई खाद्यान्न र अत्यावश्यक सामग्री उपलब्ध गराइएको थियो। यसमा सामाजिक संघ-संस्था र निजी क्षेत्रको समेत उल्लेख्य सहयोग रहेको थियो। कोभिड प्रभावित मजदूर, विपन्न र असहाय नागरिकलाई राहत उपलब्ध गराउन तथा कोभिड संक्रमित एवम् कोभिड संक्रमणको समयमा विदेशबाट आएका नेपाली नागरिकहरूका लागि क्वारेन्टाइन र होल्डिङ सेन्टर व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा खासगरी स्थानीय तहको भूमिका प्रशंसनीय रहेको थियो।

२.८५ कोभिड-१९ को महामारी नियन्त्रण गर्न गरिएको बन्दाबन्दीका कारण कृषकमा पर्न गएको प्रतिकूल प्रभाव न्यूनीकरण गर्न कृषकलाई प्रदेश सरकारले राहत स्वरूप व्याज अनुदान उपलब्ध गराएका छन्। साथै बन्दाबन्दीको कारण कृषि उत्पादन तथा कृषि व्यवसायमा पर्न गएको क्षति आँकलन गरी विभिन्न प्रदेशले पीडित किसानलाई आर्थिक सहायता तथा राहत उपलब्ध गराएका छन्।

२.८६ समग्रमा, कोभिड-१९ को महामारीबाट जनस्वास्थ्य तथा मानव जीवनको रक्षा गर्ने कार्यलाई सरकारले उच्च प्राथमिकता दिएको छ। तीनै तहका सरकार, निजी क्षेत्र, गैरसरकारी क्षेत्र, नागरिक समाज लगायत सबै क्षेत्रको सहयोग, समन्वय र सहकार्य मार्फत कोभिड-१९ संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणका उपायहरू अवलम्वन गरिएको छ। भविष्यमा पनि यस्ता महामारी आउन सक्ने सम्भावनालाई मध्यनजर गरी त्यसको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न पूर्वतयारी सहित उपयुक्त रणनीति अवलम्वन र प्रतिकार्य क्षमता विकास गर्न जरुरी देखिएको छ।

३. सार्वजनिक वित्त

३.१ निरन्तर सुधारको परिणाम स्वरुप संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने तथा पारदर्शिता र गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने कार्यमा सुधार भएको छ। राजस्व प्रशासनमा आधुनिक सूचना प्रणालीको उपयोगसँगै करको दायरा विस्तार भएको र कर परिपालना लागत घट्दै गएको छ। राजस्व भुक्तानीमा विद्युतीय प्रणालीको प्रयोग बढ्दै गएको छ। कर विवरण अनलाइन प्रणालीबाट बुझाउने व्यवस्था गरिएको छ। भन्सारतर्फ राष्ट्रिय एकद्वार प्रणाली कार्यान्वयनमा छ। राजस्व जोखिमका क्षेत्रहरू पहिचान गरी राजस्व चुहावट नियन्त्रण कार्यमा उपलब्धि हासिल भएको छ। राष्ट्रिय आवश्यकता, नीति र प्राथमिकताका आधारमा अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायतालाई उच्च प्रतिफल प्राप्त हुने तथा राष्ट्रिय पुँजी निर्माणका क्षेत्रमा केन्द्रित गर्दै लगिएको छ। सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन प्रणाली (DOMS) कार्यान्वयनमा आएको छ।

३.२ वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीलाई पारदर्शी एवम् नतिजामूलक बनाई सार्वजनिक उत्तरदायी एवम् जवाफदेहीता प्रवर्द्धन गर्न आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। ठूला आयोजनाको खरिद प्रक्रियालाई व्यवस्थित र परिणाममुखी बनाउन बहुवर्षीय ठेक्कासम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ कायान्र्वयनमा ल्याइएको छ। अनावश्यक खर्च कटौती गर्न सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने मापदण्ड, २०७७ समेत कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

३.३ वित्तीय अनुशासन कायम गर्दै वित्तीय कुशलता प्रवर्द्धन गर्न मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS), प्रदेशगत बजेट सूचना प्रणाली (PLMBIS), एकल खाता कोष प्रणाली (TSA), सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS), राजस्व व्यवस्थापन प्रणाली (RMIS), स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SuTRA) लगायतका विद्युतीय प्रणाली सञ्चालनमा ल्याइएको छन्। नब्बे प्रतिशत भन्दा बढी सरकारी कारोवार विद्युतीय भुक्तानी प्रणाली (EFT) मार्फत भइरहेको छ। नेपाल सरकारको सञ्चित कोषबाट प्रदान गरिने निवृत्तभरण रकम विद्युतीय प्रणालीबाट सम्बन्धित व्यक्तिको बैंक खातामा सिधै पठाउने व्यवस्था मिलाइएको छ।

संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकिकृत खर्च

३.४ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कुल खर्च रु. ११ खर्ब ९१ अर्ब ६ करोड रहेको छ। एकिकृत कुल खर्चमध्ये खुद चालु खर्च (अनुदान हस्तान्तरण बाहेकको) रु. ६ खर्ब ६७ अर्ब ४६ करोड (५६.० प्रतिशत), पुँजीगत खर्च रु. ४ खर्ब ५ अर्ब ५६ करोड (३४.१ प्रतिशत) र वित्तीय व्यवस्था रु.१ खर्ब १८ अर्ब ४ करोड (९.९

प्रतिशत) रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा तीनै तहको एकिकृत कुल खर्च रु. ११ खर्ब ९१ अर्ब ६२ करोडमध्ये खुद चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको अनुपात क्रमशः ५६.५ प्रतिशत, ३०.७ प्रतिशत र १२.८ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका ३(क) : संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकिकृत खर्च विवरण (रु. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	खर्च विवरण	संघ	प्रदेश	स्थानीय तह	कुल जम्मा
२०७५/७६	खुद चालु खर्च	३९५२३.५	३४९३.९	२४३६३.६	६७३८१.०
	पुँजीगत खर्च	२४१५६.३	६०९९.६	६२७७.७	३६५३३.५
	वित्तीय व्यवस्था	१५२४७.६७	०	०	१५२४७.७
	जम्मा	**७८९२७.४**	**९५९३.५**	**३०६४१.३**	**११९१६२.२**
२०७६/७७	खुद चालु खर्च	४३११५.०	४३५९.२	१९२७२.०	६६७४६.२
	पुँजीगत खर्च	१८९०८.५	८९३१.६	१२७१५.५	४०५५५.६
	वित्तीय व्यवस्था	११७९०.०	०.०	१४.१	११८०४.१
	जम्मा	**७३८१३.५**	**१३२९०.८**	**३२००१.६**	**११९१०५.९**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

सरकारी वित्तको तुलनात्मक स्थिति

३.५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको कुल खर्च गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ६.४ प्रतिशतले संकुचन भई रु. ५ खर्ब ७१ अर्ब ७७ करोड रहेको छ। संघीय आय ३.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ५ खर्ब ४२ अर्ब ६१ करोड पुगेको छ। यस अवधिमा संघीय सरकारको पुँजीगत र वित्तीय व्यवस्था तर्फको खर्चमा कमी आएको तथा राजस्व संकलनमा वृद्धि भएको हुँदा बजेट घाटामा सुधार आई रू २९ अर्ब १६ करोडमा झरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म बजेट घाटा रु. ८४ अर्ब ४६ करोड रहेको थियो।

३.६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको राजस्व बचत गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ५९.३ प्रतिशतले सुधार भई भई रु. ४६ अर्ब ७ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्ममा यस्तो बचत रु. २८ अर्ब ९३ करोड रहेको थियो।

तालिका ३(ख): संघीय सरकारको वित्तको स्थिति

विवरण	फागुनसम्मको रु. करोडमा			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल सरकारी खर्च	५४०८९.७३	६१०६८.०७	५७१७७.१९	१२.९०	-६.३७
चालु खर्च	४०८३९.२१	४५०७८.१८	४५५९०.६७	१०.३८	१.१४
पुँजीगत खर्च	९०३१.०५	९६४७.८९	७९८७.१४	६.८३	-१७.२१
वित्तीय व्यवस्था	४२१९.४८	६३४२.००	३५९९.३८	५०.३०	-४३.२५
संघीय राजस्व	४३७६६.४६	४७९७०.७९	५०१९७.५२	९.६१	४.६४
वैदेशिक अनुदान	८२९.०२	१०४९.२४	७४७.८३	२६.५६	-२८.७३

विवरण	फागुनसम्मको रु. करोडमा			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८
आन्तरिक ऋण लगानीको साँवा फिर्ता	६९.८६	६४.८३	४३.०५	-७.२०	-३३.६०
नगद मौज्दात र बेरुजू	७९५.२७	३५३७.६१	३२७२.६२	३४४.८३	-७.४९
संघीय आय	४५४६०.६१	५२६२२.४७	५४२६१.०२	१५.७५	३.११
बजेट घाटा/बचत	८६२९.१२	८४४५.६०	२९१६.१७	-२.१३	-६५.४७
राजस्व बचत	२९२७.२५	२८९२.६१	४६०६.८५	-१.१८	५९.२६

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

सार्वजनिक वित्तको आकार र प्रवृत्ति

३.७ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा संघीय सरकारको बजेट घाटा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ८.७२ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो घाटा ८.१२ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघीय सरकारको राजस्व सन्तुलन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २.०३ प्रतिशतले ऋणात्मक रहेको थियो। पछिल्लो ५ वर्षमध्ये अन्य सबै आर्थिक वर्षमा संघीय सरकारको राजस्व वचत रहेकोमा गत आर्थिक वर्षमा कोभिड-१९ महामारीको कारण राजस्व संकलनमा संकुचन आएको कारण उक्त आर्थिक वर्षमा राजस्व सन्तुलन ऋणात्मक रहेको हो।

चार्ट ३(क): संघीय सरकारको बजेट तथा राजस्व सन्तुलन (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

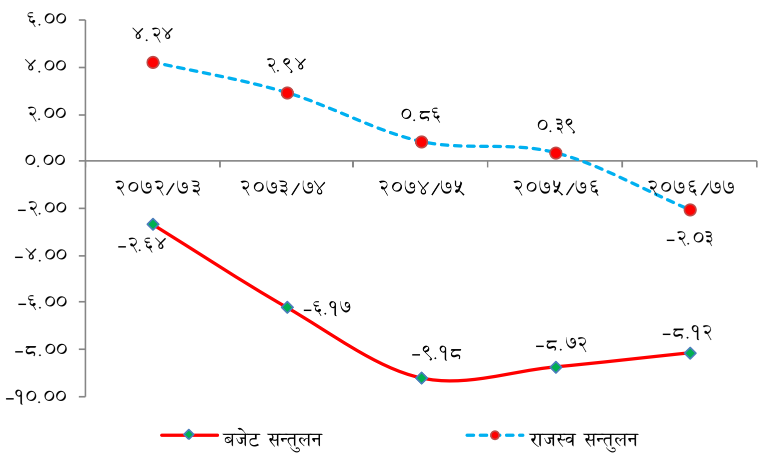

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय र महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघीय सरकारको कुल आय ०.१ प्रतिशतले संकुचन भई रु. ७ खर्ब ७३ अर्ब ३४ करोड रहेको थियो। यस अवधिमा कुल संघीय सरकारी खर्च १.७ प्रतिशतले संकुचन भई रु.१० खर्ब ९१ अर्ब १३ करोड रहेको थियो।

तालिका ३(ग): संघीय सरकारको सार्वजनिक वित्तका सूचक (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

परिसूचकहरू	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
कुल सरकारी खर्च	२१.९३	२३.०१	२७.२१	३१.४६	२८.७८	२७.८७
चालु खर्च	१४.००	१४.२४	१६.८५	२०.१७	१८.५७	२०.०३
पुँजीगत खर्च	३.६७	४.७३	६.७८	७.८३	६.२६	४.८३
वित्तीय व्यवस्था	४.२६	४.०५	३.५७	३.४६	३.९५	३.०१
कुल राजस्व *	१६.७५	१८.४८	१९.८०	२१.०३	२१.५०	२०.२८
कर	१४.६९	१६.१५	१८.००	१९.०८	१९.१४	१७.८८
गैरकर	२.०६	२.३३	१.८०	१.९५	२.३६	२.३९
संघीय राजस्व					१८.९५	१८.००
कर					१६.६७	१५.६७
गैरकर					२.२८	२.३३
संघीय राजस्व र अनुदान	१८.५०	१९.८५	२०.९५	२२.१९	१९.९८	१९.७१
संघीय आय	१८.५८	२०.३७	२१.०४	२२.२९	२०.०६	१९.७५
संघीय बजेट घाटा	३.३५	२.६४	६.१७	९.१८	८.७२	८.१२
संघीय राजस्व बचत	२.७४	४.२४	२.९४	०.८६	०.३९	-२.०३
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	२२.४८	२४.०७	२२.६७	२६.५४	२७.१६	३६.२७
ऋण सेवा खर्च (ब्याज र साँवा)	३.०४	२.९४	२.३२	२.०८	१.९५	२.१४

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७ * संघीय सञ्चित कोष र विभाज्य कोषमा सङ्कलन भएको राजस्व

नोटः चालु आर्थिक वर्षदेखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क गणना गर्दा आर्थिक वर्ष २०६७/६८ लाई नयाँ आधार वर्ष मानिएको हुँदा यस अघिका कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगका अनुपात समेत परिवर्तन भएका छन्।

३.९ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा संघीय सरकारको बजेट घाटा रु.३ खर्ब ३६ अर्ब ४० करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो घाटा ५.५ प्रतिशतले संकुचन भई रु. ३ खर्ब १७ अर्ब ८० करोड रहेको थियो।

३.१० २०७७ असारसम्म संघीय सरकारको तिर्न बाँकी खुद सार्वजनिक ऋण रु. १४ खर्ब १९ अर्ब ८८ करोड पुगेको छ जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ३६.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २७.२ प्रतिशत रहेको थियो।

३.११ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा संघीय सरकारी खर्च २८.८ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो खर्च २७.९ प्रतिशत रहेको थियो। यस अवधिमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग चालु खर्च, पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको अनुपात क्रमशः २०.० प्रतिशत, ४.८ प्रतिशत र ३.० प्रतिशत रहेको थियो।

३.१२ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कुल संघीय राजस्व १८.० प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो यस्तो राजस्व १९.० प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ख): संघीय सरकारको खर्चको प्रवृत्ति
(कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

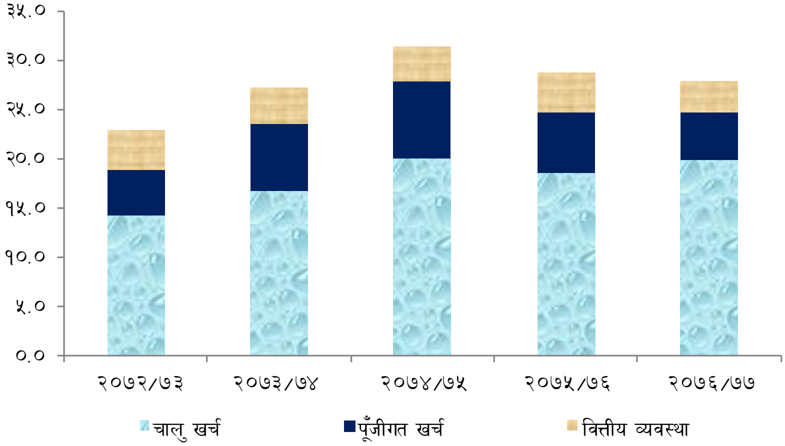

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.१३ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल राजस्व (बाँडफाँट अघिको) कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २०.३ प्रतिशत रहेको थियो। उक्त अवधिमा कर र गैरकर राजस्व कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्रमश: १७.९ प्रतिशत र २.४ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कुल राजस्व कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २१.५ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ग): राजस्वको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

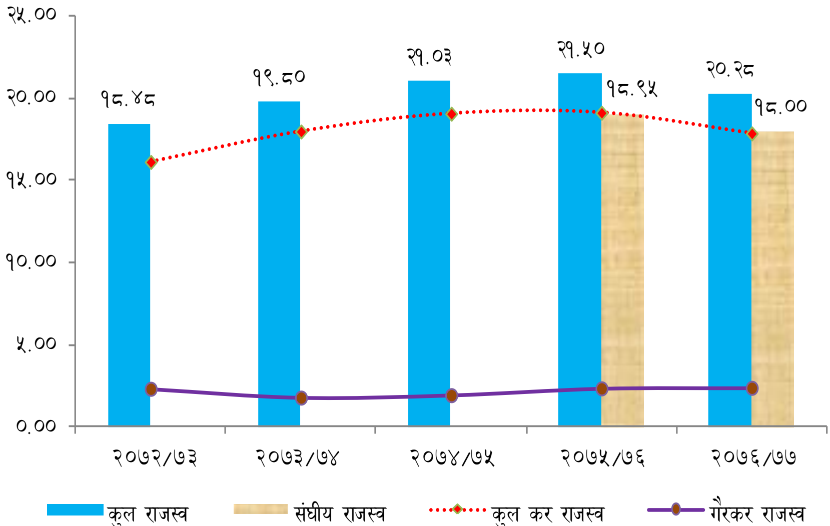

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.१४ कुल राजस्व मध्ये मूल्य अभिवृद्धिकरको हिस्सा उच्च रहँदै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल मूल्य अभिवृद्धि कर कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ५.७ प्रतिशत रहेको थियो भने आयकरको यस्तो अनुपात ५.६ प्रतिशत रहेको थियो। उक्त अवधिमा गैरकर राजस्व कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २.४ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(घ): राजस्व संरचना (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

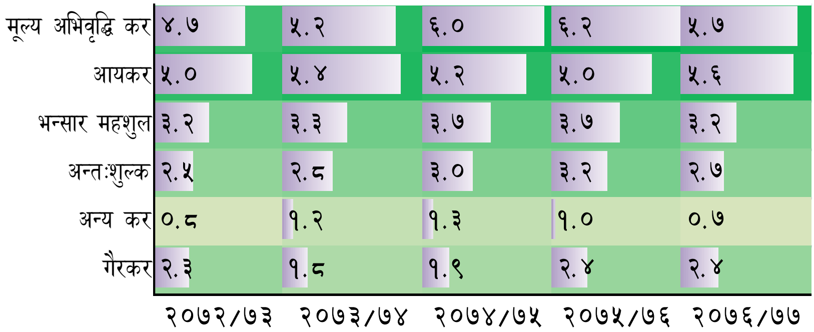

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः पूर्वाधार करलाई अन्य करमा समावेश गरिएको छ।

३.१५ २०७७ फागुनसम्म खुद सार्वजनिक ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ३७.३ प्रतिशत पुगेको छ। खुद सार्वजनिक ऋणमा बाह्य र आन्तरिक ऋणको अनुपात क्रमश: ५४.९ प्रतिशत र ४५.१ प्रतिशत रहेको छ। २०७७ असारसम्म खुद सार्वजनिक ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ३६.३ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३ (ङ): खुद सार्वजनिक ऋणको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

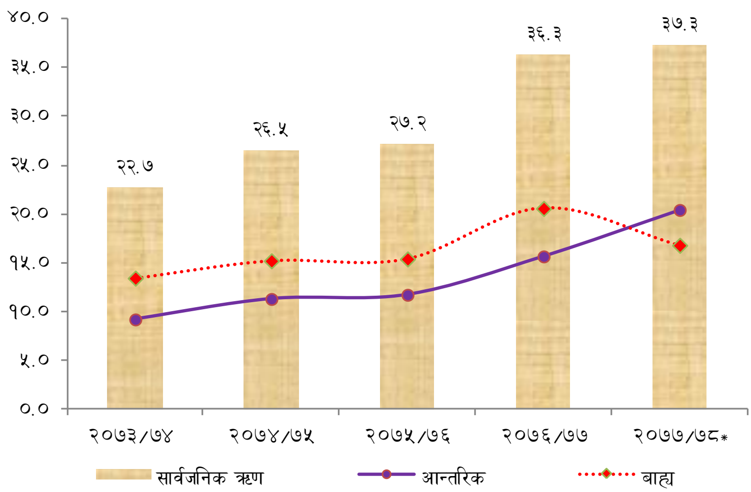

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७ * फागुनसम्म

३.१६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारले रु. १ खर्ब १२ अर्ब ५२ करोड आन्तरिक ऋण परिचालन गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा आन्तरिक ऋण परिचालन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ५.० प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा यस्तो अनुपात २.६ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु. १ खर्ब ९४ अर्ब ९० करोड आन्तरिक ऋण परिचालन भएको थियो।

चार्ट ३(च): आन्तरिक ऋण परिचालनको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

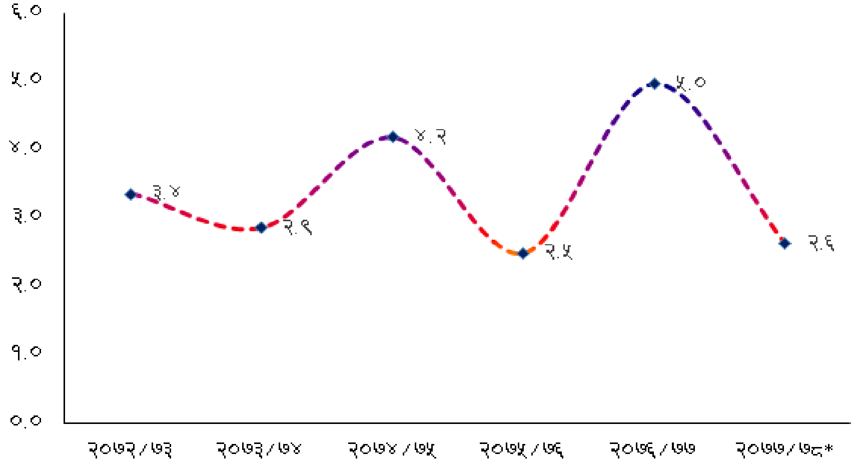

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७ * फागुनसम्म

३.१७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल ऋण सेवा खर्च (ऋणको साँवा तथा ब्याज भुक्तानी) कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २.१ प्रतिशत रहेको थियो। यस अवधिमा सावाँ र ब्याज खर्च कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्रमशः १.५ प्रतिशत र ०.७ प्रतिशत रहेका थिए।

चार्ट ३(छ): ऋण सेवा खर्चको प्रवृत्ति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

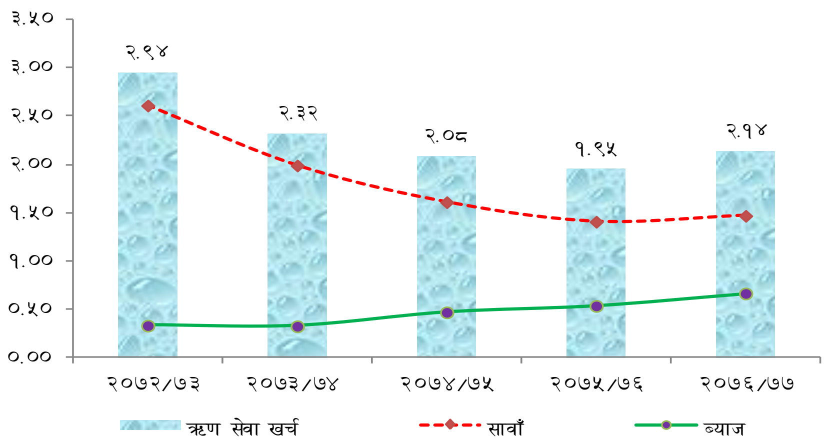

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.१८ अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालनमा अनुदानको अंश क्रमशः घट्दै गएको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा प्राप्त भएको अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ४.६ प्रतिशत रहेको थियो। कुल परिचालन मध्ये ऋण र अनुदान कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको क्रमशः ४.२ प्रतिशत र ०.५ प्रतिशत रहेका छन्।

चार्ट ३(ज): अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

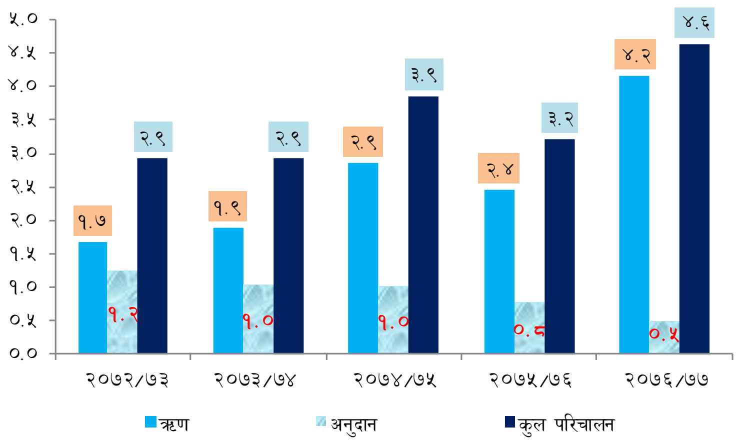

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय/सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय, २०७७

३.१९ अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोगमा समेत वैदेशिक अनुदानको हिस्सा घट्दै गएको र वैदेशिक ऋणको हिस्सा बढ्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोग कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ३.६ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो अनुपात ३.८ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(झ) : अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोगको स्थिति

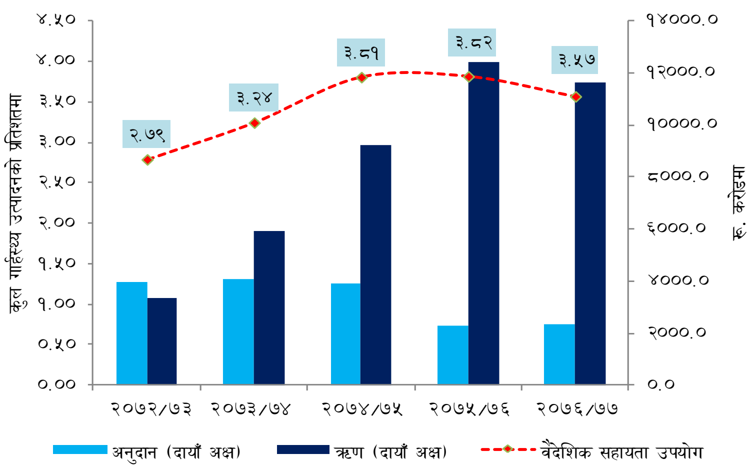

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

संघीय सरकारी खर्चको संरचना

३.२० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको कुल खर्च गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ६.४ प्रतिशतले संकुचन भई रु. ५ खर्ब ७१ अर्ब ७७ करोड रहेको छ। कुल खर्च मध्ये चालु खर्च रु. ४ खर्ब ५५ अर्ब ९१ करोड, पुँजीगत खर्च रु. ७९ अर्ब ८७ करोड र वित्तीय व्यवस्था तर्फ रु. ३५ अर्ब ९९ करोड रहेको छ।

चार्ट ३(ञ): चालु खर्च, पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको प्रवृत्ति (कुल संघीय सरकारी खर्चको प्रतिशतमा)

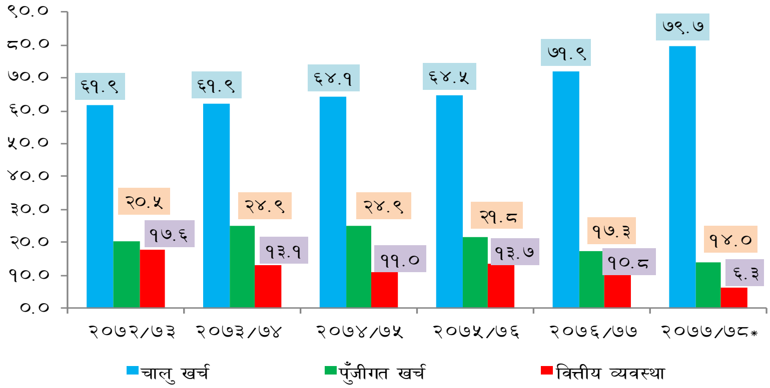

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७ *फागुनसम्मको

३.२१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल संघीय सरकारी खर्चमा चालु खर्च, पुँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको अनुपात क्रमश: ७९.७ प्रतिशत, १४.० प्रतिशत र ६.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात क्रमश: ७३.८ प्रतिशत, १५.८ प्रतिशत र १०.४ प्रतिशत रहेको थियो।

३.२२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सार्वजनिक संस्थानमा ऋण र शेयर लगानी तथा वैदेशिक शेयर लगानी समेत गरी रु.१५ अर्ब ८५ करोड रहेको छ। गत वर्षको सोही अवधिमा यस्तो लगानी रु. ३० अर्ब ९७ करोड रहेको थियो।

३.२३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल संघीय सरकारी खर्चमा शेयर तथा ऋण लगानीको अनुपात २.८ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म यस्तो अनुपात ५.१ प्रतिशत रहेको थियो।

३.२४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म आन्तरिक एवम् वैदेशिक ऋणको सावाँ भुक्तानी आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिको तुलनामा ३७.९ प्रतिशतले कमी आई रु. २० अर्ब १४ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो भुक्तानी ५.९ प्रतिशतले बढेर रु. ५७ अर्ब ५४ करोड पुगेको थियो।

कार्यात्मक वर्गीकरणअनुसारको चालु खर्च विवरण

३.२५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको चालु खर्च आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिको तुलनामा १.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ४ खर्ब ५५ अर्ब

९१ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो खर्च रु. ४ खर्ब ५० अर्ब ८२ करोड रहेको थियो।

तालिका ३(घ): संघीय सरकारको चालु खर्चको कार्यात्मक संरचना (प्रतिशतमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष					फागुनसम्म	
	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
सामान्य सार्वजनिक सेवा	२५.३६	२५.१७	४८.२२	६०.७३	५८.३७	५६.३६	५६.७१
रक्षा	७.८५	६.८५	५.४७	५.६०	५.५०	६.११	६.१८
सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	८.१७	९.९६	६.८०	५.८७	५.९१	६.३०	६.७२
आर्थिक मामिला	१८.२२	१९.७२	२१.१०	१५.८०	११.२१	१५.६२	११.५४
वातावरण संरक्षण	०.६७	०.५७	०.३७	०.३४	०.१८	०.२९	०.१७
आवास तथा सामुदायिक सुविधा	०.८४	०.९५	१.१४	०.७८	०.५८	०.८०	०.८८
स्वास्थ्य	८.२०	७.५८	४.१७	४.४२	४.१७	३.९९	४.२५
मनोरञ्जन, संस्कृति तथा धर्म	०.९६	०.९७	०.६७	०.३०	०.५५	०.४५	०.७०
शिक्षा	२४.३६	२०.८९	६.४२	०.३६	५.०१	४.७६	५.०९
सामाजिक सुरक्षा	५.३६	७.३३	५.६४	५.७९	८.५२	५.३२	७.७५
जम्मा	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः वित्तीय संघीयता लागू भए पश्चात धेरै कार्यक्रम प्रदेश र स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भई गएकाले आर्थिक वर्ष २०७४/७५ अघिका तथ्याङ्क त्यसपछिका वर्षसँग प्रत्यक्ष तुलनायोग्य छैनन्।

३.२६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म चालु खर्च मध्ये सामान्य सार्वजनिक सेवा शीर्षकमा भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा उच्च ५६.७ प्रतिशत र वातावरण संरक्षण शीर्षकमा भएको खर्चको अनुपात सबैभन्दा न्यून ०.२ प्रतिशत रहेको छ।

कार्यात्मक वर्गीकरणअनुसारको पुँजीगत खर्च विवरण

३.२७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको पुँजीगत खर्चमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा १७.२ प्रतिशतले संकुचन आई रु. ७९ अर्ब ८७ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघीय सरकारको पुँजीगत खर्च ६.८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ९६ अर्ब ४८ करोड रहेको थियो।

तालिका ३(ङ): संघीय सरकारको पुँजीगत खर्चको कार्यात्मक विवरण (प्रतिशतमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष					फागुनसम्म	
	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
सामान्य सार्वजनिक सेवा	३.२५	२.३७	१.८९	४.४४	२.५५	२.८१	३.०१
रक्षा	३.४०	३.६३	३.६५	५.००	३.५३	४.२०	३.३२
सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	३.६२	२.५५	२.४१	३.४०	२.९१	२.५९	३.१८
आर्थिक मामिला	७०.१३	७०.१९	७१.२३	६७.९२	६७.५५	६७.४०	७३.२४

विवरण	आर्थिक वर्ष					फागुनसम्म	
	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
वातावरण संरक्षण	१.४५	१.३५	२.७५	३.४१	३.७२	४.१७	०.१८
आवास तथा सामुदायिक सुविधा	१४.५६	१६.०३	१५.१४	१२.२६	१४.३८	१४.७०	१४.१०
स्वास्थ्य	२.९०	२.९०	२.५३	२.५१	३.९५	२.३१	२.००
मनोरञ्जन,संस्कृति तथा धर्म	०.३३	०.७०	०.२२	०.९२	१.३२	१.७६	०.८३
शिक्षा	०.१९	०.११	०.०९	०.०७	०.०८	०.०४	०.१४
सामाजिक सुरक्षा	०.१७	०.१७	०.१०	०.०६	०.०२	०.०१	०.००२
जम्मा	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः वित्तीय संघीयता लागू भए पश्चात धेरै कार्यक्रम प्रदेश र स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भई गएकाले आर्थिक वर्ष २०७४/७५ अघिका तथ्याङ्क त्यसपछिका वर्षसँग प्रत्यक्ष तुलनायोग्य छैनन्।

३.२८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मको कुल पुँजीगत खर्च मध्ये आर्थिक मामिला शीर्षकमा भएको खर्च सबैभन्दा बढी ७३.२ प्रतिशत छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस शीर्षकमा भएको खर्च ६७.४ प्रतिशत थियो।

३.२९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मको कुल पुँजीगत खर्च मध्ये सामाजिक सुरक्षा शीर्षक अन्तर्गत भएको खर्च सबैभन्दा कम ०.००२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस शीर्षकमा भएको खर्च ०.०१ प्रतिशत रहेको थियो।

पुँजीगत खर्चको स्थिति

३.३० आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कोभिड-१९ महामारीको कारण विभिन्न आयोजना तथा कार्यक्रममा विनियोजन भएको संघीय सरकारको पुँजीगत बजेटको ठूलो हिस्सा खर्च हुन सकेन। फलस्वरुप पछिल्लो दशकमा नै विनियोजित पुँजीगत बजेटको तुलनामा संघीय पुँजीगत खर्च न्यून रहन गयो। गत आर्थिक वर्षमा संघीय पुँजीगत खर्च विनियोजित पुँजीगत बजेटको ४६.२ प्रतिशत रहेको थियो। वित्तीय संघीयताको कार्यान्वयन सँगै संघबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा गरिएको वित्तीय हस्तान्तरणबाट भएको पुँजीगत खर्चलाई संघीय पुँजीगत खर्चमा लेखाङ्कन नगरिएकोले पनि संघीय सरकारको पुँजीगत खर्च तुलनात्मकरुपमा न्यून देखिने गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकीकृत पुँजीगत खर्च एकीकृत खर्चको ३४.१ प्रतिशत रहेको थियो।

३.३१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को विनियोजित बजेटमा पुँजीगत बजेटको अंश २४.२ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो अंश २६.७ प्रतिशत रहेको थियो।

३.३२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा विनियोजित पुँजीगत बजेटमा पुँजीगत खर्चको अंश २२.४ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा मा यस्तो अंश २३.५ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ट): पुँजीगत खर्चको प्रवृत्ति (प्रतिशतमा)

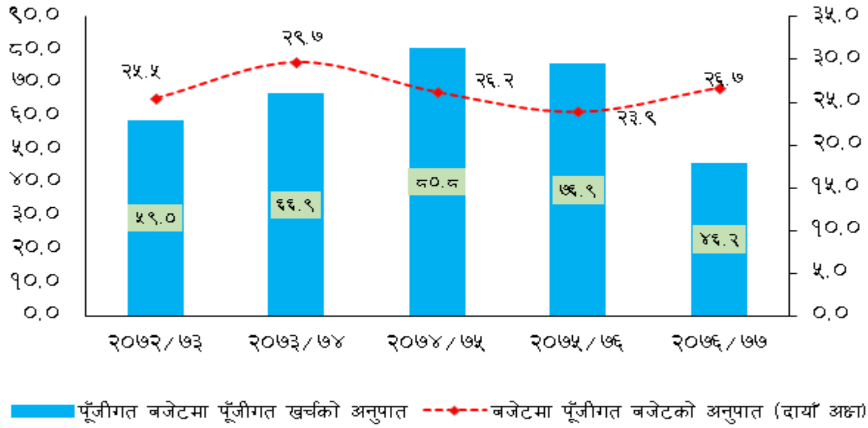

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७ * फागुनसम्मको।

करको दायरा विस्तार

३.३३ कोभिड-१९ महामारीको कारण आर्थिक क्रियाकलाप अवरुद्ध भएको बाबजुद पनि करको आधार तथा दायरामा विस्तार भएको छ। व्यावसायिक, व्यक्तिगत र करकट्टी गर्ने निकायले लिएको स्थायी लेखा नम्बर समेत गरी २०७७ असारसम्म स्थायी लेखा नम्बर लिने करदाताको सङ्ख्या ३३ लाख ३७ हजार ४ सय ९२ रहेकोमा २०७७ फागुनसम्म यस्तो सङ्ख्या वृद्धि भई ३९ लाख ११ हजार ४ सय ६४ पुगेको छ। २०७६ असारसम्म स्थायी लेखा नम्बर लिने करदाताको सङ्ख्या २१ लाख ७१ हजार ५ सय २४ रहेको थियो।

३.३४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा २६ हजार ५ सय ६३ नयाँ करदाताहरू थप भई मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएका करदाताको सङ्ख्या २०७७ फागुनसम्म २ लाख ८२ हजार ५ सय २६ पुगेको छ। २०७७ फागुनसम्म अन्त:शुल्कमा दर्ता हुने करदाताको सङ्ख्या १ लाख ९ हजार २ सय ९८ पुगेको छ।

तालिका ३(च): व्यक्तिगत तथा व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर लिएका करदाताको विवरण

दर्ताको प्रकार	२०७५ असारसम्म	२०७६ असारसम्म	२०७७ असारसम्म	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म थप	२०७७ फागुनसम्म
जम्मा स्थायी लेखा नम्बर	१७७६०२१	२१७१५२४	३३३७४९२	५७३९७२	३९११४६४
व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर	१०१३८५३	११७७९०७	१३५८९३४	१८९९७०	१५४८९०४
व्यक्तिगत स्थायी लेखा नम्बर	७६२०५५	९९२८८०	१९७३४५२	३८०९०८	२३५४३६०

दर्ताको प्रकार	२०७५ असारसम्म	२०७६ असारसम्म	२०७७ असारसम्म	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म थप	२०७७ फागुनसम्म
करकट्टी गर्ने निकायले लिएको स्थायी लेखा नम्वर	११३	७३७	५१०६	३०९४	८२००
मूल्य अभिवृद्धि कर	१७५५६८	२१४१०९	२५५९६३	२६५६३	२८२५२६
अन्तःशुल्क	५९५१०	७८८०७	९४२९२	१५००६	१०९२९८

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय, २०७७

सरकारी आय तथा राजस्व संरचना (बाँडफाँट अघिको)

३.३५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल सरकारी आय आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिको तुलनामा ३.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ६ खर्ब ११ अर्ब ८४ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो आय १४.८ प्रतिशतले बढेर रु. ५ खर्ब ९३ अर्ब ३१ करोड रहेको थियो।

तालिका ३(छ): सरकारी आय सरंचना (रु.करोडमा)

आर्थिक वर्ष	फागुनसम्म			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८
कर राजस्व	४५५२४.७४	४९७५४.४४	५२७६६.९२	९.३	६.१
गैरकर राजस्व	४४७९.९८	४९२४.९४	४३५३.४२	९.९	-११.६
कुल राजस्व	५०००४.७२	५४६७९.३८	५७१२०.३४	९.४	४.५
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	८२९.०२	१०४९.२४	७४७.८३	२६.६	-२८.७
आन्तरिक ऋण लगानीको सावाँ फिर्ता	६९.८६	६४.८३	४३.०५	-७.२	-३३.६
नगद मौज्दात र बेरुजु	७९५.२७	३५३७.६१	३२७२.६२	३४४.८	-७.५
कुल सरकारी आय	**५१६९८.८७**	**५९३३१.०६**	**६११८३.८४**	**१४.८**	**३.१**

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.३६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल राजस्व गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ४.५ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो वृद्धि ९.३ प्रतिशत रहेको थियो।

संघीय सरकारको आय तथा राजस्व (बाँडफाँट पछिको)

३.३७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारी आय गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ३.१ प्रतिशतले बढेर रु. ५ खर्ब ४२ अर्ब ६१ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म यस्तो आय १५.८ प्रतिशतले बढेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको कुल राजस्व गत वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ४.६ प्रतिशतले बढेर रु. ५ खर्ब १ अर्ब ९८ करोड पुगेको छ।

तालिका ३(ज): संघीय सरकारको आय संरचना (रु. करोडमा)

विवरण	फागुनसम्म			प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८
कर राजस्व	३९५५८.८७	४३२९४.२०	४६००७.२५	९.४४	६.२७
गैरकर राजस्व	४२०७.५९	४६७६.५८	४१९०.२७	११.१५	-१०.४०
कुल संघीय राजस्व	४३७६६.४६	४७९७०.७९	५०१९७.५२	९.६१	४.६४
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	८२९.०२	१०४९.२४	७४७.८३	२६.५६	-२८.७३
आन्तरिक ऋण लगानीको सावाँ फिर्ता	६९.८६	६४.८३	४३.०५	-७.२०	-३३.६०
नगद मौज्दात र बेरुजु	७९५.२७	३५३७.६१	३२७२.६२	३४४.८३	-७.४९
कुल संघीय आय	**४५४६०.६१**	**५२६२२.४७**	**५४२६१.०२**	**१५.७५**	**३.११**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.३८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मको कुल संघीय सरकारी खर्चमा कुल संघीय आयको अनुपात ९४.९ प्रतिशत र संघीय राजस्वको अनुपात ८७.८ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात क्रमशः ८६.२ प्रतिशत र ७८.६ प्रतिशत थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मको कुल संघीय सरकारी खर्चमा वैदेशिक ऋण प्राप्तिको अनुपात १४.९ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात १०.२ प्रतिशत थियो।

तालिका ३(झ): संघीय सरकारी खर्चमा आय, राजस्व, अनुदान र ऋणको अनुपात

विवरण	फागुनसम्म					
	रु. करोडमा			कुल सरकारी खर्चमा अनुपात		
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
संघीय आय	४५४६०.६१	५२६२२.४७	५४२६१.०२	८४.०५	८६.१७	९४.९०
संघीय राजस्व	४३७६६.४६	४७९७०.७९	५०१९७.५२	८०.९१	७८.५५	८७.७९
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	८२९.०२	१०४९.२४	७४७.८३	१.५३	१.७२	१.३१
आन्तरिक ऋण परिचालन	०	०.४	११२५१.५	०.००	०.००	१९.६८
वैदेशिक ऋण प्राप्ति	५०४२.७८	६२०७.५६	८५०१.७९	९.३२	१०.१६	१४.८७
संघीय सरकारी खर्च	५४०८९.७३	६१०६८.०७	५७१७७.१८	१००.००	१००.००	१००.००

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७।

नोट: आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्मको सरकारी आय/राजस्वमा रोयल्टी बाँडफाँट समावेश गरिएको छैन।

३.३९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको राजस्व संरचनामा मूल्य अभिवृद्धि करको अनुपात २४.४ प्रतिशत रहेको छ भने आयकर र भन्सार महसुलको अनुपात क्रमशः २५.३ प्रतिशत र २२.५ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म यस्तो अनुपात क्रमशः २४.३ प्रतिशत, २८.४ प्रतिशत र २१.१ प्रतिशत थियो।

तालिका ३(ञ): विगत ३ वर्षको संघीय राजस्वको संरचना

राजस्वको विवरण	फागुनसम्म					
	रु. करोडमा			संघीय राजस्वको अनुपातमा		
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
मूल्य अभिवृद्धि कर	१०७१७.७९	११६४६.६८	१२२५५.६१	२४.४९	२४.२८	२४.४१
अन्तःशुल्क	६४८७.८४	६५०९.१५	७०४८.७२१	१४.८२	१३.५७	१४.०४
आयकर	१०५५२.२१	१३६१९.३८	१२७०२.८८	२४.११	२८.३९	२५.३१
भन्सार महसुल	१०३६७.८७	१०१३७.३१	११२७५.४२	२३.६९	२१.१३	२२.४६
गैरकर	४२०७.५९	४६७६.५८	४१९०.२६७	९.६१	९.७५	८.३५
अन्य	१४३३.१६	१३८१.६९	२७२४.६२२	३.२७	२.८८	५.४३
संघीय राजस्व	**४३७६६.४६**	**४७९७०.७९**	**५०१९७.५२**	**१००.००**	**१००.००**	**१००.००**

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

आन्तरिक र आयातमा आधारित कर राजस्वको संरचना

३.४० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा कर राजस्वमा पैठारीमा आधारित कर र आन्तरिकतर्फको करको अंश क्रमशः ४९.३ प्रतिशत र ५०.७ प्रतिशत रहेको छ। गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा यस्तो अंश क्रमशः ४५.८ प्रतिशत र ५४.२ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा आयातमा आधारित करको यस्तो अंश ४२.८ प्रतिशत र आन्तरिक तर्फको कर राजस्वको अंश ५७.२ प्रतिशत रहेको थियो। कोभिड-१९ महामारीको कारण वस्तु पैठारीमा व्यापक संकुचन आएकोले पैठारीमा आधारित करको अंशमा उल्लेख्य कमी आएको थियो।

तालिका ३(ट): आयातमा आधारित कर र आन्तरिक करको संरचना (रु. करोडमा)

विवरण	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कर राजस्व	**५५३८६.७**	**६५९४९.१५**	**७३८६०.४२**	**७०००५.४८**	**५२७६६.९२**
आयातमा आधारित कर	**२४९७१.८**	**३१०३९.९३**	**३५५२८.५७**	**२९९३८.२४**	**२६००६.२९३**
भन्सार महशुल (निकासी कर वाहेक)	११३०५.८९	१३७६८.२८	१५५१२.८४	१३७८७.७९७३	१२५८१.११
मूल्य अभिवृद्धि कर (पैठारी)	९९१९.६२	१३०६४.४६	१५२०५.६६	१२५८०.६८	१००५३.७८
अन्तशुल्क (पैठारी)	३७४६.२९	४२०७.१९	४८१०.०७	३५६९.७६२४८	३३७१.४०
कुल कर राजस्वमा आयातमा आधारित करको हिस्सा (प्रतिशतमा)	**४५.०९**	**४७.०७**	**४८.१०**	**४२.७७**	**४९.२९**
आन्तरिक कर राजस्व	**३०४१४.९**	**३४९०९.२२**	**३८३३१.८६**	**४००६७.२४**	**२६७६०.६३**
आयकर	१४८९८.३०	१५९८८.७८	१९४४१.९८	२१९७४.५५	१२७०२.८८
मूल्य अभिवृद्धि कर	६११२.०४	७६१४.९२	८९५५.६	९८२०.९७	७४५०.६९
अन्तशुल्क	४७२१.५४	६०५०.७२	७३७५.७४	६४९७.९८	५०३६.०२
निकासीमा लाग्ने कर	१२.५१	१०.२५	२३.७६	११.२४	३४.९६
अन्य कर	४६७०.५१	५२४४.५५	२५३४.७८	१७६२.५१	१५३६.०८

विवरण	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कर राजस्वमा आन्तरिकतर्फको कर राजस्वको हिस्सा (प्रतिशतमा)	५४.९१	५२.९३	५१.९०	५७.२३	५०.७१

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको तथ्याङ्कका आधारमा गणना गरिएको। *फागुनसम्मको

राजस्व बाँडफाँटको स्थिति

३.४१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय विभाज्य तथा सञ्चित कोषमा दाखिला भएको कुल राजस्व रु. ५ खर्ब ७१ अर्ब २० करोड रहेको छ जुन अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ४.६ प्रतिशतले बढी हो।

तालिका ३(ठ): संघीय विभाज्य कोष र संघीय सञ्चित कोषमा सङ्कलन भएको राजस्व विवरण (रु. करोडमा)

संघीय विभाज्य/सञ्चित कोषमा दाखिला भएको राजस्व	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिनाको		
			२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल राजस्व	**८२९६३.४०**	**७९३७४.६६**	**५०००४.७०**	**५४६७९.४०**	**५७१२०.३४**
कर राजस्व	७३८६०.४०	७०००५.५५	४५५२४.७०	४९७५४.४०	५२७६६.९२
गैरकर राजस्व	९१०३.००	९३६९.१२	४४८०.००	४९२४.९०	४३५३.४२
बाँडफाँट नहुने राजस्व	**५०९०७.३०**	**५००२८.२२**	**३००४०.८०**	**३२८९६.९०**	**३४४२४.९६**
कर राजस्व	४२३४९.१०	४१११७.२२	२५८३३.२०	२८२२०.३०	३०२३४.६९
गैरकर राजस्व	८५५८.२०	८९११.००	४२०७.६०	४६७६.६०	४१९०.२७
बाँडफाँट हुने राजस्व	**३१९३२.२०**	**२९३४६.४५**	**१९८८०.४०**	**२१७८२.५०**	**२२६९५.३८**
मूल्य अभिवृद्धि कर	२४०१२.१०	२२३९०.३४	१५१५९.६०	१६६३८.१०	१७४९६.२१
अन्तःशुल्क (आयातबाहेक)	७३७५.३०	६४९७.९८	४४४८.५०	४८९६.००	५०३६.०२
रोयल्टी	५४४.८०	४५८.१२	२७२.४०	२४८.४०	१६३.१६
संघीय सञ्चितकोषमा दाखिला भएको अन्य राजस्व	१२३.९०	०.००	८३.५०	०.००	०.००

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.४२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सञ्चित कोषमा जम्मा भएको तर बाँडफाँट नहुने राजस्व रु.३ खर्ब ४४ अर्ब २५ करोड रहेको छ। यस अवधिमा मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क (आयातबाहेक) र बाँडफाँट हुने रोयल्टी सहित तीन तहका सरकारमा बाँडफाँट हुने राजस्व रु.२ खर्ब २६ अर्ब ९५ करोड रहेको छ।

तालिका ३(ड): बाँडफाँटपछिको राजस्व विवरण (रु. करोडमा)

विवरण	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिनाको		
			२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
संघ	**७३१३६.६१**	**७०४७९.११**	**४३७६६.४६**	**४७९७०.७९**	**५०१९७.५२**
कर राजस्व	६४३२०.६३	६१३३९.०५	३९५५८.८७	४३२९४.२०	४६००७.२५
गैरकर राजस्व	८८१५.९८	९१४०.०६	४२०७.५९	४६७६.५८	४१९०.२७
प्रदेश र स्थानीय तह	**९७०२.९१**	**८८९५.५६**	**५८८२.४१**	**६४६०.२३**	**६७५९.६७**
कर राजस्व	९४१५.९३	८६६६.५०	५८८२.४१	६४६०.२३	६७५९.६७
गैरकर राजस्व (रोयल्टी)	२८६.९९	२२९.०६	०.००	०.००	०.००

विवरण	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिनाको		
			२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको अन्य रकम	१२३.८६	०.००	८३.४६	०.००	०.००
बाँडफाँट हुने रोयल्टी	०.००	०.००	२७२.३९	२४८.३६	१६३.१६

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.४३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारको कुल राजस्व परिचालन रु. ५ खर्ब १ अर्ब ९८ करोड रहेको छ। त्यसैगरी, मूल्य अभिवृद्धि कर र अन्त:शुल्क (आयातबाहेक) को बाँडफाँटबाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्राप्त हुने राजस्व रु.६७ अर्ब ६० करोड रहेको छ। त्यसैगरी यस अवधिमा तीन तहमा बाँडफाँट हुने रोयल्टी रु. १ अर्ब ६३ करोड रहेको छ।

तालिका ३(ढ): रोयल्टी संकलनको विवरण (रु. करोडमा)

रोयल्टीको शीर्षक	२०७६/७७	फागुनसम्म	
		२०७६/७७	२०७७/७८
पर्वतारोहण	४४.८२	४४.५५	११.१३
विद्युत	२८७.९५	११५.०२	६३.६५
वन	३४.५९	२७.९९	८४.६१
खानी तथा खनिज	८५.०१	६०.८०	०.६०
पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत	५.७५	०.००	३.१८
जम्मा रोयल्टी	**४५८.१२**	**२४८.३६**	**१६३.१६**

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

३.४४ चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विभिन्न शीर्षकमा संकलित कुल रोयल्टी रु.१ अर्ब ६३ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो संकलन रु. २ अर्ब ४८ करोड रहेको थियो।

विकास सहायता प्रतिवद्धता

३.४५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म अनुदान रु. १८ अर्ब १३ करोड र ऋण रु. १ खर्ब ६९ अर्ब ३१ करोड गरी कुल रु. १ खर्ब ८७ अर्ब ४४ करोड बराबरको वैदेशिक सहयोग प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ। यस अवधिमा प्राप्त वैदेशिक सहयोग प्रतिवद्धता मध्ये अनुदान र ऋणको अनुपात क्रमशः ९.७ प्रतिशत र ९०.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात क्रमशः १४.८ प्रतिशत र ८५.२ प्रतिशत थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म रु. १ खर्ब ९ अर्ब २८ करोड बराबरको वैदेशिक सहयोग प्रतिवद्धता प्राप्त भएको थियो।

३.४६ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विकास सहायता प्रतिवद्धता रु. २ खर्ब १९ अर्ब ८८ करोड बराबर रहेको थियो। उक्त अवधिमा कुल विकास सहायता प्रतिवद्धतामध्ये अनुदान र ऋणको अनुपात क्रमश: १३.७ प्रतिशत र ८६.३ प्रतिशत रहेको थियो।

३.४७ नेपालको अर्थतन्त्र सबल हुँदै गएको, प्रतिव्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन तथा ऋण पुनर्भुक्तानीको क्षमतामा वृद्धि हुँदै गएको र भूकम्पपछिको पुनर्निर्माणको कार्य सम्पन्न हुँदै गएको कारण विकास सहायतामा अनुदानको हिस्सा घट्दै गई ऋणको हिस्सा बढ्दै गएको देखिन्छ।

चार्ट ३(ठ): वैदेशिक अनुदान तथा ऋण प्रतिवद्धता (कुल प्रतिवद्धताको प्रतिशतमा)

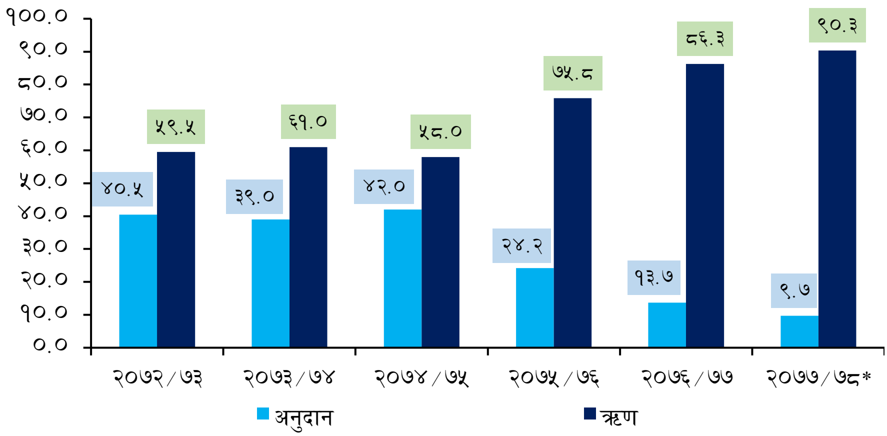

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोग

३.४८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म अनुदान र ऋण गरी रु. ६० अर्ब ९ करोड बराबरको अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोग भएको छ। यस अवधिको कुल विकास सहायता उपयोगमा अनुदान र ऋणको अंश क्रमश: १६.२ प्रतिशत र ८३.८ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा कुल रु. ६० अर्ब ३ करोड बराबरको विकास सहायता उपयोग भएको थियो।

३.४९ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा अनुदान र ऋण गरी रु. १ खर्ब ३९ अर्ब ७० करोड बराबरको विकास सहायता उपयोग भएको थियो। सो अवधिमा कुल विकास सहायता उपयोगमा अनुदान र ऋणको अनुपात क्रमश: १६.६ प्रतिशत र ८३.४ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(ड) : विकास सहायता उपयोगको संरचना

(स्रोतगत कुल विकास सहायता उपयोगको प्रतिशतमा)

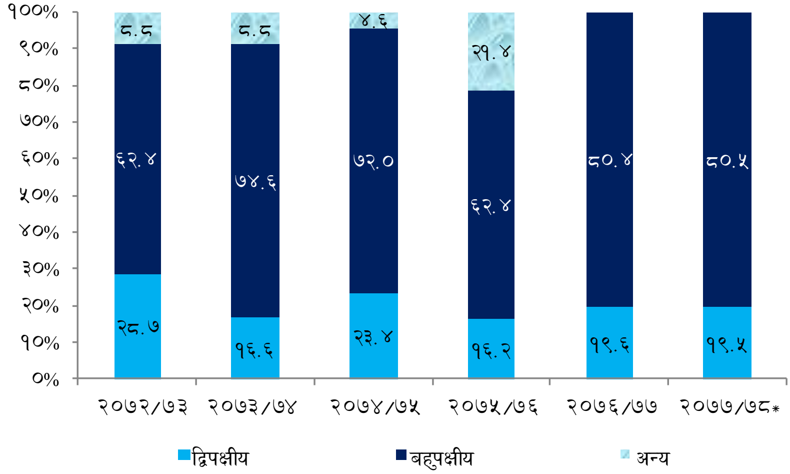

स्रोत:महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७ * फागुनसम्मको

३.५० कुल विकास सहायता उपयोगमा बहुपक्षीय सहायताको अनुपात उच्च रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल विकास सहायता उपयोगमा बहुपक्षीय र द्विपक्षीय सहायताको अंश क्रमश: ८०.५ प्रतिशत र १९.५ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा बहुपक्षीय र द्विपक्षीय सहायता उपयोगको अनुपात क्रमश: ८०.४ प्रतिशत र १९.६ प्रतिशत रहेको थियो।

अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन

३.५१ पछिल्ला वर्षहरूमा अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन बढ्दै गएको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु. ९२ अर्ब ५० करोड वरावरको अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन भएको छ जुन गत आर्थिक वर्षको सोही अवधिको तुलनामा २७.५ प्रतिशतले बढी हो। यस अवधिको कुल सहायता परिचालन मध्ये ऋण र अनुदानको अंश क्रमश: ९१.९ प्रतिशत र ८.१ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु. १ खर्ब ८१ अर्ब ८० करोड बरावरको अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन भएको थियो।

चार्ट ३(ढ): अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालनको संरचना

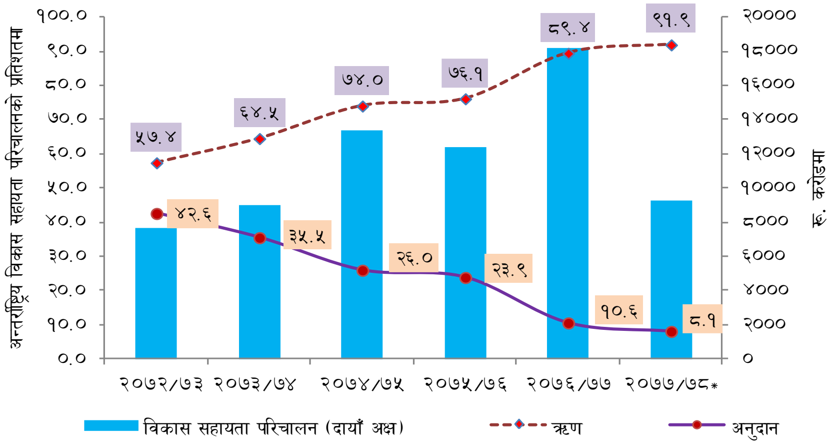

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय/सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय, २०७७ * फागुनसम्म

३.५२ विकास सहायता परिचालनमा बजेट प्रणालीबाट परिचालन हुने विकास सहायताको अंश बढ्दो क्रममा छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विकास सहायता परिचालनमा बजेट प्रणालीबाट परिचालन हुने विकास सहायताको अंश ८३.५ प्रतिशत रह्यो। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा यस्तो अंश ७८.० प्रतिशत रहेको थियो। सो अवधिमा कुल विकास सहायता परिचालन मध्ये बजेट प्रणालीमार्फत १,६७३ मिलियन अमेरिकी डलर परिचालन भएको थियो।

चार्ट ३(ण): बजेट तथा गैर बजेट संयन्त्रबाट परिचालित अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता (प्रतिशतमा)

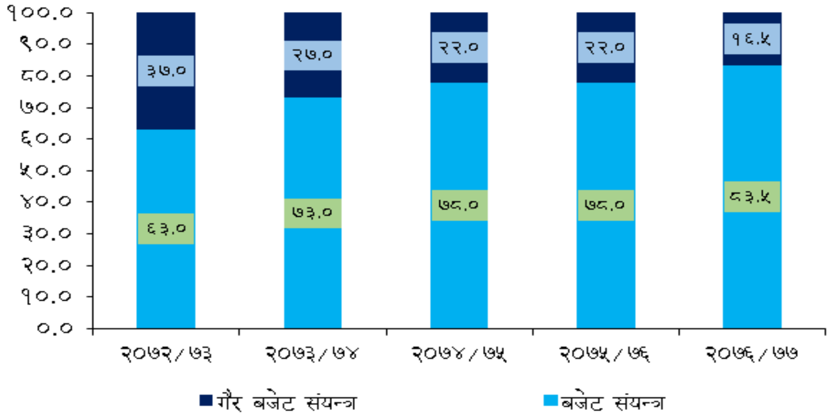

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय, २०७७

३.५३ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा परिचालित अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालनमा ऋण, अनुदान, प्राविधिक सहायता र सोझै कार्यान्वयनको अंश क्रमश: ६९.९ प्रतिशत, १८.७ प्रतिशत, ११.३ प्रतिशत र ०.१ प्रतिशत रह्यो। अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा

यस्तो अंश क्रमशः ६०.० प्रतिशत, २७.० प्रतिशत र १३.० प्रतिशत रहेकोमा सोझै कार्यान्वयनको लागि सहायता परिचालन भएको थिएन।

सार्वजनिक ऋण भुक्तानी

३.५४ २०७७ फागुनसम्म भुक्तानी गर्न बाँकी खुद सार्वजनिक ऋण रु. १५ खर्ब ८९ अर्ब ४६ करोड रहेको छ। भुक्तानी गर्न बाँकी ऋणमा आन्तरिक र बाह्य ऋणको अनुपात ४५.१ प्रतिशत र ५४.९ प्रतिशत रहेको छ। २०७६ फागुनसम्म यस्तो अनुपात क्रमश: ३८.६ प्रतिशत र ६१.४ प्रतिशत रहेको थियो। २०७७ असारसम्म कुल तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण रु. १४ खर्ब १९ अर्ब ८८ करोड रहेको थियो। उक्त अवधिमा आन्तरिक ऋण र बाह्य ऋणको अनुपात क्रमश: ४३.२ प्रतिशत र ५६.८ प्रतिशत रहेको थियो।

३.५५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म आन्तरिक ऋण तर्फ रू ८ अर्ब २२ करोड र बाह्य ऋण तर्फ रू ११ अर्ब ९२ करोड गरी कुल रू २० अर्ब १४ करोड बराबर साँवा फिर्ता गरिएको छ। गत आर्थिक वर्षको फागुनसम्म यस्तो रकम रू ३२ अर्ब ४५ करोड रहेको थियो।

३.५६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म आन्तरिक ऋण तर्फ रू १५ अर्ब ५१ करोड र बाह्य ऋण तर्फ रू ३ अर्ब ३२ करोड गरी कुल रू १८ अर्ब ८३ करोड बराबर ब्याज भुक्तानी गरिएको छ।

तालिका ३(ण): भुक्तानी गर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण तथा साँवा फिर्ता र ब्याज खर्च (रु. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष				फागुनसम्म	
	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
भुक्तानी गर्न बाँकी ऋणको विवरण						
खुद आन्तरिक ऋण	२८३७१.१	३९११६.२	४५३२३.१	६१३७३.५	४४००४.७	७१७५०.४
खुद वैदेशिक ऋण	४१३९७.९	५२६१५.४	५९४९२.६	८०६१४.१	६९९७४.९	८७१९५.२
खुद सार्वजनिक ऋण #	**६९७६८.९**	**९१७३१.६**	**१०४८१५.७**	**१४१९८७.६**	**११३९७९.६**	**१५८९४५.६**
साँवा फिर्ताको खर्चको विवरण						
आन्तरिक ऋण	३८५६.१	३७०८.५	३४३१.३	३३९७.७	२०५३.१	८२२.४
वैदेशिक ऋण	२२७०.३	१८५८.९	२००३.९	२३५६.०	११९२.२	११९१.६
जम्मा साँवा फिर्ता खर्च	**६१२६.५**	**५५६७.४**	**५४३५.२**	**५७५३.७**	**३२४५.३**	**२०१४.०**
ब्याज खर्चको विवरण						
आन्तरिक ऋण	६७६.०	१२३८.७	१६२०.९	२०८२.३	१२३५.८	१५५०.९
वैदेशिक ऋण	३२६.४	३८६.०	४५०.५	५२३.८	२४९.८	३३२.२
जम्मा ब्याज खर्च	**१००२.४**	**१६२४.७**	**२०७१.४**	**२६०६.०**	**१४८५.६**	**१८८३.१**
ऋण सेवा खर्च (साँवा र ब्याज)	**७१२८.९**	**७१९२.१**	**७५०६.६**	**८३५९.८**	**४७३०.९**	**३८९७.२**
संघीय खर्चमा ऋण भुक्तानी खर्च (प्रतिशतमा)	**८.५१**	**६.६१**	**६.७६**	**७.६६**	**७.७५**	**६.८२**

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

खुद सार्वजनिक ऋण महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको तथ्याङ्कमा आधारित भएको हुँदा नेपाल राष्ट्र बैङ्कको तथ्याङ्कसँग फरक पर्न सक्नेछ।

३.५७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सावाँ र ब्याज गरी कुल सार्वजनिक ऋण सेवा खर्च रु. ३८ अर्ब ९७ करोड रहेको छ। यस अवधिको कुल संघीय सरकारी खर्चमा ऋण सेवा खर्चको अनुपात ६.८२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो अनुपात ७.७५ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ३(त): विनिमय दरको कारण वैदेशिक ऋण दायित्वमा परेको प्रभाव

(खुद तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋणको अनुपातमा)

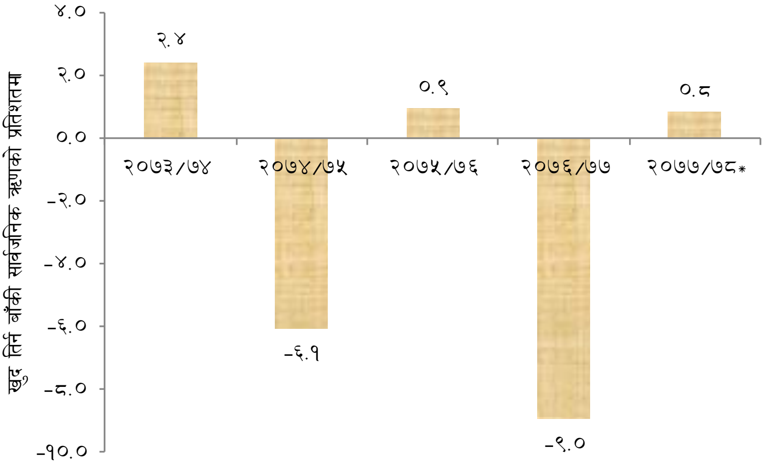

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७ * फागुनसम्म

३.५८ अमेरिकी डलरसँगको विनिमय दरमा घटबढ हुँदा वैदेशिक ऋण दायित्वमा समेत प्रभाव पर्ने गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विनिमय दरको कारण वैदेशिक ऋण दायित्वमा ०.८ प्रतिशतले सकारात्मक प्रभाव परेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो प्रभाव ९.० प्रतिशतले ऋणात्मक थियो।

अन्तर-सरकारी वित्त हस्तान्तरण

वित्त हस्तान्तरण

३.५९ अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरणलाई व्यवस्थित र सूत्रमा आधारित बनाइएको छ। राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिस तथा विनियोजन ऐनले निर्दिष्ट गरे बमोजिम नै वित्तीय हस्तान्तरण भएको छ। प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वित्तको उपयोगसम्बन्धी प्रतिवेदन र पृष्ठपोषण प्राप्त हुनेगरी कार्यविधि निर्माण गरी लागू गरिएको छ।

३.६० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारले गरेको विनियोजनअनुरुप प्रदेश र स्थानीय तहलाई वित्तीय समानीकरण, सशर्त अनुदान, समपूरक अनुदान र विशेष अनुदान गरी कुल रु. ३ खर्ब ७ अर्ब १५ करोड निकासा गरिएको छ।

३.६१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय सरकारबाट हस्तान्तरण हुने अनुदान रकम मध्ये प्रदेशलाई रु. २९ अर्ब ५ करोड र स्थानीय तहलाई रु. २ खर्ब ७८ अर्ब ९ करोड निकासा भएको छ।

३.६२ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघीय सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय तहमा अनुदान, राजस्व बाँडफाँट र रोयल्टी बाँडफाँट समेतबाट रु. २ खर्ब ५३ अर्ब ६ करोड वित्तीय हस्तान्तरण भएको थियो। यस्तो हस्तान्तरणमध्ये प्रदेश तथा स्थानीय तहले क्रमश: ३६.४ प्रतिशत र ६३.६ प्रतिशत प्राप्त गरेका थिए।

तालिका ३(त): अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरण (रु. करोडमा)

विवरण	२०७५/७६		२०७६/७७		२०७७/७८*	
	प्रदेश	स्थानीय तह	प्रदेश	स्थानीय तह	प्रदेश	स्थानीय तह
अनुदान	**११०४६.७**	**२१०७१.५४**	**१०७४०.९१**	**२५०५८.१२**	**२९०५.४८**	**२७८०९.३८**
वित्तीय समानीकरण अनुदान	५०२९.८६	८५२८.१९	५५२९.८६	८९९६.५१८	१४९४.७३	९००५.५
सशर्त अनुदान	५३३७.४	१२०७१.७५	४३९३.१९	१५१००.५५	१०९५.४२	१७६४२.६१
समपुरक अनुदान	३९८.३३	२९०.७२	४२२.८४	४८४.३३५३	२११.०६	६८३.२२
विशेष अनुदान	२८१.१	१८०.८७	३९५.०२	४७६.७१	१०४.२७	४७८.०५
राजस्व बाँडफाँट	**४७०७.९६**	**४७०७.९६**	**४४५५.२१**	**४४५५.२१**	**३३७९.८४**	**३३७९.८४**
मूल्य अभिवृद्धि कर	३६०१.६७	३६०१.६७	३३५८.५५	३३५८.५५	२६२४.४३	२६२४.४३
अन्तशुल्क (आ.)	११०६.३	११०६.३	९७५.००	९७५.००	७५५.४१	७५५.४१
रोयल्टी बाँडफाँट	१४३.२३	१४३.७६	१२१.६६	१२१.६६	०.००	०.००
जम्मा	**१५८९७.८९**	**२५७७९.५**	**९२०७.५८**	**१६०९८.४५**	६२८५.३२	**३११८९.२१**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयको तथ्याङ्कबाट तयार पारिएको। * फागुनसम्मको

नोट: निकासा भएको रकमलाई हस्तान्तरण मानिएको।

सार्वजनिक संस्थान

३.६३ २०७७ फागुनसम्म नेपाल सरकारको पूर्ण तथा अधिकांश स्वामित्व भएका सार्वजनिक संस्थानको सङ्ख्या ४४ रहेको छ।

३.६४ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सार्वजनिक संस्थानको कुल सञ्चालन आयमा ९.०३ प्रतिशतले कमी आई रु. ४ खर्ब २८ अर्ब ७१ करोड ३४ लाख पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादन र कुल सञ्चालन आयको अनुपात १०.९५ प्रतिशत रहेको छ।

३.६५ २०७७ असारसम्म सार्वजनिक संस्थानहरूमा नेपाल सरकारको शेयर लगानी रु. २ खर्ब ८८ अर्व ६५ करोड ८५ लाख र ऋण लगानी रु. २ खर्ब ३० अर्ब ८९ करोड ५१ लाख गरी कुल रु. ५ खर्व १९ अर्व ५५ करोड ३६ लाख रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा शेयर र ऋण लगानी गत आर्थिक वर्षको तुलनामा क्रमशः ६.१७ प्रतिशत र १९.७९ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

३.६६ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सञ्चालनमा रहेका सार्वजनिक संस्थानहरूमध्ये २४ नाफामा र १८ नोक्सानीमा सञ्चालित छन भने २ संस्थानको कारोबार शून्य रहेको छ। नाफामा सञ्चालन भएका संस्थानहरूबाट आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा नेपाल सरकारले रु. १४ अर्ब ९ करोड ९५ लाख लाभांश प्राप्त गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लाभांश रु. ९ अर्ब ४७ करोड ८० लाखको तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा लाभांश ४८.८७ प्रतिशतले बढ्न गएको छ।

३.६७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सार्वजनिक संस्थानबाट रु.१ खर्ब १३ अर्ब ८८ करोड ९० लाख राजस्व सङ्कलन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सङ्कलन भएको संघीय सरकारको कुल राजस्वमा सार्वजनिक संस्थानबाट सङ्कलित राजस्वको योगदान १४.३ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो योगदान १४.४ प्रतिशत रहेको थियो।

३.६८ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ सम्म सार्वजनिक संस्थानको कोषमा व्यवस्था नभएको दायित्व रु. ४८ अर्ब ६० करोड ६१ लाख रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो दायित्व रु. ५७ अर्ब ७० करोड ९३ लाख रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कोषमा व्यवस्था नभएको दायित्व गत वर्षको तुलनामा १८.७२ प्रतिशतले बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सार्वजनिक संस्थानमा २८ हजार ३ सय ६४ कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् भने आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा कार्यरत कर्मचारीको सङ्ख्या २८ हजार ७ सय ३८ रहेको थियो।

३.६९ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा नाफामा सञ्चालित संस्थानहरूको कुल नाफा रु. ५३ अर्ब ९२ करोड ९८ लाख रहेको छ भने नोक्सानीमा रहेका संस्थानहरूको कुल नोक्सान रु. ५ अर्ब ६३ करोड १५ लाख रहेको छ। फलस्वरूप, आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा एकीकृत खुद नाफा रु. ४८ अर्ब २९ करोड ८२ लाख रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो खुद नाफा रु. ४८ अर्ब ८९ करोड १६ लाख रहेको थियो।

३.७० कारोवार नभएका वा न्यून कारोवार भएका केही संस्थानलाई छोडेर विश्लेषण गर्दा कोभिड-१९ को प्रकोपको प्रतिकूल अवस्थामा पनि सार्वजनिक संस्थानको कुल सञ्चालन आय, सरकारलाई उपलब्ध गराएको लाभांश, सार्वजनिक संस्थानले बुझाएको राजस्व तथा शुल्क र खुद नाफा जस्ता सार्वजनिक संस्थानका वित्तीय कार्यसम्पादन सूचकहरू विगत वर्षहरूको तुलनामा सुधार हुँदै गएको पाइन्छ। यसबाट समग्र सार्वजनिक संस्थानको कार्यसम्पादनस्तरमा पनि सुधार हुँदै गएको अवस्थालाई संकेत गर्दछ। घाटामा भएका र शुन्य कारोवार भएका संस्थानलाई पुनर्संरचना गरी व्यवसायिकरूपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४. मूल्य

४.१ पछिल्ला वर्षहरूमा नेपालमा मुद्रास्फीतिको दर वाञ्छित सीमाभित्रै रहेको छ। कोभिड-१९ महामारीका कारण उत्पादन र आपूर्ति श्रृङ्खला केहि प्रभावित भएतापनि खाद्य तथा पेय पदार्थ र गैरखाद्य तथा सेवा समूहको मूल्यवृद्धि नियन्त्रित नै रहेकोले समष्टिगत मूल्य स्थायित्व कायम रहेको छ। कोभिड-१९ को कारण आर्थिक गतिविधि सुस्त भई आन्तरिक मागमा केही कमी आएकोले पनि मूल्य वृद्धि कम रहेको हो।

उपभोक्ता मूल्य स्थिति

४.२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आठ महिनामा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ३.५ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो मुद्रास्फीति ६.५ प्रतिशत रहेको थियो। वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७७ फागुनमा उपभोक्ता मुद्रास्फीति ३.० प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा यस्तो मुद्रास्फीति ६.७ प्रतिशत रहेको थियो।

४.३ २०७७ फागुनमा वार्षिक बिन्दुगत आधारमा खाद्य तथा पेय पदार्थ समुहको मुद्रास्फीति ३.८ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा यस्तो मुद्रास्फीति ९.३ प्रतिशत रहेको थियो। खाद्य तथा पेय पदार्थ समूह अन्तर्गत दाल, घ्यू तथा तेल, फलफुल र सूर्तिजन्य पदार्थको दोहोरो अङ्कले मूल्यवृद्धि भएको छ। गत वर्षको तुलनामा तरकारी र मसलाको मूल्य भने घटेको छ।

चार्ट ४(क): समग्र तथा क्षेत्रगत उपभोक्ता मुद्रास्फिति दर (प्रतिशतमा)

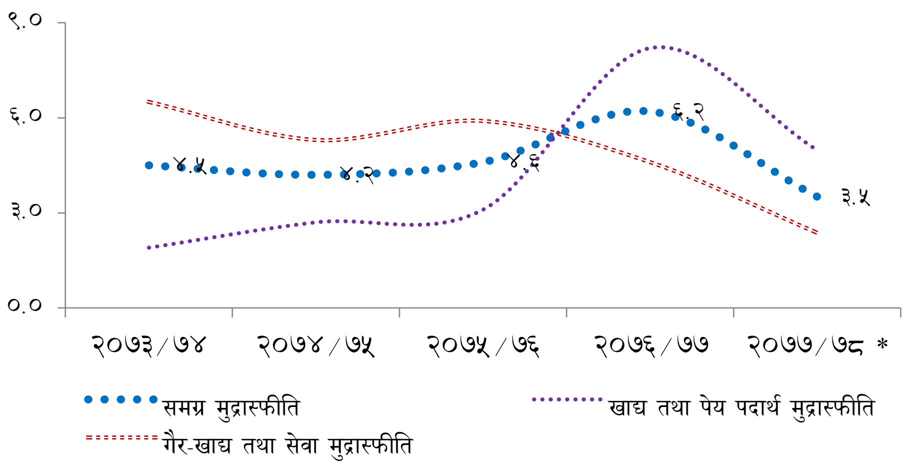

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७ *फागुनसम्म

४.४ २०७७ फागुनमा वार्षिक बिन्दुगत आधारमा गैर-खाद्य तथा सेवा समूहको मुद्रास्फीति २.४ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा यस्तो मुद्रास्फीति ४.७ प्रतिशत रहेको थियो।

४.५ २०७७ फागुनमा काठमाडौं उपत्यकामा २.५ प्रतिशत, तराईमा ३.२ प्रतिशत, पहाडमा ३.४ प्रतिशत र हिमालमा १.३ प्रतिशत मुद्रास्फीति रहेको छ। २०७६ फागुनमा यी क्षेत्रहरूमा क्रमशः ७.६ प्रतिशत, ६.८ प्रतिशत, ५.५ प्रतिशत र ५.४ प्रतिशत मुद्रास्फीति रहेको थियो।

थोक मूल्य, राष्ट्रिय तलव तथा ज्याला दर सूचकाङ्क एवम् पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य

४.६ २०७७ फागुनमा वार्षिक बिन्दुगत थोक मुद्रास्फीति ६.३ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा यस्तो मुद्रास्फीति ६.६ प्रतिशत रहेको थियो। २०७७ फागुनमा थोक मूल्य अन्तर्गत प्राथमिक वस्तुहरूको मूल्य ५.६ प्रतिशत र उत्पादित वस्तुहरूको मूल्य ८.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने इन्धन तथा ऊर्जाको मूल्य १.५ प्रतिशतले घटेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो मूल्य वृद्धिदर क्रमश ११.२ प्रतिशत, ४.७ प्रतिशत र २.४ प्रतिशत रहेको थियो।

४.७ २०७७ फागुनमा वार्षिक बिन्दुगत तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क १.९ प्रतिशतले बढेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही महिनामा उक्त सूचकाङ्क ७.५ प्रतिशतले बढेको थियो। २०७७ फागुनमा वार्षिक बिन्दुगत ज्यालादर सूचकाङ्क २.४ प्रतिशतले बढेको छ भने तलव सूचकाङ्क यथावत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क अद्यावधिक गर्न स्थलगत सर्वेक्षण कार्य भइरहेकोले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ देखि नयाँ आधार वर्षको आधारमा सूचकाङ्क गणना गर्ने लक्ष्य रहेको छ।

४.८ स्वदेशी बजारमा २०७७ असार मसान्तमा प्रतिलिटर रु. १०२।- रहेको पेट्रोलको खुद्रा मूल्य २०७७ फागुन मसान्तसम्ममा १३.७ प्रतिशतले वृद्धि भई प्रतिलिटर रु. ११६।- कायम भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्ममा पेट्रोल तथा डिजेल र मट्टितेलको औसत खुद्रा मूल्य क्रमशः प्रतिलिटर रु. १०८।४० र रु. ९२।२० रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा वार्षिक औसत खुद्रा मूल्य क्रमशः प्रतिलिटर रु. १०५।५० र रु. ९३।८० रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को आठ महिनामा दश पटक पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य समायोजन भएको छ।

५. वित्तीय क्षेत्र

५.१ पछिल्ला वर्षहरूमा वित्तीय पहुँच विस्तार हुँदै गएको छ। वित्तीय कारोबार विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध हुँदै गएको छ। बैङ्किङ्ग प्रणालीमा तरलता पर्याप्त रहनुको साथै व्याजदरमा कमि आएको छ। कोभिड-१९ बाट अर्थतन्त्रमा परेको असर र प्रभाव कम गर्न अवलम्बन गरिएका नीतिगत सहजीकरणको कारण कर्जा प्रवाह विस्तार भएको छ। कर्जा वर्गीकरण तथा नोक्सानीको व्यवस्थामा गरिएको लचकताका कारण समेत निष्कृय कर्जाको अंश सिमान्त रूपमा बढेको छ। विद्युतीय कारोबार संख्या र रकममा उल्लेख्य विस्तार भएको छ। शेयर बजारमा अनलाईनमार्फत हुने कारोबारमा वृद्धि भएको छ भने नेप्से परिसूचक र बजार पुँजीकरण उल्लेख्य रूपमा बढेको छ।

वित्तीय संरचना

५.२ २०७७ फागुन मसान्तमा २७ वाणिज्य बैङ्क, १९ विकास बैङ्क, २० वित्त कम्पनी, ७६ लघुवित्त वित्तीय संस्था र १ पूर्वाधार विकास बैङ्क गरी कुल १४३ बैङ्क तथा वित्तीय संस्था सञ्चालनमा रहेका छन्। वित्तीय र मौद्रिक नीति मार्फत मर्जर तथा प्राप्तिमा प्रदान गरिएको सहुलियतका कारण बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको संख्यामा कमी आएको हो। यसैगरी, ४० बिमा कम्पनी, १ पुनर्बीमा कम्पनी, २९ हजार ८ सय ८६ सहकारी संस्था, कर्मचारी सञ्चय कोष, नागरिक लगानी कोष, निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष, सामाजिक सुरक्षा कोष र हुलाक बचत बैङ्क समेत सञ्चालनमा रहेका छन्।

५.३ नेपालको वित्तीय प्रणालीको सम्पत्ति तथा दायित्व संरचनामा बैंकिङ्ग क्षेत्रको हिस्सा ठूलो रहेको छ। २०७७ पुस मसान्तमा वित्तीय क्षेत्रको कुल सम्पत्ति तथा दायित्व संरचनामा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको अंश ८७.० प्रतिशत रहेको छ। वित्तीय क्षेत्रअन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैङ्कको अंश १८.३ प्रतिशत र वाणिज्य बैङ्कको अंश ५९.० प्रतिशत रहेको छ। बैंकिङ्ग तथा बिमा क्षेत्र र सम्झौतित बचत परिचालन गर्ने संस्थाहरूको कुल सम्पत्ति तथा दायित्व कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको १९७.४ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ५(क): २०७७ पुस मसान्तमा वित्तीय प्रणालीको सम्पत्ति र दायित्वको संरचना

(अंश प्रतिशतमा)

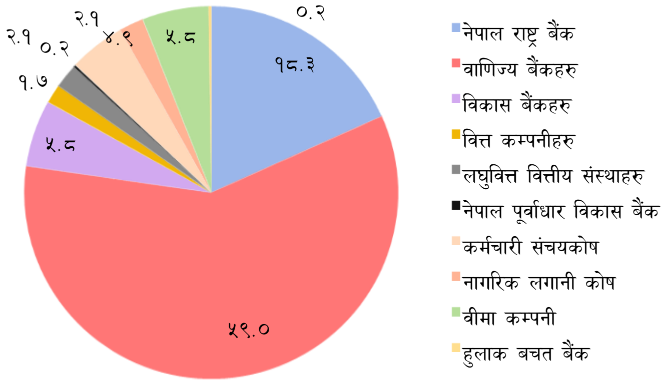

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, कर्मचारी संचय कोष, नागरिक लगानी कोष, बिमा समिति र केन्द्रीय धनादेश कार्यालय ।

वित्तीय स्थायित्व

५.४ कोभिड-१९ को नकारात्मक असरका वावजुद आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को पहिलो आठ महिनामा वित्तीय स्थायित्वका सूचकहरू समग्रमा सवल रहेका छन्। बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको निष्कृय कर्जाको अनुपात २०७६ पुसमा १.७७ प्रतिशत रहेकोमा २०७७ पुसमा १.८४ प्रतिशत कायम भएको छ।

५.५ २०७७ फागुन मसान्तमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको कुल निक्षेपमा तरल सम्पत्तिको अंश २४.८ प्रतिशत, नगद तथा मौज्दातको अंश ८.२ प्रतिशत र कुल निक्षेप तथा प्राथमिक पुँजीमा कुल कर्जाको अंश ७७.१ प्रतिशत रहेको छ। जोखिम भारित सम्पत्तिको तुलनामा प्राथमिक पुँजी र कुल पुँजीको अनुपात क्रमशः ११.६ प्रतिशत र १३.९ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ५(क): वित्तीय क्षेत्र सवलताका प्रमुख सूचकहरू

सूचकहरू	२०७३ असार	२०७४ असार	२०७५ असार	२०७६ असार	२०७७ असार	२०७७ फागुन
प्राथमिक पुँजी/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात	११.५	१४.१	१३.९	१२.८	१२.०	११.६
पुँजीकोष/जोखिम भारित सम्पत्ति अनुपात	१२.९	१५.४	१५.२	१४.३	१४.२	१३.९
कुल कर्जा/कुल निक्षेप तथा प्राथमिक पुँजी अनुपात	७५.६	७९.२	७६.८	७५.२	६९.६	७७.१
निष्कृय कर्जा अनुपात	२.२	१.८	१.६	१.५	१.९	१.८
वाणिज्य बैङ्क	१.८	१.५	१.४	१.४	१.८	१.७
विकास बैङ्क	१.५	१.४	१.१	०.९	१.५	१.९
वित्त कम्पनी	१४.४	१३.४	१०.८	८.८	६.२	६.६
कुल तरल सम्पत्ति/कुल निक्षेप अनुपात	२७.६	२६.७	२५.९	२५.१	२७.९	२४.८
नगद तथा बैङ्क मौज्दात/कुल निक्षेप अनुपात	१५.२	१५.६	१३.२	११.६	१२.२	८.२

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क २०७७

५.६ वित्तीय स्थायित्व हासिल गर्ने उद्देश्यका साथ अवलम्बन गरिँदै आएको मर्जर तथा प्राप्ति नीतिले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा थप गति लिएको छ। बैङ्क तथा वित्तीय संस्था गाभ्ने वा गाभिने तथा प्राप्ति सम्बन्धी प्रक्रिया शुरु भएपश्चात् २०७७ फागुन मसान्तसम्म कुल २१३ बैङ्क तथा वित्तीय संस्था मर्जर तथा प्राप्ति प्रक्रियामा सामेल भएका छन्। यसमध्ये १६१ संस्थाको इजाजत खारेज भई ५२ संस्था कायम भएका छन्। यसबाट वित्तीय क्षेत्रको सुदृढीकरणमा उल्लेख्य उपलब्धि हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ।

वित्तीय प्रगाढता एवम् पहुँच

५.७ अर्थतन्त्रमा वित्तीय प्रगाढता निरन्तर बढ्दै गएको छ। विस्तृत मुद्राप्रदाय, निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा तथा कुल निक्षेपको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपातमा क्रमशः सुधार भएको छ। कोभिड-१९ का कारण आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जामा केही कमी आएकोमा चालु आर्थिक वर्षमा यसमा क्रमशः सुधार आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग विस्तृत मुद्राप्रदायको अनुपात १०८.१ प्रतिशत, निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जाको अनुपात ८३.७ प्रतिशत र कुल निक्षेपको अनुपात ९८.१ प्रतिशत रहेको छ।

५.८ वित्तीय संघीयता कार्यान्वयनसँगै वित्तीय पहुँच वृद्धि हुँदै गएको छ। पछिल्ला वर्षहरूमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा विस्तारमा उल्लेख्य प्रगति भएको छ। कुल ७५३ स्थानीय तहमध्ये ७५० स्थानीय तहमा वाणिज्य बैङ्कको शाखा पुगेको छ भने ३ स्थानीय तहमा

प्राविधिक पक्ष सहज हुनासाथ वाणिज्य बैङ्कका शाखा पुग्ने स्थिति रहेको छ। बाणिज्य बैङ्कका शाखा पुग्न नसकेका गाउँपालिकाहरूमा धादिङ्गको रुबी भ्याली, जाजरकोटको जुनीचाँदे र बझाङ्गको साइपाल रहेका छन्।

५.९ २०७७ फागुनमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूमा निक्षेप खाताको संख्या ३ करोड ५७ लाख ६६ हजार, कर्जा खाताको संख्या १६ लाख ५१ हजार, मोबाइल बैंकिङ्ग प्रयोगकर्ता १ करोड ३२ लाख ६७ हजार र इन्टरनेट बैंकिङ्ग सेवाका प्रयोगकर्ता ११ लाख ३१ हजार रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको आठ महिनामा करिव १ लाख ८ हजार कर्जा खाता र ३३ लाख १३ हजार निक्षेप खाता थप भएका छन्।

५.१० २०७७ फागुनमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा संख्या (लघुवित्त समेत) का आधारमा प्रति शाखा औसत २,९१३ जनसंख्यामा सेवा पुगेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षको फागुनसम्म यस्तो जनसंख्या ३,०७२ रहेको थियो। प्रदेशगत रूपमा हेर्दा प्रति शाखा जनसंख्या कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा बढी रहेको छ।

५.११ वित्तीय पहुँचको विस्तारसँगै बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा विस्तारमा समेत उल्लेख्य प्रगति भएको छ। २०७७ फागुन मसान्तसम्ममा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा संख्या (लघुवित्त वित्तीय संस्था समेत) १० हजार ४ सय ३० पुगेको छ। सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा २,६७७ र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ४०६ शाखा रहेका छन्।

तालिका ५(ख): प्रदेशगत रूपमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाका शाखा (२०७७ फागुनमसान्त)

प्रदेश	बाणिज्य बैङ्क	विकास बैङ्क	वित्त कम्पनी	लघुवित्त	जम्मा	अशं (प्रतिशत)	जनसंख्या** (प्रतिशाखा)
प्रदेश नं १	७०७	१७३	४४	७२८	१६५२	१५.८	३०१८
प्रदेश नं २	५३४	७८	३४	९२८	१५७४	१५.१	४०३५
बागमती	१६४१	२९३	९८	६४५	२६७७	२५.७	२४४३
गण्डकी	५७२	१८६	३१	५५१	१३४०	१२.८	१८८७
लुम्बिनी	६७२	२७७	३९	१०३८	२०२६	१९.४	२५४९
कर्णाली	१९१	१७	४	१९४	४०६	३.९	४५२२
सुदूर पश्चिम	३१५	४५	६	३८९	७५५	७.२	३९३८
जम्मा	४६३२	१०६९	२५६	४४७३	१०४३०	१००.०	२९१३

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क **केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको पाँच वर्षे जनसंख्या प्रक्षेपण अनुरूप गणना गरिएको।

विद्युतीय भुक्तानी कारोबार

५.१२ विद्युतीय भुक्तानी पूर्वाधारमा भएको विकास, विद्युतीय कारोबारका लागि गरिएको प्रोत्साहन र विद्युतीय उपकरणको पहुँच एवम् प्रयोगमा सर्वसाधारणको बढदो अभ्यासका कारण विद्युतीय भुक्तानी कारोबार उल्लेख्य रूपमा बढ्दै गएको छ। कोभिड-१९ संक्रमणको भय र यसको संक्रमण नियन्त्रणका लागि गरिएको बन्दाबन्दीले गर्दा समेत विद्युतीय भुक्तानी बढाउन सहयोग पुऱ्याएको छ। तालिका ५(ग) ले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विद्युतीय भुत्तानीको प्रयोग र विस्तारलाई देखाएको छ।

५.१३ विद्युतीय कारोबारको सहजताको लागि १० संस्थाहरूले भुक्तानी प्रणाली सञ्चालक र २८ संस्थाहरूले भुक्तानी सेवा प्रदायकको अनुमतिपत्र प्राप्त गरेका छन्। आर. टि. जि. एस. प्रणाली सञ्चालनमा आएको छ।

तालिका ५(ग): विद्युतीय भुक्तानी कारोबार

विवरण	कारोबार संख्या		कारोबार रकम (रु. दशलाखमा)	
	असार २०७७	फागुन २०७७	असार २०७७	फागुन २०७७
आर.टि.जि.एस.*	३७२९७	४८७६५	१५६७९५९	१७३६३२९
एटिएम	६३०२८४६	७४७२२५९	५४७६३	६०७११
इसिसि	१२६०१६९	११०४९०९	७९२००७	७०१८०८
आइपिएस	५९६५३८	९०७३९८	२२३६५१	१७९६९७
कनेक्टआइपिएस	६९६४४७	१६०३५९८	५१३०६	११०५७२
डेबिट कार्ड	३३१६५५४	८२१५१७०	२५८९४	६३७९७
क्रेडिट कार्ड	११९६१०	१८९१६६	५८४	१०३९
प्रिपेड कार्ड	५२४९	११४९१	३६	१०२
इन्टरनेट बैंकिङ्ग	६५३४५९	२६७५८२	१९०४८	८८८०
मोवाइल बैंकिङ्ग	५८१७६८१	१००८२६५५	१८८३९	४०३५९
शाखारहित बैंकिङ्ग	८३२४९	५१०९३	१३३८	११२३
वालेट	१०१७९५५७	१०६१४२६८	१०२२२	१०१८०
#क्यु.आर.मा आधारित	-	६३५७३८	-	२०५५
#पिओएस	-	८१३३३०	-	३३२२
#ई कमर्स**	-	१३०२०२	-	९०४

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, फागुन २०७७

२०७७ साउनदेखि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न शुरु गरिएको

*२०७७ असार र साउनमा भएको भुक्तानी कारोबार संशोधन भएको

**कार्डको प्रयोग गरी अनलाइनमार्फत भएको भुक्तानी कारोबार

मौद्रिक क्षेत्र

मौद्रिक नीतिको लक्ष्य र स्थिति

५.१४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को मौद्रिक नीतिले वार्षिक औसत मुद्रास्फीति दर ७ प्रतिशतभित्र सीमित राख्ने लक्ष्य लिएकोमा ८ महिनासम्मको औसत मुद्रास्फीति ३.५ प्रतिशत रहेको छ। कम्तीमा ७ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त हुने विदेशी विनिमय सञ्चिति कायम गर्ने लक्ष्य रहेकोमा २०७७ फागुनमा ११.३ महिनाको वस्तु तथा सेवाको आयात धान्न पुग्ने विदेशी विनिमय सञ्चिती रहेको छ।

५.१५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विस्तृत मुद्राप्रदायको विस्तारलाई १८ प्रतिशतको सीमाभित्र कायम गर्ने लक्ष्य रहेकोमा २०७७ फागुनसम्म यस्तो वृद्धिदर ११.४ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा विस्तृत मुद्राप्रदाय ७.३ प्रतिशतले बढेको थियो। वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७७ फागुन मसान्तमा विस्तृत मुद्राप्रदाय २२.६ प्रतिशतले बढेको छ।

५.१६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को ८ महिनामा संकुचित मुद्राप्रदाय २.७ प्रतिशतले बढेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यस्तो मुद्राप्रदाय १.१ प्रतिशतले घटेको थियो। वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७७ फागुन मसान्तमा संकुचित मुद्राप्रदाय २२.४ प्रतिशतले बढेको छ।

५.१७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा निजी क्षेत्रतर्फको कर्जाको वृद्धि २० प्रतिशतको सीमाभित्र राख्ने लक्ष्य रहेकोमा २०७७ फागुनसम्म यस्तो कर्जाको वृद्धिदर १७.५ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनमा यस्तो वृद्धिदर ११.३ प्रतिशत रहेको थियो। वार्षिक विन्दुगत आधारमा २०७७ फागुन मसान्तमा यस्तो कर्जा १८.९ प्रतिशतले बढेको छ।

तालिका ५(घ): प्रमुख मौद्रिक योगाङ्कहरूको वार्षिक बिन्दुगत परिवर्तन (प्रतिशतमा)

शीर्षक	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६ फागुन	२०७७ फागुन
चलन चल्तीमा रहेको मुद्रा	१५.०	१.७	१५.९	५.३	१९.५
सञ्चित मुद्रा	८.१	-१.५	२६.७	७.१	१३.६
चल्ती निक्षेप	२२.०	१९.७	२०.६	१३.२	२७.०
मुद्दती निक्षेप	२५.५	२२.४	२५.१	२२.४	१९.०
बचत तथा कल निक्षेप	१४.८	१३.०	१०.६	९.१	२७.४
कुल आन्तरिक कर्जा	२६.५	२१.४	१३.६	१२.६	२१.९
निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा	२२.३	१९.१	१२.६	१४.६	१८.९
संकुचित मुद्राप्रदाय	१७.६	८.६	१७.८	८.१	२२.४

शीर्षक	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६ फागुन	२०७७ फागुन
विस्तृत मुद्राप्रदाय	१९.४	१५.८	१८.१	१४.६	२२.६

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, फागुन २०७७

५.१८ मौद्रिक नीतिको सञ्चालन उपकरणको रूपमा रहेको व्याजदर करिडोरमा परिमार्जन गरी करिडोरको माथिल्लो सीमाको रूपमा स्थायी तरलता सुविधा दर ५.० प्रतिशत, नीतिगत दरको रूपमा रिपो दर ३.० प्रतिशत र तल्लो सीमाको निक्षेप संकलन दर १.० प्रतिशत कायम गरिएको छ।

तालिका ५(ङ): बैङ्कदर, पुनरकर्जादर र अनिवार्य नगद अनुपात (प्रतिशतमा)

उपकरण	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
बैङ्कदर	७.०	७.०	६.५	५.०	५.०
पुनरकर्जा दर					
विशेष पुनरकर्जा	१.०	१.०	१.०	१.०	१.०
साधारण पुनरकर्जा	४.०	४.०	४.०	३.०	३.०
लघु, घरेलु तथा साना उद्यम	-	-	-	-	२.०
निर्यात कर्जा#	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५
अनिवार्य नगद अनुपात					
वाणिज्य बैङ्क	६.०	६.०	४.०	३.०	३.०
विकास बैङ्क	५.०	५.०	४.०	३.०	३.०
वित्त कम्पनी	४.०	४.०	४.०	३.०	३.०
स्थायी तरलता सुविधा दर	७.०	७.०	६.५	५.०	५.०

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क #विदेशी मुद्रामा #LIBOR मा जोड्ने *फागुनसम्म

५.१९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन महिनासम्ममा खुलाबजार कारोवारका विभिन्न उपकरणमार्फत् रु. ३ खर्ब ३ अर्ब २९ करोड तरलता प्रशोचन भएको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा रु. ५८ अर्ब तरलता प्रशोचन भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन महिनासम्ममा स्थायी तरलता सुविधा मार्फत् रु. २ अर्ब तरलता प्रवाह भएको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा रिपो मार्फत रु. १ खर्ब १३ अर्ब ९९ करोड र स्थायी तरलता सुविधामार्फत रु. ६९ अर्ब ५५ करोड गरी कुल रु. १ खर्ब ८३ अर्ब ५४ करोड तरलता प्रवाह भएको थियो।

व्याजदर स्थिति

५.२० लचिलो मौद्रिक नीतिका कारण चालु आर्थिक वर्ष अल्पकालीन व्याजदरमा कमी आएको छ। २०७६ फागुनमा ९१-दिने ट्रेजरी बिल्सको भारित औसत व्याजदर ३.९ प्रतिशत रहेकोमा २०७७ फागुनमा २.०३ प्रतिशत रहेको छ। वाणिज्य बैङ्कहरूबीचको अन्तर-बैङ्क कारोबारको भारित औसत व्याजदर २०७६ फागुनको ४.४ प्रतिशतको तुलनामा २०७७ फागुनमा घटेर १.३ प्रतिशत कायम भएको छ।

चार्ट ५(ख): व्याजदरको प्रवृत्ति (प्रतिशतमा)

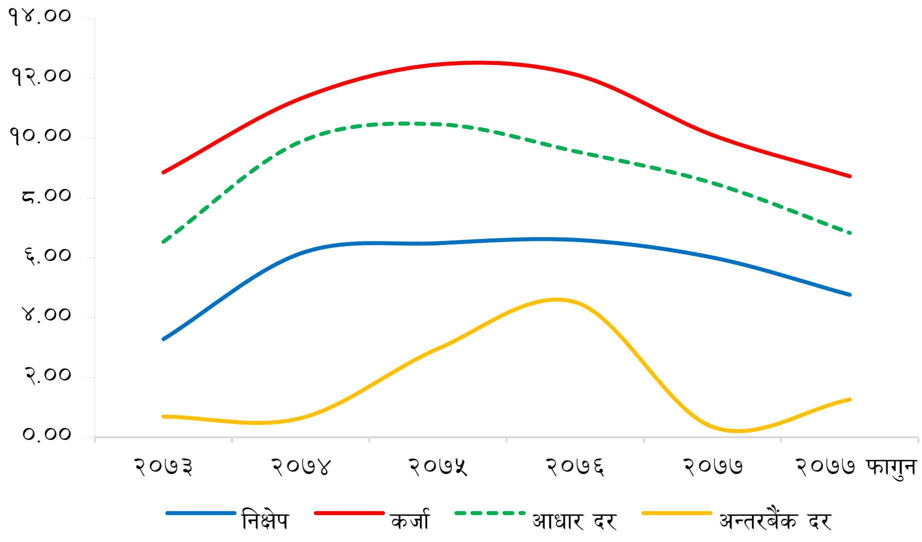

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, फागुन २०७७

५.२१ २०७७ फागुनमा वाणिज्य बैङ्कहरूले निक्षेपमा प्रदान गर्ने भारित औसत व्याजदर ४.७६ प्रतिशत तथा कर्जामा लिने भारित औसत व्याजदर ८.७३ प्रतिशत रहेको छ। २०७६ फागुनमा यस्तो व्याजदर क्रमशः ६.७७ प्रतिशत र ११.८० प्रतिशत रहेको थियो। वाणिज्य बैङ्कको औसत आधार दर २०७६ फागुनमा ९.४५ प्रतिशत रहेकोमा २०७७ फागुनमा ६.८४ प्रतिशतमा झरेको छ।

निक्षेप परिचालन र कर्जा प्रवाह

५.२२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन महिनासम्ममा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको निक्षेप ११.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ४२ खर्ब ६० अर्ब ४७ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो निक्षेप वृद्धिदर ८.० प्रतिशत रहेको थियो।

५.२३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन महिनासम्ममा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा १७.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ३८ खर्ब ४६ अर्ब ३१ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो कर्जाको वृद्धिदर ११.३ प्रतिशत रहेको थियो।

५.२४ २०७७ फागुनसम्म कुल निक्षेपमा सबैभन्दा बढी मुद्दती निक्षेपको अंश ४८.६ प्रतिशत, बचत निक्षेपको अंश ३४.४ प्रतिशत, चल्ती निक्षेपको अंश ८.४ प्रतिशत र अन्य निक्षेपको अंश ८.६ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ५(ग): बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको निक्षेप परिचालन संरचना (प्रतिशतमा) (२०७७ फागुन)

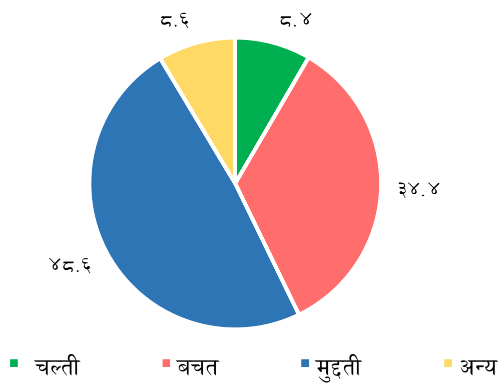

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

५.२५ २०७७ फागुनसम्म लगानीमा रहेको कर्जामा थोक तथा खुद्रा व्यापारको अंश १९.८ प्रतिशत, औद्योगिक उत्पादनको अंश १५.७ प्रतिशत, निर्माणको अंश १०.० प्रतिशत, सेवा उद्योगको अंश ९.० प्रतिशत र यातायात, सञ्चार तथा सार्वजनिक सेवाको अंश ६.० प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट ५(घ): बैङ्क तथा वित्तीय सँस्थाबाट प्रवाहित क्षेत्रगत कर्जा संरचना (प्रतिशतमा) (२०७७ फागुन)

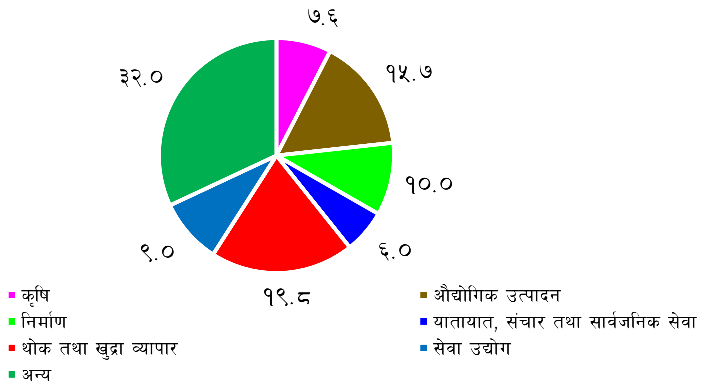

स्रोतःनेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

पुनरकर्जा, सहुलियतपूर्ण कर्जा, प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्र कर्जा र व्यवसाय निरन्तरता कर्जा

५.२६ कोभिड-१९ प्रभावित उद्योग व्यवसायलाई सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट सहुलियत दरमा प्रदान गरिने पुनरकर्जा प्रवाह विस्तार गर्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैङ्क पुनरकर्जा कार्यविधि, २०७७ जारी गरिएको छ।

५.२७ नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट बैङ्क तथा वित्तीय संस्थालाई लघु, घरेलु तथा साना उद्यम पुनरकर्जा २ प्रतिशत, विशेष पुनरकर्जा १ प्रतिशत र साधारण पुनरकर्जा ३ प्रतिशतमा दिने व्यवस्था गरिएको छ भने बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाले ऋणीबाट लघु, घरेलु तथा साना उद्यम पुनरकर्जा र साधारण पुनरकर्जामा ५ प्रतिशत र विशेष पुनरकर्जामा ३ प्रतिशत भन्दा बढी व्याज लिन नपाउने व्यवस्था गरिएको छ।

५.२८ २०७७ फागुन मसान्तसम्म ४८ हजार ८ सय ३१ ऋणीको कुल रु. १ खर्ब ४२ अर्ब १७ करोड पुनरकर्जा स्वीकृत भएको छ। २०७७ फागुन मसान्तमा रु.८८ अर्ब ८६ करोड पुनरकर्जा लगानीमा रहेको छ।

५.२९ कृषि तथा पशुपन्छी कर्जा बाहेक अन्य कर्जाहरूमा ग्रामीण इलाकालाई प्राथमिकतामा राखी २०७८ असार मसान्तसम्ममा वाणिज्य बैङ्कले ५०० वा न्यूनतम प्रति शाखा १० तथा राष्ट्रियस्तरका विकास बैकले ३०० वा न्यूनतम प्रति शाखा ५ मध्ये जुन बढी हुन्छ सोही बमोजिमको संख्यामा सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ। राष्ट्रियस्तर बाहेकका विकास बैङ्क तथा वित्त कम्पनीहरूले क्रमशः न्यूनतम २०० र १०० सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.३० २०७७ फागुन मसान्तसम्ममा वाणिज्य बैङ्कहरूको ६८ हजार ३ सय २७ ऋणीहरूसँग रु. १ खर्ब ११ अर्ब २६ करोड सहुलियतपूर्ण कर्जा लगानीमा रहेको छ। त्यसैगरी विकास

बैङ्कहरूको ८ हजार १ सय ८५ ऋणीहरूसँग रु. ११ अर्ब ८३ करोड, वित्त कम्पनीहरूको ५७४ ऋणीहरूसँग रु.१ अर्ब १० करोड र लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको ११० ऋणीहरूसँग रु. १० करोड सहुलियतपूर्ण कर्जा लगानीमा रहेको छ।

५.३१ २०७७ फागुन मसान्तसम्ममा प्रवाहित सहुलियतपूर्ण कर्जामध्ये सवै भन्दा बढी व्यवसायिक कृषि तथा पशुपन्छी तर्फ रु. ८८ अर्व २९ करोड कर्जा लगानीमा रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षमा व्यवसायीक कृषि तथा पशुपन्छी र महिला उद्यमशीलतर्फ गएको कर्जा उल्लेख्य रूपमा बढेको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुन महिनासम्म रु. ६४ अर्व ७२ करोड थप सहुलियतपूर्ण कर्जा प्रवाह भएको छ।

तालिका ५(च): सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि व्याज अनुदान सम्वन्धी एकीकृत कार्यविधि (तेश्रो संशोधन), २०७५ अनुसार प्रवाहित कर्जा (रु.करोडमा)

कर्जा प्रकार	ऋणी संख्या			बाँकी कर्जा		
	२०७६ असार	२०७७ असार	२०७७ फागुन	२०७६ असार	२०७७ असार	२०७७ फागुन
व्यावसायिक कृषि तथा पशुपन्छी कर्जा	१७२०३	२४७६३	३८३५५	३२१९	५४११.४	८८२९.२
शिक्षित युवा स्वरोजगार कर्जा	२४	६५	१३२	१.२	३.५	६.२
विदेशवाट फर्केका युवा परियोजना कर्जा	४९	२२१	६७९	३.३	१५.२	५१.४
महिला उद्यमशील कर्जा	७९६	६६८२	३६७६३	५१.२	४३५.४	३२९५.१
दलित समुदाय व्यवसाय विकास कर्जा	७०	३५१	७३३	३.६	१८.५	४५.१
उच्च र प्राविधिक तथा व्यावशायिक शिक्षा कर्जा	६०	८४	८८	१.५	२.०	३.३
भूकम्प पिडितहरूको निजी आवास निर्माण कर्जा	९३	२२१	२३७	२.५	५.५	५.५
कपडा उद्योग सञ्चालन	-	६१	२०५	-	६४.८	१९२.६
प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम परिषदवाट मान्यता प्राप्त सदस्यबाट लिइने तालिम	-	-	२	-	-	-
युवा स्वरोजगार कर्जा	-	-	२	-	-	०.१
जम्मा	१८,२९५	३२,४४८	७७,१९६	३,२८२.२	५,९५६.३	१२४२८.४

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क

५.३२ कोभिड-१९ प्रभावित पर्यटन र घरेलु, साना तथा मझौला उद्यम क्षेत्रका श्रमिक तथा कर्मचारीको पारिश्रमिक भुक्तानीमा सहयोग पुऱ्याउन व्यवसायिक निरन्तरता कर्जा कार्यविधि,

२०७७ जारी भएको छ। उक्त कार्यविधिबमोजिम यसै वर्ष शुरु गरिएको व्यवसायिक निरन्तरता कर्जा २०७७ फागुन मसान्तसम्म २० करोड ८८ लाख प्रवाह भएको छ।

५.३३ नेपाल राष्ट्र बैङ्कले कृषि, ऊर्जा, पर्यटन लगायतका प्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना गर्ने तथा रणनीतिक हिसावले महत्वपूर्ण क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी यस्ता क्षेत्रमा क्रमशः कर्जा विस्तार गर्दै जाने नीति लिएको छ। वाणिज्य बैङ्कहरूले २०७८ असार मसान्तसम्म कुल कर्जा लगानीको न्यूनतम ११.० प्रतिशत कर्जा कृषि क्षेत्रमा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएकोमा २०७७ पुस मसान्तसम्म कृषि क्षेत्रमा ११.० प्रतिशत प्रवाह गरेका छन्।

५.३४ वाणिज्य बैङ्कहरूले २०७८ असार मसान्तसम्म कुल कर्जा लगानीको न्यूनतम ६ प्रतिशत कर्जा ऊर्जा क्षेत्रमा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएकोमा २०७७ पुस मसान्तसम्म आफ्नो कुल कर्जाको ५.७ प्रतिशत उर्जा क्षेत्रमा प्रवाह गरेका छन्।

लघुवित्त

५.३५ काठमाडौं उपत्यकाबाहिर (महानगरपालिका र उपमहानगरपालिकाबाहेकका स्थानमा) २०७७ पुस मसान्तपछि दुई शाखा खोली सञ्चालनमा ल्याएपश्चात् काठमाडौं उपत्यकामा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको शाखा नभएको स्थानीय तहका वडाहरूमा एक शाखा खोल्न स्वीकृति प्रदान गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ। यसरी काठमाडौं उपत्यका बाहिर खोलिने दुई शाखामध्ये कम्तीमा एक शाखा गाँउपालिकामा खोलिएको हुनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.३६ लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूले आफ्ना ग्राहकसँग लिने ब्याजदर अधिकतम् १५ प्रतिशतसम्म निर्धारिण गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ। निक्षेप संकलन गर्ने तथा थोक कर्जा कारोबार गर्ने संस्थाहरूले २०७७ कात्तिकदेखि आधार दर तयार पार्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.३७ लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई बैंक तथा वितीय संस्थाहरूले विपन्न वर्ग कर्जा प्रवाह गर्दा ०.५० प्रतिशतभन्दा बढी सेवा शुल्क लिन नपाइने व्यवस्था गरिएको छ।

५.३८ लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको ईजाजत दिने कार्य स्थगन गरिएको छ। साथै, इजाजतको प्रक्रियामा रहेका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको इजाजत प्रक्रिया समेत रद्द गरिएको छ।

५.३९ कर्जाको पहुँच न्यून रहेको लघु, साना तथा मध्यमस्तरका उद्यमहरूमा कर्जाको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले जर्मन सरकार अन्तर्गतको निकाय KFW को सहकार्यमा सञ्चालित ग्रामीण क्षेत्रमा वित्तीय पहुँच कार्यक्रमको लागि ७० लाख युरो बराबरको अनुदान तथा २० लाख युरो बराबरको प्राविधिक सहायता प्राप्त भएको छ। साथै, उक्त संस्थासंग ग्रामीण क्षेत्रमा वित्तीय पहुँच कार्यक्रमको निरन्तरता दिन युरो ६० लाख अनुदानमा SEDRA II कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि अनुदान सहायता सम्झौता र परियोजना सम्झौता सम्पन्न भएको छ।

वित्तीय क्षेत्र सुधार तथा नियमन

५.४० कोभिड-१९ का कारण उत्पन्न असहज परिस्थितिमा पनि आर्थिक गतिविधि चलायमान बनाउन र समष्टिगत आर्थिक व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने उद्देश्यले बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट प्रवाह हुने कर्जाको निरन्तरताको लागि नियामकीय सहजता र केही छुट दिने नीति अबलम्बन गरिएको छ।

५.४१ कर्जा भुक्तानी अवधिको म्याद थप, कर्जा पुनरसंरचना र पुनरतालिकीकरण गर्ने व्यवस्थाको साथै कोभिड-१९ का कारण कर्जा भुक्तानी गर्न नसकेमा पनि कर्जा वर्गीकरणलाई यथावत राख्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ। ऋणीहरूलाई चालुपुँजी कर्जाको अधिकतम् २० प्रतिशतसम्म र आवधिक कर्जाको अधिकतम् १० प्रतिशतसम्म थप कर्जा प्रवाह गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४२ वाणिज्य बैङ्कहरूले क्रमिक रूपले बढाउँदै जाने गरी २०८१ असार मसान्तसम्म लघु, साना एवम् मझौला उद्यमका क्षेत्रमा रु. १ करोड भन्दा कम रकमका कर्जाहरू आफ्नो कुल कर्जा लगानीको न्यूनतम १५ प्रतिशत, ऊर्जा क्षेत्रमा न्यूनतम १० प्रतिशत र कृषि क्षेत्रमा २०८० असारसम्ममा न्यूनतम १५ प्रतिशत कर्जा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४३ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूको पुँजीगत सवलता कायम राख्न बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को खुद वितरणयोग्य मुनाफाको बढीमा ३० प्रतिशतसम्म मात्र नगद लाभांश घोषणा तथा वितरण गर्न पाउने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४४ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूले कोभिड-१९ बाट प्रभावित ऋणीको हकमा ६ महिना वा सोभन्दा कम अवधिको ब्याज बक्यौता रहेको अवस्थामा कालोसूचीमा समावेश गर्ने प्रक्रिया र ६ महिनाभन्दा बढीको ब्याज बक्यौता नभएको अवस्थामा धितो लिलामी प्रक्रिया २०७८ असार मसान्तसम्मका लागि स्थगन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४५ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूले निश्चित प्रयोजन नखुलेका अधिविकर्ष कर्जा, धितो कर्जा, सम्पत्ति कर्जा, व्यक्तिगत आवधिक कर्जा, सेयरको धितोमा प्रदान गरिएको कर्जा लगायत जुनसुकै शीर्षकका व्यक्तिगत कर्जा प्रति ग्राहक रु.५० लाखसम्म मात्र प्रवाह गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ। यसअघि बहुबैंकिङ कारोबार गरी उक्त सीमाभन्दा बढी कर्जा लिएका ऋणीहरूले २०७८ असार मसान्तसम्म कुल व्यक्तिगत अधिविकर्ष कर्जा रु.५० लाखसम्म कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४६ विद्युत् आयोजना निर्माण गरी विद्युत् निर्यात गर्न शुरु गरेका परियोजनामा प्रवाहित कर्जालाई निर्यात शुरु गरेको ५ वर्षसम्म र जलाशययुक्त जलविद्युत् आयोजनामा प्रवाहित कर्जालाई कर्जा अवधिभर आधार दरमा १ प्रतिशत विन्दुसम्म मात्र थप गरी कर्जा प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४७ कोभिड-१९ को कारण बैङ्किङ्ग प्रणालीबाट प्रवाह हुने कर्जामा संकुचन आउन नदिने उद्देश्यले स्वदेशी मुद्रामा प्रवाह भएको कर्जा सापटको प्राथमिक पुँजी र स्वदेशी निक्षेप अनुपात २०७८ असारसम्मको लागि ८५ प्रतिशतसम्म जान सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४८ कृषि क्षेत्रमा दीर्घकालीन साधनको उपलब्धता सहज बनाउन कृषि विकास बैङ्कले सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिई कृषि ऋणपत्र र ऊर्जा क्षेत्रमा लगानीको अनुभव हासिल गरेका वाणिज्य बैङ्कहरूले सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिई ऊर्जा ऋणपत्र जारी गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ।

५.४९ इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले खाता खोल्दा, चेक जारी गर्दा, मौज्दात प्रमाणित गर्दा, खाता सञ्चालन गर्दा, खाता बन्द गर्दा, स्टेटमेन्ट दिंदा, विप्रेषण रकम खातामा जम्मा गर्दा, एबीबीएस लगायतका सेवा प्रदान गर्दा ग्राहकबाट कुनै किसिमको सेवा शुल्क लिन नपाइने व्यवस्था गरिएको छ।

५.५० कर्जा प्रवाह गर्दा लिने सेवा शुल्क, अग्रिम भुक्तानी शुल्क र प्रतिवद्धता शुल्क बाहेक अन्य कुनै पनि शुल्क लिन नपाइने, कर्जासँग सम्बन्धित सम्पूर्ण लागत ब्याजदरमा नै प्रतिबिम्वित हुनु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ। ईजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाले कर्जा स्वीकृति गर्दा सेवा शुल्कवापत क्रमशः अधिकतम ०.७५ प्रतिशत, १.०० प्रतिशत, र १.२५ प्रतिशतसम्म मात्र शुल्क लिन पाइने व्यवस्था गरिएको छ।

५.५१ व्यक्तिगत आवधिक कर्जामा स्थिर व्याजदर कायम गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यसरी कर्जा अवधिभर व्याजदर परिवर्तन नहुने गरी प्रवाहित कर्जामा ऋणीसँगको लिखित सहमतिमा पहिलो पटक ७ वर्षमा र तत्पश्चात प्रत्येक ५ वर्षमा ब्याजदर पुनरावलोकन गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

५.५२ संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोषबाट हुने खर्चको बढीमा ५ प्रतिशतसम्म विद्युतीय कारोबार प्रवर्द्धनका लागि गरिने खर्चलाई संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व खर्चमा समावेश गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ।

५.५३ निक्षेपबाहेकका ब्याज प्रदान गरिने निक्षेप खाताहरूमा दिइने अधिकतम र न्यूनतम ब्याजदरबीचको अन्तर ५ प्रतिशत विन्दुभन्दा बढीले फरक पार्न नपाइने व्यवस्था गरिएको छ।

५.५४ २०७६ चैतदेखि २०७७ फागुनसम्ममा ८ बैङ्कहरूलाई दीर्घकालीन प्रकृतिको श्रोत परिचालनका लागि रु.२३ अर्ब ८० करोडको ऋणपत्रहरू जारी गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको छ।

५.५५ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट नियमित रूपमा लिइँदै आएको तथ्याङ्क संकलन, सुरक्षण, अनुगमन, विश्लेषण एवम् विवरण प्रकाशनमा रहेका विद्यमान समस्याहरूलाई सम्बोधन गर्न सुपरिवेक्षकीय सूचना प्रणाली विकास गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ। यो प्रणाली इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थामा मार्च १, २०२१ देखि समानान्तर रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

५.५६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि BASEL-III को Capital Adequacy Framework, 2015 बमोजिम राष्ट्रियस्तरका विकास बैंकहरूको पुँजीकोषको गणना तथा अनुगमन समानान्तर रूपमा शुरु गरिएको छ।

पुँजीबजार

५.५७ २०७६ फागुन मसान्तमा १,३७७.२ अंकमा रहेको नेप्से सूचकाङ्क २०७७ फागुन मसान्तमा २,४५८.५ अंकमा पुगेको छ। २०७७ असार मसान्तमा नेप्से सूचकाङ्क १,३६२.४ अंक पुगेको थियो। यसरी चालु आर्थिक वर्षमा पुँजीबजार उत्साहजनक रूपमा बढेको छ।

५.५८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लिमिटेडमा सूचीकृत शेयरको चुक्ता मूल्य रु. ५ खर्ब ५१ अर्ब ६७ करोड पुगेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा रु. ४ खर्ब ५८ अर्ब ४९ करोड रहेको थियो।

५.५९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा प्राथमिक बजारमार्फत रु. ४६ अर्ब ९७ करोड बराबरको पुँजी परिचालन भएको छ। गत वर्षको सोही अवधिमा प्राथमिक बजारमार्फत रु. ३० अर्ब ४१ करोड पुँजी परिचालन भएको थियो। यस अवधिमा साधारण शेयरको प्राथमिक निष्काशनमार्फत रु. ११ अर्ब ५९ करोड, हकप्रद शेयर निष्काशनमार्फत रु. २ अर्ब ४८ करोड, ऋणपत्रमार्फत रु. २९ अर्ब ६० करोड र म्युचुअल फण्डमार्फत रु. ३ अर्ब ३० करोड पुँजी परिचालन भएको छ।

५.६० २०७६ फागुन मसान्तमा नेपाल स्टक एक्सचेन्जमा सूचीकृत कम्पनीको संख्या २१२ रहेकोमा २०७७ फागुन मसान्तमा २१७ पुगेको छ।

चार्ट ५(ङ): नेप्से सूचकाङ्क र नेप्से फ्लोट सूचकाङ्क (बिन्दुमा)

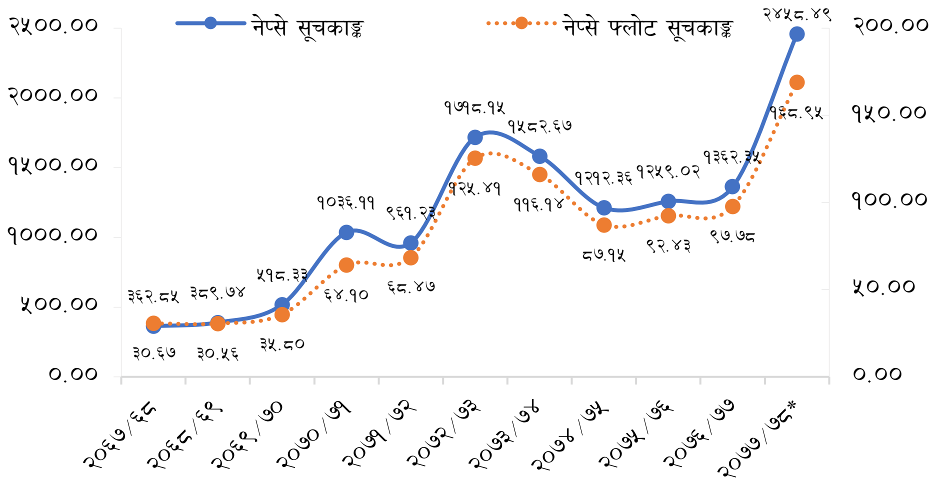

स्रोतः नेपाल स्टक एक्सचेन्ज, *फागुन २०७७

५.६१ २०७७ फागुन मसान्तमा धितोपत्र बजार पुँजीकरण २०७६ फागुन मसान्तको तुलनामा ९२.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ३३ खर्ब ८७ अर्ब ३३ करोड पुगेको छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँग बजार पुँजीकरणको अनुपात ७९.४ प्रतिशत रहेको छ।

५.६२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा धितोपत्र कारोबार रकम रु. ७ खर्ब १६ अर्ब ९३ करोड रहेको छ। अघिल्लो वर्षको सोही अवधिमा धितोपत्र कारोबार रकम रु. १ खर्ब ३० अर्ब ३६ करोड रहेको थियो।

५.६३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा धितोपत्र निक्षेप तथा राफसाफको सेवा प्रदान गरिरहेको सिडिएससीमा दर्ता भएका कम्पनीको संख्या २०७ पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सिडिएससीमा दर्ता भएका निक्षेप सदस्यहरूको संख्या ७७ पुगेको छ र निक्षेप सदस्यहरूले ७७ जिल्लाबाट नै निक्षेप सेवा उपलब्ध गराउँदै आएका छन्।

५.६४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तमा अभौतिकृत धितोपत्रको संख्या ६ अर्ब २६ करोड २४ लाख पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुन मसान्तमा यस्तो संख्या ५ अर्ब २० करोड ६० लाख रहेको थियो।

५.६५ प्राथमिक निष्काशनमा हितग्राही खाता अनिवार्य गरेसँगै हितग्राही खाता खोल्नेको संख्या उल्लेख्य रूपमा वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तमा हितग्राही खाताको कुल संख्या ३१ लाख ९४ हजार पुगेको छ। एक वर्षअघि यस्तो संख्या १६ लाख ४६ हजार रहेको थियो।

तालिका ५(छ): धितोपत्र अभौतिकीकरणको अवस्था

विवरण	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	पहिलो आठ महिना	
				२०७६/७७	२०७७/७८
दर्ता कम्पनीको संख्या	१९४	१९८	१९८	२०३	२०७
निक्षेप सदस्यको संख्या	६८	७२	७६	७५	७७
हितग्राही खाताको संख्या (हजारमा)	१२८६.५	१५७०.६	१७५३.०	१६४५.९	३१९३.७
अभौतिकृत धितोपत्रको संख्या (करोडमा)	२६७.८	४२०.३	५०७.०	५०७.०	६२६.२

स्रोतः सिडिएस एण्ड क्लियरीङ्ग लि.

बिमा

५.६६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्म जीवन बिमा कम्पनी १९, निर्जीवन बिमा कम्पनी २० र पुनर्बीमा कम्पनी १ गरी जम्मा बिमा कम्पनीको संख्या ४० रहेको छ।

५.६७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्म बिमा व्यवसायको कुल वित्तीय स्रोत तथा उपयोग रु. ५ खर्ब २ अर्ब ७० करोड रहेको छ। यस मध्ये जीवन बिमा व्यवसाय गर्ने बीमकको रु. ४ खर्ब ३५ अर्ब ३६ करोड र निर्जीवन बिमा व्यवसाय गर्ने बीमकको रु. ६७ अर्ब ३४ करोड रहेको छ। यो वित्तीय स्रोत तथा उपयोग आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिको तुलनामा १५ प्रतिशतले बढी हो।

५.६८ बिमाको विस्तारसँगै पछिल्लो समय बिमा कम्पनीले आर्जन गर्ने बिमा शुल्कमा समेत तीव्र रूपले वृद्धि हुँदै गइरहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा बिमाशुल्क रु. ५७ अर्ब ८९ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु. १ खर्ब २० अर्ब ९७ करोड रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रु.१ खर्ब २ अर्ब ४० करोड बिमाशुल्क संकलन भएको छ।

५.६९ जीवन तथा निर्जीवन बिमा व्यवसाय गर्ने बीमकको लगानीयोग्य रकम क्रमशः वृद्धि हुँदै गईरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तमा यस्तो रकम रु. ४ खर्ब २३ अर्ब ६१ करोड पुगेको छ। जसमा जीवन र निर्जीवन बिमाको अंश क्रमशः ८४.९ प्रतिशत र १५.१ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ५(ज): जीवन तथा निर्जीवन बिमा क्षेत्रको लगानीयोग्य साधन (रु. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	बिमा		जम्मा
	जीवन	निर्जीवन	
२०७३/७४	१३८८३.९	२२४२.५	१६१२६.३
२०७४/७५	१७७८१.५	२७४५.०	२०५२६.४
२०७५/७६	२२५१७.९	३६६७.८	२६१८५.७
२०७६/७७	२८४६७.५	५८४४.१	३४३११.५
२०७७/७८*	३५९६७.०	६३९४.०	४२३६१.०

स्रोतः बिमा समिति, नेपाल २०७७ *फागुन मसान्तसम्ममा

५.७० २०७७ फागुन मसान्तसम्ममा करिब २३.४ प्रतिशत जनताको बिमामा पहुँच पुगेको छ। वैदेशिक रोजगार र म्यादी जीवन बिमा समेत गणना गर्दा बिमामा करिब २६ प्रतिशत जनताको पहुँच पुगेको अनुमान छ। संघीय संरचना अनुसार बिमा कम्पनीहरूलाई शाखा स्थापना तथा विस्तार गर्न निर्देशन दिइएकोमा २०७७ फागुन मसान्तमा बिमाको शाखा संख्या जीवन बिमातर्फ १,९६९ र निर्जीवन बिमातर्फ ९३६ गरी जम्मा २,९०५ रहेको छ। २०७७ फागुन मसान्तमा बागमती प्रदेशमा सबैभन्दा बढी र कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम बीमकको संख्या रहेको छ।

तालिका ५(झ): जीवन तथा निर्जीवन बीमकको संख्या

प्रदेश	जीवन बिमा	निर्जीवन बिमा	जम्मा
प्रदेश नं. १	३४८	१५८	५०६
प्रदेश नं. २	२६३	१२१	३८४
बागमती	४९९	३०८	८०७
गण्डकी	१९६	१२५	३२१
लुम्बिनी	२९३	१२८	४२१
कर्णाली	१५०	३७	१८७
सुदूरपश्चिम	२२०	५९	२७९
जम्मा	**१९६९**	**९३६**	**२९०५**

स्रोतः बिमा समिति, नेपाल २०७७

५.७१ कृषि तथा पशुपन्छी बिमा शुल्कको ७५ प्रतिशत रकम अनुदान दिने व्यवस्था भएअनुरूप आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सरकारले रु. २६ अर्ब ३८ करोड बिमाङ्कको रु. १ अर्ब १८ लाख बिमा शुल्कमध्ये रु. ८८ करोड ६२ लाख अनुदान प्रदान गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्ममा रु. २७ अर्ब २४ करोड ८३ लाख बिमाङ्कको रु. १ अर्ब २३ करोड ३७ लाख बिमा शुल्क मध्ये रु. ९२ करोड ५३ लाख ३४ हजार अनुदान प्रदान गरिएको छ।

गैर-बैङ्क वित्तीय संस्थाहरू

५.७२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को पुससम्ममा कर्मचारी सञ्चय कोषको सम्पति तथा दायित्व रु. ४ खर्ब १० अर्ब ८३ करोड पुगेको छ। सञ्चय कर्ताहरूको सञ्चित रकम रु. ३ खर्ब ६९ अर्ब ६१ करोड रहेको छ।

५.७३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को पुससम्ममा नागरिक लगानी कोषको सम्पत्ति तथा दायित्व रु. १ खर्ब ७६ अर्ब ७० करोड पुगेको छ। विभिन्न क्षेत्रमा गरी कोषको रु. १ खर्ब ६३ अर्ब २१ करोड कर्जा लगानीमा रहेको छ।

५.७४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा हुलाक बचत बैङ्कको कुल निक्षेप रु. ९८ करोड ७७ लाख रहेको छ भने कर्जा लगानी रु. ४१ करोड ६३ लाख भएको छ । यो बैङ्कमा कुल बचत खाता संख्या ६२ हजार ३ सय ८३ पुगेको छ।

५.७५ निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूमा प्राकृतिक व्यक्तिका नाममा बचत तथा मुद्धति खातामा रहेको रु. ३ लाखसम्मको निक्षेप सुरक्षण एवम् बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाबाट तोकिएका प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा प्रवाह हुने पशुधन कर्जा, विपन्न वर्ग कर्जा, साना तथा मझौला उद्यम कर्जा र कृषि कर्जा आदिको सुरक्षण गर्दै आएको छ। २०७७ असारसम्म रु. ६२ अर्ब १४ करोड कर्जा सुरक्षण रहेकोमा २०७७ पुससम्ममा रु. ७५ अर्ब ४४ करोड कर्जा सुरक्षण भएको छ। विभिन्न ६८ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको रु. ७ खर्ब ५७ अर्ब ५ करोड निक्षेप सुरक्षण भएको छ।

तालिका ५(ञ): निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषले प्रदान गरेको सुरक्षणको अवस्था

विवरण	२०७६ असार	२०७६ पुस	२०७७ असार	२०७७ पुस
कर्जा सुरक्षण रकम (रु करोडमा)	२५५९.७	४७१७.३	६२१४.५	७५४४.७
निक्षेप सुरक्षण रकम (रु. करोडमा)	६०३३८.७	६६००५.९	६८९४८.९	७५७५८.७
सुरक्षण गरिएका कर्जा/निक्षेप प्रदान गर्ने बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको संख्या	८५	७६	७३	६८
निक्षेप खाता संख्या	२२१८००१६	२५३१३९२४	२६०२६४४२	२७३९७३०८

स्रोतः निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष, २०७७

५.७६ कर्जा सूचना केन्द्रले २०७७ चैतसम्म बैंक तथा वितीय संस्थाहरूका १० लाख ३६ हजार ५२ जना र लघुवित वितीय संस्थाहरूका २९ लाख २ हजार ८ सय जना ऋणीहरूको सूचना संकलन गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुन मसान्तसम्म विभिन्न बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाका जम्मा १५ हजार २ सय ९५ ऋणी कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालो सूचीमा राखिएका छन्। २०७७ साउनदेखि २०७७ फागुन मसान्तसम्ममा ३,९४४ ऋणी कालो सूचीमा समावेश भएका छन् भने १,१६९ ऋणी कालो सूचीबाट बाहिरिएका छन्।

सहकारी संस्था

५.७७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सहकारी संस्थाहरूको संख्या २९ हजार ८ सय ८६, शेयर सदस्य संख्या ७३ लाख ७ हजार ४ सय ६२ र शेयर पुँजी रु. ९४ अर्ब १० करोड रहेको छ।

५.७८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सहकारी क्षेत्रमा रु. ४ खर्ब ७७ अर्ब ९६ करोड बचत परिचालन भई रु. ४ खर्ब २६ अर्ब २६ करोड कर्जा प्रवाह भएको छ । आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा रु. ३ खर्ब ५० अर्ब ५८ करोड बचत परिचालन भई रु. ३ खर्ब ४१ अर्ब ७१ करोड ऋण परिचालन भएको थियो।

५.७९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्म सहकारी क्षेत्रमा ८८ हजार ३ सय ९ प्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना भएको छ।

५.८० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा प्रारम्भिक संस्था बाहेक सहकारी अभियानको केन्द्रदेखि जिल्ला तहसम्म राष्ट्रिय सहकारी महासंघ १, राष्ट्रिय सहकारी बैङ्क १, विषयगत केन्द्रीय सहकारी संघ १९, जिल्ला सहकारी संघ ७० र विषयगत जिल्ला सहकारी संघ २५६ दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका छन्।

५.८१ नियमन एवं प्रवर्द्धनलाई प्रभावकारी तुल्याउन तथा सहकारी संघ/संस्थाको एकीकृत तथ्याङ्कको आधार सृजना गरी तत्काल सूचना उपलब्ध हुने व्यवस्था गर्न सहकारी तथा गरिबीसम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Co-operative and Poverty-related Management Information System- COPOMIS) कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

६. बाह्य क्षेत्र

६.१ गत वर्षको तुलनामा चालु अर्थिक वर्षमा आर्थिक गतिविधि विस्तार भएका कारण वैदेशिक व्यापारमा केही वृद्धि भएको छ। आयात र निर्यात दुवै बढेको छ। आयातको तुलनामा निर्यातको वृद्धिदर उच्च रहे तापनि तुलनात्मक रूपमा आयातको आकार ठूलो भएको कारण व्यापार घाटामा केही वृद्धि भएको छ। चालु खाता घाटामा सीमान्त वृद्धि भएता पनि पुँजी खाता र वित्तीय खाता बचतमा रहेका कारण समग्र शोधनान्तर स्थिति बचतमा रहेको छ। विदेशी मुद्रा सञ्चिति सुदृढ अवस्थामा रहेको छ।

वैदेशिक व्यापार

६.२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल वस्तु व्यापारमा निर्यातको अंश ७.९ प्रतिशत पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ फागुनमा यस्तो अंश ७.५ प्रतिशत रहेको थियो। विगत दश वर्षलाई हेर्दा कुल वस्तु व्यापारमा निर्यातको अंश क्रमशः घटदै गएको छ।

चार्ट ६(क): कुल व्यापारमा निर्यात/आयातको अंश (प्रतिशतमा)

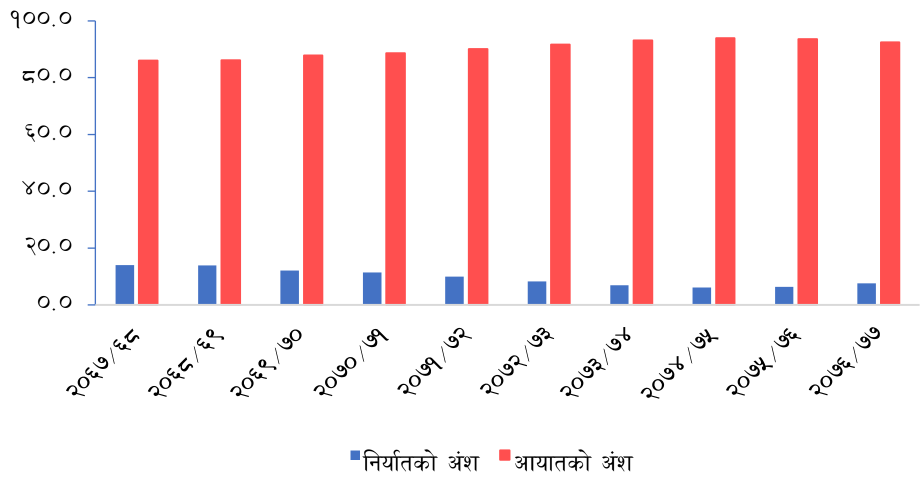

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैङ्क ,२०७७

६.३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल वस्तु निर्यात ७.८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ८० अर्ब ७८ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा वस्तु निर्यात रु. ७४ अर्ब ९१ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म भारततर्फ ११.३ प्रतिशत र अन्य मुलुकतर्फ २.० प्रतिशतले निर्यात बढेको छ भने चीनतर्फको निर्यात ४३.७ प्रतिशतले घटेको छ।

६.४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म भटमासको प्रशोधित तेल, अलैंची, पश्मिना, जुटका सामान, धागो (पोलिष्टर तथा अन्य) लगायतका वस्तुको निर्यात बढेको छ भने ऊनी गलैंचा, तार, जस्तापाता, दाल, जुत्ता तथा चप्पल, तयारी पोशाक, पाम तेल लगायतका वस्तुको निर्यात घटेको छ।

६.५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल वस्तु आयात २.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ९ खर्ब ४३ अर्ब ९९ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो आयात २.६ प्रतिशतले घटेर रू. ९ खर्ब २४ अर्ब २४ करोड पुगेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन महिनासम्म भारतबाट भएको आयात ९.८ प्रतिशतले बढेको छ भने चीन र अन्य मुलुकबाट भएको आयात क्रमशः ७.१ र १२.१ प्रतिशतले घटेको छ।

६.६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म चामल, भटमासको कच्चा तेल, एम.एस. बिलेट, यातायातका साधन तथा पाटपूर्जा, दूरसंचारका उपकरण तथा पाटपूर्जा लगायतका वस्तुको आयात बढेको छ भने पेट्रोलियम पदार्थ, हवाईजहाजका पाटपूर्जा, कच्चा पाम तेल, अन्य मेसिनरी तथा पाटपूर्जा, भिडियो, टेलिभिजन तथा पाटपूर्जा लगायतका वस्तुको आयात घटेको छ।

६.७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल वैदेशिक व्यापार २.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. १० खर्ब २४ अर्ब ७७ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा कुल व्यापार १.१ प्रतिशतले घटेर रु. ९ खर्ब ९९ अर्ब १५ करोड पुगेको थियो।

६.८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा निर्यात र आयातको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात क्रमशः २.५ प्रतिशत र ३०.६ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो अनुपात क्रमशः २.५ प्रतिशत र ३६.८ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट ६(ख): बाह्य क्षेत्रका प्रमुख परिसूचकहरू (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)

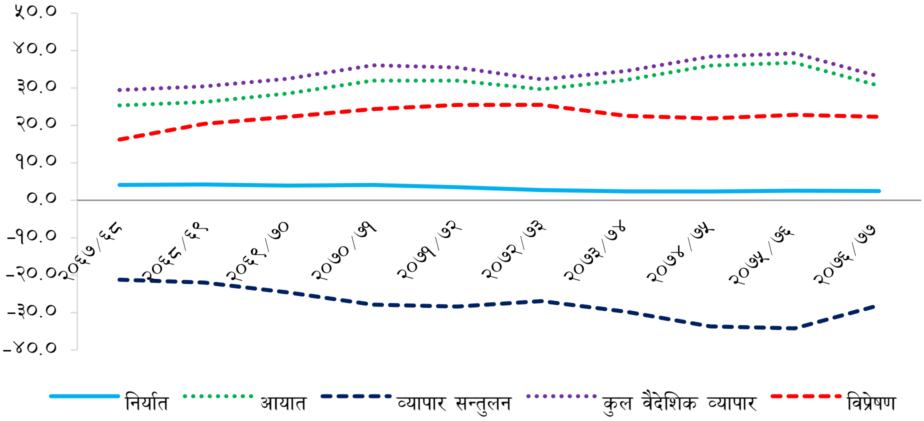

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

व्यापार सन्तुलन, शोधनान्तर र विप्रेषण

६.९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल वस्तु व्यापार घाटा १.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु. ८ खर्ब ६३ अर्ब २१ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो घाटा रु. ८ खर्ब ४९ अर्ब ३३ करोड रहेको थियो।

६.१० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म शोधनान्तर स्थिति रु.६८ अर्बले बचतमा रहेको छ। खुद ट्रान्सफर, पुँजी खाता र वित्तीय खाता बचतमा रहेका कारण शोधनान्तर स्थितिमा सुधार आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा शोधनान्तर स्थिति रु.३७ अर्ब ८४ करोडले बचतमा रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म रु.१ खर्ब १९ अर्ब ७० करोडले घाटामा रहेको चालु खाता आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु.१ खर्ब ४८ अर्ब ६८ करोडले घाटामा रहेको छ।

६.११ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विप्रेषण आप्रवाह ८.६ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.६ खर्ब ४२ अर्ब १४ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा विप्रेषण आप्रवाह रु.५ खर्ब ९१ अर्ब १९ करोड रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विप्रेषण आप्रवाह कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २२.४ प्रतिशत रहयो। अघिल्लो आर्थिक वर्ष यस्तो अनुपात २२.८ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका ६(क): विप्रेषण आप्रवाहको अवस्था

विवरण	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
विप्रेषण आप्रवाह (रु.अर्ब)	६६५.१	६९५.५	७५५.१	८७९.३	८७५.०	६४२.१
प्रतिशत परिवर्तन	७.७	४.६	८.६	१६.५	-०.५	८.६
विप्रेषणको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपात	२५.५	२२.६	२१.८	२२.८	२२.४	-
चालु खाता प्राप्तिमा विप्रेषण आप्रवाहको अंश	६४.०	६०.६	६२.४	६३.५	६६.३	७१.३
चालु ट्रान्सफर आयमा विप्रेषण आप्रवाहको अंश	८०.५	८१.३	८६.७	८७.४	८८.६	८८.८

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७ *फागुनसम्म

विदेशी विनिमय सञ्चिति

६.१२ २०७७ असार मसान्तमा कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति रु.१४ खर्ब १ अर्ब ८४ करोड रहेकोमा २०७७ फागुन मसान्तमा रु.१४ खर्ब ३६ अर्ब ५४ करोड पुगेको छ। विदेशी विनिमय सञ्चिति २०७७ असार मसान्तमा अमेरिकी डलरमा ११ अर्ब ६५ करोड रहेकोमा २०७७ फागुन मसान्तमा १२ अर्ब ३७ करोड पुगेको छ।

६.१३ २०७७ फागुन मसान्तमा कायम रहेको कुल विदेशी विनिमय सञ्चितिमा नेपाल राष्ट्र बैङ्कमा रहेको सञ्चितिको अंश ८८.१ प्रतिशत रहेको छ भने कुल विदेशी विनिमय सञ्चितिमा भारतीय मुद्रा सञ्चितिको अंश २७.६ प्रतिशत रहेको छ।

६.१४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मको आयातलाई आधार मान्दा बैकिङ्ग क्षेत्रसँग रहेको विदेशी विनिमय सञ्चितिले १२.५ महिनाको वस्तु आयात र ११.३ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त रहने देखिन्छ।

प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी

६.१५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म खुद प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी ३४.८ प्रतिशतले कमी आई रु. १० अर्ब १८ करोड कायम भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा खुद प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी रु. १५ अर्ब ६१ करोड रहेको थियो।

६.१६ २०७६ असार मसान्तमा प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी दायित्व रु. १ खर्ब ८२ अर्ब ९२ करोड रहेकोमा २०७७ असार मसान्तमा यस्तो दायित्व रु. २ खर्ब २ अर्ब ४० करोड कायम भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म वैदेशिक लगानी वापत रु. २४ अर्ब ८८ करोड लाभाँश भुक्तानीको लागि स्वीकृति प्रदान गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा यस्तो स्वीकृति रु. ९ अर्ब ५८ करोड रहेको थियो।

तालिका ६(ख): लाभांश भुक्तानीको अवस्था

भुक्तानी	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
लाभांश भुक्तानी स्वीकृति (रु. अर्बमा)	६.२५	१७.२४	३९.५३	२७.७८	१२.९०	२४.८८
चालु खाता भुक्तानीमा लाभांशको अंश	०.७	१.५	२.७	१.७	१.०	२.४

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

*फागुनसम्मको

विनिमय दर

६.१७ २०७७ असार मसान्तको तुलनामा २०७७ फागुन मसान्तमा नेपाली रुपैयाँ अमेरिकी डलरसँग ३.६ प्रतिशतले अधिमूल्यन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा नेपाली रुपैयाँ ७.७ प्रतिशतले अवमूल्यन भएको थियो। २०७७ फागुन मसान्तमा अमेरिकी डलर एकको खरिद विनिमय दर रु.११६.१६ रहेको छ। २०७६ फागुन मसान्तमा उक्त विनिमय दर रु.११८.४४ रहेको थियो।

७. गरिबी निवारण र रोजगारी

गरिबी निवारण

७.१ सबै प्रकारको गरिबीमुक्त समाज निर्माण गर्ने दीर्घकालीन सोचअनुरूप गरिबी निवारणका लागि आर्थिक सामाजिक समानता सहितको उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्नेगरी राष्ट्रिय विकास रणनीति अवलम्वन गरिएको छ। गरिबीको फैलावट, विषमता र गहनतालाई विश्लेषण गरी लक्षित कार्यक्रम मार्फत पुँजी, प्रविधि र स्थानीय स्रोत साधनको उपयोगमा गरिब तथा विपन्न वर्गको पहुँच एवम् सहभागिता बढाउँदै लगिएका कारण पछिल्ला आर्थिक वर्षमा फराकिलो आधारयुक्त उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल भई गरिबी निवारणमा उल्लेख्य प्रगति भइरहेकोमा सन् २०१९ को डिसेम्वरदेखि फैलिएको कोभिड-१९ विश्वव्यापी महामारीको कारण आर्थिक गतिविधि र रोजगारीको अवसरमा संकुचन आई आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्म निरपेक्ष गरिबीलाई १० प्रतिशत भन्दा कममा झार्ने लक्ष्य चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ। महामारीको कारण निरपेक्ष गरिबीको रेखाको आसपासमा रहेका आर्थिक एवम् सामाजिक रूपले विपन्न, गरिब र वञ्चितीकरणमा परेका वर्ग क्षेत्र र समुदाय गरिबीको दुश्चक्रमा पर्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्ने चुनौती थपिदिएको छ।

७.२ स्वास्थ्य र शिक्षा क्षेत्रमा भएको सरकारी एवम् निजी लगानी विस्तारको फलस्वरूप पोषण, बालमृत्युदर र विद्यालय शिक्षासम्बन्धी सूचकमा भएको निरन्तर सुधार, गरीब, विपन्न र भूकम्प प्रभावित परिवार लक्षित आवास कार्यक्रमको प्रभावकारिता, फुसको छानोलाई जस्तापाताले विस्थापित गर्ने अभियानको सफलता र स्वच्छ ऊर्जा र पिउने पानीको पहुँचमा विस्तार भएको छ। विप्रेषण आप्रवाहमा भएको निरन्तर वृद्धिका कारण स्थानीय आर्थिक क्रियाकलापमा विस्तार र आधारभूत सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सुधार हुनुको साथै लक्षित कार्यक्रम एवम् सामाजिक परिचालनको प्रभावकारिता अभिवृद्धि मार्फत बहुआयामिक गरिबी सम्बन्धी सूचकमा सूधार भएको अनुमान गरिएको छ । तथापि, कोभिड-१९ महामारीको प्रभाव लामो समयसम्म कायम रहेमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्म बहुआयामिक गरिबी ११.५ प्रतिशतमा झार्ने १५ पन्ध्रौं योजनाको लक्ष्य हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेको छ।

७.३ संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमको सन् २०२० को प्रतिवेदनअनुसार नेपालको मानव विकास सूचकाङ्क अघिल्लो वर्ष ०.५७९ को तुलनामा सुधार भई ०.६०२ रहेको छ।

७.४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २३ जिल्लाका ११ लाख ५० हजार गरिब घर परिवार पहिचान गरी सोको तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ। यसबाट सम्बन्धित जिल्लामा गरिब घरपरिवार लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने आधार तय भएको छ।

श्रम र रोजगारी

७.५ सबै नागरिकलाई मर्यादित र उत्पादनशील रोजगारीका अवसर उपलब्ध गराउने दीर्घकालीन सोंचअनुरूप सबै नागरिकलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूति गर्न सबै स्थानीय तहमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। श्रमशक्तिको माग र आपूर्तिबीच सामञ्जस्यता कायम गर्ने गरी सीपयुक्त गुणस्तरीय जनशक्ति विकासका लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लागत साझेदारीमा सीपमूलक एवम् व्यवसायिक तालिम सञ्चालन भइहेका छन्। संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सञ्चालित सार्वजनिक विकास निर्माण कार्यमा श्रममुलक प्रविधिलाई बढावा दिइएको छ। सबै स्थानीय तहमा रहेका वेरोजगार व्यक्तिलाई सूचीकृत गरी रोजगारीका अवसरका साथै न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूति गर्ने उद्देश्य लिई प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिएको छ। तथापि, कोभिड-१९ महामारीको कारण नेपालको आन्तरिक तथा वैदेशिक श्रम बजार प्रभावित भएकोले सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रमा क्रमशः वार्षिक ३३ हजार, ३ लाख ५० हजार र ८५ हजार व्यक्तिलाई रोजगारी/स्वरोजगारी उपलब्ध गराउने लक्ष्य चुनौतीपूर्ण बन्दै गएको छ।

७.६ स्थानीय तहमा सूचीकृत वेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी सुनिश्चित गर्न एवम् सामुदायिक पूर्वाधार विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्य लिई "कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७" तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

७.७ देशका विभिन्न भागमा रहेका श्रमयोग्य जनशक्तिलाई आन्तरिक एवम् वाह्य श्रम बजारको मागबमोजिम सीपयुक्त बनाई उत्पादनमूलक रोजगारी तथा स्वरोजगारमा आवद्ध गराउने उद्देश्य लिई "संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लागत साझेदारीमा आधारित व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७" र श्रम बजारमा उपलब्ध श्रम शक्तिलाई रोजगारमूलक व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिमको अवसर मार्फत उत्पादनमुलक रोजगारी तथा स्वरोजगारमा आवद्ध हुन प्रोत्साहन गर्ने गरी "व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७" कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

७.८ बालबालिकालाई बाल अनुकूल न्याय तथा जोखिममा रहेका बालबालिकालाई विशेष संरक्षण र सुविधा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले गाउँपालिका/नगरपालिका तहबाट बालश्रमको अन्त्य गरी बालश्रममुक्त राष्ट्र निर्माण गर्न "बालश्रममुक्त स्थानीय तह घोषणा कार्यविधि, २०७७" तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। चालु आर्थिक बर्षमा २५ स्थानीय तहलाई बालश्रममुक्त स्थानीय तह घोषणा गर्ने लक्ष्य रहेकोमा २६ स्थानीय तहबाट बालश्रममुक्त स्थानीय तह घोषणाको लागि कार्ययोजना तयार भएको छ।

७.९ वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपाली नागरिकको संख्याको तुलनामा औपचारिक माध्यमबाट विदेशी नागरिक नेपालमा आई काम गर्ने सङ्ख्या ज्यादै न्यून रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा ५७५ गैर नेपाली नागरिकलाई श्रम स्वीकृति प्रदान गरिएको छ भने ८४४ गैर नेपाली नागरिकको श्रम स्वीकृति नवीकरण गरिएको छ। गत आर्थिक बर्षमा १,१२६ गैर नेपाली नागरिकलाई श्रम स्वीकृति प्रदान र ९६० गैर नेपाली नागरिकको श्रम स्वीकृति नवीकरण गरिएको थियो।

तालिका ७(क): श्रम स्वीकृति लिने विदेशी नागरिकको सङ्ख्या

श्रम स्वीकृतिको विवरण	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
नयाँ श्रम स्वीकृति	५८४	१२४५	१६०८	११११९	११२६	५७५
श्रम स्वीकृति नवीकरण	४३६	५७१	९६२	८६२	९६०	८४४

स्रोतः श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको।

७.१० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १,१८३ श्रम प्रतिष्ठानको निरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। यो अवधिमा ४५ श्रम प्रतिष्ठानलाई श्रमिक आपूर्तिकर्ताको इजाजतपत्र प्रदान गरिएको छ भने २५७ इजाजतपत्रको नवीकरण गरिएको छ। यसैगरी चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा १,१८३ श्रम प्रतिष्ठानको न्यूनतम पारिश्रमिक कार्यान्वयनको अनुगमन गरिएको छ।

७.११ नेपालमा ठूला, मझौला र साना गरी जम्मा ८,३८४ उद्योगमा ६ लाख २४ हजार ६ सय ६१ कुल रोजगारी रहेको छ। प्रति उद्योग औषत रोजगारी ७५ जना सिर्जना हुने अनुमान छ।

७.१२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषमार्फत ४,५५७ जना स्वरोजगार भएका छन्। स्वरोजगार भएका मध्ये १,४९८ जना व्यवसायी र व्यवसायको बिमा गरिएको छ।

७.१३ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म सहकारी क्षेत्रबाट रु.४ खर्व ७७ अर्व बचत सङ्कलन र रु.४ खर्व २६ अर्व लगानी भएको छ। सोही क्षेत्रबाट ८८ हजार २ सय ८८ प्रत्यक्ष र ११ लाख अप्रत्यक्ष रोजगारी सिर्जना भएको छ। सहकारी क्षेत्रबाट विपन्न वर्गको आर्थिक, सामाजिक सशक्तिकरणका साथै कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा समेत महत्वपूर्ण योगदान पुगेको छ।

गरिबी निवारण र रोजगारी लक्षित कार्यक्रम

७.१४ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक बर्ष २०७६/७७ मा ३ लाख ७० हजार ७ सय ३४ सूचीकृत बेरोजगारमध्ये १ लाख ५ हजार ६ सय ३५ ले रोजगारी प्राप्त गरेका

थिए। चालु आर्थिक वर्षमा ७ लाख ४३ हजार ५ सय ३ सूचीकृत बेरोजगारमध्ये फागुनसम्ममा ३३ हजार ७ सय ५३ ले रोजगारी प्राप्त गरेका छन्।

७.१५ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत रोजगारमूलक आयोजनाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न र रोजगारमूलक आयोजना सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले ७५३ स्थानीय तहमा रोजगार संयोजक र प्राविधिक सहायकको दरवन्दी स्वीकृत भएको छ। रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) को अभिलेख अनुसार रोजगार संयोजक ६९२ र प्राविधिक सहायक ६५९ गरी जम्मा १,३५१ जना रोजगार सेवा केन्द्रमा कार्यरत छन्।

७.१६ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि युवा रोजगारीका लागि रूपान्तरण पहल आयोजना र कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत सूचीकृत बेरोजगारमध्ये चालु आर्थिक वर्षमा रोजगारी उपलब्ध गराउन प्रस्ताव गरिएको २ लाख व्यक्तिको मिति २०७७ साल पौष १ देखि २०७८ असार मसान्तसम्मका लागि काममा खटिएको १०० दिनको लागि सामुहिक दुर्घटना बिमा गरिएको छ।

७.१७ आर्थिक बर्ष २०७६/७७ मा ७५३ स्थानीय तह मध्ये ५४१ स्थानीय तहमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन भएको थियो। उक्त कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित ४,३०२ आयोजना मार्फत थप १ लाख ५ हजार ६ सय ३५ व्यक्तिले रोजगारी प्राप्त गरेका थिए। औषत दिनको हिसाबले बढी मात्रामा रोजगारी प्रदान गर्ने प्रदेशहरूमा क्रमशः कर्णाली प्रदेश, सुदूरपश्चिम प्रदेश, प्रदेश नं. २, प्रदेश नं. १, लुम्विनी प्रदेश, बागमती प्रदेश र गण्डकी प्रदेश रहेका थिए।

तालिका ७(ख): प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट सिर्जित रोजगारीको विवरण

प्रदेश	स्थानीय तह	कार्यक्रम सञ्चालन गरेका स्थानीय तह	सञ्चालन नगरेका स्थानीय तह	आयोजना सङ्ख्या	रोजगारीमा संलग्न व्यक्तिको सङ्ख्या	रोजगार औसत दिन	जम्मा रोजगार दिन
प्रदेश नं. १	१३७	१०१	३६	६७१	१५०४८	१६	२३४५१३
प्रदेश नं.२	१३६	७६	६०	३९५	९४८४	१६	१४८०९७
बागमती	११९	८२	३७	६७८	१४३५५	१४	१९६०१९
गण्डकी	८५	६९	१६	४८८	९६११	१३	१२४२३८
लुम्बिनी	१०९	८४	२५	७७५	२११२३	१५	२९६१५६
कर्णाली	७९	६०	१९	५८७	१६४३८	१९	२९६६४८
सुदूरपश्चिम	८८	६९	१९	७०८	१९५७६	१८	३४३७२९
जम्मा	**७५३**	**५४१**	**२१२**	**४३०२**	**१०५६३५**	**१६**	**१६३९४००**

स्रोतः श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७७

७.१८ मानव विकास सूचकाङ्कमा तुलनात्मक रूपमा पछि परेका तराई मधेशका २२ जिल्लाका २७८ स्थानीय तहमा ५७० आयोजना मार्फत तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको छ।

तालिका ७(ग): तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रमको कार्यान्वयन अवस्था

विवरण	लक्ष्य	प्रगति
सामूहिक आवास भवन निर्माण (वटा)	१२३९	१०८०
सामुदायिक पुर्वाधार* निर्माण (वटा)	४७१	४४०
ग्रामीण सडक निर्माण (कि.मि.)	६९.३	५२.३६
खानेपानी आयोजना तथा कार्यक्रम (वटा)	१६	१३
ऊर्जा उत्पादन (कि.वा.)	४	४

स्रोतः सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको।

*सामुदायिक भवन, विद्यालय भवन, बाल विकास केन्द्र भवन, प्रसुति सेवा केन्द्र, सामुदायिक तालिम केन्द्र

७.१९ रूपान्तरणकारी आयोजनाको रूपमा कार्यान्वयनमा रहेको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत सञ्चालित विभिन्न रोजगार लक्षित कार्यक्रमबाट हालसम्म ४ लाख ४३ हजार ४ सय ६७ व्यक्तिलाई आंशिक र ४८ हजार ७ सय ८१ व्यक्तिलाई पूर्ण रोजगारी प्राप्त भएको छ।

७.२० चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ग्रामीण उद्यम तथा विप्रेषण आयोजना (समृद्धि) लागू भएका २० स्थानीय तहमा कोभिड-१९ को कारण वैदेशिक रोजगारी गुमाई फर्केका युवा लक्षित पुर्नएकीकरण कार्यक्रमबाट एक हजार युवा लाभान्वित भएका छन्। यस्तो आयोजना सञ्चालन भएको क्षेत्रका २५ हजार लक्षित वर्गलाई वित्तीय साक्षरता तालिम प्रदान गरिएको छ। सामुहिक लगानीको माध्यमबाट आपूर्ति श्रृङ्खलामा आवद्व १६ जिल्लाका ८,६०० कृषक घरधुरी प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन्।

७.२१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सबै स्थानीय तहका २,२५९ युवालाई युवा रोजगारीको लागि रूपान्तरण पहल आयोजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको विषयमा अभिमूखीकरण तालिम प्रदान गरिएको छ। त्यसैगरी ३९६ जना प्राविधिक सहायकलाई रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) प्रविष्टीसम्बन्धी पुर्नताजगी तालिम प्रदान गरिएको छ।

७.२२ महिलाको समान अग्रसरता र नेतृत्वदायी भूमिका स्थापित गर्न स्रोत, साधन, अवसर तथा लाभमा समान पहुँच सुनिश्चित गर्न "जीविकोपार्जन सुधार तथा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७" तर्जुमा भई कार्यान्वयन गरिएको छ। मानव विकास सूचकाङ्कमा पछाडि परेका ५५ जिल्लाका १०० स्थानीय तहका १,९२० महिलालाई सीप विकास तालिम तथा बिउ पुँजी उपलब्ध गराइएको छ।

७.२३ व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम प्रतिष्ठानबाट युवा लक्षित व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएका छन्। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ५८४ व्यक्तिलाई सीपमूलक तालिम प्रदान गरिएको छ। यस प्रकारका तालिम कार्यक्रम व्यावसायिक तथा सीप विकास तालिम प्रतिष्ठान भैसेपाटी, बुटवल र इटहरीबाट प्रदान हुँदै आएको छ।

वैदेशिक रोजगार

७.२४ वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित र उत्पादनशील बनाउन मलेसियामा रहेका नेपाली कामदारलाई मलेसिया सरकारको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा आवद्ध गराउन मलेसिया स्थित सामाजिक सुरक्षा संगठन (Social Security Organization) र वैदेशिक रोजगार बोर्डबीच सम्झौता सम्पन्न भएको छ। इजरायलका दीर्घकालीन स्याहार केन्द्रमा सहयोगी कामदार पठाउने कार्यलाई व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउने उद्देश्यले "इजरायलमा नेपाली सहयोगी (केयर गिभर) कामदार पठाउने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८" कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

७.२५ २०७७ फागुनसम्म श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको सङ्ख्या ४४ लाख ६६ हजार ९ सय ७३ रहेको छ जसमध्ये पुरुषको संख्या ४२ लाख ४८ हजार ५ सय ४७ रहेको छ भने महिलाको संख्या २ लाख १८ हजार ४ सय २६ रहेको छ। आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको सङ्ख्या ३३ हजार १ सय ६१ र पुनः श्रम स्वीकृति लिने श्रमिकको सङ्ख्या ५२ हजार २ सय ८९ रहेको छ। पुनः श्रम स्वीकृति लिने कामदारको संख्या बढ्नुमा विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ नै मुख्य कारण रहेको छ।

तालिका ७(घ): श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको विवरण (सङ्ख्यामा)

देश	२०७७ असारसम्म			आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म			२०७७ फागुनसम्म		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
कतार	११७९९२६	१७९२५	११९७८५१	७००७	२४०	७२४७	११८६९३३	१८१६५	१२०५०९८
मलेशिया	१२३११७०	२७४५०	१२५८६२०	७	२	९	१२३११७७	२७४५२	१२५८६२९
साउदी अरब	९१७७१६	७६३४	९२५३५०	९०११	५०	९०६१	९२६७२७	७६८४	९३४४११
यूएई	५६६४३९	६०६५१	६२७०९०	६९५०	१७५२	८७०२	५७३३८९	६२४०३	६३५७९२
कुवेत	१०६७७६	४२४०३	१४९१७९	१	०	१	१०६७७७	४२४०३	१४९१८०
बहराईन	५०४००	४५७३	५४९७३	११२०	८२	१२०२	५१५२०	४६५५	५६१७५
ओमान	३११६४	५६६६	३६८३०	६८८	७९	७६७	३१८५२	५७४५	३७५९७
द. कोरिया	३६७२९	२०३१	३८७६०	१३	१	१४	३६७४२	२०३२	३८७७४
लेबनान	१२१६	११५४१	१२७५७	१	०	१	१२१७	११५४१	१२७५८
ईजरायल	२२९२	४४२१	६७१३	०	१	१	२२९२	४४२२	६७१४
अफगानिस्तान	१३२८३	५३	१३३३६	६५२	२	६५४	१३९३५	५५	१३९९०
जापान	१८४४२	१०९६	१९५३८	४३६	७७	५१३	१८८७८	११७३	२००५१
अन्य	६३९३४	२८८८१	९२८१५	३१७४	१८१५	४९८९	६७१०८	३०६९६	९७८०४
जम्मा	**४२१९४८७**	**२१४३२५**	**४४३३८१२**	**२९०६०**	**४१०१**	**३३१६१**	**४२४८५४७**	**२१८४२६**	**४४६६९७३**

स्रोतः वैदेशिक रोजगार विभाग, २०७७

७.२६ कोभिड-१९ को विश्वव्यापी महामारीको कारण वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारलाई सुरक्षित तवरले गन्तब्य मुलुकसम्म जाने व्यवस्थामा सहजता प्रदान गर्न मिति २०७७/९/१७ देखि वैदेशिक रोजगारको लागि पुनः श्रम स्वीकृति दिने कार्य अनलाइन प्रणाली मार्फत शुरुवात भएको छ। चालु आर्थिक बर्षको फागुनसम्म ५२ हजार २ सय ८९ ले पुनः श्रम स्वीकृति प्राप्त गरेका छन्।

७.२७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म वैदेशिक रोजगारीमा गएका नेपाली आप्रवासी कामदार र तिनका परिवार लक्षित कल्याणकारी कार्य गर्न वैदेशिक रोजगार बोर्ड कार्यान्वयनमा रहेको छ जसबाट चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १,८१६ जना कामदार तथा तिनका परिवार लाभान्वित भएका छन् जसमा महिला २१९ र पुरुष १,५९८ रहेका छन्।

७.२८ नेपालको वैदेशिक रोजगारीका प्रमुख गन्तव्यमा कतार, मलेसिया, साउदी अरब, संयुक्त अरब ईमिरेट्स र कुवेत रहेका छन्। पछिल्ला वर्षमा वैदेशिक रोजगारीका लागि साईप्रस, रोमानिया, माल्दिभ्स, माल्टा, जोर्डन, टर्की जस्ता देशमा नेपाली युवाको आकर्षण बढेको छ।

चार्ट ७(क): वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको देशगत विवरण (प्रतिशतमा)

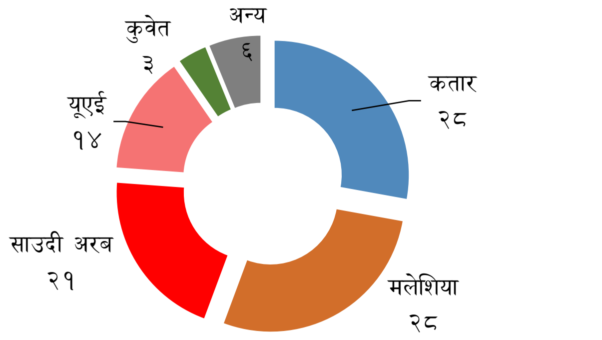

स्रोतः वैदेशिक रोजगार विभाग, २०७७

७.२९ हालसम्म ८५८ म्यानपावर कम्पनीले ११० मुलुकमा वैदेशिक रोजगारीमा श्रमिक पठाउने ईजाजत पत्र प्राप्त गरेका छन् जसमध्ये ८१८ सक्रिय कम्पनी र ४० निष्क्रिय कम्पनी रहेका छन्।

तालिका ७(ङ): वैदेशिक रोजगारीमा श्रमिक पठाउन ईजाजत प्राप्त कम्पनीहरूको विवरण

कम्पनीको अवस्था	कम्पनी सङ्ख्या	प्रतिशत
सक्रिय	८१८	९५.३
निष्क्रिय	४०	४.७
जम्मा	**८५८**	**१००.०**

स्रोतः वैदेशिक रोजगार विभाग, २०७७

७.३० सरकारले वैदेशिक रोजगारीको लागि संस्थागत रूपमा ११० र व्यक्तिगत रूपमा १७८ देशलाई खुला गरेको छ। चालु आर्थिक बर्षको फागुनसम्म ३३ हजार १ सय ६१ व्यक्ति वैदेशिक रोजगारीमा गएका छन्।

तालिका ७(च): देशगत वैदेशिक रोजगारीको स्थिति (सङ्ख्या)

देश	पुरुष	महिला	जम्मा
कतार	७००७	२४०	७२४७
मलेसिया	७	२	९
साउदी अरब	९०११	५०	९०६१
यूएई	६९५०	१७५२	८७०२
कुवेत	१	०	१
बहराइन	११२०	८२	१२०२
ओमान	६८८	७९	७६७
द. कोरिया*	१३	१	१४
लेबनान	१	०	१
इजरायल	०	१	१
अफगानिस्तान	६५२	२	६५४
जापान	४३६	७७	५१३
अन्य	३१७४	१८१५	४९८९
जम्मा	२९०६०	४१०१	३३१६१

स्रोतः वैदेशिक रोजगार विभाग, २०७७

*ईपिएस् तर्फको कामदार समावेश गरिएको छैन

७.३१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म वैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा ५४५ नेपाली नागरिकको मृत्यु भएको छ जसमध्ये ५३४ पुरूष र ११ महिला रहेका छन्। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ८८१ जना मृतकको परिवारलाई क्षतिपूर्ति वापत रु ४८ करोड २६ लाख प्रदान गरिएको छ। वैदेशिक रोजगारीको क्रममा मृत्यु हुने कामदारको नजिकको हकदारलाई वैदेशिक रोजगार बोर्डले आर्थिक सहायता स्वरूप रू. ७ लाख उपलब्ध गराउँदै आएको छ। विदेशमा अलपत्र परेका २१७ जना श्रमिकलाई कल्याणकारी कोषको रकमको उपयोग गरी उद्धार गरिएको छ।

तालिका ७(छ): वैदेशिक रोजगारीको क्रममा मृत्यु हुनेहरूको सङ्ख्या र आर्थिक सहायताको विवरण

आर्थिक बर्ष	पुरुष	महिला	कूल	आर्थिक सहायता रकम रु. करोडमा
२०७०/७१	८५३	२४	८७७	१२.०६
२०७१/७२	१०००	६	१००६	२१.७४
२०७२/७३	७९२	२४	८१६	२२.१६
२०७३/७४	७३८	१८	७५६	२२.६३
२०७४/७५	८०१	२०	८२१	४५.६५
२०७५/७६	७३१	२३	७५४	५०.०२

आर्थिक बर्ष	पुरुष	महिला	कूल	आर्थिक सहायता रकम रु. करोडमा
२०७६/७७	६४५	१६	६६१	४१.५४
२०७७/७८*	५३४	११	५४५	३८.१५
कुल जम्मा	**६०९४**	**१४२**	**६२३६**	**२५३.९६**

स्रोत: वैदेशिक रोजगार बोर्डको सचिवालय, २०७७ *फागुनसम्म

७.३२ स्थानीय तहको व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयनमा सञ्चालन हुने सुरक्षित आप्रवासन परियोजना (तेस्रो चरण) ३९ जिल्लामा विस्तार भएको छ। उक्त कार्यक्रमबाट चालु आर्थिक बर्षको फागुनसम्म १ लाख ५ हजार ३ सय ३२ व्यक्तिले सेवा प्राप्त गरेका छन् भने कार्यक्रमबाट मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्राप्त गर्ने व्यक्ति १७ हजार १ सय ८३ रहेका छन्।

तालिका ७ (ज): वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी सेवा लिनेहरूको विवरण (सङ्ख्यामा)

आर्थिक वर्ष	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
आप्रवासी स्रोत केन्द्रमा सेवा लिन आएका सेवाग्राही	१२६६०५	११८१८१	११३७६६	८७३७७	७८९३६	७१०००
कानुनी सहायता तथा परामर्श	१९४३	२०९१	२९०५	३०१५	३१५२	२४५१
सीप विकास	२३५३	३०६१	१२६३	१२२९	११२०	२७७
मनोसामाजिक परामर्श सेवा	२७८३	२८०५	३३०४	२११७	१५६७६	१७१८३
वितीय साक्षरता	१०८८	१५७१	१७८०	७१७	३१८०	१४४२१
कुल	**१३४७७२**	**१२७७०९**	**१२३०१८**	**९४४५५**	**१०२०६४**	**१०५३३२**

स्रोत: श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्म

७.३३ आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ३८७ वटा (औद्योगिक/व्यवसायिक) श्रम विवाद समाधान गरिएको छ। वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी विभिन्न विषयका संस्थागत ३३१ र व्यक्तिगत २७१ गरी ६०२ उजुरी दर्ता भएका छन। सो बापतको क्षतिपूर्ति दाबी रकम रु.३४ करोड १ लाख ३८ हजार ४ सय ७१ रहेको छ।

८. कृषि, वन तथा भूमिसुधार

८.१ जनजीविका, रोजगारी र आर्थिक एवम् सामाजिक रूपान्तरणको प्रमुख आधारको रूपमा रहेको कृषि नेपालको अर्थतन्त्रको एक प्रमुख क्षेत्रको रूपमा रहँदै आएको छ। कृषिको आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरणबाट मात्र कृषिलाई उत्थानशील अर्थतन्त्रको प्रमुख आधारको रूपमा विकास गर्न सकिन्छ। यही वास्तविकता मध्यनजर गरी भू-उपयोग नीतिका कार्यान्वयन र वैज्ञानिक भूमिसुधारबाट उपलब्ध कृषियोग्य जमिनको अधिकतम उपयोग गर्दै आधुनिक र व्यावसायिक कृषि प्रणालीबाट उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, खाद्य सुरक्षा र रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयन भइरहेका छन्। चालु आर्थिक वर्षमा मुलुक कुखुराको अण्डा, मासु तथा पाउडर दुधमा आत्मनिर्भर भएको छ।

८.२ वन क्षेत्रको विस्तारसँगै यसबाट प्राप्त हुने वनपैदावार, जडिबुटी लगायतका बस्तुको आपूर्ति एवम् वनको बहुउपयोगमा वृद्धि भएको छ। पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन, वातावरणीय स्वच्छता र जैविक विविधता संरक्षणमा सुधार आएको छ। साथै वनबाट प्राप्त हुने जडिबुटी र वनपैदावार बिक्रीबाट आयआर्जनमा समेत बढोत्तरी आएको छ।

८.३ भू-अभिलेख व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सेवा प्रवाह सम्वन्धी अनलाइन प्रणाली बीच अन्तर आबद्धता कायम गरी भूमि प्रशासनसँग सम्वन्धित सेवा प्रवाहलाई छरितो, पारदर्शी र सरल बनाउँदै लगिएको छ।

कृषि

८.४ आर्थिक वर्ष २०६८/६९ को कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्र (कृषि, वन र मत्स्यपालन) को योगदान ३२.७ प्रतिशत रहेकोमा पछिल्ला वर्षहरूमा यस्तो योगदान क्रमशः घट्दै गई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा २५.८ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

८.५ कृषिको व्यवसायीकरण र आधुनिकीकरणका साथै सेवा क्षेत्र र अन्य गैर कृषि क्षेत्रमा भएको विस्तारको कारण कृषि पेशामा आश्रित जनसंख्याको हिस्सा घट्दै गएको छ। सन् २००८ को नेपाल श्रमशक्ति सर्वेक्षणअनुसार कृषि क्षेत्रमा आबद्ध जनसङ्ख्या ७३.९ प्रतिशत रहेकोमा सन् २०१८ मा भएको श्रमशक्ति सर्वेक्षणअनुसार यस्तो जनसङ्ख्या ६०.४ प्रतिशत रहेको छ।

८.६ जनस्वास्थ्य, पशुस्वास्थ्य र वातावरणीय स्वास्थ्यबीच सन्तुलन कायम गर्न एक स्वास्थ्य रणनीति कार्यान्वयनमा आएको छ। नेपाल सरकारले भेटेरिनरी सेवालाई अत्यावश्यक सेवामा

समावेश गरेको छ। यसबाट पशु वस्तुको स्वास्थ्योपचार सुविधा २४ सै घण्टा उपलब्ध हुने भएकोले पशुस्वास्थ्य सुधार भई उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ।

८.७ नेपाली व्यवसायीले तेस्रो मुलुकबाट आयात इजाजत माग गरेका पशुपन्छी, पशुजन्य उत्पादन र उत्पादन सामाग्रीको जोखिम विश्लेषण गरी न्यून जोखिमको अवस्थामा मात्र आयात सिफारिश गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइएको छ। यसबाट पशुपन्छीजन्य रोग नियन्त्रणमा सघाउ पुगेको छ।

८.८ स्याउ उत्पादन वृद्धि गर्न जुम्लामा उच्च घनत्वको बगैचा स्थापनाका लागि "जुम्ला जिल्लामा स्याउ बगैंचा स्थापना तथा सञ्चालन मापदण्ड" लागू गरिएको छ।

न्यूनतम समर्थन मूल्य

८.९ कृषकले उत्पादन लागतको आधारमा कृषि उपजको उचित मूल्य प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाई कृषि व्यवसाय प्रति आम नागरिकको आकर्षण बढाउने उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि प्रमुख खाद्यान्न वाली मध्ये धान, गहुँ र उखुको न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकिएको छ। यसबाट कृषकलाई यी वस्तुको बिक्रीमा मूल्य सुनिश्चित हुनुको साथै कृषि क्षेत्रमा बिचौलियाको प्रभाव निरुत्साहित गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

तालिका ८(क): न्युनतम समर्थन मुल्य तोकिएका वस्तुहरू

बाली	मूल्य प्रति इकाइ	न्युनतम समर्थन मूल्य		
		२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
उखु	रुपैया प्रति क्वीन्टल	५३६.५६	५३६.५६	५४४.३३
मोटा धान	रुपैया प्रति क्वीन्टल	२३३१.२२	२५३२.८०	२७३५.०
मध्यम धान	रुपैया प्रति क्वीन्टल	२४६०.५७	२६७३.१६	२८८५.०
गहुँ	रुपैया प्रति क्वीन्टल	-	३०१५.००	३१११.०

स्रोतः उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, २०७७

८.१० नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि मोटा र मध्यम धानको न्यूनतम समर्थन मूल्य प्रति क्वीण्टल क्रमशः रु.२,७३५।- र रु.२,८८५।-तोकेको छ। साथै, गहुँ र उखुको न्यूनतम समर्थन मूल्य क्रमशः रु.३,१११।- र रु.५४४।- तोकेको छ। सोही समर्थन मूल्यबमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म मोटा र मध्यम गरी कुल १९ हजार ७ सय २४ मेट्रिक टन धान किसानसँग खरिद गरिएको छ।

८.११ २०७७ फागुन मसान्तसम्ममा विभिन्न ८ जिल्लाका उखु कृषकलाई प्रति क्वीण्टल रु.६५।२८ का दरले रु.९४ करोड ४० लाख ४८ हजार १ सय रुपैया अनुदान उपलब्ध

गराइएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु.१ अर्ब ३७ करोड २२ लाख ६७ हजार रुपैयाँ अनुदान उपलब्ध गराइएको थियो।

कृषि बिमा

८.१२ २०७७ फागुनसम्ममा बाली बिमाको प्रिमियममा ७५ प्रतिशत अनुदान बापत रु.१ करोड ९३ लाख ३२ हजार ३ सय ८० अनुदान भुक्तानी गरिएको छ। पशुपन्छी तथा मत्स्य बिमातर्फ बिमा प्रिमियममा ७५ प्रतिशत अनुदान बापत ५ करोड भुक्तानी भइसकेको छ।

८.१३ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा बाली बिमा तर्फ रु.६ करोड २१ लाख ९२ हजार ७ सय ९९ र पशुपन्छी तथा मत्स्य बिमातर्फ रु.८२ करोड ४० लाख ८२ हजार ४१ गरी जम्मा रु.८८ करोड ६२ लाख ७४ हजार ८ सय ४० भुक्तानी गरिएको थियो।

कृषि क्षेत्रका कार्यक्रम

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना

८.१४ कृषि उत्पादनका विशिष्टीकृत क्षेत्र निर्धारण गरी उत्पादन एवम् उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने र कृषिको आधुनिकीकरण एवं व्यवसायीकरण मार्फत कृषिमा आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषिजन्य उद्योगमा आधारित अर्थतन्त्रमा रूपान्तरित गर्ने अवधारणामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सञ्चालनमा रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ५८ परियोजना कार्यान्वयन एकाइ मार्फत ७७ जिल्लामा १०६ जोन र १६ सुपर जोन सञ्चालनमा रहेका छन्।

८.१५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि पकेट विकास कार्यक्रम स्थानीय तह र ब्लक विकास कार्यक्रम प्रदेश सरकार अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका छन्।

८.१६ कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्द्धनका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत सुपर जोन तथा जोनहरूमा ५६९ कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना गरिएको छ जसबाट कृषि कर्ममा लाग्ने लागत न्यूनीकरण, श्रमिकको अभाव पूर्ति र युवाहरूलाई कृषि पेशातर्फ आकर्षित गर्न उत्प्रेरित गरेको छ। पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर ३६६ पुगेको छ जसबाट उत्पादक कृषकको हित अनुकुल मूल्य श्रृङ्खला कायम गर्न सहयोग पुगेको छ।

८.१७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ९ सय ५२ साना सिँचाइ थप भई कुल ४ हजार २ सय ६३ हेक्टर भूमिमा सिँचाइ सुविधा पुगेको छ। यो प्रणालीबाट ९३७८.६ हेक्टर थप भूमिमा सिँचाइ सुविधा उपलब्ध भएको छ। सौर्य सिँचाइ सुविधा ६२ स्थानमा पुगेको छ जसबाट २ सय ७९ हेक्टरमा सिँचाइ सेवा पुगेको छ।

८.१८ कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत २ हजार २ सय ४९ हेक्टर मत्स्य पोखरी निर्माण भएको छ। हाईटेक फलफूल नर्सरीको संख्या २६ पुगेको छ भने सेमी हाईटेक ग्रिनहाउसको सङ्ख्या ९५ पुगेको छ। हाईटेक फलफूल नर्सरी र सेमी हाईटेक ग्रीन हाउसबाट स्वच्छ र रोगमुक्त बिरुवा उत्पादनमा सहयोग पुग्नुको साथै नवीनतम प्रविधिको बढ्दो प्रयोगले कृषि बालीको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि भएको छ।

८.१९ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप १ हजार ३ सय ५० हेक्टर जमीन चक्लाबन्दी भई २ हजार ७३ हेक्टरमा सामुहिक खेतीको शुरुवात भएको छ। कृषि स्नातकलाई व्यावहारिक ज्ञान दिन २ सय ८५ कृषि स्नातक इन्टर्न थप भई ९ सय ४९ इन्टर्नलाई परियोजना अन्तर्गतका जोन र सुपर जोनमा परिचालन गरिएको छ।

उन्नत बीऊ बिजन कार्यक्रम

८.२० आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा हर्दिनाथ हाईब्रिड धान-१, हर्दिनाथ हाईब्रिड धान-३ , हर्दिनाथ बोरो धान-१, शुद्धोधन कालानमक र हर्दिनाथ सावा मन्सुली उन्मोचन भएको थियो। मसुरोको श्रद्धा जात सिफारिस भएको र रसुवा कालो मसुरो रजिष्ट्रेसन भएको थियो। तेह्र उन्नत कृषि प्रविधि विकास गरिएको थियो। विभिन्न ८८ बालीका ७ सय ७८ जात संकलन गरिएको र ४५ बालीका ५ सय ५० स्थानीय जातका बीउ सुरक्षितरूपमा मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन संरक्षण कक्षमा राखिएको थियो।

८.२१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा ९० हजार ४ सय ९० दोहोरो उद्देश्ययुक्त (ड्यूअल पर्पोज) कुखुराको चल्ला उत्पादन तथा वितरण, ३ सय ७२ उन्नत पशुपन्छी (भेडा, मुर्रा तथा जर्सीको पाडा पाडी, बाच्छा बाच्छी र बंगुर) पाठापाठी उत्पादन तथा वितरण गरिएको छ। त्यसैगरी ४९ हजार ५ सय ४० बहुवर्षीय तथा वर्षे घाँसको सेट, बेर्ना, गाँनु तथा १०.८६ मेट्रिक टन बीउ उत्पादन गरी वितरण गरिएको छ।

८.२२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ५१४.३८ मेट्रिक टन स्रोत बीउ उत्पादन भएको छ।

चक्लाबन्दी खेती

८.२३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म भूमिको चक्लाबन्दीलाई प्रोत्साहन गरी करार तथा व्यावसायिक खेती सहकारी खेती र सामुहिक खेती गर्न ३ सय ३८ चक्लाबन्दी गर्ने लक्ष्य रहेकोमा विभिन्न जिल्लामा, जमिन चक्लाबन्दी र बाली चक्लाबन्दी गरी १ सय ३५ चक्लाबन्दी कार्यक्रम सम्झौता भएको छ।

कृषि क्षेत्रको उत्पादन स्थिति

८.२४ कृषि बालीको उत्पादनमा खाद्यान्न बालीको हिस्सा उच्च रहँदै आएको छ। चालु आर्थिक वर्षको कुल कृषि उत्पादनको परिमाणमा खाद्यान्न बालीको अंश ४४.९ प्रतिशत, तरकारी १७.२ प्रतिशत, नगदेबालीको १४.७ प्रतिशत, औद्योगिक बाली १३.७ प्रतिशत, र अन्यको ९.४ प्रतिशत रहने अनुमान छ। यस अवधिमा मसला बाली, तरकारी, नगदे बाली, फलफूल र महको उत्पादन बढेको छ भने औद्योगिक बाली, दलहन बाली र खाद्यान्न बालीको उत्पादन घटेको छ। कृषि बालीमा तरकारी बालीको उत्पादकत्व वृद्धिदर उच्च रहेको छ भने औद्योगिक बालीको उत्पादकत्व सबैभन्दा न्यून रहेको छ।

तालिका ८(ख): कृषि बालीको उत्पादन स्थिति

बालीको नाम	२०७७/७८*			प्रतिशत परिवर्तन		
	क्षेत्रफल हेक्टर	उत्पादन मेट्रिक टन	उत्पादकत्व मेट्रिक टन प्रति हेक्टर	क्षेत्रफल हेक्टर	उत्पादन मेट्रिक टन	उत्पादकत्व मेट्रिक टन प्रति हेक्टर
खाद्यान्न बाली	३४४०१३८.९	१०९२६०३३.८	३.२	०.५	-०.१	-०.६
नगदे बाली	४५३८३७.३	३५७४२५५.२	७.९	१.७	४.८	३.१
औद्योगिक बाली	१०५४३३.०	३३३७७६७.२	३१.७	-१.६	-२.८	-१.३
दलहन बाली	३३६४७४.०	३९७१४३.०	१.२	-१.२	-१.७	-०.५
मसला बाली	७३०८६.०	५८५४७८.५	८.०	३.९	६.४	२.४
फलफूल	१२२५५५.०	१३०५२१०.८	१०.७	३.०	४.४	१.४
तरकारी	२८४८७५.०	४१९६२०८.८	१४.७	१.३	५.९	४.५
मह (घार)	२४४६८०.०	४०६२.०	०.०२	०.९	७.०	०.६

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्म

द्रष्टव्यः खाद्यान्न बालीमा धान, गहुँ, मकै, कोदो, जौ र फापर समावेश गरिएको छ। नगदे बालीमा आलु र तेलहनलाई समावेश गरिएको छ। औद्योगिक बालीमा उखु, जुट, चिया, कफी र कपासलाई समावेश गरिएको छ भने दलहन बालीमा मसुरो, चना अरहर, मास भटमास, ग्रास पी, गहत र अन्य दलहनबाली समावेश गरिएको छ। मसला बालीमा अलैची, अदुवा, लसुन, बेसार र खुर्सानी समावेश गरिएको छ।

खाद्यान्न बाली उत्पादन स्थिति

८.२५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा खाद्यान्न बाली लगाइएको क्षेत्रफलमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा ०.५ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। कोभिड-१९ को प्रभावको कारण शहरी जनशक्ति गाउँ फर्की कृषि कार्यमा सक्रिय हुँदा खाद्यान्न बाली लगाइएको क्षेत्रफल वृद्धि भएको अनुमान छ।

८.२६ यस अवधिमा मह, मसला बाली, तरकारी, र फलफूल उत्पादनमा क्रमशः ७.० प्रतिशत, ६.४ प्रतिशत, ५.९ प्रतिशत र ४.४ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

८.२७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा औद्योगिक बाली, दलहन बाली र खाद्यान्न बाली उत्पादनमा क्रमशः २.८ प्रतिशत, १.७ प्रतिशत र ०.१ प्रतिशतले कमी आएको छ। पर्याप्त हिउँदे वर्षा नहुँदा यी बालीहरूको उत्पादनमा कमी आएको हो।

चार्ट ८(क): चालु आर्थिक वर्षमा खाद्यान्न बालीको उत्पादकत्व (मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा)

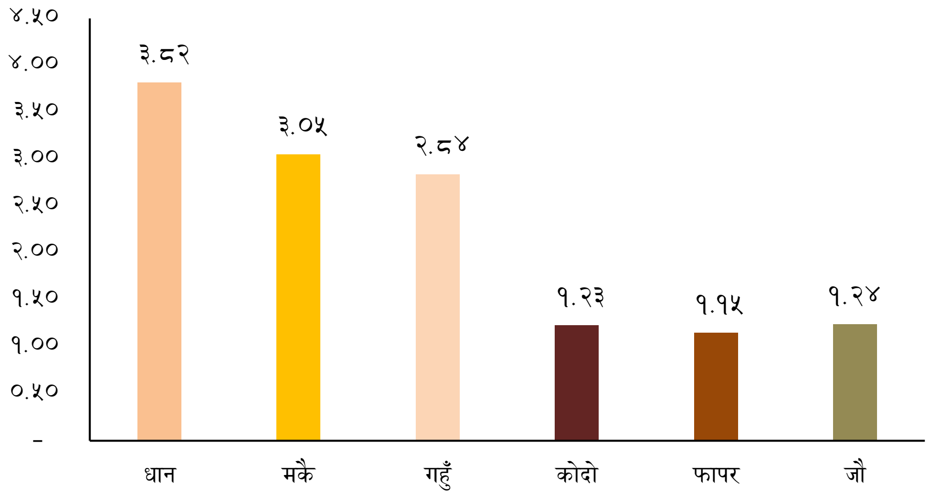

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

८.२८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा धानबाली लगाइएको क्षेत्रफलमा १.० प्रतिशतले र धानको उत्पादनमा १.२८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा धानबाली लगाइएको क्षेत्रफलमा २.२ प्रतिशतले ह्रास आई उत्पादकत्वमा १.१ प्रतिशतले कमी आएको थियो। अनुकुल मौसम र पर्याप्त जनशक्तिको कारण यसवर्ष धानको उत्पादकत्वमा ०.४ प्रतिशतले बढोत्तरी आएको अनुमान छ।

८.२९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ९ लाख ५९ हजार ६ सय ५५ हेक्टर जमीनमा मकैबाली लगाइएको छ। यस वर्ष मकैबाली लगाइएको क्षेत्रफलमा ०.२१ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। मकैको उत्पादन र उत्पादकत्वमा क्रमशः ३.२२ प्रतिशत र ३.० प्रतिशतले वृद्धि भएको अनुमान छ।

८.३० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा पर्याप्त वर्षा नहुँदा हिउँदे बाली गहुँ र जौको उत्पादनमा क्रमशः ८.० प्रतिशत र ६.६ प्रतिशतले कमी आएको अनुमान छ।

दलहन बाली

८.३१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा मसुरो, चना, अरहर, गहत, मास, भटमासलगायतका दलहन बाली लगाइएको क्षेत्रफल गत आर्थिक वर्षको तुलनामा १.२ प्रतिशतले र उत्पादनमा १.७ प्रतिशतले कमी आएको अनुमान छ।

चार्ट ८(ख): चालु आर्थिक वर्षमा दलहन बालीको उत्पादन संरचना

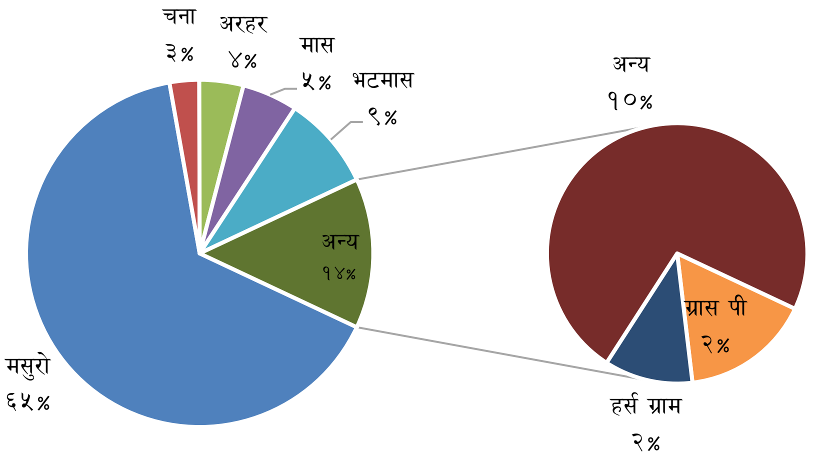

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

द्रष्टव्यः अन्य अन्तर्गत मस्याङ, गहत, सिमी दाल लगायतका दलहन बाली समावेश गरिएको छ।

८.३२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा दलहन बालीको उत्पादकत्वमा ०.५ प्रतिशतले कमी आई कुल उत्पादन ३ लाख ९७ हजार १ सय ४३ मेट्रिक टन हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो उत्पादन ५.८ प्रतिशतले वृद्धि भई ४ लाख ४ हजार २ सय १० मेट्रिक टन रहेको थियो।

८.३३ चालु आर्थिक वर्षमा दलहन बालीको कुल उत्पादनमा मसुरो बालीको हिस्सा ६५.० प्रतिशत हुने अनुमान छ। यस अवधिमा मसुरो बालीको उत्पादन र उत्पादकत्वमा क्रमशः १.५ प्रतिशत र ०.४ प्रतिशतले कमी आएको अनुमान छ। यस अवधिमा भटमास र मासको उत्पादन क्रमशः ०.८ प्रतिशत र ०.५ प्रतिशतले बढेको अनुमान छ। चालु आर्थिक वर्षमा दलहन बालीमध्ये सबैभन्दा बढी उत्पादकत्व भटमासको १.३ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहेको छ।

नगदे बाली

८.३४ चालु आर्थिक वर्षमा नगदेबाली (आलु र तेलहन) को उत्पादन आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को तुलनामा ४.८ प्रतिशतले बढेर ३५ लाख ७४ हजार मेट्रिक टन हुने अनुमान छ। यस अवधिमा आलु र तेलहनको उत्पादकत्व प्रति हेक्टर क्रमशः १७.२ मेट्रिक टन र १.१ मेट्रिक टन रहने अनुमान छ।

तरकारी बाली

८.३५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा तरकारीको उत्पादन आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को तुलनामा ५.९ प्रतिशतले वृद्धि भई ४१ लाख ९६ हजार मेट्रिक टन रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो उत्पादन ७.२ प्रतिशतले कमी आएको थियो।

फलफूल

८.३६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा फलफूलको उत्पादन अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा ४.४ प्रतिशतले वृद्धि भई १३ लाख ५ हजार मेट्रिक टन पुग्ने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो उत्पादन ६.१ प्रतिशतले बढेको थियो।

८.३७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म जोन/सुपरजोन प्रभाव क्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार कार्यक्रम अन्तर्गत ३० हजार फुजी स्याउका बिरुवा लगाउन कृषकहरूसँग सम्झौता भएको छ।

८.३८ प्रति बिरुवा स्याउको मूल्य रु.१,००० कायम गरिएको छ भने कृषकले खरिद गरी रोपिएका बिरुवाको आधारमा प्रति बिरुवा रु.५०० अनुदान दिने व्यवस्था गरिएको छ। मुस्ताङ्गमा ९ हजार २ सय ३० बिरुवाको माग सङ्कलन गरिएको छ भने लमजुङमा १३ लाभग्राही छनौट गरी आपूर्तिका लागि दिइएको छ।

औद्योगिक बाली

८.३९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कपासबाहेकका औद्योगिक बाली लगाइएको क्षेत्रफल र औद्योगिक बालीको उत्पादन समेत घट्ने अनुमान छ। चालु आर्थिक वर्षमा कपासको उत्पादन १३.९ प्रतिशतले वृद्धि भएको अनुमान छ।

चार्ट ८(ग): उखुको उत्पादन र वृद्धिदर (उत्पादन लाख मेट्रिक टनमा)

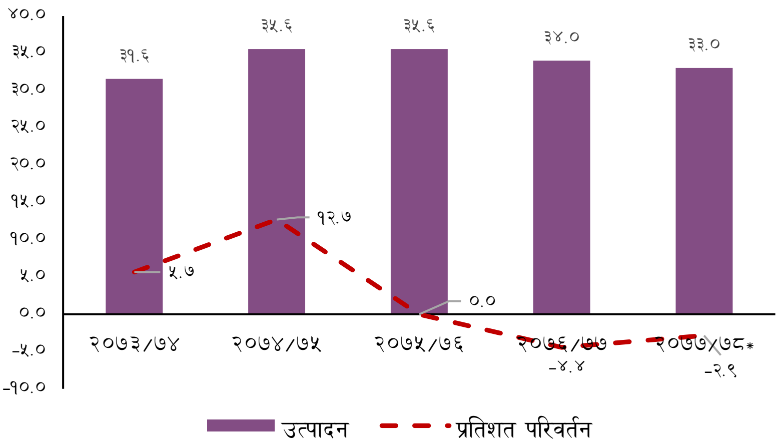

स्रोत: कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

८.४० चालु आर्थिक वर्षमा औद्योगिक बालीमध्ये उखुको उत्पादकत्व सबैभन्दा बढी ४९.०६ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहेको छ। यस वर्ष कपास, कफी र जुटको उत्पादकत्व क्रमशः ६.१ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर, २.१ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर र ०.३ मेट्रिक टन प्रति हेक्टरले वृद्धि हुने अनुमान छ।

चार्ट ८(घ): चियाको उत्पादन र वृद्धिदर (उत्पादन हजार मेट्रिक टनमा)

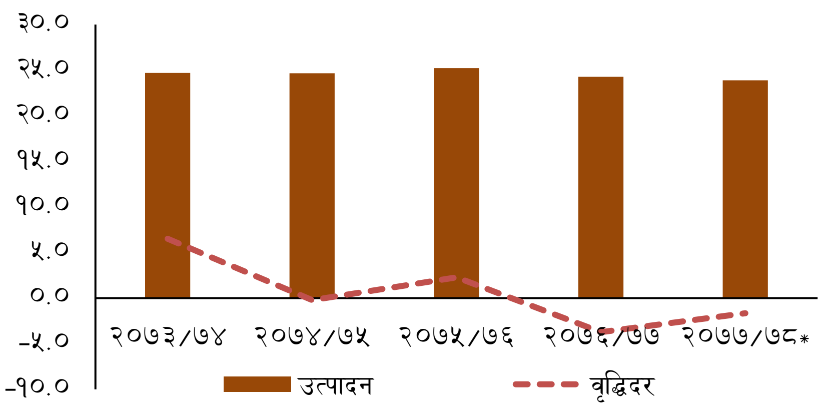

स्रोत: कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

८.४१ चालु आर्थिक वर्षमा चियाको उत्पादन २३ हजार ८ सय मेट्रिक टन हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा चियाको उत्पादकत्व ०.९ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहने अनुमान

छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो उत्पादकत्व ०.९ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर रहेको थियो।

मसला बाली उत्पादन स्थिति

८.४२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा अलैंची, अदुवा, लसुन, बेसार, खुर्सानी लगायतका मसला बालीको उत्पादन वृद्धिदर ०.१ प्रतिशत रहने अनुमान छ। यस वर्ष मसला बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व समेत वृद्धि भई कुल उत्पादन ५ लाख ८५ हजार ४ सय ७८ मेट्रिक टन रहने अनुमान छ।

माछाको उत्पादन

८.४३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा माछाको उत्पादन १ लाख ३ हजार मेट्रिक टन हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो उत्पादन ९९ हजार मेट्रिक टन भएको थियो। सरकारी तथा गैरसरकारी प्रयासबाट मत्स्य उत्पादनमा वृद्धि हुँदै गएको छ।

चार्ट ८(ङ): माछाको उत्पादन (हजार मेट्रिक टनमा)

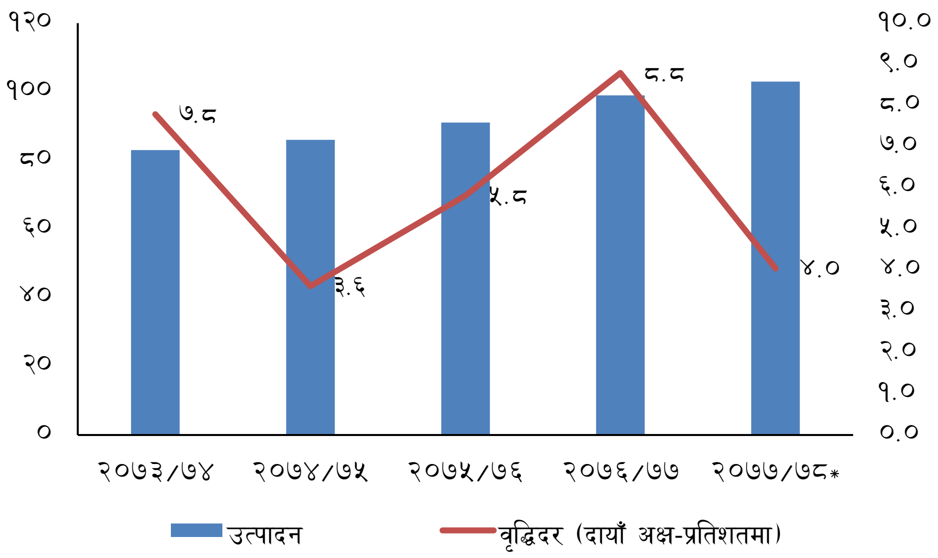

स्रोत: कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

पशुपन्छीजन्य उत्पादन स्थिति

८.४४ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म कुखुरा, सुँगुर/बङ्गुर, दुधालु गाई, भैंसी लगायतका पशुपन्छीको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको छ भने खरायो, भैसी/राँगो, याक/नाक, अण्डा दिने हाँस लगायतका पशुपन्छीको सङ्ख्यामा ह्रास आएको छ।

तालिका ८(ग): प्रतिव्यक्ति दुध र अण्डा उपलब्धता

आर्थिक वर्ष	दुध (हजार मेट्रिक टन)	प्रति व्यक्ति दुधको उपलब्धता किलोग्राममा	फुल (अण्डा) करोडमा	प्रति व्यक्ति अण्डाको उपलब्धता
२०७१/७२	१७२५	६२	८९.९५	३२
२०७२/७३	१८५४	६५	१२०.८१	४३
२०७३/७४	१९११	६७	१३५.२३	४७
२०७४/७५	२०८५	७२	१५१.२३	५२
२०७५/७६	२१६८	७४	१५४.९७	५३
२०७६/७७	२३०१	७९	१६२.००	५५

स्रोत: कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको तथ्याङ्कबाट गणना गरिएको।

८.४५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म दुधको उत्पादन १६ लाख २३ हजार मेट्रिक टन पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा त्यस्तो उत्पादन २३ लाख १ हजार मेट्रिक टन रहेको थियो।

८.४६ प्रतिव्यक्ति दुध र अण्डा उपलब्धता क्रमशः ७९ कि.ग्रा. र ५५ गोटा रहेको छ। संयुक्त राष्ट्र संघको खाद्य तथा कृषि संगठनले प्रतिव्यक्ति दुध र अण्डाको वार्षिक न्यूनतम आवश्यकता क्रमशः ९१ कि.ग्रा. र ४८ गोटा रहनुपर्ने जनाएको छ।

चार्ट ८(च): पछिल्लो ५ वर्षको मासुको उत्पादन

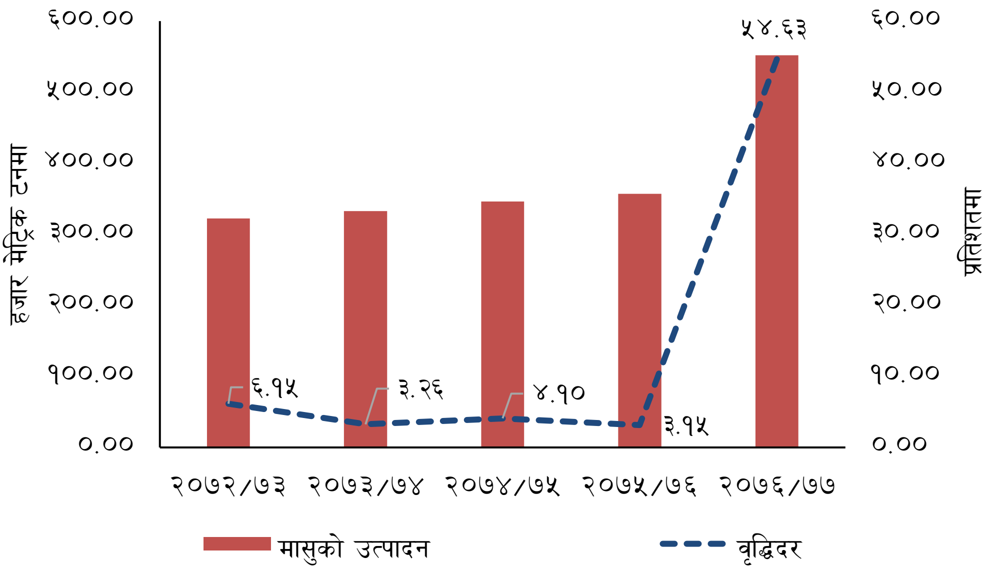

स्रोत: कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

द्रष्टव्य: खुद मासु उत्पादनमा राँगो, भैंडा, खसि, बोका, सुंगुर/बङ्गुर, कुखुरा र हाँसको मासुको उत्पादनलाई समावेश गरिएको छ।

८.४७ नश्ल सुधार, कृत्रिम गर्भाधान र व्यवसायिक पशुपन्छी पालन कार्यक्रमको प्रभावकारीता अभिवृद्धि भई आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा मासुको उत्पादन ५४.६ प्रतिशतले वृद्धि भई ५ लाख ५२ हजार मेट्रिक टन पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा मासुको उत्पादन ३.२ प्रतिशतले वृद्धि भई ३ लाख ५७ हजार मेट्रिक टन पुगेको थियो।

कृषि उत्पादनका कारक

सिँचाइ

८.४८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सतह सिंचाई १० हजार ८ सय ४३ हेक्टर तथा भूमिगत सिंचाई ४ हजार ६ सय ६५ हेक्टर गरी कुल १५ हजार ५ सय ८ हेक्टर सिञ्चित क्षेत्र थप भई कुल १५ लाख ३ हजार ३ सय ६७ हेक्टर जमिनमा सिँचाइ सुविधा पुगेको अनुमान छ।

मन्जुषा बक्स ८(क): राष्ट्रिय गौरवका सिँचाइ आयोजनाको उपलब्धि

सिक्टा सिँचाइ आयोजना: आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सम्पन्न हुने लक्ष्य राखिएको यस आयोजनाको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्मको भौतिक प्रगति ६३.० प्रतिशत रहेको छ। यस आयोजना अन्तर्गत चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म पश्चिम मूल नहरको समस्याग्रस्त खण्डको ४ कि.मि. मा विभिन्न स्थानमा आकस्मिक मर्मत सम्भार गरी पानी सञ्चालन गर्ने कार्य भैरहेको छ। पूर्वी मूलनहरको बाँकी ३७ कि.मि. मध्ये १० कि.मि. माटोको कार्य, १.५ कि.मि. लाइनिंग तथा १६ वटा संरचना निर्माण सम्पन्न भएको छ। ६ वटा शाखा नहरको निर्माण कार्य भईरहेको छ। यस आयोजनाबाट ४२ हजार ७ सय ६६ हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाइ सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको छ।

रानी जमरा कुलरिया सिँचाइ आयोजना: आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिइएको यस आयोजनाले कैलाली जिल्लाको २० हजार ३ सय हेक्टर क्षेत्रफलमा सिँचाइ सुविधा पुऱ्याउने छ। यस आयोजनाको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्मको भौतिक प्रगति ४८.० प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ९४ प्रतिशत इन्टेक निर्माण सम्पन्न भएको छ। गेटको अटोमेशन कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने चार रेगुलेटर घरको निर्माण सम्पन्न भएको छ। इन्टेकको जमिन मिलाउने (Landscaping) कार्य सम्पन्न भएको र पावर हाउस निर्माण कार्य ८३ प्रतिशत सम्पन्न भएको छ। आयोजना अन्तर्गत लम्की शाखाको बाँकी (७.५ कि.मि.) कार्य मध्ये १.९ कि.मि. माटोको कार्य, ०.१ कि.मि. लाइनिङ कार्य तथा १० संरचना निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

भेरी-बबई डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना: आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिइएको यस आयोजना अन्तर्गत चालु आर्थिक वर्षमा डिएस स्टिलिङ्ग बेसीन (D/S Stilling Basin) को जग खन्ने, कफर बाँध (Coffer dam) निर्माण कार्यमा ड्रिलिङ्ग तथा ग्राउन्टिङ्ग कार्यहरू गर्ने, डिस्टिलिङ्ग बेसीन (Desilting basin) को लागि जग खन्ने तथा प्लम कङ्क्रिटिङ्ग (Plum Concreting) को कार्यहरू सुचारु रहेका छन्। चिप्लेमा पथान्तर सडक (Diversion road) को कार्य सुचारु रहेको, पावरहाउस निर्माण स्थलमा (Excavation) भईरहेको, सर्ज साफ्ट (Surge Shaft) का लागि पहुँच मार्ग निर्माण तथा उत्खनन् (Excavation) भइरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्म यस आयोजनाको ४०.० प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको छ।

महाकाली सिँचाइ आयोजना (तेश्रो चरण): आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेको यस आयोजनाको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्मको भौतिक प्रगति १०.४ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म यस आयोजना अन्तर्गत २ कि.मि. मुल नहर तथा ६ वटा नहर संरचना निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।

सुनकोशी मरिन डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना: आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेको यो आयोजना अन्तर्गत सिन्धुली तर्फको डुबान क्षेत्रका लागि जग्गा प्राप्तिसम्बन्धी कार्य सम्पन्न भएको छ भने रामेछाप जिल्ला तर्फको जग्गाको मुआब्जा/क्षतिपूर्तिको मूल्याङ्कनको कार्य भइरहेको छ। टनेल र सोसँग सम्बन्धित अन्य संरचना निर्माणका लागि ठेक्का सम्झौता भएको छ।

बबई सिँचाइ आयोजना: आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा निर्माण सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेको यस आयोजनाको २०७६/७७ सम्मको भौतिक प्रगति ५२.१२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १.४ कि.मि मूल नहर र ५.६ कि. मि शाखा/उपशाखा नहर निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

मलखाद व्यवस्थापन

८.४९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म ५ लाख २० हजार मेट्रिक टन रासायनिक मल खरिदका लागि टेण्डर आह्वान भएकोमा २ लाख ९८ हजार मेट्रिक टन मल आयात भएको छ। २ लाख मेट्रिक टन रासायनिक मल अनुदानमा बिक्री वितरण भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म २ लाख ५० हजार ५ सय ३५ मेट्रिक टन रासायनिक मल वितरण गरिएको थियो।

८.५० मलखाद आपूर्तिको लागि सरकार सरकार बीचको खरिद प्रक्रियाबाट बङ्गलादेशसँग ५० हजार मेट्रिक टन युरिया मल ल्याउने सम्झौता भएको छ। त्यसमध्ये २२ हजार ५ सय मेट्रिक टन मल प्राप्त भएकोमा १८ हजार ५ सय मेट्रिक टन मल आयात भइसकेको छ।

८.५१ विराटनगरमा ५,००० मेट्रिक टन, वीरगञ्जमा १० हजार मेट्रिक टन र नवलपरासीमा ५,००० मेट्रिक टन क्षमताका मलखाद गोदाम निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ।

चार्ट ८(छ): पछिल्लो ५ वर्षको रासायनिक मल आयात (हजार मेट्रिक टन)

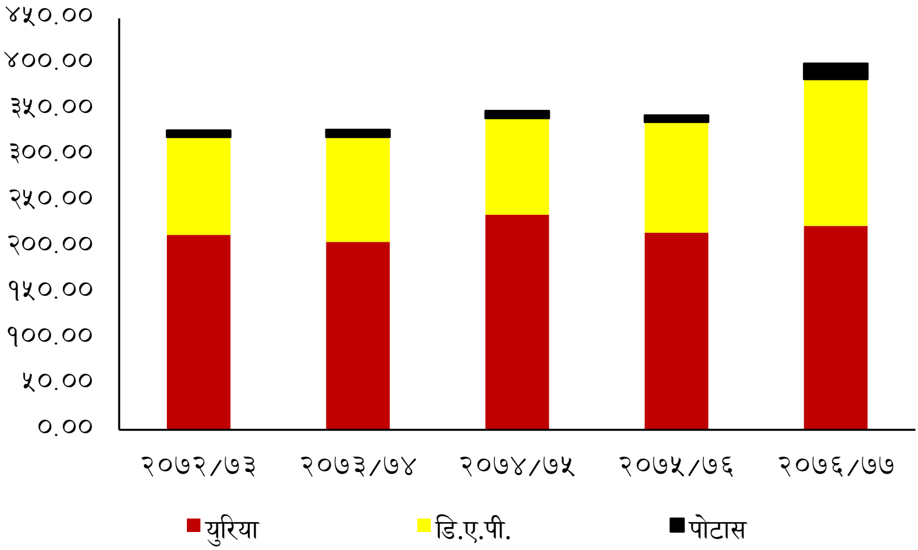

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय,२०७७

प्रयोगशाला सेवा

८.५२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म केन्द्रीय कृषि प्रयोगशालाबाट परीक्षण विधिको एकरूपता तथा स्तरीयता (Standardization) को लागि प्रयोगशालमा ३२ वटा माटोको नमूना विश्लेषण गरी प्रादेशिक प्रयोगशालालाई प्राविधिक पृष्ठपोषण गरिएको छ। ऐन, नियम तथा प्रमाणीकरण प्रयोजनको लागि विभिन्न सरोकारवालाबाट प्राप्त २६ वटा माटोको नमूना परीक्षण गरिएको छ। १६० वटा माटोको नमूना परीक्षण र १९ वटा रासायनिक तथा प्राङ्गारिक मल परीक्षण गरिएको छ। बीऊ विजन प्रयोगशालाबाट १४७ बजार तथा विभिन्न प्रयोगशालाको नमूनाको छड्के परीक्षण (Cross Check) नमूना परीक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ।

कृषि अनुसन्धान

८.५३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म पशु नश्ल सुधारको लागि ४ लाख ८१ हजार ८ सय ८७ डोज साँढे र राँगोको वीर्य उत्पादन, ४ लाख ३७ हजार ४ सय २७ पशुमा कृत्रिम गर्भाधान, ७८ हजार ४ सय ५० लिटर तरल नाइट्रोजन उत्पादन तथा १ लाख १३ हजार ६ सय ४९ लिटर तरल नाइट्रोजन खरीद गरी वितरण गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ मा पशु नश्ल सुधारका लागि ५ लाख ७७ हजार ७ सय १९ वटा गाई, भैंसी र बाख्रामा कृत्रिम गर्भाधान, २ लाख २५ हजार ९ सय ९ लिटर तरल नाइट्रोजन उत्पादन तथा वितरण साथै राँगो, साँढे र बोकाको ७ लाख ९३ हजार ८ सय ८४ डोज जमेको विर्य उत्पादन तथा वितरण भएको थियो।

८.५४ माछापालनको व्यवसायिकरणमा सहयोग पुऱ्याउन आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म २ करोड १६ लाख ७६ हजार ह्याचिङ्ग, ७ लाख ७ हजार फ्राई, १८ लाख ४५ हजार फिङ्गरलिङ्ग, ४ लाख ६५ हजार ५ सय एडभान्स फिङ्गरलिङ्ग, ४० लाख शुद्ध नश्लको ह्याचिङ्ग, ४ लाख शुद्ध नश्लको फिङ्गरलिङ्ग, ३ लाख २ हजार शुद्ध नश्लको एडभान्स फिङ्गरलिङ्ग, २ लाख शुद्ध नश्लको फ्युचर ब्रुड ट्यागिङ्ग गरी वितरण गरिएको छ। त्यसैगरी ३० हजार सौन्दर्ययुक्त माछा उत्पादन तथा वितरण गरिएको छ।

८.५५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा मत्स्य बीज उत्पादनमा ८ करोड ६३ लाख ह्याचिङ्ग, ४० लाख ६ हजार ४ सय फ्राई, ४ करोड ३ लाख ९३ हजार ८ सय फिङ्गरलिङ्ग, ९७ लाख २८ हजार ९ सय एडभान्स फिङ्गरलिङ्ग, ३४ लाख ५० हजार ९ सय शुद्ध नश्लको एडभान्स फिङ्गरलिङ्ग, ६३ लाख शुद्ध नश्लको ह्याचिङ्ग ४० लाख ८४ हजार ९ सय शुद्ध नश्लको फिङ्गरलिङ्ग, ४३ हजार ६ सय २० सौन्दर्य माछा उत्पादन तथा वितरण गरिएको थियो।

तालिका ८(घ): विगत १० आर्थिक वर्षको स्रोत बीऊ उत्पादन तथा बालीको जात उन्मोचन विवरण (संख्या)

आर्थिक वर्ष	स्रोत बीऊ उत्पादन (मे. ट.)	बाली-वागवानी र घाँसको जात उन्मोचन	कैफियत
२०६७/६८	८०६.००	१३	धान, मकै, गहुँ, दलहन, तेलहन, पहाडीबाली (जौ, कोदो, फापर), आलु, उखु, जुट, तरकारी, फलफूल, अदुवा, ढैंचा, घाँसबीऊ
२०६८/६९	९११.८०	८	
२०६९/७०	१००९.४०	१	
२०७०/७१	१००२.८३	१२	
२०७१/७२	९७५.४०	१५	
२०७२/७३	९७०.६७	१०	
२०७३/७४	१०११.८५	११	
२०७४/७५	९०७.२९	१३	
२०७५/७६	९५०.६०	११	
२०७६/७७	९७६.८९	०	
२०७७/७८*	५१४.३८	५	

श्रोतः नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद, २०७७ *फागुन मसान्तसम्म

खोप उत्पादन तथा राष्ट्रिय पशुपन्छी रोग नियन्त्रण

८.५६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म जम्मा २ करोड ६७ लाख ४३ हजार डोज पशुपन्छीको संक्रामक रोग विरुद्धको विभिन्न किसिमका खोप उत्पादन गरेको छ। सबै प्रदेशमा ९८ लाख ५४ हजार १ सय डोज खोप निःशुल्क वितरणको लागि पठाइएको छ। विभिन्न किसिमका खोप गरी जम्मा २ करोड १८ लाख ४१ हजार ४ सय ६८ डोज (रु.८६ लाख ५२ हजार ६ सय २२ बराबरको) खोप बिक्री भएको छ। राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको लागि अधिकांश खोप (एचएसबिक्यु खोप बाहेक) सातै प्रदेशमा वितरण भइसकेको छ।

८.५७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा बर्डफ्लु रोग नियन्त्रण गर्ने क्रममा २० हजार ५ सय १३ पन्छी, ४ हजार १ सय ५७ के.जी. दाना तथा ५ हजार ४३ गोटा अण्डा सुरक्षित तवरले नष्ट गरिएको छ।

कृषि कर्जा तथा साना किसानका लागि लगानी

८.५८ २०७७ फागुनसम्म कुल ७३ जिल्लाका ५ सय २८ स्थानीय तहमा साना किसान विकास कार्यक्रमको पहुँच पुगेको छ। यस अवधिमा साना किसान विकास कार्यक्रममा कुल ८ सय ८४ सहकारी संस्था आवद्ध भएका छन्। यी सहकारीबाट सेवा प्राप्त गरेका साना किसान समूहको सङ्ख्या गत वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ७.४ प्रतिशतले वृद्धि भई १ लाख २५ हजार १ सय २५ पुगेको छ। यसबाट कुल ८ लाख ७३ हजार ९ सय ९२ परिवार सङ्ख्या लाभान्वित भएका छन्।

८.५९ साना किसान विकास कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ फागुनको तुलनामा कर्जा लगानी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनमा ५.२ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१२ अर्ब ८८ करोड ३ लाख पुगेको छ। यस अवधिमा ऋण असुली तर्फ ९.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने लगानीमा रहेको ऋण रकमतर्फ गत वर्षको तुलनामा १.५ प्रतिशतले खुद वृद्धि भई रु.२२ अर्ब २४ करोड १३ लाख पुगेको छ।

८.६० साना किसान सदस्यको शेयर, बचत र जगेडा कोष गत वर्षको तुलनामा २७.७ प्रतिशतले वृद्धि भई २०७७ फागुनसम्म रु.४७ अर्ब ३१ करोड ३३ लाख पुगेको छ।

८.६१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कुल रु.२ खर्ब ९० अर्ब ७५ करोड कृषि कर्जा प्रवाह गरेका छन्। यसमध्ये पशुपालन र पशुपालनसम्बन्धी सेवामा ३६.७ प्रतिशत, खेतीपातीसम्बन्धी सेवामा १७.१ प्रतिशत र अन्य कृषि तथा कृषिजन्य सेवामा

४३.९ प्रतिशत कर्जा प्रवाह भएको छ। चिया र वन, माछापालन तथा वधशाला क्षेत्रमा भएको कर्जा प्रवाह क्रमशः १.४ प्रतिशत र १.० प्रतिशत रहेको छ।

८.६२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म पशुपालन र तरकारी खेती कर्जा लिने किसानको सङ्ख्या १ लाख ६३ हजार ५ सय ९५ रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिको तुलनामा ऋण लगानी रकम २७.९ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२० अर्ब ३१ करोड पुगेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा यस्तो रकम रु.१५ अर्ब ८८ करोड रहेको थियो।

८.६३ कुल प्रवाह गरिएको कर्जामध्ये रु.६० करोड रकम तरकारी खेतीको लागि लगानी गरिएको छ भने अन्य रकम पशुपालन क्षेत्रमा प्रवाह गरिएको छ। सो रकमबाट किसानहरूले ९ लाख २५ हजार ७ सय ५८ मासु र दुग्धजन्य पशुवस्तु पालन गरेका छन्। उपर्युक्त कर्जा कार्यक्रम सञ्चालन भएको १० वर्षको अवधिमा रु.३५ अर्बभन्दा बढीको मासु तथा दुग्धजन्य पदार्थ उत्पादन भएको अनुमान छ।

तालिका ८(ङ): पशुपालन र तरकारी खेती कर्जाको स्थिति

विवरण	आर्थिक वर्ष					फागुनसम्म	
	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
कर्जा कारोबार गर्ने संस्था सङ्ख्या	३५५	४०५	४४६	४७६	४९०	४८७	५०३
कर्जा लिने किसानको सङ्ख्या	६८८१६	८३२४२	१०२७४६	१२५०८७	१४५०३६	१३७९७०	१६३५९५
ऋण स्वीकृत (रु.करोडमा)	८८३.२	१२२३.३	१६२९.३	२१७४.९	२६५५.५	२५५९.६	३१०३.६
ऋण लगानी रकम (रु.करोडमा)	५८८.२	७७२.५	१०३५.१	१३७२.६	१७०१.६	१५८८.३	२०३१.३
पशु सङ्ख्या	३७८०९८	४४९९३९	५५०८३३	६७७१३८	८०४४९९	७५९०८९	९२५७५८
बाखा	२५७७०५	३०४१९३	३६७४००	४४६०३४	५२७१२७	४९६९९३	६०३४८५
बंगुर	४९८४७	५६६६९	६७२६३	८०४८८	९३२९८	८९६१०	१०६३५१
पाडापाडी	२०४५४	२२६०९	२५९७९	३०११६	३३८७४	३२४६७	३७८७८
भैंसी	४४७०२	५६३४६	७२१३९	९२३८४	११२४४१	१०५६६७	१३२०१५
गाई	५३९०	१०१२२	१८०५२	२८११६	३७७५९	३४३५२	४६०२९
तरकारी खेती कर्जा लगानी (रु.करोडमा)					१२.३	५.५	६०.५
क्षेत्रफल (हेक्टर)					५२२	१७१	१०५१

स्रोत: साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड, २०७७ *फागुनसम्मको

८.६४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को प्रथम आठ महिनाको अवधिमा साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्थासँग आवद्ध सहकारी संस्था एवम् ती संस्थामा संलग्न सदस्यहरूको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धि, ग्रामीण भौतिक पूर्वाधारको विकास, लघुवित्त सेवा विस्तारका लागि साना किसान सहकारी अनुसरण तथा सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास, पशुधन सुरक्षण, कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय प्रवर्द्धन आदि जस्ता कार्यक्रमबाट १ लाख २८ हजार ६ सय ३२ साना किसान परिवार लाभान्वित भएका छन्।

८.६५ सीप, दक्षतासहितको शिक्षित युवालाई कृषि पेशामा आकर्षित गरी आधुनिक प्रविधियुक्त कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा संलग्न गराउने उद्देश्यले इजरायली राजदूतावास समेतको सहयोगमा नेपालका २०-३० वर्ष उमेर समूहका कम्तीमा १२ कक्षा पास गरेका साना किसान सदस्यका ३,१६२ जना छोराछोरीलाई इजरायलमा कृषिसम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यावहारिक तालिमको अवसर प्रदान गरिएको छ। छैठौं चरणसम्म गएका २,६७७ जना तालिम प्राप्त गरी नेपाल फर्किसकेका छन्।

कृषि उत्पादनको व्यापार

८.६६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु.२ खर्ब १२ अर्ब ८१ करोड बराबरको कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन आयात भएको छ भने आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो आयात रु.२ खर्ब ५२ अर्ब ८९ करोड रहेको थियो। त्यसैगरी चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रु.४६ अर्ब ३० करोड को कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन निर्यात भएको छ भने गत आर्थिक वर्षको त्यस्तो निर्यात रु.५५ अर्ब १९ करोड रहेको थियो।

८.६७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु.५८ अर्ब २६ करोड बराबरको खाद्यान्न आयात भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म यस्तो आयात रु.५५ अर्ब ९० करोड रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा रु.८ करोड १० लाख बराबरको खाद्यान्न निर्यात भएको थियो तर चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्मको खाद्यान्न निर्यात ५ करोड १० लाख रहेको छ।

८.६८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु.१ अर्ब २४ करोड बराबरको मासु, माछा र तयारी माछामासु आयात भएको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा यस्तो आयात रु.१ अर्ब ९३ करोड रहेको थियो।

८.६९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म अलैंची, खुर्सानी, बेसार, अदुवा लगायतका मसलाको आयात रु.६ अर्ब रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा यस्तो आयात रु.११ अर्ब ३८ करोड रहेको थियो। त्यसैगरी, चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रु.५ अर्ब ५३ करोड रहेको छ भने गत आर्थिक वर्षमा त्यस्तो निर्यात रु.४ अर्ब ६८ करोड भएको थियो।

८.७० चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म चियाको निर्यात रु.३ अर्ब र कफीको निर्यात रु.५ करोड ५० लाख रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो निर्यात क्रमशः रु.२ अर्ब ७८ करोड र रु.६ करोड रहेको थियो।

वन तथा भू-संरक्षण

८.७१ विश्वको कूल भूभागको ३०.८ प्रतिशत वन क्षेत्रले ओगेटेको छ। जनसंख्याको आधारमा विश्लेषण गर्दा प्रति व्यक्ति ०.६ हेक्टर वन क्षेत्र र ४२२ वटा रुखहरू पर्दछन्। छिमेकी राष्ट्र चीनको कुल भू-भागको २२.१ प्रतिशत वन क्षेत्र रहेको छ। दक्षिण एसियाली राष्ट्रहरूमध्ये सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र भूटानको ७२.५ प्रतिशत रहेको छ भने सबैभन्दा कम पाकिस्तानको १.८ प्रतिशत रहेको छ। नेपालमा झाडी तथा बुट्यान बाहेक ४०.४ प्रतिशत वन क्षेत्र रहेको छ भने प्रति व्यक्ति ०.२ हेक्टर वन क्षेत्र र १११ वटा रुखहरू पर्दछन्।

तालिका ८(च): छिमेकी मुलुकहरूको वन क्षेत्रको स्थिति

राष्ट्र	वन क्षेत्र (प्रतिशत)
भूटान	७२.५
नेपाल	४०.४
श्रीलंका	३३.०
चीन	२२.१
भारत	२१.५
बङ्गलादेश	११.०
अफगानिस्तान	२.१
पाकिस्तान	१.८

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७

८.७२ नेपालमा वन क्षेत्रले ५९ लाख ६२ हजार हेक्टर र अन्य झाडी तथा बुट्यान क्षेत्रले ६ लाख ४८ हजार हेक्टर भू-भाग ओगटेको छ। कूल भू-भागको ४०.४ प्रतिशत वन र ४.४ प्रतिशत झाडी तथा बुट्यान क्षेत्र गरी कुल वन क्षेत्र ४४.८ प्रतिशत रहेको छ। नेपालको भू-धरातलीय आधारमा सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र मध्य-पहाडमा छ भने सबैभन्दा कम तराईमा रहेको छ।

८.७३ प्रदेशगत रूपमा नेपालको सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र कर्णाली प्रदेशमा छ भने सबैभन्दा कम प्रदेश नम्वर २ मा रहेको छ। प्रदेशको कुल भू-भागको तुलनामा सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा छ भने सबैभन्दा कम प्रदेश नम्वर २ मा रहेको छ।

८.७४ जैविक विविधता एवम् पारिस्थितिकीय प्रणालीको संरक्षण र प्रकृतिमा आधारित पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले १२ राष्ट्रिय निकुञ्ज, १ वन्यजन्तु आरक्ष, १ शिकार आरक्ष र ६ संरक्षण क्षेत्र समेत २० संरक्षित क्षेत्रहरू स्थापना गरी देशको ३४ हजार ४ सय २० वर्ग कि.मि. अर्थात् २३.४ प्रतिशत भू-भाग संरक्षित क्षेत्र प्रणाली अन्तर्गत व्यवस्थापन गरिएको छ। साथै १० वन संरक्षण क्षेत्र अन्तर्गत १ लाख ९२ हजार २७.४३ हेक्टर वन क्षेत्र व्यवस्थापन गरिएको छ।

८.७५ आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को अन्त्यसम्ममा २२ हजार ६ सय ८२ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह मार्फत २४ लाख ९० हजार १ सय ९४ हेक्टर वन क्षेत्रको व्यवस्थापन भएको छ। गरिबीको रेखामुनि रहेका समुदायको जीविकोपार्जनमा सुधार र वन संरक्षणमा समेत टेवा पुऱ्याउन ७,७३१ वटा समूहलाई ४४ हजार ३ सय ९८.७ हेक्टर वन कवुलियती वनको रूपमा हस्तान्तरण भईसकेको छ।

८.७६ संरक्षित क्षेत्र वरपरका स्थानीय समुदायलाई संरक्षणमा सहभागी गराउने उद्देश्यले मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । राष्ट्रिय निकुञ्ज र वन्यजन्तु आरक्षका १३ मध्यवर्ती क्षेत्रमा स्थानीय बासिन्दालाई आवश्यक पर्ने वन पैदावारको नियमित आपूर्ति गर्ने उद्देश्यले गठित १ हजार ३७ मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्रका सामुदायिक वनले करिब २ लाख ११ हजार २ सय १३.० हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेको छ। त्यसैगरी, ८८ मध्यवर्ती कवुलियति वन मार्फत ४४०.७ हेक्टर वन क्षेत्र व्यवस्थापन गरिएको छ। संरक्षित क्षेत्रको व्यवस्थापनबाट मध्यवर्ती क्षेत्र तथा संरक्षण क्षेत्रमा बस्ने ११ लाख ४२ हजार ५ सय ९९ जनसङ्ख्या लाभान्वित भएका छन् ।

तालिका ८(छ): आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्त्यसम्ममा वनहरूको विवरण

वन व्यवस्थापन पद्धति	कुल वन क्षेत्र		संरक्षित क्षेत्र वाहिरको वन क्षेत्र		संरक्षित क्षेत्र	
	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
सामुदायिक वन	२२६८२	२४९०१९४	२२६४५	२२७८९८१	१०३७	२११२१३.०२
साझेदारी वन	३१	७५६१४	३१	७५६१४	०	०
कवुलियती वन	७९७६	४५८४१.७४	७८८८	४५४०१	८८	४४०.७४
गरिवमुखी कवुलियती वन	७७३१	४४३९८.७४	७६४३	४३९५८	८८	४४०.७४
व्यवसायिक कवुलियती वन	२४५	१४४३	२४५	१४४३	०	०
धार्मिक वन	१८६	२८९६.५७	१७९	२८०९.१४	७	८७.४३
निजी वन	५४६०	४४५१	५४६०	४४५१	०	०
वन संरक्षण क्षेत्र	१०	१९२०२७.४३	१०	१९२०२७.४३	०	०

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७

८.७७ अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका १० वटा सिमसार क्षेत्रलाई रामसार सूचीमा सूचीकृत गरिएको छ जसमध्ये ६ वटा सिमसार क्षेत्र संरक्षित क्षेत्रमा रहेका छन्। सगरमाथा र चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जलाई विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत गरिएको छ ।

८.७८ विगत पन्ध्र वर्षको वन्यजन्तुको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा बाघ तथा अर्नाको सङ्ख्या करिब दोब्बर अनुपातले वृद्धि भई २३५ बाघ र ४४१ वटा अर्ना रहेको देखिएको छ। सन् २००० मा ६१२ गैंडा रहेकामा सन् २०११ को गणनामा ४३४ मात्र रहेको पाइयो। सन् २०१४ मा

पुनः वृद्धि भई गैंडाको संख्या ६४५ पुगेको देखिन्छ। यसैगरी सन् २०१८ मा कृष्णसारको संख्या ३२६ रहेकामा सन् २०२० मा आइपुग्दा ३४६ मात्र रहेको छ। यसका साथै विभिन्न वन्यजन्तुको पछिल्लो गणनाहरू अनुसार ४७३ वटा गौरीगाई, १९८ वटा घडियाल गोही, ३०१-४०० हिउँचितुवा र २,३५१ वटा बाह्रसिंहा रहेका छन्।

तालिका ८(ज): वन्यजन्तुको संख्याको स्थिति

वन्यजन्तु	वर्ष (सन् मा)									
विवरण	२००५	२००९	२०११	२०१२	२०१३	२०१४	२०१५	२०१६	२०१८	२०२०
बाघ	-	१२१	-	-	१९८	-	-	-	२३५	-
अर्ना	-	-	२३७	२५९	-	३५७	-	४३२	४४१	-
गैंडा	४१०	-	४३४	-	-	६४५	-	-	-	-
कृष्णासार	-	-		२८५	३००	२७४	२३०	२५२	३२६	३४६

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७

पुनश्चः कोष्ठकमा रिक्त रहेको वर्ष सो वन्यजन्तुको गणना नभएको अवधि हो।

८.७९ दुर्लभ तथा लोपोन्मुख वन्यजन्तु संरक्षणका लागि १६ वटा बाघ, गैंडा, हात्ती, सालक, हिउँ चितुवा, गिद्ध, खरमजुर, घडियाल, हाब्रे, फिजेन्ट, सोंस, कस्तुरी मृग, सारस, लाटोकोसेरो, अर्ना र गौरीगाई वन्यजन्तु प्रजाति तथा पाँचऔंले, जटामसी, खयर, सिमल, दार, मौवा र हल्दु गरी ७ वनस्पति प्रजातिको संरक्षण कार्ययोजना तयार भई कार्यान्वयनमा रहेको छ।

८.८० आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा निजी र राष्ट्रिय वन गरी कुल १ करोड ४३ लाख क्युविक फिट गोलिया काठ उत्पादन भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ७२ लाख ११ हजार क्यूविक फिट काठ उत्पादन भएको छ।

८.८१ दिगो विकासको अवधारणा अनुसार विकास आयोजनालाई वातावरणमैत्री बनाउन आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ४० वटा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन, ४ वटा पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन (SEIA), २३ वटा त्यस्ता आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने प्रयोजनार्थ तयार गरिएको क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूची स्वीकृत गरिएको छ।

८.८२ विकासको कार्यक्रमलाई सहजीकरण गर्न आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ४२ वटा आयोजनाहरूलाई ५ सय ७४.०८ हेक्टर उपलब्ध गराइएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्म १६ आयोजनालाई कुल ६१६.६६ हेक्टर वन क्षेत्र उपलब्ध गराइएको छ। हाल सम्म १८ हजार ५ सय २२.५१ हेक्टर कुल वन क्षेत्र आयोजनालाई उपलब्ध गराइएको छ।

८.८३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १ सय ६८ हेक्टर अतिक्रमण हटाई वनको पुनस्थापना गरिएको छ भने कुल ४१ लाख १७ हजार बिरुवा उत्पादन/खरिद गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ७९७.०८ हेक्टर अतिक्रमण हटाई वनको पुनस्थापना गरिएको थियो। साथै, सोही आर्थिक वर्षमा कुल २ करोड ३४ लाख बिरुवा उत्पादन/खरिद तथा वितरण गरी २ हजार ९ सय ७३ हेक्टर क्षेत्रफलमा वृक्षारोपण गरिएको थियो।

८.८४ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा २ हजार ४ वनमा आधारित साना तथा लघु उद्योग प्रवर्द्धन गरिएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा ७ सय ६८ त्यस्ता उद्योग प्रवर्द्धन गरिएको छ ।

८.८५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा वन क्षेत्रका विभिन्न क्रियाकलापहरूबाट ५३ लाख श्रमदिन रोजगारी सृजना भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा थप १७ लाख ४९ हजार श्रमदिन रोजगारी सिर्जना भएको छ ।

८.८६ जडिबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी लिमिटेडद्वारा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ४४.८ टन सुगन्धित तेल उत्पादन र ४९ लाख ६५ हजार थान हर्वल केयर उत्पादन भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १६.५२ टन सुगन्धित तेल उत्पादन र ४७ लाख ७ हजार ४ सय ३२ थान हर्वल केयर उत्पादन भएको छ ।

८.८७ नेपालका वनस्पतिको पहिचान, व्यवस्थापन तथा स्वस्थानीय (In-situ) र परस्थानीय (Ex-situ) संरक्षण, अध्ययन तथा अनुसन्धान र अभिलेखीकरणको कार्य भइरहेको छ। यस अन्तर्गत हालसम्म राष्ट्रिय हर्बेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशालामा ५ हजार ७७ वनस्पति प्रजातिका १ लाख ६५ हजार हर्बेरियमका नमुना संरक्षण गरी नियमित व्यवस्थापन गरिनुको साथै आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को अन्त्यसम्म ३० हजार ७० हर्बेरियम नमुनाको डिजिटाइजेसन कार्य सम्पन्न भएको छ। चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्म २० हजार ५ सय ५ वटा हर्बेरियम नमुनाको डिजिटाइजेसन गरिएको छ।

तालिका ८(झ): नमुना परीक्षणको सङ्ख्या

	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
हर्बेरियम नमुनाको डिजीटाइजेसन सङ्ख्या	६९९९	५९४७	१२५७७	३००७०	२०५०५
विश्लेषण, प्रमाणीकरण तथा सिफारिस गरिएका जडिबुटी नमुनाको सङ्ख्या	१३१४	१६६७	१६१८	१५०७	१२६५

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७

८.८८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा विदेश निर्यातका लागि सहजीकरण गर्दै १ हजार ५ सय ७ जडिबुटीजन्य नमुना र सारतत्वको विश्लेषण, प्रमाणीकरण तथा सिफारिस गरिएको थियो भने चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १ हजार २ सय ६५ वटा नमुनाको विश्लेषण, प्रमाणीकरण तथा सिफारिस गरिएको छ।

८.८९ चुरे क्षेत्रको संरक्षणका लागि आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा राष्ट्रपति चुरे तराई मधेस संरक्षण कार्यक्रम अन्तर्गत ३७ जिल्लाका ३० मुख्य नदी प्रणालीमा २०३ गल्छी पहिरो र खहरे नियन्त्रण, १९.३३ कि.मि. नदी खोला किनारा व्यवस्थापन, भूमिगत जल पुनर्भरण र सतहमुनिको पानी उपयोगको लागि १०३ पुनर्भरण पोखरी, ७३.६ हेक्टर क्षेत्रमा हरित पेटिका निर्माण र ९९ हेक्टर भिरालो जग्गामा बहुवर्षिय खेती विस्तार गरिएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को फागुनसम्म ९८ गल्छी/पहिरो नियन्त्रण, ३८ भूमिगत जल पुनर्भरण र सतहमुनिको पानी उपयोग, १४.५९ कि.मी नदी तथा खोला किनारा व्यवस्थापन, २० स्थानमा तालतलैया/सिमसार संरक्षण एवम् व्यवस्थापन तथा १० स्थानमा पर्यापर्यटन प्रवर्द्धनका लागि पूर्वाधार निर्माण भएको छ।

काठको आयात र उत्पादन

८.९० आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा काठको आयात ३५.० प्रतिशतले घटेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा काठको आयात ७ लाख ८६ हजार क्यू.फिट रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ५ लाख १० हजार क्यूबिक फिट भएको थियो।

८.९१ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा निजी र राष्ट्रिय वनबाट गरी कुल १ करोड ४३ लाख क्यूबिक फिट गोलिया काठ उत्पादन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ७२ लाख ११ हजार क्यूबिक फिट काठ उत्पादन भएको छ।

संरक्षित क्षेत्रबाट प्राप्त आम्दानी

८.९२ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा २ लाख ६० हजार ५ सय ३५ जना विदेशी पर्यटक सहित जम्मा ५ लाख ५ सय ३७ जना पर्यटकले संरक्षित क्षेत्रमा भ्रमण गरेका थिए। त्यसैगरी

वनस्पति उद्यान र सदर चिडियाखानामा विदेशी सहित ११ लाख जनाले भ्रमण गरेका थिए। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ३,४३३ जना विदेशी पर्यटक सहित जम्मा १ लाख ३४ हजार ५४ जना पर्यटकले संरक्षित क्षेत्रमा र वनस्पति उद्यान तथा सदर चिडियाखानामा विदेशीसहित २ लाख ३३ हजार ५० जनाले भ्रमण गरेका छन्।

८.९३ संरक्षित क्षेत्रबाट आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु.३७ करोड ८३ लाख राजश्व सङ्कलन भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ३२ लाख ५७ हजार राजश्व सङ्कलन भएको छ।

तालिका ८(ञ): संरक्षित क्षेत्र भ्रमण गर्ने पर्यटक सङ्ख्या र संरक्षित क्षेत्रबाट सङ्कलित राजस्व

आर्थिक बर्ष	भ्रमण गर्ने पर्यटकको संख्या (आन्तरिक/बाह्य)	संरक्षित क्षेत्रबाट सङ्कलन भएको राजस्व (रु.हजारमा)
२०७७/७८*	१३४०५४	३२५७
२०७६/७७	५००५३७	३७८३००
२०७५/७६	७०६१११	७३९८९६
२०७४/७५	३४९१९३	३५०५४४
२०७३/७४	६०४०९१	५५२७३६
२०७२/७३	३८९२२३	३५०२०३
२०७१/७२	५१७०९५	५३८७१०
२०७०/७१	५५८५७७	५३०८५२
२०६९/७०	५१०२०५	४७१३३८
२०६८/६९	५०२०९२	१८६९७४
२०६७/६८	४५५२३७	२४८५०४
२०६६/६७	३८१७८९	१४०३८३
२०६५/६६	३४९१९५	१३५४२८
२०६४/६५	२९१०४०	११७८९८
२०६३/६४	२४५९१०	९४५५७

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७

भूमिसुधार

८.९४ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्म देशभरी सञ्चालनमा रहेका १२६ भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय मध्ये १०८ भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयमा विद्युतीय भू-अभिलेख सूचना एवं व्यवस्थापन प्रणाली (LRIMS) लागू गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को प्रथम आठ महिनासम्ममा थप १८ भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयमा उक्त प्रणाली विस्तार गर्ने कार्य

सम्पन्न हुने अवस्थामा छ। यसबाट जग्गा प्रशासनसम्वन्धी सेवा प्रवाहमा उल्लेख्य सुधार भएको छ।

८.९५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ५ सय ३२ स्थानीय तहको भू-उपयोग नक्सा डाटा तयार गरी सम्बन्धित स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण गरिएको छ। २ सय २१ स्थानीय तहको भू-उपयोग नक्सा डाटा तयार गर्ने कार्य जारी रहेको छ।

८.९६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १ हजार ४ सय ८३ हेक्टर गाउँ ब्लक नापी, ८ हजार ६ सय २० हेक्टर पुनःनापी र ३५ हजार ८ सय ५० हेक्टर द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त नापनक्सा पुनर्स्थापन कार्य सम्पन्न गरी ४८ हजार ७ सय जग्गाधनीलाई जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा वितरण गरिएको छ। पुनःनापी अन्तर्गत सहरी क्षेत्रमा डिजिटल प्रविधिबाट नापनक्सा गर्ने गरिएको छ। विशेष नापी अन्तर्गत द्वन्द्वबाट भूमि लगत क्षति भएको स्थानमा टोली परिचालन गरी नापनक्सा तयार गर्ने गरिएको छ। जग्गा धनी पूर्जा नपाएका जनताले नक्सा र जग्गाधनी पूर्जा प्राप्त गरी आर्थिक गतिविधि सञ्चालन गर्न सक्षम भएका छन्।

८.९७ नेपाल-भारत सीमा अन्तर्गत ८ हजार ५ सय ५३ पिल्लर रहेका छन। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा २ हजार ४ सय ४५ पिल्लर निर्माण भएका छन् भने १ हजार ६ सय ४२ पिल्लरको मर्मत सम्भार गरिएको छ।

८.९८ नापी कार्यालयहरूमा आधुनिक कम्प्यूटर प्रविधिबाट अनलाईन सेवा प्रवाह गर्न नापी कार्यालय कलङ्की, डिल्लीबजार र भक्तपुरमा नमुनाको रूपमा अनलाइन सेवा प्रवाह गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ। चावहिलमा अनलाइन सेवा प्रणाली कार्य गरिएको छ।

८.९९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म जग्गा प्रशासन सम्बन्धी कार्यलाई चुस्त दुरुस्त र सहज बनाउने उद्देश्यले स्थापना भएका भू-सेवा केन्द्रको माध्यमबाट जग्गाधनीले घरैबाट वा नजिकको भू-सेवा केन्द्रमा गई जग्गा सम्बन्धी कारोबार गर्न सक्ने गरी १९ स्थानमा भू-सेवा केन्द्र स्थापना गरिएको छ।

८.१०० भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीहरूको लगत सङ्कलन र सत्यापन कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २२ हजार ३१ भूमिहिन दलित, १ लाख ७५ हजार २ सय २ भूमिहिन सुकुम्बासी र ७ लाख ४३ हजार ५ सय २४ अव्यवस्थित बसोबासी गरी कुल ९ लाख ५१ हजार ४ सय ३६ निवेदन सङ्कलन गरिएको छ।

८.१०१ नापनक्सा तथा दर्ता बाँकी गाँउब्लक नापी, विशेष नापी, पुनः नापी तथा छुट नापी अभियानका रूपमा सञ्चालन गर्ने अभियान अन्तर्गत गाँउब्लक नापी, विशेष नापी र पुनः नापी गरी हालसम्म ७५ हजार ८ सय ४३ हेक्टर नापनक्सा सम्पन्न भएको छ।

८.१०२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सरकारी, सार्वजनिक तथा गुठी जग्गाको छानबिन गर्न गठित आयोगमा पर्न आएका उजुरीहरू छानविन गरी ३९ बिगाहा १५ कठ्ठा १८.५ धुर र व्यक्तिको नाममा दर्ता हुन गएको बाँके जिल्लाको १७ बिगाहा र काठमाडौं गोकर्णेश्वर गुठी अन्तर्गत रहेको ८ रोपनी ३ आना समेत गरी ४ सय ३९ बिगाहा जग्गा नेपाल सरकारको नाममा फिर्ता ल्याइएको छ।

८.१०३ चालु आर्थिक वर्षको पहिलो आठ महिनामा ४ सय २७ जनालाई नापनक्सा तथा भूमि प्रशासनसम्बन्धी छोटो तथा लामो अवधिका तालिम प्रदान गरिएको छ। हालसम्म ८ हजार २ सय ४३ जनाले उक्त विषयको तालिम प्राप्त गरेका छन।

८.१०४ नेपालको गौरव विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको उचाइ मापन कार्य स्वदेशी जनशक्ति बाटै सम्पन्न गरी उचाई (८,८४८.८६ मिटर) समेत घोषणा भएको छ।

८.१०५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल १६ हजार ३ सय २२ मुक्त हलिया परिवारमध्ये १२ हजार ८ सय २० परिवारको केन्द्रबाट पुनर्स्थापना, १,७३६ परिवारको लगत कट्टा, १,१३५ परिवारको पुनर्स्थापनाका लागि स्थानीय तहमा रु.२६ करोड १७ लाख ७८ हजार वित्तीय हस्तान्तरण भएको छ।

८.१०६ मुक्त हलियाको बसोबास व्यवस्थापन गर्न कञ्चनपुर जिल्लाको भिमदत्त नगरपालिकाको बागफाँटा र बाराकुण्डामा ५६ पक्की घर निर्माण भएका छन् त्यसैगरी लालझाडीमा ६० पक्की घर निर्माणका लागि जग्गा प्राप्त गरी निर्माण कार्य शुरु भएको छ।

८.१०७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कुल २७ हजार ५ सय ७० मुक्त कमैया परिवारमध्ये २७ हजार २१ परिवारको पुनर्स्थापना, २ सय ३७ परिवारको लगतकट्टा, ३ सय परिवारको पुनर्स्थापनाका लागि रु.२० करोड ८८ लाख ६७ हजार स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको छ। यो कार्यक्रम अन्तर्गत १९ हजार ५ सय ३१ जनालाई विभिन्न किसिमका सीप विकास तालिम प्रदान गरिएको छ।

८.१०८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ९ हजार ४ सय ९० कम्लहरी पहिचान गरिएकोमा २ हजार ३ सय ५२ जनालाई परिचय पत्र वितरण गरिएको छ।

९. उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति, पर्यटन र सँस्कृति

९.१ उद्योग क्षेत्रको विकास एवम् विस्तारको माध्यमबाट अर्थतन्त्रमा यस क्षेत्रको योगदान बढाउन औद्योगिक विकासका लागि उपयुक्त वातावरण निर्माण, उद्योग व्यवसायको स्थापना एवम् सञ्चालनमा प्रकृयागत सरलीकरण र सहजीकरणको साथै नियमन व्यवस्थालाई उद्योग व्यवसाय मैत्री बनाउँदै लगिएको छ। उद्योग व्यवसायको दर्ता एवम् सञ्चालन र उद्योग व्यवसायसँग सम्बन्धित सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको उपयोग गरी विद्युतीय प्रणाली (Online System) मार्फत सेवा प्रवाहलाई छरितो र प्रभावकारी बनाउँदै लगिएको छ।

९.२ व्यवसाय सञ्चालनको वातावरण सुधार गर्न नीतिगत, कानूनी, संरचनागत एवम् प्रकृयागत सुधारमा जोड दिइएको छ। सीमापार व्यापारलाई थप सहजीकरण गर्न खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग, पशु सेवा विभाग र प्लान्ट क्वारेन्टाइन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रलाई नेपाल राष्ट्रिय एकद्वार प्रणालीमा आबद्ध गरिएको छ। आपूर्ति व्यवस्थामा सहजीकरणका लागि नीतिगत एवम् कानूनी सुधारको साथै अति अत्यावश्यक वस्तुको सुरक्षित भण्डारण क्षमता विस्तार गर्दै लगिएको छ। अत्यावश्यक वस्तुको ढुवानी एवम् बजार अनुगमनमा जोड दिइएको छ।

९.३ मुलुकमा रहेको पर्यटकीय विकासको प्रचुर सम्भावनाको दिगो उपयोग गर्ने गरी नयाँ पर्यटकीय गन्तव्यको विकास गर्दै लगिएको छ। पर्यटकको औषत बसाई अवधि वृद्धि गर्न निजीक्षेत्र समेतको सहभागितामा नयाँ-नयाँ पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण भईरहेको छ। पर्यटन विकासको गति उत्साहजनक भइरहेको अवस्थामा अनायास कोभिड-१९ को महामारी फैलिदा पर्यटन क्षेत्र अति प्रभावित बन्न गएको छ। विनाशकारी भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त अधिकांश साँस्कृतिक एवम् पुरातात्विक महत्वका सम्पदाको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ। पशुपति, लुम्विनी र जनकपुर जस्ता महत्वपूर्ण धार्मिक एवम् साँस्कृतिक सम्पदाको विकासका लागि दीर्घकालीन योजना तर्जुमा एवम् प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइएको छ।

उद्योग क्षेत्र

९.४ औद्योगिक उत्पादन वृद्धि गरी कुल गार्हस्थ उत्पादनमा उद्योग क्षेत्रको योगदान बढाउँदै जाने नीतिअनुरूप औद्योगिक क्षेत्रको विकासका लागि नीतिगत, कानूनी र संस्थागत सुधार गरी प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता र तुलनात्मक लाभ भएका उद्योगमा लगानी गर्न जोड दिइएको छ। संघीय संरचनामा अन्तरदेशीय आर्थिक क्षेत्र, औद्यौगिक करिडोर, विशेष आर्थिक क्षेत्र र उद्योग

ग्राम लगायतका औद्यौगिक पूर्वाधारको स्थापनाको कार्य अगाडि बढाईएको छ। गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

९.५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को शुरुदेखि नै कोभिड-१९ संक्रमणको जोखिम कायमै रहेको कारण कुल लगानी प्रतिवद्धतामा कमी आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्ममा कुल लगानी प्रतिवद्धता रु.१ खर्ब २७ अर्ब ९१ करोड रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को सोही अवधिमा कुल लगानी प्रतिबद्धता रु.१ खर्ब १८ अर्ब १९ करोड कायम भएको छ। बैदेशिक लगानी प्रतिवद्धतामा समेत कोभिड-१९ को प्रतिकूल प्रभाव परेको देखिन्छ। गत आर्थिक वर्षको फागुनसम्मको तुलनामा चालु आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा कुल वैदेशिक लगानी प्रतिवद्धतामा १४ प्रतिशतले कमी आई रु.२५ अर्ब ५१ करोड कायम रहेको छ।

९.६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा उत्पादनशील उद्योगको कुल मूल्य अभिवृद्धि ३.९ प्रतिशतले वृद्धि हुने अनुमान छ।कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उत्पादनशील उद्योग क्षेत्रको योगदान ५.१ प्रतिशत पुग्ने अनुमान छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा औद्योगिक उत्पादनको योगदान पछिल्लो ५ वर्षमा वार्षिक औषत ५.४ प्रतिशत रहेको छ।

९.७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा उद्योग संख्याको आधारमा ठूला, मझौला र साना उद्योगको हिस्सा क्रमशः १४ प्रतिशत, २२.५ प्रतिशत र ६३.५ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी कुल लगानीको आधारमा ठूला, मझौला र साना उद्योगको हिस्सा क्रमशः ८६.५ प्रतिशत, ९ प्रतिशत र ४.५ प्रतिशत रहेको छ।

९.८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्म नेपालमा स्थापित उद्योगमा कुल लगानी रू. २१ खर्ब २६ अर्ब ६४ करोड ३ लाख रहेको थियो। ठूला, मझौला र साना उद्योग गरी कुल रोजगारी ६ लाख १६ हजार ८ सय ७९ हुने अनुमान गरिएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म उद्योगमा कुल लगानी रु.२२ खर्ब ४५ अर्ब २३ करोड पुगेको छ। ठूला, मझौला र साना उद्योगमा समेत गरी कुल रोजगारी ६ लाख २४ हजार ६ सय ६१ पुग्ने अनुमान गरिएको छ। प्रति उद्योग औषत रोजगारी संख्या ७५ जना हुने अनुमान छ।

तालिका ९(क): उद्योग दर्ता विवरण (लगानी रु.करोडमा)
(आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा)

स्केल	उद्योगको संख्या	कुल लगानी	स्थिर पुँजी	चालु पुँजी	प्रस्तावित रोजगारी (जना)	प्रति उद्योग रोजगारी
ठूला उद्योग	१,१९८	१९३,८५७.६	१८१,८५०.२	१२,००७.४	१६५,१९६	१३८
मझौला उद्योग	१,८८४	२०,४२५.७	१४,५४२.७	५,८८३.१	१६९,६४०	९०
साना उद्योग	५,३०२	१०,२३९.७	६,५८०.९	३,६५८.८	२८९,८२५	५५
जम्मा	८,३८४	२२४,५२३.०	२०२,९७३.७	२१,५४९.३	६२४,६६१	७५

स्रोत: उद्योग विभाग, २०७७

९.९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा दर्ता भएका उद्योगमध्ये संख्याको आधारमा उत्पादनमूलक उद्योग ३७.४ प्रतिशत, सेवामूलक उद्योग २६.९ प्रतिशत र पर्यटन उद्योग २२.१ प्रतिशत रहेका छन् भने बाँकी अन्य क्षेत्रका उद्योग रहेका छन्।

तालिका ९(ख): उद्योग वर्गीकरण अनुसार दर्ता र लगानी (रु.करोडमा)
(आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्मको)

उद्योगको वर्गिकरण	संख्या	कुल लगानी	स्थिर पूँजी	चालु पूँजी	रोजगारी
कृषि तथा वनजन्य	४९३	३,२२९.८	२,७५८.५	४७१.२	३७,८४०
निर्माण	५९	५,१४९.७	४,९९८.८	१५०.९	३,८१९
उर्जामूलक	४४२	१३४,०५०.७	१३१,४७४.७	२,५७६.०	३६,९३६
सूचना प्रशारण तथा सञ्चार	८१	५७१.९	४५१.२	१२०.७	४,७९१
उत्पादनमूलक	३,१३२	४७,९३८.७	३६,६२०.३	११,३१८.४	३३२,११५
खनिज	७०	७००.९	५८७.८	११३.१	७,२९६
सेवा	२,२५८	१६,१७४.७	१०,९६६.२	५,२०८.५	१२८,५६८
पर्यटन	१,८४९	१६,७०६.७	१५,११६.१	१,५९०.५	७३,२९६
जम्मा	८,३८४	२२४,५२३.०	२०२,९७३.७	२१,५४९.३	६२४,६६१

स्रोत: उद्योग विभाग २०७७

९.१० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा ऊर्जामूलक उद्योगमा सबैभन्दा बढी ५९.७ प्रतिशत लगानी प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ। उत्पादनमूलक उद्योगको लगानी प्रतिवद्धता २१.४ प्रतिशत रहेको छ। सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार क्षेत्रमा र खनिज उद्योगको लगानी प्रतिवद्धता ०.३ प्रतिशत मात्र रहेको छ।

९.११ विगत दश वर्षमा उद्योगमा भएको लगानी प्रतिवद्धता विश्लेषण गर्दा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सबैभन्दा बढी रु.३ खर्ब ५१ अर्ब लगानी प्रतिवद्धता प्राप्त भएको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष २०७०/७१ मा रु.२ खर्ब ८८ अर्ब र आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा रु.२ खर्ब ८३ अर्ब लगानी प्रतिवद्धता प्राप्त भएको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष २०६८/६९ मा सबैभन्दा कम रु.८४ अर्ब लगानी प्रतिवद्धता प्राप्त भएको देखिन्छ।

चार्ट ९(क): विगत १० वर्षमा वार्षिक रूपमा स्वीकृति प्राप्त उद्योगमा भएको लगानी प्रतिवद्धता

(रु.अर्बमा) (आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा)

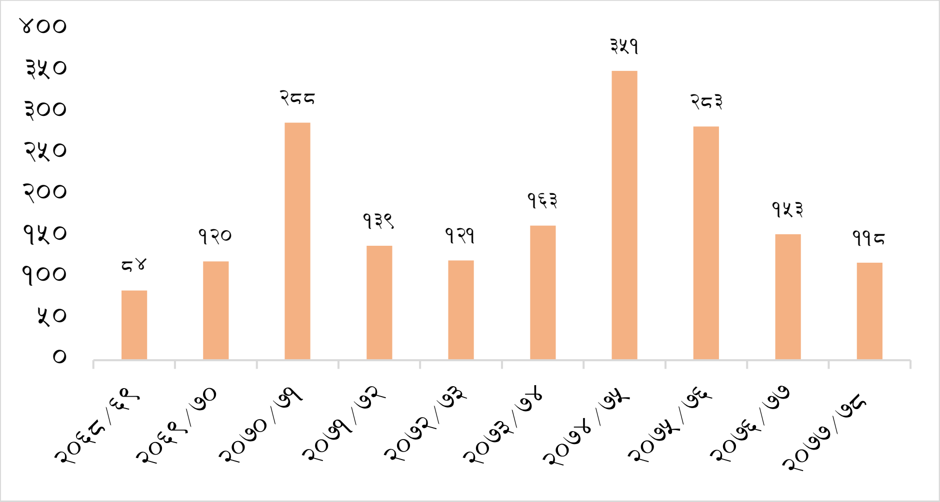

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७८

विदेशी लगानी

९.१२ लगानी बोर्ड नेपालबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा ३२ ठूला पूर्वाधारका परियोजनामा रु.१० खर्ब ८९ अर्ब १२ करोड ८९ लाख बराबरको लगानी स्वीकृत भएको छ भने उद्योग विभागबाट ५ हजार १ सय ८१ उद्योगमा रु.३ खर्ब ५७ अर्ब ८१ करोड बराबरको विदेशी लगानी प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ जसबाट २ लाख ७२ हजार ७ सय ९१ रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान छ।

९.१३ लगानी बोर्डबाट चालु आर्थिक वर्षमा तीन विभिन्न ठूला पूर्वाधारका परियोजनामा रु.३८ अर्ब ६७ करोड ९१ लाख विदेशी लगानी स्वीकृत भएको छ। उद्योग विभागबाट सोही अवधिमा १३३ उद्योगहरूमा रु.२५ अर्ब ५१ करोडको विदेशी लगानी प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ। जसबाट ३ हजार ७ सय ४० रोजगारी सिर्जना हुने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा उद्योग विभागबाट १७३ उद्योगमा रु.२९ अर्ब ६७ करोड लगानी भई रोजगारी सिर्जना ८ हजार ९ सय ६ हुने अनुमान रहेको थियो। यस वर्षमा दर्ता भएका विदेशी लगानीका

उद्योगमा साना उद्योग ६३ प्रतिशत, मझौला उद्योग २३ प्रतिशत र ठूला उद्योग १४ प्रतिशत रहेका छन्।

चार्ट ९(ख): वार्षिक रूपमा कुल प्रस्तावित विदेशी लगानी (रु.करोडमा)

(आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म)

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

९.१४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म उद्योग विभागबाट दर्ता भएका वैदेशिक लगानीको स्वीकृति पाएका उद्योगमध्ये उर्जामूलक उद्योग ३५ प्रतिशत, सेवामूलक उद्योग २० प्रतिशत, पर्यटन उद्योग १९ प्रतिशत र उत्पादनमूलक उद्योग १७ प्रतिशत रहेका छन्। निर्माण उद्योगमा १ प्रतिशत भन्दा कम लगानी स्वीकृति भएको छ। रोजगारी सिर्जनाको प्रतिवद्धता उत्पादनमूलक उद्योगमा सबैभन्दा बढी छ भने निर्माण उद्योगमा सबै भन्दा कम रहेको छ।

तालिका ९(ग): वर्गीकरणका आधारमा विदेशी लगानी स्वीकृत भएका उद्योगहरूको विवरण

(आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा)

वर्गीकरण	संख्या	कुल विदेशी लगानी (रु.करोडमा)	प्रस्तावित रोजगारी
कृषि तथा वनजन्य	२९०	७४४	१०४८२
निर्माण	४६	२९८	३२२६
उर्जा मूलक	८७	१२८८१	११५९५
सूचना, प्रसारण तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित	१०१	१०४१	५२०५
उत्पादन मूलक	१२०७	६०७४	१०२९५६
खनिज	७२	७९८	८७८६
सेवा	१७१२	७११९	७२५७२
पर्यटन	१६६६	६८२६	५७९६९
कुल	**५१८१**	**३५७८१**	**२७२७९१**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

९.१५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा लगानी स्वीकृतिको आधारमा सबैभन्दा बढी विदेशी लगानी सेवा क्षेत्रमा ३३.० प्रतिशत, पर्यटन क्षेत्रमा ३२.२ प्रतिशत र उत्पादनमूलक क्षेत्रमा २३.३ प्रतिशत रहेको छ। निर्माण क्षेत्रका उद्योगमा सबैभन्दा कम वैदेशिक लगानी भएको छ।

९.१६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा विदेशी लगानीको स्वीकृति पाएका कुल उद्योग मध्ये देशगत आधारमा सबैभन्दा बढी लगानी चीनबाट ४६.८ प्रतिशत र त्यसपछि भारतबाट २७.४ प्रतिशत भएको छ। उद्योग संख्याको आधारमा समेत सबैभन्दा बढी उद्योगमा लगानी चीनका लगानीकर्ताबाट (३५.५) प्रतिशत र त्यसपछि भारतका लगानीकर्ताबाट (१५.४) प्रतिशत भएको छ।

तालिका ९(घ): देशगत रूपमा विदेशी लगानी (आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म)

क्र.सं.	देश	संख्या	कुल विदेशी लगानी (रु.करोडमा)	प्रस्तावित रोजगारी
१	चीन	१,८३९	१६,७५८	८५,६९४
२	भारत	८०२	९,८१७	७३,४६४
३	यु.के.	२०५	१,८६४	१३,४५५
४	यु.एस.ए.	४२२	१,४८७	१८,८४८
५	दक्षिण कोरिया	३६०	१,२७३	११,९५४
६	सिंगापुर	५३	६२२	३,५५३
७	यु.ए.ई.	२३	३७६	१,८७७
८	मोरिसस	११	३४३	१,०५५
९	क्यानाडा	४७	३३४	२,४७८
१०	जापान	२७५	३२३	१०,४१९
११	अन्य बाँकी	११४४	२५८५	४९९९४
	जम्मा	५,१८१	३५,७८१	२७२,७९१

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

९.१७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा विदेशी लगानी स्वीकृति पाएका उद्योग सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा ८१.८ प्रतिशत र सबैभन्दा कम लुम्बिनी प्रदेश र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा क्रमश: १.४ र ०.९ प्रतिशत रहेका छन्।

तालिका ९(ङ): विदेशी लगानी स्वीकृति पाएका उद्योगहरूको प्रदेशगत विवरण (संख्या)
(शुरुदेखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म)

प्रदेश	साना	मझौला	ठूला	जम्मा
प्रदेश नं. १	६१	४३	२५	१२९
प्रदेश नं. २	८५	३६	४१	१६२
बागमती	३६७५	३८८	१७५	४२३८
गण्डकी	३६९	२९	४५	४४३
लुम्बिनी	३७	१८	१९	७४
कर्णाली	७३	११	४	८८
सुदूरपश्चिम	४१	१	५	४७
जम्मा	**४३४१**	**५२६**	**३१४**	**५१८१**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

लघु उद्यम

९.१८ स्थानीयस्तरमा उद्यमशीलताको विकासको साथै गरिबीको रेखामुनि रहेका युवा तथा महिला र वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका वा स्वदेशमा रोजगारी गुमाएका बेरोजगार व्यक्ति, लघु उद्यम विकास कार्यक्रमबाट लाभान्वित भएका छन्। लघु उद्यम विकास कार्यक्रमबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा कुल ५८ हजार ७ सय ९६ सम्भावित लघु उद्यमी पहिचान भएका छन् जसमध्ये ५७ हजार १ सय ५१ जना सम्भावित लघु उद्यमी छनौट भई २२ हजार ७ सय ८७ जनाले उद्यमशिलता विकास र ११ हजार ६ सय ३ जनाले प्राविधिक सीप विकास तालिम प्राप्त गरिसकेका छन्। यस कार्यक्रममा लघु उद्यमी सिर्जना तथा स्तरोन्नतिका लागि ७ सय ३० स्थानीय तहमा १ हजार ३ सय ६४ जना उद्यम विकास सहजकर्ता परिचालित भएका छन्।

घरेलु उद्योग

९.१९ घरेलु तथा साना उद्योग विकास कार्यक्रम मार्फत उद्यमीका लागि सीपमुलक तालिम, महिला उद्यमीलाई कर्जामा पहुँच लगायतका कार्यक्रम सञ्चालित छन्। यसबाट सीमान्तकृत वर्ग र समुदायमा उद्यमशीलता विकास एवम् क्षमता अभिवृद्धि गरी स्वरोजगारी तथा रोजगारी सिर्जनामा सहयोग पुगेको छ।

कम्पनी दर्ता

९.२० अनलाईन प्रणालीबाट कम्पनी दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। कम्पनी प्रशासनसम्बन्धी सूचना र तथ्याङ्क सूचना प्रविधिमा आधारित बनाइएको छ। एकल विन्दु सेवा केन्द्रमा समेत विदेशी लगानीका कम्पनी दर्ता गर्न सकिने व्यवस्था कार्यान्वयनमा आएको छ।

९.२१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म थप नयाँ २० हजार ७ सय ४८ कम्पनी दर्ता भएका छन्। गत आर्थिक वर्षमा कुल १८ हजार ६ सय ५३ कम्पनीहरू दर्ता भएका थिए। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को तुलनामा चालु आर्थिक वर्षमा कम्पनी दर्ता हुने संख्यामा ११ प्रतिशत वृद्धि भएको छ।

चार्ट ९(ग): कम्पनी दर्ताको संख्या (आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म)

स्रोतः कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, २०७७

औद्योगिक क्षेत्र

९.२२ लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना गर्ने, उद्योग धन्दाको विकास र विस्तार गर्ने, उपलब्ध श्रोत साधनको उपयोग तथा परिचालन गर्ने, औद्योगिक उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने, रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने, आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने, व्यापार घाटा न्यूनीकरण गर्ने, समग्र आर्थिक वृद्धि र विकासमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले औद्योगिक क्षेत्रको स्थापना र सञ्चालन हुदै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा १० वटा औद्योगिक क्षेत्र भित्र स्थापित ६८६ उद्योग मध्ये ६१२ उद्योग सञ्चालनमा रहेका छन् भने ३७ निर्माणाधीन र ३७ उद्योग बन्द रहेका छन्। सञ्चालनमा रहेका उद्योगबाट १८ हजार ७ सय ५५ जनाले प्रत्यक्ष रोजगारी प्राप्त गरेका छन्।

९.२३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा सञ्चालनमा रहेका १० वटा औद्योगिक क्षेत्रमा नेपाल सरकारको तर्फबाट रु.१ अर्व २४ करोड १८ लाख र निजी क्षेत्रको रु.१९ अर्व ५३ करोड ८३ लाख गरी जम्मा रु.२० अर्व ७८ करोड १ लाख लगानी रहेको छ ।

९.२४ सरकारको नीतिअनुसार देशका विभिन्न स्थानमा १५ नयाँ औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गर्ने प्रस्ताव भएकोमा प्रदेश नं. १ झापाको दमकमा, बागमती प्रदेशमा मकवानपुरको मयूरधाप र चित्तवनको शक्तिखोरमा, लुम्बिनी प्रदेशमा रूपन्देहीको मोतिपुर र दाङ्गको लक्ष्मीपुर, बाँकेको नौबस्तामा तथा सुदूरपश्चिम प्रदेशमा कञ्चनपुरको दैजीहेला गरी ७ औद्योगिक क्षेत्र चालु आर्थिक वर्षमा घोषणा भई औद्योगिक क्षेत्र स्थाप्नाको प्रारम्भिक कार्य अगाडि बढाइएको छ।

औद्योगिक ग्राम

९.२५ सबै स्थानीय तहमा औद्योगिक ग्राम स्थापना गर्ने नीतिअनुरूप आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ४५ औद्योगिक ग्राम स्थापनाकालागि प्रस्ताव स्वीकृत भएका थिए। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २९ औद्योगिक ग्राम थप भई जम्मा ७४ औद्योगिक ग्रामको प्रस्ताव हालसम्म स्वीकृत भएको छ।

९.२६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म औद्योगिक ग्राम घोषणा भएका मध्ये प्रदेश नं १ मा ८, प्रदेश नं २ मा ६, बागमती प्रदेशमा ८, गण्डकी प्रदेशमा २३, लुम्बिनी प्रदेशमा १४, कर्णाली प्रदेशमा ६ र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा ९ औद्योगिक ग्रामको प्रस्ताव स्वीकृत भएको छ।

९.२७ "औद्योगिक ग्राम घोषणा तथा सञ्चालनसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ मा संशोधन गरी औद्योगिक ग्रामको कुल निर्माण लागतको ४० प्रतिशत वा तीन करोड मध्ये जुन कम हुन्छ सो रकम नेपाल सरकारको तर्फबाट औद्योगिक ग्राम घोषणा भएका स्थानीय तहलाई अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था राखिएको छ ।

विशेष आर्थिक क्षेत्र

९.२८ निर्यातमूलक उद्योगलाई एकै स्थानबाट पूर्वाधार लगायतका सेवा उपलब्ध गराउन प्रत्येक प्रदेशमा विशेष आर्थिक क्षेत्र स्थापना गर्ने नेपाल सरकारको नीतिअनुसार हालसम्म भैरहवा, सिमरा र पाँचखालमा विशेष आर्थिक क्षेत्र स्थापना भएका छन्। सिमरा विशेष आर्थिक क्षेत्रको ब्लक (क) को अधिकांश भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। कैलाली जिल्लाको हरैया र बर्दिया जिल्लाको राजापुरमा विशेष आर्थिक क्षेत्र स्थापना एवं सञ्चालनको लागि विस्तृत इन्जिनियरिंङ अध्ययन एवंम् वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनसम्बन्धी कार्य सम्पन्न भएको छ। भैरहवा विशेष आर्थिक क्षेत्र, रूपन्देहीमा हालसम्म ४ वटा उद्योग संचालनमा आएका छन्। यसबाट २५० रोजगारी सिर्जना भएको छ।

बौद्धिक सम्पत्ति

९.२९ आर्थिक वर्ष २०७७ फागुनसम्ममा उद्योग विभागमा औद्योगिक बौद्धिक सम्पत्तिको रूपमा ५४ हजार ९ सय ४ ट्रेडमार्क दर्ता छन्। विभिन्न ८० पेटेन्ट र २२५ डिजाइन उद्योग विभागमा दर्ता भएका छन्। उपर्युक्त मध्ये १६८९ ट्रेडमार्क,१पेटेन्ट र २१ डिजाइन औद्यौगिक सम्पत्तिको रूपमा दर्ता भएका छन्। औद्यौगिक बौद्धिक सम्पत्तिको रूपमा दर्ता भएका कुल ट्रेडमार्क मध्ये स्वदेशी र विदेशी ट्रेडमार्कको संख्या क्रमश: ५३.१ प्रतिशत र ४६.९ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ९(च): औद्योगिक बौद्धिक सम्पत्तिको विवरण (आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म)

आ.ब.	ट्रेडमार्क संख्या			पेटेन्ट संख्या			डिजाइन संख्या		
	स्वदेशी	विदेशी	कुल	स्वदेशी	विदेशी	कुल	स्वदेशी	विदेशी	कुल
२०६५/६६ सम्म	१६६६२	१२७१५	२९३७७	३१	३९	७०	३८	४३	८१
२०६६/६७	८८९	६७५	१५६४	१	०	१	०	०	०
२०६७/६८	८५०	६५७	१५०७	१	०	१	०	०	०
२०६८/६९	४५६	१२३०	१६८६	१	०	१	४	३	७
२०६९/७०	१४७३	१०८९	२५६२	१	०	१	१३	१	१४
२०७०/७१	१०८४	९२०	२००४	०	०	०	१	०	१
२०७१/७२	१०८०	९९२	२०७२	१	०	१	६	५	११
२०७२/७३	१०३२	१३६६	२३९८	०	०	०	८	३	११
२०७३/७४	१०२०	१२६०	२२८०	०	०	०	५	१६	२१
२०७४/७५	१०४७	१२२४	२२७१	२	०	२	४	४	८
२०७५/७६	१२५६	११७५	२४३१	२	०	२	२१	७	२८
२०७६/७७	१५५२	१५११	३०६३	०	०	०	७	१५	२२
२०७७/७८*	७५८	९३१	१६८९	१	०	१	७	१४	२१
जम्मा	२९१५९	२५७४५	५४९०४	४१	३९	८०	११४	१११	२२५

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

खानी तथा उत्खनन्

९.३० खनिज स्रोतको प्रचुर सम्भावना भएको खानीक्षेत्रको नक्साङ्कन, अन्वेषण र उत्खननको कार्य अगाडि बढाइएको छ। उदयपुरको कम्पुघाटमा म्याग्नेसाइट, बैतडीमा फोस्फराइट, गोरखामा तामा, बागमती प्रदेशको सिन्धुली मरिण खोला क्षेत्रमा नदीजन्य निर्माणसम्बन्धी खनिज, दैलेख लगायत सम्भाव्य स्थानमा पेट्रोलियम पदार्थको अन्वेषण सम्बन्धी कार्य भएका छन्। साथै, यस क्षेत्रमा स्ट्रकचरल, स्ट्राटाग्राफि एण्ड बेशिन एनलाइसिस, भौगर्भिक सेक्सन मेजरमेन्ट, फिल्ड अध्ययन लगायतका कार्य सम्पन्न गरिएको छ।

९.३१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा झापाको भद्रपुरमा सय वर्ग कि.मि. क्षेत्रमा भू-ईन्जिनियरिङ्ग तथा भू-वातावरणीय अध्ययन तथा नमुना संकलन र अर्घाखाँची जिल्लाको १० वर्ग कि.मि. क्षेत्रमा बहुमुल्य पत्थर (ज्यास्पर) सर्भे तथा सम्भाव्यताको अध्ययन कार्य सम्पन्न भएको छ। साथै ड्रोन प्रविधिको प्रयोगद्वारा पाल्पा, रोल्पा तथा तनहुँ जिल्लाका ६ विभिन्न खानीको प्राविधिक तथा वातावरणीय अनुगमन कार्य सम्पन्न भएको छ।

९.३२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा दैलेख र सुर्खेत लगायत विभिन्न जिल्लामा जियोलोजिकल सर्भे, पेट्रोलियम जियोलोजिकल सर्भे र जियोकेमिकल सर्भे सम्पन्न भएको छ भने पेट्रोलियम अन्वेषणका लागि १० विभिन्न अन्वेषण खण्डको भौगर्भिक नक्साको डिजिटल

डाटावेस तयार भएको छ। नक्साको स्तरोन्नतिका लागि विभिन्न स्थानको थप तथा विस्तृत भौगर्भिक सर्वेक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ।

९.३३ भूकम्पीय सूचनाको गुणस्तर अभिवृद्धि भई भूकम्पको स्थान, समय र गहिराईको सूचना प्रभावकारी रूपमा सम्प्रेषण गर्न सकिने अवस्था सिर्जना भएको छ। २०७२ सालको भूकम्प अघि नेपालको भूकम्पीय निगरानी २१ वटा साइस्मिक स्टेशन तथा २९ जि.पि.एस. स्टेशनबाट भइरहेकोमा त्यसयता भूकम्प मापन गर्ने सञ्जालको उल्लेख्य विस्तार भएको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा ४२ वटा साइस्मिक स्टेशन तथा ५१ वटा जि.पि.एस. स्टेशन सञ्चालनमा रहेका छन्।

गुणस्तर तथा नापतौल

९.३४ उपभोक्तालाई गुणस्तरीय वस्तु उपलब्ध गराउन, निकासीमा सहजता ल्याउन र अन्तर्राष्ट्रियरूपमा समेत मान्यता प्राप्त गर्न वस्तु, पदार्थ तथा सेवाको गुणस्तरमा उपभोक्तालाई आश्वस्त पार्ने काम हुदै आएको छ। यसै सन्दर्भमा जी. आइ. सिट, बिजुलीको तार, ग्याँस चुल्होको पाइप र सिमेन्टको लागि ग्रेडिंङ सम्बन्धी नेपाल गुणस्तर अनिवार्य गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म नेपाल गुणस्तर परिषदबाट ३१ नेपाल गुणस्तर पारित गरिएको छ। यस अवधिमा जम्मा १०२६ गुणस्तर मापदण्ड तर्जुमा भई विभिन्न ३२ वस्तुलाई इजाजत र प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ।

९.३५ उद्योगबाट उत्पादित तथा बजारमा बिक्री हुने नेपाल गुणस्तर चिन्ह अंकित बस्तुको गुणस्तर नियन्त्रणको कार्य भइरहेको छ। उपभोक्ताको हक हित संरक्षण गर्न चालु आर्थिक वर्षमा १३ हजार ८ सय ५२ व्यापारी/व्यवसायीको नापतौल एवम् नापतौल यन्त्र जाँच भएकोमा अनियमित नापतौल तथा नाप्ने तौलने यन्त्र प्रयोग गर्ने १२ हजार ९ सय ६३ व्यापारी/व्यवसायीलाई कारवाही भएको छ। पेट्रोलियम पदार्थ वितरण गर्ने २ हजार ८ सय ७० पम्पको जाँच सम्पन्न भएको छ। त्यसैगरी ६ हजार ५ सय ५१ ट्याक्सीको मिटर र १ सय ८७ ट्यांङ्करको जाँच सम्पन्न भएको छ।

९.३६ वैज्ञानिक नापतौल प्रयोगशाला र भौतिक तथा रासायनिक विश्लेषण प्रयोगशालाको विस्तार भएको छ। चालु आर्थिक वर्षमा २ हजार ३ सय २७ नमुनाको विश्लेषण तथा परीक्षण र १ हजार ६७ थरिको विभिन्न वैज्ञानिक उपकरणको क्यालिब्रेसन सेवा प्रदान गरिएको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा ३ हजार ६ सय ७८ नमुनाको विश्लेषण तथा परीक्षण गरिएको र १ हजार ३ सय ३६ विभिन्न वैज्ञानिक उपकरणको क्यालिब्रेसन सेवा प्रदान गरिएको थियो।

व्यवसाय सञ्चालन सहजतामा सुधार

९.३७ चालु आर्थिक वर्षमा व्यवसाय सञ्चालनमा थप सहजता ल्याउन तथा व्यवसाय सञ्चालनको वातावरणमा सुधार गर्न नीतिगत, कानूनी, संरचनागत एवं प्रकृयागत सुधारलाई निरन्तरता दिइएको छ। व्यवसाय दर्तालाई सरल एवम् सहज बनाउन उद्योग व्यवसाय दर्ताको आवेदन अनलाइन प्रणालीबाट गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइएको छ। उद्योग व्यवसाय दर्ताका लागि आवश्यक प्रबन्ध पत्र र नियमावली लगायतका सम्पूर्ण कागजात अनलाइन प्रणालीबाट पेश गर्न सकिने व्यवस्था मिलाइएको छ।

९.३८ सबै भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयबाट प्रवाह हुने भूमि प्रशासनसम्बन्धी सेवालाई भू-अभिलेख सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको माध्यमबाट सेवाग्राहीले घरमै बसी अनलाइन प्रणालीबाट लिन सक्ने गरी व्यवस्था मिलाउने योजना अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा १९ भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयमा रहेको भू-अभिलेख सूचना प्रणालीमा सार्वजनिक पहुँचको व्यवस्था (Public Access Module) आबद्ध गरी सेवाग्राहीले घरमै बसी जग्गा प्रशासनसम्बन्धी सबै सेवा लिन सक्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।

९.३९ सबै नापी कार्यालयमा नेपाल भू-सूचना प्रणाली लागू गरी मेरो कित्ता एप्सको माध्यमबाट कित्तानापी नक्शा लगायतका सेवा विद्युतीय प्रणाली मार्फत प्राप्त हुने व्यवस्था मिलाउने योजना अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा ४ नापी कार्यालयबाट उक्त सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाई सकिएको छ।

९.४० कर प्रशासन सुधारलाई निरन्तरता दिई अनलाइन कर प्रणालीको माध्यमबाट कर भुक्तानीका लागि लाग्ने समय र लागत उल्लेख्य मात्रामा घटाइएको छ। सेवाग्राहीले चाहेको बखत कर चुक्ता प्रमाण लिन सक्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।

९.४१ चालू आर्थिक वर्षमा खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग, पशु सेवा विभाग र प्लान्ट क्वारेन्टाइन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रलाई नेपाल राष्ट्रिय एकद्वार प्रणालीमा आवद्ध गरी सीमा पार व्यापारलाई थप सहजीकरण गरिएको छ। साथै निकासी पैठारीका लागि आवश्यक पर्ने अनुमति पत्र (EXIM Code) को नवीकरण अनलाईन प्रणालीबाटै हुने व्यवस्था मिलाइएको छ। भन्सार विभागमा रहेको प्रयोगशालाको क्षमता विस्तार गर्नुको साथै, नेपालगञ्ज भन्सार कार्यालयमा प्रयोगशाला स्थापना गरिएको छ। विराटनगरमा सुविधा सम्पन्न एकीकृत जाचँचौकी निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

वाणिज्य क्षेत्र

९.४२ विश्व व्यापार संगठनका उद्देश्य र मान्यता अनुरूप स्वच्छ व्यापारिक क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि सेफगाड्र्स, एन्टी डम्पिङ्ग तथा काउण्टरभेलिङ्ग सम्बन्धी ऐन, २०७६ र सेफगाड्र्स, एन्टी डम्पिङ्ग तथा काउण्टरभेलिङ्ग नियमावली, २०७७ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

९.४३ उत्पत्तिको प्रमाणपत्र जारी गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। नेपालबाट निर्यातका लागि सम्भाव्य वस्तुहरूमध्ये काठ तथा ढुङ्गाको सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको छ।

९.४४ नेपाल भारत अन्तरसरकारी उपसमिति र वाणिज्य सचिवस्तरीय नेपाल भारत अन्तरसरकारी समितिको बैठक सम्पन्न भएको छ। उक्त बैठकमा विद्यमान नेपाल भारत वाणिज्य सन्धी, २००९ को पुनरावलोकन, नेपाल भारत पारवहन सन्धी, १९९९ र रेलसेवा सम्झौता, २००४ को संशोधन लगायतका द्विपक्षीय व्यापार, पारवहन र लगानीसम्बन्धी विषयमा विस्तृत छलफल भएको छ।

९.४५ भारतको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा नेपालगञ्जमा एकीकृत जाँच चौकी निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको छ। सुदूरपश्चिमको दोधारा चाँदनीमा एकीकृत जाँच चौकीको निर्माणस्थल पहिचान भएको छ।

९.४६ नेपाल-चीन व्यापार संयुक्त कार्यदलको बैठक बसी आपसी समन्वय र सहयोगमा व्यापार पूर्वाधार निर्माण एवम् विस्तार र व्यापार सहजीकरण गर्ने सहमति भएको छ।

९.४७ रसुवाको टिमुरे स्थित सुक्खा बन्दरगाहको निर्माण भइरहेको छ। नेपाल-चीन सीमामा अवस्थित मुस्ताङ्गको कोरालामा व्यापार पूर्वाधार विकासको लागि चिनीया पक्षसँगको सहकार्यमा सम्भाव्यता अध्ययन प्रक्रिया शुरु भएको छ।

९.४८ नेपाल-संयुक्त राज्य अमेरिका व्यापार र लगानी फ्रेमवर्क सम्झौता (टीफा) अन्तर्गतको व्यापार र लगानीसम्बन्धी काउन्सिलको पाँचौं बैठकमा द्विपक्षीय व्यापार र लगानीका विविध पक्षमा छलफल भई दुई देश बीचको व्यापार प्रवर्द्धन र सहयोग विस्तारका लागि सहकार्यलाई निरन्तरता दिने सहमति भएको छ।

९.४९ नेपाल र बंगलादेशबीच वाणिज्य सचिवस्तरीय बैठकमा दुई देशबीच पारवहन, हवाई सेवा र रेलमार्गबाट सम्पर्क सञ्जाल बढाउने, दोहोरो करमुक्ति सम्झौताको कार्यान्वयन गर्ने र जलविद्युतमा लगानी बढाउने विषयमा सहमति भएको छ। साथै, औषधीजन्य वस्तुको निर्यात र सौविध्यपूर्ण व्यापार सम्झौताका विषयमा समेत छलफल अघि बढाउने सहमति भएको छ।

९.५० कोभिड-१९ ले व्यापार क्षेत्रमा पारेको प्रभाव र सो विषयका लागि चालिनुपर्ने सुधारको रणनीतिक अध्ययन सम्पन्न भएको छ। त्यसैगरी अल्पविकसित मुलुकबाट स्तरोन्नती हुँदा नेपालको वाणिज्य क्षेत्रमा पर्ने प्रभावको वारेमा अध्ययन गरी आगामी दिनमा अवलम्बन गर्नुपर्ने रणनीतिका लागि सुझाव प्राप्त भएको छ।

९.५१ सुर्खेत, धनगढी र हेटौंडामा सम्बन्धित प्रदेशका उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालयको सहभागितामा सरकारी तथा निजी क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँग व्यापार तथा निर्यात प्रवर्द्धनका विविध विषयमा प्रदेशस्तरीय प्रशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

९.५२ विश्व व्यापार संगठनको व्यापार सहजीकरण सम्झौतामा उल्लेखित प्रावधानमध्ये कार्यान्वयन हुन बाँकि प्रावधान कार्यान्वयनका लागि विभिन्न दातृ निकाय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय निकायका साझेदारसँग समन्वय गरी प्राविधिक सहायता लिने प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ।

९.५३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म जम्मा २० हजार ६ सय ३९ व्यापारिक फर्म दर्ता तथा नवीकरण गरिएको छ जसमध्ये प्राइभेट फर्म १८ हजार ९ सय ८६, साझेदारी ७ सय १२, एजेन्सी ९२ र कम्पनी ८ सय ४९ रहेका छन्। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा जम्मा ३० हजार ६ सय ४० फर्म दर्ता तथा नवीकरण भएका थिए।

आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण

९.५४ प्राइभेट फर्म रजिष्ट्रेशन (तेह्रौ संशोधन) नियमावली, २०७७ र बजार अनुगमन कार्यविधि, २०७७ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

९.५५ दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सेवा, अत्यावश्यक औषधी तथा उपकरण, पेट्रोलियम पदार्थ लगायतका वस्तु तथा सेवाको देशव्यापीरूपमा सर्वसुलभ आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइएको छ। बजार प्रणालीलाई स्वच्छ, प्रतिस्पर्धी र उपभोक्ताप्रति जिम्मेवार बनाउने नीतिअनुरूप आपूर्ति प्रणाली सुधार हुनाको साथै भण्डारण क्षमता समेत वृद्धि हुँदै गएको छ। संघ तथा सबै प्रदेशमा गरी ३ लाख १० हजार मेट्रिक टन क्षमताको खाद्य भण्डारण गृह निर्माण तथा व्यावसायिक बिक्री कक्ष स्थापना गर्न खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड मार्फत प्रत्येक प्रदेशमा कम्तीमा एउटा अत्याधुनिक गोदामघरको निर्माण र मौजुदा गोदामको मर्मत सम्भार गर्ने कार्य भइरहेको छ।

९.५६ प्रादेशिक संरचना बमोजिम प्रत्येक प्रदेशमा कम्तीमा ९० दिनको माग धान्न सक्ने क्षमताका अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका वातावरणमैत्री एवम् सुरक्षित पेट्रोलियम पदार्थ भण्डारण गृह निर्माण कार्य

शुरु गरिएको छ। भैरहवामा ४ हजार किलो लिटर भण्डारण क्षमता विस्तार गर्ने कार्य शुरु भएको छ।

९.५७ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड मार्फत वार्षिक १६ हजार ४ सय मेट्रिक टन खाद्यान्न ढुवानी गर्ने लक्ष्य रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारबाट तोकिएका दुर्गम हिमाली तथा पहाडी २४ जिल्लाहरूका लागि ७ हजार ८ सय ९६ मेट्रिक टन खाद्यान्न ढुवानी गरिएको छ।

९.५८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा भण्डारण र सार्क खाद्य सुरक्षा बैंकमा ३१ हजार ९ सय ३२ मेट्रिक टन खाद्यान्न मौज्दात रहेको छ।

९.५९ कर्णाली प्रदेशका जुम्ला, डोल्पा, हुम्ला, मुगु र कालीकोट जिल्लामा प्रत्येक जन्म (सुत्केरी मातृपोषण) र मृत्यु (सामाजिक संस्कार) का लागि खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड मार्फत २० के.जी. चामल निःशुल्क वितरण गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत, चालु आर्थिक वर्षमा ४०.६४ मेट्रिक टन चामल वितरण गरिएको छ। कर्णाली प्रदेश लगायत बिभिन्न जिल्लामा उत्पादित सिमी, तिते फापर लगायतका स्थानीय उत्पादन काठमाडौं लगायतका शहरी क्षेत्रमा बिक्री वितरण भइरहेको छ।

९.६० कण्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गत मुलुकका २२ दुर्गम जिल्लामा आयोडिनयुक्त नुनको सहज, सरल र सुलभ आपूर्ति हुदै आएको छ। आयोडिनको कमीबाट उत्पन्न हुने समस्या न्यूनीकरणका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म दुर्गम जिल्लामा ६१ हजार १ सय ९९ क्वीन्टल नुन ढुवानी गरिएको छ भने गत आर्थिक वर्षमा जम्मा ८५ हजार ८ सय ९६ क्वीन्टल नुन ढुवानी भएको थियो।

९.६१ पेट्रोलियम पदार्थको आपूर्तिमा सहजता ल्याउन मोतिहारीदेखि अमलेखगञ्जसम्म बिछ्याइएको पेट्रोलियम पाईपलाइनलाई चितवनको लोथरसम्म विस्तार गर्न र चितवन टर्मिनल निर्माण गर्ने सम्बन्धमा प्राविधिक टोलीबाट अध्ययन सम्पन्न भएको छ ।

९.६२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा सञ्चालनमा रहेका इन्धन डिपो तथा हवाई इन्धन डिपोहरू अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुरूपको भए नभएको यकिन गरी पुनरसंरचनाका लागि नक्शाङ्कन सुरक्षा तथा वातावरणीय स्थितिको आँकलन गरी आधुनिकीकरण गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिएको छ।

९.६३ सवारी तथा ढुवानी ट्रयाकिङ्ग प्रणाली जडान गरी पेट्रोलियम पदार्थको ढुवानीमा संलग्न ट्याङ्कर तथा ट्रक अनुगमन गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिएको छ।

९.६४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म २ हजार ४ सय ३९ फर्मको बजार अनुगमन गरी नियम विपरित कार्य गर्ने ८ सय १२ फर्मलाई जरिवाना गर्नुको साथै रु.३ करोड ७३ लाख १५ हजार ३ सय ९२ मूल्य बराबरको गुणस्तरहिन सामग्री नष्ट गरिएको छ ।

तालिका ९(छ): पेट्रोलियम पदार्थको आयातको स्थिति (आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा)

आयातीत वस्तु	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
पेट्रोल (कि.ली.)	२५३३८१	३१६१९५	२३८७५५	४०७२७०	४८८६७५	५६६८२७	५१२१२८
डिजेल (कि.ली.)	८०८५६७	९५६७१९	७८९९२२	१३१९८७३	१५८८८६९	१७१४९०५	१४७३५३६
मट्टितेल (कि.ली.)	१८४०९	२०४३९	१४२०३	२००८२	२२३३७	२५००४	१८९२४
एटिफ (कि.ली.)	१२५६७८	१४२३७३	७८६८०	१६४९७६	१९७२२०	२००१०८	१३७४२४
एलपीजी (मे.टन)	२३२६६०	२५८२९९	२१७५७९	३१२६४४	३७०५६०	४२९६०९	४४९०६३
अन्य (कि.ली.)	२१७२	१६५८	३८	-	-	-	-
बिक्री परिमाण	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
पेट्रोल (कि.ली.)	२५१४५१	३१४८५७	२३९४३४	४०२२७८	४८४७८१	५६२८६६	५०७७८६
डिजेल (कि.ली.)	८११७००	९४०५५८	७८४१९६	१२९७०६६	१५९७५५१	१७०२१५७	१४५३५९२
मट्टितेल (कि.ली.)	१९०६४	१९४८१	१४८९१	१९८५५	२२३११	२५०८६	१९२१२
एटिफ (कि.ली.)	१२३५२७	१४१६७५	८०२०७	१६२८७५	१९४३५८	२००१३७	१३८६८०
एलपीजी (मे.टन)	२३२६६०	२५८२९९	२१७५७९	३१२६४४	३७०५६०	४२९६०९	४४९०६३
अन्य (कि.ली.)	२१७२	१६५८	३८	-	-	-	-

स्रोतः नेपाल आयाल निगम, २०७७

९.६५ नेपालमा सबैभन्दा बढी आयात हुने पेट्रोलियम पदार्थको रूपमा डिजेल रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा पेट्रोलियम पदार्थको कुल आयात मध्ये ५७ प्रतिशत डिजेल, २० प्रतिशत पेट्रोल, १७ प्रतिशत एल. पी. जी. रहेको छ। सबैभन्दा कम मट्टितेल एक प्रतिशत र हवाई इन्धन ५ प्रतिशत आयात हुने गरेको छ।

९.६६ नेपालमा निजी क्षेत्रमा स्थापित ६४ एल. पि. ग्याँस उद्योगीहरूबाट एल. पि. ग्याँसको ढुवानी, भण्डारण तथा बिक्री वितरण भईरहेको छ। सबै उद्योगसँग रहेको जम्मा भण्डारण क्षमता करिब ८ हजार १ सय २३ मे.टन. रहेको र सो बाट मुलुकको करिव ५ दिनको मात्र खपत धान्न सकिन्छ। सबैभन्दा बढी वागमती प्रदेशमा ४ हजार ५ सय ३९ मे. टन. भण्डारण क्षमता रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशमा एल.पि. ग्याँसको भण्डारण गर्ने व्यवस्था रहेको छैन।

पर्यटन तथा सँस्कृति

९.६७ ऐतिहासिक, धार्मिक र सांस्कृतिक सम्पदाको अतिरिक्त मनोरम प्रकृतिको कारण नेपाल विश्वकै एक प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य बन्न सक्ने प्रवल सम्भावना रहेको छ। मुलुकमा पर्यटन विकासको अभियान स्वरूप नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० को कार्यक्रम घोषणा भई पर्यटन क्षेत्रका लागि उत्साहजनक वातावरण तयार भएको थियो। ठिक त्यसै बखत कोभिड-१९ को महामारीको संक्रमणबाट नेपालमा पर्यटन क्षेत्र सवैभन्दा बढी प्रभावित हुन पुग्यो। बिगत १० बर्षको कुल पर्यटकको आगमनको प्रवृति विश्लेषण गर्दा पर्यटक आगमनमा क्रमश: वृद्धि भइरहेकोमा आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा कोभिड-१९ महामारीका कारण पर्यटक आगमनमा व्यापक कमी आएको छ। कोभिड-१९ संक्रमणको जोखिमको कारण नेपाल भ्रमण वर्षको कार्यक्रम समेत रद्द गरिएको छ।

पर्यटन

९.६८ सन् २०१९ मा कुल पर्यटक आगमनमा २.१ प्रतिशतले वृद्धि भई पर्यटक संख्या ११ लाख ९७ हजार १ सय ९१ पुगेको थियो। सन् २०२० मा कोभिड-१९ को महामारीका कारण कुल पर्यटक आगमन संख्या २ लाख ३० हजार ८५ मा सीमित रही अघिल्लो बर्षको सोही अवधिको तुलनामा करीव ८१ प्रतिशतले घट्न गएको छ।

चार्ट ९(घ): पर्यटक आगमन सङ्ख्या र वृद्धि दर (हजारमा) (सन् २०२० सम्ममा)

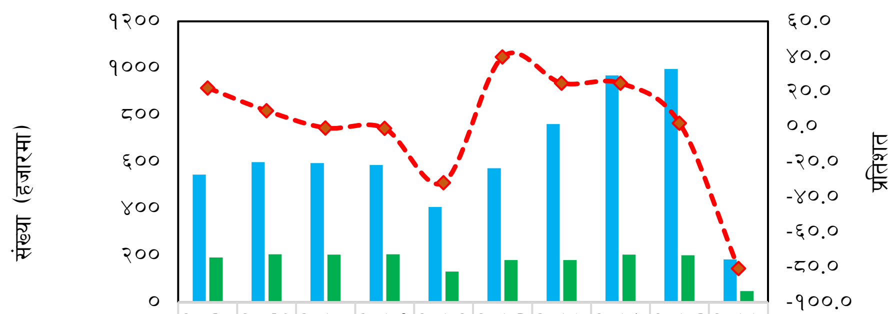

	२०६८	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७
हवाई मार्ग	५४५	५९८	५९५	५८६	४०७	५७३	७६१	९६९	९९६	१८३
स्थलमार्ग	१९१	२०५	२०३	२०४	१३२	१८०	१८०	२०४	२०१	४७
वृद्धिदर (दायाँ अक्ष)	२२.१	९.१	-०.७	-०.९	-३१.८	३९.७	२४.९	२४.८	२.१	-८०.८

हवाई मार्ग   स्थलमार्ग   वृद्धिदर (दायाँ अक्ष)

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

९.६९ २०७६ पौषदेखि २०७७ पौषसम्म (सन् २०२०) को अवधिमा विभिन्न उद्देश्यले नेपाल भ्रमणमा आएका विदेशी पर्यटकबाट कुल रु.२४ अर्ब ९५ करोड ५९ लाख बराबरको विदेशी मुद्रा आर्जन भएको छ जुन अघिल्लो वर्षको सोही अवधिको तुलनामा ७० प्रतिशतले कम हो। सन् २०२० मा प्रति पर्यटकको औषत बसाई १५.१ दिन रहेको र प्रतिदिन प्रतिपर्यटक खर्च ६५ डलर रहेको देखिन्छ, जुन अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा करीव ३५.४ प्रतिशतले बढी हो।

९.७० २०७६ पौषदेखि २०७७ पौषसम्म (सन् २०२०) नेपाल आएका पर्यटक मध्ये ६०.५ प्रतिशत विदा, मनोरञ्जन, यात्रा जस्ता पर्यटकीय उद्देश्यले नेपाल भ्रमण गरेका छन्। त्यसैगरी १५.६ प्रतिशत तीर्थयात्रा, १२.४ प्रतिशत पर्वतारोहण, साहसिक यात्रा, पदयात्रा र ११.५ प्रतिशत अन्य विभिन्न उद्देश्यले नेपाल भ्रमण गरेका छन्। यात्रा उद्देश्यको आधारमा विगत १० बर्षको पर्यटक आगमनको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा विदा, मनोरञ्जन, यात्रा, पदयात्रा, पर्वतारोहण तथा तीर्थयात्रासम्बन्धी उद्देश्यले आउने पर्यटकको अनुपात दुई तिहाई भन्दा बढी रहेको छ।

चार्ट ९(ङ): भ्रमणको उद्देश्यअनुसार पर्यटक आगमन (सन् २०२० मा)

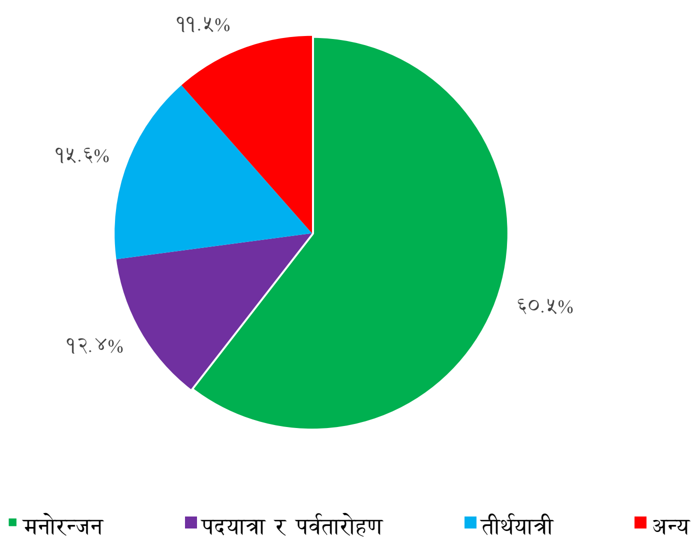

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

९.७१ कुल पर्यटक आगमनको संख्यालाई देशगत रूपमा विश्लेषण गर्दा सन् २०२० मा सबैभन्दा बढी पर्यटक आउने पाँच मुलुकमा क्रमशः भारत १७.५ प्रतिशत, म्यानमार ९.१ प्रतिशत, थाईल्याण्ड ९.० प्रतिशत, चीन ८.४ प्रतिशत र अमेरिका ७.७ प्रतिशत रहेका छन्। यी पाँच मुलुकबाट आएका पर्यटकको संख्याले कुल पर्यटक आगमनको करीव ५२ प्रतिशत अंश

ओगटेको छ। स्थलमार्गबाट २०.४ प्रतिशत (भारतीय वाहेकका) पर्यटकले नेपाल भ्रमण गरेका छन्। स्थलमार्गबाट नेपाल भ्रमण गर्ने पर्यटक मध्ये भैरहवा (बेलौहिया) नाकाबाट मात्र ९२ प्रतिशत भन्दा बढी पर्यटक नेपाल भित्रिएका छन्।

चार्ट ९(च): देशगत रूपमा पर्यटक आगमन सङ्ख्या (सन् २०२० मा)

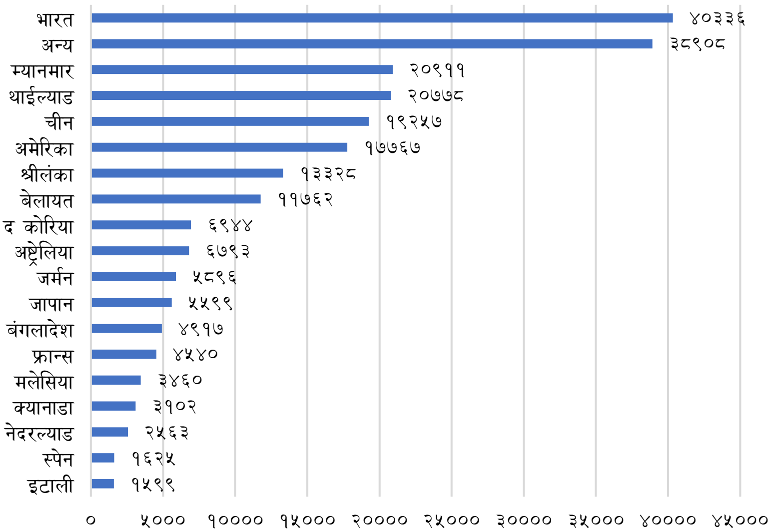

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

९.७२ नेपाल भ्रमणमा आउने पर्यटक मध्ये अधिकांश पर्यटकले गौतमबुद्धको जन्मस्थल लुम्विनी भ्रमण गर्ने गरेका छन्। सन् २०२० मा २ लाख ७९ हजार ९ सय २७ पर्यटकले लुम्बिनी भ्रमण गरेका छन्। सन् २०१९ मा १५ लाख ५८ हजार ३ सय २६ पर्यटकले लुम्विनी भ्रमण गरेका थिए। सन् २०२० मा लुम्विनी भ्रमण गर्नेमा नेपाली १ लाख ९७ हजार २ सय ५२, भारतीय ३७ हजार २ सय ६ र अन्य मुलुकका ४५ हजार ४ सय ६९ जना रहेका छन्। कोभिड-१९ का कारण गत वर्षको तुलनामा तेस्रो मुलुकबाट लुम्बिनी आउने पर्यटकको संख्यामा करिव ७४ प्रतिशतले कमी आएको छ।

९.७३ चालु आर्थिक वर्षमा नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठानले होटल व्यवस्थापन तर्फ ५ सय ४७ थप जनशक्ति तयार गरेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा उक्त संस्थाबाट पर्यटन क्षेत्रको तालिम प्राप्त गर्ने कुल जनशक्ति ५६ हजार ९ सय ४४ पुगेको छ। नेपाल पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठानले २०७७ फागुनसम्ममा २ हजार ६ सय ५९ जनालाई विभिन्न विधामा पर्वतीय पर्यटनसम्बन्धी तालिम दिएको छ।

९.७४ हिमाल आरोहण गर्ने पर्वतारोहण दलको संख्या अघिल्लो वर्षको तुलनामा सन् २०२० मा करिव ९२ प्रतिशतले कमी आई १५३ जना मात्र रहेको छ। त्यसैगरी पर्वतारोहीको संख्या सन् २०१९ मा ८ हजार २ सय ५४ बाट करीव ९५ प्रतिशतले घटेर सन् २०२० मा ४ सय ४७ मा सीमित भएको छ। पर्वतारोहीको संख्यामा आएको कमीसँगै प्राप्त हुने रोयल्टी अघिल्लो वर्षको सोही अवधिको तुलनामा करीव ९८ प्रतिशतले कमी आई सन् २०२० मा रु.१ करोड ४९ लाख ७९ हजार मात्र प्राप्त भएको छ।

९.७५ पर्यटन विभागमा दर्ता भई वर्गीकृत भएका होटल मध्ये आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा तारे स्तरको होटल संख्या १३७ रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्मको संख्या जम्मा १४२ पुगेको छ। तारे स्तर बाहेकको पर्यटकस्तरीय होटल, लज तथा रिसोर्टको संख्या अघिल्लो आर्थिक वर्षमा १ हजार १ सय ५१ रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १ हजार १ सय ७१ पुगेको छ। तारे स्तरका होटलको शैया संख्या अघिल्लो वर्ष भन्दा ६ सय २७ वटा थप भई १३ हजार ९ सय शैया पुगेको छ।तारे होटल बाहेक पर्यटकस्तरीय होटल, लज तथा रिसोर्टको शैया संख्या १ हजार १ सय ५१ थप भई ३१ हजार ९ सय ५० पुगेको छ। कुल शैया संख्या अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा ४ प्रतिशतले वृद्धि भई ४५ हजार ८ सय ५० पुगेको छ।

९.७६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म देशभरमा १० क्यासिनो दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका छन्। आधुनिक मेशिन वा उपकरणको माध्यमबाट मात्र खेलाइने खेल (मिनि क्यासिनो) तर्फ ५ क्यासिनो दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका छन् जसबाट आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा क्यासिनोबाट रु.५८ करोड ७६ लाख ६८ हजार ४ सय राजस्व प्रात भएको थियो भने चालु आर्थिक वर्षमा १ करोड १ लाख राजश्व प्राप्त भएको छ।

९.७७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा पर्यटन विभाग र प्रदेश पर्यटन कार्यालयमा ३ हजार ६ सय ८० ट्राभल एजेन्सी दर्ता भएका थिए। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म उक्त संख्यामा करिव २ प्रतिशतले वृद्धि भई ३ हजार ७ सय ४३ पुगेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा २ हजार ७ सय ६४ ट्रेकिङ एजेन्सी दर्ता भएकोमा चालू आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा ३३ थप भई २ हजार ७ सय ९७ पुगेको छ। चालु आर्थिक वर्षमा एक र्‍याफ्टीङ्ग एजेन्सी थप भई ८२ पुगेको छ। चालु आर्थिक वर्षमा २ पर्यटक यातायात सेवा व्यवसाय दर्ता भएको समेत जम्मा पर्यटक यातायात सेवा व्यवसायीको संख्या ८४ पुगेको छ।

९.७८ आर्थिक बर्ष २०७६/७७ मा पर्यटन विभागले ४२०० लाई टुर गाईड अनुमति पत्र जारी गरेको थियो भने सो संख्यामा ४१ जना थप भई आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म

४ हजार २ सय ४१ पुगेको छ। अघिल्लो आर्थिक बर्षमा १७ हजार ६ सय २५ ट्रेकिङ्ग गाईड अनुमित पत्र जारी गरेको थियो भने चालु आर्थिक बर्षमा १ सय ४१ ले थप भई उक्त संख्या १७ हजार ७ सय ६६ पुगेको छ। आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा २ सय ८० रिभर गाइडको अनुमतिपत्र जारी गरिएको छ।

९.७९ आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा नेपालमा अन्तर्राष्ट्रिय उडान भर्ने वायुसेवाको संख्या २७ रहेको छ। द्विपक्षीय हवाई सेवा सम्झौता भएका देशको संख्या ४० पुगेको छ भने दुईतर्फ हवाई सिट संख्या गत बर्षकै हाराहारीमा (बार्षिक ७८ लाख सिट) रहेको छ। आन्तरिक तर्फ उडान गर्ने वायुसेवाको संख्या २० पुगेको छ।निर्माण सम्पन्न भएका कुल विमानस्थलको संख्या ५४ रहेको छ भने सबै मौसममा सञ्चालन हुन सक्ने कालोपत्रे भएका विमानस्थलको संख्या ३७ पुगेको छ। यी मध्ये ३५ विमानस्थल नियमित सञ्चालनमा रहेका छन्। यसको अतिरिक्त एक आन्तरिक र ३ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन्।

९.८० सन् २०१९ मा त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा अन्तर्राष्ट्रिय उडान तर्फ यात्रु आवागमनको संख्या ४१ लाख ३८ हजार ७ सय ६४ रहेको थियो भने सन् २०२० मा विश्वव्यापी कोभिड-१९ महामारीका कारण ७३ प्रतिशतले घटेर ११ लाख ५ हजार ८ सय ५८ मात्र रहेको छ।

सँस्कृति

९.८१ वि.सं.२०७२ को विनाशकारी भूकम्पबाट उपत्यकाका ३ जिल्ला लगायत २५ जिल्लामा क्षतिग्रस्त ७ सय ३७ साँस्कृतिक सम्पदाको पुनर्निर्माण भइरहेको छ। आर्थिक बर्ष २०७६/७७ मा ९४ सम्पदाको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको थियो भने आर्थिक बर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा थप ३७ को पुनर्निर्माण भई हालसम्म कुल ४९० सम्पदाको पुनर्निर्माण सम्पन्न गरिएको छ।

९.८२ साँस्कृतिक एवम् पुरातात्विक महत्वका राष्ट्रिय सम्पदाको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गर्ने क्रममा पशुपतिनाथको मन्दिरमा सुनको जलहरी लगाउने कार्य सम्पन्न भएको छ। जनकपुरमा पञ्चकोशी परिक्रमा पथमा पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

९.८३ लुम्विनीमा निर्माणाधीन ५ हजार व्यक्ति क्षमतायुक्त ध्यान केन्द्रको पहिलो चरणको कार्य सम्पन्न भएको छ। कन्ट्रोल रुमसहितको सभाहलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।ध्यान केन्द्रको सौन्दर्यीकरण, प्रतीक्षालय निर्माण र पार्किङ्ग तथा बाहिरी पर्खाल निर्माणको कार्य

भइरहेको छ। लुम्विनीसँग प्रत्यक्षत: सम्बन्धित पुरातात्विक एवम् ऐतिहाँसिक महत्त्वका सम्पदा समेटी बृहत्तर लुम्बिनी क्षेत्र विकास गुरुयोजना निर्माणको कार्य सम्पन्न हुने अवस्थामा छ।

९.८४ ऐतिहासिक किल्ला र गढीको पुनर्निर्माण अन्तर्गत मकवानपुरगढीको संरचनाको गारोको निर्माण कार्य भइरहेको छ। दुगुनागढीको भूकम्पबाट धसिएको ढुङ्गा निकाल्ने कार्य प्रारम्भ भएको छ।

९.८५ कीर्तिपुरमा राष्ट्रिय साँस्कृतिक संग्रहालयको स्थापनाका लागि जग्गाको भोगाधिकार प्राप्त भइसकेको छ। संग्रहालय स्थापनाका लागि विस्तृत अध्ययन भइरहेको छ।

९.८६ प्रत्येक प्रदेशमा पर्यटकीय तथा साँस्कृतिक ग्राम स्थापनाको प्रकृया अघि बढाइएको छ। यसका लागि आवश्यक कार्यविधि स्वीकृत भइसकेको छ। साँस्कृतिक ग्राम स्थापनाका लागि स्थान छनौट गरिएको छ। प्रदेश नं.१,२ र लुम्विनी प्रदेशमा साँस्कृतिक ग्राम स्थापनाका लागि पूर्व तयारीका कार्य अघि बढाइएको छ।

९.८७ नेपालमा बसोबास गर्ने विभिन्न जातजाती एवम् समुदायका अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदा र कला संरक्षण एवम् प्रवर्द्धन गर्न सम्पदाको राष्ट्रिय सूची तयार भइसकेको छ।

९.८८ विनाशकारी भूकम्पबाट क्षति पुगेका काठमाण्डौ उपत्यकाका ऐतिहासिक एवम् पुरातात्विक महत्त्वका साँस्कृतिक सम्पदा पुनर्निर्माण कार्यलाई तीब्रता दिइएको छ। धरहरा निर्माण सम्पन्न भई सोसँग जोडिएका अन्य पुर्वाधार निर्माण भइरहेको छ। रानीपोखरी र दरबार हाइस्कूल पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भइसकेको छ।

९.८९ रात्रीकालीन काठमाडौं उपत्यका सम्पदा यात्रा सञ्चालनसम्बन्धी अवधारणा पत्र तयार भइसकेको छ। यसको लागि कीर्तिपुर, भक्तपुर, ललितपुर र काठमाडौंमा सम्पदा यात्राको रुट पहिचान भइसकेको छ। ललितपुर तथा काठमाण्डौमा सम्पदा यात्रा शुरु गरिसकिएको छ।

१०. आवास तथा सहरी विकास, वातावरण तथा ऊर्जा

१०.१ संविधान प्रदत्त आवासको हक कार्यान्वयन गरी आवासमा आम नागरिकको पहुँच पुऱ्याउन सुरक्षित नागरिक आवास, एकीकृत बस्ती विकास र जनता आवास लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। व्यवस्थित सहरीकरणको लागि सहरी पूर्वाधारको निर्माण कार्य अगाडि बढाइएको छ। सहरी विकास कार्यक्रम, नयाँ सहर आयोजना, स्मार्ट सहर, एक सहर एक पहिचान, बागमती सुधार आयोजना र क्षेत्रीय सहरी विकास आयोजना अन्तर्गत सहरी सडक, ढल निकास, पार्क, बसपार्क, समुदायिक भवन, सिटी हल, फोहरमैला व्यवस्थापन लगायतका पूर्वाधार निर्माण कार्यले तीव्रता लिएको छ।

१०.२ वातावरण र विकास बीच सन्तुलन कायम हुने गरी आयोजना सञ्चालन गरिएका छन। जैविक विविधताको संरक्षण एवम् प्रवर्द्धनका लागि पूर्वाधार विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा वातावरणीय परीक्षण तथा अनुगमनमा जोड दिइएको छ। जलविद्युत विकासका लागि स्वदेशी तथा विदेशी लगानी उल्लेख्य रूपमा वृद्धि भएको छ। कुल विद्युत उत्पादन जडित क्षमता १,४५८ मेगावाट पुगेको छ। प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत २६० किलोवाट घण्टा पुगेको छ। वैकल्पिक ऊर्जाको प्रयोगमा वढोत्तरी आएको छ। स्वच्छ तथा नवीकरणीय ऊर्जाको वढ्दो उपलव्धता सँगै पेट्रोलियम पदार्थको उपभोगमा क्रमश: कमी आएको छ।

आवास तथा सहरी विकास

१०.३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत ७५३ स्थानीय तहका १ लाख ४३ हजार २ सय १८ आवास भवनका फुसका छाना जस्तापाताले विस्थापन गर्न स्थानीय तहगत आवास संख्या निर्धारण भई छाना विस्थापनको कार्य भइरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत १४ हजार १९ लाभग्राही छनौट भएकोमा ८०५ लाभग्राहीले यो सुविधा प्राप्त गरेका थिए। हालसम्म सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमबाट ६,४१४ लाभग्राहीले यो सुविधा प्राप्त गरेका छन्।

१०.४ बाँके, बर्दिया, दाङ्ग, सुर्खेत र सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा २०७१ सालको बाढी पहिरोबाट प्रभावित ६,७८२ परिवारको आवास निर्माण गर्न चालु आर्थिक वर्षमा प्रति परिवार रु.५० हजारका दरले अनुदान उपलव्ध गराउन स्थानीय तहलाई रकम निकासा गरिएको छ।

१०.५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म एकीकृत वस्ती विकास अन्तर्गत मुगुमा पहिरोबाट प्रभावित ३४ परिवारका लागि आवास निर्माण गरी छाना छाउने कार्य सम्पन्न हुने अवस्थामा छ। डडेल्धुरामा ३५ परिवारको आवास निर्माणका लागि ब्लक योजना तयार भएको छ। सर्लाहीमा बाढी प्रभावितका लागि आवास पूर्वाधार निर्माण गर्ने सन्दर्भमा सडक नाली बनाउने कार्य भइरहेको छ।

१०.६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघीय संसद भवनको २५ प्रतिशत, प्रधानमन्त्रीको सरकारी आवासको ७० प्रतिशत, प्रदेश प्रमुख तथा मुख्यमन्त्री आवास तथा सम्पर्क कार्यालयको ५४ प्रतिशत र मन्त्री आवासको ५४ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.७ गोदावरीमा ३ हजार व्यक्ति क्षमताको सभाहलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। भक्तपुरमा ५ हजार व्यक्ति क्षमताको सम्मेलन केन्द्रको आर्किटेक्चरल र स्ट्रक्चरल डिजाइन सम्पन्न भएको छ। भरतपुरमा सभाहल निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिएको छ।

१०.८ बुटवलमा निर्माणाधिन अन्तर्राष्ट्रिय सभाहलको मुख्य सभाहल निर्माण हुनुको साथै प्रथम चरणको ९७ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। दोस्रो चरण अन्तर्गतको (नर्थ ब्लक, साउथ ब्लक, स्टाफ क्वाटर र पार्किङ्ग) को ४० प्रतिशत र प्रदर्शनी केन्द्रको २२ प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। त्यसैगरी दमक भ्यु टावर निर्माणको ३५ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.९ सहरी क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसंख्या ६२.२ प्रतिशत पुगेको छ। सहरी सेवा सुविधालाई एकीकृत तथा व्यवस्थित गर्न सहरी सडक मापदण्ड अनुसार १८५ नगरपालिकामा एकीकृत सहरी विकास योजना तयार भएको छ।

१०.१० काठमाडौं उपत्यकाको सभ्यताको रूपमा रहेका बागमती, रुद्रमती, इच्छुमती, मनोहरा, हनुमन्ते र नख्खु खोला लगायतका नदीलाई ढल र प्रदुषणमुक्त बनाउनका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २.८ किलोमिटर ढल निर्माण, १ किलोमिटर सडक कालोपत्रे तथा २.२ किलोमिटर नदी नियन्त्रणको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। बागमती नदीमा सुख्खायाममा समेत न्युनतम् बहाव कायम राख्ने उद्देश्यले शुरु गरिएको धाप ड्याम निर्माण ९० प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.११ काठमाडौं उपत्यकाका १८ नगरपालिकाको फोहर मैला व्यवस्थापन गर्न नुवाकोटको बन्चरेडाँडामा फोहरमैला व्यवस्थापनको पहिलो चरणको निर्माण कार्यको ५२ प्रतिशत सम्पन्न भएको छ। दोस्रो चरणको निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिएको छ।

१०.१२ देशभर सञ्चालनमा रहेको नयाँ सहर आयोजनाबाट चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १६ किलोमिटर ट्र्याक खोल्ने कार्य, १.६ किलोमिटर सडक ढलान, ७ सरकारी भवन निर्माण, २ बसपार्क र २ बगैचा निर्माणको कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.१३ सघन सहरी विकास कार्यक्रम, क्षेत्रीय सहरी विकास आयोजना र बागमती सुधार आयोजनाबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ९६.३१ किलोमिटर सडक, ६.२ किलोमिटर ढल, २२.१७ किलोमिटर सतह नाला र १०५ किलोमिटर ड्रेनको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.१४ धोवीखोला सुधार आयोजना अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ३.७ किलोमिटर ढल निर्माण र ३.२ किलोमिटर बाटो कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण मार्फत काठमाडौं उपत्यका भित्र ६.५ किलोमिटर बाटो विस्तार गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.१५ रामेछापको भँगेरीमा पुष्पलाल पार्क र सिन्धुलीको दुम्जा धरनी डाँडामा वि.पि.स्मृति पार्क निर्माणको खरिद सम्झौता भएको छ। गोकर्णमा निर्माण हुने शहिद पार्कको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययनको कार्य प्रारम्भ भएको छ।

१०.१६ काठमाडौंको साँखु मुलपानी क्षेत्र र भक्तपुरको खरिपाटी सिन्टीटार लगायतका क्षेत्रको १ लाख रोपनी, भक्तपुरको कटुञ्जे गुण्डु क्षेत्रमा १० हजार रोपनी र काठमाडौं टोखा तारकेश्वर क्षेत्रमा १० हजार रोपनीमा नयाँ उपसहर निर्माणका लागि सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएको छ।

वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन

१०.१७ वातावरण मैत्री विकास आयोजनाका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को फागुनसम्म ४० वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन, ४ पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन (SEIA), २३ क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूची स्वीकृत भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा ६४ वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन, ५ पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन (SEIA), २३ क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूची स्वीकृत गरिएको थियो।

१०.१८ विकास कार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालन गर्दा वातावरण र विकासबीच सन्तुलन कायम गर्ने उद्देश्यले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागनुसम्म ४० आयोजनाको वातावरणीय अनुगमन र एक आयोजनाको वातावरणीय परीक्षण गरिएको छ।

१०.१९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म स्वच्छ नेपाल अभियान अन्तर्गत सबै प्रदेशको राजधानीमा वातावरण मैत्री सहरी वृक्षारोपण सहित उद्यान निर्माण गर्नको लागि सम्वन्धित स्थानीय तहसँग सम्झौता सम्पन्न भएको छ।

१०.२० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागनुसम्म जलाधार संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि १२४ पानीमुहानको संरक्षण, १०० पानीपोखरी निर्माण, ३४ गल्छी तथा पहिरो नियन्त्रणका लागि इन्जिनियरिङ्ग संरचना निर्माण सम्पन्न भएका छन्।

१०.२१ वायु गुणस्तर मापन गरी सार्वजनिक गर्नका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म देशभर २९ स्थानमा वायु गुणस्तर मापन केन्द्र सञ्चालनमा रहेका छन्।

१०.२२ जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २४१ स्थानीय अनुकूलन तथा जलवायु उत्थानशील विकास योजना कार्यान्वयनमा रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा २१७ स्थानीय अनुकूलन तथा जलवायु उत्थानशील विकास योजना कार्यान्वयनमा रहेका थिए।

१०.२३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म पहाडी क्षेत्रका साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजनाबाट २३.५ किलोमिटर सिँचाइ कुलो निर्माण भई ८.१६ हेक्टर जग्गा सिञ्चित भएको छ। यसबाट २७२० घरधुरी लाभान्वित भएका छन्। साथै ८१ सिँचाइ पोखरीको

निर्माणबाट १,९४८ घरधुरी प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन्। २०७७ फागुनसम्म उक्त आयोजना अन्तर्गत कुलो निर्माणबाट ११ हजार ४ सय १२, सिँचाइ पोखरी निर्माणबाट ६,३६४, सौर्य ऊर्जा २,५७७ र चुलो जडान बाट ५,७९३ घरधुरी प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भएका छन्।

१०.२४ चुरे क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तन प्रभावको अनुकूलनका लागि चुरे जलवायु उत्थानशील आयोजनाको आयोजना व्यवस्थापन इकाई र कार्यविधि स्वीकृत भई प्रदेश १ र २ का स्थानीयतहमा अभिमुखीकरण कार्य सम्पन्न भएको छ।

ऊर्जा

१०.२५ ऊर्जा क्षेत्रको विकास मार्फत समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षा पूरा गर्न सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले सम्वत् २०७५ देखि २०८५ सम्म ऊर्जा तथा जलस्रोत दशक घोषणा गरी ऊर्जा विकासको भावी मार्गचित्र कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

१०.२६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विद्युत उपयोग गर्ने ग्राहकको संख्यामा १०.९७ प्रतिशतले वृद्धि भई ४९ लाख ९३ हजार (सामुदायिक संस्था बाहेक) पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को असारसम्म विद्युत उपयोग गर्ने ग्राहकको संख्या ४५ लाख (सामुदायिक संस्था बाहेक) रहेको थियो।

१०.२७ विद्युत उत्पादन र उपभोगलाई प्रोत्साहित गर्ने सरकारको नीतिबमोजिम विद्युत उत्पादन तथा उपभोग क्रमशः बढ्दै गईरहेको छ। विद्युत उत्पादनमा भएको वृद्धिसँगै २०७७ फागुनसम्म ९३.० प्रतिशत जनसङ्ख्यामा विद्युत पहुँच पुगेको छ। २०७७ असारसम्म ९० प्रतिशतमा पुगेको थियो।

तालिका १०(क): प्रदेशगत विद्युत पहुँचको विवरण

प्रदेश	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
प्रदेश नं. १	७५.९	८६.३	८२.४३
प्रदेश नं. २	७९.७७	८७.२५	९९.०५
बागमती	९०.३	९५.८३	९४.४४
गण्डकी	८७.३९	८७.४८	९२.७९
लुम्बिनी	८१.०३	८९.०७	९१
कर्णाली	२७.०३	२७.७४	३४.७५
सुदूरपश्चिम	५८.९	६७.३३	६४.६९
वैकल्पिक ऊर्जाको पहुँच ३% जनसंख्यामा पुगेको			
नेपाल (वैकल्पिक ऊर्जा सहित)	**८८.०**	**९०.०**	**९३.०**

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७७ *फागुनसम्म

१०.२८ राष्ट्रिय ग्रीडमा जडित कुल विद्युत २०७७ असारसम्मको १,४०१ मेगावाटको तुलनामा ४.१ प्रतिशतले वृद्धि भई २०७७ फागुनसम्म १,४५८ मेगावाट पुगेको छ। कुल विद्युतमध्ये जलविद्युतबाट १,२९९ मेगावाट, सौर्य प्लान्टबाट ३०.१४ मेगावाट, थर्मल प्लान्ट उत्पादित

विद्युत ५३.४ मेगावाट तथा वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रद्वारा ७२ मेगावाट तथा चिनी मिलबाट सह-उत्पादन प्रविधि मार्फत ३ मेगावाट उत्पादन भएको छ।

१०.२९ २०७७ फागुनसम्म नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट सञ्चालित जलविद्युत परियोजनाबाट ६४५ मेगावाट र निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित जलविद्युत परियोजनाबाट ७४२.४५ मेगावाट विद्युत राष्ट्रिय ग्रिडमा जडान भएको छ।

१०.३० २०७७ फागुनसम्म राष्ट्रिय प्रशारण लाइन (६६ के.भी. र सो भन्दा माथि) ४,५७३ सर्किट किलोमिटर पुगेको छ। वितरण लाइन (३३ के.भी. र सो भन्दा कम) १ लाख ६७ हजार १ सय ९१ किलोमिटर पुगेको छ। २०७७ असारसम्म राष्ट्रिय प्रशारण लाइन (६६ के.भी. र सो भन्दा माथि) ४,२५१ सर्किट किलोमिटर तथा वितरण लाइन (३३ के.भी. र सो भन्दा कम) १ लाख ४५हजार २ सय ५४ किलोमिटर रहेको थियो।

१०.३१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म भारतबाट १,४८८.९४ गिगावाट घण्टा बराबरको विद्युत आयात र ३३.८५ गिगावाट घण्टा वरावर विद्युत निर्यात भएको छ। गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा भारतबाट कुल १,७२९ गिगावाट घण्टा बराबर विद्युत आयात र १०७ गिगाघण्टा वरावर विद्युत निर्यात भएको थियो।

१०.३२ २०७७ फागुनसम्म जलविद्युत उत्पादनका आधारमा गण्डकी प्रदेशमा ५२७ मेगावाट रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशमा ११ मेगावाट रहेको छ।

तालिका १०(ख): कुल जलविद्युत उत्पादन (मेगावाट)

प्रदेश	असारसम्म २०७६	असारसम्म २०७७	२०७७/७८ को फागुनसम्म	२०७७ फागुनसम्म
प्रदेश नं. १	१३६.२	२७७.०	३.०	२८०.०
प्रदेश नं. २	०.०	०.०	१३.०	१३.०
बागमती	४००.९	४५६.०	१६.०	४७२.०
गण्डकी	५१९.८	५११.०	१६.०	५२७.०
प्रदेश नं. ५	२२.१	२२.०	९.०	३१.०
कर्णाली	६.३	११.०	०.०	११.०
सुदूरपश्चिम	४३.४	५२.०	०.०	५२.०
जम्मा	**११२८.७**	**१३२९**	**५७**	**१३८६**

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७७ *फागुनसम्म

१०.३३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म वैकल्पिक ऊर्जा बाहेक ५७ मेगावाट जलविद्युत उत्पादन थप भई कुल जलविद्युत उत्पादन क्षमता १,३८६ मेगावाट पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल जलविद्युत उत्पादन वैकल्पिक ऊर्जा बाहेक १,३२९ मेगावाट रहेको थियो।

तालिका १०(ग): आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म सम्पन्न भएका जलविद्युत आयोजना

आयोजना	क्षमता (कि.वा.)	स्थान	प्रवर्द्धक
सुनकोशी ए हाडी खोला	९९७	सिन्धुपाल्चोक	सेन्चुरी इनर्जी प्रा.लि.
माथिल्लो रावा	३०००	खोटाङ्ग	रावा इनर्जी विकास प्रा. लि.
नामार्जुन माडी	११८८०	कास्की	हिमालयन हाइड्रोपावर
वुटवल सोलार	८५००	रूपन्देही	रिद्दि हाइड्रोपावर
घाँटे खोला	५०००	दोलखा	मनकामना इन्जिनियरिङ्ग प्रा. लि.
एभरेष्ट सुगर एण्ड केमिकल इण्डष्ट्रिज	३०००	महोत्तरी	एभरेष्ट सुगर एण्ड केमिकल इण्डष्ट्रिज
विजयपुर २ खोला (साना जलविद्युत)	४५००	कास्की	सिभिल हाइड्रोपावर प्रा. लि.
मिथिला सोलार जलविद्युत	१००००	धनुषा	इको पावर विकास कम्पनी प्रा. लि.
ग्रिड सोलार प्लान्ट	१००००	नुवाकोट	नेपाल विद्युत प्राधिकरण कम्पनी प्रा. लि.
जम्मा	**५६८७७**		

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७७

१०.३४ विद्युत चुहावट नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तर्गत पुराना तारको विस्थापन, नयाँ ट्रान्सफर्मर जडान र चुहावटको नियमित अनुगमन भइरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विद्युत चुहावट १५.३ प्रतिशत रहेको छ।

१०.३५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म कोशी कोरिडोर २२० के.भी., भरतपुर-बर्दघाट २२० के.भी., र सोलु कोरीडोर १३२ के.भी. निर्माण सम्पन्न भएको छ। त्यसैगरी नयाँ मोदी लेखनाथ १३२ के.भी., दोर्दी करिडोर १३२ के.भी. र सिंगटी लामोसाघुँ १३२ के.भी प्रसारण लाईन निर्माण पुरा भएको छ। साथै, समुद्रटार त्रिशुली ३ बी १३२ के.भी., कालिगण्डकी २२० के.भी. र मर्स्याङ्दी-काठमाडौं २२० के.भी. प्रशारण लाइन तथा अन्य भोल्टेज स्तरका प्रसारण लाइन विस्तारतर्फ ९ आयोजनाको ८६५ सर्किट कि.मि. मध्ये ३०३.१ सर्किट कि.मी. निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१०.३६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा थप २३१.८ मेगावाट जडित क्षमता बरावरको निजी क्षेत्रका जलविद्युत कम्पनीलाई जलविद्युत उत्पादन गर्न सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दिइएको छ। समग्रमा २०७७ फागुनसम्म कुल २६९ आयोजनाबाट १७ हजार ६४ मेगावाट जडित क्षमता बराबरको विद्युत उत्पादन गर्न सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दिइएको छ।

१०.३७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ९.६० मिलियन टन तेल शक्ति बरावरको ऊर्जा खपत भएको छ। गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा १४.४६४ मिलियन टन तेल शक्ति बरावर पुगेको थियो।

१०.३८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ऊर्जा खपतमा परम्परागत, व्यापारिक र नवीकरणीय ऊर्जा खपतको अनुपात क्रमशः ६८.६ प्रतिशत, २८.२ प्रतिशत र ३.२ प्रतिशत

रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ फागुनसम्म कुल ऊर्जा खपतको अनुपात क्रमसः ६८.७ प्रतिशत, २८.१ प्रतिशत र ३.२ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट १०(क): आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म ऊर्जा खपतको अवस्था (प्रतिशतमा)

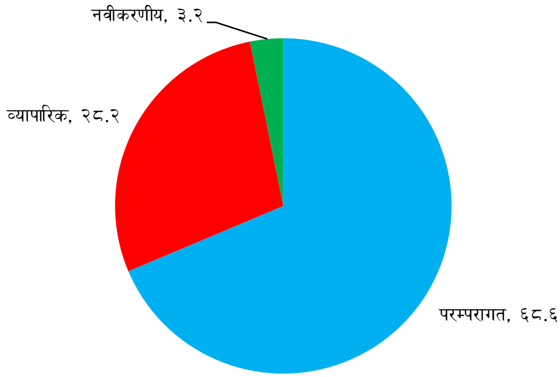

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७७

१०.३९ अर्थतन्त्रका सबै क्षेत्रमा गरी कुल ऊर्जा खपत २०७६ फागुनसम्मको ४६८३.२३ गिगावाटको तुलनामा २.०४ प्रतिशतले वृद्धि भई २०७७ फागुनसम्म ४७७९.६४ गिगावाट घण्टा बराबर रहेको छ।

तालिका १०(घ): क्षेत्रगत विद्युत उपभोग (गिगावाट घण्टामा)

क्षेत्र	आर्थिक वर्ष					फागुनसम्म	
	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
घरायसी	१७९३	२१५०.२१	२४४२	२६६६	२८६७	२०२९.०६	२११९.३८
औद्योगिक	१२०५.७	१७३५.०५	२०७४	२४२२	२२८६	१६९७.८७	१७६५.१७
व्यापारिक	२८६.४८	३५२.३७	४०७.६	४६६	४८८	३७१.७५	३३८.४३
निर्यात	३.१५	२.६९	२.८३	३५	१०७	१.६२	३३.८५
अन्य	४३०.७	५३६.१८	६३७.९	७४९	७८०	५८२.९३	५२२.८१
जम्मा	**३७१९**	**४७७६.५**	**५५६०**	**६३३८**	**६५२८**	**४६८३.२३**	**४७७९.६४**

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय, २०७७

१०.४० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विद्युत खपतको यथार्थ अवस्था हेर्दा घरायसी क्षेत्रमा ४५ प्रतिशत, औद्योगिक क्षेत्रमा ३७ प्रतिशत, व्यापारिक क्षेत्रमा ७ प्रतिशत र अन्य क्षेत्रमा ११ प्रतिशत रहेको देखिन्छ।

चार्ट १०(ख): क्षेत्रगत विद्युत खपत (प्रतिशत)

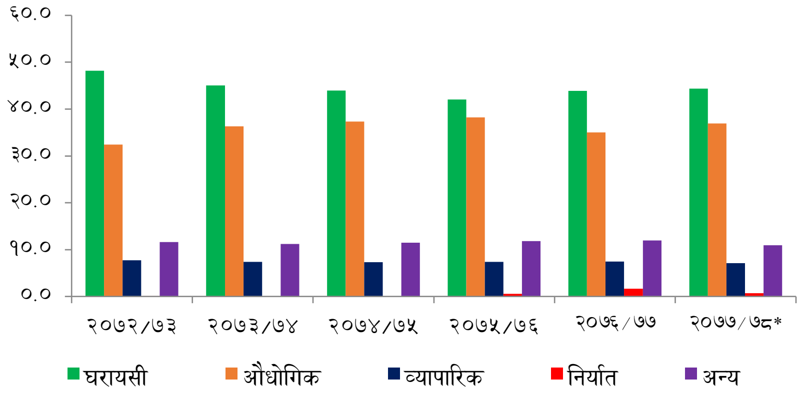

स्रोत :नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७७ *फागुनसम्म

नवीकरणीय ऊर्जा

१०.४१ २०७७ फागुनसम्म नवीकरणीय ऊर्जाको स्रोतबाट करिब ३.१८ प्रतिशत जनसङ्ख्यामा विद्युतको पहुँच पुगेको छ। विभिन्न प्रयोजनमा स्वच्छ नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोग गर्ने जनसङ्ख्या करिब ३६.० प्रतिशत रहेको छ।

१०.४२ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म वैकल्पिक ऊर्जा अन्तर्गतका लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाबाट ८०१ किलोवाट विद्युत उत्पादन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा उक्त आयोजनाबाट ८७० किलोवाट रहेको थियो।

१०.४३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सौर्य तथा वायु ऊर्जाबाट २५० किलोवाट विद्युत उत्पादन भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सौर्य तथा वायु ऊर्जाबाट ५० किलोवाट रहेको थियो।

१०.४४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म बायोग्याँस २,२५५ प्लान्ट र सौर्य घरेलु विद्युत प्रणाली ६,३२९ प्लान्ट जडान भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा बायोग्याँस १,७६६ प्लान्ट, सौर्य घरेलु विद्युत प्रणाली २९ हजार ८ सय १६ र सुधारिएको चुलो १३ हजार ४ सय ५५ जडान भएका थिए।

११. भौतिक पूर्वाधार, यातायात तथा सञ्चार

११.१ आर्थिक विकास र सामाजिक रूपान्तरणका लागि गुणस्तरीय र दिगो भौतिक पूर्वाधार आवश्यक हुन्छ। पछिल्लो दश वर्षमा सडक निर्माणले तीव्रता पाएको छ। हालसम्म ७६ जिल्ला सदरमुकाम सडक सञ्जालले जोडिएका छन्। संघ, प्रदेश र स्थानीयतहको समन्वय एवं सहकार्यमा स्थानीयतहका केन्द्रसम्म सडक सञ्जाल विस्तार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ। सार्वजनिक यातायातलाई सुरक्षित, भरपर्दो र नियमित बनाउन नीतिगत, प्रशासनिक एवं प्राविधिक पक्षमा निरन्तर सुधारको प्रयास हुँदै आएको छ। भौतिक पूर्वाधारको निर्माण र गुणस्तर सुधार गरी आन्तरिक र अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको क्षमता विस्तार भएको छ। कोभिड-१९ संक्रमणका कारण विस्तार भएको अनलाईन सेवासँगै इन्टरनेट प्रयोगकर्ताको संख्या उल्लेख्य रूपमा बढेको छ। आर्थिक क्रियाकलापमा समेत सूचना प्रविधिको प्रयोग उल्लेखनीय रूपमा वृद्धि हुन थालेको छ।

भौतिक पूर्वाधार र यातायात

११.२ २०७७ फागुनसम्म मुलुकभर रणनीतिक र स्थानीय सडक सञ्जाल गरी कालोपत्रे १५ हजार ९ सय ७४ किलोमिटर, ग्राभेल ८,५८२ किलोमिटर र कच्ची सडक ८,९७२ किलोमिटर गरी कुल सडकको लम्बाई ३३ हजार ५ सय २८ किलोमिटर पुगेको छ। २०७७ असारसम्म कालोपत्रे १५ हजार ४ सय २४ किलोमिटर, ग्राभेल ८,६२२ किलोमिटर र कच्ची सडक ९,१९८ किलोमिटर गरी ३३ हजार २ सय ४४ किलोमिटर सडक रहेको थियो।

तालिका ११(क): संघबाट गरिएको सडक विस्तार (किलोमिटरमा)

विवरण	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	जम्मा
कालोपत्रे	१२१७३	१२८०३	१३७०७	१४६९५	१५४२४	५५०	१५९७४
ग्राभेल	६४६०	६८२२	७२३१	८५९४	८६२२	५०४	८५८२
कच्ची सडक	९६७५	९४९२	९१५०	९५९०	९१९८	२८४	८९७२
जम्मा	२८३०८	२९११७	३००८८	३२८७९	३३२४४	१३३८	३३५२८

स्रोतः भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्म

११.३ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ३६५ किलोमिटर कच्ची सडक (नयाँ), ७६३ किलोमिटर ग्राभेल र ७२९ किलोमिटर कालोपत्रे सडक निर्माण भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म

२८४ किलोमिटर कच्ची सडक (नयाँ), ५०४ किलोमिटर ग्राभेल र ५५० किलोमिटर कालोपत्रे सडक निर्माण भएको छ।

११.४ सडक विभागमार्फत चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १२९ पुल निर्माण सम्पन्न भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा निर्माण सम्पन्न भएका पुलको संख्या २१० रहेको थियो। चालु आर्थिक वर्षको फाल्गुनसम्म १८७ किलोमिटर सडकको आवधिक मर्मत सम्भार सम्पन्न भएको छ। गत आर्थिक वर्षमा ३६० किलोमिटर सडक आवधिक रूपमा मर्मत सम्भार भएको थियो।

तालिका ११(ख): पछिल्लो पाँच वर्षको सडक सुविधा विस्तारको स्थिति

विवरण	इकाई	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
नयाँ सडक निर्माण	कि.मी.	६३९	८०९	९७१	४४०	३६५	२८४
ग्रावेल स्तरमा स्तरोन्नति	कि.मी.	३४५	९९२	१३१३	१३६३	७५७	५०४
कालोपत्रे स्तरमा स्तरोन्नति	कि.मी.	२६४	६३०	९०४	९८८	७२९	५५०
सडक मर्मत (नियमित) तथा	कि.मी.	९२००	९५००	९५००	१४७१९	७२००	७१८७
आवधिक मर्मत	कि.मी.	४४३	२१४	३३२	३३२	३६०	१८७
पुल निर्माण	गोटा	६३	७२	८२	२३०	२१०	१२९

स्रोतः भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्म

११.५ २०७७ फागुनसम्म प्रादेशिक तथा स्थानीयस्तरबाट कच्ची, ग्राभेल र कालोपत्रे गरी जम्मा ६३ हजार ५ सय ७७ किलोमिटर सडक निर्माण भएको छ। निर्माण भएका सडक मध्ये बागमती प्रदेशमा सबैभन्दा बढी २४.७ प्रतिशत र कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम ५.१ प्रतिशत रहेको छ। बागमती प्रदेश र प्रदेश नं.२ मा सडकको घनत्व बढी छ भने कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम रहेको छ।

तालिका ११(ग): प्रदेशअनुसार स्थानीय सडकको विवरण (किलोमिटरमा)

प्रदेश	धुले/कच्ची	ग्रावेल	कालोपत्रे	जम्मा सडक*	प्रदेशगत हिस्सा (प्रतिशत)	सडक घनत्व
प्रदेश १	९४९२	२५२२	७६८	१२७८२	२०.११	०.४९
प्रदेश २	२७३३	२८५४	३७८	५९६५	९.३८	०.६२
बागमती प्रदेश	११७३४	२६९०	१२६८	१५६९२	२४.६८	०.७७
गण्डकी प्रदेश	९५९६	१२५२	६४६	११४९४	१८.०८	०.५३
लुम्बिनी प्रदेश	५४२८	२७१२	९११	९०५१	१४.२४	०.४१
कर्णाली प्रदेश	२९६९	२०९	८९	३२६६	५.१४	०.१२
सुदूरपश्चिम प्रदेश	३९५४	११५८	२१४	५३२६	८.३८	०.२७
जम्मा	४५,९०६	१३,३९७	४,२७४	६३,५७७	१००	०.४३

स्रोत: सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७७

चार्ट ११(क): प्रदेशगत सडकको स्थिति (किलोमिटरमा)

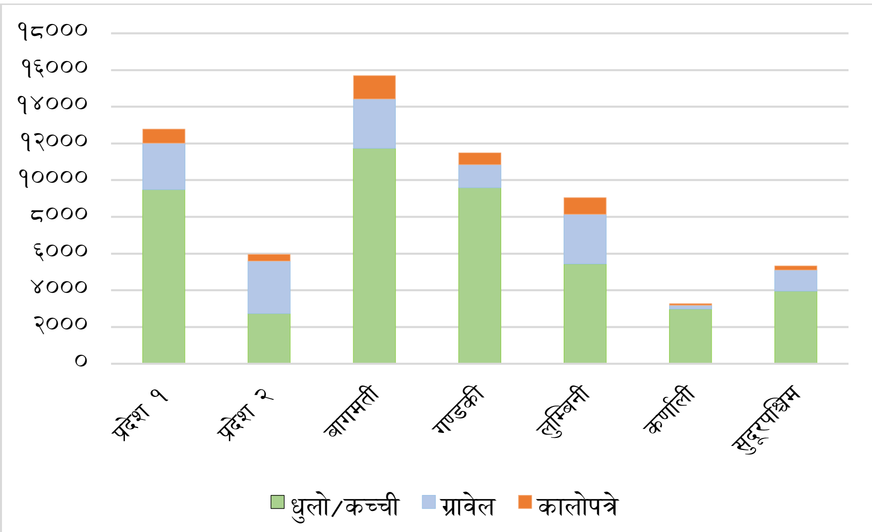

प्रतिवर्ग क्षेत्रफल किलोमिटर सडक लम्बाइ

११.६ २०७७ असारसम्म प्रादेशिक र स्थानीयस्तरबाट कच्ची, ग्राभेल र कालोपत्रे गरी जम्मा ६३ हजार ३ सय २१ किलोमीटर सडक निर्माण भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म २५६ किलोमीटर सडक थप निर्माण भई जम्मा ६३ हजार ५ सय ७७ किलोमिटर सडक निर्माण

भएको छ। निर्माण भएको सडक मध्ये कालोपत्रे, ग्राभेल र कच्ची सडकको अंश क्रमश: ७ प्रतिशत, २१ प्रतिशत र ७२ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ११(घ): प्रदेश र स्थानीयतहबाट निर्माण भएका सडकको विवरण (किलोमिटरमा)

सडकको विवरण	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
धुले/कच्ची	३८,९४०	४२,८४०	४३,१९०	४३,९५०	४५६९३	४५९०६
ग्रावेल	१२,५१३	१२,८३०	१३,१६०	१३,५६०	१३४१६	१३३९७
कालोपत्रे	१,८५७	२,२६९	२,७३५	३,९६३	४२१२	४२७४
जम्मा	५३,३10	५७,९३९	५९,०८५	६१,४७३	६३३२१	६३५७७

स्रोत: सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय ,२०७७ *२०७७ फागुनसम्म

११.७ प्रादेशिक र स्थानीयस्तरबाट निर्माण भएका सडक मध्ये पहाडी क्षेत्रमा बढी र हिमाली क्षेत्रमा तुलनात्मक रूपमा कम सडक निर्माण भएको छ। २०७७ फागुनसम्म प्रदेश र स्थानीय सडक सञ्जाल मध्ये हिमाली क्षेत्रमा १६ प्रतिशत, पहाडमा ५५ प्रतिशत र तराईमा २९ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका ११(ङ): भौगोलिक क्षेत्र अनुसार स्थानीय सडक विस्तार (२०७७ फागुनसम्म)

भौगोलिक क्षेत्र	प्रादेशिक सडक (किलोमिटरमा)	स्थानीय सडक (किलोमिटरमा)	जम्मा (किलोमिटरमा)	प्रतिशत
हिमाल	४,९८८	५,०६७	१०,०५६	१६
पहाड	१७,६४६	१७,३७०	३५,०१७	५५
तराई	९,३३१	९,१७४	१८,५०५	२९
जम्मा	३१,९६६	३१,६१२	६३,५७७	१००

स्रोत: सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय २०७७

११.८ निर्माण भएका सडक मध्ये प्रदेश र स्थानीयतहमा रहेका सडकको अंश करिव बराबर छ। लुम्बिनी प्रदेशमा स्थानीय भन्दा प्रादेशिक सडकको अंश बढी छ भने बागमती प्रदेशमा प्रादेशिक भन्दा स्थानीय सडकको अंश अधिक रहेको छ।

तालिका ११(च): प्रदेशअनुसार प्रदेश र स्थानीय सडकको विभाजन विवरण (किलोमिटरमा)

सडकको विवरण	प्रदेश नं.१	प्रदेश नं.२	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	लुम्बिनी प्रदेश	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश	जम्मा
प्रादेशिक सडक (किलोमिटर)	६,२७४	३,३४४	६,४०७	४,३५५	६,२७४	१,१६२	४,१४९	३१,९६५
स्थानीय सडक (किलोमिटर)	६,५०८	२,६२१	९,२८५	७,१३९	२,७७७	२,१०५	१,१७७	३१,६१२
जम्मा (किलोमिटर)	१२,७८२	५,९६५	१५,६९२	११,४९४	९,०५१	३,२६६	५,३२६	६३,५७७

स्रोत: सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७७

नोट: विगतमा स्थानीय सडकको रूपमा रहेका जिल्ला सडकहरु प्रादेशिक सडकमा समावेश गरी गणना गरिएकाले प्रादेशिक सडकको लम्बाई बढेको।

चार्ट ११(ख): प्रादेशिक तथा स्थानीय सडकको स्थिति (किलोमिटरमा)

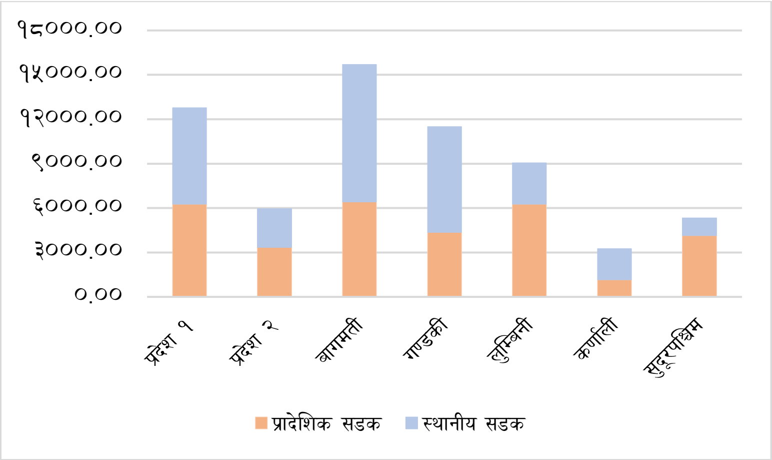

११.९ प्रादेशिक र स्थानीय सडक निर्माण तथा सुधार गरी स्थानीयतहको प्रशासनिक केन्द्रलाई जिल्ला सदरमुकाम, प्रादेशिक सडक सञ्जाल, प्रदेश राजधानी र राष्ट्रिय सडक सञ्जालमा आवद्ध गरी बाह्रै महिना यातायात सञ्चालन गर्न रूपान्तरणकारी आयोजनाको रूपमा प्रादेशिक तथा स्थानीय सडक निर्माण तथा सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

११.१० स्थानीय पूर्वाधार विभागबाट २०७७ असारसम्म ८,५५२ झोलुङ्गेपुल र ५९१ सडकपुल निर्माण भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप २६४ झोलुङ्गेपुल र ५ सडकपुल निर्माण भई जम्मा ८,८१६ झोलुङ्गेपुल र ५९६ सडकपुल निर्माण भएका छन्। पहिचान भएका १४३ तुइन मध्ये २०७७ फागुनसम्म १२९ तुइन झोलुङ्गेपुलद्वारा विस्थापित भएका छन्।

राष्ट्रिय गौरवका सडक आयोजनाहरू

११.११ मध्यपहाडी (पुष्पलाल) लोकमार्गको कुल लम्बाई १,८७९ किलोमिटर मध्ये २०७७ असारसम्म ९१४ किलोमिटर कालोपत्रे सम्पन्न भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप ५६ किलोमिटर सडक कालोपत्रे भई जम्मा ९७० किलोमिटर सडक कालोपत्रे सम्पन्न भएको छ। लोकमार्गमा पर्ने १२९ पुल मध्ये २०७७ फागुनसम्म ८४ पुलको निर्माण सम्पन्न भएको छ।

११.१२ हुलाकी राजमार्गको कुल लम्बाई १,७९२ किलोमिटर मध्ये २०७७ असारसम्म ५१२ किलोमिटर (लिंक सहित) कालोपत्रे सम्पन्न भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप १४६ किलोमिटर सडक कालोपत्रे भई जम्मा ६५८ किलोमिटर कालोपत्रे सम्पन्न भएको छ। यस राजमार्ग अन्तर्गतका २१९ पुलहरूमध्ये २०७७ असारसम्म ९५ पुल निर्माण सम्पन्न भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप ४ पुलको निर्माण सम्पन्न भई जम्मा ९९ पुलको निर्माण सम्पन्न भएको छ।

११.१३ उत्तर दक्षिण लोकमार्ग कालीगण्डकी कोरिडोर (४४५ किलोमिटर) को गैडाकोट-राम्दी-मालढुङ्गा खण्ड २४५ किलोमिटर मध्ये आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १५ किलोमिटर सडक कालोपत्रे सम्पन्न भएको छ। २०७७ असारसम्म बेनी-जोमसोम-कोरला खण्डको १८६ किलोमिटर मध्ये १०८ किलोमिटर ग्राभेल भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप ३७.५ किलोमिटर ग्राभेल भई जम्मा १४५.५ किलोमिटर सडक ग्राभेल भएको छ।

११.१४ कर्णाली कोरिडोर (२८० किलोमिटर) अन्तर्गत हिल्सा-सिमकोट-सल्लीसल्ला खण्डमा २०७७ असारसम्म १३० किलोमिटर र खुलालु - सल्लीसल्ला खण्डमा ११६.५ किलोमिटर गरी जम्मा २४६.५ किलोमिटर ट्र्याक निर्माण भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म दुबै खण्डमा गरी जम्मा ५.३ किलोमिटर थप ट्र्याक निर्माण भई जम्मा २५१.८ किलोमिटर ट्र्याक निर्माण भएको छ।

११.१५ कोशी कोरिडोर १६२ किलोमिटर मध्ये आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्म ६८ किलोमिटर ग्राभेल भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप २ किलोमिटर सडक चौडा गर्नुका साथै १०.५ किलोमिटर सडकको सर्भे समेत सम्पन्न भएको छ।

११.१६ तराई मधेशका जिल्ला सदरमुकाम हुँदै भारतीय सीमासँग जोड्ने प्रमुख व्यापारिक नाकालाई पूर्व-पश्चिम राजमार्गसँग जोड्ने सडकहरू मध्ये चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रानी-विराटनगर-इटहरी खण्डमा ९ किलोमिटर, जटही-जनकपुर-ढल्केवर खण्डमा २.७ किलोमिटर, वीरगञ्ज-पथलैया खण्डमा ७.७५ किलोमिटर, वेलहिया -बुटवल खण्डमा ०.३५ किलोमिटर र मोहना-अतरिया खण्डमा ६.९२ किलोमिटर सडक कालोपत्रे सम्पन्न भएको छ।

११.१७ झापाको शान्तिनगरदेखि डडेल्धुराको रूपालसम्म निर्माणाधीन मदन भण्डारी राजमार्ग (१,२४८ किलोमिटर) अन्तर्गत धरान-हेटौडा खण्डको २९३ किलोमिटर मध्ये २०७७ असारसम्म १६३ किलोमिटर कालोपत्रे सम्पन्न भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ३८ किलोमिटर

सडक थप कालोपत्रे भई यस खण्डको जम्मा २०१ किलोमिटर सडक कालोपत्रे सम्पन्न भएको छ।

यातायात क्षेत्र

११.१८ २०७७ असारसम्म सबै किसिमका गरी ३८ लाख ३६ हजार ५ सय २ सवारी साधन दर्ता भएकामा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म १ लाख ५० हजार ७ सय ६५ नयाँ सवारी साधन थप दर्ता भई जम्मा दर्ता हुने सवारी साधनहरूको संख्या ३९ लाख ८७ हजार २ सय ६७ पुगेको छ।

११.१९ दर्ता भएका सवारी साधनहरुमध्ये सार्वजनिक यातायातको महत्त्वपूर्ण साधन बस १.४ प्रतिशत छन् भने दुई पाङ्ग्रे मोटरसाईकलको अंश ७९.३ प्रतिशत रहेको छ।

११.२० सवारी साधनको दर्ता प्रणालीलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको बनाउन शुरुवात गरिएको सवारी साधनमा ईम्बोस्ड नम्बर प्लेट जडान गर्ने कार्य केही समय रोकिएकोमा चालु आर्थिक वर्षमा पुन: शुरु भएको छ। २०७७ फागुनसम्म जम्मा ७,६९४ सवारीमा ईम्बोस्ड नम्बर प्लेट जडान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

११.२१ २०७७ असारसम्म १८ लाख १३ हजार २ सय ९१ सवारी चालक अनुमति पत्र (ईलेक्ट्रोनिक स्मार्ट कार्ड) वितरण भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म २ लाख ७४ हजार ३ सय ९२ थप वितरण भई जम्मा २० लाख ८७ हजार ६ सय ८३ सवारी चालक अनुमतिपत्र (ईलेक्ट्रोनिक स्मार्ट कार्ड) वितरण भएको छ।

११.२२ वीरगञ्ज-नारायणगढ सडक खण्डमा सडक दुर्घटना सूचना ब्यवस्थापन प्रणाली (RA-IMS) सञ्चालन गरिएको छ। प्रदेश नम्वर २ र वागमती प्रदेशमा उक्त प्रणाली विस्तारको प्रकृया अगाडि बढेको छ।

११.२३ जिपियस भेइकल ट्र्याकिङ्ग प्रणाली स्थापना गरी सार्वजनिक यातायातमा लागू गर्न प्रणाली विकासको कार्य अन्तर्गत परामर्शदाताबाट प्रथम प्रतिवेदन प्राप्त भई सोको कार्य अगाडि बढेको छ।

११.२४ सार्वजनिक यातायात सेवालाई सहज, सरल र प्रतिस्पर्धी बनाई टिकट बिक्री स्थानमा हुने भिडभाड हटाउन र यात्रीले जुनसुकै स्थानबाट आफुले चाहेको सार्वजनिक यातायात सेवाको टिकट खरीद गर्न सक्ने ब्यवस्था गर्न मध्यम तथा लामो दूरीमा सञ्चालित यात्रीवाहक सार्वजनिक यातायात सेवाको अनलाइन टिकट खरिद-विक्री ब्यवस्था लागु गरिएको छ।

११.२५ सवारी साधनको आवधिक रूपमा फिटनेश परीक्षण गराई दुर्घटना न्यूनीकरण गर्ने उद्धेश्यले सबै प्रदेश राजधानीमा सवारी परीक्षण कार्यालय स्थापना गर्ने लक्ष्यअनुसार गत आर्थिक वर्षमा बागमती प्रदेशको हेटौंडामा स्थापना गरिएकोमा चालु आर्थिक वर्षमा लुम्बिनी प्रदेशको बुटवलमा सो कार्यालय स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

११.२६ सवारी दुर्घटना न्यूनीकरण तथा यात्रुको सेवा सुविधाका लागि दैलेखको आठबीस नगरपालिकाको राष्कोटमा रिफ्रेशमेन्ट सेन्टरको निर्माण कार्य भइरहेको छ। साथै, कपिलवस्तुको गोरुसिङ्गेमा यस्तै सेन्टर स्थापना गर्न जग्गा पहिचान भई विस्तृत परियोजना प्रस्ताव तयार भएको छ।

११.२७ सवारी साधनको भार नियन्त्रण र सडक सुरक्षाका लागि चितवनको आँपटारी र महोत्तरीको बर्दिवासमा तौल पुल निर्माण भई सञ्चालनमा आएको छ।

नागरिक उड्डयन

११.२८ गत आर्थिक वर्षसम्म नेपालमा अन्तर्राष्ट्रिय उडान भर्ने वायुसेवाको संख्या २९ रहेकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म यो संख्या २७ रहेको छ। द्विपक्षीय हवाई सेवा सम्झौता भएका देशको संख्या ४० पुगेको छ। हाल दुईतर्फी हवाई सिट संख्या वार्षिक करिव ७८ लाख रहेको छ। आन्तरिक उडान भर्ने वायुसेवा (Fixed Wing + Rotor Wing) को संख्या २० पुगेको छ।

११.२९ देशभर जम्मा ५४ विमानस्थल रहेका छन्। यी मध्ये ३७ विमानस्थल सबै मौसममा सेवा सञ्चालन गर्न सकिने अवस्थामा रहेका छन्। हाल ३५ विमानस्थलमा सबै मौसममा नियमित सेवा सञ्चालन भइरहेको छ। एक आन्तरिक र तीन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन्।

तालिका ११(छ): नागरिक उड्डयनसम्बन्धी सूचकहरू

प्रमुख सूचकहरु	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
अन्तर्राष्ट्रिय उडान भर्ने नेपाली वायुसेवा कम्पनीको सङ्ख्या	२	३	३	३	३	३
नेपालमा उडान भर्ने अन्तर्राष्ट्रिय वायुसेवा कम्पनीको सङ्ख्या	२६	२६	३०	२९	२९	२७
द्विपक्षीय हवाईसेवा सम्झौता भएका देशहरुको संख्या	३८	३८	३८	३९	४०	४०
दुई*तर्फी* हवाई सिट संख्या(लाखमा)	८०	८०	८०	८०	८०	७८#

प्रमुख सूचकहरु	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
आन्तरिक उडान गर्ने वायुसेवा)Fixed+ Roter Wings) को संख्या	१७	१९	१९	१९	१९	२०
अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको संख्या	१	१	१	१	१	१
साहसिक र मनोरञ्जनात्मक उडान गर्ने कम्पनीहरुको संख्या	७७	७५	७७	७७	८०	८०
सबै मौसममा सञ्चालन हुन सक्ने कालोपत्र भएका विमानस्थलहरूको संख्या	२२	२६	३५	३५	३५	३७

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

#उडान सङ्ख्या/हप्तालाई आधार मानी दुई तर्फी हवाई सीट सङ्ख्या गणना गर्ने प्रयोजनका लागि २०० सीट प्रति उडानलाई आधार मानी गणना गरिएको। वायुसेवाको क्षमतानुसार सीट सङ्ख्या घटबढ हुन सक्ने।

११.३० २०७७ फागुनसम्म राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको रूपमा रहेको गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको निर्माण कार्य ९५.२ प्रतिशत र पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको निर्माण कार्य ७२.० प्रतिशत सम्पन्न भएको छ। विश्वब्यापी कोभिड-१९ महामारीको कारणले निर्माण कार्य प्रभावित भई निर्माण सम्पन्न गर्ने मिति परिवर्तन गरी उक्त विमानस्थल सन् २०२१ जुलाई देखि सञ्चालनमा ल्याउने तयारी भइरहेको छ। निजगढ अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको गुरुयोजना तयार गर्ने कार्य अघि बढेको छ।

११.३१ त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थललाई बुटिक एयरपोर्टको रूपमा रूपान्तरण गर्न आन्तरिक टर्मिनल भवनको रिनोभेसन कार्य ९६ प्रतिशत, अन्तर्राष्ट्रिय टर्मिनल भवनको रिनोभेसन कार्य ७५ प्रतिशत र क्यानोपी निर्माणको कार्य ४३ प्रतिशत सम्पन्न भएको छ ।

११.३२ त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको अन्तर्राष्ट्रिय एप्रोन क्षेत्रको बे-नं ६ को पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।अन्तर्राष्ट्रिय एप्रोन क्षेत्र विस्तारसम्बन्धी सर्भे, डिमार्केसन, डिजाईन रिभ्यू तथा सर्फेसको कार्य सम्पन्न भई निर्माण कार्य शुरु गरिएको छ।

११.३३ ओखलढुंङ्गाको खिजीचंडेश्वरी विमानस्थलको निर्माण सम्पन्न भएको छ। चन्द्रगढी विमानस्थलको धावनमार्ग टयाक्सी वे र एप्रोन ओभरलेको कार्य सम्पन्न भएको छ। अर्घाखाँचीको विमानस्थल निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ।

रेल यातायात

११.३४ रेलवे निर्माणलाई प्राथमिकताकासाथ तीव्रता दिइएको छ।जयनगर-जनकपुर-कुर्था-विजलपुरा-वर्दिवास खण्डको ७० किलोमिटर रेलमार्ग मध्ये २०७७ असारसम्म ५६ किलोमिटर रेलमार्ग

निर्माण सम्पन्न भएको छ। चालु आर्थिक वर्षमा जयनगर-कुर्था खण्डमा रेल सेवा सञ्चलान गर्न दुई थान रेलगाडी खरिद भई सञ्चालनको तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको छ।

११.३५ पूर्व पश्चिम विद्युतीय रेलमार्ग अन्तर्गत बर्दिबास निजगढ खण्डमा २०७७ असारसम्म ३३.५ किलोमिटर ट्र्याक बेड निर्माण भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ९ किलोमिटर थप ट्र्याक बेड निर्माण भई जम्मा ४२.५ किलोमिटर ट्र्याक बेड निर्माण सम्पन्न भएको छ।

११.३६ राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाको रूपमा रहेको मेची-महाकाली विद्युतीय रेलमार्ग ९४५ किलोमिटर (लिंक सहित १,०५६ किलोमिटर) को विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन तयार भइसकेको छ। उक्त रेलमार्गको निकुञ्ज क्षेत्रमा पर्ने निजगढ-हेटौंडा-भरतपुर-अमरापुरी खण्ड (१३६ किलोमिटर) को वैकल्पिक रुटको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन भइरहेको छ।

तालिका ११(ज): रेलमार्ग र ट्र्याक बेडको विवरण

सि.नं	विवरण	इकाई	आर्थिक वर्ष		
			२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	रेलमार्ग निर्माण	किलोमिटर	४०	५६	०
२	ट्राकबेड निर्माण	किलोमिटर	२८	३३.५	९

स्रोत :भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्म

११.३७ बथनाहा -विराटनगर खण्डको १८ किलोमिटर रेलमार्ग मध्ये नेपाल तर्फको ८ किलोमिटर रेलमार्ग र सो खण्डमा पर्ने रेल संरचनाहरू तयार भएका छन्। बाँकी खण्डमा ७ किलोमिटर ट्र्याकवेड निर्माण सम्पन्न भएको छ।

११.३८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रसुवागढी-काठमाडौं रेलमार्गको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य अगाडि बढाइएको छ। वीरगञ्ज काठमाण्डौ रेलमार्गको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने विषयमा पूर्व तयारीका कार्य भइरहेको छ।

सूचना तथा सञ्चार

११.३९ मुलुकका अति दुर्गम र विकट क्षेत्रमा समेत दूरसञ्चार सेवाको विस्तार गर्न, उच्च हिमाली भेगमा ब्रोडव्याण्ड सहितको इन्टरनेट सेवा उपलब्ध गराउन, भू-उपग्रह प्रणालीमा आधारित सञ्चार सेवाको सुरक्षा संवेदनशीलतालाई सम्बोधन गर्न र व्याण्डविथ वापत भुक्तानी गर्नुपर्ने विदेशी मुद्रा बचत गर्न नेपालको आफ्नै स्याटलाइट स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउने उद्देश्यले

भू-उपग्रह नीति तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। अत्यावश्यक सेवाको सूचीमा इन्टरनेट सेवा समावेश गरिएको छ।

११.४० सञ्चार तथा सूचना प्रविधि क्षेत्र अन्तर्गत विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको छ। नेपाल मिडिया काउन्सिलसम्बन्धी विधेयक, सूचना प्रविधिसम्बन्धी विधेयक, सार्वजनिक सेवा प्रसारणसम्बन्धी विधेयक र सुरक्षण मुद्रणसम्बन्धी विधेयक संघीय संसदमा पेश भएका छन्।

११.४१ राष्ट्रिय प्रसारण(नवौं संशोधन) नियमावली, २०७७ तथा राष्ट्रिय प्रसारण (दशौं संशोधन) नियमावली, २०७७, रेडियो सञ्चार (लाइसेन्स) (चौथो संशोधन) नियमावली, २०७७, चलचित्र (निर्माण, प्रदर्शन तथा वितरण)(छैठौं संशोधन)नियमावली, २०७७, प्रेस काउन्सिल (कार्य व्यवस्था) (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०७७, विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७ र सूचनाको हकसम्बन्धी (तेस्रो संशोधन) नियमावली, २०७७ तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएका छन्।

११.४२ राष्ट्रिय ज्ञानपार्क (स्थापना र सञ्चालन) कार्यविधि, २०७६, सूचनाको हक कार्यान्वयन अनुगमन निर्देशिका, २०७६ र बालबालिकाहरूलाई नियमित अनलाईनमा रहँदा पर्न सक्ने मानसिक तथा सामाजिक प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न अनलाइन बाल सुरक्षा निर्देशिका, २०७६ तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएका छन्।

११.४३ मध्य-पहाडी लोकमार्ग र आसपासका जिल्लामा उच्च गतिको इन्टरनेट पुऱ्याउन अप्टिकल फाइवर बिछ्याउने कार्य अन्तर्गत २०७७ असारसम्म २९३ किलोमिटर क्षेत्रमा अप्टिकल फाइबर बिच्छ्याइएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ७६७ किलोमिटर थप भई जम्मा १,०६० किलोमिटर क्षेत्रमा अप्टिकल फाइबर बिच्छ्याउने कार्य सम्पन्न भएको छ।

११.४४ नेपाल दूरसञ्चार कम्पनीमार्फत स्थानीय टेलिफोन सेवालाई परिवर्तन गरी अप्टिकल फाइबरमा आधारित एफ.टि.टि.एच. (Fiber to the home) सेवा २०७७ असारसम्म ३३ जिल्लाका ४५ शहर/शहरोन्मूख क्षेत्रमा विस्तार भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ३३ शहर/शहरोन्मूख क्षेत्रमा थप विस्तार भई ४५ जिल्लाका ७८ शहरी/शहरोन्मूख क्षेत्रमा यो सेवा विस्तार भएको छ।

११.४५ अप्टिकल फाइबर मार्फत् एउटै लाइनबाट टेलिफोन सेवा, उच्च गतिको इन्टरनेट सेवाको साथै अडियो तथा भिडियो सेवा समेत उपलब्ध हुने यो सेवा २०७७ असारसम्म २ लाख क्षमताको नेटवर्क जडान गरी ७६ हजार लाईन वितरण भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म २ लाख १२ हजार २ सय क्षमताको नेटवर्क जडान भई ८० हजार ३ सय १८ थप लाईन वितरण भएको छ।

११.४६ मोबाइल सेवामा अत्याधुनिक प्रविधि र सेवाहरू भित्र्याई नवीनतम दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्न तथा सो मार्फत देशमा डिजिटल डिभाइड कम गर्ने योजनालाई मूर्तरूप दिन नेपाल टेलिकम मार्फत प्रारम्भ गरिएको 4G/LTE सेवा २०७७ असारसम्म ४३७ स्थानीयतहसम्म विस्तार भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म थप २१८ स्थानीयतहमा सेवाको पहुँच विस्तार गरी सबै जिल्लाका ६५५ स्थानीयतहसम्म पुऱ्याइएको छ।

११.४७ सबै स्थानीयतहका कार्यालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य केन्द्र र सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा ब्रोडव्याण्ड इन्टरनेट सेवा उपलव्ध गराउने कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको छ। २०७७ फागुनसम्म जम्मा ६०८ स्थानीयतहको कार्यालय, ५,०९६ वडा कार्यालय, ३,४५४ स्वास्थ्य केन्द्र र ४,१९७ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा ब्रोडब्याण्ड ईन्टरनेट जडान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ।

तालिका ११(झ): ब्रोडब्याण्ड ईन्टरनेट जडानको विवरण

क्र.सं.	स्थान	लक्ष्य	२०७६/७७	२०७७/७८*	जम्मा
१	पालिकाको कार्यालय	७५३	४३१	१७७	६०८
२	वडा कार्यालय	६७४३	३६१२	१४८४	५०९६
३	स्वास्थ्य केन्द्र	४५०४	२५४६	९०८	३४५४
४	सामुदायिक विद्यालय	५८०१	२९४८	१२४९	४१९७

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ *चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म।

११.४८ सरकारी सूचना एवं तथ्याङ्क सुरक्षित गरी विद्युतीय सेवा अवरूद्ध हुन नदिन ती सूचना एवं तथ्याङ्कलाई एकभन्दा बढी स्थानमा भण्डारण गर्न हेटौंडामा डिजास्टर डाटा रिकभरि सेन्टर सञ्चालनमा रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा उक्त सेन्टरको सर्भरको क्षमता ५०० टेरावाईटले बृद्धि गरिएको छ । गत आर्थिक वर्षमा सरकारी डाटा सेन्टरमा रहेका सबै डाटा केन्द्रीय डि.एन.एस. (DNS), वेब होस्टिङ्ग (Web Hosting), सी. प्यानेल (C-panel), सरकारी इमेल प्रणाली लगायत नेपाल सरकारका सबै मन्त्रालय लगायत अन्य महत्वपूर्ण निकायका सूचना प्रविधि प्रणाली र डाटा उक्त सेन्टरमा ब्याकअपको रूपमा सुरक्षित भण्डारण गरिएको छ ।

११.४९ नेपाल सरकारका कर्मचारीहरुको इमेलको आधिकारिकता र सुरक्षा सुनिश्चत गर्न विभिन्न निकायका कर्मचारीहरूको २०७७ फागुनसम्म ११ हजार इमेल ठेगाना नेपाल सरकारको केन्द्रीय इमेल प्रणालीमा आवद्ध गरी व्यवस्थापन गरिएको छ। यी इमेलको सुरक्षाका लागि आवश्यक सफ्टवेयर जडान गरिएको छ।

११.५० विद्युतीय माध्यमबाट हुने कारोवार र चिठ्ठी-पत्र लगायतका कागजातको विश्वसनीयता अभिवृद्धि गरी यससम्बन्धी कारोवारको साइवरसुरक्षा जोखिम न्यूनीकरण गर्न विद्युतीय हस्ताक्षर

कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। यसको आधिकारिकता र कारोवार तत्काल फरफारक गर्न सो सम्बन्धी लाइसेन्स (Authentication and validation perpetual license) जडान गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

११.५१ सरकारी निकायका सूचना प्रविधि प्रणालीलाई विद्युतीय हस्ताक्षरमैत्री बनाउने क्रममा कर्णाली प्रदेशको आन्तरिक मामिला मन्त्रालय, वालिङ नगरपालिका, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण र वैदेशिक रोजगार विभागमा सार्वजनिक पूर्वाधार व्यवस्था (Public Key Infrastructure enabled) मिलाइएको छ।

११.५२ महत्त्वपूर्ण सार्वजनिक स्थल, धार्मिक क्षेत्र, पर्यटकीय क्षेत्र (पदयात्रा मार्ग समेत) मा निःशुल्क वाइफाइ सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यबमोजिम आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा काठमाडौं सिंहदरबार, वागबजार र सञ्चार ग्राम (तिलगंगा), मा हटस्पट वाईफाई स्थापना भएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म पाथिभरा, हलेसी, वराहक्षेत्र, जानकी मन्दिर, मुक्तिनाथ, लुम्बिनी, गुरुद्वारा लगायत अन्नपूर्ण र सगरमाथा आधारशिविर क्षेत्रमा यो सेवा विस्तार गरिएको छ ।

११.५३ मोबाइल वित्तीय सेवा र मोबाइल भुक्तानी सेवाको विकास र नियमन गर्न नेपाल राष्ट्र बैंक र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबीच समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भई कार्यान्वयनमा आएको छ। नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड र एनसेल प्राइभेट लिमिटेड लाई सहायक कम्पनी स्थापना गरी भुक्तानी सेवा प्रदायकको रूपमा कार्य गर्न स्वीकृति दिइएको छ।

११.५४ सरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट प्रवाह हुने सेवा र कारोवार विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चालन गर्न नेशनल पेमेन्ट गेटवेसम्बन्धी सर्भर स्थापना गरी विद्युतीय भुक्तानी सञ्चालन गर्न पाँच वाणिज्य बैंकलाई यस प्रणालीमा एकीकृत गरी हाल महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको ईलेक्ट्रोनिक फण्ड ट्रान्सफर प्रणालीको API सँग आवद्ध गर्ने कार्य भइरहेको छ।

११.५५ शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, सीपमूलक, रोजगारमूलक एवं जीवनपयोगी बनाउदै सक्षम, प्रतिस्पर्धी जनशक्ति तयार गर्ने उद्देश्यले मुलुकभरका ९९० सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याव स्थापना गर्ने कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ४८५ सामुदायिक माध्यामिक विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याव स्थापना गरिएको छ।

११.५६ कक्षा ४ देखि १२ सम्मको विज्ञान (भौतिक, रसायन, जीव), गणित र ऐच्छिक गणित विषयको सबै पाठ्यक्रम समेटिने गरी विशेषज्ञ शिक्षकबाट शैक्षिक सामग्रीहरूको प्रयोग गरी टिचिङ्ग अडियो भिजुअल सामग्री निर्माण गरी ती सबै डिजिटल शिक्षण सामग्रीहरू सरकारी क्लाउड (Government Cloud) र युटुवमा राखिएको छ।

११.५७ ६२ जिल्ला हुलाक कार्यालयमा हुलाक बचत बैङ्क सञ्चालनमा रहेका छन्। हुलाक बचत वैंङ्को कारोवारलाई स्वचालित एवं छिटो-छरितो र पारदर्शी गराउने उद्देश्यले हुलाक बचत वैंङ्क सफ्टवेयर निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

११.५८ यातायातको नियमित सेवा नभएका उच्च पहाडी र हिमाली केही जिल्लाहरूको डाँक ढुवानीकार्य स्थल मार्गबाट हुने गरेकोमा निजी हवाई सेवाप्रदायकहरूसँग सम्झौता गरी ढुवानी गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।यसबाट दुर्गम स्थानमा हुलाक वस्तु वितरणको समय १० दिनले घटी वितरण प्रणाली छिटो भएको छ। हुलाकबाट हुने वस्तुको वितरणमा सुधार ल्याउन काठमाडौं उपत्यकाको चक्रपथ भित्र एकै दिनमा डेलिभरी गर्ने ब्यवस्था मिलाईएको छ।

११.५९ स्वदेशी प्रशारण माध्यम र विज्ञापन एजेन्सीलाई प्रोत्साहित गर्दै नेपाली भाषा,संस्कृति,परम्परा र रितीरिवाजको संरक्षण समेत गर्ने उद्देश्यले विज्ञापन रहित नीति (Clean Feed) तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ को मर्मअनुरूप यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सूचना तथा प्रसारण विभागमा Head-End जडान गरिएको छ।

११.६० रेडियो नेपालले देश भित्र ८७ प्रतिशत जनता माझ र अनलाइन मार्फत संसारभर २४ सै घण्टा २१ भाषामा समाचार र २० भाषामा कार्यक्रम प्रसारण गर्दै आइरहेको छ। यसका करिब ४२ हजार पुराना अडियो टेपहरू र राष्ट्रिय समाचार समितिको स्थापनादेखि २०५२ सालसम्मका समाचार बुलेटिनलाई डिजिटल आर्काइभमा सुरक्षित रूपमा राखिएको छ।

११.६१ नेपाल टेलिभिजनको प्रसारण पहुँच जनसंख्याको ७२ प्रतिशत र भौगोलिक क्षेत्रको ५२ प्रतिशतसम्म पुगेको छ भने देशबाहिर १४६ मुलुकसम्म प्रसारण पहुँच विस्तार भएको छ। केन्द्रीय प्रसारण च्यानल (एन.टि.भी., एन.टि.भी.प्लस, एन.टि.भी.न्युज) र प्रादेशिक प्रसारणका इटहरी र कोहलपुर च्यानल सञ्चालनमा रहेका छन्। अनलाईन डिजिटल प्लेटफर्म अन्तर्गत मोबाइल एप्स, वेभसाइट, फेसबुक, र युटुब पेज सञ्चालनमा ल्याइएका छन्।

११.६२ रूपान्तरणकारी आयोजनाको रूपमा रहेको डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क,२०७६ अन्तर्गत सबै सरकारी विद्युतीय सेवालाई एकीकृत प्रणालीमार्फत् नागरिकहरूलाई सहजरूपमा सेवा पुऱ्याउन नागरिक एप्स सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

११.६३ स्थानीयतहको कार्य सम्पादनलाई सहज, सरल र प्रभावकारी बनाउन स्थानीयतहका सेवा र सूचना एवं तथ्याङ्कलाई आम नागरिकले मोबाइल एप्सबाट सहज रूपमा लिन सक्ने ब्यवस्था गरिएको छ। स्थानीयतहमा सुशासन प्रर्वद्धन गर्न सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहका लागि तयार गरिएको कमन मोबाइल एप्स २०७७ फागुनसम्म ६६७ स्थानीयतहका वेवसाइटसँग अन्तर-आवद्धता कायम गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

११.६४ नेपाल सरकारका विभिन्न निकायका २२ अनलाइन सेवालाई नेशनल पोर्टलमा आवद्ध गरी डिजास्टर रिकोभरि सेन्टरमा व्याकअप राखिएको छ।

११.६५ सरकारी निकायका सूचना प्रविधि प्रणालीमा हुने साइवर सुरक्षा जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन गर्न ५१ सरकारी कार्यालयका वेवसाइट र सूचना प्रविधि प्रणालीहरूको सूचना प्रविधि प्रणाली अडिट (IT Security Audit) सम्पन्न भएको छ।

११.६६ २०७७ फागुनसम्म सञ्चालन अनुमति पाएका ९४६ एफ.एम. र १७४ टेलिभिजन मध्ये ६७२ एफ.एम. रेडियो र ५१ टेलिभिजन नियमित सञ्चालन/प्रशारणमा रहेका छन् ।

तालिका ११(ज): श्रव्य-दृष्यसम्बन्धी इजाजत संख्या

विवरण	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
एफ. एम. रेडियो	६४	९५	१०५	९११	९४१	५
एफ. एम. रेडियो नियमित प्रसारण	१८	६०७	६३३	६७२	६७२	२
टेलिभिजन लाईलेन्स	११	२३	८	१३६	१७०	४
टेलिभिजन नियमित प्रसारण	०	३०	३७	५१	५१	४
केबुल टेलिभिजन	२	८५३	८५३	८५३	८५३	०
डि. टि. एच.	०	२	२	१	१	०
डाउनलिंकको इजाजत	२९	३०	१६	१५३	१५४	८
VHF/UHF वाकीटकी	२२९	६३६	७३७	७८		
रेडियो यन्त्र विक्री वितरण	४०	९९	१९	२३१		
कथानक चलचित्र जाँच पास संख्या	२००	२१६	१४५	२११		
विज्ञापन चलचित्र जाँचपास संख्या	९९	११५	६१	९७		
विदेशी चलचित्र छायांकन	१०८	१०३	५३	८९		
आइ.पी. टेलिभिजन		०	४	९		

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको।

११.६७ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ३ करोड ८२ लाख १२ हजार ८ सय मोबाइल फोन प्रयोगमा रहेका छन्। २०७७ असारसम्म यो संख्या ३ करोड ७० लाख ७३ हजार ६ सय ६२ रहेको थियो। आधारभूत (फिक्स्ड) टेलिफोनको संख्या कम हुँदै गएको छ।

तालिका ११(ट): टेलिफोन सेवा विस्तार

सेवा	आर्थिक वर्ष					
	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
आधारभूत (फिक्स्ड)	८,५२,०६९	८,५९,४६९	८,६१,२७३	७,९७,७१३	७८३४२९	७२५५१५
मोबाइल	२,९७,६२,१५५	३,४१,७२,०५८	३,८३,३९,५३९	४,०५९,६२५९	३७०७३६६२	३८२१२८००
अन्य	८,४७,१५४	८,४७,३१६	१,७४२	१७४२	२९०५	२९०५
जम्मा	३,१४,६१,३७८	३,५८,७८,८४३	३,९२,०२,५५४	४१,३९५,७१४	४४९३७००	३८९४१२२०

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ *२०७७ फागुनसम्मको कुल।

#निश्चित समयावधिसम्म सक्रिय नरहेका सिमकार्ड खारेज गरिएकोले तथ्याङ्कमा घटबढ भएको ।

तालिका ११(ठ): टेलिफोन र इन्टरनेट सेवाको विस्तार

सेवा	घनत्व
आधारभूत (फिक्सड) सेवा	२.४३
मोबाइलसेवा अन्यभ्वाइस सेवा डाटा/इन्टर्नेट सेवा	१२७.९
अन्य भ्वाइस सेवा	०.०१
डाटा/इन्टर्नेट सेवा	८२.७९

११.६८ २०७७ को फागुनसम्म टेलिफोन घनत्व १३०.३ प्रतिशत र ईन्टरनेट ग्राहक घनत्व ८२.८ प्रतिशत पुगेको छ। २०७७ असारसम्म टेलिफोन घनत्व १२६.७ प्रतिशत र ईन्टरनेट घनत्व ७३ प्रतिशत रहेको थियो। गत वर्ष ७३ प्रतिशत जनसङ्ख्यामा ईन्टरनेट सेवा पुगेकोमा चालु आर्थिक वर्षमा बृद्धि भई ८२.८ प्रतिशत जनसंख्यामा यो सेवा पुगेको छ।

तालिका ११(ड): डाटा/इन्टरनेट सेवा प्रयोगकर्ताको संख्या

सेवा प्रदायक	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	७६०२५७४	८४२०६५३	६५४०७५३	९४,१२,४६७	१०८२५८५४	११५१५५२७
एनसेल प्रा.लि.	५८५५४६४	६९५४२३६	६१०९८०८	६७,६९,०९६	६७१०४८८	६६५२८३२
युनाइटेड टेलिकम लिमिटेड	६३१४७	६३२०३	६३२०३	-	-	-
स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	१०४३३१	१७१०३३	४१३०१	२,१३,२४५	२०३१४८	२१९७०८
इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरु	१५९०८९	२५०२४४	२२२६५१५	३०,४६,९०२	४४९८०७७	५३४७५८३
जम्मा	१३७८४६१८	१५८५९३६९	१४९८१५८०	१,९४,४१,७१०	२२२३७५६७	२४७३५६५०

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ *२०७७ फागुनसम्मको।

११.६९ चलचित्र पर्यटनको प्रवर्द्धन गरी नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय छायाङ्कनस्थलको रूपमा विकास गर्दै आर्थिक वृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले देशका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक र पुरातात्विक सम्पदा रहेका स्थलहरू र अद्वितीय स्थानहरूको फोटोचित्र सहित परिचय समावेश भएको लोकेशन प्रोडक्शन गाईड (पुस्तक) प्रकाशन गरी प्रचार प्रसार बढाइएको छ।

११.७० गोरखापत्रको प्रकाशन प्रदेशस्तरमा पुऱ्याउने उद्धेश्यअनुरूप प्रदेश नम्वर १ र प्रदेश नम्वर २ का लागि विराटनगर तथा लुम्बिनी प्रदेश, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका लागि कोहलपुरबाट क्षेत्रीय प्रकाशन शुरु भएको छ। यसबाट गोरखापत्रको वितरण पहुँच ५ प्रतिशतले बढेको छ। गोरखापत्र संस्थानको स्थापना कालदेखि २०६२ सालसम्मका अंकहरूको डिजिटल आर्काइभिङ्ग गर्ने कार्य भइरहेको छ।

११.७१ २०७७ फागुनसम्म जम्मा ७,८७४ पत्रपत्रिका दर्ता भएका छन्। दर्ता भएका पत्रपत्रिकामध्ये सबैभन्दा धेरै साप्ताहिक २,९५६ र सबैभन्दा कम चौमासिक ३९ रहेका छन्। दैनिक ७४४ र मासिक २,३४७ रहेका छन् ।

तालिका ११(ढ): दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको तुलनात्मक विवरण

किसिम	२०७२/७३	२०७३/०७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
दैनिक	६७६	६९८	७०५	७३३	७३९	७४४
अर्ध साप्ताहिक	३३	३६	३७	३९	३८	३९
साप्ताहिक	२८०३	२८७२	२८७५	२९४३	२९५१	२९५६
पाक्षिक	४६३	४६७	४७०	४७३	४७६	४७६
मासिक	२२१४	२२६०	२२७१	२३३३	२३४४	२३४७
द्वैमासिक	३६४	३७०	३७५	३८२	३८१	३८४
त्रैमासिक	६०९	६१५	६१६	६४१	६४५	६५०
चौमासिक	३५	३७	३८	३८	३९	३९
अर्ध वार्षिक	८२	८३	८४	८८	८७	८७
वार्षिक	९०	९०	९०	८९	९०	९३
अन्य						५९
जम्मा	**७३६९**	**७५२८**	**७५६१**	**७७५९**	**७७९०**	**७८७४**

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ *२०७७ फागुनसम्मको।

चार्ट ११(घ): दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको विवरण

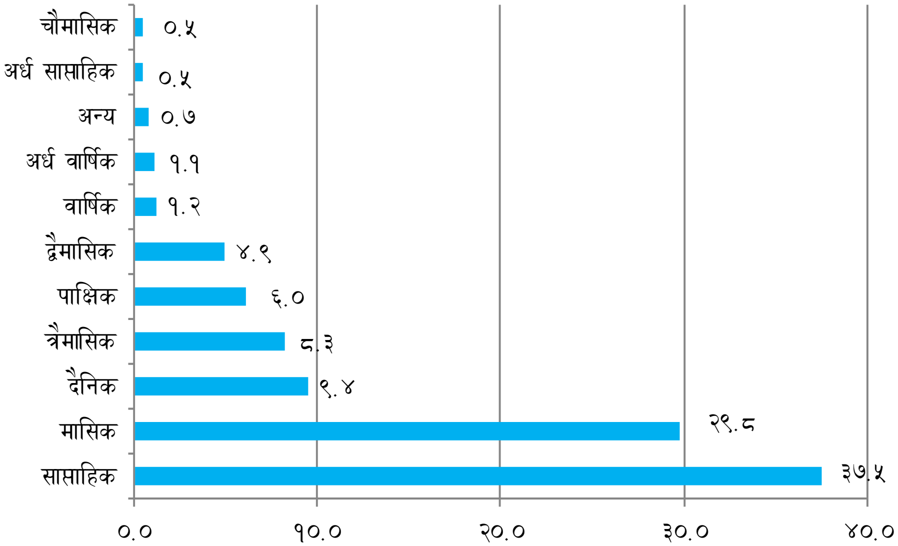

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७७

११.७२ नेपाली, अंग्रेजी, नेपाली/अंग्रेजी,, नेवारी, संस्कृत, हिन्दी, मैथिली, भोजपूरी, ऊर्दु, तिब्बती, थारू, लिम्बू, डोटेली, तामाङ, राई र अन्य गरी कुल १५ भन्दा बढी भाषाका पत्रपत्रिका दर्ता भएका छन्। भाषागत रूपमा सबैभन्दा बढी नेपाली भाषाका पत्रपत्रिका ६७ प्रतिशत छन्। नेपाली/अंग्रेजी भाषाका १८ प्रतिशत र अंग्रेजी भाषाका ७ प्रतिशत सहित अन्य भाषाका पत्रपत्रिका तुलनात्मक रूपमा कम रहेका छन्।

तालिका ११(ण): भाषागत रूपमा दर्ता भएका पत्रपत्रिकाको विवरण

भाषा	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
नेपाली	५०१७	५०१७	५१४१	५२९०	५३०४	५३०४
अंग्रजी	४९५	४९५	५०८	५१४	५१६	५१६
नेपाली/अंग्रजी	१३१०	१३१०	१३५३	१३८५	१४०३	१४०३
नेवारी	४६	४६	४६	४७	४८	४८
संस्कृत	५	५	५	५	५	५
हिन्दी	२३	२४	२४	२४	२४	२४
मैथिली	४६	४६	४६	४६	४६	४६
भोजपूरी	८	८	८	८	८	८
ऊर्दु	८	८	८	९	९	९
तिब्बती	३	३	३	३	३	३
थारू	१३	१३	१४	१४	१५	१५
लिम्बू	३	३	३	३	३	३
डोटेली	५	५	५	५	५	५
तामाङ्ग	१०	१०	१०	१४	७	७

भाषा	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
राई	२	२	२	२	२	२
अन्य	३६५	३६५	३८३	३९६	४२७	४७६
कुल	७३६९	७३७०	७५६९	७७७५	७८२५	७८७४

स्रोतः सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ *२०७७ फागुनसम्मको जम्मा।

१२. सामाजिक क्षेत्र

१२.१ सामाजिक क्षेत्रमा पूर्वाधार तथा सेवा विस्तार र त्यसमा सबै नागरिकको पहुँच मानव विकासको मूल आधार हो। मानव विकास मुलतः सामाजिक विकासको स्थितिमा निर्भर रहन्छ। शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र सरसफाइ एवम् लक्षित वर्गको उत्थानका लागि सरकारी लगानी बढ्दै गइरहेको छ । सामाजिक क्षेत्रमा निजी क्षेत्रको लगानी समेत बढ्दै गइरहेको छ। फलस्वरूप कोभिडको-१९ को प्रभाव बावजुद सामाजिक विकासका अधिकांश परिसूचकमा उल्लेखीय प्रगति हासिल भई दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न सहज हुने देखिन्छ। साक्षरता दर र विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना दर वृद्धि भएको छ भने विद्यालय शिक्षामा लैङ्गिक समानता हासिल भएको छ।

१२.२ कोभिड-१९ को संक्रमणको जोखिमको कारण शैक्षिक गतिविधिमा प्रतिकूल प्रभाव परेको छ तापनि अनलाइन कक्षा एवम् अन्य वैकल्पिक विधिबाट पठनपाठन र परीक्षा सञ्चालन गर्ने प्रयास भइरहेका छन्। आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सर्वसाधारणको पहुँच विस्तारका साथै स्वास्थ्य बिमाको दायरा बढेको छ। सरकारले कोभिड-१९ संक्रमण रोगको निःशुल्क परीक्षण र उपचार सेवा सबैमा पु¥याएको छ। कोभिड-१९ विरुद्धको खोप निःशुल्क दिन शुरु भइसकेको छ। आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाइमा ९० प्रतिशत माथि जनताको पहुँच पुगेको छ।

तालिका १२(क): सामाजिक क्षेत्र विकासका परिसूचक

सामाजिक क्षेत्र	परिसूचक	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
शिक्षा	अपेक्षित विद्यालय अध्ययन वर्ष*	१२.६	१२.८	१२.८
	औषत विद्यालय अध्ययन वर्ष*	४.७	४.९	५
	खुद भर्नादर (प्राथमिक तह-कक्षा १ देखि ५ सम्म)	९७.२	९६.५	९७.१
	खुद भर्नादर (आधारभूत तह-कक्षा १ देखि ८ सम्म)	९२.३	९२.७	९३.४
	खुद भर्नादर (माध्यमिक तह-कक्षा ९ देखि १२ सम्म)	४३.९	४६.४	४७.६
	साक्षरता दर (१५ वर्ष माथि)	-	५८	-
स्वास्थ्य	औसत आयु (जन्मेको अवस्थामा)	७०.२	७०.५	७०.८
	कुल प्रजनन दर* (सङ्ख्या प्रति महिला)	२.३	२.३	२
	नवजात शिशु मृत्युदर* (प्रति १००० जीवित जन्ममा, जन्मेको २८ दिनभित्र	१७	२१	१६
	शिशु मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा, जन्मेको १ वर्षभित्र)	२६	२६	२५
	स्वास्थ्य संस्था	४५१३	५७१७	७१५४
	स्वास्थ्य जनशक्ति	९०८०३	९०९४६	९०९४६
खानेपानी तथा सरसफाइ	आधारभूत खानेपानी सेवा	८८	८९	९१

सामाजिक क्षेत्र	परिसूचक	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
	आधारभूत सरसफाइ	९८.६	९९.७	१००
	उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी	१९	२१	२३
रोजगारी	रोजगारी र जनसंख्याको अनुपात (प्रतिशत)	३४.३	–	–
	श्रमशक्ति सहभागिता दर (१५ वर्ष माथि, प्रतिशत)	३८.५	–	–
मानव विकास सूचकाङ्क	मानव विकास सूचकाङ्क*	०.५८८	०.५९६	०.६०२
लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क*	०.९२५	०.८९७	०.८८६
लैङ्गिक असमानता सूचकाङ्क	लैङ्गिक असमानता सूचकाङ्क*	०.४८	०.४७६	०.४७९

स्रोत: राष्ट्रिय योजना आयोग, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, खानेपानी तथा सरसफाइ मन्त्रालय, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग *२०७४/७५-२०१७, २०७५/७६-२०१८, २०७६/७७-२०१९

१२.३ संयुक्त राष्ट्र संघीय विकास कार्यक्रमद्वारा प्रकाशित मानव विकास प्रतिवेदन, २०२० का अनुसार नेपालको मानव विकास सूचकाङ्क ०.६०२ रहेको छ। मानव विकास सूचकाङ्कका आधारमा नेपाल संसारका १८९ मुलुकहरूमध्ये १४२ औं स्थानमा रहेको छ जुन मध्यम मानव विकास समूह को औसत ०.६३१ र सार्क मुलुकको औसत ०.६४१ भन्दा कम रहेको छ। सन् १९९० मा नेपालको मानव विकास सूचकाङ्क ०.३८७ रहेकोमा सन् २०१९ मा यस्तो सूचकाङ्क ०.६०२ पुगेको छ। सामाजिक क्षेत्रमा गरिएको लगानीको प्रतिफलस्वरूप नेपालको मानव विकासको अवस्थामा क्रमिक सुधार हुँदै गएको छ। तथापि, आगामी दिनमा यस क्षेत्रमा गरिने लगानीलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ।

तालिका १२(ख): नेपालको पछिल्लो ३ दशकको मानव विकासको अवस्था

वर्ष	औसत आयु (जन्मेको अवस्थामा)	अपेक्षित विद्यालय अध्ययन वर्ष	औषत विद्यालय अध्ययन वर्ष	प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय ($-PPP)	मानव विकास सूचकाङ्क
१९९०	५४.४	७.५	२.०	१३७२	०.३८७
१९९५	५८.६	८.१	२.२	१५५३	०.४१९
२०००	६२.३	९.०	२.४	१७९३	०.४५३
२००५	६५.३	९.५	२.८	१९९३	०.४८२
२०१०	६७.६	११.९	३.३	२३७२	०.५३७
२०१५	६९.५	१२.७	४.७	२९५७	०.५८३
२०१६	६९.८	१२.६	४.९	२९४६	०.५८६
२०१७	७०.२	१२.६	४.७	३१३५	०.५८८
२०१८	७०.५	१२.८	४.९	३२७६	०.५९६
२०१९	७०.८	१२.८	५.०	३४५७	०.६०२

स्रोतः संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम, २०२०

शिक्षा

१२.४ नेपालको संविधानले शिक्षालाई मौलिक हकको रूपमा स्वीकार गरी प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत शिक्षामा पहुँचको अनिवार्य व्यवस्था गरेको छ। ज्ञानमा आधारित समाज निर्माणको माध्यमबाट दिगो विकास र आर्थिक समृद्धिका लागि शिक्षालाई महत्त्वपूर्ण औजारको रूपमा स्वीकार गरिएको छ। शिक्षालाई व्यवसायिक, सीपमूलक, रोजगारीमूलक तथा जीवनोपयोगी बनाउन शिक्षा क्षेत्रमा सुधारका कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिदैं आएको छ। पन्ध्रौं योजनाले गुणस्तरीय शिक्षा मार्फत सृजनशील, दक्ष, प्रतिस्पर्धी, उत्पादनशील र नवप्रवर्तनशील मानव स्रोतको विकास गर्ने लक्ष्य लिएको छ।

१२.५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा शिक्षा क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि (GVA) को वृद्धिदर गत आर्थिक वर्षको ३.२ प्रतिशतको तुलनामा सीमान्त वृद्धि भई ३.६ प्रतिशत हुने अनुमान छ। चालु आर्थिक वर्षमा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा शिक्षा क्षेत्रको योगदान ८.०५ प्रतिशत रहेको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो योगदान ८.३५ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट १२(क): पछिल्लो दशकको शिक्षा क्षेत्रको वृद्धिदर र योगदान

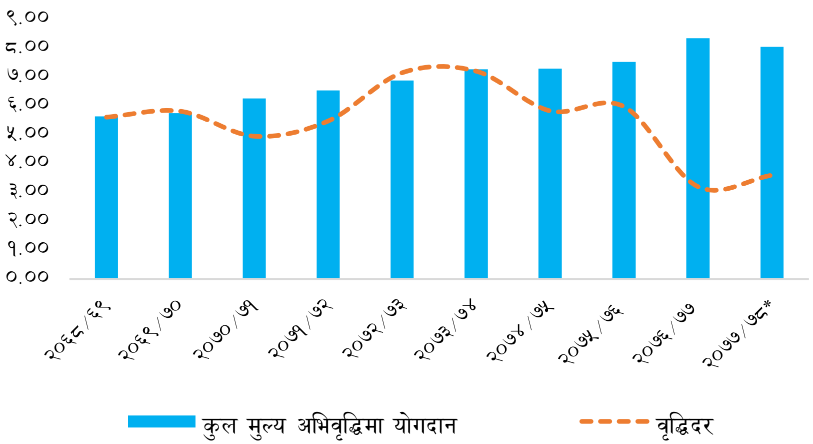

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७७ *प्रारम्भिक अनुमान

१२.६ अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी नियमावली, २०७७ जारी भएको छ। संघीय स्वरूपअनुसार शैक्षिक संरचनाको परिवर्तित नाम तथा कोभिड-१९ र यस्तै प्रकृतिका महामारीको अवस्थालाई समेत सम्बोधन हुने गरी वैकल्पिक सिकाइ समेतका लागि शिक्षा नियमावली, २०५९ को नवौं संशोधन गरिएको छ। शैक्षिक वर्ष २०७७ देखि कक्षा ११ को नयाँ पाठ्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

१२.७ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा प्राथमिक तह (कक्षा १-५) को खुद भर्नादर ९७.४ प्रतिशत, आधारभूत तह (कक्षा १-८) को ९४.७ प्रतिशत र माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२) को ५१.२ प्रतिशत रहेको छ। शैक्षिक वर्ष २०७६ मा यस्तो भर्नादर क्रमशः ९७.१, ९३.४ र ४७.६ प्रतिशत रहेको थियो।

१२.८ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा कक्षा १ मा खुद प्रवेश दर (भर्ना हुने उमेर ५ वर्ष पूरा भएका) ९७.३ प्रतिशत रहेको छ। कक्षा ८ सम्मको टिकाउ दर ८२.२ प्रतिशत, कक्षा १० सम्मको टिकाउ दर ६४.६ प्रतिशत र कक्षा १२ सम्मको टिकाउ दर २९.२ प्रतिशत रहेको छ भने शैक्षिक वर्ष २०७६ मा कक्षा १ मा खुद प्रवेश दर (भर्ना हुने उमेर ५ वर्ष पूरा भएका) ९६.९ प्रतिशत रहेको थियो। कक्षा १० सम्मको टिकाउ दर ६०.३ प्रतिशत र कक्षा १२ सम्मको टिकाउ दर २४.० प्रतिशत रहेको थियो।

१२.९ ६ वर्ष माथिको साक्षरता दर ७८ प्रतिशत पुगेको छ भने १५ वर्ष माथिको साक्षरता दर ५८ प्रतिशत रहेको छ। त्यसैगरी, १५ देखि २४ वर्ष उमेर समूहको साक्षरता दर ८८.६ प्रतिशत रहेको छ।

१२.१० पछिल्ला वर्षहरूमा कुल शिक्षकमा महिला शिक्षकको अनुपात बढ्दै गएको भएपनि माध्यमिक तहमा यस्तो अनुपात तुलनात्मकरूपमा न्यून रहेको छ। आधारभूत तहमा कुल शिक्षकमध्ये महिला शिक्षकको अनुपात ४६.६ प्रतिशत रहेको छ भने माध्यमिक तहमा यस्तो अनुपात २०.७ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका १२(ग): शैक्षिक उपलब्धिका सूचकहरू

	सूचकहरू	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७
१. आधारभूत शिक्षा (प्रारम्भिक बालविकास/पूर्वप्राथमिक शिक्षा समेत)									
१.१	पूर्वप्राथमिक शिक्षामा कुल भर्नादर	७६.७	७७.७	८१	८२.९	८४.१	८४.७	८६.२	८७.६
१.२	पूर्वप्राथमिक शिक्षामा अनुभव भई कक्षा १ मा नवप्रवेशीको प्रतिशत	५६.९	५९.६	६२.४	६४.७	६६.३	६६.९	६८.६	७०.२
१.३	कक्षा १ मा कुल प्रवेशदर	१४१.८	१३७	१३६.७	१३३.५	१२८.६	१२३.९	१२१.९	१२०.७
१.४	कक्षा १ मा खुद प्रवेशदर	९१.६	९३	९३.९	९५.२	९५.९	९६.३	९६.९	९७.३
१.५	कुल भर्नादर (कक्षा १–५)			१३५.४	१३४	१३२.३	११८.८	११९.२	११८.२
१.६	खुद भर्नादर (कक्षा १–५)	९५.६	९६.२	९६.६	९६.९	९७.२	९६.५	९७.१	९७.४
१.७	कुल भर्नादर (कक्षा १–८)	११५.७	११७.१	१२०.१	१२२	१२०.२	१०९.३	११०.४	११३.२
१.८	खुद भर्नादर (कक्षा १–८)	८६.३	८७.६	८९.४	९१.	९२.३	९२.७	९३.४	९४.७
१.९	कक्षा १–८ को खुद भर्नादरमा लैंगिक समता			१.००	१.००	१.००	०.९८	०.९८	०.९९
१.१०	कक्षा ८ मा टिकाउ दर			७६.६	७५.९	७७.४	७७.९	७९.३	८२.२
१.११	आधारभूत शिक्षाको तह पूरा गर्नेको दर			६९.६	६८.४	७०.७	७१.३	७२.७	७५.३
१.१२	५-१२ वर्ष उमेरका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको प्रतिशत			१०.६	९.०	८.७	७.३	६.७	५.४

	सूचकहरू	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७
१.१३	कक्षा ३ मा विद्यार्थीको पठन सक्षमता प्रतिशत			१२.८	-	-	-	१४.६	१४.६
२. माध्यमिक शिक्षा (कक्षा ९–१२)									
२.१	कक्षा ९–१२ को कुल भर्नादर	५०.४	५१.६	५७.७	५९.६	६०.६	६६.२	७१.४	७५.७
२.२	कक्षा ९–१२ को खुद भर्नादर	३३.२	३४.७	३७.७	३८.९	४३.९	४६.४	४७.६	५१.२
२.३	कक्षा १० सम्मको			३७.९	४५.२	५७.१	५८.५	६०.३	६४.६
२.४	कक्षा १२ सम्मको			११.५	-	१७.२	२२.२	२४.०	२९.२
२.५	कक्षा ९–१२ मा खुद भर्ना दरमा लैंगिकसमता			०.९९	०.९८	०.९९	१.०१	१.०१	१.०१
३. साक्षरता दर									
३.१	साक्षरता दर ६+वर्ष	६५.९	६५.९	६५.९	७८	७८	७८	७८	७८
३.२	साक्षरता दर १५-२४ वर्ष	८४.७	८४.७	८४.७	८८.६	८८.६	८८.६	८८.६	८८.६
३.३	साक्षरता दर १५+ वर्ष	५६.५	५६.५	५७	५७	५७	५७	५८	५८
४. शिक्षक व्यवस्थापन									
४.१	आधारभूत तहमा महिला शिक्षक प्रतिशत			३८.८	४०.७	४१.२	४३.१	४३.७	४६.६
४.२	माध्यमिक तहमा महिला शिक्षक प्रतिशत			१४.१	१४.८	१६.१३	१७.४	१९.८	२०.७

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७

विद्यालय, विद्यार्थी र शिक्षकको विवरण र अनुपात

१२.११ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा नेपालमा कुल ३५ हजार ६ सय ७४ विद्यालय रहेका छन् जसमध्ये आधारभूत तह (१-५) सञ्चालित विद्यालय ३५ हजार ४ सय ४५, आधारभूत तह (६-८) सञ्चालित विद्यालय १६ हजार ८ सय ४७ र आधारभूत तह (१-८) सञ्चालित विद्यालय ३५ हजार ६ सय ४४ रहेका छन्। यसैगरी, माध्यमिक तह (९-१२) सञ्चालित ११ हजार १ सय ८ विद्यालय मध्ये ४ हजार १ सय ८७ विद्यालयमा कक्षा ११ र १२ सञ्चालन भएको छ।

तालिका १२(घ): प्रदेशअनुसार विभिन्न तहका विद्यालयको विवरण

प्रदेश	जम्मा विद्यालय (एकाई)	सञ्चालित तह अनुसार विद्यालय विवरण					
		आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	आधारभूत (१-८)	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक (११-१२)	माध्यमिक (९-१२)
प्रदेश १	६९५८	६९१४	३३१४	६९४१	२०४९	७५०	२०९५
प्रदेश २	४१६४	४१६१	१७१७	४१६८	१००४	४३४	१०२८
बागमती	७०५४	६९२८	३९५९	६९७०	३००२	१०२८	३१२०
गण्डकी	४३४९	४३२५	१९७०	४३७०	१३८२	६१४	१४०२
प्रदेश ५	५७२८	५७२७	२६६७	५७४७	१६५५	६४४	१६८२
कर्णाली	३१९१	३१८०	१२४८	३२१८	६९३	२७९	६९३
सुदूरपश्चिम	४२३०	४२१०	१९७२	४२३०	१०७८	४३८	१०८८
जम्मा	**३५६७४**	**३५४४५**	**१६८४७**	**३५६४४**	**१०८६३**	**४१८७**	**१११०८**

स्रोतः शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१२.१२ प्रदेशगत रूपमा सबैभन्दा बढी विद्यालय बागमती प्रदेशमा १९.८ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ८.९ प्रतिशत रहेको छ। यसैगरी प्रदेश नं. १, प्रदेश नं. २, गण्डकी, लुम्बिनी र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा क्रमशः १९.५, ११.७, १२.२, १६.१ र ११.९ प्रतिशत विद्यालय रहेका छन्।

१२.१३ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा कुल ३५ हजार ६ सय ७४ विद्यालयमध्ये सामुदायिक विद्यालय २७ हजार ८ सय १३, संस्थागत विद्यालय ६ हजार ७ सय ३२ र धार्मिक विद्यालय १,१२९ रहेका छन्।

तालिका १२(ङ): विद्यालय प्रकारअनुसारका विद्यालयको विवरण

तह र प्रकार अनुसारका विद्यालय	सामुदायिक	संस्थागत	धार्मिक	जम्मा (तह)
आधारभूत तह (कक्षा १-५)	२७७९८	६५४४	११०३	३५४४५
आधारभूत तह (कक्षा ६-८)	१२०७१	४६४६	१३०	१६८४७
आधारभूत तह (कक्षा १-८)	२७९५०	६५६५	११२९	३५६४४
माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०)	७२००	३६२४	३९	१०८६३
माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२)	३२६८	९१३	६	४१८७
माध्यमिक तह (कक्षा ९-१२)	७२००	३८६९	३९	१११०८
जम्मा	२७८१३	६७३२	११२९	३५६७४

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

चार्ट १२(ख): विद्यालय प्रकारको अनुपात (२०७७ फागुनसम्म)

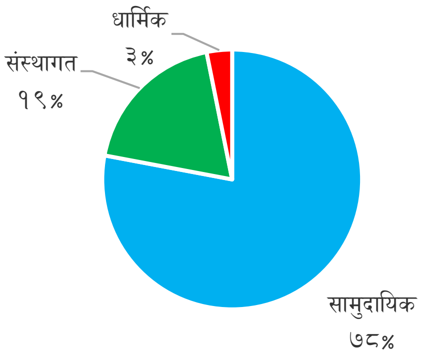

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

शिक्षक विवरण र अनुपात

१२.१४ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा गरी कुल ३ लाख २० हजार ५ सय ७६ शिक्षक मध्ये पुरुष र महिला शिक्षक क्रमशः ६०.५ प्रतिशत र ३९.५ प्रतिशत रहेका छन्।

तालिका १२(च): सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक विवरण २०७७

तह	सामुदायिक विद्यालय		संस्थागत विद्यालय		कुल		
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	जम्मा
आधारभूत कक्षा (१-५)	६६५४७	८३६४६	२८९०३	२२२००	९५४५०	१०५८४६	२०१२९६
आधारभूत कक्षा (६-८)	९६२९	२८९८९	८४७५	८७८८	१८१०४	३७७७७	५५८८१
माध्यमिक कक्षा (९-१०)	५१६५	२२१५७	४४९७	१२६२७	९६६२	३४७८४	४४४४६
माध्यमिक कक्षा (११-१२)	२७००	११२७७	८४९	४१२७	३५४९	१५४०४	१८९५३
जम्मा	८४०४१	१४६०६९	४२७२४	४७७४२	१२६७६५	१९३८११	३२०५७६

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

चार्ट १२(ग): सबै तहका विद्यालयमा शिक्षकको लैङ्गिक संरचना

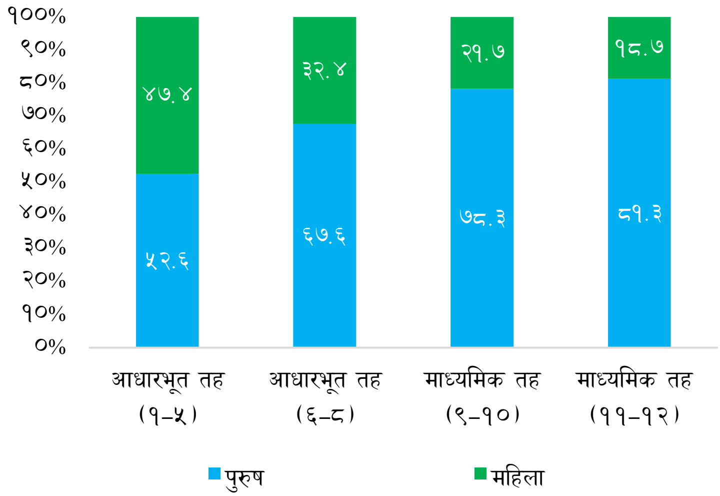

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१२.१५ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा सामुदायिक विद्यालयमा प्रति विद्यालय विद्यार्थी अनुपात आधारभूत तह (कक्षा १-५), आधारभूत तह (कक्षा ६-८), माध्यमिक तह (९-१०) र माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) मा क्रमशः ९१, ११३, ११५ र १३५ रहेको छ।

तालिका १२(छ): सामुदायिक विद्यालयमा तहगत विद्यालय, विद्यार्थी र शिक्षक अनुपात
(शैक्षिक वर्ष २०७७)

प्रदेश	विद्यालय विद्यार्थी अनुपात				शिक्षक विद्यार्थी अनुपात			
	आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक (११-१२)	आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	माध्यमिक (९-१०)	माध्यमिक (११-१२)
प्रदेश नं १	६९	१००	११२	१३६	१९	४२	३८	८१
प्रदेश नं २	१९१	१९८	२०८	१५६	५०	९७	७०	११८
बागमती	६९	८८	८४	१०७	१८	३९	३१	७५
गण्डकी	४९	८०	८१	१०६	१३	३३	२७	५५
लुम्बिनी	१०३	१२८	१२७	१५६	३०	६५	४९	८५
कर्णाली	८५	११५	१२०	१९२	३१	७०	६१	९१
सुदूर पश्चिम	९१	११५	१२१	१३९	३१	६५	५३	५३
जम्मा	९१	११३	११५	१३५	२६	५३	४३	७५

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१२.१६ माध्यमिक तहका कुल शिक्षकमध्ये महिला शिक्षक २०.८ प्रतिशत रहेकोमा सामुदायिक तर्फ यस्तो संख्या १९.० प्रतिशत र संस्थागततर्फ २४.२ प्रतिशत रहेको छ। सबै प्रकारका विद्यालयमा कार्यरत कुल शिक्षक संख्यामा लैङ्गिक समता सुचकाङ्क आधारभूत तह (कक्षा १-८) मा ०.७९ र माध्यमिक तह (९-१२) मा ०.२६ रहेको छ।

तालिका १२(ज): विद्यालयगत र तहगत शिक्षकको लैंङ्गिक विवरण

विद्यालय तह	सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक			संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक			कुल शिक्षक संख्यामा लैङ्गिक समता सूचकाङ्क		
	महिला प्रतिशत	पुरूष प्रतिशत	लैङ्गिक समता सूचकाङ्क	महिला प्रतिशत	पुरूष प्रतिशत	लैङ्गिक समता सूचकाङ्क	महिला प्रतिशत	पुरूष प्रतिशत	लैङ्गिक समता सूचकाङ्क
आधारभूत तह (१–५)	४४.३	५५.७	०.८०	५६.६	४३.४	१.३०	४७.४	५२.६	०.९०
आधारभूत तह (६–८)	२४.९	७५.१	०.३३	४९.१	५०.९	०.९६	३२.४	६७.६	०.४८
आधारभूत तह (१–८)	४०.३	५९.७	०.६८	५४.७	४५.३	१.२१	४४.२	५५.८	०.७९
माध्यमिक तह (९–१०)	१८.९	८१.१	०.२३	२६.३	७३.७	०.३६	२१.७	७८.३	०.२८
माध्यमिक तह (११–१२)	१९.३	८०.७	०.२४	१७.१	८२.९	०.२१	१८.७	८१.३	०.२३
माध्यमिक तह (९–१२)	१९.०	८१.०	०.२४	२४.२	७५.८	०.३२	२०.८	७९.२	०.२६

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१२.१७ सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत स्थायी, अस्थायी र राहत तर्फका समेत गरी सम्पूर्ण शिक्षकको प्रदेशगत विवरण विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी हिस्सा प्रदेश नं. १ मा १९.८ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ८.१ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका १२(झ): सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको प्रदेशगत विवरण

तह\प्रदेश		प्रदेश नं १	प्रदेश नं २	वागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
आधारभूत कक्षा (१-५)	स्थायी	१५७२५	९२४४	१४६६७	११८४७	११६२७	५५९२	६७१०	७५४१२
	अस्थायी	७७९	५०३	१०४१	८५०	५६४	५७७	४५०	४७६४
	राहत	३४२९	३६६३	३९९७	१६१५	३६१०	२२४४	३३१३	२१८७१
आधारभूत कक्षा (६-८)	स्थायी	३५६७	१८३७	२०५२	२६०१	२२४९	९७०	१३६९	१४६४५
	अस्थायी	२४३	२१८	२९६	२२१	१८५	२०३	२१३	१५७९
	राहत	१७५७	७५०	२२१६	१०७३	१४७८	९८९	१३४६	९६०९
माध्यमिक कक्षा (९-१०)	स्थायी	२४२८	१५५७	२६८५	२१०९	१८९१	६५८	९७९	१२३०७
	अस्थायी	४४८	३५८	४१५	२९६	४५३	१८९	२६८	२४२७
	राहत	१२९९	५६६	१४७३	८७९	१००३	५५१	९८७	६७५८
माध्यमिक कक्षा (११-१२)	स्थायी	०	०	०	०		०	०	०
	अस्थायी	२५५	२२९	४२३	२५७	३३४	१९८	३०४	२०००
	राहत	९२१	५५१	८६७	६३७	७६४	४१९	६४५	४८०४
जम्मा	**स्थायी**	**२१७२०**	**१२६३८**	**१९४०४**	**१६५५७**	**१५७६७**	**७२२०**	**९०५८**	**१०२३६४**
	अस्थायी	**१७२५**	**१३०८**	**२१७५**	**१६२४**	**१५३६**	**११६७**	**१२३५**	**१०७७०**
	राहत	**७४०६**	**५५३०**	**८५५३**	**४२०४**	**६८५५**	**४२०३**	**६२९१**	**४३०४२**
	जम्मा	**३०८५१**	**१९४७६**	**३०१३२**	**२२३८५**	**२४१५८**	**१२५९०**	**१६५८४**	**१५६१७६**

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

नोटः माध्यमिक तहको अस्थायी शिक्षक दरबन्दीमा प्राविधिक धार तर्फका प्रशिक्षकहरूको संख्या समेत गणना गरिएको छ। उल्लिखित संख्या नेपाल सरकारबाट तलब भत्ता उपलब्ध गराइएका शिक्षकहरूको मात्र हो।

विद्यार्थी विवरण

१२.१८ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा आधारभूत तहको कक्षा १-८ मा ५३ लाख ३७ हजार ६ सय ९४ विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका छन्। यसैगरी, यस शैक्षिक वर्षमा माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा १० लाख ६४ हजार ७ सय ४४ विद्यार्थी रहेका छन् जुन गत शैक्षिक वर्षको भन्दा १.०२ प्रतिशतले बढी हो।

तालिका १२(ञ): विद्यालय तहमा विद्यार्थी भर्नाको अवस्था

तह\शैक्षिक वर्ष	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७
आधारभूत (१-५)	४१३५२५३	३९७००१६	३७३०६०२	३५४३८६२	३५२०९२२
आधारभूत(६-८)	१८५९३५९	१८६६७१६	१८२४७७७	१७७५१४२	१८१६७७२
आधारभूत (१-८)	५९९४६१२	५८३६७३२	५५५५३७९	५३१९००४	५३३७६९४
माध्यमिक (९-१०)	९५८५०२	९७०७२०	१०२७५१२	१०४०९७६	१०६४७४४
माध्यमिक (११-१२)	४९२९८४	५८४०७२	६३१६३४	६६१६४२	६७९९४१
माध्यमिक (९-१२)	१४५१४८६	१५५४७९२	१६५९१४६	१७०२६१८	१७४४६८५
जम्मा (१-१२)	७४४६०९८	७३९१५२४	७२१४५२५	७०२१६२२	७०८२३७९

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१२.१९ तुलनात्मक रूपमा आधारभूत तह (१-५) को विद्यार्थी संख्या निरन्तर घट्दो क्रममा रहेको छ। जनसंख्या वृद्धिदर न्यून हुँदै गएको र चालु शैक्षिक वर्षको शुरुका ३ महिनामा विद्यालय

पूर्णरूपमा र त्यसपछि केहि महिना आँशिक रूपमा बन्द भएका कारण समेत शैक्षिक वर्ष २०७७ मा कुल विद्यार्थी संख्यामा सोको प्रभाव देखिएको छ।

चार्ट १२(घ): पछिल्लो ५ वर्षको कुल विद्यार्थी संख्या र वृद्धिदर

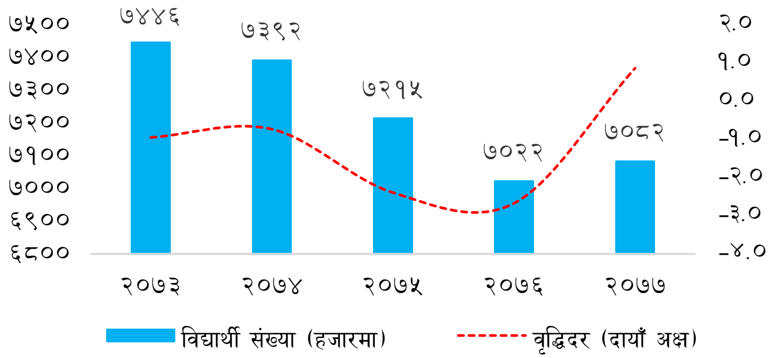

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१२.२० शैक्षिक वर्ष २०७७ मा सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयको कक्षा १-१२ मा अध्ययनरत कुल विद्यार्थी संख्या ७० लाख ८२ हजार ३ सय ७९ रहेको छ। अघिल्लो शैक्षिक वर्षमा यस्तो संख्या ७० लाख २१ हजार ६ सय २२ रहेको थियो।

तालिका १२(ट): शैक्षिक वर्ष २०७७ मा तहगत विद्यार्थी भर्नाको अवस्था

तह	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत (१-५)	१७४८८४२	१७७२०८०	३५२०९२२
आधारभूत (६-८)	९०६१५४	९१०६१८	१८१६७७२
आधारभूत (१-८)	२६५४९९६	२६८२६९८	५३३७६९४
माध्यमिक (९-१०)	५३२१७०	५३२५७४	१०६४७४४
माध्यमिक (११-१२)	३६२९६३	३१६९७८	६७९९४१
माध्यमिक (९-१२)	८९५१३३	८४९५५२	१७४४६८५
कक्षा १-१२ सम्मको जम्मा	**३५५०१२९**	**३५३२२५०**	**७०८२३७९**

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१२.२१ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा आधारभूत तह कक्षा १ देखि ५ (५-९ वर्ष उमेर समूहका विद्यार्थी) को खुद भर्नादर ९७.४ प्रतिशत, आधारभूत कक्षा १ देखि ८ (५-१२ वर्ष उमेरसमूह) को ९४.७ प्रतिशत र माध्यमिक तह कक्षा ९ देखि १२ (१३ देखि १६ वर्ष उमेर समूह) को ५१.२ प्रतिशत रहेको छ। कक्षा (९-१०) सम्म ७०.८ प्रतिशत रहेको खुद भर्नादर कक्षा (११-१२) मा ठुलो गिरावट आई ३१.५ प्रतिशत रहेको छ। यसबाट तोकिएकै उमेरमा अध्ययनलाई निरन्तरता दिने विद्यार्थीको संख्या न्यून रहेको देखिन्छ।

तालिका १२(ठ): तहगत विद्यार्थी भर्नादर सम्बन्धी विवरण (शैक्षिक वर्ष २०७७)

विद्यालय तह	कुल भर्ना दर			खुद भर्ना दर		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत (कक्षा १—५)	११८.९	११७.४	११८.२	९६.९	९७.८	९७.४
आधारभूत(कक्षा ६—८)	१०९.२	१०७.१	१०८.२	९१.२	९२.६	९१.९
आधारभूत (कक्षा १—८)	११४.१	११२.३	११३.२	९४.१	९५.२	९४.७
माध्यमिक (कक्षा ९—१०)	९७.६	९६.२	९६.९	७१.१	७०.५	७०.८
माध्यमिक (कक्षा ११—१२)	५६.१	५३	५४.६	३१.७	३१.३	३१.५
माध्यमिक (कक्षा ९—१२)	७६.९	७४.६	७५.७	५१.४	५०.९	५१.२

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७।

१२.२२ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा प्रदेशगत रूपमा हेर्दा आधारभूत तह (कक्षा १-५) को खुद भर्नादर सबै प्रदेशमा ९७.४ प्रतिशत भन्दा माथि रहेको छ। आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा औसत खुद भर्नादर ९१.९ प्रतिशत रहेको र प्रदेश नं.२ मा यस्तो दर ७४.७ प्रतिशत मात्र रहेकोले यस प्रदेशमा तोकिएको उमेर समूहमा कक्षा ६ देखि ८ पढ्ने विद्यार्थी कम रहेको देखिएको छ। लुम्बिनी र कर्णाली प्रदेशमा पनि यस्तो भर्नादर क्रमशः ९३.८ प्रतिशत र ९२.५ प्रतिशत रहेकोले विद्यार्थी टिकाइराख्न थप मेहनत र कुशलतापूर्वक कार्य गर्नुपर्ने देखिएको छ।

तालिका १२(ड): प्रदेशगत रूपमा विद्यार्थी खुद भर्नादर (शैक्षिक वर्ष २०७७)

तह\प्रदेश		प्रदेश नं १	प्रदेश नं २	वागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूर पश्चिम	जम्मा
आधारभूत (कक्षा १-५)	छात्रा	९७.४	९६.२	९६.३	९७.६	९६.९	९६.६	९७.२	९६.९
	छात्र	९८.०	९७.२	९७.७	९८.०	९७.८	९७.९	९८.२	९७.८
	जम्मा	९७.७	९६.७	९७.०	९७.८	९७.४	९७.३	९७.७	९७.४
आधारभूत (कक्षा ६-८)	छात्रा	९५.६	७२.६	९४.४	९६.३	९३.५	९१.५	९४.९	९१.२
	छात्र	९६.३	७६.७	९५.८	९६.२	९४.१	९३.६	९५.९	९२.६
	जम्मा	९६.०	७४.७	९५.१	९६.३	९३.८	९२.५	९५.४	९१.९
आधारभूत (कक्षा १-८)	छात्रा	९६.५	८४.४	९५.३	९७.०	९५.२	९४.०	९६.०	९४.१
	छात्र	९७.१	८७.०	९६.७	९७.१	९६.०	९५.८	९७.०	९५.२
	जम्मा	९६.८	८५.७	९६.०	९७.०	९५.६	९४.९	९६.५	९४.७
माध्यमिक (कक्षा ९-१०)	छात्रा	७६.९	५९.७	७७.६	७३.७	६९.२	६९.१	७१.४	७१.१
	छात्र	७४.७	६६.६	७४.४	७३.२	६७.०	६७.१	७०.९	७०.५
	जम्मा	७५.८	६३.२	७६.०	७३.५	६८.१	६८.१	७१.१	७०.८
माध्यमिक (कक्षा ११-१२)	छात्रा	३२.४	२९.४	३६.१	३१.४	३१.७	२९.०	३२.२	३१.७
	छात्र	३०.०	२७.५	३२.०	३२.५	३१.८	३२.४	३३.३	३१.३
	जम्मा	३१.२	२८.४	३४.०	३१.९	३१.७	३०.७	३२.७	३१.५
माध्यमिक (कक्षा ९-१२)	छात्रा	५४.६	४४.६	५६.८	५२.६	५०.४	४९.०	५१.८	५१.४
	छात्र	५२.३	४७.०	५३.२	५२.९	४९.४	४९.७	५२.१	५०.९
	जम्मा	५३.५	४५.८	५५.०	५२.७	४९.९	४९.४	५१.९	५१.२

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE)

१२.२३ शैक्षिक वर्ष २०७६ को माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE) कोभिड-१९ को कारण राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले तोकेको मितिमा सञ्चालन हुन नसकेको हुँदा शिक्षा ऐन बमोजिम आदेश जारी गरी उक्त परीक्षा विद्यालयबाट नै सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरिएको थियो। परीक्षामा २ लाख ४३ हजार ७ सय ३३ छात्रा र २ लाख ३९ हजार २ सय ३१ छात्र गरी कुल ४ लाख ८२ हजार ९ सय ८३ जना विद्यार्थीहरू सहभागी भएका थिए।

तालिका १२(ढ): माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (SEE) उत्तीर्ण विवरण (शैक्षिक वर्ष २०७६)

प्रदेश	१	२	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूर पश्चिम	जम्मा
ग्रेड समूह								
NA	२२५३	४०२३	१२७९	९६२	२६९९	२८०२	४१०८	१८१२६
०.८० देखि १.१९ सम्म	४	०	२	१	२	०	३	१२
१.२० देखि १.५९ सम्म	१७८	४६	२२	९	१३५	९	१४०	५३९
१.६० देखि १.९९ सम्म	४७७४	१००२	१७१७	११६३	३४८४	११८९	३७५२	१७०८१
२.०० देखि २.३९ सम्म	१६७६९	९१४०	१०९९५	६७६३	१६०८७	६६३७	१३०१३	७९४०४
२.४० देखि २.७९ सम्म	१९८८३	१८६५१	१९१४३	११११२०	२११३६	१२२९८	१५२६८	११७४९९
२.८० देखि ३.१९ सम्म	१५४८६	१६८६०	१९५८३	१००७७	१५५५७	७६९४	९७४६	९५००३
३.२० देखि ३.५९ सम्म	१२७२५	१२६२२	२१९९२	८८०५	११९६७	३६०४	५४३५	७७१५०
३.६० देखि ४.०० सम्म	११९८२	११८२५	२९०४२	८५७४	१०६९९	२४९०	३५५७	७८१६९
जम्मा	८४०५४	७४१६९	१०३७७५	४७४७४	८१७६६	३६७२३	५५०२२	४८२९८३

स्रोत: परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय (कक्षा १०)

१२.२४ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा कक्षा १२ को परीक्षामा कुल ३ लाख १० हजार ३ सय १६ छात्र-छात्रा सहभागी भएकोमा छात्र संख्या १ लाख ४८ हजार ४ सय र छात्रा संख्या १ लाख ६१ हजार ९ सय १६ रहेका छन्। यस वर्षदेखि कक्षा ११ को परीक्षा विद्यालयबाट नै सञ्चालन भएको छ।

तालिका १२(ण): माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा (कक्षा १२), २०७७

औषत स्तरीकृत अङ्क (GPA))	जम्मा
० देखि ०.८० सम्म	१८८३९
०.८१ देखि १.२० सम्म	४
१.२१ देखि १.६० सम्म	३३३
१.६१ देखि २.०० सम्म	७१६४
२.०१ देखि २.४० सम्म	५२४२७
२.४१ देखि २.८० सम्म	१०९३१२
२.८१ देखि ३.२० सम्म	७६८४१
३.२१ देखि ३.६० सम्म	३८४८०
३.६१ देखि ४.०० सम्म	६९१९
जम्मा	३१०३१६

स्रोत: परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय कक्षा (११/१२)

उच्च शिक्षा

१२.२५ चिकित्सा शिक्षा अध्यापन गर्ने विश्वविद्यालय, प्रतिष्ठान र शिक्षण संस्थाको गुणस्तर मूल्याङ्कन गर्न चिकित्सा शिक्षा अध्यापन गर्ने विश्वविद्यालय, प्रतिष्ठान र शिक्षण संस्थाको गुणस्तर मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७ तथा Standard Format for Institutional Inspection Report तयार भई कार्यान्वयनमा आएको छ। चिकित्सा शिक्षाको स्नातकोत्तर तहको एकीकृत प्रवेश परीक्षा भएको छ।

१२.२६ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्म मुलुकभित्र सञ्चालनमा रहेका विभिन्न विश्वविद्यालय र अन्तर्गतका क्याम्पसमा अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीको संख्या आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को ५ लाख ३८ हजार तुलनामा १.५ प्रतिशतले बढेर ५ लाख ४६ हजार पुगेको छ।

१२.२७ मुलुक भित्र सञ्चालित विभिन्न ११ विश्वविद्यालय र अन्तर्गतका क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरू मध्ये त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा ४ लाख १५ हजार ७ सय ७७, काठमाडौं विश्वविद्यालयमा १८ हजार ८ सय ६०, पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालयमा ४९ हजार २ सय ६० र पोखरा विश्वविद्यालयमा ३२ हजार ५ सय ८४ रहेका छन्। त्यसैगरी, मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयमा ९ हजार ७ सय ३५, नेपाल सँस्कृत विश्वविद्यालयमा २ हजार ६ सय ४१, सुदूर पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयमा ८ हजार ९ सय १२, कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयमा ३ हजार ३ सय २३, खुल्ला विश्वविद्यालय १ हजार ६ सय ५९, राजर्षी जनक विश्वविद्यालयमा १७४ र लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालयमा ५२६ विद्यार्थी अध्ययनरत छन्। यसैगरी ६ स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा २ हजार ८ सय २८ जना विधार्थी अध्ययनरत रहेका छन।

१२.२८ कुल विद्यार्थी मध्ये त्रिभुवन विश्वविद्यालय र अन्य विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको संख्या क्रमशः ७६ प्रतिशत र २४ प्रतिशत रहेको छ।

१२.२९ विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट हालसम्म ६० उच्च शैक्षिक संस्थालाई गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन (Accreditation) प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ। हालसम्म गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्रक्रियामा देशभरका १२२ उच्च शैक्षिक संस्थाहरूको स्वअध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत भएको छ। आशय पत्र बुझाएका ३७८ संस्थाहरूको प्रमाणीकरण गर्ने कार्य भइरहेको छ ।

प्रारम्भिक बालविकास शिक्षा

१२.३० शैक्षिक वर्ष २०७७ मा ३० हजार २ सय २ सामुदायिक र ६ हजार ५ सय १० संस्थागत गरी जम्मा ३६ हजार ७ सय १२ बालविकास केन्द्र तथा पूर्व प्राथमिक कक्षाहरू सञ्चालनमा रहेका छन्।

१२.३१ सरकारी एवम् निजीस्तरबाट गरिएका प्रयासको फलस्वरूप प्रारम्भिक बालविकासको कुल

भर्नादर ८७.६ प्रतिशत पुगेको छ। शैक्षिक वर्ष २०७६ मा कक्षा १ मा भर्ना भएका बालबालिकामध्ये बालविकास केन्द्रको अनुभव लिएका बालवालिकाको संख्या ६८.६ प्रतिशत रहेकोमा शैक्षिक वर्ष २०७७ मा यस्तो संख्या ७०.२ प्रतिशत पुगेको छ।

१२.३२ बालविकास केन्द्रको सञ्चालनमा लागत सहभागितासम्बन्धी राष्ट्रिय प्रारूप, २०७७ को मस्यौदा तयार भएको छ।

चार्ट १२(ङ): कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका बालबालिका मध्ये बालविकास केन्द्रको अनुभव लिई आएका बालबालिकाको विवरण (प्रतिशतमा)

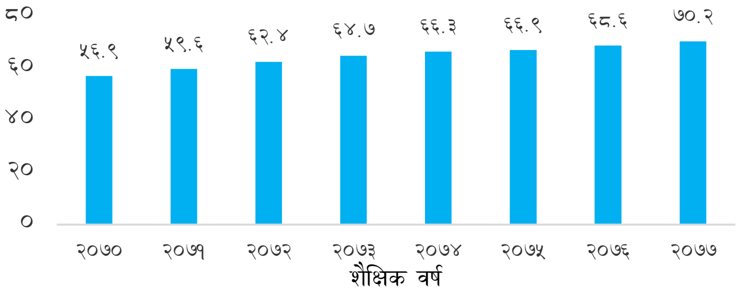

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७।

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम

१२.३३ विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमबाट २,५२० नयाँ कक्षाकोठा निर्माण, १,५५८ शौचालय निर्माण र ३०३ वटा नमुना विद्यालय विकासका लागि भौतिक पुर्वाधार विकास कार्यक्रम तथा शिक्षण सहयोग अनुदान समेतका कार्यक्रमबाट ५६ हजार ५ सय २१ जनाका लागि रोजगारी सिर्जना भएको छ ।

राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम

१२.३४ राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ६,०३६ विद्यालयहरूमा कक्षाकोठा निर्माण, शौचालय निर्माण, सूचना प्रविधि एवम् शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विशेष विद्यालय सुविधा विस्तार, डाटा केन्द्र स्थापना लगायतका परियोजना सञ्चालन गर्ने कार्य जारी रहेको छ।

छात्रवृत्ति कार्यक्रम

१२.३५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ३२ लाख ८८ हजार ९ सय २४ विद्यार्थीहरूलाई विपन्न परिवार लक्षित छात्रवृत्ति (Pro-Poor Target Scholarship) प्रदान गरिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विद्यालयमा अध्ययन गर्ने शहिदका छोराछोरी, द्वन्द्वपीडित बालबालिका, दलित, अति सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख जनजातिका सन्ततिलाई छात्रवृत्ति, आधारभूत तहमा

अध्ययनरत छात्रा तथा आधारभूत र माध्यामिक तहका दलित लगायतका २६ लाख ४ हजार २ सय ६२ विद्यार्थीरुलाई विपन्न परिवार लक्षित छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको छ।

१२.३६ माध्यमिक तहमा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति वितरणलाई निरन्तरता दिई कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय पढ्न थप प्रोत्साहन हुनेगरी छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ । छात्रवृत्ति वितरणबाट विद्यार्थीको समतामूलक पहुँच विस्तार, टिकाउदरमा सुधार र उनीहरूलाई गुणस्तरयुक्त सिकाइको अवसर उपलब्ध भई अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षाको अवसर उपलब्ध गराउने सरकारको लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान पुगेको छ।

अपाङ्गता (फरक क्षमता) भएका बालबालिकाका लागि समावेशी शिक्षा

१२.३७ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा अपाङ्गता भएका बालवालिकालाई शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न ३३ वटा विशेष विद्यालय, २३ एकीकृत विद्यालय, ३८० स्रोत कक्षाको व्यवस्था र दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि निःशुल्क रूपमा ब्रेल पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने र साङ्केतिक भाषा एवम् अन्य सिकाइ सामग्री विकास र वितरण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन्। टेलिभिजनबाट प्रसारण हुने पाठ्य सामाग्रीलाई बहिरा तथा सुस्तश्रवण शक्ति भएका विद्यार्थीलाई उपयोगी हुने गरी साङ्केतिक भाषामा समेत प्रशारण योग्य बनाउन ६० पाठ्य सामाग्री परीक्षणमा लगिएको छ।

१२.३८ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहतर्फ आवासीय एवम् गैह्रआवासीय छात्रवृति मार्फत ५२ हजार ६ सय ३ अपाङ्गता भएका बालबालिका विद्यालय शिक्षामा समेटिएका छन्। यसै गरी अपाङ्गता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय) कार्यक्रम अन्तर्गत १२ विद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन्।

पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक र सिकाइ सामग्री

१२.३९ स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माणका लागि स्थानीय तहलाई सहजीकरण गर्न पाठ्यक्रम विकास केन्द्रमा सहायता कक्ष स्थापना र सञ्चालन गरिएको छ।

१२.४० कक्षा १ देखि १० सम्मको पाठ्यवस्तु समायोजन ढाँचा र प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको पाठ्यक्रम स्वीकृत भएको छ। संस्कृततर्फ कक्षा २,३ र ६ को पाठ्यपुस्तक लेखन कार्य सम्पन्न भएको छ। कक्षा ११ का अनिवार्य ३ विषय नेपाली, अंग्रेजी, गणित/सामाजिक तथा जीवनोपयोगी शिक्षाका पाठ्यसामग्री तयार गरी वेबसाइटमा प्रकाशन गरिएको छ।

१२.४१ पाठ्यक्रममा आधारित ३४० श्रव्य पाठ्यसामाग्री उत्पादन भएकोमा १५० पाठ रेडियोबाट प्रशारण भएको छ। पाठ्यक्रममा आधारित ८७८ श्रव्यदृश्य पाठ उत्पादन भई टेलिभिजन मार्फत प्रशारण गरिएको छ। अन्य ६५ शैक्षिक कार्यक्रम उत्पादन र प्रशारण भएको छ।

प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा

१२.४२ प्राविधिक शिक्षाको संस्थागत पहुँच नपुगेका थप ५० स्थानीय तहमा प्राविधिक शिक्षाको पठनपाठनका लागि अनुमति प्रदान गरिएको छ। २०७७ फागुनसम्म ६३५ स्थानीय तहमा प्राविधिक शिक्षा कार्यक्रमको संस्थागत पहुँच पुगेको छ।

१२.४३ छोटो अवधिको सीपमूलक तालीम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ स्वीकृत भई प्रदेश तहबाट कुल २१ हजार प्रशिक्षार्थीलाई तालिम प्रदान गरिएको छ। त्यसैगरी ८४८ प्रशिक्षकलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम उपलब्ध गराइएको छ।

१२.४४ वैदशिक रोजगारीबाट फर्किएका तथा स्वदेशमै रहेका १४ हजार ५ सय वेरोजगार युवाहरूको सीप परीक्षण गरिएको छ।

१२.४५ निजी प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षण संस्थाहरूको नवीकरण अनलाईन प्रणालीबाट गर्न शुरुवात गरिएको छ।

नमूना विद्यालय

१२.४६ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा थप १०० गरी २०७७ असार मसान्तसम्म ४२२ सामुदायिक विद्यालयलाई नमुना विकासका लागि छनौट गरिएको छ। यसबाट सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर अभिवृद्धि भई सार्वजनिक शिक्षाप्रति सर्वसाधारणको विश्वास बढ्ने अपेक्षा गरिएको छ।

साक्षरता तथा निरन्तर शिक्षा

१२.४७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ सम्म ५३ जिल्ला साक्षर घोषणा भएका छन् । दुई वर्षभित्र सबै जिल्ला साक्षर घोषणा गर्ने गरी चालु आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा अछाम, मुगु, जुम्ला, कालिकोट, कैलाली, डोटी, बाँके, काठमाडौं, कपिलवस्तु र ताप्लेजुङ गरी १० र आगामी आर्थिक वर्षमा बझाङ, बाजुरा, कञ्चनपुर र महोत्तरी गरी थप ४ जिल्ला साक्षर घोषणा गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम

१२.४८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि सबै जिल्लाका पूर्व प्राथमिक कक्षादेखि कक्षा ५ सम्म अध्ययन गर्ने सबै विद्यार्थीका लागि दिवा खाजाको व्यवस्था गरिएको छ। यस कार्यक्रमबाट देशभरका २९ लाख ९ हजार ५ सय ३७ विद्यार्थी प्रत्यक्षरूपमा लाभान्वित भएका छन्। यसबाट विद्यार्थीको नियमितता दरमा वृद्धि भई सिकाइ उपलब्धिमा सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ।

१२.४९ चालु आर्थिक वर्षमा विश्व खाद्य कार्यक्रमको सहयोगमा जाजरकोट, दैलेख, डोटी, अछाम, बाजुरा, बझाङ र दार्चुला गरी ७ जिल्लाका १ लाख ५६ हजार ४ सय १० विद्यार्थीका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। दिवा खाजा कार्यक्रमको मापदण्ड तथा मार्गदर्शन

तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा रहेको छ।

विज्ञान तथा सूचना प्रविधि

१२.५० मुलुकभर सञ्चालित २७ हजार ८ सय १३ सामुदायिक विद्यालय मध्ये ११ हजार ३ सय ६६ अर्थात ४०.९ प्रतिशत विद्यालयहरूमा कम्प्युटर सुविधा पुगेको छ। यसमध्ये ६,६७६ विद्यालयहरूले शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्दै आएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १,०१२ माध्यमिक विद्यालयमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला (ICT Lab) स्थापना भएको छ।

१२.५१ राष्ट्रिय विज्ञान प्रविधि विकास तथा समन्वय परिषद् गठन भएको छ। रेडियोधर्मी पदार्थको उपयोग तथा नियमन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन कार्यान्वयनमा रहेको छ।

१२.५२ प्रदेश नं.२ को बर्दिबास र सुदूरपश्चिम प्रदेशको धनगढीमा विधिविज्ञान प्रयोगशाला स्थापना भई सञ्चालनमा आएको छ।

१२.५३ नगरकोट स्थित राष्ट्रिय वेधशालाबाट विभिन्न क्याम्पसका भौतिकशास्त्र विषयमा अध्ययनरत १५० विद्यार्थीहरूले आकाशीय पिण्डहरूको अध्ययन अनुसन्धान गर्ने अवसर प्राप्त गरेका छन्। खगोल तथा अन्तरिक्ष विज्ञानसम्बन्धी स्कूल सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक तयारी भइरहेको छ ।

स्वास्थ्य क्षेत्र

१२.५४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कुल मूल्य अभिवृद्धिमा स्वास्थ्य तथा सामाजिक क्षेत्रको योगदान अघिल्लो आर्थिक वर्षको १.७५ प्रतिशतको तुलनामा सीमान्त संकुचन भई १.७३ प्रतिशत रहेको अनुमान छ। चालु आर्थिक वर्षमा यस क्षेत्रको कुल मूल्य अभिवृद्धि वृद्धिदर भने आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को ५.२ प्रतिशतको तुलनामा वृद्धि भई ६.५३ प्रतिशत रहने अनुमान छ।

१२.५५ स्वास्थ्य क्षेत्रका सूचकमा उल्लेख्य सुधार हुँदै गएको छ। दक्ष प्रसुतीकर्मीबाट प्रसुती गराउने र स्वास्थ्य संस्थामा गई प्रसुती गराउने गर्भवती महिलाको संख्या बढ्दै गएको छ। २०७७ फागुनसम्ममा दक्ष प्रसुतीकर्मीबाट प्रसुति गराउने गर्भवती महिला र स्वास्थ्य संस्थामा गई प्रसुति गराउने गर्भवती महिलाको प्रतिशत क्रमशः ७९.३ र ७७.७ रहेको छ। नवजात शिशु मृत्युदर, शिशु मृत्युदर, पूर्ण रूपमा सबै प्रकारका खोप लगाउने बालबालिकाको प्रतिशत लगायतका अन्य स्वास्थ्य सूचकाङ्कमा सुधार आएको छ।

तालिका १२(त): स्वास्थ्यसम्बन्धी सूचकहरू (२०७७ फागुन)

सूचक	मान
कुल प्रजनन दर (सङ्ख्या प्रति महिला)	२.०
परिवार नियोजनका साधन प्रयोगकर्ता दर (सबै तरिका, प्रतिशत)	४६.७
नवजात शिशु मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा, जन्मेको २८ दिनभित्र)	१६
शिशु मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा, जन्मेको १ वर्षभित्र)	२५

५ वर्षमुनिको बाल मृत्युदर (प्रति १००० जीवित जन्ममा)	२८
कम्तीमा ४ पटक गर्भ जाँच गराउने गर्भवती महिलाको प्रतिशत	७७.८
दक्ष प्रसुतीकर्मीबाट प्रसूति गराउने गर्भवती महिलाको प्रतिशत	७९.३
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूती गराउने गर्भवती महिलाको प्रतिशत	७७.७
पूर्ण रूपमा सबै प्रकारका खोप लगाउने बालबालिकाको प्रतिशत	७०.२

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७७

कोभिड-१९ रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार

१२.५६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २२ लाख १२ हजार ७ सय ९८ व्यक्तिको पि.सि.आर. परीक्षण गरिएकोमा २ लाख ७५ हजार १ सय ७८ व्यक्तिमा कोरोना पोजेटिभ देखिएको छ। २०७७ फागुनसम्म ३ हजार १४ बिरामीको मृत्यु भएको छ भने २ लाख ७१ हजार २ सय ४९ विरामी निको भएका छन् । आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा २ लाख ९८ हजार ८ सय २९ पि.सि.आर. परीक्षण गरिएकोमा १७ हजार १ सय ७७ मा कोरोना पोजेटिभ देखिएको थियो।

१२.५७ कोभिड-१९ बाट संक्रमित व्यक्तिको परीक्षण, उपचार तथा व्यवस्थापनको लागि २०७७ फागुनसम्म ५४ कोभिड अस्पताल, १२५ कोभिड क्लिनिक र ३६ निजी एवम् ४८ सरकारी गरी जम्मा ८४ कोभिड ल्याव सञ्चालन गरिएको छ । साथै, २०७७ फागुनसम्म सबै प्रदेशमा २२ हजार १ सय २७ क्वारेन्टाइन बेड, १३ हजार ७ सय ७२ आइसोलेसन बेड, १,१५४ आई.सि.यु. बेड, ४७५ भेन्टिलेटर र ६७६ हाई डिपेन्डेन्सी युनिट निर्माण गरिएको छ।

१२.५८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म कोभिड-१९ तयारी र अत्यावश्यक सघन उपचार व्यवस्थापनसम्वन्धी तालिम (COVID-19 Preparedness and Essential Critical Care Management) ३३ स्वास्थ्यकर्मीले लिएका छन्। त्यसैगरी, कोभिड-१९ तयारी र व्यवस्थापनसम्वन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम (ToT on COVID-19 Preparedness and Response) ४८ स्वास्थ्यकर्मीले लिएका छन्।

१२.५९ कोभिड-१९ महामारी व्यवस्थापनको लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु.४ अर्व ५२ करोड ४४ लाख ७२ हजार खर्च भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो खर्च रु. २ अर्व १७ करोड ९५ लाख ७ हजार रहेको थियो।

१२.६० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्राथमिकताको आधारमा देशभरि नै कोभिड १९ विरूद्धको खोप लगाउन शुरु भएको छ। २०७७ फागुनसम्ममा १६ लाख ७३ हजार २ सय २७ व्यक्तिले पहिलो चरणको खोप लगाएका छन्।

स्वास्थ्य सेवा र सुविधामा विस्तार

१२.६१ २०७७ फागुनसम्ममा १२५ अस्पताल, २०५ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३,८७० स्वास्थ्य चौकी, ३९५ आयुर्वेदिक अस्पताल र २,६२६ उपस्वास्थ्य चौकी गरी ७,२२१ स्वास्थ्य संस्थाहरू सञ्चालनमा रहेका छन्। २०७६ फागुनसम्म यस्तो संख्या ७,१५४ रहेको थियो।

सबै स्थानीय तहको हरेक वडामा एक स्वास्थ्य संस्था रहने व्यवस्थाअनुसार २०७६ असारसम्म १,२०० आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र सञ्चालन भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा १,४२६ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र थप भई २०७७ असारसम्म यस्तो संख्या २,६२६ पुगेको छ।

तालिका १२(त): स्वास्थ्य संस्था, शैय्या र जनशक्तिको विवरण

विवरण	२०७१ असारसम्म	२०७२ असारसम्म	२०७३ असारसम्म	२०७४ असारसम्म	२०७५ असारसम्म	२०७६ असारसम्म	२०७७ असारसम्म	२०७७ फागुनसम्म
१. जम्मा स्वास्थ्य संस्था	४४८५	४५०५	४५९९	४५०३	४५१३	५७१७	७१५४	७२२१
क) अस्पताल	१०७	११६	११६	११६	१२३	१२५	१२५	१२५
ख) प्राथमिक	२१५	२१५	२१६	२००	२०३	२०३	२०३	२०५
ग) स्वास्थ्य चौकी	२१७५	३७९०	३८८३	३८०३	३८०३	३८०५	३८०५	३८७०
घ) आयुर्वेदिक	२९३	३८४	३८४	३८४	३८४	३८४	३९५	३९५
ङ) उपस्वास्थ्य चौकी/आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	१६	-	-	-	-	१२००	२६२६	२६२६
२. अस्पताल शैय्या	७५५०	७६४०	७७४८	८१७२	८१७२	८१७२	८१७२	११६४०
३. जम्मा जनशक्ति	८७३२०	७६८९४	७७२५८	८८८८२	९०८०३	९०९४६	९०९४६	९०३६९
क) डाक्टर	२१५४	२४५७	२५५०	२५५०	२६४०	२६४०	२६४०	२६४०
ख) नर्स/अ.न.मी.	९५३५	२०३४	२०४२		२०५१०	२०६५३	२०६५३	२०६५३
ग) कविराज	३९४	४८५	५७०	५७०	६१३	६१३	६१३	६१३
घ) वैद्य	३६०	४५१	४५१	६९३	६९३	६९३	६९३	६९३
ङ) स्वास्थ्य सहायक (हे.अ., अ.हे.ब.)	११५५	११५५	१२६४	१२६४६	१४३४७	१४३४७	१४३४७	१४३४७
च) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	६३३२	५२००	५२००	५२०००	५२०००	५२०००	५२०००	५१४२३

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७७

१२.६२ २०७७ फागुनसम्म डाक्टर, नर्स/अ.न.मी., कविराज, वैद्य, स्वास्थ्य सहायक र महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविका गरी जम्मा स्वास्थ्य जनशक्ति ९० हजार ३ सय ६९ रहेको छ।

१२.६३ सबै प्रदेश राजधानीमा ५० बेडको सरुवा रोग अस्पताल स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याउने नेपाल सरकारको नीतिअनुरूप गण्डकी प्रदेशको पोखरामा ९ आई.सि.यु. बेड र ६ भेन्टिलेटर जडान गरी ५० बेडको संक्रामक तथा सरुवा रोग अस्पताल सञ्चालनमा ल्याइएको छ भने अन्य प्रदेशमा अस्पताल निर्माण कार्य अघि बढाइएको छ।

१२.६४ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा सरकारी, निजी र सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाबाट बहिरङ्गमा ८८.७ प्रतिशत, अन्तरङ्गमा ४.१ प्रतिशत र आकस्मिक कक्षमा ७.२ प्रतिशत विरामीलाई सेवा प्रवाह भएको थियो।

तालिका १२(थ): प्रदेशअनुसार स्वास्थ्य सेवाबाट लाभान्वित जनसङ्ख्या

प्रदेश	२०७६/७७			२०७७/७८*		
	भर्ना	बहिरङ्ग	आकस्मिक	भर्ना	बहिरङ्ग	आकस्मिक
प्रदेश नं. १	२८४४६८	४९०५९१०	३७०७४६	१२६३५७	२७२६८२१	१६४९२३
प्रदेश नं. २	१५२९८८	४५९१२९८	२१६२०६	५९५५३	२७०५५४५	९०१३६
बागमती	४८०२४३	७३०६४२०	९९५३८२	२२०५३७	३८१२७२३	४८२०१३
गण्डकी	११५४१७	२६६५६५९	२४८२४६	६४९७६	१६२६०५६	११९८५३
लुम्बिनी	२४३७६३	५३६६९५६	३४९४६५	१२५६७७	३२१३८७४	१९११८४
कर्णाली	४२३४३	१९५०६२८	५६९३२	२६५४५	१३२०४५३	३४१५८
सुदूरपश्चिम	२९९८०	२४६३६४९	१४०५९९	३७५४५	१८६७२०९	९७५६०
कुल	१३४९२०२	२९२५०५१९	२३७७५७६	६६११९०	१७२७२६८१	११७९८२७

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

१२.६५ विस्तारित खोप तथा पोलियो खोप कार्यक्रम अन्तर्गत बि.सि.जि. भ्याक्सिन,टिटानस विरूद्धको खोप,डी. पी. टि., हेपाटाईटिस बि. (तेस्रो) लगायत ११ विभिन्न खोप सेवा उपलव्ध गराइएको छ। दादुरा रूवेला खोप अभियान सञ्चालन गरी आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा देश भरका ९ महिनादेखि ५ वर्षसम्मका २५ लाख ६३ हजार ८ सय १० बालबालिकाले दादुरा रूवेला खोप लगाएका छन्।

१२.६६ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ४ लाख ७७ हजार ३ सय १ लाई पोलियो खोप खुवाइएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ३ लाख ५९ हजार ९३ बालबालिकाहरूलाई पोलियो खोप खुवाउने कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

तालिका १२(ध): विस्तारित खोप एवम् राष्ट्रिय पोलियो खोप (सङ्ख्यामा)

सूचकाङ्क	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
वि.सि.जि. भ्याक्सिन	५६९७५१	५७३७९६	५६५०२९	५३३६७३	४०९२२८
डि.पि.टी. हेपाटाईटिस बि (तेस्रो मात्रा)	५३९६९८	५०९९७९	५३७१६८	४८३३३७	३६९६११
पोलियो (तेस्रो)	५३६१९१	४९७१२६	५१९२४७	४७७३०१	३५९०९३
दादुरा विरूद्ध खोप	५२४३३२	४०९७७१	४४५२२१	४२६८३८	३२३८०९
टिटानस	४८६२२७	४७२०६९	४८६२२९	४४७४९९	२९९०३९
दादुरा रूवेला खोप अभियान	-	-	-	२५६३८१०	-
कोभिड १९ विरुद्धको खोप	-	-	-	-	१६,७३,२२७

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

१२.६७ स्वास्थ्य सेवाको महत्त्वपूर्ण अङ्गको रूपमा रहेको परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्वको लागि आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा परिवार नियोजनका अस्थायी साधनको नयाँ प्रयोगकर्ता ६ लाख ८२ हजार ५ सय ५२ रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा यस्तो संख्या ७ लाख ५३ हजार ७ सय ५ रहेको थियो।

१२.६८ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा २७ हजार ६ सय ६६ क्षयरोगका विरामीले स्वास्थ्य संस्थाबाट

सेवा लिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म यस्तो संख्या १८ हजार ४ सय ४७ रहेको छ।

१२.६९ नेपालमा औलो रोग क्रमशः नियन्त्रण हुँदै गएको देखिन्छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा २ लाख ५२ हजार १ सय ५५ व्यक्तिको रक्त नमुना परीक्षण गर्दा ६१९ मा औलो रोग देखा परेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा १ लाख ९९ हजार ९ सय २७ व्यक्तिको रक्त नमुना परीक्षण गर्दा १ हजार ६५ मा यस्तो रोग देखा परेको थियो।

१२.७० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म हात्तीपाईले रोग निवारणका लागि १२ जिल्लामा करिब ५१ लाख १० हजार व्यक्तिलाई हात्तीपाइले रोग विरुद्धको औषधि खुवाइएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा १३ जिल्लाका ५४ लाख ६५ हजार २ सय ८३ व्यक्तिलाई हात्तीपाइले रोग विरुद्धको औषधि खुवाइएको थियो।

१२.७१ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा आमाबाट बच्चामा सर्ने एच.आई.भी. को रोकथाम (PMTCT) कार्यक्रममा आवद्ध १०४ गर्भवती महिला सहित १९ हजार २ सय ११ एच.आई.भी संक्रमितलाई ८० एन्टी रेट्रो ट्रिट्मेन्ट (ART) केन्द्रबाट एन्टी रेट्रो भाइरल (ARV) औषधि वितरण गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा १३३ गर्भवती महिला सहित १७ हजार ९ सय ८७ एच.आई.भी संक्रमितलाई ७८ एन्टी रेट्रो ट्रिट्मेन्ट केन्द्रबाट एन्टी रेट्रो भाइरल औषधि वितरण गरिएको थियो।

१२.७२ शहीद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्रमा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ असारसम्ममा ६४६ विरामीको मृगौला र ४ विरामीको कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको थियो। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ असारसम्ममा ६९२ विरामीको मृगौला र ५ विरामीको कलेजो प्रत्यारोपण गरिएकोमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा थप १८ विरामीको मृगौला प्रत्यारोपण र १ विरामीको कलेजो प्रत्यारोपण गरिएको छ।

१२.७३ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाबाट १ लाख ६७ हजार १ सय ४३ व्यक्तिलाई प्रयोगशाला सेवा प्रदान गरिएको मा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन सम्म जम्मा १ लाख ९६ हजार ७ सय ४५ व्यक्तिलाई प्रयोगशाला सेवा प्रदान गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को सोही अवधिमा ७८ हजार व्यक्तिलाई प्रयोगशाला सेवा प्रदान गरिएको थियो।

१२.७४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म शहीद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय रोग केन्द्रबाट २४६ विरामीले मुटुको भल्भको निःशुल्क शल्यक्रिया, ५४१ विरामीले विभिन्न प्रकारको मुटुको शल्यक्रिया र ४,२८६ विरामीले क्याथल्याब सेवा पाएका छन्।

१२.७५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ पुषसम्म मेडिकल चिकित्सकतर्फ २४ हजार ८ सय १४ र दन्त चिकित्सकतर्फ ३,६६३ गरी २८ हजार ४ सय ७७ चिकित्सक नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ पुषसम्म मेडिकल चिकित्सकतर्फ २३ हजार १

सय ४६ र दन्त चिकित्सकतर्फ ३,२०० गरी २६ हजार ३ सय ४६ चिकित्सक नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएका थिए।

चार्ट १२(च): नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा दर्ता भएका चिकित्सक (संख्यामा)

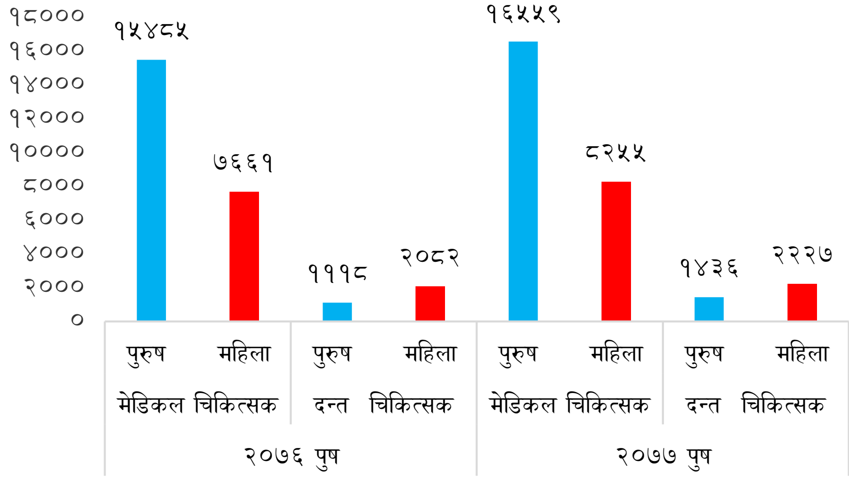

स्रोतः नेपाल मेडिकल काउन्सिल, २०७७

१२.७६ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागनुसम्म नेपाल नर्सिङ् काउन्सिलमा दर्ता भएका नर्सहरूको सङ्ख्या ६० हजार ७ सय ९५ रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म सो सङ्ख्या ६२ हजार ७५ पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ फागुनसम्म नेपाल नर्सिङ् काउन्सिलमा ३३ हजार ७ सय २४ अ.न.मी. दर्ता भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/२०७८ फागुनसम्म यस्तो संख्या ३५ हजार १ सय ६८ पुगेको छ।

स्वास्थ्य बिमा तथा निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा

१२.७७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ असारसम्ममा ५८ जिल्लाका ५६३ स्थानीय तहमा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम विस्तार भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म यस्तो कार्यक्रम ६९ जिल्लाका ११० स्थानीय तहमा थप भई ६७३ स्थानीय तहमा विस्तार भइसकेको छ। यस कार्यक्रममा ७ लाख ४२ हजार १ सय ९२ परिवारका ३७ लाख १० हजार ९ सय ६२ सदस्य बिमित भएका छन्।

१२.७८ राष्ट्रिय निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत २५ शैय्यासम्मका अस्पतालबाट ७०, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट ५८, स्वास्थ्य चौकी, सहरी स्वास्थ्य केन्द्र र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईबाट ३८ अत्यावश्यक औषधी निःशुल्क वितरण हुँदै आएको छ।

तालिका १२(न): निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम

विवरण	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
निःशुल्क औषधी वितरण गर्ने स्वास्थ्य संस्थाको संख्या					
उप-स्वास्थ्य चौकी	२५	२५	३८	३८	३८
स्वास्थ्य चौकी	२७	२७	३८	३८	३८
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	५८	५८	५८	५८	५८
२५ शैया सम्मका अस्पताल	७०	७०	७०	७०	७०

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

विपन्न नागरिक औषधि उपचार

१२.७९ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ५४ हजार ८ सय ८६ बिपन्न वर्गका नागरिकलाई क्यान्सर, मुटु, मृगौला लगायतका रोगको निःशुल्क औषधी उपचार सेवा प्रदान आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म थप ३९ हजार २ सय ७९ विरामीले यस्तो सेवा प्राप्त गरेका छनु।

तालिका १२(प): विपन्न नागरिक औषधि उपचार (संख्यामा)

विवरण	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
क्यान्सर	८६४३	१०६०८	३७१२१	३४६६७	२२७१४
मुटु	३३४२	४२७६	६८२८	५७६१	४६९३
मृगौलाको उपचार					
हेमोडायलासिस	२१९७	४११०	४५७४	५६५७	६९०४
पेरिटोनियल डायलासिस	८८	१८८	२२१	१९१	१७०
प्रत्यारोपण	१४२	२५२	७६	१०३१	३७०
औषधि उपचार	१९८	९३६	१२९३	५५०	८०२
सेरो पोजेटिभ				४९	१३१
पार्किन्सन्स	१७	७७	३७७	३६४	१७९
अल्जाइमर	९	२४	१२१	११७	४६
हेड इन्जुरी	६७	५२१	७६१	८४०	४९१
स्पाइनल इन्जुरी	१८२	५३९	१५४७	१८५६	७९३
सिकलसेल एनिमिया	५००	१११४	१०२६	३८०३	२०४०
जम्मा	**१५३८५**	**२२६७५**	**५३९४५**	**५४८८६**	**३९२७९**

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

खानेपानी तथा सरसफाइ

१२.८० २०७७ असारसम्म आधारभूत खानेपानीको पहुँच पुगेको जनसङ्ख्या ९१.० प्रतिशत रहेकोमा २०७७ फागुनसम्म यस्तो जनसंख्या ९१.५ प्रतिशत पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म थप १ लाख ५५ हजार ८ सय ८ जनसंख्या आधारभूत खानेपानीको सुविधाबाट लाभान्वित भएका छन्।

तालिका १२(फ): आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाइको स्थिति (कुल लाभान्वित जनसंख्याको प्रतिशत)

सूचकहरू	२०७७ असारसम्म	२०७६ फागुनसम्म	२०७७ फागुनसम्म
आधारभूत खानेपानी सेवा	९१.०	९०.०	९१.५
आधारभूत सरसफाइ	१००.०	१००.०	१००.०
उच्च मध्यमस्तरको खानेपानी	२३.०	२२	२३.८
प्रशोधनसहितको ढल प्रणाली	२.१	-	२.१

स्रोतः खानेपानी मन्त्रालय २०७७

१२.८१ २०७७ असारसम्म २३.० प्रतिशत नागरिकमा उच्च तथा मध्यमस्तरको गुणस्तरीय खानेपानी सेवाको पहुँच पुगेको थियो भने २०७७ फागुनसम्म यस्तो जनसंख्या २३.८ प्रतिशत पुगेको छ।

१२.८२ "एक घर एक शौचालय" को अवधारणाबमोजिम शत प्रतिशत जनसंख्यामा आधारभूतस्तरको सरसफाइको पहुँच पुगेको छ।

१२.८३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विभिन्न खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम/आयोजना अन्तर्गत थप २ लाख ४७ हजार ३ सय २५ जनसंख्या उच्च तथा मध्यमस्तरको खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाबाट लाभान्वित भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो जनसंख्या १ लाख ९० हजार २ सय ९२ रहेको थियो।

तालिका १२(ब): खानेपानी तथा सरसफाईबाट लाभान्वित जनसंख्या (संख्यामा)

आयोजना/कार्यक्रम	२०७६/७७	२०७७/७८*
तेस्रो साना सहरी खानेपानी आयोजना	५०५७०	३१३३९
सहलगानी खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम	४६५३४	८८४८१
खानेपानी गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	६१७४३	२०३९०
जलवायु अनुकूलित बृहत खानेपानी आयोजना	**३१४४५**	**७११५**
मेलम्ची खानेपानी आयोजना	-	१०००००
जम्मा लाभान्वित जनसंख्या	**१९०२९२**	**२४७३२५**

स्रोतः खानेपानी मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्म

१२.८४ खानेपानी अन्तर्गतका सम्वन्धित विकास आयोजनामा सञ्चालित कार्यक्रमबाट प्राविधिक, सामाजिक तथा आर्थिक सबै क्षेत्रहरूमा रोजगारीको सिर्जना भई दक्ष र अदक्ष गरी २० हजार भन्दा बढी जनशक्तिले रोजगारी पाएका छन्।

१२.८५ मेलम्ची खानेपानी आयोजना पहिलो चरण अन्तर्गत हेडवर्क्स, सुरुङ्ग र पानी प्रशोधन केन्द्र निर्माण तथा सामाजिक उत्थान कार्यक्रमको भौतिक उपलब्धि २०७७ असारसम्म ९७.३ प्रतिशत रहेकोमा २०७७ फागुनसम्म यस्तो उपलब्धि ९८.९ प्रतिशत रहेको छ। उक्त आयोजना अन्तर्गत सञ्चालित पानी प्रशोधन केन्द्रको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। बहुप्रतिक्षित मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको सुरुङ निर्माण सम्पन्न भई परीक्षणको क्रममा काठमाडौंमा पानी वितरण गर्न थालिएको छ।

१२.८६ मेलम्ची खानेपानी आयोजनाको दोस्रो चरण अन्तर्गत याङग्री र लार्के खोलाको पानी ल्याउन आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म मुख्य प्रवेश मार्ग निर्माण तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्य भइरहेको छ। साथै मुख्य प्रवेश मार्गको आधार तह तथा सहायक आधार (Base Layer and Sub-base Layer) र पुलहरूको जग निर्माण कार्यको १५ प्रतिशत भौतिक उपलब्धि हासिल भएको छ।

१२.८७ २०७७ असारसम्ममा काठमाडौं उपत्यका खानेपानी सुधार आयोजना अन्तर्गत काठमाडौं उपत्यकाको तीन जिल्लाहरूमा कुल ७६.२ कि.मी. थोक वितरण प्रणाली (Bulk Distribution Network) निर्माण भएकोमा २०७७ फागुनसम्ममा ७६.९ कि.मी. निर्माण सम्पन्न भएको छ।

१२.८८ जलवायु अनुकूलित बृहत खानेपानी आयोजना अन्तर्गत १,७०० मीटरसम्म पानी पम्प गरी गुणस्तरीय पर्याप्त खानेपानीको व्यवस्था गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विजेश्वरी-चौरजहारी, रुकुम बृहत पम्पिङ खानेपानी आयोजना सम्पन्न भई ७,११५ जनसंख्या लाभान्वित भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म कालिगण्की-तानसेन, पाल्पा बृहत पम्पिङ खानेपानी आयोजना, गोर्खा-दरौदी, गोर्खा बृहत पम्पिङ खानेपानी आयोजना र हर्रे-टुनिबोटे डुँडेखोला बृहत पम्पिङ खानेपानी आयोजना, सिन्धुपाल्चोकको निर्माण कार्य ९५.० प्रतिशत सम्पन्न भएको छ।

१२.८९ तराई मधेस क्षेत्रमा भूमिगत पानीको सतह घटेको र आर्सेनिक लगायतका प्रदुषण रहेकोमा तराई मधेशका १८ जिल्लाहरूमा तराई मधेश खानेपानी सुधार आयोजना अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ५४४ खानेपानी आयोजना (डिप ट्यूवेल तथा ओभरहेड ट्यांक) को निर्माण कार्य शुरु भई ४० प्रतिशत भौतिक उपलब्धी हासिल भएको छ।

१२.९० खानेपानी गुणस्तर सुधार आयोजना अन्तर्गत २०७७ फागुनसम्म २ आयोजना सम्पन्न भई २० हजार ३ सय ९० जनसंख्या लाभान्वित भएका छन्। सबै प्रदेशमा खानेपानी गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला सञ्चालनमा आएका छन् र गुणस्तर परीक्षण प्रयोगशाला सहितको गाडी (वाटर एम्बुलेन्स) सेवा सञ्चालनमा आई २०७७ फागुनसम्म ८ लाख ९० हजार ८ सय १० जनासंख्या खानेपानी गुणस्तर परीक्षण सेवावाट लाभान्वित भएका छन्।

१२.९१ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ फागुनसम्म ९२.६ प्रतिशत सम्पन्न भएको गुहेश्वरी स्थित फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्रको बाँकि निर्माण कार्य सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएको छ।

१२.९२ २०७२ सालको विनाशकारी भूकम्पबाट क्षति पुगेका १,३०० भन्दा बढी खानेपानी आयोजना मध्ये ८४७ आयोजना २०७७ असारसम्म सम्पन्न भई ३ लाख ६३ हजार ९ सय १० जनसंख्या लाभान्वित भएकोमा २०७७ फागुनसम्म थप ३४ आयोजनाको मर्मत सम्पन्न भई थप २० हजार १ सय ६० जनसंख्या खानेपानी तथा सरसफाइ सेवाबाट लाभान्वित भएका छन्।

१२.९३ २०७७ फागुनसम्म धोबीघाट ढल प्रशोधन केन्द्र (७ करोड ४० लाख लिटर प्रतिदिन),

सल्लाघारी ढल प्रशोधन केन्द्र (१ करोड ४२ लाख लिटर प्रतिदिन) र बालकुमारी ढल प्रशोधन केन्द्र (१ करोड ७५ लाख लिटर प्रतिदिन) को डिजाइन सम्पन्न भई २६.० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

युवा तथा खेलकूद

१२.९४ राष्ट्रिय युवा परिषद अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ५८५ युवाहरूले उद्यमशीलता तथा वित्तीय साक्षरता तालिम लिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म यस्तो तालिम लिनेको संख्या ४१७ रहेको छ। तालिम लिएका ४१७ युवाहरूलाई सहुलियतपूर्ण कर्जाका लागि बैंकहरूसँग समन्वय गराइएको छ।

१२.९५ कोरोना महामारी तथा डेङ्गु नियन्त्रण तथा रोकथाम कार्यमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २५ हजार ७ सय ४३ स्काउट स्वयंसेवक परिचालन भएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा यस्तो संख्या २६ हजार ५ सय ८७ रहेको थियो।

१२.९६ गत आर्थिक वर्षमा अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसको दिन ९ जना प्रतिभावान युवालाई जनही रु.१ लाख नगद पुरस्कार सहित राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान प्रदान गरिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस्तो पुरस्कार पाउनेको संख्या १३ रहेको छ।

१२.९७ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म लागू औषध दुर्व्यसनी बिरुद्ध सचेतना मूलक ३४० र विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी ७० स्काउटले तालिम लिएका छन्।

१२.९८ युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमबाट आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ५,२०२ व्यक्ति स्वरोजार भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म यस्तो संख्या ४,५५७ रहेको छ। उक्त कोषमार्फत कर्जा लिई व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यवसायी र व्यवसाय आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ५,६९४ बीमित भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म बीमित हुनेको संख्या १,४९८ रहेको छ।

१२.९९ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा राष्ट्रियस्तरका ७ प्रतियोगिता आयोजना गरिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म राष्ट्रियस्तरका ९ प्रतियोगिता आयोजना गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म २ अन्तर्राष्ट्रियस्तरका खेलकूद बंगबन्धु शेख मुजिबर म्याराथन र १३औं कोरिया ओपन अन्तर्राष्ट्रिय भर्चुअल कराँते प्रतियोगिता सम्पन्न भएका छन्।

१२.१०० आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा स्थानीयस्तरका ७५ हजार खेलाडीले आधारभूतस्तरको र राष्ट्रियस्तरका १२ हजार खेलाडीले प्रारम्भिक प्रशिक्षण लिएकोमा सो मध्येका उत्कृष्ट ५९६ खेलाडीले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरको प्रशिक्षण लिएका थिए। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म स्थानीयस्तरमा १२ हजार ८ सय ११ खेलाडीले आधारभूत खेलकूद प्रशिक्षण र २६० खेलाडीले राष्ट्रियस्तरमा विशेष प्रशिक्षण लिएका छन्।

१२.१०१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगितामा पदक प्राप्त गरेका २५४

खेलाडीलाई सम्मान स्वरूप मासिक भत्ता रु.१ करोड १३ लाख ९२ हजार उपलब्ध गराइएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा १७० अन्तर्राष्ट्रिय पदक प्राप्त खेलाडीलाई सम्मान स्वरूप मासिक भत्ता रु. १ करोड १२ लाख ८ हजार उपलब्ध गराइएको थियो।

१२.१०२ खेलग्राम निर्माणलाई छनौट भएका १४० पालिका मध्ये आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा खेलग्राम निर्माण शुरु गरेका ६० पालिकालाई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु.१५ करोड वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको छ।

१२.१०३ निर्माणाधीन रङ्गशाला मध्ये आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म ६,५०० दर्शक क्षमताको च्यासल रंगशालाको निर्माण कार्य ९० प्रतिशत सम्पन्न भएको छ। इटहरी रंगशालाको ९८ प्रतिशत र पोखरा रङ्गशालको ८० प्रतिशत निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक

१२.१०४ लैङ्गिक उत्तरदायी शासन व्यवस्था संस्थागत गर्दै महिलाको सम्मानित जीवनयापनको वातावरण सुनिश्चित गर्न राष्ट्रिय लैङ्गिक समानता नीति, २०७७ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी आय आर्जन लगायतका अवसरमा महिलाको पहुँच बढाउन महिला सशक्तिकरण, महिला हिंसाको अन्त्य र लैङ्गिक समानताको लागि विभिन्न लक्षित कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन्। लैङ्गिक बजेटको अवधारणा प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट निर्माणमा समेत आन्तरिकीकरण गर्न शुरु गरिएको छ।

१२.१०५ आर्थिक रूपमा विपन्न र सामाजिक दृष्टिले पछाडि परेका महिलालाई विशेष प्राथमिकता दिँदै आर्थिक सशक्तिकरण र सामाजिक रूपान्तरण गरी महिलाको समान विकास तथा राज्य सञ्चालनका सम्पूर्ण तह र प्रक्रियामा अर्थपूर्ण सहभागिता सहितको सारभूत समानता कायम गर्न राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच नपुगेका दुर्गम तथा पहाडी जिल्लाका जटिल अवस्थामा रहेका गर्भवती एवम् सुत्केरी महिला र शिशुको जीवन रक्षाको लागि राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम अन्तर्गत हवाई उद्धार गर्ने गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा प्रस्तुत कार्यक्रमले समेटेका विभिन्न दुर्गम तथा पहाडी जिल्ला एवम् क्षेत्रका ८७ गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई हवाई उद्धार गरिएको थियो भने चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म ६८ गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई हवाई उद्धार गरिएको छ।

तालिका १२(भ): उद्धार गरिएका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको विवरण

आर्थिक वर्ष	उद्धार गरिएका गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको सङ्ख्या
२०७५/७६	२६ जना
२०७६/७७	८७ जना
२०७७/७८*	६८ जना
जम्मा	१८१ जना

स्रोतः महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

१२.१०६ गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई हवाई उद्धार गर्ने कार्यक्रम सुदूरपश्चिम र गण्डकी प्रदेशमा समेत कार्यान्वयन भइरहेको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ४ जना र गण्डकी प्रदेशमा २० जना गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई हवाई उद्धार गरिएको छ।

१२.१०७ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा महिला उद्यमशीलता सहजीकरण केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा कार्यविधि स्वीकृत भएको छ। सो बमोजिमका कार्य सञ्चालनका लागि प्रत्येक प्रदेशबाट विभिन्न १०/१० स्थानीय तहमा गरी जम्मा ७० स्थानीय तहमा अनुदान पठाइएको छ।

१२.१०८ मानव वेचविखन तथा महिला हिंसामा परेका महिला तथा किशोरीलाई दीर्घकालीन पुनर्स्थापना गर्ने उद्देश्यले सञ्चालित मंगला-साहना दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रमा हालसम्म आश्रित २१ जना मध्ये २ जनालाई पारिवारिक पुनर्मिलन गराइएको, २ जना भारतीय नागरिकलाई स्वदेश फिर्ता पठाइएको र १७ जना हिंसा पीडितलाई दीर्घकालीन पुनर्स्थापना सेवा प्रदान गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म थप ३ जना लैंगिक हिंसा पीडितलाई मंगला-साहना दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रमा, ३ जनालाई मानव सेवा आश्रममा र २ जनालाई माइती नेपालमा पुनर्स्थापना गरिएको छ।

१२.१०९ सबै प्रदेश एवम् स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १४ जना हिंसा पीडितलाई रु.२० लाख क्षतिपूर्ति स्वरूप प्रदान गरिएको छ।

१२.११० आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १० जिल्लामा सञ्चालित अल्पकालीन पुनर्स्थापना केन्द्रबाट मानव विकास सूचकाङ्कमा पछाडि परेका विभिन्न जिल्लाका ४३७ विपन्न र हिंसामा परेका महिला तथा किशोरीलाई जोखिम तथा बेचबिखन हुन सक्ने अवस्थाबाट उद्धार गरिएको छ। गत आर्थिक वर्षमा सो केन्द्रबाट १,२४९ महिला तथा किशोरीलाई जोखिम तथा बेचबिखन हुन सक्ने अवस्थाबाट उद्धार गरिएको थियो।

तालिका १२(म): पुनर्स्थापना केन्द्रबाट सेवा लिनेको विवरण

जिल्ला	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
चितवन	११२	३६	२१२	१६५	२४९	२७
रूपन्देही	४११	१५७	३३२	३०३	१४८	१३५
सिन्धुपाल्चोक	३३	६१	३१	३३	३९	२५
कैलाली	७५	२७	२६७	२९	-	-
पर्सा	२७८	१२१	२६४	१७२	२१७	५४
बाँके	२५३	६७	४२	१२३	९४	३०
काठमाडौं	४१	४६	२२०	२५	२५	१७
झापा	४९४	२९०	३२	२३७	१५५	५८
कास्की	-	-	३५	६०	५५	३३

जिल्ला	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
सुर्खेत	-	-	१९९	३२८	२६७	५८
जम्मा	१६९७	८०५	१६३४	१४७५	१२४९	४३७

स्रोतः महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

जोखिममा परेका बालबालिका र किशोर किशोरी

१२.१११ नेपाललाई सडक बालबालिका मुक्त बनाउने राष्ट्रिय अभियान अन्तर्गत गत आर्थिक वर्षसम्ममा १,४३३ जना बालबालिकालाई उद्धार गरी संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिएको थियो भने चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा १८८ जना (बालक-१६५, बालिका-२३) सडक बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिएको छ ।

१२.११२ हिंसा, दुर्व्यवहार तथा शोषणमा परेका बालबालिकाको आपतकालीन उद्धार, राहत, मनोविमर्श, पारिवारिक पुनर्मिलन, पुनर्एकीकरण तथा पुनर्स्थापनाका लागि सञ्चालनमा रहेको बाल हेल्पलाइन सेवा (१०९८) लाई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा थप ६ जिल्ला (संखुवासभा, इलाम, धनुषा, बारा, कालिकोट, रूपन्देही) मा विस्तार गरिएको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म यस सेवाबाट ४५० बालबालिका (बालक १९७, बालिका २५३) लाई हिंसा तथा दुर्व्यवहारबाट उद्धार गरी संरक्षण, राहत तथा पुनर्स्थापना सहायता प्रदान गरिएको छ । संरक्षण सहयोगको आवश्यकता भएका ५,२२२ बालबालिका (बालक- २०६७, बालिका- ३१५५) लाई बाल संरक्षण सहायता प्रदान गरिएको छ। गत आर्थिक वर्षमा ८,७४४ बालबालिका उक्त हेल्पलाइन सेवाबाट लाभान्वित भएका थिए।

चार्ट १२(छ): बाल हेल्पलाइन (१०९८) बाट लाभान्वित बालबालिका (सङ्ख्यामा)

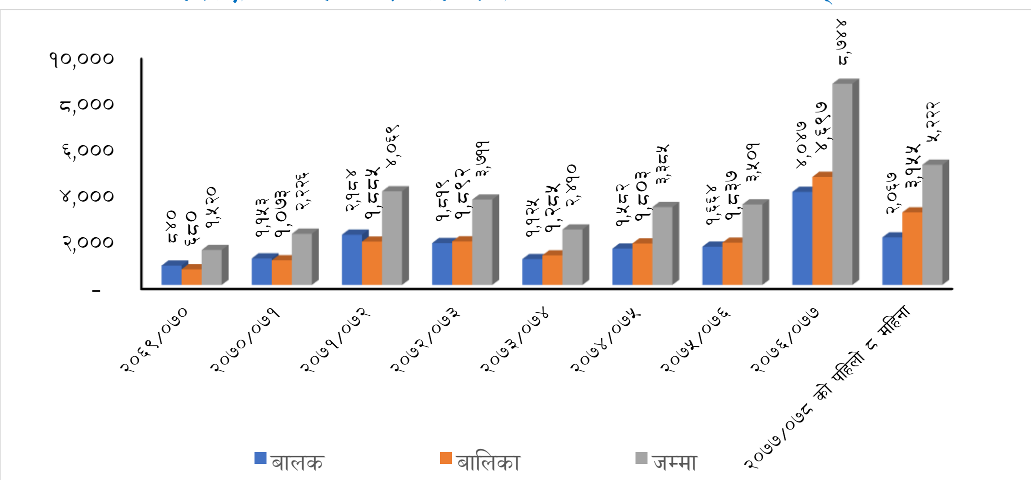

स्रोतः केन्द्रीय बालकल्याण समिति, २०७७

१२.११३ हराएका, बेवारिसे फेलापरेका र ओसारपसार तथा बेचबिखनमा परेका, सडक बालबालिकाको उद्धार, संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि सबै जिल्लामा जिल्ला प्रहरी कार्यालय मार्फत

बालबालिका खोजतलास समन्वय केन्द्र नं. १०४ सेवा सञ्चालनमा ल्याइएको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म हराएका कुल १,९८८ बालबालिका मध्ये ९९३ बालबालिका फेला परेका छन्। बेवारिसे फेला परेका ९७ बालबालिकामध्ये ४५ बालबालिकालाई परिवारमा पुनर्मिलन गराइएको छ भने ५२ बालबालिकालाई अस्थायी संरक्षण सेवामा राखिएको छ।

तालिका १२(य): हराएका बालबालिकाको सङ्ख्या

विवरण		२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
हराएका	बालक	१०४७	९२३	१०५१	८३१	४२५
	बालिका	१७२५	१४०७	२३७१	१८९८	१५६३
	जम्मा	**२७७२**	**२३३०**	**३४२२**	**२७२९**	**१९८८**
हराएकामध्ये फेला परेका	बालक	३५३	४०७	८२५	६९०	२२१
	बालिका	३६७	६१०	१७१५	१५२९	७७२
	जम्मा	**७२०**	**१०१७**	**२५४०**	**२२१९**	**९९३**
बेवारिस फेला परेका	बालक	३२१	२८६	३४०	२४२	५२
	बालिका	१५८	१५६	१७१	९५	४५
	जम्मा	**४७९**	**४४२**	**५११**	**३३७**	**९७**

स्रोतः महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

१२.११४ अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सुरक्षित, मर्यादित र आत्मनिर्भर जीवनयापनको लागि विभिन्न संस्थासँगको साझेदारी अवधारणाबमोजिम नेपाल खगेन्द्र नवजीवन केन्द्रमार्फत विपन्न, बेसहारा ८५, कुष्ठरोग निवारण संघमा १३५ र नेपाल अपाङ्ग महिला संघमा १० गरी जम्मा २३० अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई आवासीय पुनर्स्थापना सेवा उपलब्ध गराइएको छ।

१२.११५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को फागुनसम्म अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको सङ्ख्या २३७ रहेकोमा ७ संस्थाको समयावधि समाप्त भई हाल २३० कायम रहेका छन् भने समाज कल्याण परिषद्मा आवद्धता भई अस्तित्वमा रहेका राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाको सङ्ख्या ५२ हजार ७ सय रहेको छ।

१२.११६ समाज कल्याण परिषदबाट स्वीकृति प्राप्त गरेका अन्तर्राष्ट्रिय/राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाबाट चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म रु.१३ अर्ब २३ करोड परिचालन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

१२.११७ ज्येष्ठ नागरिकको जीवन सम्मानित, सुरक्षित र व्यवस्थित बनाई उनीहरूको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई उपयोग गर्न र अन्तरपुस्ता ज्ञान सीप हस्तान्तरण गर्न ज्येष्ठ नागरिक सेवा तथा मिलन केन्द्र सञ्चालनमा आएका छन्। सबै प्रदेशमा गरी ११४ वृद्धाश्रम सञ्चालनमा रहेका छन्। ती वृद्धाश्रममा महिला १,३८० र पुरुष १,०७१ गरी जम्मा २,४५१ ज्येष्ठ नागरिक आश्रित रहेका छन।

व्यक्तिगत घटना दर्ता

१२.११८आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म अनलाईन सूचना प्रणालीबाट व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने स्थानीय तहको वडा सङ्ख्या ४,०३२ र विद्युतीय प्रणालीमार्फत घटना दर्ता गर्ने सङ्ख्या अभियानको शुरुवातदेखि फागुनसम्ममा १८ लाख ७ हजार ५ सय ३३ पुगेको छ। विगतका वर्षको तुलनामा पछिल्ला वर्षमा विद्युतीय प्रणालीमार्फत घटना दर्ता गर्नेको सङ्ख्या उल्लेख्य रूपमा बढेको देखिन्छ।

१२.११९आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म साविकको राष्ट्रिय परिचयपत्र व्यवस्थापन केन्द्रमा रहेका २०३४ सालदेखि २०५७ साल सम्मका व्यक्तिगत घटना दर्तासम्बन्धी ३२ लाख ७२ हजार २ सय ४४ सूचना फारमको डिजिटाइजेसन कार्य सम्पन्न गरिएको छ। साथै ६१ स्थानीय तहमा रहेका व्यक्तिगत घटना दर्ता किताब र सूचना फारम डिजिटाइजेसन गरिएको छ भने ४३७ वटा स्थानीयतहमा डिजिटाइजेसन कार्य निरन्तर भइरहेको छ।

१२.१२०आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म १० स्थानीय तहमा व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी दर्ता शिविर सम्पन्न भएको छ। ४ स्थानीय तहमा दर्ता शिविर कार्य सञ्चालन भइरहेको छ।

१२.१२१आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म विद्युतीय प्रणाली मार्फत ९ लाख ५९ हजार ९ सय ७७ जन्म दर्ता, २ लाख ३८ हजार ४ सय ८२ मृत्यु दर्ता, ३ लाख ८० हजार १९ विवाह दर्ता, ११ हजार १ सय १७ सम्बन्ध विच्छेद दर्ता र २ लाख १७ हजार ९ सय ३८ बसाइसराई दर्ता भएको छ।

तालिका १२(र): विद्युतीय प्रणालीमार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्ने संख्या

व्यक्तिगत घटना विवरण	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७ अनलाईन*
जन्म दर्ता	६००७९६	७२१३२६	६६५९०९	४५७७५७	९२५३२२	९५९९७७
मृत्यु दर्ता	९४६९१	११८०६२	११२९३२	१०६०६०	१७०६४३	२३८४८२
विवाह दर्ता	१५८७९५	१८४३२३	२२०६६९	२०१२९६	२७३९६३	३८००१९
सम्बन्ध विच्छेद दर्ता	१०६५	२२८३	२७७६	४५५८	५८४६	१११७
बसाइसराई दर्ता	६९८२७	६८८६३	७५०९८	७२६४५	९२२९३	२१७९३८
कुल जम्मा दर्ता	९२५१७४	१०९४८५७	१०७७३८४	८४२३१६	१४६८०६७	१८०७५३३

स्रोतः राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जीकरण विभाग, २०७७ *फागुनसम्मको

राष्ट्रिय परिचयपत्र कार्यक्रम

१२.१२२राज्य र व्यक्ति दुवैका लागि अत्यन्त उपयोगी र आवश्यक विस्तृत व्यक्तिगत विवरण समावेश भएको राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरण कार्य शुरु गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म राष्ट्रिय परिचयपत्रको लागि स्थापित राष्ट्रिय परिचय व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (NIDMIS) को ९२ प्रतिशत कार्य सम्पन्न भएको छ। सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा राष्ट्रिय परिचयपत्र इकाई स्थापना गरी विवरण दर्ता भइरहेको छ। विवरण दर्ता कार्यलाई

सघन रूपमा सञ्चालन गर्न ८ जिल्ला, ९८ स्थानीयतह र ८५० वडामा राष्ट्रिय परिचयपत्र विवरण दर्ता अभियान सम्पन्न भएको छ भने १६ जिल्लामा विवरण दर्ता भइरहेको छ। हालसम्म २२ लाख नागरिकको विवरण सङ्कलनको कार्य सम्पन्न भएको छ।

सामाजिक सुरक्षा

१२.१२३ सामाजिक सुरक्षाको दायरा विस्तार हुँदै गएको छ। सामाजिक सुरक्षा भत्ताको वितरण प्रणालीमा पनि सुधार आएको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीमा ७० वर्ष माथिका १२ लाख ६० हजार २२ जेष्ठ नागरिक, २ लाख ५ हजार ६ सय ५० दलित/क्षेत्र तोकिएका (कर्णाली), २ लाख ६८ हजार ५ सय ३२ एकल महिला रहेका छन। त्यसैगरी ३ लाख ४९ हजार ८ सय २५ विधवा, ५४ हजार ५ सय ५४ पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्ति, १ लाख ३ हजार ६ सय २० अति अशक्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति, २२ हजार ८ सय ३९ लोपोन्मुख जाति र ८ लाख ८५ हजार ६९ बालबालिका गरी कुल जम्मा ३१ लाख ५० हजार १ सय ११ लाभग्राहीलाई रु ५८ अर्व ३८ करोड ६९ लाख ५५ हजार ९ सय ५९ वितरण गरिएको छ।

तालिका १२(ल): सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको लक्षित समूह अनुसार दर र कुल संख्याको विवरण

लक्षित समूह	मासिक दर (रु.)	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
जेष्ठ नागरिक (अन्य)	३०००	८७१६३२	९९०३०७	९९३५२४	१०५७३७६	१२६००२२
जेष्ठ नागरिक (दलित)/कर्णाली	२०००	२११६११	२४१२७९	२८७६०३	३००३९४	२०५६५०
एकल महिला	२०००	१०२१७८	१०५४८०	११४९५६	९४८८०	२६८५३२
विधवा	२०००	५१७३६८	५६९००५	६०५२३१	६५८७३६	३४९८२५
पूर्ण अशक्त अपाङ्गता	३०००	३३११५	३९५०८	४३५४०	४८३८७	५४५५४
अति अशक्त अपाङ्गता	१६००	४३७५८	६५२९२	७४२९९	८३७५५	१०३६२०
लोपोन्मुख आदिवासी/जनजाति	३०००	३३४५७	२४७६१	२४२०७	२४४७८	२२८३९
बालबालिका	४००	४४२४२८	५२४५०७	६८४१५८	७९४२२१	८८५०६९
कुल जम्मा		**२२५५५४७**	**२५६०१३९**	**२८२७५१८**	**३०६२२२७**	**३१५०१११**

स्रोतः राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जीकरण विभाग, २०७७ *फागुनसम्मको

१२.१२४ नेपाल सरकारद्वारा गरिबी सूचाकाङ्कमा पछाडि परेका १४ जिल्लामा वितरण हुँदै आएको बालपोषणको दायरा विस्तार गरी थप ११ जिल्ला (रसुवा, धनुषा, दैलेख ,सल्यान, बारा बैतडी, रुकुम पूर्व, रुकुम पश्चिम, रोल्पा, सप्तरी र कपिलवस्तु) समेत जम्मा २५ जिल्लामा विस्तार गरिएको छ। चालु आर्थिक वर्षको तेश्रो चौमासिकवाट थप भएका ११ जिल्लामा भत्ता वितरण गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

१२.१२५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सामाजिक सुरक्षा भत्ता भुक्तानीमा अनियमितता र दोहोरो भुक्तानी भएको रु.९ लाख ४२ हजार ३ सय ६० असुल उपर गरिएको छ।

१२.१२६ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। बैंकिङ्ग प्रणाली मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणका लागि ३९८ स्थानीयतहले बैंकसँग सम्झौता गरी बैंक खातामा भुक्तानी शुरुवात गरिएको छ।

१२.१२७ श्रमिकको योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षाको हक सुनिश्चित गर्दै योगदानकर्तालाई सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्न योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन सामाजिक सुरक्षा सूचना प्रणाली (SOSYS) सफ्टवयेर तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुन सम्ममा १३ हजार ५ सय २६ रोजगारदाता र १ लाख ९३ हजार ७२ जना श्रमिक सामाजिक सुरक्षा कोषमा आबद्ध भएका छन्। संख्याको हिसाबले वागमती प्रदेशमा बढी र कर्णाली प्रदेशमा न्यून रोजगारदाता तथा योगदानकर्ता सूचीकृत भएका छन्।

तालिका १२(व): सूचीकृत रोजगारदाता र योगदानकर्ताको विवरण

विवरण/प्रदेश	प्रदेश १	प्रदेश २	वागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	लुम्बिनी प्रदेश	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश	जम्मा
सूचीकृत रोजगारदाता								
२०७५/७६	२०७	१९९	२४७४	१४०	१६२	२९	५०	३२६१
२०७६/७७	१५८४	२९८	५९७७	४३६	७२८	९५	८४	९२०२
२०७७/७८*	६९	५२	६८१	३८	१८१	१७	२५	१०८३
कुल जम्मा	**१८६०**	**५४९**	**९१३२**	**६१४**	**१०७१**	**१४१**	**१५९**	**१३५२६**
सूचीकृत योगदानकर्ता								
२०७५/७६	१०४६	१९७७	१९७५०	६९३	७९०	७४	०	२४३३०
२०७६/७७	१५४५०	९५५२	९६९५९	५५३३	४३९०	२४६	५९२	१३२७२२
२०७७/७८*	३३६२	२२४६	२७९४४	९०९	१३०१	१४६	११२	३६०२०
कुल जम्मा	**१९८५८**	**१३७७५**	**१४४६५३**	**७१३५**	**६४८१**	**४६६**	**७०४**	**१९३०७२**

स्रोतः श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

१२.१२८ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजनाअनुसार मासिक पारिश्रमिक भुक्तानी गर्दा आधारभूत पारिश्रमिकको ३१ प्रतिशत रकम मध्ये रोजगारदाताको तर्फबाट २० प्रतिशत र श्रमिकको तर्फबाट ११ प्रतिशत योगदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कोषमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु.१ अर्ब ६१ करोड ६४ लाख १८ हजार ७ सय ४४ योगदान रकम सङ्कलन भएको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म रु.३ अर्ब ४ करोड ४५ लाख ९६ हजार ६ सय २७ योगदान रकम सङ्कलन भएको छ। हालसम्म कोषमा रु.४ अर्ब ६६ करोड १० लाख १५ हजार ४ सय १ योगदान रकम सङ्कलन भएको छ।

१२.१२९ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न कल्याणकारी योजना मार्फत दावी भुक्तानी शुरुवात भएको छ। यस अन्तर्गत औषधि उपचार, स्वास्थ्य तथा मातृत्व सुरक्षा

योजना, दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना, आश्रित परिवार सुरक्षा योजना र वृद्धावस्था सुरक्षा योजना रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म १,९७० योगदानकर्ताको रु. ३ करोड ९८ लाख ५७ हजार ५ सय ६३ दावी भुक्तानी भएको छ।

तालिका १२(श): योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत दावी भुक्तानीसम्बन्धी विवरण

आ.व.	औषधि उपचार, स्वास्थ्य तथा मातृत्व सुरक्षा योजना		दुर्घटना तथा अशक्तता सुरक्षा योजना		आश्रित परिवार सुरक्षा योजना		वृद्ध अवस्था सुरक्षा योजना	
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम
२०७६/७७	३१५	४४४६२९१	२४	१६७७०६	६३	८४७१३९	१७	५१६४०८
२०७७/७८*	१५६४	२०३६१०५६	७८	१६६९९१०	२२८	२३४२६३४	१००	१५४८३९६३
जम्मा कुल	१८७९	२४८०७३४७	१०२	१८३७६१६	२९१	३१८९७७३	११७	१६०००३७२

स्रोतः सामाजिक सुरक्षा कोष *फागुनसम्मको

१२.१३० सार्वजनिक निकायमा रहेका अस्थायी र करारका कर्मचारीलाई योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा प्रणालीमा आवद्ध गर्ने प्रयोजनका लागि विवरण सङ्कलनको कार्य भइरहेकोमा अस्थायी र करारमा कार्यरत कर्मचारीको संघीय कार्यालयतर्फ २५ सय र स्थानीय तहतर्फ १८ हजार व्यक्तिको लगत/विवरण सङ्कलनको कार्य सम्पन्न भएको छ।

समावेशी विकास

१२.१३१ मानव विकास सूचकाङ्कको आधारमा पछाडि परेका समुदायको सशक्तिकरण र समानुपातिक विकासको अवधारणाअनुरूप आदिवासी/जनजाति महिला पिछडिएका तथा सीमान्तकृत वर्गको उत्थान र विकासका लागि राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, आदिवासी जनजाति आयोग, मधेशी आयोग, थारु आयोग र मुस्लिम आयोगबाट विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका छन्। स्थानीय तहलाई समावेशी विकासको सम्पर्क विन्दुको रूपमा स्थापित गर्न आवश्यक नीतिगत एवम् संस्थागत विकासका प्रयासहरू भइरहेका छन्। चालु आर्थिक वर्षमा १० स्थानीय तहमा लैंङ्गिक उत्तरदायी बजेट र ६ स्थानीय तहमा समाजिक समावेशीकरण नीतिको स्थानीयकरण कार्यको लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ। जसबाट स्थानीय तहको नीति/योजना र बजेट तर्जुमामा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट र सामाजिक समावेशीकरणका नीतिसम्बन्धी सवाल सम्बोधन हुनेछन्।

१२.१३२ आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान मार्फत परम्परागत पेशा व्यवसायको प्रवर्द्धनको लागि रोजगारमूलक सीप विकास तथा उद्यमशीलता तालिम प्रदान गर्ने तथा आदिवासी जनजाती अमूर्त संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्य भइरहेका छन्।

१३. भूकम्पपछिको पुनर्निर्माण

१३.१ वि.स. २०७२ साल बैशाख १२ को महाभूकम्प र त्यसपछिका पराकम्पबाट क्षतिग्रस्त भएका व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक भवन तथा ऐतिहासिक सम्पदाको पुनर्निर्माणमा नेपाललाई उल्लेख्य सफलता प्राप्त भएको छ। पुनर्निर्माणको गति र उपलव्धि विश्व समुदाय सामु उदाहरणीय छ। भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाको पुनर्निर्माणको कार्य सम्पन्न हुने क्रममा रहेको छ। पुनर्निर्माणको कार्यमा भएको तीव्रतासँगै निर्माण सामग्रीको माग बढेकाले उत्पादन वृद्धि र रोजगारीका अवसर सिर्जना हुन गई आर्थिक वृद्धिमा समेत सकारात्मक प्रभाव परेको छ।

चालु आर्थिक वर्षमा काठमाडौंको ऐतिहासिक धरोहरको रूपमा रहेको धरहरा, रानीपोखरी, दरवार हाइस्कूल र सिंहदरबारको पूर्वी, दक्षिणी र उत्तरी भाग लगायत महत्त्वपूर्ण ऐतिहासिक एवम् पुरातात्विक महत्वका सम्पदाको पनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

निजी आवास अनुदान वितरण

१३.२ २०७७ फागुनसम्म ८ लाख ५५ हजार १ सय ६६ भूकम्प पीडित लाभग्राहीको पहिचान भई निजी आवास पुनर्निर्माण अनुदान वितरणको लागि ९४.८ प्रतिशतसँग अनुदान सम्झौता भएको छ।

तालिका १३(क): निजी आवास पुनर्निर्माणको स्थिति (सङ्ख्यामा)

विवरण		२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	जम्मा	प्रतिशत
जम्मा लाभग्राही		५३१९६४	२१५५२०	६०००२	१८६३४	८२४३	२०३६५	८५५१६६	
अनुदान सम्झौता		२७८८८०	३५०७३३	९२४०६	४६४५०	२१९८१	१९९७७	८१०४२७	९४.८
प्रथम किस्ता भुक्तानी		३५१४५	५६२४३२	११६३१६	४९८६२	२१०६७	२२८४५	८०७६६७	९९.७
निर्माण कार्य शुरु भएका घर संख्या			९६७२२	४१७७२४	१२६०६०	७०१९६	४०६६४	७५१३६६	९२.७
दोस्रो किस्ता	माग		७८३८०	४०८५५७	१२०७९८	५९९७७	५१३४९	७१९०६१	८८.७
	प्रमाणीकरण		६५९८१	४०९९८९	१२९४०३	५८८६३	४५८३७	७१००७३	८७.६
	भुक्तानी		५५०५५	४०९३३६	१२७०४७	७९५३६	२५२४९	६९६२२३	८५.९
तेस्रो किस्ता	माग		७०३१	२४९८०९	२२३५८१	११२१९२	६३१२३	६५५७३६	८०.९
	प्रमाणीकरण		४४७४	२४०६२४	२३३९३३	१०९०४६	६०९१७	६४८९९४	८०.२
	भुक्तानी		२७३४	२१९०४२	२३४४९६	१४५१२९	३४४६३	६३५८६४	७८.५
पुनर्निर्माण सम्पन्न भएका निजी आवास संख्या			४४९२७	२०४१६६	१६९६७१	८९३७७	८४४४५	५९२५८६	७३.१
प्रवलीकरण	लाभग्राही			५२०५४	१९३७९	६५६६		६५२३१	
	सम्झौता			८८३३	१३४१७	३२७१७		५३,१९४	८१.५
	प्रथम किस्ता भुक्तानी			७,४३१	१४,३६९	३२,६०९		५३,१२७	९९.९
	दोस्रो किस्ता भुक्तानी			०	४५	२५७	११३	४१५	०.८

स्रोतः राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७७ *२०७७ फाल्गुनसम्मको।

नोटः- प्रवलीकरण लाभग्राहीबाट पुनर्निर्माण लाभग्राहीमा परिवर्तन भएकोले प्रवलीकरण लाभग्राहीको संख्या घटेको र पुनर्निर्माण लाभग्राही संख्या बढेको।

१३.३ अनुदान सम्झौता भएका मध्ये ९९.७ प्रतिशतले पहिलो किस्ता, ८५.९ प्रतिशतले दोस्रो किस्ता र ७८.५ प्रतिशतले तेस्रो किस्ताको रकम प्राप्त गरेका छन्। अनुदान सम्झौता गरेका भूकम्प पीडित मध्ये ७३.१ प्रतिशतको घर निर्माण सम्पन्न भएको छ।

१३.४ निजी आवास प्रबलीकरणको लागि रु.१ लाख अनुदान २ किस्तामा उपलब्ध गराउने व्यवस्था अनुसार पहिलो र दोस्रो किस्तामा रु. ५०/५० हजारका दरले अनुदान वितरण गर्ने कार्य भइरहेको छ। २०७७ फागुनसम्म २४ हजार ७ सय ४४ प्रबलीकरण लाभग्राही पुनर्निर्माण लाभग्राहीमा रूपान्तरण भएका छन्।

१३.५ कुल ६५ हजार २ सय ३१ प्रबलीकरण लाभग्राही मध्ये २०७७ फागुनसम्म ५३ हजार १ सय २७ ले पहिलो किस्ता वापतको रु. ५० हजार अनुदान प्राप्त गरेका छन्। प्रबलीकरण सम्पन्न गरी दोस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने प्रबलीकरण लाभग्राही जम्मा ४१५ रहेका छन्।

१३.६ २०७७ फागुनसम्म जोखिमयुक्त बस्तीका ४ हजार ७ सय २० भूकम्प पीडित मध्ये स्थानान्तरण गर्नुपर्ने ३ हजार ४ सय ६२ भूकम्प पीडितले आफै जग्गाको व्यवस्था गरी सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण हुने प्रयोजनको लागि जग्गा खरिद अनुदान स्वरूप रु.२ लाख प्राप्त गरेका छन्। त्यसैगरी, सुरक्षित बस्तीको लागि ६२९ परिवारले जग्गा प्राप्त गरेका छन्।

१३.७ जोखिमयुक्त बस्ती स्थानान्तरण गरी एकीकृत बस्ती विकासका लागि स्वीकृत भएका ६४ एकीकृत बस्ती मध्ये २० बस्तीको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। जोखिमयुक्त १९ बस्तीको बस्ती सुधार, संरक्षण एवम् बस्ती विकास कार्य सम्पन्न भएको छ।

१३.८ २०७७ फाल्गुनसम्म १२ हजार ७ सय ८८ भूमिहीन लाभग्राही मध्ये ११ हजार ४ सय ९४ ले पहिलेकै स्थानमा र १,२९४ ले अन्यत्र स्थानान्तरण हुन इच्छा व्यक्त गरेका छन्। अन्यत्र स्थानान्तरण हुन चाहने मध्ये ९६१ भूमिहीन लाभग्राहीलाई जग्गा खरिद गर्न प्रति परिवार रु.२ लाख वितरण गरिएको छ।

क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचनाको पुनर्निर्माण

१३.९ २०७७ फागुनसम्म भूकम्पबाट क्षति भएका कुल ७,५५३ सार्वजनिक विद्यालय मध्ये ८२.७ प्रतिशत विद्यालय, ९२० वटा पुरातात्विक सम्पदा मध्ये ५३.३ प्रतिशत सम्पदा र १,१९७ स्वास्थ्य संस्था मध्ये ५८.३ प्रतिशत संस्थाको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ। क्षतिग्रस्त ४१५ सरकारी भवन मध्ये ८५.३ प्रतिशत र २१६ सुरक्षा निकायका भवनहरू मध्ये ९५.८ प्रतिशत भवन निर्माण सम्पन्न भएको छ। भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त धरहराको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ। भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त सिंहदरवारको पूर्वी, उत्तरी र दक्षिणी भाग, दरवार हाइस्कूल, रानीपोखरी र बालगोपालेश्वर मन्दिरको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। सिंहदरवारको पश्चिमी भाग, बबरमहल, केशरमहल जस्ता भवनहरूको प्रवलीकरण गर्ने कार्य जारी रहेको छ।

१३.१० २०७७ फागुनसम्म ६,२४६ विद्यालयको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ भने १,३०७ विद्यालयको पुनर्निर्माण कार्य भइरहेको छ।

१३.११ भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त ९२० साँस्कृतिक एवम् पुरातात्विक सम्पदा मध्ये २०७७ फागुनसम्म ४९० पुरातात्विक सम्पदाको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ भने ७८ पुरातात्विक सम्पदाको पुनर्निर्माण कार्य भइरहेको छ। क्षतिग्रस्त ऐतिहासिक र पुरातात्विक महत्त्वका सम्पदाको संरक्षण एवम् पुनर्निर्माण गर्दा सम्पदाको मौलिकता कायम राख्न परम्परागत सीप भएका कालिगढ परिचालन गर्नुका साथै सम्भव भएसम्म क्षतिग्रस्त संरचनामा प्रयोग भएको जस्तै निर्माण सामग्री प्रयोग गरिएको छ।

तालिका १३(ख): क्षति भएका सार्वजनिक संरचना पुनर्निर्माणको स्थिति (सङ्ख्यामा)

विवरण	पुनर्निर्माण गर्नुपर्ने संख्या	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	जम्मा सम्पन्न	निर्माणाधीन
सरकारी भवन	४१५	०	१८२	६६	५५	५०	१	३५४	३८
विद्यालय भवन	७५५३	०	२,४५६	१,३६०	१,२४७	९९५	१८८	६,२४६	१,३०७
स्वास्थ्य संस्था भवन	११९७	८३	२९६	२६४	२२	३३	०	६९८	१४३
पुरातात्विक सम्पदा	९२०	०	५६	१२९	१९५	७३	३७	४९०	७८
सुरक्षा निकायका भवन	२१६	०	१८	७५	९०	२४	०	२०७	९

स्रोतः राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७७ *फागुनसम्म

१३.१२ भूकम्पबाट क्षतिग्रस्त ४१५ सरकारी भवनमध्ये २०७७ फागुनसम्ममा ३५४ भवनको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ भने ३८ भवनको पुनर्निर्माण कार्य भइरहेको छ। सुरक्षा निकायका क्षतिग्रस्त भवनमध्ये २०७ भवनको पुनर्निर्माण सम्पन्न भएको छ। भूकम्पबाट क्षति पुगेका ११९७ स्वास्थ्य संस्था मध्ये ६९८ स्वास्थ्य संस्थाको पुनर्निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

चार्ट १३(क): सार्वजनिक संरचना पुनर्निर्माणको स्थिति*

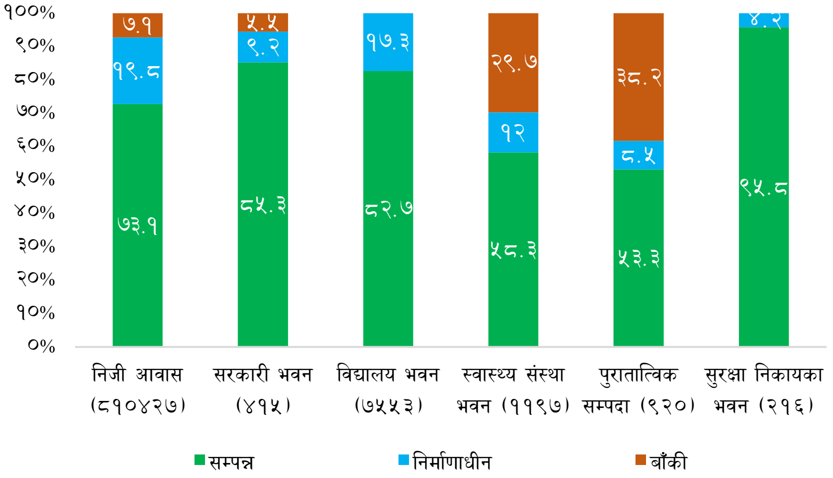

स्रोतः राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७७

१३.१३ ग्रामीण क्षेत्रमा भूकम्पबाट क्षति भएका निजी आवास लगायत अन्य संरचनाको पुनर्निर्माणको लागि आवश्यक निर्माण सामाग्री ढुवानी गर्ने उद्देश्यले निर्माण तथा स्तरोन्नति गरिने ६६२ कि.मी. सडक मध्ये ४३७ कि.मी. सडकको निर्माण तथा स्तरोन्नति सम्पन्न भएको छ। ती सडकमा पर्ने १५ सडक पुलमध्ये २ पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ।

१४. सुशासन र प्रशासन

१४.१ सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारिता बढदै गएको छ। सार्वजनिक सेवामा सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी सेवा प्रवाहलाई सरल, सहज र छरितो बनाइएको छ। सार्वजनिक प्रशासनमा पारदर्शिता प्रवर्द्धन गर्नुका साथै कार्यरत जनशक्तिलाई जवाफदेही, व्यावसायिक र सक्षम बनाई जनविश्वास अभिवृद्धि गर्ने प्रयास भइरहेको छ। सार्वजनिक प्रशासनलाई परिणाममुखी बनाई राष्ट्र निर्माण र विकास प्रति प्रतिवद्ध एवम् सक्षम बनाउने प्रयास गरिएको छ। संघ, प्रदेश र स्थानीयतहका संगठन एवम् व्यवस्थापन अध्ययन गरी सोको आधारमा संगठन संरचना र जनशक्ति निर्धारण गरिएको छ। प्रदेश र स्थानीयतहका लागि प्रशासनिक पुनःसंरचनाअनुरूप कर्मचारी खटाइएको छ। संघीयताको कार्यान्वयन सहज रूपमा अगाडि बढिरहेको छ। आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी शान्ति, सुरक्षा र अपराधजन्य क्रियाकलाप नियन्त्रण भई शान्ति सुरक्षामा क्रमिक सुधार भएको छ। सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलाप नियन्त्रणका लागि लिइएका रणनीति तथा कार्ययोजना कार्यान्वयनले तीब्रता पाएको छ।

सुशासन

१४.२ नेपालको संविधानबमोजिम राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व कार्यान्वयनका सम्बन्धमा भए गरेका कार्य र हाँसिल गरिएका उपलव्धि सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

१४.३ सार्वजनिक निकायवाट प्रदान गरिने सेवालाई सहज र प्रविधिमैत्री बनाउनका लागि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि नागरिक मोवाइल एप्स प्रयोगमा ल्याइएको छ।

१४.४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा हेलो सरकार कक्षमा दर्ता भएका जम्मा ७,६७१ गुनासो मध्ये ५,२७३(६८.७३ प्रतिशत) फछ्र्यौट गरिएको छ। हेलो सरकारको पोर्टललाई स्तरोन्नति गरी आम नागरिकको आवाज प्रतिविम्वित गर्ने माध्यमका रूपमा विकास गर्न नयाँ पोर्टल सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

१४.५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा राष्ट्रिय गौरवका आयोजना, रूपान्तरणकारी आयोजना एवम् अन्य राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना समेत गरी ६७ आयोजनाको अनलाइन प्रणाली मार्फत अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

१४.६ मानव अधिकारसँग सम्वन्धित अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धिअनुरूप नेपालले पेश गर्नुपर्ने आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारसँग सम्बन्धित प्रतिज्ञापत्र अन्तर्गत प्रारम्भिक राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयार गरिएको छ।

१४.७ चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा राष्ट्रिय गौरवका आयोजना तथा प्राथमिकताप्राप्त आयोजनाको प्राविधिक परीक्षण गर्न परामर्शदाता छनौट भई १५ आयोजनाको प्राविधिक परीक्षणको कार्य जारी रहेको छ। गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त ३० आयोजनाको प्राविधिक परीक्षण सम्पन्न गरिएको थियो।

१४.८ मुलुकी अपराध संहितामा भएको सजाँयको व्यवस्थामा समयानुकूल सुधार गर्नको लागि तेजाब तथा अन्य घातक रासायनिक पदार्थ (नियमन) नियमावली, २०७७ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

१४.९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरणका लागि २२ लाख नागरिकको विवरण संकलन गरी १ लाख १५ हजार व्यक्तिको राष्ट्रिय परिचयपत्र वितरण गरिएको छ।

१४.१० सार्वजनिक खरिद प्रक्रियालाई थप सरलीकरण गर्न सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ मा चालु आर्थिक वर्षमा समयानुकूल संशोधन गरिएको छ।

१४.११ स्थानीय तहबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि स्थानीय तहका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सार्वजनिक सेवा प्रवाहका सम्वन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

१४.१२ सार्वजनिक प्रशासन, व्यवस्थापन तथा सुशासन प्रवर्द्धन लगायतका विषयमा अन्तरमन्त्रालय समन्वय एवम् सहजीकरण गर्नका लागि प्रत्येक २/२ महिनामा संघीयस्तरका मन्त्रालयको प्रशासनिक प्रमुखबीच छलफल अन्तर्क्रिया गर्ने कार्यको थालनी भएको छ।

१४.१३ कोभिड-१९ पछिको सार्वजनिक प्रशासन, व्यवस्थापन तथा सुशासनका क्षेत्रमा गर्नुपर्ने नीतिगत, कानूनी, संरचनागत एवम् व्यवहारगत सुधारका सम्बन्धमा उच्चस्तरीय प्रशासन सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिबाट अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको छ।

१४.१४ सार्वजनिक निकायबाट हुने अनियमितता, ढिलासुस्ती र भ्रष्टाचार सम्बन्धमा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रमा परेका आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को ३९४ र चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्मका ३३५ गरी जम्मा ७२९ उजुरी मध्ये २६९ उजुरी फछ्र्यौट गरिएको छ।

प्रशासन

१४.१५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा संघमा ४८ हजार ६ सय ६, प्रदेशमा २२ हजार २ सय ९७ र स्थानीय तहमा ६७ हजार ७ सय १९ गरी जम्मा १ लाख ३८ हजार ६ सय २२ दरबन्दी रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म संघमा ५१६ दरवन्दी थप भई तीनै तहमा गरी जम्मा १ लाख ३९ हजार १ सय ३८ दरबन्दी कायम भएको छ।

हाल निजामती सेवामा कार्यरत कर्मचारी ८९ हजार ६ सय ५८ मध्ये पुरुष कर्मचारी ६५ हजार ९ सय ८६ र महिला कर्मचारी २३ हजार ६ सय ७२ रहेका छन्।

१४.१६ संघीयस्तरका निकायको कार्यक्रम, कार्यबोझ र कार्यप्रकृति विश्लेषणका आधारमा दरवन्दी पुनरावलोकन कार्य निरन्तर जारी रहेको छ। समायोजन पश्चात रक्षा, गृह, अर्थ मन्त्रालय, महान्याधिवक्ताको कार्यालय, अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोग तथा उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय अन्तर्गत घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्द्धन केन्द्र स्थापना गरी दरवन्दी पुनरावलोकन गरिएको छ।

१४.१७ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा भएका कर्मचारीको गुनासो सम्बोधन गर्ने सन्दर्भमा भएका निर्णयको कार्यान्वयनलाई सहजीकरण गर्न व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्वन्धी मापदण्ड, २०७७ स्वीकृत भएको छ।

१४.१८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म अर्थ मन्त्रालय र भन्सार विभाग, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र सडक विभाग र वन तथा वातावरण मन्त्रालय र वन विभाग गरी ६ सरकारी निकायको व्यवस्थापन परीक्षण सम्पन्न भएको छ।

१४.१९ सरकारी सेवामा महिला कर्मचारीको संख्या बढिरहेको छ। आर्थिक वर्ष २०६४/६५ मा निजामती सेवामा महिलाको सहभागितामा १२.० प्रतिशत रहेकोमा २०७७ आषाढमा २६.४ प्रतिशत पुगेको छ।

तालिका १४(क): सेवाको आधारमा महिला/पुरुष निजामती कर्मचारी विवरण

सेवा	सङ्ख्यामा			प्रतिशतमा		सेवागत प्रतिशत
	पुरूष	महिला	जम्मा	पुरूष	महिला	
नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा	३३८	४९	३८७	८७.३४	१२.६६	०.४३
नेपाल कृषि सेवा	३४४३	६९१	४१३४	८३.२८	१६.७२	४.६१
नेपाल प्रशासन सेवा	२७१३१	५१६४	३२२९५	८४.०१	१५.९९	३६.०२
नेपाल वन सेवा	४६२१	६१२	५२३३	८८.३	११.०७	५.८४
नेपाल शिक्षा सेवा	१५५६	४१८	१९७४	७८.८२	२१.१८	२.२०
नेपाल स्वास्थ्य सेवा	१३६५४	१२७४२	२६३९६	५१.७३	४८.२७	२९.४४
नेपाल विविध सेवा	२०९४	१५७२	३६६६	५७.१२	४२.८८	४.०९
नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा	८९६३	१५११	१०४७४	८५.५७	१४.४३	११.६८
नेपाल न्याय सेवा	३०९९	७२५	३८२४	८१.०४	१८.९६	४.२७
नेपाल परराष्ट्र सेवा	२२४	६३	२८७	७८.०५	२१.९५	०.३२
नेपाल लेखा परीक्षण सेवा	३३४	६१	३९५	८४.५६	१५.४४	०.४४
व्यवस्थापिका-संसद सेवा	१९५	४०	२३५	८२.९८	१७.०२	०.२६
संवैधानिक पदाधिकारी	३३४	२४	३५८	९३.०३	६.७०	०.४०
कुल सङ्ख्या	**६५९८६**	**२३६७२**	**८९६५८**	**७३.६०**	**२६.४०**	**१००**

स्रोतः संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७७

१४.२० निजामती सेवालाई समावेशी बनाउन आर्थिक वर्ष २०६४/६५ देखि सकारात्मक विभेदको नीति बमोजिम समावेशी पदपूर्ति व्यवस्था लागु भएको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा समावेशी समूहबाट १०३ व्यक्तिले निजामती सेवा प्रवेश गरेको देखियो।

तालिका १४(ख): समावेशी तथा खुला विज्ञापनबाट सिफारिस भएका उम्मेदवार सङ्ख्या

आर्थिक वर्ष	समावेशी विज्ञापनबाट सिफारिस							खुला सिफारिस
	महिला	आ.ज.	मधेशी	दलित	अपाङ्ग	पि. क्षेत्र	जम्मा	
२०६४/६५	३६६	२४५	१८३	८४	३३	१७	९२८	२२२८
२०६५/६६	११७	९४	९१	३६	१५	१२	३६५	८४०
२०६६/६७	४९५	३६८	३१९	१४२	६४	४३	१४३१	२०८०
२०६७/६८	४७१	३७१	३००	१०५	५९	४३	१३४९	२४८७
२०६८/६९	३५२	२८०	२१२	९९	४०	३०	१०१३	१८०५
२०६९/७०	३७२	३१८	२५४	१०६	५१	३५	११३६	१७०७
२०७०/७१	६२६	५०९	३८४	१७३	९१	७१	१८५४	२७६७
२०७१/७२	६३९	५४७	४५४	१६८	९५	७६	१९७९	२७८३
२०७२/७३	७९७	६२९	५०३	२१३	१०१	९५	२३३८	३३००
२०७३/७४	१३८३	१०२६	९०१	३८५	१८९	१४२	४०२६	५२७३
२०७४/७५	१०८८	८५८	७११	२९२	१६३	१३२	३२४४	४००७
२०७५/७६	६२५	५०९	४०९	१६८	९५	७७	१८८३	२३९४
२०७६/७७	३९	२६	२४	७	३	४	१०३	३३४
जम्मा	७३७०	५७८०	४७४५	१९७८	९९९	७७७	२१६४९	३१८०१

स्रोतः लोकसेवा आयोगको एकसाठीऔं वार्षिक प्रतिवेदन, २०७७

शान्ति, सुरक्षा र विपद व्यवस्थापन

१४.२१ आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी अपराध अनुसन्धान, नियन्त्रण र शान्ति सुरक्षा कायम गर्न आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा १० हजार ८ सय ५४ सार्वजनिक स्थानमा सि.सि.टि.भि.जडान भएको छ।

१४.२२ दोस्रो चरणको त्रि-वर्षिय अपराध नियन्त्रण तथा अनुसन्धान कार्ययोजनाअनुरूपको जनशक्ति तयार गर्न ३,४८३ जना प्रहरीलाई तालिम प्रदान गरिएको छ।

१४.२३ सवारी दुर्घटना न्यूनीकरण तथा सुरक्षित यात्राको लागि ट्राफिक सञ्चार एप्स निर्माण गरी आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा १९ ट्राफिक प्रहरी चेक प्वाईन्ट प्रयोगमा ल्याइएको छ।

१४.२४ घटना दुर्घटनाको भौतिक सबूदहरूको परीक्षण, विशेषज्ञबाट बकपत्र, पोलिग्राफ परीक्षण, औठा छापको अभिलेख राख्दै जाने नेपाल प्रहरीको योजनाअनुरूप आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म ८५७ पोलिग्राफ परीक्षण, ५० साईवर ब्यूरोबाट विद्युतीय कारोवारसम्बन्धी मुद्दाको अनुसन्धान गरेको छ।

१४.२५ सवारी दुर्घटना न्यूनीकरण र सडक सभ्यता अभिवृद्धिसम्बन्धी १५ हजार ४७ जनचेतनामूलक कार्यक्रमबाट १५ लाख ८१ हजार ३ सय ७२ लाभान्वित भएका छन्। कोभिड १९ सँग सम्वन्धित ४,७६३ चेतनामूलक कार्यक्रमबाट ८ लाख २ सय ८१ लाभान्वित भएका छन्।

१४.२६ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म लैंङ्गिक हिंसा विरुद्धको अपराधका २, २८३ मुद्दा दर्ता भएकोमा १,८१४ मुद्दा फछ्र्यौट भएका छन्।

१४.२७ नेपाल भित्रिने र बाहिरिने सबै विदेशीको जैविक सूचना सहितको (Biometric) विवरण राख्ने गरी नेपालीपोर्ट नामक अध्यागमन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। विदेशस्थित ३९ नेपाली नियोगवाट समेत नेपाली पोर्ट मार्फत भिसा जारी गर्न शुरु गरिएको छ।

१४.२८ त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल हुँदै आउने विदेशी पर्यटकका लागि अध्यागमन प्रक्रिया सहजीकरण गर्न सुरक्षा गार्ड तथा प्रशिक्षार्थी विद्यार्थी समेत परिचालन गरी थप व्यवस्थित गरिएको छ।

१४.२९ नेपालमा लागू औषध प्रयोगको अवस्था, प्रभावित समूह र क्षेत्रको बारेमा जानकारी लिने उद्देश्यले नेपाल लागू औषध प्रयोगकर्ता सर्वेक्षण, २०७६ सम्पन्न भएको छ। नेपालमा औषत वार्षिक ५.०६ प्रतिशतले लागू औषध प्रयोगकर्ताको संख्या वृद्धि भई कुल १ लाख ३० हजार ४ सय २४ पुगेको छ। लागू पदार्थ प्रयोगकर्ता मध्ये ९३.२ प्रतिशत पुरुष र ६.७ प्रतिशत महिला रहेका छन्। लागू औषध प्रयोगकर्ताले एकपटक लागू औषत पदार्थ सेवन गर्दा विभिन्न लागू औषधमा रु.९२ देखि २,१९५ खर्च गर्ने गरेका छन्। लागू औषध सेवनकर्ताले एक भन्दा बढी लागू औषध सेवन गर्ने गरेका छन्। अधिकांस ८२.४ प्रतिशत लागू औषध प्रयोगकर्ताले साथिको संगतमा लागेर लागू औषध सेवन गर्ने गरेको पाइएको छ।

तालिका १४(ग): नेपालमा लागू औषध दुर्व्यसनीको अवस्था

लागू औषध प्रयोगकर्ता (संख्यामा)	१३०४२४
महिला	८७३२
पुरुष	१२१६९२
२० वर्ष भन्दा कम उमेरमा लागू औषध सेवनकर्ता (प्रतिशतमा)	
गाँजाजन्य पदार्थ	८८.०
अफिमजन्य पदार्थ	६३.४
आनन्ददायक पदार्थ	५२.२
सुँघ्ने पदार्थ	९२.३
भ्रमात्मक पदार्थ	२३.८
उत्तेजनात्मक पदार्थ	४५.८
बढी प्रयोग हुने लागू औषध (प्रतिशतमा)	
गाँजाजन्य पदार्थ	८४.७
आनन्ददायक पदार्थ	७३.१
अफिमजन्य पदार्थ	४६.८
लागू औषध प्रयोगकर्ताको औसत खर्च (रूपैंया प्रतिपटक)	

लागू औषध प्रयोगकर्ता (संख्यामा)	१३०४२४
गाँजाजन्य पदार्थ	९२
सुँघ्ने पदार्थ	१२४
आनन्ददायक पदार्थ	५७४
अफिमजन्य पदार्थ	८६९
उत्तेजनात्मक पदार्थ	१८९०
भ्रमात्मक पदार्थ	२१९५
लागू औषध प्रयोग गर्ने माध्यम (प्रतिशतमा)	
सुई	२९.३
अन्य	७०.७
लागू औषधमा लागेको कारण (प्रतिशतमा)	
साथीको संगत	८९.४
मनोरञ्जन	७२.१

स्रोतः लागू औषध प्रयोगकर्ताको सर्वेक्षण, २०७६ गृह मन्त्रालय

१४.३० विपद् व्यवस्थापनका लागि नेपालका सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट जिल्ला विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना तयार भएको छ। त्यसैगरी ६६ जिल्लामा आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ।

सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण

१४.३१ सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानीसम्बन्धी राष्ट्रिय जोखिम मूल्याङ्कन सम्पन्न भएको छ। उक्त मूल्याङ्कनको आधारमा सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी निवारणसम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तथा कार्ययोजना (२०७६-०८१) मा जोखिममा आधारित पूरक कार्ययोजना, २०७७ थप गरिएको छ। उक्त कार्ययोजना कार्यान्वयनलाई तीव्रता दिई सोको प्रभावकारिता अनुगमन गर्ने कार्य शुरु भएको छ।

१४.३२ विभिन्न अनुसन्धानकारी निकायबाट जफत गरिने कसूरजन्य सम्पत्ति तथा साधनलाई एकीकृत रूपमा व्यवस्थापन गर्न कसूरजन्य सम्पत्ति तथा साधन (रोक्का, नियन्त्रण र जफत) नियमावली, २०७७ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

१४.३३ वित्तीय क्षेत्रका नियमनकारी निकाय नेपाल राष्ट्र बैंक, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, बिमा समिति र सहकारी विभागले राष्ट्रिय जोखिम मूल्याङ्कनका आधारमा जोखिम सापेक्ष निर्देशन परिमार्जन गरी सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण केन्द्रित सुपरीवेक्षणलाई सघन बनाएका छन्। बहुमूल्य धातु र पत्थरसम्बन्धी कारोबार गर्ने व्यवसायीको लागि सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारणसम्बन्धी निर्देशन जारी गरिएको छ।

१४.३४ वित्तीय जानकारी इकाईको कार्यात्मक स्वायत्ततासम्बन्धी विनियमावली तर्जुमा भई लागु गरिएको छ। सूचक संस्थाले वित्तीय जानकारी इकाईमा पेश गर्नुपर्ने सीमा तथा शंकास्पद

कारोवारको प्रतिवेदनसम्बन्धी विद्युतीय प्रणाली goAMLलाई बाणिज्य बैंक, विकास वैंक तथा वित्त कम्पनीमा लागु गरिएको छ।

१४.३५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान विभागमा १०१ सूचना दर्ता भएका छन्। यस अवधिमा ३८ प्रतिवादी (कानूनी व्यक्ति समेत) कायम गरी ७० करोड २९ लाख ३८ हजार ४ सय ३७ रुपैया बिगो कायम गरी शुरु विशेष अदालत समक्ष १२ मुद्दामा अभियोग पत्र दायर गरिएको छ।

राजस्व चुहावट नियन्त्रण

१४.३६ राजस्व अनुसन्धान विभागबाट मालवस्तु तथा ढुवानीका साधनको अनुगमन प्रणाली (VCTS) पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

१४.३७ राजस्व चुहावट नियन्त्रणका लागि राजस्व अनुसन्धान विभागको सूचना प्रणाली र आन्तरिक राजस्व विभागको एकीकृत कर प्रणाली (ITS) बीच अन्तर आवद्धता कायम गरिएको छ। उक्त प्रणालीलाई भन्सार विभागको आंशीकुडा (ASYCUDA) सँग आवद्धता गर्ने कार्य भइरहेको छ।

१४.३८ राजस्व अनुसन्धान विभागबाट आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म झुट्टा तथा नक्कली विजक जारी गर्ने २०० फर्मको अनुसन्धान गरी १३७ फर्मको १७ अर्व ८० करोड बिगो कायम गरी मुद्दा दायर गरिएको छ। त्यसैगरी झुट्टा तथा नक्कली विजक खरिद गरी राजस्व छल्ने १,२०० फर्मको पहिचान गरी सो मध्ये ५२ फर्मको अनुसन्धान गर्दा ४ अर्ब ६१ करोड विगो कायम गरी मुद्दा दायर गरिएको छ।

१५. प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक तथा सामाजिक स्थिति

१५.१ कोभिड-१९ महामारीको कारण प्रदेश र स्थानीय तहका आर्थिक गतिविधि प्रभावित हुन पुगेका छन्। गत आर्थिक वर्षमा कर्णाली प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेश बाहेक अन्य सबै प्रदेशको मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर ऋणात्मक रहेको थियो। चालु आर्थिक वर्षमा सबै प्रदेशको कुल मूल्य अभिवृद्धिको वृद्धिदर ३.५ प्रतिशत भन्दा माथि रहने अनुमान रहेकोमा नयाँ वर्ष २०७८ को शुरुवातसँगै तीव्ररूपमा फैलिइरहेको कोभिड-१९ महामारीको दोस्रो लहरले प्रक्षेपित वृद्धिदर हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण बनेको छ।

१५.२ स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, लेखाङ्कन र प्रतिवेदनलाई व्यवस्थित गर्ने सन्दर्भमा चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म सबै स्थानीय तहहरू स्थानीय तहको सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (Sub-natioal Treasury Regulatory System - SuTRA) मा आबद्ध भएका छन्। कोभिड-१९ महामारीको बावजुद प्रदेशगतरूपमा वित्तीय पहुँचमा विस्तार भएको छ। २०७७ फागुनसम्म ७५० स्थानीय तहमा वाणिज्य बैङ्कको पहुँच पुगेको छ। सबै प्रदेशमा विद्युतको पहुँच पुगेको जनसंख्याको अनुपात बढेको छ। २०७७ फागुनसम्म प्रादेशिक सडकको लम्बाई ३१ हजार ९ सय ६५ किलोमीटर पुगेको छ।

आर्थिक वृद्धि

१५.३ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को अनुमानित कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा) रु.४२ खर्ब ६६ अर्ब ३२ करोड मध्ये वागमती प्रदेशको अंश सबैभन्दा बढी ३७.७ प्रतिशत र कर्णाली प्रदेशको सबैभन्दा कम ४.० प्रतिशत रहने अनुमान छ। गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ भन्दा चालु आर्थिक वर्षको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा वागमती प्रदेशको अंश बढेकोमा कर्णाली प्रदेश, सुदूरपश्चिम प्रदेश र गण्डकी प्रदेशको अंशमा सीमान्त ह्रास आएको अनुमान छ।

चार्ट १५(क): राष्ट्रिय कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशगत योगदान (प्रतिशतमा)

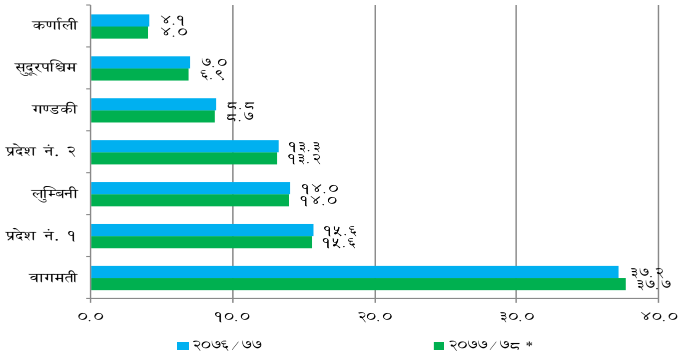

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ * अनुमानित

१५.४ चालु आर्थिक वर्षको दोस्रो चौमासिकसम्म कोभिड-१९ महामारीको प्रभाव क्रमशः घट्दै गई प्रायः सबै आर्थिक गतिविधि कोभिड पूर्वकै अवस्थामा सञ्चालन भएको हुँदा सोको आधारमा सबै प्रदेशको आर्थिक वृद्धिदर ३.५ प्रतिशत भन्दा उच्च रहने अनुमान गरिएको थियो। फलस्वरूप; राष्ट्रियरूपमा आधारभूत मूल्यमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर ३.९८ प्रतिशत हुँदा प्रदेशगत रूपमा आर्थिक वृद्धिदर सबैभन्दा बढी वागमती प्रदेशको ४.६५ प्रतिशत र सबैभन्दा कम प्रदेश नं. २ को ३.५२ प्रतिशत रहने अनुमान छ। यद्यपि, पछिल्लो समयमा कोभिड-१९ को दोस्रो लहर तीव्ररूपमा फैलिइरहेको हुँदा चालु आर्थिक वर्षमा अनुमान गरिएको प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर हासिल गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण देखिन्छ।

१५.५ गत आर्थिक वर्षको तुलनामा चालु आर्थिक वर्षमा सबै प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर बढेको छ। गत आर्थिक वर्षमा कर्णाली प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेश बाहेक सबै प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर ऋणात्मक रहेको थियो। गत आर्थिक वर्षमा कोभिड-१९ महामारीको बढी प्रभाव वागमती प्रदेशमा परेको हुँदा उक्त प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा सबैभन्दा बढी संकुचन आएको थियो।

चार्ट १५(ख): आधारभूत मूल्यमा प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

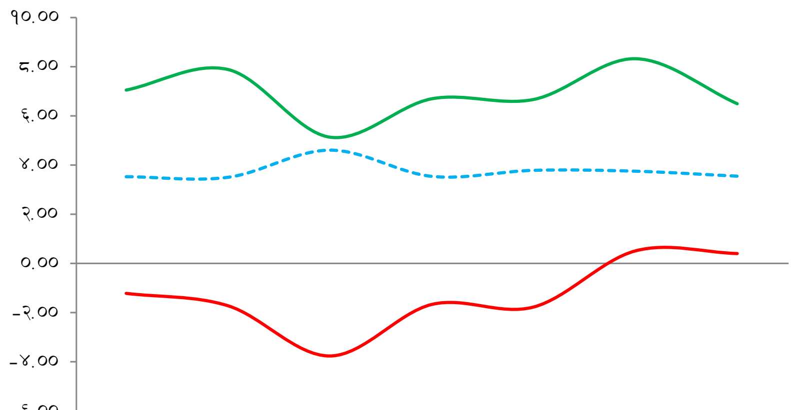

	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	वागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम
२०७५/७६	७.०५	७.८९	५.१३	६.७०	६.६७	८.३३	६.५०
२०७६/७७	-१.१८	-१.६९	-३.७३	-१.६३	-१.७४	०.५४	०.४४
२०७७/७८ (अनुमानित)	३.५४	३.५२	४.६५	३.५६	३.८१	३.७७	३.५६

२०७५/७६ — २०७६/७७ — २०७७/७८ (अनुमानित)

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

१५.६ प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान सबैभन्दा बढी प्रदेश नं. २ मा ३९.० प्रतिशत रहेको अनुमान छ। त्यसैगरी उद्योग र सेवा क्षेत्रको सबैभन्दा बढी योगदान क्रमशः प्रदेश नं. १ मा १५.७ प्रतिशत र वागमती प्रदेशमा ७७.४ प्रतिशत रहेको छ।

१५.७ प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान सबैभन्दा कम बागमती प्रदेशमा १२.३ प्रतिशत रहेको अनुमान छ। त्यसैगरी उद्योग र सेवा क्षेत्रको सबैभन्दा कम योगदान क्रमशः कर्णाली प्रदेशमा १०.२ प्रतिशत र प्रदेश नं. १ मा ४८.६ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १५(ग): आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना

(प्रतिशतमा)

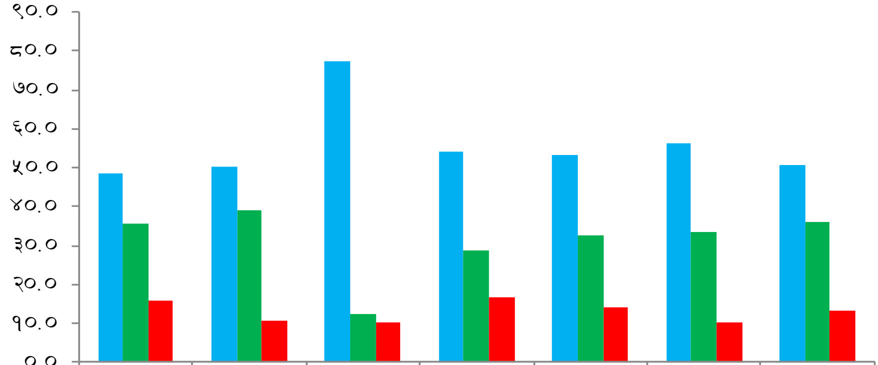

	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम
सेवा क्षेत्र	४८.६	५०.२	७७.४	५४.४	५३.३	५६.३	५०.७
कृषि क्षेत्र	३५.७	३९.०	१२.३	२९.०	३२.५	३३.५	३६.१
उद्योग क्षेत्र	१५.७	१०.९	१०.३	१६.७	१४.२	१०.२	१३.२

सेवा क्षेत्र कृषि क्षेत्र उद्योग क्षेत्र

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

प्रदेशगत आर्थिक तथा समाजिक परीसूचक

१५.८ प्रदेशगत रूपमा सबैभन्दा बढी औद्योगिक लगानी बागमती प्रदेशमा र त्यसपछि क्रमशः प्रदेश नं. १, गण्डकी प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश, कर्णाली प्रदेश, प्रदेश नं. २ र सुदूरपश्चिम प्रदेश रहेका छन्।

१५.९ जलविद्युत उत्पादनका हिसाबले गण्डकी प्रदेश पहिलो स्थानमा रहेको छ। गण्डकी प्रदेशको जलविद्युत उत्पादन ५२७ मेगावाट रहेको छ भने त्यसपछि बागमती प्रदेश, प्रदेश नं. १, सुदूरपश्चिम प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश, प्रदेश नं. २ र कर्णाली प्रदेशको जलविद्युत उत्पादन क्रमशः ४७२ मेगावाट, २८० मेगावाट, ५२ मेगावाट, ३१ मेगावाट, १३ मेगावाट र ११ मेगावाट रहेको छ।

१५.१० प्रदेशगत रूपमा सबैभन्दा लामो सडक सञ्जाल बागमती प्रदेशमा १५ हजार ६ सय ९२ किलोमिटर रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा सानो सडक सञ्जाल ३,२६६ किलोमिटर रहेको छ।

१५.११ सात प्रदेश मध्ये सबैभन्दा बढी विद्यालय बागमती प्रदेशमा ७,०५४ रहेका छन्। सबैभन्दा कम विद्यालय कर्णाली प्रदेशमा जम्मा ३,१९१ विद्यालय रहेका छन्।

१५.१२ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा संख्याको हिसाबले बागमती, लुम्बिनी र प्रदेश नं. १ क्रमशः पहिलो, दोस्रो र तेस्रो स्थानमा रहेका छन् भने कर्णाली प्रदेशमा यस्तो संख्या सबैभन्दा न्यून रहेको छ।

तालिका १५(क): प्रदेशगत आर्थिक तथा सामाजिक परिसूचक

परिसूचक	नेपाल	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम
प्रशासनिक र जनसाँख्यिक स्थिति[1]								
स्थानीय तहको सङ्ख्या	७५३	१३७	१३६	११९	८५	१०९	७९	८८
जनसङ्ख्या (प्रतिशतमा)	१००	१७.१	२०.४	२०.९	९.१	१७	५.९	९.६
क्षेत्रफल (प्रतिशतमा)	१००	१७.६	६.६	१३.८	१५.३	११.८	२१.६	१३.३
आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्र								
आर्थिक वृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा) प्रतिशतमा[1]	३.९८	३.५४	३.५२	४.६५	३.५६	३.८१	३.७७	३.५६
गार्हस्थ्य उत्पादनमा प्रदेशगत योगदान (आधारभूत मूल्यमा) [1]	१००	१५.६	१३.२	३७.७	८.७	१४.०	४.०	६.९
उद्योगको दर्ता सङ्ख्या[2]	८३८४	७९१	५६४	५४५०	७७३	६१२	७८	११६
लघु, घरेलु तथा साना[2] उद्योगको संख्या	४७५६७७	६३२९०	६६६५४	१५९५६८	४९१८९	८११६४	२३२५४	३२५५८
उद्योगमा लगानी (रु.अर्बमा)[2]	२२४५	५१७	११९	८२२	४७४	१४२	१३१	३९
जलविद्युत उत्पादन (मेगावाट)[3]	१३८६	२८०	१३	४७२	५२७	३१	११	५२
स्थानीय सडक सञ्जाल (कि.मी.)[4]	६३५७७	१२७८२	५९६५	१५६९२	११४९४	९०५१	३२६६	५३२६
विद्यालय सङ्ख्या[5]	३५६७४	६९५८	४१६४	७०५४	४३४९	५७२८	३१९१	४२३०
वित्तीय क्षेत्रः[6]								
बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको शाखा सङ्ख्या	१०४३०	१६५२	१५७४	२६७७	१३४०	२०२६	४०६	७५५
प्रतिशाखा जनसङ्ख्या	२९१३	३०१८	४०३५	२४४३	१८८७	२५४९	४५२२	३९३८

स्रोतः १. केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८ २. उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, २०७७ ३. ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय, २०७७ ४. संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७७ ५. शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ ६. नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७।

प्रदेश र स्थानीय तहको आय र खर्चको विवरण

प्रदेशमा वित्तीय स्रोतको उपयोग

१५.१३ प्रदेशको कुल खर्च मध्ये पुँजीगत खर्चको अंश उच्च रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा प्रदेशको कुल खर्च रु.१ खर्ब ५६ अर्ब ११ करोड ४२ लाख मध्ये पुँजीगत खर्च रु.८९ अर्ब ३१ करोड ५५ लाख रहेको छ जुन कुल खर्चको ५७.२ प्रतिशत हो। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा प्रदेशको पुँजीगत खर्च कुल प्रादेशिक खर्चको ५४.४ प्रतिशत रहेको थियो।

१५.१४ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ र २०७६/७७ मा कुल प्रादेशिक खर्चमा प्रदेश नं. १ को खर्च भार सबैभन्दा बढी रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशको खर्च भार सबैभन्दा न्यून रहेको छ।

तालिका १५(ख): प्रदेश सरकारको कुल खर्चको प्रवृत्ति (रु.करोडमा)

विवरंण	२०७४/७५		२०७५/७६		२०७६/७७	
	कुल खर्च	भार	कुल खर्च	भार	कुल खर्च	भार
प्रदेश नं. १	६५.२८	०.२८	२१२०.३	०.१९	२९८३.३	०.१९
प्रदेश नं. २	५२.३४	०.२२	१५०९.२	०.१३	१८०१.७	०.१२
बागमती	२६.९५	०.११	२०६५.३	०.१८	२७९५.१	०.१८
गण्डकी	२३.११	०.१०	१३९२.८	०.१२	२०४१.४	०.१३
लुम्बिनी	१९.०८	०.०८	१७०३.४	०.१५	२५४०.७	०.१६
कर्णाली	२३.४३	०.१०	१००१.६	०.०९	१६८८.०	०.११
सुदूरपश्चिम	२५.९८	०.११	१४१६.३	०.१३	१७६१.२	०.११
जम्मा	२३६.१७	१.००	११२०९	१.००	१५६११.४	१.००

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

१५.१५ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल विनियोजित प्रादेशिक बजेटमा लुम्बिनी र गण्डकीको खर्च प्रतिशत उच्च रहेको छ भने प्रदेश नं. २ र कर्णाली प्रदेशको खर्च प्रतिशत तुलनात्मक रूपमा न्यून रहेको छ। सो अवधिमा सबै प्रदेशमा गरी कुल विनियोजनको ५४.६ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

१५.१६ प्रदेशगत कुल खर्चमा पूँजीगत खर्चको अनुपात आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा ५७.२ प्रतिशत रहेको छ। यस अवधिमा पूँजीगत खर्च सबैभन्दा बढी गण्डकी प्रदेशको रहेको छ जुन उक्त प्रदेशको कुल खर्चको ६८.५ प्रतिशत हो। त्यसैगरी सबैभन्दा न्यून पूँजीगत खर्च प्रदेश नं. २ को ४५.७ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा पनि गण्डकी प्रदेशको पूँजीगत खर्च तुलनात्मकरुपमा उच्च रहेको थियो भने वागमती प्रदेशको पूँजीगत खर्च न्यून रहेको थियो।

चार्ट १५(घ): कुल खर्चमा पूँजीगत खर्चको अनुपात (प्रतिशतमा)

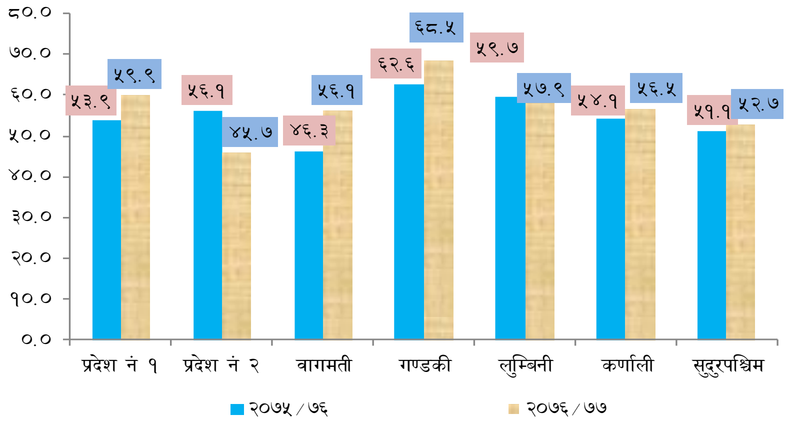

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

१५.१७ आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कुल विनियोजित प्रादेशिक बजेटमा लुम्बिनी र गण्डकीको खर्च प्रतिशत उच्च रहेको छ भने प्रदेश नं. २ र कर्णाली प्रदेशको खर्च प्रतिशत तुलनात्मक रुपमा न्यून रहेको छ। सो अवधिमा सबै प्रदेशमा गरी कुल विनियोजनको ५४.६ प्रतिशत खर्च भएको थियो।

चार्ट १५(ङ): विनियोजित बजेटमा यथार्थ खर्चको अनुपात* (प्रतिशतमा)

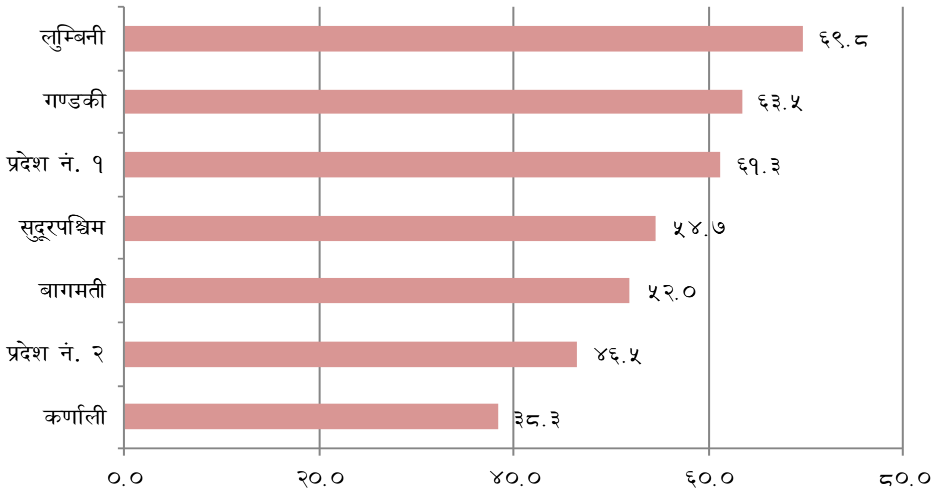

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७। * आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को वार्षिक खर्चमा आधारित

चालु आर्थिक वर्षको प्रदेश र स्थानीय तहको फागुनसम्मको खर्च र आयको स्थिति

प्रदेश

१५.१८ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा प्रदेश सरकारको कुल विनियोजनको २४.६९ प्रतिशत खर्च भएको छ। सबैभन्दा बढी लुम्बिनी प्रदेशको ३६.५ प्रतिशत खर्च भएको छ भने सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशको १३.४ प्रतिशत खर्च भएको छ।

तालिका १५(ग): प्रदेश सरकारको खर्चको अवस्था* (रू.करोडमा)

प्रदेश	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत	चालु बजेट	चालु खर्च	पुँजीगत बजेट	पुँजीगत खर्च	कुल खर्चमा पूँजिगत खर्चको अंश
प्रदेश नं. १	४०९०.०	१३३६.५	३२.७	१८९१.८	६७३.३	२१९४.२	६६३.२	४९.६
प्रदेश नं. २	३३५६.१	५१२.८	१५.३	१४२०.०	२५८.५	१९२०.१	२५४.४	४९.६
बागमती	५१४३.५	१३०३.५	२५.३	२३१७.३	६४६.९	२६२६.२	५९६.७	४५.८
गण्डकी	३४८४.२	८६२.६	२४.८	१३९९.१	२९६.३	२०३५.१	५६६.२	६५.६
लुम्बिनी	३६३५.३	१३२५.६	३६.५	१७३९.२	७०१.२	१८९६.०	६२४.३	४७.१
कर्णाली	३३७४.५	४५२.५	१३.४	१२६१.६	२४५.४	२११२.९	२०७.१	४५.८
सुदूरपश्चिम	३३३८.२	७३१.१	२१.९	१५९३.०	३७५.७	१७१५.३	३५५.४	४८.६
जम्मा	**२६४२१.८**	**६५२४.५**	**२४.७**	**११६२२.०**	**३१९७.३**	**१४४९९.८**	**३२६७.२**	**५०.१**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७ *फागुनसम्मको

१५.१९ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्ममा प्रदेश सरकारको चालु तर्फको कुल बजेटको २७.५ प्रतिशत खर्च भएको छ भने पुँजीगत बजेट तर्फ २२.५ प्रतिशत खर्च भएको छ। यस अवधिमा भएको खर्च कुल प्रादेशिक खर्चको ५०.० प्रतिशत भन्दा बढी रकम पुँजीगत बजेट रहेको छ।

तालिका १५(घ): प्रदेशको सञ्चित तथा विभाज्य कोषको प्राप्ति (रु.करोडमा)

शिर्षक	रकम
कुल राजस्व सङ्कलन (प्रदेश सञ्चित कोष र विभाज्य कोष)	६०७८.६६
कर राजस्व (राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त समेत)	३८७६.०९
गैरकर राजस्व	५८२.६३
प्रदेश विभाज्य कोषको राजस्व	१२४६.४२
बेरुजु तथा अन्य	३७३.५२
अनुदान प्राप्ति	२९०५.४७

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

१५.२० चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म प्रदेश सञ्चित तथा विभाज्य कोषमा रु.६० अर्ब ७८ करोड ६६ लाख राजस्व सङ्कलन भएको छ। यसमा संघबाट बाँडफाँट भई गएको रु.३३ अर्ब ७९ करोड समेत समावेश छ।

स्थानीय तह

१५.२१ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म सबै स्थानीय तहहरू स्थानीय तहको सञ्चित कोष प्रणाली (SuTRA) मा आवद्ध भएका छन्। यस अवधिमा स्थानीय तहको कुल खर्च रु.१ खर्ब ५५ अर्ब ९२ करोड रहेको छ। यस्तो खर्च स्थानीय तहको कुल बजेटको ३०.७ प्रतिशत हुन आउँछ।

तालिका १५(ङ): स्थानीय तहको खर्चको अवस्था (रु.करोडमा)

स्थानीय तह	कुल बजेट	चालु खर्च	पुँजीगत खर्च	वित्तीय व्यवस्था	कुल खर्च	खर्च प्रतिशत	खर्च भार
प्रदेश नं. १ मा रहेका स्थानीय तह	८४५२.८९	१९६४.५१	७८९.७६	३.८०	२७५८.०८	३२.६	०.१८
प्रदेश नं. २ मा रहेका स्थानीय तह	८६९३.८४	१७०३.४६	६५१.१४	०.५३	२३५५.३६	२७.१	०.१५
बागमती प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	११९३३.८	२०९५.७८	१३९८.८१	९.४८	३५०४.४२	२९.४	०.२२
गण्डकी प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	५२२४.८	१२७२.२८	४५७.६०	०.२३	१७३०.२८	३३.१	०.११
लुम्बिनी प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	७७५२.६	१६८५.६४	६९७.६०	२.३१	२३८५.७८	३०.८	०.१५
कर्णाली प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	३८७२.०८	८८८.८१	२८९.०८	०.००	११७८.०१	३०.४	०.०८
सुदुरपश्चिम प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	४८०१.४७	१२३४.६१	४४४.७४	०.३९	१६७९.९१	३५.०	०.११
जम्मा	**५०७३१.४९**	**१०८४५.१**	**४७२८.७२**	**१६.७४**	**१५५९१.८४**	**३०.७**	**१.००**

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

१५.२२ कुल खर्चमध्ये बागमती प्रदेशमा रहेका स्थानीय तहको खर्चभार सबैभन्दा बढी ०.२२ (कुल खर्च १ मान्दा) रहेको छ भने सबैभन्दा कम खर्चभार गण्डकी प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा रहेका स्थानीय तहको ०.११ प्रतिशत रहेको छ।

१५.२३ चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्ममा सबै स्थानीय तहमा गरी रु.१ खर्ब ८३ अर्ब ८९ करोड राजस्व (संघबाट प्रदेश र स्थानीय तह र प्रदेशबाट स्थानीय तहमा बाँडफाँट भई गएको समेत) सङ्कलन भएको छ। कुल राजस्व मध्ये बागमती प्रदेशमा रहेका स्थानीय तहको राजस्व भार सबैभन्दा बढी रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशमा रहेका स्थानीय तहको राजस्व भार सबैभन्दा कम रहेको छ।

तालिका १५(च): स्थानीय तहको राजस्व सङ्कलन (रु.करोडमा)

स्थानीय तह	राजस्व	राजस्व भार
प्रदेश नं. १ मा रहेका स्थानीय तह	३४१०.७६	०.१९
प्रदेश नं. २ मा रहेका स्थानीय तह	२२७२.१७	०.१२
बागमती प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	३६८३.२९	०.२०
गण्डकी प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	२२५६.८३	०.१२
प्रदेश नं. ५ मा रहेका स्थानीय तह	२८०५.६१	०.१५

स्थानीय तह	राजस्व	राजस्व भार
कर्णाली प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	१५६४.१३	०.०९
सुदुरपश्चिम प्रदेशमा रहेका स्थानीय तह	२३९६.१६	०.१३
जम्मा राजस्व	**१८३८८.९६**	**१.००**

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

कृषि र वन

खाद्यान्न बालीको प्रदेशगत उत्पादन स्थिति

१५.२४ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा धान बालीको कुल उत्पादन ५६ लाख २१ हजार ७ सय १० मेट्रिक टनमध्ये सबैभन्दा बढी प्रदेश नं. २, मा २५.५ प्रतिशत हुने अनुमान छ। प्रदेश नं. १ र लुम्बिनी प्रदेशमा क्रमशः २२.७ प्रतिशत र २१.८ प्रतिशत हुने अनुमान रहेको छ। कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम (कुल उत्पादनको २.४ प्रतिशत) धान उत्पादन हुने देखिन्छ।

तालिका १५(छ): चालु आर्थिक वर्षमा प्रमुख खाद्यान्न बालीको प्रदेशगत उत्पादनको अनुपात

बाली/प्रदेश	धान	मकै	गहुँ	कोदो	जौ	फापर
प्रदेश नं.१	२२.७	२९.४	९.७	२८.१	६	२४.३
प्रदेश नं.२	२५.५	६.१	२७.७	०.५	०.७	०.०
बागमती	९.१	२२.५	८.०	२१.०	८.१	२२.९
गण्डकी	७.१	१६.०	४.८	३२.०	९.९	२२.७
लुम्बिनी	२१.८	१३.९	२४.५	६.७	११	९.५
कर्णाली	२.४	८.५	८.३	६.२	४३.७	१९.२
सुदुरपश्चिम	११.५	४.२	१७	५.५	२१.९	१.३
कुल उत्पादन #	**५६२१७१०**	**२९२६९४८**	**२००९७९७**	**३२६४४३**	**२९०९९**	**१२०३७**

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७ # मेट्रिक टनमा

१५.२५ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सबैभन्दा बढी मकै प्रदेश नं. १ मा २९.४ प्रतिशत उत्पादन हुने अनुमान छ भने गहुँ र कोदोको उत्पादन क्रमशः प्रदेश नं. २ मा २७.७ प्रतिशत र गण्डकी प्रदेशमा ३२.० प्रतिशत हुने अनुमान रहेको छ। कर्णाली प्रदेशमा जौको उत्पादन कुल उत्पादनको ४३.७ प्रतिशत हुने देखिएको छ।

तालिका १५(ज): प्रदेशगत वन क्षेत्रको स्थिति

प्रदेशको नाम	प्रदेशको क्षेत्रफल (हेक्टर)	वन क्षेत्र (हेक्टर)	नेपालको कुल वन क्षेत्रको हिस्सा (प्रतिशत)	प्रदेशको कुल भूभागको तुलनामा वनको क्षेत्रफल (प्रतिशत)
प्रदेश नं. १	२५९०५००	११३४२५०	१७.१६	४३.७८
प्रदेश नं. २	९६६१००	२६३६३०	३.९९	२७.२९
वागमती	२०३००००	१०९०८८०	१६.५०	५३.७४
गण्डकी	२१५०४००	८१७२९०	१२.३६	३८.०१

प्रदेशको नाम	प्रदेशको क्षेत्रफल (हेक्टर)	वन क्षेत्र (हेक्टर)	नेपालको कुल वन क्षेत्रको हिस्सा (प्रतिशत)	प्रदेशको कुल भूभागको तुलनामा वनको क्षेत्रफल (प्रतिशत)
लुम्बिनी	२२२८८००	९७४३८०	१४.७४	४३.७२
कर्णाली	२७९८४००	११८३४००	१७.९०	४२.२९
सुदूरपश्चिम	१९५३९००	११४६११०	१७.३४	५८.६६
जम्मा	**१४७१८१००**	**६६०९९४०**	**१००**	**४४.७४**

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७

१५.२६ प्रदेशगतरूपमा तुलना गर्दा कुल वन क्षेत्रको सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र कर्णाली प्रदेशमा र सबैभन्दा कम प्रदेश नं. २ मा रहेको छ। प्रदेशको कुल भू-भागको तुलनामा सबैभन्दा बढी वन क्षेत्र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा छ भने सबैभन्दा कम प्रदेश नं. २ मा रहेको छ।

१५.२७ प्रदेश नं २ मा ८४, प्रदेश नं. १ मा १३ र प्रदेश नं ५ मा ९ गरी १ सय ६ स्थानीय तहमा वन क्षेत्र नरहेको स्थिति छ। स्थानीय तहको तथ्याङ्क हेर्दा गाउँपालिकाको तुलनामा समग्रमा नगरपालिकाहरूमा वन क्षेत्र वढी रहेको स्थिति छ। प्रदेशगत रूपमा गाउँपालिकाहरूको तुलना गर्दा सबैभन्दा वढी वन क्षेत्र कर्णाली प्रदेशको गाउँपालिकाहरूमा रहको छ भने सबैभन्दा कम प्रदेश नं २ का गाउँपालिकामा रहेको छ।

१५.२८ नगरपालिकाहरूमध्ये सबैभन्दा वढी वन क्षेत्र सुदूरपश्चिम प्रदेशको नगरपालिकामा रहेको छ भने सबैभन्दा कम गण्डकी प्रदेशको नगरपालिकामा रहेको छ। उपमहानगरपालिकाहरूमध्ये वढी वन क्षेत्र प्रदेश नं ५ का उपमहानगरपालिकामा रहको छ। महानगरपालिकाहरूको हकमा पोखरा महानगरपालिकामा सबैभन्दा वढी वनक्षेत्र रहेको छ।

तालिका १५(झ): स्थानीय तहगत वन क्षेत्रको स्थिति (प्रतिशत)

स्थानीय तह	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	वागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदुरपश्चिम	जम्मा
गाउँपालिका	१८.१	०.४	१७.१	१४.६	१३.२	१९.७	१६.९	१००
नगरपालिका	१८.४	८.७	१२.४	८.६	१४.२	१८.४	१९.३	१००
उप-महानगरपालिका	१४.६	१७.९	१२.७	०	४६.१	-	८.८	१००
महानगरपालिका	०	४.१	४३.२	५२.७	-	-	-	१००
कुल जम्मा	**१८.०**	**३.२**	**१५.८**	**१२.८**	**१३.९**	**१८.९**	**१७.४**	**१००**

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७।

उद्योग

उद्योगमा लगानी

१५.२९ २०७७ फागुनसम्ममा उद्योगमा भएको लगानीको आधारमा सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा रु. ८ खर्ब २२ अर्ब २६ करोड, प्रदेश नं. १ मा रु. ५ खर्ब १७ अर्ब २४ करोड र गण्डकी प्रदेशमा रु. ४ खर्ब ७३ अर्ब ७८ करोड भएको छ भने सबैभन्दा कम लगानी सुदूरपश्चिम प्रदेशमा रु. ३९ अर्ब ४७ करोड रहेको छ।

१५.३० २०७७ फागुनसम्ममा दर्ता भएका उद्योग मध्ये बागमती प्रदेशमा करिब दुई तिहाई उद्योग रहेका छन् भने कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम उद्योग रहेका छन्। त्यस्तै बागमती प्रदेशमा ५ हजार ४ सय ५० उद्योग दर्ता भएको छ भने कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम ७८ मात्र दर्ता भएका छन्।

चार्ट १५(च): प्रदेशगत रूपमा उद्योगमा लगानीको अवस्था (रु. अर्बमा)
(आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा)

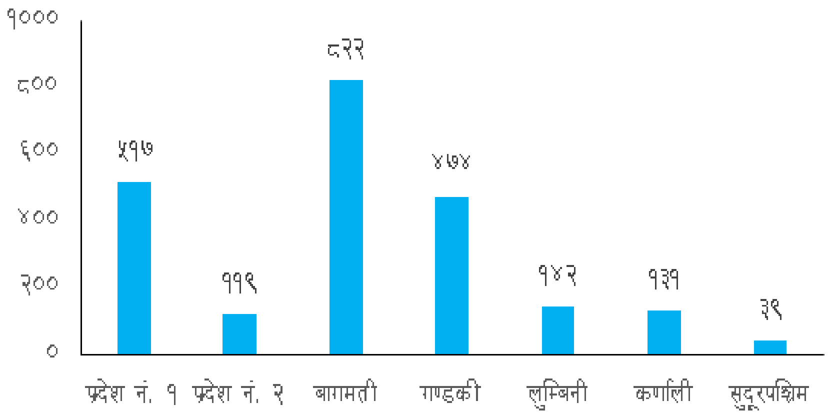

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

विदेशी लगानी

१५.३१ २०७७ फागुनसम्ममा विदेशी लगानी स्वीकृत भएका उद्योग सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा ८१.८ प्रतिशत र सबैभन्दा कम लुम्बिनी प्रदेश र सुदुरपश्चिम प्रदेशमा क्रमशः ०.९ र १.४ प्रतिशत रहेका छन्।

लघु, घरेलु तथा साना उद्योग

१५.३२ २०७७ फागुनसम्ममा कुल ४ लाख ७५ हजार ६ सय ७७ लघु, घरेलु तथा साना उद्योग दर्ता भई २९ लाख ८ हजार ७ सय ३९ को रोजगारी सिर्जना भएको देखिन्छ । प्रति उद्योग प्रस्तावित रोजगारी करिब ६ जना रहने अनुमान छ। लघु, घरेलु तथा साना उद्योग सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा ३३ प्रतिशत, लुम्बिनी प्रदेशमा १७ प्रतिशत, प्रदेश नं. २ र प्रदेश नं १ मा क्रमशः १४ प्रतिशत र १३ प्रतिशत दर्ता भएका छन्। कर्णाली प्रदेशमा सबैभन्दा कम ५ प्रतिशत मात्र दर्ता भएका छन्।

तालिका १५(ञ): लघु, घरेलु तथा साना उद्योगहरूको प्रदेशगत विवरण

(शुरू देखि २०७७ फागुनसम्म)

प्रदेश	उद्योगहरू दर्ताको संख्या (लघु, घरेलु तथा साना)	प्रस्तावित रोजगारी (संख्या)
प्रदेश नं. १	६३२९०	४०६९८९
प्रदेश नं. २	६६६५४	३९६९४९
बागमती	१५९५६८	१०१०९८०
गण्डकी	४९१८९	२८३८९८
लुम्बिनी	८११६४	४९३६८६
कर्णाली	२३२५४	१२८६५८
सुदूरपश्चिम	३२५५८	१८७५७९
जम्मा	४७५६७७	२९०८७३९

स्रोतः उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, २०७७

१५.३३ २०७७ फागुनसम्म दर्ता भएका सम्पूर्ण कम्पनीहरूको सख्या २ लाख ५६ हजार ४ सय ९३ रहेको छ। प्रदेशगत रूपमा बागमती प्रदेशमा सबैभन्दा बढी ७१.४ प्रतिशत कम्पनी दर्ता भएका छन् भने सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा १.२ प्रतिशत कम्पनी दर्ता भएका छन्।

तालिका १५(ट): प्रदेशगत रूपमा दर्ता भएका कम्पनीहरूको विवरण

(आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्ममा)

प्रदेश	कम्पनी संख्या	अंश (प्रतिशत)
प्रदेश नं. १	१८७३७	७.३
प्रदेश नं. २	१४८७१	५.८
बागमती	१८३११९	७१.४
गण्डकी	१४०३९	५.५
लुम्बिनी	१६५४९	६.५
कर्णाली	३१०९	१.२
सुदूरपश्चिम	५००४	१.९
प्रदेश नखुलेको	१०६५	०.४
जम्मा	२५६४९३	१००

स्रोतः कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, २०७७

विद्युत

१५.३४ २०७७ फागुनसम्ममा सबैभन्दा बढी प्रदेश नं. २ मा ९९.१ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ३४.८ प्रतिशत जनसंख्यामा विद्युतको पहुँच पुगेको छ।

१५.३५ २०७७ फागुनसम्म गण्डकी प्रदेशमा सबैभन्दा बढी ५२७ मेगावाट र कर्णाली प्रदेशमा ११ मेगावाट जलविद्युत उत्पादन भएको छ। चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म उत्पादन भएको विद्युतमध्ये गण्डकी र वागमती प्रदेशमा समान १६-१६ मेगावाट विद्युत

उत्पादन भएको छ भने यस अवधिमा कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा जलविद्युत उत्पादन हुन सकेन।

विद्यार्थी

१५.३६ शैक्षिक वर्ष २०७७ मा आधारभूत तहको कक्षा १-८ मा ५३ लाख ३७ हजार ६ सय ९४ अध्ययनरत विद्यार्थी मध्ये सबैभन्दा धेरै प्रदेश नं.२ मा १९.७ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली र गण्डकी प्रदेशमा क्रमशः ७.८ प्रतिशत र ७.९ प्रतिशत रहेका छन्। प्रदेश नं.१, बागमती प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा यस्तो अनुपात क्रमशः १६.२ प्रतिशत, १८.८ प्रतिशत, १८.१ प्रतिशत र ११.६ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका १५(ठ): प्रदेशगत रूपमा विद्यार्थी भर्नाको विवरण

तह\प्रदेश		प्रदेश नं १	प्रदेश नं २	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
आधारभूत कक्षा (१-५)	छात्रा	२७३,२५६	३९१,७५८	३००,४७७	१२४,४३९	३१३,३५७	१४१,५४५	२०४,०१०	१,७४८,८४२
	छात्र	२८२,७३४	३६३,४२७	३३३,०५९	१३६,५७१	३२६,८६६	१३१,६५५	१९७,७६८	१,७७२,०८०
आधारभूत कक्षा (६-८)	छात्रा	१५४,९२५	१४९,७२४	१७९,३३१	८०,१९५	१६०,०५०	७२,१६३	१०९,७६६	९०६,१५४
	छात्र	१५५,९०४	१४८,७९६	१९०,५३८	८२,१२०	१६१,११९	६७,३२३	१०४,८१८	९१०,६१८
आधारभूत कक्षा (१ -८)	छात्रा	४२८,१८१	५४१,४८२	४७९,८०८	२०४,६३४	४७३,४०७	२१३,७०८	३१३,७७६	२,६५४,९९६
	छात्र	४३८,६३८	५१२,२२३	५२३,५९७	२१८,६९१	४८७,९८५	१९८,९७८	३०२,५८६	२,६८२,६९८
माध्यमिक कक्षा (९-१०)	छात्रा	९५,५१०	७९,२५९	११२,४०६	५१,८२८	९०,६१७	४०,८१०	६१,७४०	५३२,१७०
	छात्र	९१,२५७	९२,०३५	११४,२७९	५०,९७२	८८,८२७	३८,२११	५६,९९३	५३२,५७४
माध्यमिक कक्षा (११-१२)	छात्रा	६४,०६८	३५,१६७	१०७,८४२	३६,१६१	५६,९२८	२७,६०८	३५,१८९	३६२,९६३
	छात्र	५२,८६७	३२,९३५	८८,१०५	३५,३९६	५१,८६१	२४,४९१	३१,३२३	३१६,९७८
माध्यमिक कक्षा (९-१२)	छात्रा	१५९,५७८	११४,४२६	२२०,२४८	८७,९८९	१४७,५४५	६८,४१८	९६,९२९	८९५,१३३
	छात्र	१४४,१२४	१२४,९७०	२०२,३८४	८६,३६८	१४०,६८८	६२,७०२	८८,३१६	८४९,५५२
कुल	**छात्रा**	**५८७,७५९**	**६५५,९०८**	**७००,०५६**	**२९२,६२३**	**६२०,९५२**	**२८२,१२६**	**४१०,७०५**	**३,५५०,१२९**
	छात्र	**५८२,७६२**	**६३७,१९३**	**७२५,९८१**	**३०५,०५९**	**६२८,६७३**	**२६१,६८०**	**३९०,९०२**	**३,५३२,२५०**
	जम्मा	**१,१७०,५२१**	**१,२९३,१०१**	**१,४२६,०३७**	**५९७,६८२**	**१,२४९,६२५**	**५४३,८०६**	**८०१,६०७**	**७,०८२,३७९**

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

१५.३७ माध्यमिक तह कक्षा ९-१२ मा कुल १७ लाख ४४ हजार ६ सय ८५ विद्यार्थी रहेकोमा सबैभन्दा बढी बागमती प्रदेशमा २४.२ प्रतिशत र सबैभन्दा कम कर्णाली प्रदेशमा ७.५ प्रतिशत विद्यार्थी छन्। प्रदेश नं.१, प्रदेश नं.२, गण्डकी प्रदेश, लुम्बिनी प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा यस्तो अनुपात क्रमशः १७.४ प्रतिशत, १३.७ प्रतिशत, १०.० प्रतिशत, १६.५ प्रतिशत र १०.७ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट १५(छ): प्रदेशगत विद्यार्थी संरचना (संख्या र प्रतिशतमा)

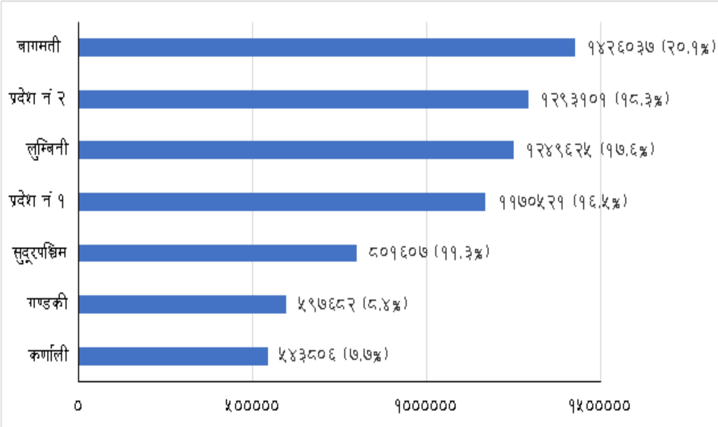

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

समष्टिगत आर्थिक परिसूचक

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

परिसूचक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८[1]
१. वास्तविक क्षेत्र										
रु. अर्बमा										
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	१५०७.१७	१५५३.५०	१६४२.७१	१७००.४१	१७००.४५	१८४६.५१	१९८२.६५	२१०९.२६	२०६४.६०	२१४६.८२
यथार्थ कुल मुल्य अभिवृद्धि *	१५०७.१७	१५५३.५०	१६४२.७१	१७००.४१	१७००.४५	१८४६.५१	१९८२.६५	२१०९.२६	२०६४.६०	२१४६.८२
कृषि	५०५.७३	५१२.३४	५३५.३३	५४१.७६	५४१.३०	५६९.३१	५८४.१७	६१४.२९	६२८.०१	६४४.५९
उद्योग	२२१.०५	२२७.२०	२४४.१८	२४९.०७	२३८.७८	२७९.७०	३०८.६९	३३१.४७	३१९.२२	३३५.३३
सेवा	७८०.३८	८१३.९६	८६३.२०	९०९.५८	९२०.३७	९९७.५०	१०८९.८०	११६३.५१	१११७.३७	११६६.९१
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	१६३२.०४	१६८९.५७	१७९१.१४	१८६२.३६	१८७०.४२	२०३८.३४	२१९३.७१	२३३९.७४	२२९०.८८	२३८२.७१
प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	१७५८.३८	१९४९.२९	२२३२.५३	२४२३.६४	२६०८.१८	३०७७.१४	३४५५.९५	३८५८.९३	३९१४.७०	४२६६.३२
प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	१६१८.४२	१७७७.२९	२०२२.४६	२१८६.६१	२३४१.४०	२७२०.५६	३०११.०२	३३४२.४८	३४५४.१४	३७३३.२७
कुल राष्ट्रिय आय (प्रचलित मूल्यमा)	१७७०.६७	१९६२.३७	२२६५.२८	२४५७.८८	२६४२.१९	३१०८.१४	३४७८.५६	३८९८.८५	३९६०.८०	४२८४.१७
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (प्रचलित मूल्यमा)	२१९३.४४	२४६०.०७	२८९६.७८	३१६७.८४	३४२०.३८	३९५९.९४	४३४३.२४	४८९३.६३	४९४३.०२	५३२३.५५
कुल उपभोग (प्रचलित मूल्यमा)	१५९८.००	१७८९.८६	२०२३.४६	२२३८.८३	२५१३.१७	२६७७.५९	२९४४.७६	३२६८.३८	३६६६.२९	३९८३.९७
कुल लगानी (प्रचलित मूल्यमा)	५०२.९४	५७८.४८	६९१.७७	७५८.०५	७३६.५८	११४८.५५	१३६६.७५	१५९६.७८	१११११.७८	१३१२.७१
कुल स्थिर पुंजी निर्माण (प्रचलित मूल्यमा)	४२१.८४	४८२.०७	५६३.७६	६६७.८०	७४८.६९	९४०.८५	११२०.८६	१३०४.९०	१११२.९०	११६३.०६
सरकारी	६७.७८	७४.९०	९४.१५	१०५.३६	१४२.८२	२४३.५४	२५३.२३	२२१.८८	२०६.८३	२१०.२०
सार्वजनिक संस्थानहरु	७१.९६	४८.२६	५४.७५	२६.६८	१३५.१६	१४१.६४	८९.१८	९९.६८	९३.०२	८८.९६
निजी	२८२.१०	३५८.९०	४१४.८६	५३५.७७	४७०.७१	५५५.६७	७७८.४५	९८३.३५	८१३.०५	८६३.९०
मौज्दात परिवर्तन (प्रचलित मूल्यमा)	८१.१०	९६.४२	१२८.०१	९०.२५	-१२.११	२०७.७०	२४५.८९	२९१.८७	-१.१३	१४९.६६
कुल गार्हस्थ्य बचत (प्रचलित मूल्यमा)	१६०.३८	१५९.४३	२०९.०७	१८४.८१	९५.०१	३९९.५६	५११.१९	५९०.५५	२४८.४१	२८२.३५
कुल राष्ट्रिय बचत (प्रचलित मूल्यमा)	५९५.४४	६७०.२१	८७३.३२	९२९.०१	९०७.२०	१२८२.३६	१३९८.४८	१६२५.२५	१२७६.७३	१३३९.५८
प्रति व्यक्ति आय										
नेपाली रुपैयाँ										
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा)	६०७७९	६२०८३	६४९३९	६६६२१	६६०१८	७०९८७	७५३८०	७९३२७	७६६३६	७८६४६
कुल राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा)	६१४०९	६३०२८	६६७०८	६८३७४	६७७२९	७३४६७	७८७०७	८३४१७	७९१९७	८१३१७
अमेरिकी डलर										
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा)	८०८	८१४	८२४	८७१	८६६	१००९	११३८	११५९	११२६	११९१
कुल राष्ट्रिय आय	८१४	८२०	८३६	८८४	८७७	१०१९	११४५	११७१	११३९	११९६
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी	१००८	१०२८	१०६९	११३९	११३५	१२९८	१४३०	१४७०	१४२२	१४८६

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

परिसूचक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८[1]
वास्तविक क्षेत्र										
प्रतिशत परिवर्तन										
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	५.०	३.१	५.७	३.५	०.०	८.६	७.४	६.४	-२.१	४.०
कुल मुल्य अभिवृद्धि	५.०	३.१	५.७	३.५	०.०	८.६	७.४	६.४	-२.१	४.०
कृषि	५.३	१.३	४.५	१.२	-०.१	५.२	२.६	५.२	२.२	२.६
उद्योग	५.९	२.८	७.५	२.०	-४.१	१७.१	१०.४	७.४	-३.७	५.०
सेवा	४.५	४.३	६.०	५.४	१.२	८.४	९.३	६.८	-४.०	४.४
यथार्थ कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	४.७	३.५	६.०	४.०	०.४	९.०	७.६	६.७	-२.१	४.०
प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	१२.५	१०.९	१४.५	८.६	७.६	१८.०	१२.३	११.७	१.४	९.०
प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	१२.४	९.८	१३.८	८.१	७.१	१६.२	१०.७	११.०	३.३	८.१
कुल राष्ट्रिय आय (प्रचलित मूल्यमा)	१२.८	१०.८	१५.४	८.५	७.५	१७.६	११.९	१२.१	१.६	८.२
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (प्रचलित मूल्यमा)	१६.८	१२.२	१७.८	९.४	८.०	१५.८	९.७	१२.७	१.०	७.७
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा) रु.	३.३	२.१	४.६	२.६	-०.९	७.५	६.२	५.२	-३.४	२.६
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) अमेरिकी डलर	-१.०	०.८	१.२	५.७	-०.७	१६.६	१२.८	१.९	-२.९	५.८
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा										
कुल उपभोग	९०.९	९१.८	९०.६	९२.४	९६.४	८७.०	८५.२	८४.७	९३.७	९३.४
कुल गार्हस्थ्य बचत	९.१	८.२	९.४	७.६	३.६	१३.०	१४.८	१५.३	६.३	६.६
कुल राष्ट्रिय बचत	३३.९	३४.४	३९.१	३८.३	३४.८	४१.७	४०.५	४२.१	३२.६	३१.४
कुल स्थिर पुँजी लगानी	२४.०	२४.७	२५.३	२७.६	२८.७	३०.६	३२.४	३३.८	२८.४	२७.३
कुल स्थिर पुँजीमा सरकारी लगानी	३.९	३.८	४.२	४.३	५.५	७.९	७.३	५.७	५.३	४.९
कुल स्थिर पुँजीमा सार्वजनिक संस्थानको लगानी	४.१	२.५	२.५	१.१	५.२	४.६	२.६	२.६	२.४	२.१
कुल स्थिर पुँजीमा निजी लगानी	१६.०	१८.४	१८.६	२२.१	१८.०	१८.१	२२.५	२५.५	२०.८	२०.२
मौज्दात परिवर्तन	४.६	४.९	५.७	३.७	-०.५	६.७	७.१	७.६	०.०	३.५
कुल लगानी	२८.६	२९.७	३१.०	३१.३	२८.२	३७.३	३९.५	४१.४	२८.४	३०.८
जनसङ्ख्या										
कुल जनसङ्ख्या (दश लाखमा)	२६.८५	२७.२५	२७.५८	२७.९५	२८.३३	२८.७१	२९.१०	२९.४९	२९.८९	३०.३०
मूल्य स्थिति, वार्षिक प्रतिशत परिवर्तन										
उपभोक्ता मुद्रास्फीति दर	८.३	९.९	९.१	७.२	९.९	४.४	४.२	४.६	६.२	४.५
जि.डि.पी.को बजार मूल्यमा आधारित मुद्रास्फीति दर	७.१	६.५	७.६	४.४	७.१	७.०	३.१	४.३	५.६	३.९
प्राथमिक क्षेत्र	४.७	४.१	५.१	३.६	३.८	४.१	३.३	२.६	६.०	३.६
द्वितीय क्षेत्र	९.३	६.६	४.९	३.३	७.९	२.४	४.३	२.६	-४.५	१.०

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

परिसूचक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८[1]
सेवा क्षेत्र	८.१	८.०	९.८	५.१	८.६	९.४	२.३	५.५	८.२	४.६
थोक मुद्रास्फीति दर	६.५	८.९	८.३	६.०	६.३	२.६	१.७	६.२	६.९	७.१
तलब तथा ज्यालादर मुद्रास्फीति दर	२७.४	११.०	१३.९	८.५	६.०	१४.४	६.२	९.३	९.५	१.४
तलब	१९.३	९.४	२५.१	८.७	२.१	१८.३	९.६	६.६	१३.५	०.१
ज्यालादर	२९.६	११.५	११.२	८.४	७.०	१३.४	५.३	१०.०	८.४	१.८
२. सार्वजनिक वित्त										
रु. अर्बमा										
राजस्व	२४४.३७	२९६.०२	३५६.६२	४०५.८७	४८१.९६	६०९.१८	७२६.७२	८२९.६३	७९३.७५	५७१.२० #
कर राजस्व	२११.७२	२५९.२१	३१२.४४	३५५.९६	४२१.१०	५५३.८७	६५९.४९	७३८.६०	७००.०६	५२७.६७ #
गैरकर राजस्व	३२.६५	३६.८१	४४.१८	४९.९१	६०.८७	५५.३१	६७.२३	९१.०३	९३.६९	४३.५३ #
संघीय राजस्व								७३१.३७	७०४.७९	५०१.९८ #
कर राजस्व								६४३.२१	६१३.३९	४६०.०७ #
गैरकर राजस्व								८८.१६	९१.४०	४१.९० #
कुल सरकारी खर्च	३३९.१७	३५८.६४	४३५.०५	५३१.५६	६००.१९	८३७.२५	१०८७.२८	१११०.४६	१०९१.१३	५७१.७७ #
चालु खर्च	२४३.४६	२४७.४६	३०३.५३	३३९.४१	३७१.३०	५१८.६२	६९६.९२	७१६.४२	७८४.१५	४५५.९१ #
पुँजीगत खर्च	५१.३९	५४.६०	६६.६९	८८.८४	१२३.२५	२०८.७५	२७०.७१	२४१.५६	१८९.०८	७९.८७ #
वित्तीय व्यवस्था	४४.३२	५६.५८	६४.८३	१०३.३१	१०५.६४	१०९.८८	११९.६५	१५२.४८	११७.९०	३५.९९ #
सावाँ भुक्तानी खर्च	२०.१६	३५.१३	४१.८८	६४.४६	६८.१३	६१.२६	५५.६७	५४.३५	५७.५४	२०.१४ #
ऋण सेवा (सावाँ र ब्याज भुक्तानी)	३५.३२	४८.८७	५३.९१	७३.७२	७६.८०	७१.२९	७१.९२	७५.०७	८३.६०	३८.९७ #
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	५२३.२८	५५३.७९	५५३.५१	५४४.९२	६२७.७९	६९७.६९	९१७.३२	१०४८.१६	१४१९.८८	१५८९.४६ #
तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋण	२१३.९९	२२०.३५	२०६.६९	२०१.६६	२३९.०३	२८३.७१	३९१.१६	४५३.२३	६१३.७४	७१७.५० #
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण	३०९.२९	३३३.४४	३४६.८२	३४३.२६	३८८.७६	४१३.९८	५२६.१५	५९४.९३	८०६.१४	८७१.९५ #
रूपैयामा										
प्रतिव्यक्ति कुल तिर्न बाँकी ऋण	१९४८७	२०३२५	२००६८	१९४९३	२२१५८	२४२९८	३१५२१	३५५३७	४७४९९	५२४५७ #
२. सार्वजनिक वित्त										
प्रतिशत परिवर्तन										
राजस्व	२३.२	२१.१	२०.५	१३.८	१८.७	२६.४	१९.३	१४.२	-४.३	
कर राजस्व	१९.५	२२.४	२०.५	१३.९	१८.३	३१.५	१९.१	१२.०	-५.२	
गैरकर राजस्व	५४.४	१२.७	२०.०	१३.०	२१.९	-९.१	२१.५	३५.४	२.९	
कुल सरकारी खर्च	१४.८	५.७	२१.३	२२.२	१२.९	३९.५	२९.९	२.१	-१.७	
चालु खर्च	१५.८	१.६	२२.७	११.८	९.४	३९.७	३४.४	२.८	९.५	

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

परिसूचक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८[1]
पुँजीगत खर्च	८.६	६.२	२२.२	३३.२	३८.७	६९.४	२९.७	-१०.८	-२१.७	
वित्तीय व्यवस्था	१७.०	२७.७	१४.६	५९.४	२.३	४.०	८.९	२७.४	-२२.७	
सावाँ भुक्तानी खर्च		७४.३	१९.२	५३.९	५.७	-१०.१	-९.१	-२.४	५.९	
ऋण सेवा (सावाँ र व्याज भुक्तानी)		३८.४	१०.३	३६.७	४.२	-७.२	०.९	४.४	११.४	
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	१७.९	५.८	-०.१	-१.६	१५.२	११.१	३१.५	१४.३	३५.५	११.९ #
तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋण	१६.२	३.०	-६.२	-२.४	१८.५	१८.७	३७.९	१५.९	३५.४	१६.९ #
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण	१९.२	७.८	४.०	-१.०	१३.३	६.५	२७.१	१३.१	३५.५	८.२ #
प्रतिव्यक्ति कुल तिर्न बाँकी ऋण	१६.३	४.३	-१.३	-२.९	१३.७	९.७	२९.७	१२.७	३३.७	१०.४ #
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा										
राजस्व	१३.९	१५.२	१६.०	१६.७	१८.५	१९.८	२१.०	२१.५	२०.३	
कर राजस्व	१२.०	१३.३	१४.०	१४.७	१६.१	१८.०	१९.१	१९.१	१७.९	
गैरकर राजस्व	१.९	१.९	२.०	२.१	२.३	१.८	१.९	२.४	२.४	
संघीय राजस्व	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१९.०	१८.०	
कर राजस्व	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१६.७	१५.७	
गैरकर राजस्व	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	२.३	२.३	
कुल सरकारी खर्च	१९.३	१८.४	१९.५	२१.९	२३.०	२७.२	३१.५	२८.८	२७.९	
चालु खर्च	१३.८	१२.७	१३.६	१४.०	१४.२	१६.९	२०.२	१८.६	२०.०	
पुँजीगत खर्च	२.९	२.८	३.०	३.७	४.७	६.८	७.८	६.३	४.८	
वित्तीय व्यवस्था	२.५	२.९	२.९	४.३	४.१	३.६	३.५	४.०	३.०	
सावाँ भुक्तानी खर्च	१.१	१.८	१.९	२.७	२.६	२.०	१.६	१.४	१.५	
ऋण सेवा (सावाँ र व्याज भुक्तानी)	२.०	२.५	२.४	३.०	२.९	२.३	२.१	१.९	२.१	
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	२९.८	२८.४	२४.८	२२.५	२४.१	२२.७	२६.५	२७.२	३६.३	३७.३ #
तिर्न बाँकी आन्तरिक ऋण	१२.२	११.३	९.३	८.३	९.२	९.२	११.३	११.७	१५.७	१६.८ #
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण	१७.६	१७.१	१५.५	१४.२	१४.९	१३.५	१५.२	१५.४	२०.६	२०.४ #
अन्यसँगको प्रतिशतमा										
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण/ राजस्व	१२६.६	११२.६	९७.३	८४.६	८०.७	६८.०	७२.४	७१.७	१०१.६	
ऋण सेवा (सावाँ र व्याज भुक्तानी)/चालु खर्च	१४.५	१९.७	१७.८	२१.७	२०.७	१३.७	१०.३	१०.५	१०.७	८.५ #
तिर्न बाँकी वैदेशिक ऋण/विदेशी विनिमय सञ्चिति	७०.४	६२.५	५२.१	४१.७	३७.४	३८.४	४७.७	५७.३	५७.५	६२.६ #
३. मुद्रा तथा बैंकिङ										
रु. अर्बमा										
आन्तरिक कर्जा	९९४.७	११६५.९	१३१४.३	१५२७.३	१८०५.७	२१७७.८	२७५५.९	३३३८.५	३७९२.६	४७५४.१

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

परिसूचक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८[1]
निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा	८०९.८	९७३.०	११५०.८	१३७३.९	१६९२.३	१९९७.२	२४४२.८	२९१०.३	३२७६.९	३९९९.४
सरकार तर्फको खुद कर्जा	१६२.९	१६७.८	१४२.०	१२७.२	८७.८	१४९.५	२७२.६	३७५.५	४६१.०	६९४.८
संकुचित मुद्रा प्रदाय (एम१)	२६३.७	३०१.६	३५४.८	४२४.७	५०३.३	५६९.४	६६९.४	७२६.६	८५६.३	९९३.३
मुद्रा (चलन चल्तिको)	१७०.५	१९५.९	२२७.५	२७०.१	३२७.५	३६१.७	४१६.०	४२३.२	४९०.४	५८८.५
विस्तृत मुद्रा प्रदाय (एम२)	११३०.३	१३१५.४	१५६६.०	१८७७.८	२२४४.६	२५९१.७	३०९४.५	३५८२.१	४२३१.०	५०३५.०
कुल निक्षेप	१०११.८	११८८.१	१४०६.८	१६८८.८	२०१६.८	२२९९.८	२७४२.१	३२३५.१	३८३९.७	४५४५.१
प्रतिशत परिवर्तन										
आन्तरिक कर्जा	९.३	१७.२	१२.७	१६.२	१८.२	२०.६	२६.५	२१.१	१३.६	२५.४
निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा	११.३	२०.२	१८.३	१९.४	२३.२	१८.०	२२.३	१९.१	१२.६	२२.०
सरकार तर्फको खुद कर्जा	-०.३	३.०	-१५.४	-१०.४	-३१.०	७०.३	८२.४	३७.७	२२.८	५०.७
संकुचित मुद्रा प्रदाय (एम१)	१८.६	१४.४	१७.७	१९.७	१८.५	१३.१	१७.६	८.६	१७.८	१६.०
मुद्रा (चलन चल्तिको)	२०.१	१४.९	१६.२	१८.७	२१.३	१०.५	१५.०	१.७	१५.९	२०.०
विस्तृत मुद्रा प्रदाय (एम२)	२२.७	१६.४	१९.१	१९.९	१९.५	१५.५	१९.४	१५.८	१८.१	१९.०
कुल निक्षेप	२२.९	१७.४	१८.४	२०.१	१९.४	१४.०	१९.२	१८.०	१८.७	१८.४
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा										
कुल आन्तरिक कर्जा	५६.६	५९.८	५८.९	६३.०	६९.२	७०.८	७९.७	८६.५	९६.९	१११.४
निजी क्षेत्रतर्फको कर्जा	४६.१	४९.९	५१.५	५६.७	६४.९	६४.९	७०.७	७५.४	८३.७	९३.७
सरकारतर्फको खुद कर्जा	९.३	८.६	६.४	५.२	३.४	४.९	७.९	९.७	११.८	१६.३
संकुचित मुद्रा प्रदाय	१५.०	१५.५	१५.९	१७.५	१९.३	१८.५	१९.४	१८.८	२१.९	२३.३
मुद्रा (चलन चल्तिको)	९.७	१०.०	१०.२	११.१	१२.६	११.८	१२.०	११.०	१२.५	१३.८
विस्तृत मुद्रा प्रदाय	६४.३	६७.५	७०.१	७७.५	८६.१	८४.२	८९.५	९२.८	१०८.१	११८.०
कुल निक्षेप	५७.५	६०.९	६३.०	६९.७	७७.३	७४.७	७९.३	८३.८	९८.१	१०६.५
४. बाह्य क्षेत्र										
रु. अर्बमा										
निर्यात (वस्तु)	७४.३	७६.९	९२.०	८५.३	७०.१	७३.०	८१.४	९७.१	९७.७	१२०.४
आयात (वस्तु)	४६१.७	५५६.७	७१४.४	७७४.७	७७३.६	९९०.१	१२४५.१	१४१८.५	११९६.८	१४०८.१
व्यापार घाटा	-३८७.४	-४७९.८	-६२२.४	-६८९.४	-७०३.५	-९१७.१	-११६३.७	-१३२१.४	-१०९९.१	-१२८७.७
पर्यटन आय	३०.७	३४.२	४६.४	५३.४	४१.८	५८.५	६८.५	७५.४	६०.९	७.३
विप्रेषण आय	३५९.६	४३४.६	५४३.३	६१७.३	६६५.१	६९५.५	७५५.१	८७९.३	८७५.०	९४१.६
चालु खाता बचत (+)/(-) घाटा	७६.०	५७.१	८९.७	१०८.३	१४०.४	-१०.१	-२४६.८	-२६३.६	-३३.६	-२२५.६
शोधनान्तर बचत (+)/(-) घाटा	१३१.६	६८.९	१२७.१	१४५.०	१८९.०	८२.१	१.०	-६७.४	२८२.४	-१०.०

समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू

परिसूचक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८[१]
विदेशी विनिमय संचिति	४३९.५	५३३.३	६६५.४	८२४.१	१०३९.२	१०७९.४	११०२.६	१०३८.९	१४०१.८	१३९१.८
प्रतिशत परिवर्तन										
निर्यात (वस्तु)	१५.४	३.६	१९.६	-७.३	-१७.८	४.२	११.४	१९.४	०.६	२३.२
आयात (वस्तु)	१६.५	२०.६	२८.३	८.४	-०.१	२८.०	२५.८	१३.९	-१५.६	१७.७
व्यापार घाटा	१६.७	२३.९	२९.७	१०.८	२.०	३०.४	२६.९	१३.५	-१६.८	१७.२
पर्यटन (भ्रमण) आय	२४.८	११.४	३५.६	१५.२	-२१.८	४०.१	१७.१	१०.०	-१९.२	-८८.०
विप्रेषण आय	४१.८	२०.९	२५.०	१३.६	७.७	४.६	८.६	१६.५	-०.५	७.६
विदेशी विनिमय संचिति	६१.५	२१.४	२४.८	२३.८	२६.१	३.९	२.१	-५.८	३४.९	-०.७
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा										
निर्यात	४.२	३.९	४.१	३.५	२.७	२.४	२.४	२.५	२.५	२.८
आयात	२६.३	२८.६	३२.०	३२.०	२९.७	३२.२	३६.०	३६.८	३०.६	३३.०
व्यापार घाटा	-२२.०	-२४.६	-२७.९	-२८.४	-२७.०	-२९.८	-३३.७	-३४.२	-२८.१	-३०.२
पर्यटन आय	१.७	१.८	२.१	२.२	१.६	१.९	२.०	२.०	१.६	०.२
विप्रेषण आय	२०.४	२२.३	२४.३	२५.५	२५.५	२२.६	२१.८	२२.८	२२.४	२२.१
चालु खाता वचत (+)/(-) घाटा	४.३	२.९	४.०	४.५	५.४	-०.३	-७.१	-६.८	-०.९	-५.३
शोधनान्तर वचत (+)/(-) घाटा	७.५	३.५	५.७	६.०	७.२	२.७	०.०	-१.७	७.२	-०.२
विदेशी विनिमय संचिति	२५.०	२७.४	२९.८	३४.०	३९.८	३५.१	३१.९	२६.९	३५.८	३२.६
विदेशी विनिमय संचितिको आयात धान्ने क्षमता										
वस्तु आयात (महिना)	११.६	११.७	११.५	१३.०	१६.५	१३.२	१०.८	८.९	१४.४	१२.१
वस्तु तथा सेवा आयात (महिना)	१०.३	१०.१	१०.०	११.२	१४.१	११.४	९.४	७.८	१२.७	११.०
निर्यात-आयात अनुपात	१६.१	१३.८	१२.९	११.०	९.१	७.४	६.५	६.८	८.२	८.५
विदेशी विनिमय दर										
प्रति अमेरिकी डलर रु.	८१.०	८७.९	९८.३	९९.५	१०६.४	१०६.२	१०४.४	११२.९	११६.३	११८.२

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय/केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग/नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७। #आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म,

*चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि कुल मूल्य अभिवृद्धि र कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा) एउटै हुने गरी FISIM लाई समायोजन गरिएको छ।

१ वार्षिक प्रारम्भिक अनुमान

द्रष्टव्यः क) आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको सरकारी वित्त तथ्याङ्क निर्देशिका (Government Finance Statistics Mannual) को वर्गीकरणमा आधारित ।

ख) कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपातमा हिसाब गर्दा प्रचलित मूल्यको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्य) सँग गरिएको छ ।

नोटः राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार गणना गरिएकोले विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तथा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनसँगको अनुपातहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूचीहरू

अनुसूची

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
१. समग्र आर्थिक स्थिति		**१-१२**
१.१	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	१
१.२	कुल उत्पादन (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	२
१.३	मध्यवर्ती उपभोग (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	३
१.४	कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)/(प्रचलित मूल्यमा)	४
१.५	कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)/(आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को मूल्यमा)	५
१.६	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)/(प्रचलित मूल्यमा)	६
१.७	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)/(आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को स्थिर मूल्यमा)	७
१.८	कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी र बचत	८
१.९	समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू	९
१.१०	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर तथा मूल्य सूचकाङ्क (वृहत औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	१०
१.११	कुल गार्हस्थ्य उत्पादन मूल्य सूचकाङ्क (इम्प्लिसिट्)	११
१.१२	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)	१२
२. कोभिड-१९ बाट नेपालको अर्थतन्त्रमा परेको प्रभाव (अनुसूची नभएको)		
३. सार्वजनिक वित्त		**१३-३४**
३.१	सरकारी खर्च र साधनको स्रोत	१३
३.१.१	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकिकृत खर्च विवरण	१५
३.१.२	सार्वजनिक वित्तका चरहरू	१६
३.२	कर राजस्व	१८
३.२.१	संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको कर राजस्व (बाँडफाँड नहुने कर राजस्व)	१९
३.२.२	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाँट हुने कर राजस्वको विवरण	२०
३.३	गैहृकर राजस्व	२१
३.४	चालु खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण	२२
३.५	पुँजीगत खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण	२४
३.६	ऋणको साँवा भुक्तानी, संस्थानहरूमा ऋण तथा शेयर लगानी	२६
३.७	स्वीकृत वैदेशिक सहायता रकम (स्रोत अनुसार)	२७

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
३.८	वैदेशिक सहायता उपयोग (स्रोत अनुसार)	२७
३.९	वैदेशिक अनुदानको सेवा तथा कार्यगत उपयोग विवरण (रू. करोडमा)	२८
३.१०	वैदेशिक ऋणको उपयोग विवरण (रू. करोडमा)	३०
३.११	खुद वैदेशिक ऋण	३१
३.१२	खुद आन्तरिक ऋण निष्काशन (रू. करोडमा)	३२
३.१३	सरकारी ऋणपत्रहरू र ट्रेजरी बिलहरूको स्वामित्व विवरण	३३
४. मूल्य		**३५-५१**
४.१	राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क	३५
४.२	वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर	३६
४.३	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरूको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क, वार्षिक (औसत)	३७
४.४	वार्षिक विन्दुगत राष्ट्रिय उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर	३८
४.५	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरूको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)	३९
४.६	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरूको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (काठमाडौं), प्रथम आठ महिना	४०
४.७	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरूको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (तराई), प्रथम आठ महिना	४१
४.८	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरूको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (पहाड), प्रथम आठ महिना	४२
४.९	समूहगत उपभोग्य वस्तुहरूको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (हिमाल), प्रथम आठ महिना	४३
४.१०	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (वार्षिक)	४४
४.११	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्कको वार्षिक विन्दुगत परिवर्तन	४५
४.१२	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्कको (प्रथम आठ महिना)	४६
४.१३	राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्कको (वार्षिक औसत)	४७
४.१४	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क	४८
४.१५	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (वार्षिक औसत)	४९
४.१६	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्कको वार्षिक विन्दुगत परिवर्तन	५०
४.१७	राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)	५१
५. वित्तीय क्षेत्र		**५२-६९**
५.१	मौद्रिक सर्वेक्षण	५२
५.२	मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू (वार्षिक परिवर्तन, रकममा)	५३

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
५.३	मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू (वार्षिक परिवर्तन, प्रतिशतमा)	५४
५.४	खुला बजार कारोबार स्थिति	५५
५.५	ब्याजदर संरचना (प्रतिशत)	५६
५.६	निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाह	५७
५.७	क्षेत्रगत आधारमा कर्जा प्रवाहको अवस्था	५८
५.८	बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूको सङ्ख्या	५९
५.९	वित्तीय पहुँचका परिसूचकहरू	६०
५.१०	बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूको साधनको स्रोत र उपयोग	६१
५.११	वाणिज्य बैङ्कहरूको साधनको स्रोत र उपयोग	६२
५.१२	वाणिज्य बैङ्कहरूबाट असुल हुन बाँकी कर्जाको क्षेत्रगत विवरण	६३
५.१३	विकास बैङ्कहरूको साधनको स्रोत र उपयोगको विवरण	६४
५.१४	वित्त कम्पनीहरूको साधनको स्रोत र उपयोगको विवरण	६५
५.१५	लघु वित्त वित्तीय संस्थाहरूको साधनको स्रोत र उपयोग	६६
५.१६	सहकारी संस्थाको आधारभूत स्थिति	६७
५.१७	प्राथमिक बजार	६८
५.१८	दोस्रो बजार	६९
६. बाह्य क्षेत्र		**७०-८२**
६.१	वैदेशिक व्यापारको स्थिति	७०
६.२	वस्तुगत व्यापार (एस.आइ.टि.सि.समूह)	७१
६.३	भारत निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरू	७२
६.४	चीनतर्फ निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरू	७४
६.५	भारत र चीन बाहेकका अन्य मुलुकतर्फ निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरू	७५
६.६	भारतबाट आयात भएका केही प्रमुख वस्तुहरू	७६
६.७	चीनबाट आयात भएका केही प्रमुख वस्तुहरू	७७
६.८	भारत र चीन बाहेकका अन्य मुलुकबाट आयात भएका केही प्रमुख वस्तुहरू	७८
६.९	परिवर्त्य विदेशी विनिमयको आय व्यय	७९
६.१०	बैङ्कहरूसँग रहेको कुल वैदेशिक सम्पत्ति	१०
६.११	शोधनान्तर स्थिति	८१
७. गरिबी निवारण र रोजगारी		**८३-८५**
७.१	वैदेशिक रोजगारीको लागि श्रम स्वीकृति लिने कामदारको सङ्ख्या	८३
७.२	श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको विवरण	८४

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
७.३	युवा स्वरोजगार कोषबाट भएको लगानी र असुली विवरण	८५
८. कृषि, वन तथा भूमिसुधार		**८६-१०१**
८.१	प्रमुख खाद्यान्न बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व	८६
८.२	प्रमुख नगदे बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व	८७
८.३	अन्य बाली उत्पादन स्थिति	८८
८.४	पशुजन्य उत्पादन स्थिति	८८
८.५	रासायनिक मलको विक्रि वितरण	८९
८.६	थप सिंचाइ विस्तार	८९
८.७	दलहन बालीको उत्पादन विवरण	९०
८.८	औद्योगिक बालीको उत्पादन विवरण	९१
८.९	मसला बालीको उत्पादन विवरण	९२
८.१०	पशुपन्छीको सङ्ख्या	९३
८.११	पशुपन्छीजन्य उत्पादनको स्थिति	९४
८.१२	कृषि उत्पादनसँग सम्वन्धित साधनहरूको आपूर्ति स्थिति	९५
८.१३	प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित बालीहरूको क्षेत्रफल	९५
८.१४	बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रवाह गरेको कृषि कर्जाको स्थिति	९६
८.१५	साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको सदस्य तथा ऋण लगानी स्थिति	९७
८.१६	सिँचाइको विस्तार (हेक्टरमा)	९८
८.१७	वन पैदावार संकलन स्थिति	९९
८.१८	संरक्षित क्षेत्रमा भ्रमण गर्ने पर्यटक सङ्ख्या र राजस्व आम्दानीको स्थिति	१००
८.१९	कृषिजन्य वस्तुहरूको निर्यात र आयातको अवस्था	१०१
९. उद्योग, वाणिज्य, आपूर्ति, पर्यटन र सँस्कृति		**१०२-१११**
९.१	प्रदेशगत रूपमा उद्योगको वितरण	१०२
९.२	विगत दश वर्षमा स्वीकृति प्राप्त उद्योगको विवरण	१०३
९.३	विगत दश वर्षमा कुल विदेशी लगानी	१०४
९.४	पर्यटक आगमन र बसाई अवधि	१०५
९.५	प्रमुख मुलुकगत पर्यटक आगमन सङ्ख्या	१०६
९.६	पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जित विदेशी मुद्रा	१०७
९.७	होटल र होटल शैय्या	१०८
९.८	पर्वतारोहण दल र सङ्ख्या	१०९
९.९	भ्रमणको उद्देश्य अनुसार पर्यटक आगमन (सङ्ख्या)	११०

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
१०. आवास तथा सहरी विकास, वातावरण र ऊर्जा		**११२-११६**
१०.१	ऊर्जा खपतको विवरण	११२
१०.२	विद्युत उत्पादन तथा खपतको स्थिति	११३
१०.३	ऊर्जा खपतको स्थिति	११४
१०.४	विद्युत माग, खपत, उत्पादन एवम् भौतिक संरचना	११५
१०.५	वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोगको स्थिति	११६
११. भौतिक पूर्वाधार, यातायात तथा सञ्चार		**११७-११८**
११.१	सवारी साधनहरूको सङ्ख्या	११७
११.२	दूरसञ्चार सेवाको अवस्था	११८
१२. सामाजिक क्षेत्र		**११९-१३९**
१२.१	प्रारम्भिक बाल शिक्षाको स्थिति	११९
१२.२	आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विद्यालयका छात्रछात्राहरूलाई उपलब्ध छात्रवृत्ति सम्वन्धी विवरण	१२०
१२.३	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम कार्यक्रमहरू	१२१
१२.४	माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (साविकको SLC) नियमित परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूको विवरण	१२३
१२.५	कक्षा ११ र १२ मा वार्षिक परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीको सङ्ख्या	१२४
१२.६	आधारभूत र माध्यमिक विद्यालय तथा विद्यार्थीको सङ्ख्या	१२५
१२.७	विभिन्न तह र विषयमा अध्ययनार्थ मनोनयन भएका विद्यार्थीको सङ्ख्या	१२६
१२.८	विभिन्न विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पस र विद्यार्थी सङ्ख्या	१२७
१२.९	शैक्षिक सत्र २०७६/७७ मा विश्वविद्यालयका विभिन्न तहमा अध्ययनरत विद्यार्थी सङ्ख्या र उत्पादन विवरण	१२८
१२.१०	उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या	१२९
१२.११	त्रिभुवन विश्वविद्यालयको विद्यार्थी उत्पादन विवरण	१३२
१२.१२	प्रमुख स्वास्थ्य सूचक र उपलब्धी	१३५
१२.१३	प्रजनन् स्वास्थ्यको विवरण	१३६
१२.१४	२०७७ पुषसम्म नेपाल मेडिकल एसोसियसनमा दर्ता भएका विशेषज्ञ चिकित्सकहरूको विवरण	१३७
१२.१५	आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाइको पहुँच	१३९
१३. भूकम्पछिको पुनर्निर्माण		
१३	जिल्लागत रूपमा निजी आवास अनुदान वितरणको अवस्था	१४०

अनुसूची नं.	विषय	पृष्ठ
१५. प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक तथा सामाजिक स्थिति		**१४२-१४५**
१५.१	प्रदेशगत कुल मूल्य अभिवृद्धि	१४२
१५.२	प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना	१४३
१५.३	वृहत औद्योगिक वर्गीकरण अनुसारको प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना	१४४
१५.४	प्रदेशगत खर्च विवरण	१४५

टिप्पणीः

- केही तालिकाहरू नयाँ थप भएका छन्। केही तालिकामा ढाँचा (Format) र तथ्याङ्क प्रस्तुतीकरणमा परिवर्तन भएकोले विगत वर्षका तालिकाहरू भन्दा भिन्नरूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।
- कतिपय तथ्याङ्कलाई नजिकको लाख वा करोडमा लैजाँदा अङ्कहरू Round Up हुने भएकोले कुल जोड नमिल्न सक्दछ।
- तालिकामा देखाइएको खाली ठाउँले सामान्यतया सम्वन्धित तथ्याङ्क प्राप्त नभएको वा तथ्याङ्क ज्यादै न्यून (Negligible) भएको जनाउँदछ।
- साविकको नवलपरासी जिल्ला गण्डकी प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेशमा तथा साविकको रूकुम जिल्ला लुम्बिनी प्रदेश र कर्णाली प्रदेश दुवैमा परेकोले यी प्रदेशहरूका तथ्याङ्कमा केही मात्रामा फरक पर्न सक्दछ।
- वित्तीय संघीयता लागु भए पश्चात धेरै कार्यक्रमहरू प्रदेश र स्थानीयतहमा हस्तान्तरण भई गएकाले आर्थिक वर्ष २०७४/७५ अघिका तथ्याङ्कहरू त्यसपछिका वर्षसँग प्रत्यक्ष तुलनायोग्य छैनन्।

अनुसूची १.१: कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

(आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को स्थिर मूल्यमा) (प्रतिशत)

औद्योगिक वर्गीकरण	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	५.२९	१.३१	४.४९	१.२०	-०.०८	५.१७	२.६१	५.१६	२.२३	२.६४
खानी तथा उत्खनन्	५.१७	२.२७	११.५०	३.१५	-२.६९	१४.६०	९.४०	१७.६२	-२.२३	७.४९
उत्पादनमूलक उद्योग	१०.१०	२.८९	६.०५	०.०६	-९.५१	१६.८३	९.२१	६.५२	-८.५७	३.८५
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१५.०३	०.८६	३.७८	०.६५	-८.६१	२२.८४	१०.३८	९.६१	२५.५८	७.७४
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	९.६८	९.८७	९.२०	१०.१०	७.३३	३.०३	४.५७	१.२२	२.१५	१.६१
निर्माण	०.२६	२.३०	८.९६	३.०७	०.१२	१८.६८	१२.१०	७.४८	-४.९९	५.५६
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	२.७५	२.७४	६.०७	४.१९	-२.५६	१०.७१	१७.२३	८.११	-१०.६९	५.२७
यातायात तथा भण्डारण	६.८८	८.२६	६.३९	५.९०	०.१७	४.४१	११.६८	८.७७	-१३.३७	६.१२
आवास तथा भोजन सेवा	६.२८	६.९२	१.५०	५.४१	-७.९८	१३.३९	१२.२१	९.९२	-३६.९७	११.२०
सूचना तथा सञ्चार	२७.५०	१०.६८	२५.९५	१०.५९	१.६९	१३.६५	२.१४	७.०५	२.३०	१.४५
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	१.८२	१.९३	६.५०	६.८९	८.९०	९.८०	९.४३	६.३५	४.७५	५.८२
घरजग्गा कारोवारको सेवा	१.४१	१.८८	१.६१	१.५०	०.३९	४.०५	१.५६	३.७५	२.३७	२.६४
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	५.२०	४.७९	६.७२	७.४१	१.९३	८.७१	४.९५	५.६१	१.२०	२.३२
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	८.३१	१४.१९	१५.८०	११.६५	११.९६	१६.२८	१८.६२	६.४४	२.१५	२.१७
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	३.४५	५.११	४.९१	८.१५	२.०५	८.०३	४.७१	५.१२	५.९८	३.४९
शिक्षा	५.६१	५.८२	४.९५	५.४८	७.१५	७.२१	५.८३	५.९८	३.२०	३.६०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	४.६३	३.५७	३.०४	१०.६२	३.३४	७.४०	५.८७	६.६९	५.२०	६.५३
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	४.५०	३.६२	३.६२	८.७२	४.५२	४.६९	४.६३	५.९२	१.७७	३.०९
कृषि क्षेत्र	५.२९	१.३१	४.४९	१.२०	-०.०८	५.१७	२.६१	५.१६	२.२३	२.६४
गैर कृषि क्षेत्र	४.७८	३.९७	६.३६	४.६३	०.०४	१०.१८	९.५०	६.९०	-३.९१	४.५७
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	४.९५	३.०७	५.७४	३.५१	०.००	८.५९	७.३७	६.३९	-२.१२	३.९८
उत्पादित वस्तुमा खुद कर	१.४०	८.९७	९.०८	९.११	४.९५	१२.८६	१०.०२	९.२०	-१.८२	४.२४
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	**४.६७**	**३.५३**	**६.०१**	**३.९८**	**०.४३**	**८.९८**	**७.६२**	**६.६६**	**-२.०९**	**४.०१**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.२: कुल उत्पादन (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

प्रचलित मूल्यमा

(रू. करोडमा)

औद्योगिक वर्गीकरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	६४५०४	६९९९०	७३५२७	८०५२७	८४६५७	८७९०७	९६२४१	१०१८२७	११०२२१	१२००९३	१२७९४४
खानी तथा उत्खनन्	१०८७	१२७२	१३४७	१५४२	१६२५	१७३१	१९९७	२३५२	२८०४	२६०६	२७४५
उत्पादनमूलक उद्योग	३६४१२	४१६२९	४५७१७	५१५०८	५४०००	५३५०३	६३६३४	७२५८८	८२२०१	७५७४५	८२०८१
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	३१९०	३६१२	४४७१	४९३६	५१५४	५३८८	७६६५	९००४	१०६०३	१२१०७	१२७१२
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	१९४८	२१४४	२३७८	३२४५	३५९६	३९७५	४२६७	४४९२	४५९०	४७०२	४७४८
निर्माण	२३६३४	२७६२५	२९५८७	३३३७३	३६२३७	३९८८७	४८०७१	५६९४४	६४९७९	५८००९	५९८९१
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	२७५४८	३०३५५	३४२४०	३९२७८	४२९५४	४४५६१	५११५७	६०४१६	६९०५९	६६७२०	७४५०२
यातायात तथा भण्डारण	१६९९७	१९७११	२३३१०	२५४४५	२७९११	३३२१५	३९८१९	४३८७६	४६५७९	३९२२६	४६३१९
आवास तथा भोजन सेवा	८१६८	९६७८	११५२०	१२९८४	१५२३४	१८३८०	२३८०४	२६०२६	२७८७३	१९७४०	२१३७८
सूचना तथा सञ्चार	६३८९	९०६९	१०४०२	१२५६३	१३८९२	१५१११	१६३२८	१६९६७	१८३४५	१८६८२	१९६७५
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	८९०९	१०६३८	११४३६	१३२१२	१५३९४	१८१३५	२२०८६	२५५८५	२८४०८	३१५६०	३४१५०
घरजग्गा कारोवारको सेवा	२०७७०	२२३३०	२५०५५	२६७०२	२७५०४	३१४३०	३४४७७	३७३११	४०६८३	४३१३०	४७२४१
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	२३२४	२७०७	३२००	३७३४	४२९४	४९६१	५७९७	६७५०	७१९७	७८७९	८८७७
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	१४४१	१७२५	२१४०	२६५८	३१४२	३८७१	४५९५	५६२६	६५८५	६९६०	७१८७
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	९१५४	१०९१५	११५२३	१४३२७	१७६६६	१७८२५	२३०४२	२५०४२	३२३१७	३८५७४	४०९६५
शिक्षा	१००३३	११६७७	१३२५८	१५८७४	१८१३५	२०७६२	२४७६२	२७७८६	३४२४५	३८२७६	३९७१०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	२४२१	२८८८	२९५५	३४६१	४०१७	४१९५	५१७९	५६८७	७२४९	८९८२	९९८१
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	२२५२	२६०५	२८९१	३३६२	३८८८	४५६७	५४५३	६५०९	७२३२	८२८५	८८१९
कुल उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	**२४७१७९**	**२८०५६९**	**३०८९५६**	**३४८७२९**	**३७९२९९**	**४०९४०५**	**४७८३७२**	**५३४७८७**	**६०११७१**	**६०१२७५**	**६४८९२६**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.३: मध्यवर्ती उपभोग (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

प्रचलित मूल्यमा

(रू. करोडमा)

औद्योगिक वर्गीकरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	१६४७१	१७१०५	१७७३३	१९२१८	२०३८५	२१३५२	२३३१४	२४६३९	२६९३२	२९५५९	३१५०१
खानी तथा उत्खनन्	२३४	२७४	२९०	३३२	३५०	३७३	४३१	५०७	६०४	५६२	५९२
उत्पादनमूलक उद्योग	२७६५१	३१४५६	३४५०८	३८९७८	४१०१९	४०७५४	४८६९२	५५६३२	६२९७७	५८३५९	६३११६
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१७५५	१९४२	२४६२	२८६८	३०४०	३४८८	४७५८	५९०६	७२१७	७८५३	८१३४
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	१०३३	११४५	१२७५	१६९२	१८९३	२१५१	२४००	२५४४	२६१८	२६९०	२७००
निर्माण	१४३६७	१६८८८	१८०६८	२०४५०	२२४११	२४७११	२९७७४	३५१७२	४१५५३	३७५२३	३८६९२
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	५४६८	६०८८	६८१३	७९४१	८८६९	९४८३	११००८	१३०५१	१४७५५	१४७६४	१६००१
यातायात तथा भण्डारण	९२७७	१०८७५	१२७१८	१३६२४	१५१०८	१७१५७	२१४१०	२४०८९	२५०००	२१३२५	२६०५३
आवास तथा भोजन सेवा	५७१७	६७९२	८०४२	९०६१	१०६४३	१३७५२	१८१८९	१९२९४	२०३०८	१४७१३	१५५६१
सूचना तथा सञ्चार	३२४५	५३५१	६३६९	७४६१	८२४०	९०७२	९४८१	९९४०	१०९३२	१०९६५	११५७४
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	२०५६	३२१९	३३१९	३९२३	४६८७	५३८६	६२६१	६९२०	७६९४	८०३४	८४५२
घरजग्गा कारोवारको सेवा	६४२३	६९०३	७६०७	८०८४	८३४५	९७३४	१००६६	१०८७३	११११२	११४२९	१२०३४
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	१०८८	१२९७	१५७५	१८८२	२२०१	२६३१	३१०१	३७७२	३९२४	४३५४	४९०४
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	८७२	१०५६	१२९९	१६१९	१९२२	२३७९	२८९८	३६५६	४०३८	४२४०	४३४७
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	२७५०	३०५४	३२६०	२९७९	४१६१	४०४२	४५४८	५६७६	१०४६०	१०९६३	१२२१९
शिक्षा	२५००	२५५५	३०३८	३२१८	३८२५	४६३६	४९७९	५८३२	९०८७	९४३०	९६७४
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	७३२	८९३	८२७	७८७	८१७	८७६	१०३३	१२८१	२२७२	२९४९	३५१७
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	१५८५	१८३४	२०२३	२३६७	२७२२	३२८६	३९७४	४९०४	५४३९	६१४९	६५३०
मध्यवर्ती उपभोग (उत्पादकको मूल्यमा)	**१०३२२५**	**११८,७२७**	**१३१,२२७**	**१४६,४८४**	**१६०,६३८**	**१७५,२६४**	**२०६,३१६**	**२३३,६८५**	**२६६,९२३**	**२५५,८६१**	**२७५,५९९**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.४: कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

प्रचलित मूल्यमा

(रू. करोडमा)

औद्योगिक वर्गीकरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	४८०३३	५२८८५	५५७९४	६१३०९	६४२७१	६६५५५	७२९२७	७७१८७	८३२८९	९०५३४	९६४४३
खानी तथा उत्खनन्	८५२	९९८	१०५७	१२१०	१२७५	१३५८	१५६७	१८४५	२२००	२०४४	२१५३
उत्पादनमूलक उद्योग	८७६१	१०१७३	११२०९	१२५२९	१२९८१	१२७४९	१४९४२	१६९५७	१९२२३	१७३८६	१८९६६
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१४३५	१६७०	२००९	२०६८	२११४	१९००	२९०७	३०९८	३३८६	४२५५	४५७८
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	९१५	१०००	११०३	१५५३	१७०३	१८२४	१८६७	१९४९	१९७२	२०१२	२०४८
निर्माण	९२६७	१०७३७	११५१९	१२९२३	१३८२६	१५१७६	१८२९८	२१७७२	२३४२६	२०४८६	२११९९
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	२२०८०	२४२६७	२७४२७	३१३३६	३४०८५	३५०७८	४०१४९	४७३६५	५४३०४	५१९५६	५८५०१
यातायात तथा भण्डारण	७७१९	८८३६	१०५९२	११८२१	१२८०४	१६०५८	१८४०९	१९७८७	२१५८०	१७९०१	२०२६६
आवास तथा भोजन सेवा	२४५१	२८८६	३४७८	३९२३	४५९१	४६२८	५६१५	६७३२	७५६५	५०२६	५८१७
सूचना तथा सञ्चार	३१४४	३७१८	४०३३	५१०२	५६५१	६०४०	६८४७	७०२८	७४१२	७७१७	८१००
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	६८५३	७४१९	८११६	९२८९	१०७०७	१२७४८	१५८२४	१८६६६	२०७१३	२३५२५	२५६९८
घरजग्गा कारोवारको सेवा	१४३४७	१५४२७	१७४४८	१८६१९	१९१६०	२१६९६	२४४११	२६४३८	२९५७१	३१७०१	३५२०७
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	१२३६	१४१०	१६२६	१८५३	२०९३	२३२९	२६९६	२९७८	३२७२	३५२४	३९७३
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	५७०	६६९	८४०	१०३९	१२२०	१४९२	१६९७	१९७०	२५४७	२७१९	२८४१
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	६४०४	७८६१	८२६३	११३४७	१३५०५	१३७८३	१८४९४	१९३६६	२१८५७	२७६११	२८७४७
शिक्षा	७५३२	९१२२	१०२२०	१२६५५	१४३०९	१६१२६	१९७८३	२१९५४	२५१५९	२८८४६	३००३६
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१६८८	१९९४	२१२८	२६७४	३२००	३३१९	४१४५	४४०६	४९७८	६०३३	६४६४
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	६६६	७७१	८६८	९९५	११६५	१२८१	१४७९	१६०५	१७९३	२१३६	२२८९
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन/कुल मूल्य अभिवृद्धि (आधारभूत मूल्यमा)	**१४३९५३**	**१६१८४२**	**१७७७२९**	**२०२२४६**	**२१८६६१**	**२३४१४०**	**२७२०५६**	**३०११०२**	**३३४२४८**	**३४५४१४**	**३७३३२७**
उत्पादित वस्तुमा खुद कर	१२३१५	१३९९६	१७२००	२१००७	२३७०३	२६६७८	३५६५८	४४४९३	५१६४५	४६०५६	५३३०५
उत्पादित वस्तुमा कर	१२४१६	१४११०	१७३२२	२११३८	२३८५७	२६८१४	३५८१८	४४७१६	५१८८४	४६२६८	५३४९३
उत्पादित वस्तुमा अनुदान	१०१	११५	१२१	१३१	१५४	१३५	१६०	२२३	२३९	२१२	१८९
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	**१५६२६८**	**१७५८३८**	**१९४९२९**	**२२३२५३**	**२४२३६४**	**२६०८१८**	**३०७७१४**	**३४५५९५**	**३८५८९३**	**३९१४७०**	**४२६६३२**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.५: कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को स्थिर मूल्यमा

(रू. करोडमा)

औद्योगिक वर्गीकरण	**२०६७/६८**	**२०६८/६९**	**२०६९/७०**	**२०७०/७१**	**२०७१/७२**	**२०७२/७३**	**२०७३/७४**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**	**२०७६/७७**	**२०७७/७८***
कृषि, वन र मत्स्यपालन	४८०३३	५०५७३	५१२३४	५३५३३	५४१७६	५४१३०	५६९३१	५८४१७	६१४२९	६२८०१	६४४५९
खानी तथा उत्खनन्	८५२	८९७	९१७	१०२२	१०५५	१०२६	११७६	१२८७	१५१३	१४८०	१५९१
उत्पादनमूलक उद्योग	८४१५	९२६५	९५३३	१०१०९	१०११५	९१५४	१०६९४	११६७९	१२४४०	११३७४	११८१२
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१४३५	१६५०	१६६५	१७२८	१७३९	१५८९	१९५२	२१५५	२३६२	२९६६	३१९५
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	९१५	१००३	११०२	१२०३	१३२५	१४२२	१४६५	१५३२	१५५१	१५८४	१६१०
निर्माण	९२६७	९२९१	९५०४	१०३५६	१०६७३	१०६८६	१२६८२	१४२१७	१५२८०	१४५१८	१५३२५
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	२२०८०	२२६८७	२३३०८	२४७२४	२५७६०	२५१०१	२७७८८	३२५७७	३५२१९	३१४५३	३३१११
यातायात तथा भण्डारण	७७२०	८२५१	८९३२	९५०३	१००६४	१००८१	१०५२६	११७५५	१२७८६	११०७७	११७५५
आवास तथा भोजन सेवा	२४५१	२६०५	२७८५	२८२७	२९८०	२७४२	३१०९	३४८९	३८३५	२४१७	२६८८
सूचना तथा सञ्चार	३१४४	४००८	४४३६	५५८८	६१७९	६२८४	७१४२	७२९४	७८०८	७९८८	८१०४
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	६८५३	६९७७	७११२	७५७४	८०९६	८८१७	९६८१	१०५९४	११२६७	११८०२	१२४९०
घरजग्गा कारोवारको सेवा	१४३४७	१४५४९	१४८२३	१५०६२	१५२८८	१५३४८	१५९६९	१६२१८	१६८२७	१७२२५	१७६७९
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	१२३६	१३०१	१३६३	१४५४	१५६२	१५९२	१७३१	१८१७	१९१८	१९४१	१९८६
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	५७०	६१७	७०५	८१६	९११	१०२०	११८६	१४०७	१४९७	१५२९	१५६३
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	६४०४	६६२५	६९६३	७३०५	७९००	८०६२	८७१०	९१२०	९५८७	१०१६०	१०५१४
शिक्षा	७५३२	७९५५	८४१८	८८३५	९३१९	९९८५	१०७०५	११३२९	१२००६	१२३९०	१२८३६
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१६८८	१७६७	१८३०	१८८५	२०८५	२१५५	२३१४	२४५०	२६१४	२७५०	२९३०
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	६६६	६९६	७२२	७४८	८१३	८५०	८८९	९३१	९८६	१००३	१०३४
कृषि क्षेत्र	४८०३३	५०५७३	५१२३४	५३५३३	५४१७६	५४१३०	५६९३१	५८४१७	६१४२९	६२८०१	६४४५९
गैरकृषि क्षेत्र	९५५७५	१००१४४	१०४११६	११०७३८	११५८६५	११५९१५	१२७७१९	१३९८४९	१४९४९७	१४३६५९	१५०२२४
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	**१४३६०७**	**१५०७१७**	**१५५३५०**	**१६४२७१**	**१७००४१**	**१७००४५**	**१८४६५१**	**१९८२६५**	**२१०९२६**	**२०६४६०**	**२१४६८२**
उत्पादित वस्तुमा खुद कर	१२३१५	१२४८७	१३६०७	१४८४३	१६१९५	१६९९८	१९१८३	२११०५	२३०४८	२२६२८	२३५८८
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	**१५५९२२**	**१६३२०४**	**१६८९५७**	**१७९११४**	**१८६२३६**	**१८७०४२**	**२०३८३४**	**२१९३७१**	**२३३९७४**	**२२९०८८**	**२३८२७१**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.६: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)

प्रचलित मूल्यमा

(रू. करोडमा)

खर्चको विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	**१५६२६८**	**१७५८३८**	**१९४९२९**	**२२३२५३**	**२४२३६४**	**२६०८१८**	**३०७७१४**	**३४५५९५**	**३८५८९३**	**३९१४७०**	**४२६६३२**
अन्तिम उपभोग खर्च	**१४४८१२**	**१५९,८००**	**१७८,९८६**	**२०२,३४६**	**२२३,८८३**	**२५१,३१७**	**२६७,७५९**	**२९४,४७६**	**३२६,८३८**	**३६६,६२९**	**३९८,३९७**
सरकारी उपभोग	***१२७८१***	***१३,८८५***	***१४,६८७***	***१७,८६३***	***२१,३५७***	***२०,६७३***	***२६,२१३***	***२७,८६०***	***३१,३२३***	***३५,२६२***	***३६,४३१***
सामुहिक उपभोग	७८३९	८,६९४	९,२३४	११,२२५	१२,९८५	१३,१५४	१६,७७२	१७,५०८	१९,०४४	२१,९३०	२२,३७१
व्यक्तिगत उपभोग	४९४३	५,१९१	५,४५२	६,६३७	८,३७२	७,५१९	९,४४१	१०,३५२	१२,२७९	१३,३३१	१४,०५९
निजी उपभोग	***१२९८००***	***१४३,३९०***	***१६१,४७०***	***१८१,२२२***	***१९८,८९०***	***२२६,६४६***	***२३७,०५१***	***२६१,७१७***	***२८९,६३८***	***३२४,६४२***	***३५४,५२७***
खाद्य	६१४५२	६७५३२	७५९५६	८७३६३	९८२४४	११३५८६	११६५४९	१२७१२६	१४१५७३	१५८५००	१७४५९८
गैर-खाद्य	२२७६४	२५४५५	२९०९८	३२१०४	३४४४२	४०२६४	४३८५५	४९४३८	५५०६०	६२१३७	६६७९९
सेवा	४५५८४	५०४०३	५६४१६	६१७५४	६६२०३	७२७९७	७६६५६	८५१५३	९३००५	१०४००६	११३१३१
नाफा नकमाउने संस्थाहरु	***२२३०***	***२,५२५***	***२,८३०***	***३,२६१***	***३,६३६***	***३,९९९***	***४,४८७***	***४,८९९***	***५,८७७***	***६,७२६***	***७,४३९***
घरपरिवारको वास्तविक अन्तिम उपभोग खर्च	***१३६१७३***	***१५१,१०७***	***१६९,७५२***	***१९१,१२०***	***२१०,८९८***	***२३८,१६४***	***२५०,९८६***	***२७६,९६८***	***३०७,७९४***	***३४४,६९९***	***३७६,०२६***
कुल पुँजी निर्माण (कुल लगानी)	**४३३६२**	**५०,२९४**	**५७,८४८**	**६९,१७७**	**७५,८०५**	**७३,६५८**	**११४,८५५**	**१३६,६७५**	**१५९,६७८**	**१११,१७८**	**१३१,२७१**
कुल स्थिर पुँजी निर्माण (कुल स्थिर लगानी)	***३७३९४***	***४२,१८४***	***४८,२०७***	***५६,३७६***	***६६,७८०***	***७४,८६९***	***९४,०८५***	***११२,०८६***	***१३०,४९०***	***१११,२९०***	***११६,३०६***
सरकारी (General Government)	७२०१	६,७७८	७,४९०	९,४१५	१०,५३६	१४,२८२	२४,३५४	२५,३२३	२२,१८८	२०,६८३	२१,०२०
सार्वजनिक संस्थानहरु (State Owned Enterprises)	६३११	७१९६	४८२६	५४७५	२६६८	१३५१६	१४१६४	८९१८	९९६८	९३०२	८८९६
निजी	२३८८१	२८२१०	३५८९०	४१४८६	५३५७७	४७०७१	५५५६७	७७८४५	९८३३५	८१३०५	८६३९०
मौज्दातमा परिवर्तन*	***५,९६९***	***८,११०***	***९,६४२***	***१२,८०१***	***९,०२५***	***-१,२११***	***२०,७७०***	***२४,५८९***	***२९,१८७***	***-११३***	***१४,९६६***
वस्तु तथा सेवाहरुको खुद निर्यात	**-३२२५२**	**-३५,९०८**	**-४५,३७२**	**-५७,४५३**	**-६३,५८८**	**-६७,१७७**	**-८९,२९३**	**-११३,४११**	**-१३०,००६**	**-१०६,१९४**	**-११८,३९०**
आयात	***४४४२३***	***५१,२९५***	***६३,४९०***	***८०,०५५***	***८८,३४४***	***८८,५११***	***११३,३३२***	***१४०,४२१***	***१६०,०२८***	***१३२,६५८***	***१४०,०६२***
वस्तु	३८२५५	४५,४६५	५४,७२९	६९,६३७	७६,१७७	७५,६४९	९७,७९५	१२२,९२७	१३९,८६९	११६,९२६	१२५,९०७
सेवा	६१६९	५,८२९	८,७६१	१०,४१८	१२,१६७	१२,८६२	१५,५३७	१७,४९४	२०,१६०	१५,७३१	१४,१५५
निर्यात	***१२१७२***	***१५,३८६***	***१८,११८***	***२२,६०२***	***२४,७५६***	***२१,३३४***	***२४,०३९***	***२७,०१०***	***३०,०२२***	***२६,४६४***	***२१,६७२***
वस्तु	६,८७०	८,१५१	८,५९९	१०,०९६	९,८२८	७,४८७	८,२१३	९,३४७	११,३८५	१०,८२९	११,१४१
सेवा	५,३०१	७,२३५	९,५१९	१२,५०६	१४,९२९	१३,८४७	१५,८२६	१७,६६३	१८,६३७	१५,६३५	१०,५३१
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (खर्च विधि)	**१५५९२२.२९**	**१७४,१८६**	**१९१,४६३**	**२१४,०७०**	**२३६,१००**	**२५७,७९८**	**२९३,३२०**	**३१७,७४०**	**३५६,५१०**	**३७१,६१३**	**४११,२७९**
तथ्याङ्कीय असंगति/भिन्नता (Statistical Discrepancy)	**३४५.८**	**१६५१.६**	**३४६६.७**	**९१८२.८**	**६२६३.६**	**३०२०.८**	**१४३९४.१**	**२७८५४.७**	**२९३८३.१**	**१९८५६.८**	**१५३५३.५**
तथ्याङ्कीय असंगति (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा)	०.२	०.९	१.८	४.३	२.७	१.२	४.९	८.८	८.२	५.३	३.७

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.७: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (व्यय विधि अनुसार)

आर्थिक वर्ष २०६७/६८ को स्थिर मूल्यमा *(रू. करोडमा)*

खर्चको विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	**१५५९२२**	**१६३२०४**	**१६८९५७**	**१७९११४**	**१८६२३६**	**१८७०४२**	**२०३८३४**	**२१९३७१**	**२३३९७४**	**२२९०८८**	**२३८२७१**
अन्तिम उपभोग खर्च	**१४४८१२**	**१४८,९२४**	**१५२,०६६**	**१५७,७४४**	**१६३,०५३**	**१६७,३४०**	**१७१,४६३**	**१८१,३६२**	**१९६,३९८**	**२०३,५०१**	**२१४,१७८**
सरकारी उपभोग	**१२७८१**	**१२,८८६**	**१२,४२५**	**१३,८५३**	**१५,४४७**	**१३,५९९**	**१६,५१२**	**१६,८५१**	**१८,४९६**	**१९,२०१**	**१९,२४७**
सामुहिक उपभोग	७८३९	८,०६८	७,८१३	८,७०६	९,३९१	८,६५३	१०,५६५	१०,५८९	११,२४५	११,९४२	११,८१९
व्यक्तिगत उपभोग	४९४३	४,८१८	४,६१३	५,१४८	६,०५५	४,९४६	५,९४७	६,२६१	७,२५१	७,२५९	७,४२८
निजी उपभोग	**१२९८००**	**१३३,६९४**	**१३७,२४६**	**१४१,३६१**	**१४४,९७७**	**१५१,१११**	**१५२,१२५**	**१६१,५४९**	**१७४,४३२**	**१८०,६३७**	**१९१,००१**
खाद्य	६१४५२	६३२९५	६४९७७	६६९२५	६८६३७	७१५४१	७२०२१	७६४८३	८२५८२	८५५२०	९०४२६
गैर-खाद्य	२२७६४	२३४४७	२४०७०	२४७९२	२५४२६	२६५०२	२६६८०	२८३३२	३०५९२	३१६८०	३३४९८
सेवा	४५५८४	४६९५२	४८१९९	४९६४४	५०९१४	५३०६८	५३४२४	५६७३४	६१२५८	६३४३८	६७०७७
नाफा नकमाउने संस्थाहरु	**२२३०**	**२,३४४**	**२,३९४**	**२,५२९**	**२,६३०**	**२,६३०**	**२,८२६**	**२,९६३**	**३,४७०**	**३,६६२**	**३,९३०**
घरपरिवारको वास्तविक अन्तिम उपभोग खर्च	**१३६९७३**	**१४०,८५५**	**१४४,२५३**	**१४९,०३८**	**१५३,६६२**	**१५८,६८७**	**१६०,८९८**	**१७०,७७३**	**१८५,१५३**	**१९१,५५९**	**२०२,३५९**
कुल पुँजी निर्माण (कुल लगानी)	**४३३६२**	**४५,३५४**	**४९,३९०**	**५६,७५७**	**६०,७१९**	**५६,०९०**	**८७,०३६**	**९७,६४१**	**१०८,५०३**	**७६,५१३**	**९२,०२३**
कुल स्थिर पुँजी निर्माण (कुल स्थिर लगानी)	**३७३९४**	**३८,११७**	**४१,४५६**	**४६,६४७**	**५३,६४२**	**५७,०६८**	**७०,२४१**	**७८,५३७**	**८७,४४८**	**७६,५९६**	**८१,५५९**
सरकारी (General Government)	७२०१	६,१२५	६,४४१	७,७९०	८,४६३	१०,८८६	१८,१८२	१७,७४३	१४,८६९	१४,२३५	१४,७४०
सार्वजनिक संस्थानहरु (State Owned Enterprises)	६३११	६५०२	४१५०	४५३०	२१४३	१०३०२	१०५७५	६२४९	६६८०	६४०२	६२३८
निजी	२३८८१	२५४९०	३०८६४	३४३२७	४३०३६	३५८७९	४१४८५	५४५४५	६५८९९	५५९५८	६०५८१
मौज्दातमा परिवर्तन*	**५,९६९**	**७,२३७**	**७,९३४**	**१०,१०९**	**७,०७७**	**-९७८**	**१६,७९६**	**१९,१०३**	**२१,०५५**	**-८३**	**१०,४६४**
वस्तु तथा सेवाहरुको खुद निर्यात	**-३२२५२**	**-३१,१४५**	**-३५,७२१**	**-४३,७५०**	**-४९,३५८**	**-५४,९८९**	**-७३,७१४**	**-८९,७८३**	**-९५,०५७**	**-८०,७९६**	**-८४,९१६**
आयात	**४४४२३**	**४५,७७५**	**५२,२४५**	**६३,२२१**	**६९,२७९**	**७१,४६३**	**९१,६४७**	**१०९,०९६**	**११५,४४०**	**९७,९४२**	**९७,९२९**
वस्तु	३८२५५	४०,५७२	४५,०३६	५४,९९४	५९,७३८	६१,०७८	७९,०८३	९५,५०४	१००,८९७	८६,३२७	८८,०३२
सेवा	६१६९	५,२०२	७,२०९	८,२२७	९,५४१	१०,३८५	१२,५६४	१३,५९१	१४,५४३	११,६१५	९,८९७
निर्यात	**१२१७२**	**१४,६२९**	**१६,५२३**	**१९,४७१**	**१९,९२१**	**१६,४७४**	**१७,९३३**	**१९,३१२**	**२०,३८३**	**१७,१४६**	**१३,०१३**
वस्तु	६,८७०	७,७५०	७,८४२	८,६९७	७,९०८	५,७८१	६,१२७	६,६८३	७,७३०	७,०१६	६,६९०
सेवा	५,३०१	६,८७९	८,६८१	१०,७७३	१२,०१३	१०,६९३	११,८०६	१२,६२९	१२,६५३	१०,१३०	६,३२३
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (खर्च विधि)	**१५५९२२.२८**	**१६३,१३३**	**१६५,७३४**	**१७०,७५०**	**१७४,४१४**	**१६८,४४२**	**१८४,७८५**	**१८९,२२०**	**२०९,८४४**	**१९९,२१८**	**२२१,२८५**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.८: कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी र बचत

(प्रचलित मूल्यमा)

(रू. करोडमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	**१५६२६८**	**१७५८३८**	**१९४९२९**	**२२३२५३**	**२४२३६४**	**२६०८१८**	**३०७७१४**	**३४५५९५**	**३८५८९३**	**३९१४७०**	**४२६६३२**
कामदारको तलब	**५७८८८**	**७३७४४**	**८०५५६**	**९१६००**	**१०११५६**	**१०७२००**	**१२२६७७**	**१३०२७७**	**१४२३५०**	**१५५७९५**	**१६१६२०**
खुद कर (उत्पादन र आयातमा दिइएको अनुदान घटाएपछि)	**१२३८२**	**१४१९५**	**१७४३३**	**२१२६७**	**२४००२**	**२६९५४**	**३५९६३**	**४४८८१**	**५२११२**	**४६४८१**	**५३७०८**
उत्पादनमा लाग्ने खुद कर	६७	८४	१११	१२९	१४५	१४१	१४५	१६५	२२८	२१३	२१४
तयारी वस्तुमा लाग्ने खुद कर	१२३१५	१४११०	१७३२२	२११३८	२३८५७	२६८१४	३५८१८	४४७१६	५१८८४	४६२६८	५३४९३
कुल नाफा / मिश्रित आय	**८५९९८**	**८७८९९**	**९६९४१**	**११०३८५**	**११७२०६**	**१२६६६४**	**१४९०७४**	**१७०४३७**	**१९१४३१**	**१८९१९४**	**२११३०५**
प्राप्तियोग्य प्राथमिक आय	१७५०	२२५२	२३३२	३९५४	४२८३	४३०९	५१९६	६९१४	७९९२	६८०४	६०२३
भूक्तानयोग्य प्राथमिक आय	९९५	१०२३	१०२४	६७९	८५९	९०८	२०९६	४६५३	४०००	२१९४	४२३८
कुल राष्ट्रिय आय (GNI)	**१५७०२३**	**१७७०६७**	**१९६२३७**	**२२६५२८**	**२४५७८८**	**२६४२१९**	**३१०८१४**	**३४७८५६**	**३८९८८५**	**३९६०८०**	**४२८४१७**
प्राप्तियोग्य चालु हस्तान्तरण	३१११६	४२७८१	५०५०७	६३४८५	७१२५२	७८१९९	८५५७१	८७०४८	१००५५९	९८७६७	१०४४९४
भूक्तानयोग्य चालु हस्तान्तरण	३३०	५०३	७३७	३३५	२५७	३८०	३९१	५८०	१०८०	५४५	५५६
कुल राष्ट्रिय खर्चयोग्य आम्दानी (GNDI)	**१८७८०९**	**२१९३४४**	**२४६००७**	**२८९६७८**	**३१६७८४**	**३४२०३८**	**३९५९९४**	**४३४३२४**	**४८९३६३**	**४९४३०२**	**५३२३५५**
अन्तिम उपभोग खर्च	**१४४८१२**	**१५९८००**	**१७८९८६**	**२०२३४६**	**२२३८८३**	**२५१३१७**	**२६७७५९**	**२९४४७६**	**३२६८३८**	**३६६६२९**	**३९८३९७**
कुल गार्हस्थ्य बचत	**११४५७**	**१६०३८**	**१५९४३**	**२०९०७**	**१८४८१**	**९५०१**	**३९९५६**	**५१११९**	**५९०५५**	**२४८४१**	**२८२३५**
कुल राष्ट्रिय बचत	**४२९९७**	**५९५४४**	**६७०२१**	**८७३३२**	**९२९०१**	**९०७२०**	**१२८२३६**	**१३९८४८**	**१६२५२५**	**१२७६७३**	**१३३९५८**
कुल पुँजी निर्माण (कुल लगानी)	**४३३६२**	**५०२९४**	**५७८४८**	**६९१७७**	**७५८०५**	**७३६५८**	**११४८५५**	**१३६६७५**	**१५९६७८**	**१११९७८**	**१३१२७१**
श्रोतको अन्तर (बचत (+) / घाटा (-))	**-३६५**	**९२४९**	**९१७३**	**१८१५५**	**१७०९६**	**१७०६३**	**१३३८१**	**३१७२**	**२८४७**	**१६४९५**	**२६८७**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.९: समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरु

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रू.) (प्रचलित मूल्यमा)	**५८९८१**	**६५४८४**	**७१६२७**	**८०९४१**	**८६७००**	**९२०५८**	**१०७१६४**	**११८७५३**	**१३०८३४**	**१३०९५७**	**१४०८१९**
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		११.०२	९.३८	१३.००	७.११	६.१८	१६.४१	१०.८१	१०.१७	०.०९	७.५३
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (रू.) (प्रचलित मूल्यमा)	**५९२६६**	**६५९४१**	**७२१०७**	**८२१२९**	**८७९२५**	**९३२५९**	**१०८२४४**	**११९५३०**	**१३२१८७**	**१३२४९९**	**१४१४०८**
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		११.२६	९.३५	१३.९०	७.०६	६.०७	१६.०७	१०.४३	१०.५९	०.२४	६.७२
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय (रू.) (प्रचलित मूल्यमा)	**७०८८६**	**८१६८६**	**९०३९५**	**१०५०२४**	**११३३२१**	**१२०७२६**	**१३७९०८**	**१४९२४२**	**१६५९१५**	**१६५३५७**	**१७५७१५**
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		१५.२४	१०.६६	१६.१८	७.९०	६.५३	१४.२३	८.२२	११.१७	-०.३४	६.२६
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिर मूल्यमा)	**५८८५१**	**६०७७९**	**६२०८३**	**६४९३९**	**६६६२१**	**६६०१८**	**७०९८७**	**७५३८०**	**७९३२७**	**७६६३६**	**७८६४६**
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		३.२८	२.१५	४.६०	२.५९	-०.९०	७.५३	६.१९	५.२४	-३.३९	२.६२
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा)	**५९१२४**	**६१४०९**	**६३०२८**	**६६७०८**	**६८३७४**	**६७७२९**	**७३४६७**	**७८७०७**	**८३४१७**	**७९१९७**	**८१३१७**
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		३.८६	२.६४	५.८४	२.५०	-०.९४	८.४७	७.१३	५.९८	-५.०६	२.६८
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय (स्थिर मूल्यमा)	**७०७१६**	**७६०७१**	**७९०१३**	**८५३०४**	**८८१२४**	**८७६७७**	**९३६०१**	**९८२७१**	**१०४७००**	**९८८३७**	**१०१०४५**
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		७.५७	३.८७	७.९६	३.३१	-०.५१	६.७६	४.९९	६.५४	-५.६०	२.२३
प्रति व्यक्ति आय (अमेरिकी डलर)											
प्रति व्यक्ति कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	८१६	८०८	८१४	८२४	८७१	८६६	१००९	११३८	११५९	११२६	११९१
प्रति व्यक्ति कुल राष्ट्रिय आय	८२०	८१४	८२०	८३६	८८४	८७७	१०१९	११४५	११७१	११३९	११९६
प्रति व्यक्ति कुल खर्चयोग्य राष्ट्रिय आय	९८१	१००८	१०२८	१०६९	११३९	११३५	१२९८	१४३०	१४७०	१४२२	१४८६
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशतमा											
कुल उपभोग खर्च	९२.७	९०.८८	९१.८२	९०.६४	९२.३७	९६.३६	८७.०२	८५.२१	८४.७०	९३.६५	९३.३८
कुल गार्हस्थ्य बचत	७.३	९.१२	८.१८	९.३६	७.६३	३.६४	१२.९८	१४.७९	१५.३०	६.३५	६.६२
कुल राष्ट्रिय बचत	२७.५	३३.८६	३४.३८	३९.१२	३८.३३	३४.७८	४१.६७	४०.४७	४२.१२	३२.६१	३१.४०
वस्तु तथा सेवाको निर्यात	७.८	८.७५	९.२९	१०.१२	१०.२१	८.१८	७.८१	७.८२	७.७८	६.७६	५.०८
वस्तु तथा सेवाको आयात	२८.४	२९.१७	३२.५७	३५.८६	३६.४५	३३.९४	३६.८३	४०.६३	४१.४७	३३.८९	३२.८३
कुल स्थिर पुँजी निर्माण (कुल स्थिर लगानी)	२३.९	२३.९९	२४.७३	२५.२५	२७.५५	२८.७१	३०.५८	३२.४३	३३.८२	२८.४३	२७.२६
श्रोत अन्तर (कुल राष्ट्रिय बचत-कूल लगानी)	-०.२	५.२६	४.७१	८.१३	७.०५	६.५४	४.३५	०.९२	०.७४	४.२१	०.६३
विप्रेषण आय	१६.२	२०.४५	२२.२९	२४.३४	२५.४७	२५.५०	२२.६०	२१.८५	२२.७९	२२.३५	२२.२८
अप्रत्यक्ष कर (वस्तु तथा सेवामा लाग्ने कर)	७.९५	८.०२	८.८९	९.४७	९.८४	१०.२८	११.६४	१२.९४	१३.४५	११.८२	१२.५४
कुल कर राजस्व	११.०	१२.०	१३.३	१४.०	१४.७	१६.१	१७.८	१९.१	१८.९	१७.९	१७.९
विनिमय दर (१ अमेरिकी डलर =...... रूपैया)	७२.३	८१.०२	८७.९६	९८.२१	९९.४९	१०६.३५	१०६.२१	१०४.३७	११२.८८	११६.३१	११८.२२
जनसंख्या (दश लाखमा)	२६.५	२६.८५	२७.२१	२७.५८	२७.९५	२८.३३	२८.७१	२९.१०	२९.४९	२९.८९	३०.३०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोट: चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.१०: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, कुल गार्हस्थ्य उत्पादन वृद्धिदर तथा मूल्य सूचकाङ्क (वृहत् औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
आधारभूत मूल्यमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (प्रचलित मूल्यमा) रू.करोडमा	**१४३९५३**	**१६१८४२**	**१७७७२९**	**२०२२४६**	**२१८६६१**	**२३४१४०**	**२७२०५६**	**३०११०२**	**३३४२४८**	**३४५४१४**	**३७३३२७**
प्राथमिक क्षेत्र	४८८८५	५३८८३	५६८५१	६२५१९	६५५४६	६७९१४	७४४९४	७९०३२	८५४८९	९२५७९	९८५९६
द्वितीयक क्षेत्र	२०३७७	२३५७९	२५८४०	२९०७४	३०६२४	३१६४९	३८०१३	४३७७६	४८००७	४४१३९	४६७९१
तृतीय क्षेत्र	७४६९१	८४३८०	९५०३८	११०६५३	१२२४९०	१३४५७७	१५९५४९	१७८२९४	२००७५२	२०८६९६	२२७९४०
आधारभूत मूल्यमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (स्थिरमूल्यमा) रू. करोडमा	**१४३६०७**	**१५०७१७**	**१५५३५०**	**१६४२७१**	**१७००४१**	**१७००४५**	**१८४६५१**	**१९८२६५**	**२१०९२६**	**२०६४६०**	**२१४६८२**
प्राथमिक क्षेत्र	४८८८५	५१४७०	५२१५१	५४५५५	५५२३०	५५१५६	५८१०७	५९७०३	६२९४३	६४२८१	६६०४९
द्वितीय क्षेत्र	२००३१	२१२०९	२१८०३	२३३९६	२३८५३	२२८५१	२६७९४	२९५८२	३१६३३	३०४४२	३१९४३
तृतीय क्षेत्र	७४६९१	७८०३८	८१३९६	८६३२०	९०९५८	९२०३७	९९७५०	१०८९८०	११६३५१	१११७३७	११६६९१
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर (आधारभूत मूल्यमा) (प्रतिशतमा)		**४.९५**	**३.०७**	**५.७४**	**३.५१**	**०.००**	**८.५९**	**७.३७**	**६.३९**	**-२.१२**	**३.९८**
प्राथमिक क्षेत्र		५.२९	१.३२	४.६१	१.२४	-०.१३	५.३५	२.७५	५.४३	२.१३	२.७५
द्वितीयक क्षेत्र		५.८८	२.८०	७.३०	१.९५	-४.२०	१७.२५	१०.४१	६.९३	-३.७६	४.९३
तृतीय क्षेत्र		४.४८	४.३०	६.०५	५.३७	१.१९	८.३८	९.२५	६.७६	-३.९७	४.४३
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको इम्प्लिसिट मूल्य सूचकाङ्क	**१००**	**१०७**	**११४**	**१२३**	**१२९**	**१३८**	**१४७**	**१५२**	**१५८**	**१६७**	**१७४**
प्राथमिक क्षेत्र	१००	१०४.७	१०९.०	११४.६	११८.७	१२३.१	१२८.२	१३२.४	१३५.८	१४४.०	१४९.३
द्वितीयक क्षेत्र	१०२	१११.२	११८.५	१२४.३	१२८.४	१३८.५	१४१.९	१४८.०	१५१.८	१४५.०	१४६.५
तृतीय क्षेत्र	१००	१०८.१	११६.८	१२८.२	१३४.७	१४६.२	१५९.९	१६३.६	१७२.५	१८६.८	१९५.३
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (प्रतिशतमा)											
प्राथमिक क्षेत्र	३४.०	३३.३	३२.०	३०.९	३०.०	२९.०	२७.४	२६.२	२५.६	२६.८	२६.४
द्वितीयक क्षेत्र	१४.२	१४.६	१४.५	१४.४	१४.०	१३.५	१४.०	१४.५	१४.४	१२.८	१२.५
तृतीय क्षेत्र	५१.९	५२.१	५३.५	५४.७	५६.०	५७.५	५८.६	५९.२	६०.१	६०.४	६१.१

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोट: चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.११: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन मूल्य सूचकाङ्क (इम्प्लिसिट्)

औद्योगिक वर्गीकरण	**२०६७/६८**	**२०६८/६९**	**२०६९/७०**	**२०७०/७१**	**२०७१/७२**	**२०७२/७३**	**२०७३/७४**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**	**२०७६/७७**	**२०७७/७८***
कृषि, वन र मत्स्यपालन	१००	१०४.५७	१०८.९०	११४.५३	११८.६३	१२२.९५	१२८.१०	१३२.१३	१३५.५८	१४४.१६	१४९.६२
खानी तथा उत्खनन्	१००	१११.३१	११५.२४	११८.३१	१२०.८६	१३२.३४	१३३.२१	१४३.३९	१४५.३६	१३८.१६	१३५.३७
उत्पादनमूलक उद्योग	१०४	१०९.८०	११७.५९	१२३.९४	१२८.३३	१३९.२८	१३९.७२	१४५.१९	१५४.५२	१५२.८६	१६०.५६
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१००	१०१.१९	१२०.६९	११९.६९	१२१.५७	११९.५९	१४८.९३	१४३.७९	१४३.३७	१४३.४५	१४३.२७
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	१००	९९.६७	१००.०७	१२९.०६	१२८.५४	१२८.२४	१२७.४०	१२७.१९	१२७.१७	१२७.०२	१२७.२३
निर्माण	१००	११५.५७	१२१.२०	१२४.७९	१२९.५४	१४२.०१	१४४.२८	१५३.१५	१५३.३१	१४१.११	१३८.३३
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	१००	१०६.९६	११७.६७	१२६.७४	१३२.३२	१३९.७५	१४४.४८	१४५.४०	१५४.१९	१६५.१९	१७६.६८
यातायात तथा भण्डारण	१००	१०७.०९	११८.५८	१२४.३८	१२७.२३	१५९.२८	१७४.९०	१६८.३२	१६८.७७	१६१.६०	१७२.४१
आवास तथा भोजन सेवा	१००	११०.७८	१२४.८७	१३८.७९	१५४.०६	१६८.७७	१८०.५९	१९२.९५	१९७.२७	२०७.९५	२१६.४५
सूचना तथा सञ्चार	१००	९२.७७	९०.९१	९१.३०	९१.४५	९६.११	९५.८७	९६.३५	९४.९३	९६.६०	९९.९५
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	१००	१०६.३३	११४.१२	१२२.६४	१३२.२५	१४४.५९	१६३.४६	१७६.१९	१८३.८५	१९९.३३	२०५.७६
घरजग्गा कारोवारको सेवा	१००	१०६.०३	११७.७१	१२३.६२	१२५.३२	१४१.३६	१५२.८७	१६३.०१	१७५.७४	१८४.०४	१९९.१४
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	१००	१०८.३८	११९.२८	१२७.३९	१३३.९९	१४६.३०	१५५.७७	१६३.९६	१७०.५७	१८१.५२	२००.००
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	१००	१०८.३८	११९.२८	१२७.३९	१३३.९९	१४६.३०	१४३.११	१४०.०४	१७०.१२	१७७.७९	१८१.७८
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	१००	११८.६७	११८.६७	१५५.३४	१७०.९५	१७०.९५	२१२.३४	२१२.३४	२२८.००	२७१.७७	२७३.४०
शिक्षा	१००	११४.६६	१२१.४१	१४३.२५	१५३.५६	१६१.५०	१८४.८०	१९३.७९	२०९.५५	२३२.८१	२३३.९९
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१००	११२.८९	११६.३१	१४१.८४	१५३.४३	१५४.००	१७९.१२	१७९.८२	१९०.४०	२१९.३६	२२०.६५
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	१००	११०.७२	१२०.२७	१३३.०५	१४३.३७	१५०.७९	१६६.२५	१७२.४७	१८१.९२	२१२.९७	२२१.३६
समग्र मूल्य सूचकाङ्क	**१००**	**१०७.३८**	**११४.४१**	**१२३.१२**	**१२८.५९**	**१३७.६९**	**१४७.३४**	**१५१.८७**	**१५८.४७**	**१६७.३०**	**१७३.९०**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १.१२ः कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)

प्रचलित मूल्यमा प्रतिशतमा

औद्योगिक वर्गीकरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	३३.३७	३२.६८	३१.३९	३०.३१	२९.३९	२८.४३	२६.८१	२५.६३	२४.९२	२६.२१	२५.८३
खानी तथा उत्खनन्	०.५९	०.६२	०.५९	०.६०	०.५८	०.५८	०.५८	०.६१	०.६६	०.५९	०.५८
उत्पादनमूलक उद्योग	६.०९	६.२९	६.३१	६.२०	५.९४	५.४५	५.४९	५.६३	५.७५	५.०३	५.०८
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१.००	१.०३	१.१३	१.०२	०.९७	०.८१	१.०७	१.०३	१.०१	१.२३	१.२३
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	०.६४	०.६२	०.६२	०.७७	०.७८	०.७८	०.६९	०.६५	०.५९	०.५८	०.५५
निर्माण	६.४४	६.६३	६.४८	६.३९	६.३२	६.४८	६.७३	७.२३	७.०१	५.९३	५.६८
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	१५.३४	१४.९९	१५.४३	१५.४९	१५.५९	१४.९८	१४.७६	१५.७३	१६.२५	१५.०४	१५.६७
यातायात तथा भण्डारण	५.३६	५.४६	५.९६	५.८४	५.८६	६.८६	६.७७	६.५७	६.४६	५.१८	५.४३
आवास तथा भोजन सेवा	१.७०	१.७८	१.९६	१.९४	२.१०	१.९८	२.०६	२.२४	२.२६	१.४६	१.५६
सूचना तथा सञ्चार	२.१८	२.३०	२.२७	२.५२	२.५८	२.५८	२.५२	२.३३	२.२२	२.२३	२.१७
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	४.७६	४.५८	४.५७	४.५९	४.९०	५.४४	५.८२	६.२०	६.२०	६.८१	६.८८
घरजग्गा कारोवारको सेवा	९.९७	९.५३	९.८२	९.२१	८.७६	९.२७	८.९७	८.७८	८.८५	९.१८	९.४३
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	०.८६	०.८७	०.९१	०.९२	०.९६	०.९९	०.९९	०.९९	०.९८	१.०२	१.०६
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	०.४०	०.४१	०.४७	०.५१	०.५६	०.६४	०.६२	०.६५	०.७६	०.७९	०.७६
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	४.४५	४.८६	४.६५	५.६१	६.१८	५.८९	६.८०	६.४३	६.५४	७.९९	७.७०
शिक्षा	५.२३	५.६४	५.७५	६.२६	६.५४	६.८९	७.२७	७.२९	७.५३	८.३५	८.०५
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१.१७	१.२३	१.२०	१.३२	१.४६	१.४२	१.५२	१.४६	१.४९	१.७५	१.७३
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	०.४६	०.४८	०.४९	०.४९	०.५३	०.५५	०.५४	०.५३	०.५४	०.६२	०.६१

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची ३.१ : सरकारी खर्च र साधनको स्रोत

(रु.करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष								फागुनसम्मको	
	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
संघीय सरकारकोराजस्व र अनुदान (बेरुजु र नगद मौज्दातसहित)	**३३३१७.२२**	**३९६३१.५२**	**४४८३३.१२**	**५१७७१.६६**	**६४४५३.०१**	**७६६९५.५९**	**७७०९९.१५**	**७७१५४.८६**	**५२५५७.६४**	**५४२१७.९७**
राजस्व (बाँडफाँट अघिको)	**२९६०२.१२**	**३५६६२.०८**	**४०५८६.६५**	**४८१९६.१७**	**६०९१७.९९**	**७२६७१.७५**	**८२९६३.३८**	**७९३७४.६६**	**५४६८४.१६**	**५७१२०.३४**
संघीय सरकारको राजस्व (आ.व.२०७५/७६ पछिको मात्र)#	**२९६०२.१२**	**३५६६२.०८**	**४०५८६.६५**	**४८१९६.१७**	**६०९१७.९९**	**७२६७१.७५**	**७३१३६.६१**	**७०४७९.११**	**४७९७०.७९**	**५०१९७.५२**
कर	२५९२१.४९	३१२४४.१३	३५५९५.५८	४२१०९.६६	५५३८६.६५	६५९४९.१५	६४३२०.६३	६१३३९.०५	४३२९४.२०	४६००७.२५
अन्य राजस्व (गैरकर राजस्व)	३६८०.६२	४४१७.९५	४९९१.०७	६०८६.५०	५५३१.३४	६७२२.६०	८८१५.९८	९१४०.०६	४६७६.५८	४१९०.२७
नगद मौज्दात र बेरुजु	**१९२.१२**	**५७३.४२**	**६०९.०५**	**३२७.७४**	**३४१.७९**	**५५२.३८**	**१००४.११**	**४७५६.५८**	**३५३७.६१**	**३२७२.६२**
वैदेशिक अनुदान प्राप्ति	**३५२२.९८**	**३३९६.०२**	**३६३७.४२**	**३२४७.७५**	**३१९३.२४**	**३४७१.४६**	**२९५८.४३**	**१९१९.१८**	**१०४९.२४**	**७४७.८३**
खर्च (चालु+पूँजीगत)	**३०२०५.३९**	**३७०२२.६५**	**४२८२५.११**	**४९४५४.८५४**	**७२७३६.४**	**९६७६३.३२**	**९५७९८.०१**	**९७३२३.३६**	**५४७२६.०७**	**५३५७७.८१**
चालु खर्च	**२४७४५.५५**	**३०३५३.१७**	**३३९४०.७६**	**३७१२९.७१**	**५१८६१.६१**	**६९६९१.९६**	**७१६४१.७६**	**७८४१४.८९**	**४५०७८.१८**	**४५५९०.६७**
पारिश्रमिक-सुविधा	६६०४.६०	८४३५.६७	८८५४.३१	८९२६.८१	११८८३.५४	१११४८.३८	९९९३.५८	११७८३.७३	७७५६.५०	१३२५५.९२
मालसामान तथा सेवाको उपयोग	२३२८.५३	२९९५.०३	३१८२.३७	४४५८.५२	५७१३.३२	६२८५.३८	३८४४.७६	३४७५.२६	२००८.५१	११८५३.९४
व्याज र सेवा खर्च	१३७३.६७	१२०३.७९	९२६.३२	८६७.३०	१००२.३७	१६२४.७३	२०७१.४६	२६०६.०३	१४८५.६०	१८८३.११
सहायक (सब्सीडी)	४२२.७३	११४.५५	१०१.८७	९४.१८	१०५.६३	१०१.७०	९१.८१	१२७.७२	५७.५१	८८४५.३७
११४६०	१०२४८.९९	१३४९४.१०	१५७६९.०९	१७०८४.७८	२४३९९.९४	४०९४३.४५	४४३१७.९०	४५४६३.३२	२५०७७.८२	१३१३.०८
सामाजिक सुरक्षा	३७५४.४३	४०८०.२४	५०७५.७८	५६७४.७१	८७२८.२१	९५६०.५६	११३०९.९८	१४७३२.०२	८५५९.७३	८३०५.०३
अन्य खर्च	१२.६०	२९.७९	३१.०१	२३.४०	२८.६०	२७.७५	१२.२७	२२६.८२	१३२.५१	१३४.२२
पुंजीगत खर्च	**५४५९.८४**	**६६६९.४७**	**८८८४.३५**	**१२३२५.१४**	**२०८७४.८३**	**२७०७१.३७**	**२४१५६.२५**	**१८९०८.४७**	**९६४७.८९**	**७९८७.१४**
बजेट बचत (-) न्यून (+)	**-३१११.८३**	**-२६०८.८७**	**-२००८.०१**	**-२३१६.८०**	**८२८३.४४**	**२००६७.७३**	**१८६९८.८६**	**२०१६८.५०**	**२१६८.४३**	**-६४०.१६**
वित्तीय व्यवस्था (कुल)	**५३४०.९९**	**६४८२.५८**	**१०३३२.१२**	**१०५६४.७४**	**१०९८८.३३**	**११९६४.६६**	**१५२४७.६७**	**११७९०.०४**	**६३४२.००**	**३५९९.३८**
वित्तीय व्यवस्था (खुद)	**१७०३.२१**	**२३१४.०६**	**२९५५.२४**	**-३९५९.५६**	**-३९४०.७४**	**-१२७२४.३९**	**-४१३७.२२**	**-२४१३९.७८**	**४३.१३**	**-१६१९६.९९**
खुद ऋण लगानी	**८६२.२७**	**१२९२.७९**	**२६२५.७४**	**१११२.२६**	**२५९७.०७**	**१५९६.०७**	**३६३६.०९**	**४५८४.८५**	**२१२८.४०**	**५९९.२९**

अनुसूची ३.१ : सरकारी खर्च र साधनको स्रोत

(रु.करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष								फागुनसम्मको	
	२०६९/७०	**२०७०/७१**	**२०७१/७२**	**२०७२/७३**	**२०७३/७४**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**	**२०७६/७७**	**२०७६/७७**	**२०७७/७८**
आन्तरिक ऋण लगानी	९३७.८०	१३४९.७७	२८३३.९०	२४८१.६६	२८९१.०९	१९१९.५७	३९४२.७०	४७६३.६७	२१९३.२३	६४२.३४
आन्तरिक ऋण लगानीको फिर्ता (घटाउने)	७५.५३	५६.९८	२०८.१६	१३६९.४०	२९४.०२	३२३.५०	३०६.६१	१७८.८२	**६४.८३**	**४३.०५**
खुद शेयर लगानी	**८९०.१८**	**९४५.१०**	**१०५१.०४**	**१२७०.०८**	**१९७०.७८**	**४४७७.७०**	**५८६९.७७**	**१२७२.६३**	**९०३.४९**	**९४२.९९**
आन्तरिक शेयर लगानी	५३५.६५	९४१.२३	८५२.४०	११९९.४०	१६८७.४७	४४६०.८९	५८४५.७७	१२४३.७५	८७४.५०	९२३.८२
बैदेशिक शेयर लगानी	३५४.५३	३.८७	१९८.६४	७०.६८	२८३.३१	१६.८२	२४.००	२८.८८	**२८.९९**	**१९.१७**
खुद बैदेशिक ऋण	**-२३८.९४**	**-४४०.७८**	**-१२२२.२४**	**-२५९७.८९**	**-३५३०.९३**	**-८०३१.५४**	**-७४३६.१९**	**-१३९०४.६८**	**-५०१५.४१**	**-७३१०.१५**
बैदेशिक ऋणको साँवा भुक्तानी	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	२००३.८९	२३५६.०४	११९२.१५	११९१.६४
बैदेशिक ऋण प्राप्ति (घटाउने)	१६५७.९५	२११३.२४	२९२६.४२	४३७७.४०	५८०१.२५	९८९०.४६	९४४०.०८	१६२६०.७२	**६२०७.५६**	**८५०१.७९**
खुद आन्तरिक ऋण	**१८९.७१**	**५१६.९५**	**५००.७०**	**-३७४४.०१**	**-४९७७.६६**	**-१०७६६.६३**	**-६२०६.८९**	**-१६०९२.५८**	**२०२६.६५**	**-१०४२९.१२**
आन्तरिक ऋणको साँवा भुक्तानी	२०९४.०१	२५१५.२५	४७४३.००	५०३३.४९	३८५६.१४	३७०८.४६	३४३१.३१	३३९७.७०	२०५३.१३	८२२.४१
आन्तरिक ऋण प्राप्ति (घटाउने)	१९०४.३०	१९९८.३०	४२४२.३०	८७७७.५०	८८३३.८०	१४४७५.०९	९६३८.२०	१९४९०.२८	२६.४८	११२५१.५३
बचत (-) न्यून (+)	**-१४०८.६१**	**-२९४.८१**	**९४७.२३**	**-६२७६.३६**	**४३४२.७०**	**७३४३.३४**	**१४५६१.६४**	**-३९७१.२८**	**२२११.५६**	**-१६८३७.१५**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को रू. १ खर्ब ६२ अर्ब ६० करोड ७२ लाख वैदेशिक ऋण प्राप्ति मध्ये रू. १ खर्ब २७ अर्ब २९ करोड ७९ लाख Central Treasury मा Transfer गरिएको छ।

अनुसूची ३.१.१ः संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकिकृत खर्च विवरण

(रू. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	खर्च विवरण	संघ	प्रदेश	स्थानीय तह	एकिकृत खर्च
२०७५/७६	खुद चालु खर्च	३९५२३.५	३४९३.९	२४३६३.६	६७३८१.०
	अनुदान हस्तान्तरण	*३२११८.२*	*१६१५.५*	*०.०*	
	पुँजीगत खर्च	२४१५६.३	६०९९.६	६२७७.७	३६५३३.५
	वित्तीय व्यवस्था	१५२४७.६७	०	०	१५२४७.७
	जम्मा (अनुदान हस्तान्तरण सहित)	**१११०४५.७**	**११२०९.०**	**३०६४१.३**	**११९१६२.२**
	जम्मा (अनुदान हस्तान्तरण बाहेक)	**७८९२७.४**	**९५९३.५**	**३०६४१.३**	**११९१६२.२**
२०७६/७७	खुद चालु खर्च	४३११५.०	४३५९.२	१९२७२.०	६६७४६.२
	अनुदान हस्तान्तरण	*३५२९९.९*	*२३२०.७*	*४.४*	
	पुँजीगत खर्च	१८९०८.५	८९३१.६	१२७१५.५	४०५५५.६
	वित्तीय व्यवस्था	११७९०.०	०.०	१४.१	११८०४.१
	जम्मा (अनुदान हस्तान्तरण सहित)	**१०९११३.४**	**१५६११.४**	**३२००६.०**	**११९१०५.९**
	जम्मा (अनुदान हस्तान्तरण बाहेक)	**७३८१३.५**	**१३२९०.८**	**३२००१.६**	**११९१०५.९**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः अनुदान हस्तान्तरणलाई तीन तहको कुल खर्चमा समावेश गरिएको छैन।

अनुसूची ३.१.२: सार्वजनिक वित्तका चरहरु

(रू. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष						फागुनसम्म
	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन	**२४२३६३.८५**	**२६०८१८.४४**	**३०७७१४.४९**	**३४५५९४.९३**	**३८५८९३.०४**	**३९१४७०.११**	**४२६६३२.१५**
कुल सरकारी खर्च	**५३१५७.२३**	**६००१९.६०**	**८३७२४.७८**	**१०८७२७.९८**	**१११०४५.६८**	**१०९११३.४१**	**५७१७७.१८**
चालु खर्च	३३९४०.७६	३७१२९.७१	५१८६१.६१	६९६९१.९६	७१६४१.७६	७८४१४.८९	४५५९०.६७
पूँजीगत खर्च	८८८४.३५	१२३२५.१४	२०८७४.८३	२७०७१.३७	२४१५६.२५	१८९०८.४७	७९८७.१४
वित्तीय व्यवस्था	१०३३२.१२	१०५६४.७४	१०९८८.३३	११९६४.६६	१५२४७.६७	११७९०.०४	३५९९.३८
कुल राजस्व	**४०५८६.६४**	**४८१९६.१६**	**६०९१७.९९**	**७२६७१.७५**	**८२९६३.३७**	**७९३७४.६६**	**५७१२०.३४**
कर	३५५९५.५७	४२१०९.६६	५५३८६.६५	६५९४९.१५	७३८६०.४०	७०००५.५५	५२७६६.९२
गैरकर	४९९१.०७	६०८६.५०	५५३१.३४	६७२२.६०	९१०२.९७	९३६९.१२	४३५३.४२
संघीय राजस्व #					**७३१३६.६१**	**७०४७९.११**	**५०१९७.५२**
कर					६४३२०.६३	६१३३९.०५	४६००७.२५
गैरकर					८८१५.९८	९१४०.०६	४१९०.२७
वैदेशिक अनुदान	३६३७.४२	३२४७.७५	३१९३.२४	३४७१.४६	२९५८.४३	१९१९.१८	७४७.८३
बेरुजु र नगद मौज्दात	६०९.०५	३२७.७४	३४१.७९	५५२.३८	१००४.११	४७५६.५८	३२७२.६२
आन्तरिक ऋण लगानी फिर्ता	२०८.१६	१३६९.४०	२९४.०२	३२३.५०	३०६.६१	१७८.८२	४३.०५
कुल राजस्व र अनुदान (बेरुजु र नगद मौज्दात सहित))	४४८३३.११	५१७७१.६५	६४४५३.०१	७६६९५.५९	८६९२५.९१	८६०५०.४२	६११४०.७९
कुल आय	**४५०४१.२७**	**५३१४१.०५**	**६४७४७.०३**	**७७०१९.०९**	**८७२३२.५२**	**८६२२९.२४**	**६११८३.८४**
संघीय राजस्व र अनुदान (बेरुजु र नगद मौज्दात सहित)) #					७७०९९.१५	७७१५४.८६	५४२१७.९७
कुल संघीय आय #					**७७४०५.७६**	**७७३३३.६८**	**५४२६१.०२**
बजेट सन्तुलन (वचत(+)/न्यून(-)	**-८११५.९६**	**-६८७८.५५**	**-१८९७७.७५**	**-३१७०८.८९**			
संघीय बजेट सन्तुलन (वचत(+)/न्यून(-) #					**-३३६३९.९२**	**-३१७७९.७२**	**-२९१६.१७**
राजस्व सन्तुलन (वचत(+)/न्यून(-)	**६६४५.८८**	**११०६६.४५**	**९०५६.३७**	**२९७९.७९**			
संघीय राजस्व सन्तुलन (वचत(+)/न्यून(-) #					**१४९४.८५**	**-७९३५.७९**	**४६०६.८५**
आन्तरिक ऋण परिचालन	**४२४२.३०**	**८७७७.५०**	**८८३३.८०**	**१४४७५.०९**	**९६३८.२०**	**१९४९०.२८**	**११२५१.५३**
खुद सार्वजनिक ऋण	**५४४९१.८६**	**६२७७८.९३**	**६९७६८.९४**	**९१७३१.५६**	**१०४८१५.६७**	**१४१९८७.६१**	**१५८९४५.५५**

अनुसूची ३.१.२: सार्वजनिक वित्तका चरहरु

(रू. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष						फागुनसम्म
	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
वैदेशिक ऋण	३४३२६.१८	३८८७६.०३	४१३९७.८८	५२६१५.४१	५९४९२.६२	८०६१४.०७	८७१९५.१५
आन्तरिक ऋण	२०१६५.६८	२३९०२.९०	२८३७१.०६	३९११६.१५	४५३२३.०५	६१३७३.५४	७१७५०.४०
ऋण सेवा खर्च (ब्याज र सावाँ)	**७३७३.५०**	**७६८०.३१**	**७१२८.८३**	**७१९२.११**	**७५०६.६६**	**८३५९.७७**	**३८९७.१६**
सावाँ भुक्तानी	६४४७.१८	६८१३.००	६१२६.४६	५५६७.३८	५४३५.२०	५७५३.७४	२०१४.०५
वैदेशिक ऋण	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	२००३.८९	२३५६.०४	११९१.६४
आन्तरिक ऋण	४७४३.००	५०३३.४९	३८५६.१४	३७०८.४६	३४३१.३१	३३९७.७०	८२२.४१
ब्याज सेवा खर्च	९२६.३२	८६७.३०	१००२.३७	१६२४.७३	२०७१.४६	२६०६.०३	१८८३.११
वैदेशिक ऋण	३०३.६१	३३१.०९	३२६.३५	३८६.०४	४५०.५१	५२३.७७	३३२.२४
आन्तरिक ऋण	६२२.७१	५३६.२१	६७६.०२	१२३८.६९	१६२०.९५	२०८२.२६	१५५०.८७
अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता उपयोग	**६३९०.१६**	**७२७७.२३**	**९९८४.१५**	**१३१५५.१४**	**१४७२७.१२**	**१३९७०.४४**	**६००९.२१**
ऋण	२५६१.५८	३३२२.८३	५९०२.२२	९२२३.२७	१२४३७.२५	११६४८.८७	५०३७.८६
अनुदान	३८२८.५८	३९५४.४०	४०८१.९३	३९३१.८७	२२८९.८७	२३२१.५७	९७१.३५
अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन	**६५६३.८४**	**७६२५.१५**	**८९९४.४९**	**१३३६१.९२**	**१२३९८.५१**	**१८१७९.९०**	**९२४९.६२**
ऋण	२९२६.४२	४३७७.४०	५८०१.२५	९८९०.४६	९४४०.०८	१६२६०.७२	८५०१.७९
अनुदान	३६३७.४२	३२४७.७५	३१९३.२४	३४७१.४६	२९५८.४३	१९१९.१८	७४७.८३
अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता प्रतिबद्धता	**२२५८१.९३**	**१९५५९.८७**	**२५०२४.४६**	**२०१९९.८०**	**१३८२५.६१**	**२१९८८.३२**	**१८७४३.६३**
ऋण	१३४२१.६२	११६३९.५०	१५२५६.८८	११७०९.४०	१०४८२.७१	१८९७७.७८	१८१२.५२
अनुदान	९१६०.३१	७९२०.३७	९७६७.५८	८४९०.४०	३३४२.९०	३०१०.५४	१६९३१.१०
शेयर तथा ऋण लगानी	**३८८४.९४**	**३७५१.७४**	**४८६१.८७**	**६३९७.२८**	**९८१२.४७**	**६०३६.४१**	**१५८५.३३**
संस्थानमा ऋण लगानी	२८३३.९०	२४८१.६६	२८९१.०९	१९१९.५७	३९४२.७०	४७६३.६७	६४२.३४
संस्थानमा शेयर लगानी	८५२.४०	११९९.४०	१६८७.४७	४४६०.८९	५८४५.७७	१२४३.७५	९२३.८२
वैदेशिक शेयर लगानी	१९८.६४	७०.६८	२८३.३१	१६.८२	२४.००	२८.९९	१९.१७

स्रोतः अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय/नेपाल राष्ट्र बैङ्क, २०७७

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि **क)** मूल्य अभिवृद्धि कर तथा अन्तःशुल्क (आन्तरिक उत्पादनको) ३० प्रतिशत **ख)** रोयल्टी संकलनको ५० प्रतिशत र **ग)** संघीयता पूर्व केन्द्र सरकारले संकलन गर्ने घरवहाल कर, रजिष्ट्रेशन कर र सवारी साधन कर संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम हाल प्रदेश र स्थानीय तहले संकलन गर्ने हुँदा उक्त रकम (क+ख+ग) संघीय राजस्वमा समावेश गरिएको छैन।

अनुसूची ३.२ : कर राजश्व

रु. करोडमा

राजश्व शिर्षक		आर्थिक वर्ष								फागुनसम्म
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
११९००	**आय, मुनाफा तथा पूंजीगत लाभमा लाग्ने कर**	**६४१८.६७**	**७५६१.३६**	**८६१६.५६**	**११४१३.८०**	**१४४८४.६१**	**१५४७९.००**	**१८८४१.३६**	**२१३२३.७४**	**१२२५९.१७**
१११९०	एकलौटी फर्म तथा व्यक्तिगत आयमा लाग्ने कर	१५५४.१५	१९४३.४०	२२५५.७८	२९९६.५०	३४८५.४५	४१४०.६९	५५००.५०	५७९२.७८	५०३४.२३
१११२०	निकायको आयमा लाग्ने कर	३७०६.७२	४५४२.३०	५२०३.३७	७०९६.९०	९२६४.८४	८७५९.६८	१०४८६.८१	४३७६६.४६	४७२०.८३
१११३०	लगानीको आय तथा अन्य आयमा लाग्ने कर	११५७.८०	१०७५.६६	११५७.४१	१३२०.४०	१७३४.३१	२५७८.६३	२८५४.०५	३२१५.४०	२५०४.१०
११२००	**पारिश्रमिकमा आधारित कर**	**१८८.०६**	**२४४.९९**	**२९२.५८**	**३२६.९८**	**४१३.६९**	**५०९.७८**	**६००.६२**	**६५०.८१**	**४४३.७१**
११२१०	पारिश्रमिकमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कर	१८८.०६	२४४.९९	२९२.५८	३२६.९८	४१३.६९	५०९.७८	६००.६२	६५०.८१	४४३.७१
११३००	**सम्पत्ति कर**	**५३४.०२**	**६६७.११**	**९३९.९४**	**१३१४.९४**	**१८२९.४०**	**१९३३.२३**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
११३१०	अचल सम्पत्तिमा लाग्ने कर	०.३७	२.८५	२.१९	०.५१	१३.५९	१.०३	०.००	०.००	०.००
११३४०	वित्तीय र पुँजीगत कारोबारमा लाग्ने कर	५३३.६४	६६४.२६	९३७.७५	१३१४.४३	१८१५.८१	१९३२.२०	०.००	०.००	०.००
११४००	**वस्तु तथा सेवामा आधारित कर**	**१२९२७.०५**	**१५७७१.८४**	**१८००२.५२**	**२०५६६.८७**	**२७८५६.८९**	**३४८०४.९४**	**३९५६४.२८**	**३५६४१.२६**	**२८७८८.५९**
११४१०	मूल्य अभिवृद्धि कर (मू.अ.क.)	८३४१.८४	१०११०.४६	११२५२.१८	१२२४१.१९	१६१०६.८३	२०६८०.९८	२४०१२.१३	२२४०१.६५	१७५०४.४७
११४२०	अन्तः शुल्क	३६२३.४७	४५४१.२६	५३५३.८२	६५७७.६४	८४८०.५५	१०२५७.९२	१२१८५.३५	१०३९२.७७	८५५९.५३
११४४०	विशेष सेवामा लाग्ने कर	६५.५३	८७.३५	१०३.१९	१२८.४१	१६१.२०	२०६.४५	१५२.४५	७९.५१	२६.८१
११४५०	पुर्वाधार सेवाको उपयोग तथा सवारी साधनमा लाग्ने कर	८९६.२१	१०३२.७७	१२९३.३३	१६१९.६३	३१०८.३२	३६५९.५९	३२१४.३५	२७६७.३३	२५१८.६०
११४६०	वस्तु तथा सेवामा लाग्ने अन्य कर							०.००	०.००	१७९.१९
११५००	**वैदेशिक व्यापारमा आधारित कर**	**५६९३.१८**	**६७९८.०५**	**७४८४.१३**	**८२१५.९१**	**१०३०५.८८**	**१२६८६.५४**	**१४३३१.९०**	**१२३७९.०३**	**११२७५.४२**
११५१०	आयातमा लाग्ने भंसार महसुल	५४३२.७९	६४१२.५४	७०५२.६७	७७८२.२२	९८४१.०३	१२१६१.४८	१३७००.८६	११७५८.५६	१०४९७.४३
११५२०	भंसार महसुल -निर्यात	४३.९१	१०६.६५	३१.४६	११.३७	१२.५१	१०.२५	२३.७६	११.२४	३४.९६
११५६०	वैदेशिक व्यापारमा आधारित अन्य कर	२१६.४८	२७८.८६	४००.००	४२२.३२	४५२.३३	५१४.८१	६०७.२८	६०९.२४	७४३.०३
११६००	**अन्य कर**	**१६०.५२**	**२००.७७**	**२५९.८४**	**२७१.१६**	**४९६.१८**	**५३५.६६**	**५२२.२४**	**१०.७१**	**०.०२**
११६१०	व्यवसायले भुक्तानी गर्ने	६२.३४	८७.२२	११८.५०	११४.१५	१५९.८५	१६०.५१	५२२.२४	१०.७१	०.०२
११६२०	व्यवसाय बाहेक अन्यले भुक्तानी गर्ने	९८.१८	११३.५५	१४१.३४	१५७.०१	३३६.३३	३७५.१५	७३८६०.४०		
	कुल जम्मा	**२५९२१.४९**	**३१२४४.१३**	**३५५९५.५७**	**४२१०९.६६**	**५५३८६.६५**	**६५९४९.१५**	**७३८६०.४०**	**७०००५.५५**	**५२७६६.९२**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः एकिकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरणमा परिवर्तन भएकोले यस अघिको कुल परिमाणमा फरक नपरेपनि उपशीर्षकहरुको परिमाणमा केही परिवर्तन भएको छ।

नोटः आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखिको अन्तशुल्क राजस्वमा स्वास्थ्य जोखिम कर (उत्पादन र आयात) पनि समावेश गरिएको छ।

अनुसूची ३.२.१ : संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला भएको कर राजस्व (बाँडफाँट नहुने कर राजस्व)

रु. करोडमा

राजस्व संकेत	राजस्व शीर्षक		आर्थिक वर्ष		फागुनसम्मको	
			२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
११९००	**आय, मुनाफा तथा पूंजीगत लाभमा लाग्ने कर**		**१८८४१.३६**	**२१३२३.७४**	**१३१६७.२४**	**१२२५९.१७**
११११०	एकलौटी फर्म तथा व्यक्तिगत आयमा लाग्ने कर		५५००.५०	५७९३.२२	४२३०.७९	५०३४.२३
१११२०	निकायको आयमा लाग्ने कर		१०४८६.८१	१२३१५.१२	६४८४.०५	४७२०.८३
१११३०	लगानीको आय तथा अन्य आयमा लाग्ने कर		२८५४.०५	३२१५.४०	२४५२.४०	२५०४.१०
११२००	**पारिश्रमिकमा आधारित कर**		**६००.६२**	**६५०.८१**	**४५२.४६**	**४४३.७१**
११२१०	११२११	पारिश्रमिकमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कर	६००.६२	६५०.८१	४५२.४६	४४३.७१
११४००	**वस्तु तथा सेवामा आधारित कर**		**८३३२.०३**	**६७५२.९३**	**५२४५.५६**	**६२५६.३७**
११४१०	**११४१०**	**बाँडफाँट हुने बाहेक अन्य स्रोतबाट प्राप्त मु.अ.कर**	**१५५.२०**	**११.३१**	**८.५१**	**८.२६**
११४२०	**११४२२**	**अन्तः शुल्क आयात**	**४८१०.०३**	**३५६४.७१**	**३०८१.९५**	**३३६९.९१**
	११४२३	**स्वास्थ्य जोखिम कर उत्पादन**	**२०६.५६**	**३२५.०३**	**१७४.१५**	**१५२.११**
	११४२४	**स्वास्थ्य जोखिम कर आयात**	**०.०८**	**५.०६**	**४.९७**	**१.४९**
११४४०	**विशेष सेवामा लाग्ने कर**		**१५२.४५**	**७९.५१**	**७१.३५**	**२६.८१**
	११४४२	स्वास्थ्य सेवा कर	४४.५१	२१.१२	२०.८८	१.५६
	११४४३	शिक्षा सेवा कर-शैक्षिक संस्था	३१.०७	४.६५	४.२३	१.१३
	११४४४	शिक्षा सेवा कर- वैदेशिक अध्ययन	७६.८७	५३.७३	४६.२४	२४.१२
११४५०	**पुर्वाधार सेवाको उपयोग तथा सवारी साधनमा लाग्ने कर**		**३००७.७१**	**२७६७.३३**	**१९०४.६४**	**२५१८.६०**
	११४५१	सवारी साधन कर (सवारी दर्ता, वार्षिक सवारी कर तथा पटके सवारी कर)	१६.९०	०.७३	०.६५	०.४५
	११४५२	पूर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	१०८.०५	४९.९४	३९.७३	३६.६५
	११४५३	सडक मर्मत तथा सुधार दस्तुर	५४२.९०	७५६.२२	५९३.९३	६६७.१६
	११४५४	सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर	११३५.२६	५४०.४४	४७७.३१	४७३.६८
	११४५५	पूर्वाधार कर	१२०४.६०	१४२०.००	७९३.०२	१३४०.६५
११४६१	**वस्तु तथा सेवामा लाग्ने अन्य कर**		**०.००**	**०.००**	**०.००**	**१७९.१९**
११५००	**वैदेशिक व्यापारमा आधारित कर**		**१४३३१.९०**	**१२३७९.०३**	**९३४४.२९**	**११२७५.४२**
	११५१०	आयातमा लाग्ने भंसार महसुल	१३७००.८६	११७५८.५६	८९०७.४५	१०४९७.४३
	११५२०	भंसार महसुल -निर्यात	२३.७६	११.२४	१०.५१	३४.९६
	११५६०	वैदेशिक व्यापारमा आधारित अन्य कर	६०७.२८	६०९.२४	४२६.३३	७४३.०३
११६००	**अन्य कर**		**१२७.६९**	**१०.७१**	**१०.७८**	**०.०२**
कुल जम्मा			**४२२३३.६०**	**४१११७.२२**	**२८२२०.३३**	**३०२३४.६९**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

अनुसूची ३.२.२ : संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच बाँडफाँट हुने कर राजस्वको विवरण

(रू. करोडमा)

राजस्व संकेत	बाँडफाँट हुने कर राजस्व	आर्थिक वर्ष २०७६/७७				फागुनसम्मको							
		कुल संकलित राजस्व	बाँडफाँड भएको राजस्व			कुल संकलित राजस्व	कुल संकलित राजस्व	संघ		प्रदेश		स्थानीय तह	
			संघ	प्रदेश	स्थानीय तह	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८
३३११	३३१११-मू. अ. क. -उत्पादन संकलन	२७६१.६९	१९३३.१८	४१४.२५	४१४.२५	२०५३.०८	२२३१.७९	१४३७.१६	१५६२.२६	३०७.९६	३३४.७७	३०७.९६	३३४.७७
३३११	३३११२-मू. अ. क. -आयात संकलन	१२५८०.६८	८८०६.४८	१८८७.१०	१८८७.१०	९५५५.४१	१००५३.७८	६६८८.७९	७०३७.६५	१४३३.३१	१५०८.०७	१४३३.३१	१५०८.०७
३३११	३३११३-मू. अ. क. -वस्तु बिक्री र वितरण संकलन	२२४२.५८	१५६९.८१	३३६.३९	३३६.३९	१६३१.६८	१९०८.००	११४२.१७	१३३५.६०	२४४.७५	२८६.२०	२४४.७५	२८६.२०
३३११	३३११४-मू. अ. क. -परामर्श तथा ठेक्का संकलन	३१८१.१८	२२२६.८३	४७७.१८	४७७.१८	२१९४.०७	२०५१.१०	१५३५.८५	१४३५.७७	३२९.११	३०७.६६	३२९.११	३०७.६६
३३११	३३११५-मू. अ. क. -पर्यटन सेवा संकलन	२०२.६८	१४१.८८	३०.४०	३०.४०	१८३.११	४७.६९	१२८.१७	३३.३९	२७.४७	७.१५	२७.४७	७.१५
३३११	३३११६-मू. अ. क. -संचार सेवा, विमा, हवाई उडान र अन्य सेवा संकलन	९६९.९३	६७८.९५	१४५.४९	१४५.४९	६८२.२०	८६०.५०	४७७.५४	६०२.३५	१०२.३३	१२९.०८	१०२.३३	१२९.०८
३३११	३३११७-मू. अ. क. -बेदर्तावालाबाट गर्ने संकलन	४५१.६०	३१६.१२	६७.७४	६७.७४	३३८.५७	३४३.३५	२३७.००	२४०.३४	५०.७९	५१.५०	५०.७९	५१.५०
३३११०	**मुल्य अभिवृद्धि कर जम्मा (बाँडफाँट हुने)**	**२२३९०.३४**	**१५६७३.२४**	**३३५८.५५**	**३३५८.५५**	**१६६३८.१२**	**१७४९६.२१**	**११६४६.६८**	**१२२४७.३५**	**२४९५.७२**	**२६२४.४३**	**२४९५.७२**	**२६२४.४३**
३३१३	३३१३१-सुर्तिजन्य पदार्थ - संकलन	१८५५.३२	१२९८.७३	२७८.३०	२७८.३०	१३११.४९	१२१५.८२	९१८.०४	८५१.०८	१९६.७२	१८२.३७	१९६.७२	१८२.३७
३३१३	३३१३२-मदिरा - संकलन	२००७.६३	१४०५.३४	३०१.१४	३०१.१४	१४७२.१८	१५१५.३४	१०३०.५२	१०६०.७४	२२०.८३	२२७.३०	२२०.८३	२२७.३०
३३१३	३३१३३-वियर - संकलन	१४८२.०९	१०३७.४७	२२२.३१	२२२.३१	१२५५.७८	१२९८.९७	८७९.०५	९०९.२८	१८८.३७	१९४.८५	१८८.३७	१९४.८५
३३१३	३३१३४-अन्य औद्योगिक उत्पादन - संकलन	११५२.९४	८०७.०६	१७२.९४	१७२.९४	८५६.५५	१००५.८९	५९९.५९	७०४.१२	१२८.४८	१५०.८८	१२८.४८	१५०.८८
३३१३०	**अन्तःशुल्क (बाँडफाँट हुने)**	**६४९७.९८**	**४५४८.५९**	**९७४.७०**	**९७४.७०**	**४८९५.९९**	**५०३६.०२**	**३४२७.१९**	**३५२५.२१**	**७३४.४०**	**७५५.४०**	**७३४.४०**	**७५५.४०**
३३१५०	**अन्य कर**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**		**०.००**		**०.००**		**०.००**		**०.००**
३३११०+३३१३०)		**२८८८८.३२**	**२०२२१.८३**	**४३३३.२५**	**४३३३.२५**	**२१५३४.११**	**२२५३२.२३**	**१५०७३.८८**	**१५७७२.५६**	**३२३०.१२**	**३३७९.८३**	**३२३०.१२**	**३३७९.८३**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

अनुसूची ३.३ : गैह्रकर राजस्व

रु. करोडमा

राजश्व शिर्षक		आर्थिक वर्ष								फागुनसम्मको
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
१४१००	**सम्पत्तिबाट प्राप्त आय**	**१७६०.८५**	**२०६७.५१**	**२२७०.८७**	**२६१५.८९**	**२७२०.३७**	**३३०४.६५**	**४५६२.०९**	**३३८८.७१**	**१६९५.७३**
१४११०	व्याज	५२.७९	१६५.५५	१९३.००	३११.०१	२२०.७८	३५३.७८	१७१८.०३	५४१.९३	४२४.६०
१४१२०	लाभांश	१०८४.३७	१२९९.२१	१३७३.१७	१४९८.३१	१५१५.८८	१७४२.९६	२०५१.१९	२३४६.४१	५९९.२०
१४१५०-९०	भाडा र रोयल्टी तथा पर्यटन शुल्क/घरजग्गा रजिष्ट्रेशन	६२३.६९	६०२.७५	७०४.७०	८०६.५७	९८३.७१	१२०७.९१	७९२.८७	५००.३७	६७१.९३
१४२००	**वस्तु तथा सेवा विक्रीबाट प्राप्त रकम/प्रशासनिक शुल्क र दस्तुर**	**१८०१.१२**	**२२१७.३३**	**२४६६.५४**	**२५९९.४५**	**२२०९.१७**	**२४८७.४६**	**२४६२.६६**	**२६०९.०२**	**१७५२.३६**
१४२१०	वस्तु तथा विक्रीबाट प्राप्त रकम	५३७.४१	६२९.७९	७२९.५२	८३८.६८	८५७.२३	९००.७०	११८७.९२	११०२.३७	७२१.१४
१४२२०-६०	प्रशासनिक सेवा शुल्क र दस्तुर	१२६३.७१	१५८७.५४	१७३७.०२	१७६०.७७	१३५१.९३	१५८६.७६	१२७४.७४	१५०६.६५	१०३१.२२
१४३००	**दण्ड जरिवाना र जफत**	**३३.८२**	**४५.२८**	**१२५.४३**	**७८.८९**	**७४.५७**	**९७.३४**	**२९०.३४**	**२३४.४८**	**१७१.५३**
१४४००	**अनुदान बाहेक स्वेच्छिक हस्तान्तरण**	**०.५१**	**०.२४**	**०.५०**	**०.३०**	**०.०९**	**०.११**	**०.०७**	**०.०५**	**०.०५**
१४५००	**विविध राजस्व**	**८४.३२**	**८७.६०**	**१२७.७३**	**७९१.९७**	**५२७.१५**	**८३३.०४**	**१२४३.०५**	**२६७८.७३**	**५७०.६०**
१४५१०	बीमादावी प्राप्ति								०.१२	०.०४
१४५२०	अन्य राजस्व र प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	८४.३२	८७.६	१२७.७३	७९१.९७	५२७.१५	८३३.०४	१२४३.०५	२६७८.०७	५६८.९२
१४५३०	सरकारीघर, जग्गा, गुडवील बिक्रीबाट प्राप्त रकम								०.५३	१.६४
	जम्मा गैरकर राजस्व-बाँडफाँट नहुने	३६८०.६२	४४१७.९६	४९९१.०७	६०८६.५०	५५३१.३४	६७२२.६०	८५५८.२०	८९११.००	४१९०.२७
३३१५०	**बाँडफाँट हुने रोयल्टी**							**५४४.७६**	**४५८.१२**	**१६३.१६**
गैरकर राजस्व (रोयल्टी समेत)								**९१०२.९७**	**९३६९.१२**	**४३५३.४२**
संघीय सरकारले प्राप्त गरेको रोयल्टी								**२५७.७७**	**२२९.०६**	बाँडफाँट नभएको
संघीय सरकारको गैरकर राजस्व								**८८१५.९८**	**९१४०.०६**	**४१९०.२७**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

नोटः एकिकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरणमा परिवर्तन भएकोले यस अघिको कुल परिमाणमा फरक नपरेपनि उपशीर्षकहरुको परिमाणमा केही परिवर्तन भएको छ।

अनुसूची ३.४ : चालु खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**५४५५.०४**	**६०५२.३६**	**६२६८.५५**	**९९७८.५८**	**९४१६.१६**	**१३०५२.२५**	**३३६०३.११**	**४११२४.८७**	**४५७६७.९७**	**२५५६३.९८**	**२४८६४.७३**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	२६६७.१७	३७४५.८८	३७२०.४१	६११८.२८	५१११.८३	५०९७.४३	५४५४.८०	५६५७.५०	६४९६.१६	४०५९.६६	११२४.२१
०१.२ वाह्य आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१२	०.२३	०.२६	०.७५	०.९२	०.५८	०.००
०१.३ सामान्य सेवा	१७४.६१	१६२.४४	१८८.०६	१२१९.५८	१३४१.९६	२३९४.३२	१७२६.९८	१५४८.९०	१८६६.८९	१२५०.५०	७११.०३
०१.४ सामान्य आधारभूत सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१५	०.३०	०.३५	१.२५	०.८१	२९३.१४
०१.५ सामान्य अनुसन्धान तथा विकास सेवा	०.००	०.००	१.८६	१.२६	१.०१	०.३८	०.३५	८.०८	४१.८८	८.६६	३३.५०
०१.६ सामान्य सेवा	३७.१६	३८.४२	३९.६२	३७३.४५	५१८.५४	१५६२.६९	८८२.०४	८९.७१	१५४.४६	८३.८८	१८८३.११
०१.७ सार्वजनिक ऋण कारोवार	१२३३.००	१०७३.३५	८६७.२७	६२२.९०	५३६.२२	६७६.०२	१२३८.६९	१६२१.८६	२०८३.७५	१२३७.३५	२०८१९.७५
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	१३४३.१०	१०३२.२७	१४५१.३३	१६४३.१०	१९०६.४८	३३२१.०४	२४२९९.७१	३२१९७.७२	३५१२२.६६	१८९२२.५३	०.००
०२ रक्षा	**२०७७.९८**	**१८४७.६९**	**२५७७.८२**	**२८०७.३१**	**२९१६.४५**	**३५५३.१५**	**३८१३.५२**	**३७९३.५४**	**४३१०.९३**	**२७८७.६९**	**२८९४.२१**
०२.१ सैनिक सुरक्षा	२०७७.९१	१८४६.७२	२५७७.४९	२८०६.८९	२९१५.३६	३५५२.१४	३८१२.३२	३७८५.१४	४३१०.०९	२७८७.१९	२८९४.२१
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	०.००	०.००	१.०४	०.७४	१.०४	८.२७	०.७१	०.४२	०.००
०२.५ रक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.०७	०.९६	०.३३	०.४३	०.०६	०.२७	०.१५	०.१३	०.१३	०.०७	०.००
०३ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	**३६०७.५३**	**३४८३.२०**	**३९८५.४१**	**३००४.२०**	**३०३३.२४**	**५१६६.२५**	**४७४०.२७**	**३९७६.०५**	**४६३६.२५**	**३०२८.७७**	**४०००.१०**
०३.१ प्रहरी सेवा	२१६७.४३	१९६९.९५	३१७३.१७	२२२१.८७	२३१७.६१	३५३४.२९	३६९२.६१	३०३५.४१	३६००.७२	२३८८.०५	३५३३.१९
०३.२ अग्नी नियन्त्रण सेवा	०.४१	०.४४	०.५३	१.१५	०.६६	०.९०	१.१२	१.०९	१.२६	०.८१	०.८०
०३.३ न्यायालय	१७४.९३	१८०.७२	२६६.२४	३१६.८६	३२९.६७	४२८.६५	४५५.७४	४८२.७७	५२४.०५	३२४.३८	२८६.३०
०३.४ कारागार	६४.२७	६९.७०	८२.७९	१०४.२६	१००.२९	११२.९२	१३०.२७	१४४.५२	१७०.२०	१०४.५५	१०५.५८
०३.५ अनुसन्धान तथा विकास- सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा									०.००		७४.२३
०३.६ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१२००.४९	१२६२.३९	४६२.६९	३६०.०७	२८५.०१	१०८९.४९	४६०.५३	३१२.२५	३४०.०२	२१०.९८	०.००
०४ आर्थिक मामिला	**३४७३.६८**	**३५९६.४९**	**५०६८.०८**	**५२६०.५९**	**६७६५.६०**	**१०२२९.६५**	**१४७०३.८८**	**१०६९९.७५**	**८७९०.९६**	**५२०१.८७**	**२९९४.१५**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	६७०.५२	७२१.१७	८१५.७६	७७१.३६	६१४.१३	४४८१.९४	९४६४.००	५४२४.६३	२८५८.७२	१९४२.९१	२१५.०६
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	१६०४.५१	१७१८.३८	२५४९.९१	२८४०.६६	३०१३.८९	३७९३.०४	३४५८.७९	३११६.४०	३१२७.८४	२००४.७८	९३६.४७
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	१७१.७५	१७५.१२	३३५.२७	४११.६४	४१८.५०	४३०.११	४२०.६५	२३९.६३	२८१.८९	१६४.२७	१०८.३३
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	५.१६	४.६१	६.१९	६.३४	७.०३	१५.९८	१०.१०	९.७३	१२.३१	७.८८	१६३३.३०
०४.५ यातायात	६२३.६३	५८०.०५	८१०.७४	५७९.८१	६१५.८३	७६४.१७	७११.२२	७३२.१५	१०११.९७	६६१.१०	१३.१६
०४.६ संचार	२६७.१६	२४१.९५	३१४.७६	३४४.३४	३४०.८९	३९१.००	४०९.५७	३८२.७३	४३४.४५	२६४.२४	१.४५
०४.७ अन्य उद्योगहरु	९१.४०	१२१.५६	१८१.७४	१६४.६९	१७५.८८	२८५.४२	२१४.८२	१५२.०५	१४२.८०	७८.८९	८३.७२
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	३७.६३	३२.०८	५०.५७	१३७.१९	१५७३.५०	६१.५२	८.५४	१.५८	३९.८९	१८.१४	२.६५
०४.९ आर्थिक मामीला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१.९३	१.५७	३.१३	४.५६	५.९६	६.४८	६.२०	६४०.८५	८८१.०९	५९.६६	०.००
०५ वातावरण संरक्षण	**४६.५१**	**२९.१६**	**१५२.१४**	**२८१.४९**	**२५०.४८**	**२९६.७१**	**२५६.४१**	**२३२.९६**	**१४०.४१**	**७६.१०**	**३१५.५०**
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	०.५४	१.५६	८.७१	३.७३	५.६०	२४.४७	३२.२८	०.२२	०.००	०.००	०.००

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
०५.२ ढल व्यवस्थापन	०.३२	०.३३	१.८५	५.२३	१०.०९	१.५३	१.८२	२.५६	३.११	१.९९	०.००
०५.३ प्रदुषण न्यूनिकरण									०.००		२.६३
०५.४ जैविक विविधता र भू-संरक्षण	०.०२	०.६१	२.६३	०.००	०.००	०.००	०.००	१.२८	०.१८	०.१२	३०९.७६
०५.५ अनुसन्धान तथा विकास पर्यावरण संरक्षण	०.००	०.००	०.००	०.००	१.९४	१.९८	१.९७	२२८.९०	१.१७	०.७२	३.११
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	४५.६२	२६.६६	१३८.९५	२७२.५२	२३२.८५	२६८.७३	२२०.३४	६१७.२६	१३५.९५	७३.२६	०.००
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**३२३.४१**	**२३०.६५**	**६०४.६४**	**२३८.९४**	**३१२.४७**	**४९४.९९**	**७९२.३०**	**५२५.७३**	**४५१.२८**	**३९८.२८**	**२२१.१३**
०६.१ आवास विकास	२४.५४	१६.२९	११०.६८	९८.५२	१२५.६०	२००.६५	५५१.२९	३५.०९	३६०.७९	३५१.३५	९.४५
०६.२ सामुदायिक विकास	६.२१	९.६०	०.००	२५.२२	६७.९५	१५२.५८	७७.३३	४९.५१	२६.९५	९.५२	०.००
०६.३ खानेपानी	२६१.८४	१७४.५२	४६५.९४	१०७.११	१११.३०	१३३.६३	१५३.१६	६.९३	५५.९३	३२.६९	३६.१०
०६.५ अनुसन्धान तथा विकास- आवास तथा सामुदायिक सुविधा									०.००		१७५.५९
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	३०.८२	३०.२४	२८.०२	८.०९	७.६२	८.१३	१०.५२	२९९३.०७	७.६१	४.७२	०.००
०७ स्वास्थ्य	**१९४९.५४**	**१८९१.८३**	**२३३६.२०**	**२६१८.८४**	**३०४३.३६**	**३९३१.२४**	**२९०६.६९**	**२९९३.०७**	**३२७२.९८**	**१९१७.५७**	**१४८७.३४**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	४९.९२	५९.१६	४७.८०	१५.७९	१३.०७	२१.५४	१९.६२	२९९.५४	१४.२८	८.४४	४.३७
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	२२६.३२	२५१.७५	१८९.९२	१६८.१२	४१०.१४	३२६.३८	२५६.८९	१९१६.५७	५७९.८७	१०६.५६	०.००
०७.३ अस्पताल सेवा	६३६.८८	६२४.३५	८५९.४७	११२८.१९	११६०.६१	१५३३.४०	१५८४.६५	३९४.४१	१७२०.६५	११२८.३९	३५९.९३
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	८७५.२२	७७८.२१	१०१०.६५	१०७७.३१	११५९.५३	१५३६.९१	६१४.३१	३६५.४८	७८९.४३	५८२.९१	७५५.९८
०७.५ अनुसन्धान सेवा	१६१.२१	१७८.३५	२२८.३६	२२९.४२	३००.००	४६३.०१	३३२.३६	३८२.७०	१३५.०३	७२.३८	१३.२४
०७.६ स्वास्थ्य - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०.००	९८.८७	१५०.१०	३३.७२	१८.८९	३५३.८१
०८ मनोरंजन,संस्कृति तथा धर्म	**१८६.४२**	२२५.५९	**३६०.६४**	**२९८.७१**	**३५५.७८**	**५०१.७७**	**४६७.५५**	**२०२.८३**	**४३५.१६**	**३१५.९५**	**३०२.०५**
०८.१ मनोरंजनात्मक र खेलकुद सेवाहरु	८१.८५	६५.५२	११८.२५	१४२.६०	१८६.१७	२१५.८३	२१४.१८	२४.३७	२३३.६४	१८०.७७	४९.७७
०८.२ सांस्कृतिक सेवा	८५.६१	१४३.०९	२२१.३१	१३१.५१	१४७.३६	२५६.४३	२१८.९९	५.४०	१७१.३१	११६.५७	६४.४४
०८.३ प्रसारण तथा प्रकाशन सेवा	१८.९५	१६.९९	२१.०८	२४.६०	२२.२५	२९.५१	२७.७५	३६०५.२०	२५.५७	१५.५६	६८.८७
०८.४ धार्मिक तथा अन्य सामाजिक सेवा									०.००		११८.९७
०८.५ अनुसन्धान तथा विकास ,संस्कृतिक र धार्मिक	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६.६४	२.४६	४.६३	३.०५	०.००
०९ शिक्षा	**६१९१.४२**	**६२२९.०७**	**७७६९.९३**	**७९७४.४८**	**९०४५.६२**	**१०८३५.२९**	**४४७७.५२**	**२४४.१२**	**३९२५.४३**	**२२९५.७४**	**१४३१.७६**
०९.१ पूर्व प्राथमिक र प्राथमिक शिक्षा	२०८५.५७	२१८१.३४	२५४०.०६	२८३६.२४	२८४५.६२	४४२६.७८	३५.४२	३१७७.२२	४२.२९	२०.००	०.००
०९.२ माध्यमिक शिक्षा	१०३४.६९	१०८१.७३	१२९६.७९	१४२४.९१	१४३७.५१	११५८.८०	०.००	१.५०	०.००	०.००	०.००
०९.४ उच्च शिक्षा									०.००		१०८४.९२
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	१९७३.३६	१६९७.९९	२१६८.९१	२०३७.००	२७४५.७६	२८५४.७१	१९९९.३४	१७९.८९	१६८.८२	६३.३२	०.००
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	१०८७.८९	१२३९.५६	१६७६.१३	१५४६.९५	१८३०.४०	२२५६.५३	२४०१.७७	४२१६.३६	३३६३.३२	२०७३.९३	१३०.१२
०९.७ शिक्षा अनुसन्धान विकास	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२७.४८	१.६८	०.९८	३९.६७
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	९.९२	२८.४५	८८.०४	१२९.३८	१८६.३३	१३८.४७	४०.९९	२२८.२५	३४९.४१	१३७.५१	१७७.०५
१० सामाजिक सुरक्षा	**१०३४.४७**	**११५९.५०**	**१२२९.७७**	**१४७७.६३**	**१९९०.५४**	**३८००.३३**	**३९३०.७१**	**३९१९.४५**	**६६८३.४२**	**३४९२.९१**	**७०७९.६८**
१०.४ वृद्ध वृद्धा									०.००		२७१८.८६
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	७२.४४	१४.७२	३३.८१	७३.२४	१७३.५३	१०६.६१	३५.१४	८.१७	१.३६	०.००	३.०४
१०.५ बेरोजगार								३३.०१	०.००	०.५७	२.३१
१०.७ सामाजिक असमावेशी	८६१.६२	१०४६.८१	१०६३.४६	१२५३.५९	१६४२.०७	३४९५.०२	३७६०.२९	३९२०.२१	४.७४	३.१४	०.२२
१०.८ सामाजिक सुरक्षा - अनुसन्धान तथा विकास	१०.७५	२६.२१	६.५०	५.५३	५.६८	४.१९	७.४४	८.२७	२५.६३	५.०५	०.००
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	८९.६७	७१.७६	१२५.९९	१४५.२७	१६९.२६	१९४.५१	१२७.८५	३४.५२	६६५१.६९	३४८४.१६	४३५५.२५
जम्मा	**२४३४६.००**	**२४७४५.५५**	**३०३५३.१७**	**३३९४०.७६**	**३७१२९.७१**	**५१८६१.६१**	**६९६९१.९६**	**६७७१२.३७**	**७८४१४.८९**	**४५०७८.८६**	**४५५९०.६७**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

अनुसूची ३.५ : पुंजीगत खर्चको सेवा तथा कार्यगत विवरण

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**१२५.४४**	**२०९.६३**	**१५१.८६**	**३१३.०७**	**४००.७९**	**४९३.८०**	**५११.००**	**१०७२.६०**	**४८१.६३**	**२७०.९६**	**२४०.४९**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	८४.४०	१६९.३२	११७.५६	१४०.२०	२२२.६४	२१२.८८	३१४.६६	८९७.०३	१३१.५४	६३.५०	१५२.२९
०१.२ बाह्य आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.३६	७.०३	४२.६९	०.७३	२.२०	०.९५	०.००
०१.३ सामान्य सेवा	१८.९१	९.५३	११.५३	८५.९७	७९.३६	१६०.५६	१०२.९१	१६०.५९	१९०.६८	९०.५०	६८.३३
०१.४ सामान्य आधारभूत सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१३	१.३४	१.३८	२३.४६	२१.०८	१७.९८
०१.५ सामान्य अनुसन्धान तथा विकास सेवा	०.००	०.००	०.३८	०.०१	०.०४	०.००	०.००	५.०७	५.५१	२.३८	१.८९
०१.६ सामान्य सेवा	२२.०३	३०.६९	२२.३८	५५.५०	५८.८५	७५.७९	४९.४१	६.८४	१२७.३२	९१.६४	०.००
०१.७ सार्वजनिक ऋण कारोवार							०.००	०.९५	०.९३	०.९२	०.००
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	०.१०	०.०९	०.०१	३१.३९	३९.५५	३७.४१	०.००	०.००	०.००		०.००
०२ रक्षा	**१८७.७७**	**२४२.२३**	**५२६.३६**	**४५३.३८**	**४१८.४९**	**७५८.४०**	**९८७.१५**	**१२०७.९२**	**६६८.२०**	**४०५.५३**	**२६४.८९**
०२.१ सैनिक सुरक्षा	१७४.४२	२३०.४०	५२०.५८	४५१.९४	४०८.९१	७४५.२५	९७५.८२	११९९.६८	६५६.७६	४०४.३७	२६४.८९
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	०.००	०.००	७.९१	९.२०	८.१५	६.९९	६.०८	०.१३	०.००
०२.५ रक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१३.३५	११.८४	५.७९	१.४४	१.६७	३.९५	३.१९	१.२६	५.३७	१.०३	०.००
०३ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	**३१९.०४**	**२९३.०९**	**५११.४२**	**३९२.७०**	**४४६.२३**	**५३२.९१**	**६५१.८५**	**८२२.४५**	**५५०.१२**	**२५०.३२**	**२५४.२४**
०३.१ प्रहरी सेवा	१३९.१५	११९.६०	२२६.०८	१४३.८५	१३७.६४	१८२.६५	२९०.३३	५८८.१३	३४०.४३	१३९.३०	१७७.०४
०३.२ अग्नी नियन्त्रण सेवा	०.०२	०.००	०.०३	०.०२	०.०२	०.०३	०.०४	०.०५	०.०५	०.०२	०.००
०३.३ न्यायालय	४४.८४	४०.२९	८१.३९	५८.९३	९७.३६	१२०.६१	१२९.५४	८८.८२	८८.५१	३८.८३	५८.८८
०३.४ कारागार	१२.१२	८.९१	११.८६	१३.४४	११.५०	१८.४८	४३.१९	२६.८७	२३.७४	११.७९	१५.०३
०३.५ अनुसन्धान तथा विकास- सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा									०.००		३.२९
०३.६ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१२२.९०	१२४.२९	१९२.०५	१७६.४५	१९९.७२	२११.१३	१८८.७५	११८.५८	९७.४०	६०.३८	०.००
०४ आर्थिक मामिला	**३३८७.९२**	**३६२९.१०**	**४३४३.९२**	**५८७७.४२**	**८६४३.२७**	**१४६५१.४०**	**१९२८२.५५**	**१६४०७.७०**	**१२७७३.२८**	**६५०२.९७**	**५८५०.०५**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	३०.६७	२५.६२	४३.५०	१८७.६१	४८०.१०	१४०९.६५	२४७३.३५	३७०२.१६	२५९२.९९	१३७८.६३	५८.९१
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	१०५६.२२	११६७.०१	१४४६.३७	१७७५.१४	२५३१.२५	३८३१.९३	३६१०.४३	१६७६.९२	१४२५.८१	६२९.९७	११५.८४
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	१८.२३	२२.४४	६४.८६	८१.५५	५८.४३	६०५.९९	२०६५.९२	१०६०.०३	६७९.८८	३०१.१५	७९३.६५
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	०.८३	१४८.०२	१३६.५८	१८०.४८	२३१.८४	२७८.२६	२३४.३१	२७०.९४	२६९.२७	१२७.६३	४५९५.५१
०४.५ यातायात	२१८४.७६	२१७९.४९	२५१२.२९	३५२४.८५	४४०३.२५	८२४७.१७	१०५५९.०७	९३१६.४८	७४८३.४३	३९३४.८०	२८२.७६
०४.६ संचार	२५.७४	२८.९२	२७.७३	४०.४२	३६.६६	६९.६२	८९.०७	१०४.१४	१०५.८३	५१.४७	०.७८
०४.७ अन्य उद्योगहरु	७०.४१	५३.६७	९९.५०	७८.३१	१३५.२८	१९५.२७	२१९.१८	२५६.३८	१९४.६१	७५.०४	१.९४
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	०.०३	३.६४	११.८०	८.५१	७६५.७८	११.१९	२९.२३	१७.८०	१८.६२	२.८८	०.६५
०४.९ आर्थिक मामीला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१.०२	०.२९	१.२८	०.५५	०.६८	२.३४	१.९७	२.८५	२.८४	१.४१	०.००
०५ वातावरण संरक्षण	**४५.२१**	**३२.९४**	**४८.०८**	**१६०.४८**	**१७८.८४**	**२८२.५४**	**७४४.७२**	**८२३.७३**	**७०२.४९**	**४०२.३६**	**१४.०६**

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	५.५४	३.४३	८.९४	७.४२	१२.३७	२६.९२	१९.१२	०.००	२२३.२५	०.००	०.००
०५.२ ढल व्यवस्थापन	६.९३	५.००	४.७८	९९.१३	८४.८९	६१.४७	४९३.३८	३९३.१७	०.००	१२९.११	०.००
५.३ प्रदुषण न्यूनीकरण									०.००		०.०९
०५.४ जैविक विविधता र भू-संरक्षण	०.००	०.१४	०.१८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१३.९६
०५.५ अनुसन्धान तथा विकास पर्यावरण संरक्षण	०.००	०.००	०.००	०.००	०.६६	०.४८	०.५१	०.५२	०.३८	०.२१	०.०१
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	३२.७४	२४.३८	३४.१८	५३.९३	८०.९३	१९३.६७	२३१.७०	४३०.०४	**४७८.८६**	२७३.०५	०.००
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**६७८.४५**	**७०८.५१**	**७०५.३०**	**१२९२.४९**	**१७९४.२३**	**३३४६.०४**	**४०९९.६०**	**२९६१.८५**	2718.60961	**१४१८.४७**	**११२६.४०**
०६.१ आवास विकास	११३.०१	९४.०४	१०९.८७	१९८.६३	३५२.०१	७६२.२७	१७०२.२२	१५९८.०३	१४०६.२५	७७९.८१	६६.२६
०६.२ सामुदायिक विकास	०.६६	०.००	०.००	४.८४	५२.१३	१३९.१८	१६९.८६	१९६.५८	३०.९५	८.४२	०.००
०६.३ खानेपानी	२९०.१०	३६२.४६	५२८.१९	१०३१.३३	१२९५.७१	२३१८.४८	२०२५.२८	८७४.६७	८२५.२३	३५०.२४	३४९.०५
०६.५ अनुसन्धान तथा विकास- आवास तथा सामुदायिक सुविधा									०.००		७११.०९
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	२७४.६९	२५२.००	६७.२३	५७.६९	९४.३९	१२६.११	२०२.२५	२९२.५७	४५६.१८	२८०.००	०.००
०७ स्वास्थ्य	**३३७.४७**	**२९५.३४**	**३१५.६४**	**३२७.९९**	**३५७.५५**	**६०४.५१**	**६८५.४२**	**६०६.८५**	**७४६.५९**	**२२२.७५**	**१५९.५७**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	४.१२	२९.७२	३०.४०	५८.८५	१६.७१	५३.६६	२७.४०	१८.२९	९.५४	६.१९	०.१५
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	४.२२	४.४६	१३.७२	१६.१४	२०.६३	३०.३६	३६.०८	९.७०	२६०.०१	८.४४	०.००
०७.३ अस्पताल सेवा	२५.०४	३०.८१	३९.७८	३७.९४	३१.४८	३६.९७	४०.५५	५३.९६	७९.३६	२३.०४	३.५६
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	२९४.०९	२२४.८३	२०४.५१	२०३.६७	२७३.३४	४६४.१६	५७०.६४	४९९.६९	३९२.७२	१८४.१७	१५५.८६
०७.५ अनुसन्धान सेवा	१०.०१	५.५१	२७.२४	११.३९	१५.३९	१९.३६	१०.७४	२५.२१	४.९६	०.९१	०.००
७.६स्वास्थ्य अन्यत्र वर्गिकृत नभएको									०.००		०.००
०८ मनोरंजन,संस्कृति तथा धर्म	**२०.१९**	**१५.६०**	**३०.५९**	**३६.३७**	**४१.०९**	**१४६.८९**	**५८.९६**	**२२१.५१**	**२४९.७४**	**१६९.७४**	**६६.३३**
०८.१ मनोरंजनात्मक र खेलकुद सेवाहरु	४.९९	०.०८	०.२५	१.१८	१.०४	८०.४९	१.४६	१८३.१६	२२३.३१	१५९.१६	२.८७
०८.२ सांस्कृतिक सेवा	१२.२४	१०.५५	१७.८६	२५.६४	३४.४९	५३.५५	५५.०१	३६.९९	२५.३८	९.६८	५७.५३
०८.३ प्रसारण तथा प्रकाशन सेवा	२.९६	४.९७	१२.४८	९.५५	५.५७	१२.८५	१.८६	१.२३	०.४३	०.३८	५.९३
०८.५ अनुसन्धान तथा विकास ,संस्कृतिक र धार्मिक	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.६२	०.१४	०.६२	०.५३	०.००
०९ शिक्षा	**१३.८८**	**१३.९१**	**१२.६४**	**९.६०**	**२३.३३**	**२३.७२**	**२४.३८**	**१६.५८**	**१४.५७**	**३.६९**	**१०.९३**
०९.१ पूर्व प्राथमिक र प्राथमिक शिक्षा	०.०९	०.२२	०.१५	०.१६	०.१२	०.१५	०.१५	०.०६	०.१७	०.०१	०.००
९.४ उच्च शिक्षा									०.००		१.०५
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	८.०३	८.८९	१०.२८	५.३६	११.००	१४.१२	१८.०१	०.०५	०.३०	०.२७	०.००
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	४.२६	३.४५	१.८८	३.३५	११.२५	९.३०	६.१६	१६.४७	९.४९	२.६५	४.५०
०९.७ शिक्षा विकास कार्यक्रम									०.००		५.२७
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१.५१	१.३५	०.३३	०.७४	०.९६	०.१५	०.०६	०.००	४.६१	०.७५	०.१०
१० सामाजिक सुरक्षा	**२३.६९**	**१९.५०**	**२३.६५**	**२०.८४**	**२१.३२**	**३४.६१**	**२५.७३**	**१५.०६**	**३.२३**	**१.३४**	**०.१९**
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	०.००	०.००	२.५६	१.८१	०.२३	०.२०	०.००	१२.४७	०.००	०.००	०.००
१०.५ बेरोजगार								०.२२	०.००	०.००	०.०१
१०.७ सामाजिक असमावेशी	०.००	०.००	१.१४	६.५३	३.१७	३.६४	३.१३	०.७६	०.४९	०.२२	०.१८
१०.८ सामाजिक सुरक्षा - अनुसन्धान तथा विकास	०.२९	०.२८	१.९३	१.१०	०.१८	०.१६	०.५५	०.१०	१.६०	०.७५	०.००
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	२३.४०	१९.२२	१८.०२	११.४०	१७.७४	३०.६०	२२.०५	१.५१	१.१४	०.३८	०.००
जम्मा	**५१३९.०७**	**५४५९.८४**	**६६६९.४७**	**८८८४.३५**	**१२३२५.१४**	**२०८७४.८३**	**२७०७१.३७**	**२४१५६.२५**	**१८९०८.४७**	**९६४८.१२**	**७९८७.१४**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ / ०७६/७७ को खर्च तर्फ सोझै भुक्तानी रकम समावेश गरिएको छ।

अनुसूची ३.६ : ऋणको साँवा भुक्तानी, संस्थानहरुमा ऋण तथा शेयर लगानी

रु. करोडमा

खर्च शीर्षक नं.	शिर्षक	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको		
		२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
३१११७	संस्थानमा ऋण लगानी	१२०६.३७	९३७.८०	१३४९.७७२	२८३३.९०	२४८१.६६	२८९१.०९	१९१९.५७	३९४२.७०	४७६३.६७	३४२.५८	२१९३.२३	६४२.३४
३१२११७	संस्थानमा शेयर लगानी	१२०९.३८	५३५.६५	९४१.२२७	८५२.४०	११९९.४०	१६८७.४७	४४६०.८९	५८४५.७७	१२४३.७५	२१७३.३३	८७४.५०	९२३.८२
३१२२१७	वैदेशिक शेयर लगानी	०.००	३५४.५३	३.८७४	१९८.६४	७०.६८	२८३.३१	१६.८२	२४.००	२८.९९	२४.०३	२८.९९	१९.१७
	जम्मा	**२४१५.७५**	**१८२७.९८**	**२२९४.८७**	**३८८४.९४**	**३७५१.७४**	**४८६१.८७**	**६३९७.२८**	**९८१२.४७**	**६०३६.४१**	**२५३९.९४**	**३०९६.७२**	**१५८५.३३**
३२१११०	वैदेशिक ऋणको साँवा भुक्तानी	१३५३.२४	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	२००३.८९	२३५६.०४	९२२.२४	११९२.१५	११९१.६४
३२२१११०	आन्तरिक ऋणको साँवा भुक्तानी	६६२.६८	२०९४.०१	२५१५.२५	४७४३.००	५०३३.४९	३८५६.१४	३७०८.४६	३४३१.३१	३३९७.७०	७५७.३१	२०५३.१३	८२२.४१
	जम्मा	**२०१५.९३**	**३५१३.०२**	**४१८७.७१**	**६४४७.१८**	**६८१३.००**	**६१२६.४६**	**५५६७.३८**	**५४३५.२०**	**५७५३.७४**	**१६७९.५५**	**३२४५.२८**	**२०१४.०५**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

अनुसूची ३.७ः स्वीकृत वैदेशिक सहायता रकम (स्रोत अनुसार)

रु. करोडमा

शीर्षक	आर्थिक वर्ष												फागुनसम्म	
	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
१. द्विपक्षीय	**२७१९.६५**	**३६९०.००**	**३१८२.००**	**५२९१.३०**	**३८५१.९९**	**५५२७.२०**	**१७८३६.९०**	**९१०६.९०**	**१४६१९.२४**	**७०३८.७०**	**२६८०.७०**	**२१९७.९५**	**१६७७.४९**	**६२५.५६**
अनुदान	२३६५.५०	३६९०.००	२४८२.००	३१४६.००	२३३०.९९	४८६८.५०	८०३४.००	४६३१.२०	९४९०.५०	७०३८.७०	२६८०.७०	१८६४.९५	१३४४.४९	६२५.५६
ऋण	३५४.१५	०.००	७००.००	२१४५.३०	१५२१.००	६५८.७०	९८०२.९०	४४७५.७०	५१२८.७४	०.००	०.००	३३३.००	३३३.००	०.००
२. बहुपक्षीय	**२०७७.८८**	**५९७०.९०**	**७४२७.६७**	**४५२६.५७**	**७६६३.६९**	**७८१७.२०**	**४७४५.०३**	**१०४५२.९७**	**१०४०५.२२**	**१३१६१.१०**	**११९४४.९०**	**१९७९०.३७**	**९२५०.५२**	**१८११८.०६**
अनुदान	१९४४.०८	३३३५.७८	३९९१.३८	२६८७.६८	३०५९.११	२४२३.३०	११२६.३१	३२८९.१७	२७७.०८	१४५१.७०	६६२.२०	११४५.५९	२७४.७५	११८६.९६
ऋण	१३३.८०	२६३५.१२	३४३६.२९	१८३८.८९	४६०४.५८	५३९३.९०	३६१८.७२	७१६३.८०	१०१२८.१४	११७०९.४०	१०४८२.७१	१८६४४.७८	८९७५.७७	१६९३१.१०
३. जम्मा	**४७९७.५२**	**९६६०.९०**	**१०६०९.६७**	**९८१७.८७**	**११५१५.६८**	**१३३४४.५०**	**२२५८१.९३**	**१९५५९.८७**	**२५०२४.४६**	**२०१९९.८०**	**१३८२५.६०**	**२१९८८.३२**	**१०९२८.०१**	**१८७४३.६३**
अनुदान	४३०९.५७	७०२५.७८	६४७३.३८	५८३३.६८	५३९०.१०	७२९१.८०	९१६०.३१	७९२०.३७	९७६७.५८	८४९०.४०	३३४२.९०	३०१०.५४	१६१९.२४	१८१२.५२
ऋण	४८७.९५	२६३५.१२	४१३६.२९	३९८४.१९	६१२५.५८	७९५०.५०	१३४२१.६२	११६३९.५०	१५२५६.८८	११७०९.४०	१०४८२.७१	१८९७७.७८	९३०८.७७	१६९३१.१०

स्रोत : अर्थ मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची ३.८ : वैदेशिक सहायता उपयोग (स्रोत अनुसार)

रु. करोडमा

सि.नं.	आर्थिक वर्ष											फागुनसम्म
	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
१. द्विपक्षीय	**२२९०.१५**	**२५८५.०४**	**२२७७.०२**	**१८३७.६६**	**२३२४.५३**	**२१९५.३२**	**२०९०.४६**	**१६५६.००**	**३०७९.४३**	**२३८३.८३**	**२७३७.३९**	**११७३.३३**
अनुदान	१८३५.०९	२१७३.८०	२०२४.०८	१६७८.३५	२०७१.८३	१८५२.५५	१७७०.३२	१०४६.१२	२०३०.४५	५५१.९०	७६४.०४	३१८.८८
ऋण	४५५.०६	४११.२४	२५२.९४	१५९.३१	२५२.६९	३४२.७७	३२०.१४	६०९.८८	१०४८.९९	१८३१.९३	१९७३.३५	८५४.४५
२. बहुपक्षीय	**२६८६.७९**	**३२१४.७३**	**१९८०.५७**	**२११८.९६**	**३०७९.७४**	**३३९०.०८**	**४५४४.२८**	**७४४८.५५**	**९४७४.५१**	**९१९१.९०**	**११२३३.०५**	**४८३५.८८**
अनुदान	२०१९.५१	२४१८.४१	११९७.७०	११७९.४६	१६०३.९१	१३४१.५६	१५४१.५९	२१५६.२१	१५४५.८०	१५८३.७५	१५५७.५३	६५२.४७
ऋण	६६७.२८	७९६.३२	७८२.८७	९३९.४९	१४७५.८३	२०४८.५२	३००२.६९	५२९२.३४	७९२८.७०	७६०८.१५	९६७५.५२	४१८३.४१
३. अन्य	**०**	**०**	**९३१.७५**	**७६३.३१**	**६१६.१९**	**८०४.७६**	**६४२.४९**	**८७९.५९**	**६०१.२०**	**३१५१.३९**	**०.००**	**०.००**
अनुदान	०	०	८५९.२५	६६५.१७	५४४.८४	६३४.४६	६४२.४९	८७९.५९	३५५.६२	१५४.२२	०.००	०.००
ऋण	०	०	७२.५०	९८.१४	७१.३६	१७०.२९	०.००	०.००	२४५.५८	२९९७.१७	०.००	०.००
जम्मा	**४९७६.९४**	**५७९९.७७**	**५१८९.३४**	**४७१९.९२**	**६०२०.४६**	**६३९०.१६**	**७२७७.२३**	**९९८४.१५**	**१३१५५.१४**	**१४७२७.१२**	**१३९७०.४४**	**६००९.२१**
अनुदान	**३८५४.६०**	**४५९२.२१**	**४०८१.०३**	**३५२२.९८**	**४२२०.५८**	**३८२८.५८**	**३९५४.४०**	**४०८१.९३**	**३९३१.८७**	**२२८९.८७**	**२३२१.५७**	**९७१.३५**
ऋण	**११२२.३४**	**१२०७.५६**	**११०८.३१**	**११९६.९४**	**१७९९.८८**	**२५६१.५८**	**३३२२.८३**	**५९०२.२२**	**९२२३.२७**	**१२४३७.२५**	**११६४८.८७**	**५०३७.८६**

स्रोतः महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

अनुसूची ३.९ : वैदेशिक अनुदानको सेवा तथा कार्यगत उपयोग विवरण (रू. करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**५८९.४५**	**३००.९४**	**३६०.३७**	**३९७.६७**	**३१८.२०**	**३६३.७१**	**१५०.८५**	**७७६.९४**	**६७७.०१**	**२३३.६७**	**४२८.८३**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	३८०.२८	२७९.१२	३०४.०७	२३५.१९	२५७.१०	२७३.२०	११३.६३	२९.८३	४६.७०	३८.९९	१.४१
०१.२ बाह्य आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००		०.००		०.००
०१.३ सामान्य सेवा	१४.१७	२१.७५	१८.६७	५१.३७	६०.६३	९०.२५	३७.२१	९२.२४	५७.२०	१०.४४	८०.५८
०१.५ सामान्य अनुसन्धान तथा विकास सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४.११	२५.९६	०.४०	१८.७८
०१.६ सामान्य सेवा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	२४.७६	०.००	०.०३	०.००
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	१९५.००	०.०७	३७.६३	१११.१२	०.४६	०.२६	०.००	६२५.९९	५४७.१५	१८३.८१	३२८.०६
०२ रक्षा	**०.००**	**०.००**	**१९.२२**	**१७.४६**	**०.००**	**०.००**	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	१९.२२	१७.४६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०३ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा	**२६०.९९**	**२३०.२५**	**२०९.८२**	**१३०.२९**	**२८.९०**	**२७.२४**	**५१.८६**	**३३.४४**	**०.००**	**०.०५**	**०.००**
०३.१ प्रहरी सेवा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०३.३ न्यायालय	३.०५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०३.६ सार्वजनिक शान्ति सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	२५७.९५	२३०.२५	२०९.८२	१३०.२९	२८.९०	२७.२४	५१.८६	३३.४४	०.००	०.०५	०.००
०४ आर्थिक मामिला	**११४०.११**	**१०७३.१६**	**१५४२.०४**	**१६७०.२०**	**१५२२.७४**	**२१२८.७०**	**२७७५.३१**	**९०४.७१**	**७८२.०२**	**३४१.१६**	**३९१.५६**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	२७०.११	२५४.४६	१८३.१२	३७६.४८	३४४.५३	७५५.३६	१८९९.२९	१५४.२९	१०४.४३	५५.५९	६.१४
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	२४८.२९	२७०.५६	४८१.८१	४४७.७८	५२८.३९	५२५.३६	३७३.३२	१६५.५९	१४८.९०	३०.११	८५.२३
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	१८०.२०	२१५.७९	३१२.४९	२९४.४९	१६८.८०	२०६.८२	१८५.७९	२२०.७०	२२७.१८	९९.२०	११.१४
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०४.५ यातायात	४४१.५१	३२९.१९	५५३.०३	५१९.२२	४४७.४३	५८३.८५	२८८.९३	२८९.८२	२४१.६२	१४६.१८	१३४.०८
०४.६ संचार	०.००	०.००	०.७९	९.३४	२.०७	०.५८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०४.७ अन्य उद्योगहरु	०.००	०.००	०.००	१४.४६	०.००	४४.६९	०.००	५२.२१	१२.६४	०.००	०.००
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	०.००	३.१७	१०.८१	८.४२	३१.५२	१२.०३	२७.८६	१५.५७	३३.१७	२.८७	९.७१
०४.९ आर्थिक मामीला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१२	६.५३	१४.०८	७.२१	१४५.२६
०५ वातावरण संरक्षण	**४.०५**	**१.८३**	**४६.६२**	**९४.७४**	**१७९.५१**	**१२७.७४**	**१५३.७४**	**१५५.९६**	120.33	**१२९.१३**	**१७.१३**
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१३.९१	४६.२७		०.००	६३.८९	०.००
०५.२ ढल व्यवस्थापन	०.००	०.००	०.९८	४.२५	३८.५७	०.००	०.००		०.००	०.००	०.००
०५.४ जैविक विविधता र भू-संरक्षण	०.०२	०.७५	२.८१	०.००	०.००	०.००	०.००		०.००	०.००	०.००
०५.५अनुसन्धान तथा विकास पर्यावरण संरक्षण									०.००	२४.३४	०.००
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	४.०३	१.०९	४२.८३	९०.४९	१४०.९४	११३.८३	१०७.४७	१५५.९६	१२०.३३	४०.९०	१७.१३

अनुसूची ३.९ : वैदेशिक अनुदानको सेवा तथा कार्यगत उपयोग विवरण (रू. करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**२९१.२७**	**२०५.११**	**२१८.०१**	**१५२.३४**	**१५७.२४**	**२४२.६३**	**१९८.४६**	**७४.५५**	**१८५.६२**	**३८.२२**	**१०.८२**
०६.१ आवास विकास	१०.४८	८.८९	१६.१६	१७.६९	१०.८७	१५.०६	२९.४०	३७.५८	३६.५८	१७.५६	०.००
०६.२ सामुदायिक विकास	०.००	०.००	०.००	१९.७०	५४.९२	११४.२२	४२.३६	११.३६	८.१२	४.५७	०.००
०६.३ खानेपानी	१०२.४०	६१.९९	१३८.४८	११०.००	८६.८९	११३.३५	१२६.७०	२५.६१	१४०.९२	१६.०९	१०.८२
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	१७८.४०	१३४.२३	६३.३७	४.९५	४.५६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०७ स्वास्थ्य	**५७०.०३**	**५६८.२८**	**५०३.७२**	**४०३.७४**	**४९४.७९**	**७४५.५७**	**२९४.५५**	**२९१.४२**	**४४५.०१**	**१६४.१६**	**१०३.४५**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	४५.१२	२५.९०	५६.०९	३२.५८	२.८०	१८.०२	२१.६९	१३.८७	२.२२	१.८१	२.५९
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	१५५.४८	१४८.०१	१०८.१५	९२.२०	३२०.७३	२२१.३३	११७.६२	१६०.२७	१७२.९४	२०.६२	४०.६२
०७.३ अस्पताल सेवा	३६.१४	५२.०५	२५.२७	२२.५४	१७.९३	३९.८६	२६.४०	६७.५४	४३.१०	८.८१	२३.००
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	३०१.६०	३२५.०२	२९०.१४	२२९.५९	१४६.४६	४५१.५५	११५.६०	४५.९८	२२३.९५	१३१.८५	३३.७९
०७.५ अनुसन्धान सेवा	३१.६८	१७.२९	२४.०७	२६.८३	६.८६	१४.८१	१३.२४	३.७६	२.८०	१.०७	३.४५
०८ मनोरंजन,संस्कृति तथा धर्म	**१.२४**	**४.४५**	**१२.३७**	**११.४८**	**५.३२**	**६.८२**	**०.०२**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
०८.१ मनोरंजनात्मक र खेलकुद सेवाहरु	०.२५	०.०२	०.४६	०.५३	०.३६	०.३४	०.०२	०.००	०.००	०.००	०.००
०८.३ प्रसारण तथा प्रकाशन सेवा	०.९९	४.४३	११.९१	१०.९५	४.९६	६.४८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०९ शिक्षा	**१२२३.६०**	**११३७.२८**	**१२८५.४३**	**८९०.२६**	**११४९.७९**	**३९४.९१**	**२९२.६०**	**४६.२९**	**१०९.४०**	**१६.२५**	**१४.००**
०९.१ पूर्व प्राथमिक र प्राथमिक शिक्षा	४.६५	३३.५६	१८.४१	२६.४६	२७.७४	३७.६२	२४.३५	०.७१	३३.१८	१४.४७	१०.९३
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	१११९.४५	९४७.८३	९७३.५३	८३५.३९	१०८८.४०	३४८.३७	२५७.७२	४३.९६	७४.०९	०.७९	३.०७
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	८८.२८	१२६.२३	२१०.९१	१२.४१	२५.१७	१.७३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	११.२२	२९.६५	८२.५८	१६.००	८.४७	७.२०	१०.५३	१.६२	२.१३	०.९८	०.००
१० सामाजिक सुरक्षा	**०.२८**	**१.६९**	**२२.९८**	**६०.४०**	**९७.९१**	**४४.६०**	**१४.४९**	**६.५६**	**२.१८**	**१.४५**	**५.५६**
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	०.००	०.०५	१५.५५	४५.५९	७१.४५	५.४२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१०.७ सामाजिक असमावेशी	०.००	०.४३	१.३५	२.३२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.२८	१.२०	६.०८	१२.४९	२६.४७	३९.१८	१४.४९	६.५६	२.१८	१.४५	५.५६
जम्मा	**४०८१.०३**	**३५२२.९८**	**४२२०.५८**	**३८२८.५८**	**३९५४.४०**	**४०८१.९३**	**३९३१.८७**	**२२८९.८७**	**२३२१.५७**	**९२४.०९**	**९७१.३५**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ र २०७६/७७ को खर्च तर्फ सोझै भुक्तानी रकम समावेश गरिएको छ।

अनुसूची ३.१० : वैदेशिक ऋणको उपयोग विवरण (रू. करोडमा)

शीर्षक	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
०१ सामान्य सार्वजनिक सेवा	**९३.३६**	**३.६२**	**५.६९**	**२३.४२**	**१२६.६९**	**८.२७**	**९६.२४**	**९३५.६४**	**८१९.३१**	**३२४.८७**	**१९३४.८६**
०१.१ कार्यकारी र विधायिकाको निकाय, वित्तिय र वैदेशिक मामिला	८९.८२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५०.००	७.३८	०.००	०.००	०.००
०१.२ बाहय आर्थिक सहायता	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	५.१८	३१.९८	०.३०	२.००	०.८८	०.१९
०१.३ सामान्य सेवा	३.५४	२.४२	५.६९	५.५८	२१.४८	३.०८	१४.२६	६१.२५	२४.७२	६.८५	१०८२.३१
०१.६ सामान्य सेवा - अन्य वर्गिकृत नभएको	०.००	१.१९	०.००	१७.८४	५.८६	०.००	०.००	०.००	८२.५३	२६.३७	२.१९
०१.८ विभिन्न तहका सरकारहरु बीच हुने सामान्य प्रकृतिको हस्तान्तरण	०.००	०.००	०.००	०.००	९९.३५	०.००	०.००	८६६.७०	७१०.०६	२९०.७७	८५०.१७
०२ रक्षा	**०.००**	**०.००**	**११३.२१**	**३७.४१**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
०२.२ नागरिक सुरक्षा	०.००	०.००	११३.२१	३७.४१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०४ आर्थिक मामिला	**७६६.४८**	**८९३.१०**	**१२६६.०८**	**१५०५.२९**	**१७६१.०४**	**३८५०.४३**	**६२९७.६६**	**८५९०.६६**	**८८३१.८७**	**३७७९.२८**	**१६९१.०१**
०४.१ सामान्य आर्थिक, व्यापारिक र श्रम	५०.५९	१४५.८४	२११.१२	१२२.८६	१३६.८४	१५३५.९७	३१६८.५९	३०५९.६३	१९५७.३०	१२४६.००	२८.०१
०४.२ कृषि, वन , मत्स्यपालन तथा शिकार	१०६.२६	७६.६४	१७५.३२	१९९.६३	२८८.७७	४३७.४७	७९४.५९	२०३.०२	१०२०.९६	४०.२१	५७०.११
०४.३ इन्धन तथा उर्जा	५०१.०४	४२३.१९	३७६.९०	७९२.९८	४७९.८६	६५२.४०	९३७.८४	१६१६.५९	२१९६.७४	८२४.५७	३५०.२५
०४.४ खानी , उत्पादन तथा निर्माण	०.००	५३.३१	४०.३४	६७.६५	७३.५६	१२९.१८	२२५.४७	२२४.९६	१२४.५७	५७.०४	५५.७४
०४.५ यातायात	१०८.६०	१८५.६२	४४६.३१	२३३.५१	५८७.०६	१०३८.३३	११३८.७२	३०५३.८६	३२३९.२७	१५४५.१६	६८६.५९
०४.७ अन्य उद्योगहरु	०.००	०.००	०.००	५५.६६	०.००	४५.३९	१८.६५	४१०.१०	२७१.५८	४६.३३	०.००
०४.८ अनुसन्धान तथा विकास - आर्थिक मामिला	०.००	०.००	०.००	०.००	१८०.५५	१.६९	३.८०	०.००	१५.४५	१३.९७	०.३१
०४.९ आर्थिक मामीला - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	८.५०	१६.०८	३३.००	१४.४१	१०.००	१०.००	२२.५०	६.००	६.००	०.००
०५ वातावरण संरक्षण	**२६.९५**	**८८.०७**	**७२.५७**	**४०५.१४**	**७३५.६०**	**२११.९७**	**५८९.९८**	**६३६.३२**	**४०५.८३**	**२२१.६९**	**१४.९१**
०५.१ फोहोर मैला व्यवस्थापन	१२.००	७९.४७	०.००	१५५.४२	४७५.१२	०.००	२७२.१८	१५७.५८	१६४.१५	८६.४८	९.३४
०५.२ ढल व्यवस्थापन	०.००	०.००	०.००	४५.५२	०.००	०.००	०.००	१३५.००	०.००	०.००	०.००
०५.५ अनुसन्धान तथा विकास पर्यावरण संरक्षण	०.००	०.००	१०.००	५९.८५	१७५.००	०.००	१२२.११	१४९.७९	१३७.६१	८७.२९	०.००
०५.६ वातावरण संरक्षण - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१४.९५	८.६०	६२.५७	१४४.३५	८५.४८	२११.९७	१९५.६९	१९३.९४	१०४.०७	४७.९२	५.५७
०६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा	**८०.६१**	**१०८.१९**	**२३८.४८**	**३०२.११**	**४४५.८५**	**१२७१.२५**	**१५१३.१६**	**१६१७.८२**	**८६७.९७**	**५२४.२४**	**४२२.३८**
०६.१ आवास विकास	०.००	०.००	०.३३	४६.६५	९०.९७	३४९.७९	१०९४.१०	११४३.४८	२४०.७८	२४१.०६	१२२.९०
०६.३ खानेपानी	४५.४०	९०.००	२३८.१५	२५५.४६	३५४.८८	९२१.४६	३५९.२३	२८०.९३	२५९.८२	१३०.०१	१३०.६४
०६.६ आवास तथा सामुदायिक सुविधा - अन्यत्र उल्लेख नभएको	३५.२०	१८.१९	०.००	०.००	०.००	०.००	५९.८३	१९३.४१	३६७.३७	१५३.१७	१६८.८४
०७ स्वास्थ्य	**७२.५०**	**९८.१४**	**७१.३६**	**१७०.२९**	**०.००**	**०.००**	**३११.३२**	**४६९.००**	**३८९.९६**	**१००.८७**	**५००.००**
०७.१ औषधी उत्पादन,उपकरण तथा औजार	३.८०	४२.५६	१२.३९	२९.७३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
०७.२ वहिरंङ्ग सेवा	४१.१७	४२.२९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१२५.३४	०.००	५१.८९
०७.३ अस्पताल सेवा	१४.६९	०.०२	९.१७	०.००	०.००	०.००	०.००	७.०८	०.००	०.००	१८.९५
०७.४ सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवा	१२.८५	१३.२८	४९.८०	१४०.५६	०.००	०.००	३११.३२	४६१.९२	२६४.६२	१००.८७	४२९.१६
०९ शिक्षा	**५६.१८**	**०.००**	**२९.७४**	**११३.५८**	**१७८.२७**	**४९२.५९**	**४१४.९१**	**१८७.८२**	**३३३.९३**	**१२७.८०**	**६६.७८**
०९.५ तहमा वर्गिकृत नहुने शिक्षा (अनौपचारिक शिक्षा)	५६.१८	०.००	२४.२९	०.००	०.००	३६१.७९	३८६.२०	१०.५३	५.४९	१.५६	३.६९
०९.६ शिक्षाको लागि सहायक सेवाहरु	०.००	०.००	०.०२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१२६.२५	०.००
०९.८ शिक्षा अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	०.००	०.००	५.४३	११३.५८	१७८.२७	१३०.८०	२८.७१	१७७.२९	३२८.४४	०.००	६३.०९
१० सामाजिक सुरक्षा	**१२.२२**	**५.८२**	**२.७६**	**४.३३**	**७५.३८**	**६७.७१**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**४०७.९२**
१०.४ परिवार र शिशु कल्याण	०.००	०.०१	२.७६	४.३३	७५.३८	६७.७१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१०.५ बेरोजगारी									०.००		२.४७
१०.९ सामाजिक सुरक्षा - अन्यत्र वर्गिकृत नभएको	१२.२२	५.८१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४०५.४५
जम्मा	**११०८.३१**	**११९६.९४**	**१७९९.८८**	**२५६१.५८**	**३३२२.८३**	**५९०२.२२**	**९२२३.२७**	**१२४३७.२५**	**११६४८.८७**	**५०७८.७५**	**५०३७.८६**

स्रोतः- महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०७७

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ र २०७६/७७ को खर्च तर्फ सोझै भुक्तानी रकम समावेश गरिएको छ।

अनुसूची ३.११ : खुद वैदेशिक ऋण

(रु. करोडमा)

अनुसूची ३.११: खुद वैदेशिक ऋण (रू. करोडमा)

सि.नं.	शीर्षक	आर्थिक वर्ष								फागुनसम्मको	
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
१	अघिल्लो वर्षसम्मको बाँकी	३०९२८.७१	३३३४४.१५	३४६८१.९१	३४३२६.१८	३८८७६.२८	४१३९७.८८	५२६१५.४१	५९४९२.६२	५९४९२.६२	८०६१४.०७
२	यो वर्ष प्राप्त भएको	१६५७.९५	२११३.२४	२९२६.४२	४३७७.४	५८०१.२५	९८९०.४६	९४४०.०८	१६२६०.७२	६२०७.५६	८५०१.७९
३	यो वर्ष साँवा तिरेको	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	२००३.८९	२३५६.०४	११९२.१५	११९१.६४
४	**कुल तिर्न बाँकी ऋण**	**३११६७.६५**	**३३७८४.९३**	**३५९०४.१५**	**३६९२४.०७**	**४२४०७.२१**	**४९४२९.४२**	**६००५१.६०**	**७३३९७.३०**	**६४५०८.०३**	**८७९२४.२२**
५	विनिमय दरको फरकले घट/बढ भएको	-२१७६.५०	-८९६.९८	१५७७.९७	-१९५२.२१	१००९.३३	-३१८५.९९	५५८.९८	-७२१६.७७	-५४६६.८७	७२९.०७
६	**खूद तिर्न बाँकी ऋण**	**३३३४४.१५**	**३४६८१.९१**	**३४३२६.१८**	**३८८७६.२८**	**४१३९७.८८**	**५२६१५.४१**	**५९४९२.६२**	**८०६१४.०७**	**६९९७४.९०**	**८७१९५.१५**
७	यो वर्ष व्याज तिरेको	३००.३२	३३६.५२	३०३.६१	३३१.०९	३२६.३५	३८६.०४	४५०.५१	५२३.७७	२४९.७६	३३२.२४
	अप्रत्यक्ष										
१	अघिल्लो वर्षसम्मको बाँकी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२	यो वर्ष प्राप्त भएको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३	यो वर्ष साँवा तिरेको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४	यो वर्ष व्याज तिरेको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
५	खूद तिर्न बाँकी ऋण	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	जम्मा वैदेशिक ऋण										
१	अघिल्लो वर्षसम्मको बाँकी	३०९२८.७१	३३३४४.१५	३४६८१.९१	३४३२६.१८	३८८७६.२८	४१३९७.८८	५२६१५.४१	५९४९२.६२	५९४९२.६२१	८०६१४.०७१
२	विनिमय दरको फरकले घट/बढ भएको	-२१७६.५०	-८९६.९८	१५७७.९७	-१९५२.२१	१००९.३३	-३१८५.९९	५५८.९८	-७२१६.७७	-५४६६.८७	७२९.०७
३	यो वर्ष प्राप्त भएको	१६५७.९५	२११३.२४	२९२६.४२	४३७७.४	५८०१.२५	९८९०.४६	९४४०.०८	16260.72	६२०७.५६	८५०१.७९
४	यो वर्ष साँवा तिरेको	१४१९.०१	१६७२.४६	१७०४.१८	१७७९.५१	२२७०.३२	१८५८.९२	२००३.८९	2356.04	११९२.१५	११९१.६४
५	यो वर्ष व्याज तिरेको	३००.३२	३३६.५२	३०३.६१	३३१.०९	३२६.३५	३८६.०४	४५०.५१	523.77	२४९.७६	३३२.२४
	खुद तिर्न बाँकी ऋण	**३३३४४.१५**	**३४६८१.९१**	**३४३२६.१८**	**३८८७६.२८**	**४१३९७.८८**	**५२६१५.४१**	**५९४९२.६२**	**८०६१४.०७**	**६९९७४.९०**	**८७१९५.१५**

स्रोत : महालेखा नियन्त्रक कार्यालय र सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय, २०७७

नोटः विदेशी विनिमय दरको फरकले गर्दा प्रत्येक आर्थिक वर्षको तिर्न बाँकी ऋण रकममा फरक पर्न सक्दछ। गत वर्ष कारोबार भई प्रविष्ट हुन बाँकी रहेका रकमहरू चालु आर्थिक वर्षमा प्रविष्टि गरिएकोले अघिल्लो वर्षसम्मको बाँकी रकम फरक पर्न गएको हो।

अनुसूची ३.१२ : खुद आन्तरिक ऋण निष्काशन (रू. करोडमा)

	आर्थिक वर्ष								फागुनसम्मको	
विवरण	**२०६९/७०**	**२०७०/७१**	**२०७१/७२**	**२०७२/७३**	**२०७३/७४**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**	**२०७६/७७**	**२०७६/७७**	**२०७७/७८**
कुल निष्काशन	**१९०४.३**	**१९९८.३**	**४२४२.३**	**८७७७.५**	**८८३३.८**	**१४४७५.१**	**९६३८.२**	**१९४६४.२**	**०.४**	**११२५१.५**
ट्रेजरी विल	१९००.०	१०००.०	१०००.०	२०५०.०	३३००.०	७१९५.९	२६४३.५	९३००.०	०.०	२०५०.०
विकास ऋणपत्र	०.०	९००.०	३०००.०	६२००.०	५५००.०	७२००.०	६९९४.७	१००००.०	०.०	९०००.०
राष्ट्रिय वचतपत्र	०.०	९०.७	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
नागरिक वचतपत्र	०.०	०.०	२३३.९	५००.०	२८.६	७५.१	०.०	१६०.५	०.०	२००.०
वैदेशिक रोजगार वचतपत्र	४.३	७.६	८.४	२७.५	५.२	४.१	०.०	३.७	०.४	१.५
कुल भुक्तानी	**२११६.१**	**२५१६.७**	**४७४५.५**	**५०४०.२**	**३८७८.५**	**३७५६.३**	**३४३१.३**	**३४३९.८**	**१२९२.५**	**८२२.४**
ट्रेजरी विल	१४१५.६	१०००.०	२६६१.०	२४२९.९	३८६५.०	३७५२.०	२४४९.०	२४५७.५	१०५२.५	२२२.४
विकास ऋणपत्र	५९०.९	१३५०.०	२००४.१	१०१७.०	०.०	०.०	८५०.०	७४०.०	२४०.०	६००.०
राष्ट्रिय वचतपत्र	०.०	०.०	०.०	१५६८.०	०.०	०.०	९०.७	०.०	०.०	०.०
नागरिक वचतपत्र	९३.९	१६६.७	८०.०	२५.०	१२.७	०.०	३४.०२	२३३.९४	०.००	०.००
वैदेशिक रोजगार वचतपत्र	०.०	०.०	०.४	०.३	०.९	४.३	७.६	८.४	०.०	०.०
विशेष ऋणपत्र	१५.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
खुद निष्काशन	**-२११.९**	**-५१८.४**	**-५०३.२**	**३७३७.२**	**४९५५.३**	**१०७१८.८**	**६२०६.९**	**१६०२४.४**	**-१२९२.१**	**१०४२९.१**
ट्रेजरी विल	४८४.४	०.०	-१६६१.०	-३७९.९	-५६५.०	३४४३.९	१९४.५	६८४२.५	-१०५२.५	१८२७.६
विकास ऋणपत्र	-५९०.९	-४५०.०	९९५.९	५१८३.०	५५००.०	७२००.०	६१४४.७	९२६०.०	-२४०.०	८४००.०
राष्ट्रिय वचतपत्र	०.०	९०.७	०.०	-१५६८.०	०.०	०.०	-९०.७	०.०	०.०	०.०
नागरिक वचतपत्र	-९३.९	-१६६.७	१५३.९	४७५.०	१५.९	७५.१	-३४.०	-७३.४	०.०	२००.०
वैदेशिक रोजगार वचतपत्र	४.३	७.६	८.०	२७.१	४.३	-०.२	-७.६	-४.७	०.४	१.५
विशेष ऋणपत्र	-१५.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक,२०७७

नेपाल राष्ट्र बैंकको तथ्यांक प्रयोग गरिएकोले म.ले.नि.का. को तथ्यांकसँग फरक पर्न सक्नेछ। म.ले.नि.का का अनुसार आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रू. १ खर्व ९४ अर्ब ९० करोड आन्तरिक ऋण परिचालन भएको थियो।

अनुसूची ३.१३ : सरकारी ऋणपत्रहरू र ट्रेजरी विलहरूको स्वामित्वको विवरण

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष												फागुनसम्मको	
	२०६३/६४	२०६४/६५	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
१. ट्रेजरी विल														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक	१३७६.८८	१७५७.९०	२८१७.८९	२५०७.२९	१२९६.८९	२२०४.८९	१७९६.८९	१६०९.९९	३०४५.७४	२६११.९९	१८४७.३१	२१३१.९९	१६३३.४९	१८५५.५९
ख. वाणिज्य बैंकहरु	५८६१.१५	६४९६.६३	८६४६.११	१०२०४.९२	१२१४९.१४	११३३६.०३	१००७२.९२	९७८९.९५	७९५३.८७	११८१५.३	१२५०९.४९	१८३३२.६९	११७६६.८	१९७७७.२७
ग. अन्य	२०६.५०	२४८.७७	५७०.०७	४५०.२०	२००.७८	१०५.८९	११६.	२०५.९७	४१.३१	५७.५	३२२.४९	१०५७.१३	२२६.५	१७१६.५६
जम्मा	**७४४४.५३**	**८५०३.३०**	**१२०३४.०७**	**१३१६२.४१**	**१३६४६.८१**	**१३६४६.८१**	**११९८५.८१**	**११६०५.९१**	**११०४०.९२**	**१४४८४.७९**	**१४६७९.२९**	**२१५२१.८१**	**१३६२६.७९**	**२३३४९.४२**
२. विकास ऋणपत्र														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक	१५१.८६	२९.६५	३४.८२	३८.२०	३१.९२	०.००	०.००	०.००	८९४.२०	४५२८.७०	४४०३.२५	४३५५.६५	४४०३.२५	४११२.९०
ख. वाणिज्य बैंकहरु	६२८.०३	७०१.६७	१९३२.२२	२६७८.०६	२५७३.८७	२३००.६८	३५६३.३९	७९०६.३५	१२३५२.३०	१५७७१.०५	२२९७९.३३	३०८०५.५३	२२८४९.०२	३८५२६.५२
ग. वित्तीय संस्थाहरु	४६३.६५	६६०.८१	१२२७.९७	१६०२.१५	१३३६.२६	६७७.२९	७१०.६७	१४६०.८५	१६१९.२१	१७६६.६६	१८३७.५१	३४३२.००	१८३२.७१	४३२७.७७
घ. कर्मचारी संचय कोष	४०५.६४	४९६.५४	६५३.९१	७८१.९८	६६६.९८	७१९.०९	८३६.८६	१३९०.००३	१३९०.००	१४४३.९४	५२.५३	३२.००	३२.००	३२.००
ङ. सरकारी व्यावसायिक संस्थानहरु	१.२५	९.१०	१८८.३३	२४०.३८	२३९.१३	७६१.२८	५३४.१७	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
च. निजी क्षेत्रका ब्यावसायिक संस्थाहरू	३४.२५	२१८.९८	२६२.१६	२६२.१६	१८५.७५	१५७.९१	५०.७१	९९.७२	९९.७२	०.००	४०४.९८	२७३.४२	३२०.६३	२३८.४२
छ. निजी क्षेत्र	५९.४५	१०.७५	९.६६	९.६६	१.४७	०.३१	०.३१	०.३	०.३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ज. सेवामुलक संस्थाहरू	१७३.५९	४६.०५	४२.८८	१३९.३६	१२५.७२	९४.५३	१०.८९	३२.७८	३४.२८	७९.६५	५७.१०	९६.१०	५७.१०	१५७.१०
जम्मा	**१९१७.७२**	**२१७३.५५**	**४३५१.९५**	**५७५१.९५**	**५१६१.०९**	**४७११.०९**	**५७०७.००**	**१०८९०.००**	**१६३९०.०१**	**२३५९०.०**	**२९७३४.७**	**३८९९४.७०**	**२९४९४.७१**	**४७३९४.७१**
३. राष्ट्रिय बचतपत्र														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक	२७.९५	४४.७२	०.७६	१.५०	१.७४	१.८७	२.१४	०.१३	१८.२४	२६.२२	०.००	०.००	०.००	०.००
ख. वाणिज्य बैंकहरु	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ग. वित्तीय संस्थाहरु	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
घ. राष्ट्रिय बीमा संस्थान	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ङ. कर्मचारी संचय कोष	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
च. सरकारी व्यावसायिक संस्थानहरु	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००

रु. करोडमा

विवरण	आर्थिक वर्ष												फागुनसम्मको	
	२०६३/६४	२०६४/६५	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
छ. निजी क्षेत्रका व्यावसायिक संस्थाहरू	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ज. सेवामुलक संस्थाहरु	०.००	०.००	१००२.०६	१४७१.६३	१४७१.६३	१४९१.६३	१४९१.६३	२०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
झ. निजी क्षेत्र	१२३.७४	६६.९८	६५.१८	९४.८८	९४.६४	१६५.१६	१६४.८९	७०.५२	७२.४१	६४.४२	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	**१५१.६९**	**१११.६९**	**१०६८.००**	**१५६८.०१**	**१५६८.००**	**१६५८.६५**	**१६५८.६५**	**९०.६५**	**९०.६५**	**९०.६५**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
४. नागरिक बचत पत्र														
क. नेपाल राष्ट्र बैंक (दोस्रो बजार)	६.२७	५६.२७	३१३.५५	२७५.३३	२४१.१२	१२६.५४	५०.७६	३०.७६	२२७.४७	२९०.७५	२७९.४९	१९४.५६	२८१.८८	१९५.९६
ख. निजी क्षेत्र	१३२.८३	२४५.१६	१४९.३६	१३६.९७	७७.२६	२५.१४	२५४.८६	७४९.८६	५६९.०५	५८०.८८	५५८.१२	५६९.६३	५५५.७४	७६८.२३
ग. वैदेशिक रोजगार ऋणपत्र	०.००	०.००	०.७४	१.६०	५.८९	१३.५३	२१.५	४८.६२	५२.९७	५२.८	४५.४५	४०.५	४५.५८	४२.०३
जम्मा	**१३९.१०**	**३०१.४४**	**४६३.६५**	**४१३.९०**	**३२४.२७**	**१६५.२**	**३२७.१२**	**८२९.२३**	**८४९.४९**	**९२४.४३**	**८८३.०६**	**८०४.६९**	**८८३.२**	**१००६.२२**
५. विशेष ऋणपत्र														
क. २५ वर्षे विशेष ऋणपत्र (ने.रा.बैंक)	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
ख. आई एम.एफ. प्रमिसरी नोट (ने.रा.बैंक)	४४७.२२	४८०.०४	४८७.११	४८७.११	१३३४.५५	४८७.११	४८७.११	४८७.११	४८७.११	२६.२८	०.००	०.००	०.००	०.००
ग. अन्य ऋणपत्र *	२७७.३५	३३.९४	१५.८०	१५.७६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१. नेपाल राष्ट्र बैंक	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२. वाणिज्य बैंकहरु	९४.४६	१५.७६	१५.७६	१५.७६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
३. कर्मचारी संचय कोष	१४७.३५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४. ब्यक्ति	३५.५४	१८.१८	०.०४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	**७२४.५७**	**५१३.९८**	**५०२.९१**	**५०२.८७**	**१३३४.५५**	**४८७.११**	**४८७.११**	**४८७.११**	**४८७.११**	**२६.२८**	**०.००**	**०.००**	**०.००**	**०.००**
छ. कूल ट्रेजरी विल तथा ऋणपत्रहरू														
नेपाल राष्ट्र बैंक	२०१०.१८	२३६८.५८	३६५४.१३	३३०९.४३	२९०६.२२	२८२०.४	२३३६.९	२१२७.९९	४६७२.७६	७४८३.९५	६५३०.०५	६६८३.२७	६३१८.६२	६१६४.४५
वाणिज्य बैंकहरू	६५८३.६४	७२१४.०६	१०५९४.०९	१२८९८.७४	१४७२३.०२	१३६३६.७	१३६३६.३१	१७६९६.३	२०३०६.१७	२७५८६.३५	३५४८८.८२	४९१३८.२२	३४६१५.८२	५८३०३.७९
अन्य	१७८३.७९	२०२१.३२	४१७२.३६	५१९०.९७	४४०५.४८	४२११.७५	४१९२.४८	४०७८.६१	३८७९.२५	४०४५.८६	३२७८.१८	५४९९.७१	३०७०.२६	७२८२.११
जम्मा (आई एम.एफ. प्रमिसरी नोट बाहेक)	**९९३०.३९**	**११११२३.९२**	**१७९३३.४७**	**२०९१२.०३**	**२०७००.१७**	**२०१८१.७५**	**१९६७८.५८**	**२३४१५.७९**	**२८३७१.०७**	**३९०८९.८७**	**४५२९७.०५**	**६१३२१.२**	**४४००४.७**	**७१७५०.३५**
कुल जम्मा	**१०३७७.६१**	**११६०३.९६**	**१८४२०.५८**	**२१३९९.१४**	**२२०३४.७२**	**२०६६८.८६**	**२०१६५.६८**	**२३९०२.९**	**२८८५८.१८**	**३९११६.१५**	**४५२९७.०५**	**६१३२१.२**	**४४००४.७**	**७१७५०.३५**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* सि.वि.पास, २० बर्षे विशेष ऋणपत्र र वन क्षतिपुर्ति विशेष ऋणपत्र समावेश छ।

नोटः महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको तथ्याङ्कसँग केहि फरक पर्न सक्नेछ।

अनुसूची ४.१: राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

महिना	आर्थिक वर्ष										
	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
साउन	७१.४	७६.८	८५.९	९२.७	९९.६	१०६.५	११५.७	११८.३	१२३.३	१३१.९	१३६.५
भदौ	७१.३	७७.३	८६.०	९२.८	९९.९	१०७.१	११५.५	११९.४	१२४.०	१३१.७	१३७.६
असोज	७१.४	७७.८	८५.९	९३.२	१००.२	१०८.४	११५.७	११९.२	१२४.८	१३२.६	१३७.६
कार्तिक	७१.१	७७.१	८५.२	९३.७	१००.४	११०.९	११६.१	१२०.६	१२५.६	१३२.८	१३८.२
मंसीर	७०.९	७६.३	८४.२	९२.८	९९.४	११०.९	११५.१	११९.९	१२४.४	१३२.५	१३६.४
पुस	७१.७	७६.५	८४.१	९२.२	९८.६	११०.५	११३.९	११८.५	१२३.९	१३२.४	१३७.१
माघ	७१.९	७७.०	८४.८	९२.२	९८.७	१०९.८	११३.४	११९.०	१२४.२	१३२.८	१३६.३
फागुन	७२.१	७७.१	८५.०	९२.६	९९.०	१०९.२	११२.४	११९.१	१२४.१	१३२.४	१३६.४
चैत	७२.४	७७.९	८५.२	९३.३	९९.७	१०९.४	११३.५	११९.५	१२४.८	१३३.२	-
वैशाख	७२.९	७९.३	८६.२	९४.६	१०१.३	१११.५	११५.२	१२०.०	१२६.३	१३३.७	-
जेठ	७२.३	७९.५	८६.१	९४.२	१०१.२	११२.४	११५.६	१२०.३	१२७.७	१३३.५	-
असार	७३.२	८१.६	८७.९	९५.०	१०२.२	११२.९	११५.९	१२१.३	१२८.६	१३४.७	-
वार्षिक	७१.९	७७.९	८५.५	९३.३	१००.	१०९.९	११४.८	११९.६	१२५.१	१३२.८	-
वार्षिक वृद्धिदर प्रतिशत	**९.६**	**८.३**	**९.९**	**९.१**	**७.२**	**९.९**	**४.५**	**४.२**	**४.६**	**६.२**	३.५

* अपरिष्कृत

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.२: वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर
(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

(प्रतिशत परिवर्तन)

महिना	आर्थिक वर्ष										
	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
साउन	९.५	७.७	११.९	७.९	७.५	६.९	८.६	२.३	४.२	७.०	३.५
भदौ	८.६	८.५	११.२	८.०	७.६	७.२	७.९	३.४	३.९	६.२	४.५
असोज	८.९	८.९	१०.५	८.४	७.५	८.२	६.७	३.१	४.७	६.२	३.८
कार्तिक	८.४	८.५	१०.५	१०.०	७.२	१०.४	४.८	३.९	४.२	५.८	४.१
मंसीर	९.६	७.५	१०.४	१०.३	७.०	११.६	३.८	४.२	३.७	६.६	२.९
पुस	११.३	६.८	९.८	९.७	६.८	१२.१	३.२	४.०	४.६	६.८	३.६
माघ	१०.२	७.०	१०.१	८.८	७.०	११.३	३.३	५.०	४.४	६.९	२.७
फागुन	१०.७	७.०	१०.२	८.९	७.०	१०.२	२.९	६.०	४.२	६.७	३.०
चैत	१०.६	७.५	९.५	९.४	६.९	९.७	३.८	५.३	४.४	६.७	
वैशाख	९.५	८.७	८.७	९.७	७.१	१०.०	३.४	४.१	५.३	५.८	
जेठ	८.८	९.९	८.२	९.५	७.४	११.१	२.८	४.१	६.२	४.५	
असार	९.६	११.५	७.८	८.१	७.६	१०.४	२.७	४.६	६.०	४.८	
औसत	***९.६***	***८.३***	***९.९***	***९.१***	***७.२***	***९.९***	***४.५***	***४.२***	***४.६***	***६.२***	***३.५***

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.३ः समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क, वार्षिक (औसत)
(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	भार प्रतिशत	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिनाको औषत		
												२०७६/७७	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन
कुल सूचकाङ्क	**१००**	**७१.९**	**७७.८**	**८५.५**	**९३.३**	**१००.०**	**१०९.९**	**११४.८**	**११९.६**	**१२५.१**	**१३२.८**	**१३२.४**	**१३७.०**	**३.५**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**४३.९१**	**६९.३**	**७४.६**	**८१.७**	**९१.२**	**१००.०**	**११०.९**	**११३.०**	**११६.१**	**११९.७**	**१२९.५**	**१२७.५**	**१३५.५**	**६.२**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	११.३३	७४.४	७४.६	८१.४	९०.४	१००.०	१०९.२	१११.१	११३.८	११९.९	१२४.७	१२४.४	१२७.६	**२.५**
दाल	१.८४	७२.१	७२.१	८१.१	८५.०	१००.०	१३२.७	१२५.४	९५.२	८९.१	९८.१	९९.०	१०७.०	**८.१**
तरकारी	५.५२	५९.६	७४.०	७८.३	९४.३	१००.०	११०.३	१०७.५	११९.७	११६.३	१४३.०	१२२.२	१६२.९	**३३.३**
मासु तथा माछा	६.७५	६४.६	६९.४	७९.४	९३.९	१००.०	१०९.८	११२.४	११४.९	१२०.०	१२९.५	१३३.९	१३४.२	**०.२**
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५.२४	६७.०	७६.२	८२.७	८८.६	१००.०	११०.०	११४.०	१२१.९	१२४.९	१३१.९	१३२.९	१३३.८	**०.७**
घ्यू तथा तेल	२.९५	७५.९	८६.९	९८.८	९९.७	१००.०	११९.५	११२.३	११५.१	१२२.४	१२७.५	१२८.४	१४२.२	**१०.७**
फलफूल	२.०८	६२.३	७२.८	७७.४	८७.९	१००.०	१०६.५	११०.६	११४.७	१२१.९	१३५.९	१२६.१	१४२.३	**१२.९**
चिनी तथा मिठाई	१.७४	८३.७	९१.४	१०३.९	१००.०	१००.०	१०७.३	१२३.२	१२२.३	११८.२	१२४.१	१२३.४	१२९.४	**४.९**
मसला	१.२१	८६.९	७९.०	८३.०	९०.९	१००.०	११३.५	११९.९	११४.०	१२०.४	१३७.२	१४३.२	१३३.१	**-७.१**
हल्का पेय पदार्थ	१.२४	८१.१	८४.७	९४.१	९६.४	१००.०	१०४.७	१०८.५	१११.७	११६.०	१२०.९	१२१.३	१२७.०	**४.७**
मदिरा	०.६८	६३.१	६६.०	७१.३	८३.३	१००.०	११२.९	१२६.१	१३५.८	१५०.६	१६५.६	१६७.०	१७२.३	**३.२**
सुर्तिजन्य पदार्थ	०.४१	५३.१	५८.९	६७.०	७९.६	१००.०	१०७.६	१११.६	११७.५	१२९.८	१४३.०	१४४.१	१५५.१	**७.६**
रेष्टुरा तथा होटल	२.९२	६५.२	७२.९	८१.६	९०.२	१००.०	१०९.३	११७.१	१२२.८	१२८.७	१३४.८	१३६.०	१३८.८	**२.०**
गैर खाद्य बस्तु तथा सेवा	**५६.०९**	**७४.३**	**८०.९**	**८९.१**	**९५.१**	**१००.०**	**१०९.२**	**११६.३**	**१२२.४**	**१२९.६**	**१३५.५**	**१३६.४**	**१३८.३**	**१.४**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	७.१९	६३.६	७३.०	८१.९	९१.०	१००.०	११४.२	१२४.७	१३२.१	१४१.०	१४८.७	१४९.९	१५१.९	**१.३**
घरायसी सामान तथा सेवा	२०.३०	७९.८	८४.७	९३.७	९८.५	१००.०	११२.७	१२२.०	१३०.३	१४०.३	१४७.०	१४८.१	१४७.९	**-०.२**
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	४.३०	६५.९	७४.७	८४.७	९२.४	१००.०	१०६.३	११२.९	११७.२	१२३.९	१२९.५	१३०.३	१३३.१	**२.१**
स्वास्थ्य	३.४७	७९.१	८२.७	८८.३	९४.८	१००.०	१०२.६	१०५.३	१०७.७	११०.१	११४.९	११६.०	११८.५	**२.१**
यातायात	५.३४	७३.१	८४.५	९३.७	९८.७	१००.०	१०२.०	१००.९	१०२.९	१०९.३	१११.०	१११.८	११६.७	**४.४**
संचार	२.८२	११०.५	१०१.५	९९.४	९९.९	१००.०	१०५.१	१०४.९	१०५.४	१०३.८	१०५.६	१०५.९	१०९.३	**३.२**
मनोरंजन तथा संस्कृति	२.४६	७५.७	८१.५	८८.३	९४.१	१००.०	१०४.३	१०७.५	१११.९	११६.९	११९.४	११९.६	१२२.८	**२.७**
शिक्षा	७.४१	७१.५	७८.५	८८.०	९४.७	१००.०	११०.१	१२०.९	१३०.६	१३७.२	१४४.४	१४४.३	१४३.७	**-०.४**
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	२.८१	७१.४	७८.४	८६.३	९२.६	१००.०	१०४.५	११३.८	११८.१	१२४.४	१३८.५	१४०.०	१५०.४	**७.४**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.४: वार्षिक विन्दुगत राष्ट्रिय उपभोक्ता मुद्रास्फीतिदर

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

(प्रतिशत परिवर्तन)

उपभोग्य वस्तुहरू	भार प्रतिशत	आर्थिक वर्ष / फागुन महिना										
		२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल (क+ख)	१००.०	१०.७	७.०	१०.२	८.९	७.०	१०.२	२.९	६.०	४.२	६.७	३.०
क. खाद्य तथा पेय पदार्थ	४३.९	१७.३	४.२	११.३	१०.८	९.५	१०.३	-०.४	५.६	२.२	९.३	३.८
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	११.३	१३.४	-२.४	१२.९	११.७	७.८	९.२	-०.१	३.१	६.०	३.४	३.१
दाल	१.८	-८.१	-१.८	१२.६	६.८	१६.७	३१.६	-११.२	-२२.५	-२.५	११.५	१०.२
तरकारी	५.५	७३.१	५.१	९.४	१३.९	४.८	६.८	-८.३	२८.४	-१०.७	२९.५	-६.३
मासु तथा माछा	६.८	७.७	५.८	१७.१	१३.५	९.९	६.५	०.०	४.९	३.२	१०.३	५.२
दुग्ध पदार्थ तथा अण्डा	५.२	१०.५	१७.४	७.३	६.७	१६.८	११.९	३.९	७.९	१.२	६.७	१.२
घ्यू तथा तेल	३.०	३.१	१३.३	१३.९	०.३	-०.४	१८.८	-५.८	२.६	७.८	४.१	२०.०
फलफूल	२.१	३३.४	९.८	५.२	१४.१	१०.४	९.२	०.९	५.६	६.१	९.५	१३.७
चिनी तथा मिठाई	१.७	७.०	५.९	१२.०	-३.५	-०.१	६.७	१५.२	-२.४	-१.८	४.१	४.३
मसला	१.२	२२.१	-१२.१	५.५	१०.५	१२.०	१६.६	२.४	-३.७	५.७	१९.४	-७.९
हल्का पेय पदार्थ	१.२	८.९	६.०	१२.०	२.४	४.२	४.७	३.१	३.१	४.१	४.५	८.७
मदिरा	०.७	२.१	९.२	४.४	२२.५	२१.१	१४.५	१०.७	७.८	१०.५	१०.४	५.४
सुर्तिजन्य पदार्थ	०.४	१७.१	९.०	११.४	२५.३	२६.६	७.९	४.६	५.६	९.६	१०.३	१०.४
रेष्टुराँ तथा होटल	२.९	१५.५	११.४	१२.२	९.५	११.३	९.९	५.१	५.७	४.९	५.३	३.७
ख. गैर खाद्य वस्तु तथा सेवा	५६.१	५.३	९.४	९.३	७.१	४.९	१०.२	५.६	६.३	५.८	४.७	२.४
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	७.२	१३.७	१५.२	११.५	१२.२	१०.०	१५.३	७.४	७.१	७.०	५.२	२.८
घरायसी सामान तथा सेवा	२०.३	६.४	६.३	९.७	५.१	०.९	१३.१	७.७	८.३	७.४	४.६	०.९
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	४.३	७.३	१३.४	१२.७	९.४	८.९	६.८	४.७	४.७	५.६	४.७	४.२
स्वास्थ्य	३.५	२.९	६.४	६.५	९.१	४.३	२.५	२.२	२.८	२.१	५.५	३.६
यातायात	५.३	११.३	१७.०	८.४	४.९	०.५	३.४	-१.३	१.९	७.१	१.४	५.९
संचार	२.८	-१०.४	-८.२	-२.१	०.१	०.३	५.७	०.०	०.१	-१.७	१.८	४.०
मनोरञ्जन तथा संस्कृति	२.५	-२.०	८.८	६.२	७.५	६.२	४.८	१.७	५.१	४.४	२.३	४.८
शिक्षा	७.४	४.७	८.९	१२.५	७.८	५.५	१२.४	८.९	९.३	५.०	५.८	-०.५
अन्य वस्तु तथा सेवाहरू	२.८	५.४	९.९	१०.८	६.५	८.३	८.१	५.७	४.६	५.५	११.९	६.२

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनसूची ४.५: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको राष्ट्रिय उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	भार	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन*	
	प्रतिशत	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल सूचकाङ्क	**१००.०**	**१०२.२**	**१०९.२**	**११२.९**	**११२.४**	**११५.९**	**११९.१**	**१२१.३**	**१२४.१**	**१२८.६**	१३२.४	**१३४.७**	**१३६.४**	**६.७**	**३.०**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**४३.९**	**१०३.५**	**१०८.५**	**११४.०**	**१०८.२**	**११३.०**	**११४.२**	**११७.४**	**११६.६**	**१२४.८**	१२७.५	**१३१.९**	**१३२.४**	**९.३**	**३.८**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	११.३	१०२.७	११०.२	१११.३	११०.१	१११.८	११३.५	११७.५	१२०.३	१२२.४	१२४.४	१२७.८	१२८.३	**३.४**	**३.१**
दाल	१.८	११२.४	१३२.५	१३७.७	११७.६	१०८.६	९१.१	८७.५	८८.८	९२.५	९९.०	१०५.४	१०९.१	**११.५**	**१०.२**
तरकारी	५.५	१०१.७	८९.७	११७.९	८२.२	१०१.८	१०५.६	१२०.१	९४.३	१२८.९	१२२.२	१२५.९	११४.५	**२९.५**	**-६.३**
मासु तथा माछा	६.८	१०५.२	११२.२	११२.४	११२.२	११५.८	११७.७	११५.२	१२१.४	१२५.५	१३३.९	**१४४.४**	**१४०.९**	**१०.३**	**५.२**
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५.२	१०५.७	१०९.८	११२.२	११४.१	११५.५	१२३.१	१२३.८	१२४.५	१२५.४	१३२.९	**१३४.८**	**१३४.५**	**६.८**	**१.२**
घ्यू तथा तेल	३.०	१०१.०	११८.४	११३.१	१११.५	११३.४	११४.५	११७.७	१२३.४	१२३.७	१२८.४	१३२.०	१५४.१	**४.१**	**२०.०**
फलफूल	२.१	१०८.७	१०१.९	११२.५	१०२.८	११६.४	१०८.५	११७.४	११५.२	१४५.०	१२६.१	१३५.४	१४३.३	**९.५**	**१३.७**
चिनी तथा मिठाई	१.७	९८.९	१०७.४	११५.८	१२३.७	१२५.०	१२०.७	११७.८	११८.६	१२१.५	१२३.४	१२८.७	१२८.८	**४.१**	**४.४**
मसला	१.२	१०२.४	११५.२	११८.५	११७.९	११६.९	११३.५	११५.२	११९.९	१३०.४	१४३.२	**१३८.४**	**१३१.९**	**१९.४**	**-७.९**
हल्का पेय पदार्थ	१.२	१००.५	१०५.०	१०६.५	१०८.२	११०.२	१११.५	११३.४	११६.१	११७.७	१२१.३	**१२३.१**	**१३१.८**	**४.५**	**८.७**
मदिरा	०.७	१००.२	११४.६	११६.०	१२६.९	१२८.६	१३६.८	१३९.६	१५१.२	१५२.६	१६७.०	१६८.७	१७६.१	**१०.४**	**५.४**
सुर्तिजन्य पदार्थ	०.४	१००.३	१०८.०	१०८.५	११२.९	११२.३	११९.२	१२०.३	१३०.६	१३२.२	१४४.१	१४७.२	१५९.१	**१०.३**	**१०.४**
रेष्टुरा तथा होटल	२.९	१०१.६	११०.८	११३.५	११६.५	११९.५	१२३.१	१२५.४	१२९.१	१३१.१	१३६.०	१३७.६	१४१.०	**५.३**	**३.७**
गैर खाद्य बस्तु तथा सेवा	**५६.१**	**१०१.२**	**१०९.७**	**११२.०**	**११५.८**	**११८.३**	**१२३.१**	**१२४.३**	**१३०.३**	**१३१.६**	**१३६.४**	**१३६.९**	**१३९.७**	४.७	२.४
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	७.२	१००.९	११५.९	११८.०	१२४.४	१२७.२	१३३.२	१३४.४	१४२.५	१४३.८	१४९.९	१५०.०	१५४.१	**५.२**	**२.८**
घरायसी सामान तथा सेवा	२०.३	१००.४	११३.१	११६.८	१२१.८	१२४.९	१३१.९	१३२.८	१४१.६	१४२.१	१४८.१	१४८.१	१४९.४	**४.६**	**०.९**
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	४.३	१००.८	१०७.५	१०९.०	११२.५	११४.७	११७.८	११९.३	१२४.५	१२५.८	१३०.३	१३०.८	१३५.८	**४.७**	**४.२**
स्वास्थ्य	३.५	१००.३	१०२.५	१०५.१	१०४.८	१०५.६	१०७.७	१०८.७	१०९.९	१११.५	११६.०	११६.३	१२०.२	**५.५**	**३.६**
यातायात	५.३	९७.३	१०२.३	१००.२	१०१.०	१०१.३	१०२.९	१०४.७	११०.२	११०.२	१११.८	१११.४	११८.४	**१.४**	**५.९**
संचार	२.८	१००.४	१०५.६	१०५.६	१०५.७	१०४.४	१०५.८	१०३.१	१०४.०	१०४.२	१०५.९	१०५.९	११०.१	**१.८**	**३.९**
मनोरंजन तथा संस्कृति	२.५	१००.२	१०४.८	१०६.०	१०६.६	११०.०	११२.०	११३.७	११७.०	११८.१	११९.६	१२०.३	१२५.४	**२.२**	**४.८**
शिक्षा	७.४	१०९.१	१०९.२	११२.७	११८.९	१२४.६	१२९.९	१३३.३	१३६.४	१४०.८	१४४.३	१४४.९	१४३.५	**५.८**	**-०.५**
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	२.८	९९.५	१०७.४	११०.४	११३.४	११३.५	११८.६	११९.७	१२५.१	१२८.४	१४०.०	१४७.८	१४८.७	**११.९**	**६.२**

* फागुन–फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.६: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (काठमाडौं), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१ /७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन*	
	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल सूचकाङ्क	**७२.६**	**७६.७**	**८५.०**	**९२.४**	**९८.९**	**१११.५**	**११३.५**	**११८.७**	**१२४.१**	१३३.५७	१३६.९१	**७.६१**	**२.५०**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**६८.३**	**७०.६**	**७९.३**	**८८.९**	**९८.०**	**११२.१**	**१११.०**	**११७.५**	**११९.७**	**१३१.५७**	**१३७.६१**	**९.९०**	**४.५९**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	७२.३	७२.०	८१.६	९२.१	१००.९	१११.२	१११.३	११४.३	१२२.४	१२६.०५	१३६.९६	**३.०२**	**८.६६**
दाल	७२.५	७३.१	८१.२	८७.६	१००.७	१३७.४	११८.५	८६.८	८६.२	१०२.०१	११५.१४	**१८.३७**	**१२.८७**
तरकारी	५८.५	५८.२	६५.२	७६.२	८४.७	९९.८	८९.८	११६.४	१०५.१	१३३.८	१२०.१७	**२७.२६**	**-१०.१९**
मासु तथा माछा	६९.०	७२.३	८३.९	९७.४	१०४.५	११५.०	११४.२	१२४.२	१२५.०	१३९.९	१४६.७२	**११.९५**	**४.८७**
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	६३.२	७४.७	७९.६	८३.८	९७.९	१०९.२	११४.७	१२४.९	१२३.३	१३२.७९	१३६.२	**७.७२**	**२.५७**
घ्यू तथा तेल	८०.०	८९.४	१०१.०	९९.६	९९.१	१३०.०	१११.८	११४.३	१२१.८	१२९.७३	१६५.०३	**६.५४**	**२७.२१**
फलफूल	५६.४	६०.८	६४.३	८०.९	९०.३	११८.२	११७.२	११९.२	१३०.७	१४१.२९	१५६.७७	**८.११**	**१०.९६**
चिनी तथा मिठाई	८६.३	८९.६	१००.०	९८.६	१००.९	११०.१	१२५.०	१२३.२	१२०.३	१२७.३८	१३४.४४	**५.९०**	**५.५४**
मसला	८५.७	७१.६	८०.४	८७.३	९७.७	११४.८	१२५.३	११७.६	१२८.८	१५७	१४०.१४	**२१.९४**	**-१०.७४**
हल्का पेय पदार्थ	७८.४	८२.६	९५.२	९६.८	१००.४	१०४.३	१०५.६	१०७.०	११०.३	११३.५२	१२२.७२	**२.९१**	**८.१०**
मदिरा	६२.३	६८.५	७४.७	८२.१	१००.१	१११.५	११९.७	१२५.०	१४५.१	१५९.९३	१६५.३२	**१०.२५**	**३.३७**
सुर्तिजन्य पदार्थ	५४.२	५६.९	६८.०	८७.०	१००.०	१०७.४	११७.८	१२३.८	१३४.१	१५७.९५	१७५.०२	**१७.७९**	**१०.८१**
रेष्टुरा तथा होटल	६६.८	७३.३	८०.८	८८.८	१००.२	११३.८	११७.६	१२३.३	१२८.७	१३५.८८	१३९.३५	**५.६१**	**२.५५**
गैर खाद्य बस्तु तथा सेवा	**७७.०**	**८३.०**	**९०.७**	**९५.६**	**९९.५**	**१११.०**	**११५.२**	**११९.४**	**१२७.१**	**१३४.९**	**१३६.४५**	**६.१२**	**१.१५**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	६६.८	७४.७	८४.२	९२.८	१००.४	११३.१	१२०.१	१२२.३	१२९.३	१३८.७८	१४०.०४	**७.३७**	**०.९१**
घरायसी सामान तथा सेवा	७७.८	८०.१	९१.६	९६.५	१००.१	११७.०	१२२.७	१२७.६	१३८.२	१४७.७१	१४६.९८	**६.८५**	**-०.४९**
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	६८.८	७५.८	८७.१	९३.२	१००.३	१०७.०	११२.४	११४.९	११९.३	१२७.२१	१३४.८१	**६.६६**	**५.९७**
स्वास्थ्य	७६.३	८०.३	८४.९	९४.६	९९.८	१०३.९	१०३.२	१०३.७	१०७.५	११७.४५	१२१.१२	**९.२६**	**३.१२**
यातायात	८५.९	९८.९	१०७.६	१०२.४	९८.८	१००.६	१०१.४	१०२.८	१११.१	११२.०४	१२०.१७	**०.८२**	**७.२६**
संचार	१०७.५	१००.२	९९.२	९८.७	१००.०	१०३.६	१०३.५	१०३.१	१००.४	१०१.५६	१०७.३५	**१.१९**	**५.७०**
मनोरंजन तथा संस्कृति	७४.५	८३.७	८८.१	९५.७	१००.१	१०४.८	१०७.६	११०.०	११५.३	११८.७६	१२६.०८	**२.९७**	**६.१६**
शिक्षा	७८.२	८३.४	८६.९	९२.७	९६.७	१०९.४	११२.६	१२३.४	१३०.९	१३९.२३	१३३.५९	**६.३३**	**-४.०५**
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	७३.१	८०.३	९०.५	९३.१	९९.३	१०६.०	११२.४	११५.४	१२२.५	१३५.८२	१४१.६४	**१०.८५**	**४.२९**

* फागुन - फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.७: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (तराई), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन*	
	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल सूचकाङ्क	**७१.७**	**७६.७**	**८४.५**	**९२.६**	**९९.०**	**१०७.५**	**११०.५**	**११७.४**	**१२१.७**	**१३०.०**	**१३४.२**	**६.८**	**३.२**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**६९.६**	**७२.३**	**८०.३**	**८९.२**	**९८.१**	**१०६.३**	**१०५.८**	**१११.५**	**११२.७**	**१२३.५**	**१२८.१**	**९.६**	**३.७**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	७७.२	७३.६	८३.४	९४.४	१०१.०	११०.९	१०९.९	११२.८	११९.०	१२२.९	१२५.२	**३.३**	**१.८**
दाल	७२.८	६९.८	७९.८	८५.८	१०१.०	१३१.२	११४.७	८९.७	८७.१	९४.०	१०३.१	**७.९**	**९.७**
तरकारी	६०.९	६५.५	६९.८	७८.८	८२.०	८०.४	७६.३	९७.०	८३.५	११२.१	१०५.४	**३४.२**	**-६.०**
मासु तथा माछा	६७.६	७१.१	८५.१	९५.२	१०६.१	११०.९	१११.०	११६.०	११९.८	१३२.१	१३९.८	**१०.३**	**५.९**
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	५९.४	७०.२	७५.३	८१.१	९८.४	११०.९	११४.०	१२२.९	१२४.०	१३२.०	१३३.७	**६.४**	**१.३**
घ्यू तथा तेल	७६.१	८७.७	१००.०	१०१.१	९९.९	११९.४	१११.२	११४.९	१२२.८	१२७.२	१५०.१	**३.६**	**१८.०**
फलफूल	६७.८	७४.७	७८.९	८६.४	९४.२	९५.९	९८.६	१०२.२	१०७.०	११६.४	१३५.९	**८.८**	**१६.७**
चिनी तथा मिठाई	८५.८	९२.१	१०३.८	९९.६	१००.४	१०६.३	१२२.२	११९.०	११७.१	१२०.९	१२४.९	**३.२**	**३.३**
मसला	८७.३	७७.९	७९.३	९०.०	९९.३	११२.५	१११.६	१०६.५	१११.५	१३०.५	१२२.७	**१७.१**	**-६.०**
हल्का पेय पदार्थ	७९.२	८३.३	९२.६	९४.१	१००.४	१०६.०	१०९.४	११५.६	१२१.१	१२७.७	१३७.५	**५.५**	**७.७**
मदिरा	५६.८	६०.८	६२.२	८४.६	१००.०	११३.३	१२४.७	१३६.६	१४६.८	१६३.९	१७४.९	**११.६**	**६.७**
सुर्तिजन्य पदार्थ	५३.७	५९.४	६४.४	७६.१	१००.०	१०९.८	११३.६	११८.८	१२५.३	१३२.९	१४७.०	**६.०**	**१०.६**
रेष्टुरा तथा होटल	६५.२	७१.२	७९.३	८९.१	१०१.३	१०६.९	१११.५	११८.३	१२२.८	१२९.०	१३६.३	**५.१**	**५.६**
गैर खाद्य बस्तु तथा सेवा	**७३.२**	**८०.२**	**८७.९**	**९५.१**	**९९.६**	**१०८.४**	**११४.३**	**१२२.३**	**१२९.२**	**१३५.३**	**१३९.२**	४.७	२.९
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	६२.७	७१.५	७९.५	९०.८	१००.५	११५.१	१२३.५	१३४.७	१४४.७	१५०.२	१५३.७	**३.८**	**२.३**
घरायसी सामान तथा सेवा	८४.६	९२.०	९९.१	१०२.८	९९.९	११०.६	११९.६	१३०.७	१४१.५	१४९.७	१५३.०	**५.८**	**२.२**
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	६६.७	७६.१	८५.७	९२.३	१००.६	१०६.५	११०.८	११६.३	१२१.९	१२५.९	१२९.२	**३.२**	**२.६**
स्वास्थ्य	८०.५	८३.७	९०.०	९७.३	१००.१	१०१.५	१०४.३	१०७.५	१०८.४	११४.३	११८.३	**५.४**	**३.६**
यातायात	६७.७	७९.५	८६.०	९६.२	९८.८	१०२.२	९९.८	१०२.०	१०८.३	११०.१	११६.५	**१.६**	**५.९**
संचार	१०७.९	१०२.१	९९.८	१००.२	९९.९	१०६.४	१०६.२	१०६.६	१०४.९	१०७.१	११०.४	**२.१**	**३.१**
मनोरंजन तथा संस्कृति	७२.९	७९.०	८५.६	९३.५	१००.०	१०३.८	१०४.९	१११.१	११५.३	११६.९	१२१.२	**१.४**	**३.७**
शिक्षा	६६.२	७१.४	८३.६	९२.१	९७.३	१०९.३	११८.३	१३०.९	१३६.०	१४२.५	१४४.०	**४.८**	**१.१**
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	७०.९	७७.८	८५.९	९०.५	९९.३	१०६.१	११२.६	११७.८	१२३.५	१३८.१	१४७.४	**११.८**	**६.७**

* फागुन - फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.८: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (पहाड), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन*	
	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन*	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल सूचकाङ्क	**७२.२**	**७८.३**	**८५.९**	**९२.७**	**९९.३**	**१०९.६**	**११६.१**	**१२२.७**	**१२८.४**	१३५.५	१४०.१	**५.५**	**३.४**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**७२.४**	**७६.६**	**८४.७**	**९१.९**	**९८.९**	**१०८.९**	**१११.१**	**११५.३**	**१२०.०**	**१३०.३**	**१३४.९**	**८.६**	**३.५**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	७९.१	७८.३	८७.५	९४.३	१००.७	१०८.५	१०९.८	११३.३	१२०.४	१२५.०	१२७	**३.८**	**१.६**
दाल	७३.९	७३.१	८१.८	८५.३	१००.०	१३०.५	१२३.३	९६.०	९२.४	१०३.७	११२.७	**१२.२**	**८.७**
तरकारी	६४.२	६९.६	७७.४	८६.७	८५.८	९८.२	९१.९	११२.१	१०५.२	१३०.३	१२५.९१	**२३.८**	**-३.३**
मासु तथा माछा	६८.५	७४.०	८४.६	९५.६	१०५.५	१११.९	११२.८	११४.८	१२१.१	१३२.३	१३८.५	**९.२**	**४.७**
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	६७.०	७७.३	८३.५	८९.३	९७.९	१०९.४	११३.९	१२२.७	१२८.६	१३७.४	१३७.२१	**६.८**	**-०.१**
घ्यू तथा तेल	७६.२	८५.२	९७.७	९८.९	९९.७	१०९.९	१११.५	११३.५	१२५.७	१२९.४	१५३.८२	**३.०**	**१८.९**
फलफूल	६७.७	७५.८	७८.८	८५.३	९४.९	९७.२	१००.२	१०९.५	११४.८	१२९.१	१४३.४४	**१२.५**	**११.१**
चिनी तथा मिठाई	९४.२	९९.८	१११.१	१०५.५	१००.९	१०६.३	१२६.०	१२०.७	११८.८	१२३.४	१२९.६२	**३.९**	**५.१**
मसला	८४.२	७६.६	७९.६	८५.९	९८.७	११९.४	१२५.६	१२१.०	१२५.३	१५१.२	१३९.४७	**२०.६**	**-७.७**
हल्का पेय पदार्थ	८०.०	८६.७	९५.०	९९.१	१००.१	१०४.४	१०९.१	११०.९	११५.७	१२१.९	१३५.४६	**५.३**	**११.२**
मदिरा	५९.५	६६.७	६८.४	८०.२	१००.२	११६.९	१३३.३	१४२.८	१५५.९	१७०.१	१८०.४२	**९.१**	**६.१**
सुर्तिजन्य पदार्थ	४६.८	५२.१	५५.७	७५.०	१००.३	१०६.२	१०७.३	११४.३	१३१.७	१४६.९	१५७.४४	**११.६**	**७.२**
रेष्टुरा तथा होटल	६७.१	७८.८	९१.६	९५.४	१०१.०	११३.४	१२७.८	१३१.२	१४०.३	१४७.८	१५१.०३	**५.३**	**२.२**
गैर खाद्य बस्तु तथा सेवा	**७२.०**	**८०.१**	**८७.१**	**९३.६**	**९९.६**	**११०.३**	**१२०.८**	**१२९.५**	**१३६.२**	**१४०.१**	**१४४.७६**	**२.९**	**३.३**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	६०.४	७३.५	८१.४	९०.७	१००.७	११९.९	१३१.०	१४०.४	१५०.९	१५९.६	१६८.७५	**५.७**	**५.८**
घरायसी सामान तथा सेवा	७८.५	८३.५	८९.९	९६.१	९९.७	१११.२	१२६.७	१४२.३	१४७.८	१४६.२	१४७.५	**-१.१**	**०.९**
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	६१.९	७१.९	७९.४	९१.५	१०१.०	११०.१	११७.०	१२३.२	१३४.७	१४२.०	१५०.०१	**५.४**	**५.६**
स्वास्थ्य	७४.७	८३.६	८८.४	९५.५	१००.३	१०३.३	१०८.६	११३.३	११६.८	११८.५	१२३.६२	**१.५**	**४.३**
यातायात	७१.६	८५.०	९२.०	९७.४	९९.३	१०४.८	१०३.८	१०५.३	११३.०	११५.१	१२०.५१	**१.८**	**४.७**
संचार	११९.३	१०२.५	९९.५	९९.९	९९.७	१०६.२	१०६.८	१०६.५	१०५.६	१०८.०	११२.३७	**२.३**	**४.१**
मनोरंजन तथा संस्कृति	८२.५	८७.२	९०.६	९३.७	१००.३	१०७.१	१०९.४	११५.५	१२१.१	१२४.६	१३१.०१	**२.९**	**५.२**
शिक्षा	६६.१	७४.९	८६.७	९१.३	९७.३	१०८.७	१३०.३	१३८.४	१४५.७	१५५.४	१५८.०३	**६.७**	**१.७**
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	६७.५	७४.६	८१.४	९२.१	९९.५	१११.४	११७.१	१२३.४	१३०.८	१४७.९	१५८.२४	**१३.१**	**७.०**

* फागुन-फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.९: समूहगत उपभोग्य वस्तुहरुको उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (हिमाल), प्रथम आठ महिना

(आधार वर्ष २०७१/७२ = १००)

उपभोग्य वस्तुहरु	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन*	
	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	फागुन	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल सूचकाङ्क	**१००.०**	**१०८.५**	**११२.५**	**११९.२**	**१२५.७**	१३२.५५	१३४.२९	**५.४**	**१.३**
खाद्य तथा पेय पदार्थ	**१००.१**	**१०७.६**	**११०.०**	**११५.९**	**११९.८**	**१२८.१५**	**१२९.७९**	**७.०**	**१.३**
अन्न तथा अन्नबाट बनेका परिकार	१०१.०	१०८.९	१०८.१	११९.१	१२२.५	१२६.८८	१२१.७२	**३.६**	**-४.१**
दाल	१००.०	१३०.५	१२२.२	१०४.४	१०२.४	१०८.९६	११८.९	**६.४**	**९.१**
तरकारी	९७.५	९२.७	८९.४	१०३.७	१०२.३	१२४.७६	१२८.४	**२२.०**	**२.९**
मासु तथा माछा	१०१.४	१०९.३	११०.७	११३.२	११६.९	१२५.४४	१२९.४५	**७.३**	**३.२**
दुग्ध पदार्थ तथा अन्डा	९९.३	१०१.८	११०.२	१११.०	११२.५	११४.०५	११२.०४	**१.४**	**-१.८**
घ्यू तथा तेल	९९.८	१११.२	११८.४	११७.२	१२२.३	१३०.२५	१४८.३९	**६.५**	**१३.९**
फलफूल	९६.८	९८.८	९५.३	१०८.४	११७.३	१२४.९१	१४३.१७	**६.५**	**१४.६**
चिनी तथा मिठाई	९९.७	१०८.०	१२४.७	१२२.१	१२२.५	१२४.१५	१२६.३६	**१.३**	**१.८**
मसला	१००.०	१२१.७	१३५.९	१२८.७	१४२.९	१७८.५	१५४.०४	**२४.९**	**-१३.७**
हल्का पेय पदार्थ	१००.०	१०३.५	१०९.१	११५.६	११९.६	१२३.८७	१३४.१६	**३.६**	**८.३**
मदिरा	१००.०	१२८.४	१४८.९	१६९.९	१९९.४	२२०.३८	२२३.३३	**१०.५**	**१.३**
सुर्तिजन्य पदार्थ	१००.०	१०७.२	११९.४	१३४.५	१५५.६	१६४.५१	२१०.४८	**५.७**	**२७.९**
रेष्टुरा तथा होटल	१००.५	१०९.५	११५.०	११९.९	१३३.५	१४०.१२	१४५.३९	**५.०**	**३.८**
गैर खाद्य बस्तु तथा सेवा	**१००.०**	**१०९.८**	**११६.३**	**१२४.३**	**१३५.०**	**१३९.२९**	**१४१.२**	**३.२**	**१.४**
लत्ता कपडा तथा जुत्ता	१००.३	११७.६	१२८.३	१४९.०	१५९.०	१६५.९३	१६९.९८	**४.४**	**२.४**
घरायसी सामान तथा सेवा	१००.३	११३.५	१२०.२	१२३.५	१४१.९	१४३.७३	१४२.१५	**१.३**	**-१.१**
फर्निचर तथा घरायसी उपकरण	१००.६	१०६.३	११९.१	१३२.५	१३९.६	१४४.८२	१५०.१३	**३.८**	**३.७**
स्वास्थ्य	१००.०	९९.६	१०३.०	१०५.८	१०५.१	११०.३३	११३.५	**४.९**	**२.९**
यातायात	९९.४	९५.२	९३.२	९१.१	९९.२	९८.९३	१००.६८	**-०.२**	**१.८**
संचार	१००.०	१०८.२	१०५.२	११४.६	११२.७	११०.४४	११०.२८	**-२.०**	**-०.१**
मनोरंजन तथा संस्कृति	९९.९	१०२.१	११०.६	१२५.१	१३३.४	१३८.८५	१४५.३१	**४.१**	**४.७**
शिक्षा	९८.०	१०६.४	११५.३	१२०.२	१२५.३	१३७.७	१४०.१	**९.९**	**१.७**
अन्य वस्तु तथा सेवाहरु	९८.८	१०६.५	११०.३	१२०.९	१२७.४	१४५.५	१५८.६४	**१४.२**	**९.०**

* फागुन-फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.१०: राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (वार्षिक)

(आधार वर्ष २०७४/७५ = १००)

महिना	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
साउन	६५.३	६९.०	७७.१	८१.७	८७.७	९२.५	९८.०	९९.१	१०५.५	११४.२	१२२.६
भदौ	६४.५	६९.१	७६.२	८२.०	८८.०	९२.४	९७.३	९८.८	१०७.४	११४.२	१२४.३
असोज	६४.७	६८.७	७५.८	८१.५	८७.३	९२.५	९७.२	९८.७	१०७.८	११५.६	१२५.२
कार्तिक	६५.८	६९.३	७६.१	८३.०	८८.६	९४.९	९८.७	९९.५	१०६.४	११४.५	१२५.३
मंसीर	६६.०	६८.९	७४.६	८१.५	८६.८	९३.७	९६.२	९७.९	१०५.०	११४.४	१२२.९
पुस	६८.२	७०.५	७६.९	८३.८	८८.३	९५.०	९६.७	९८.६	१०४.६	११२.८	११९.८
माघ	६८.३	७१.५	७८.३	८४.६	८९.३	९५.४	९७.०	९९.१	१०४.३	१११.७	११८.५
फागुन	६९.२	७३.६	८०.२	८६.९	९१.६	९६.६	९७.६	९९.९	१०४.८	१११.७	११८.८
चैत	६९.३	७३.९	८०.१	८७.४	९२.०	९७.१	९८.३	१००.५	१०४.९	११३.०	
वैशाख	६९.२	७४.८	८१.०	८८.३	९२.८	९८.२	९९.६	१०१.६	१०६.९	११२.४	
जेठ	७०.४	७६.९	८२.१	८९.६	९४.४	१००.५	१०१.२	१०२.५	१०७.९	११२.२	
असार	७०.८	७८.२	८३.५	९०.०	९४.८	१००.७	१०१.६	१०३.८	१०९.४	११५.५	
वार्षिक	**६७.७**	**७२.०**	**७८.५**	**८५.०**	**९०.१**	**९५.८**	**९८.३**	**१००.०**	**१०६.२**	**११३.५**	
वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशत)	**९.८**	**६.५**	**८.९**	**८.३**	**६.०**	**६.३**	**२.६**	**१.७**	**६.२**	**६.९**	

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.११: राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्कको वार्षिक विन्दुगत परिवर्तन

(आधार वर्ष २०७४/७५=१००)

(प्रतिशत परिवर्तन)

समुह	भार प्रतिशत	आर्थिक वर्ष / फागुन महिना*										
		२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल	१००.०	१२.३	६.४	९.०	८.३	५.५	५.५	१.०	२.३	५.०	६.६	६.३
प्राथमिक वस्तु	३३.६	१६.०	३.७	१४.५	१०.३	७.५	११.१	०.२	-०.८	३.५	११.२	५.६
इन्धन तथा ऊर्जा	८.८	१७.९	२३.४	१५.४	५.५	-१२.१	-१३.३	-१.२	६.३	१२.२	२.४	-१.५
उत्पादित वस्तु	५७.७	८.३	५.६	२.८	७.१	७.७	३.६	२.४	४.९	४.७	४.७	८.०

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

*फागुन-फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

अनुसूची ४.१२: राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)

(आधार वर्ष २०७४/७५ = १००)

समूह / उपसमूह	भार प्रतिशत	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन*	
		असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	२०७६/७७	२०७७/७८
कूल सूचकाङ्क	१००.०	९४.८	९६.६	१००.७	९७.६	१०१.६	९९.९	१०३.८	१०४.८	१०९.४	१११.७	११५.५	११८.८	६.६	६.३
प्राथमिक वस्तुहरू	३३.६	९७.२	९८.७	१०९.०	९८.९	१०७.६	९८.१	१०४.६	१०१.६	११३.५	११२.९	१२३.८	११९.३	११.२	५.६
खाद्य	३१.३	९७.१	९८.५	१०९.१	९८.५	१०७.६	९७.९	१०४.६	१०१.३	११४.१	११३.२	१२४.८	११८.७	११.८	४.९
गैर खाद्य	२.३	९७.१	१००.७	१०४.५	१०६.२	१०७.१	१००.९	१०५.०	१०५.४	१०५.५	१०९.३	११०.२	१२६.३	३.७	१५.६
इन्धन तथा ऊर्जा	८.८	१०५.७	९६.४	९०.८	९५.२	८६.७	१०१.२	१०७.५	११३.५	११३.३	११६.३	१०९.६	११४.५	२.४	(१.५)
इन्धन तथा ऊर्जा	५.७	१०९.८	९७.०	९४.३	९५.८	९०.१	१०१.८	१११.६	१२१.०	१२०.५	१२५.२	११४.९	१२२.४	३.५	(२.२)
विद्यूत्	३.१						१००.०	१००.०	१००.०	१००.०	१००.०	१००.०	१००.०	-	-
उत्पादित वस्तुहरू	५७.६	९१.०	९३.८	९४.३	९६.०	९८.४	१००.७	१०२.७	१०५.४	१०६.४	११०.३	१११.५	११९.१	४.७	८.०
खाद्य, पेय पदार्थ र सूर्तीजन्य उत्पादन	१५.२	८९.०	९३.२	९२.४	९५.३	९८.४	१००.०	१००.९	१०५.२	१०६.९	११८.०	११९.९	१२८.६	१२.२	९.०
तयारी पोशाक तथा सम्बद्ध वस्तु	१.०	९७.६	१०२.०	१००.८	९९.४	९८.८	९९.४	१०६.३	११७.४	११७.५	१२१.०	१२१.०	१२८.१	३.१	५.९
छाला तथा छालाजन्य उत्पादन	०.३	८६.३	९४.९	९५.६	९७.७	१०५.६	९७.९	१००.८	१०४.९	१०४.८	११०.२	११०.३	११२.३	५.१	१.९
फर्निचर	२.१						९९.४	१०३.०	१०७.४	११५.१	११४.५	११४.५	१२०.२	६.६	४.९
कागज तथा कागजजन्य उत्पादन	१.१	९८.७	११७.७	१००.४	११९.२	१०१.१	१००.६	१०२.८	१०१.१	१०१.७	१०३.५	१०३.९	११६.३	२.४	१२.४
रसायन तथा औषधिजन्य उत्पादन	६.५	१००.२	१००.३	९९.२	९७.३	९५.६	१००.०	१००.०	१००.४	१०१.४	१०७.०	१०७.२	१२५.०	६.६	१६.९
रबर तथा प्लाष्टिक	१.९	८९.३	९५.४	८९.९	९९.०	९३.६	९९.८	१००.४	१०५.६	१०६.९	१०७.९	१०७.९	१०८.३	२.२	०.४
अन्य गैर (धातूजन्य उत्पादन)	४.५	८६.५	९२.७	८९.३	९०.६	९२.७	१०३.३	१०२.५	१०१.०	१०१.९	१००.०	९९.३	९९.०	(१.०)	(१.०)
आधारभुत धातू तथा धातूजन्य उत्पादन	१२.६	९१.८	९१.४	८६.७	९०.३	८९.९	१०२.४	१०८.४	१०८.६	१०९.१	१०८.२	१११.७	१२०.०	(०.४)	१०.९
बिजूली तथा बिजूलीजन्य उत्पादन	४.५	९१.४	९२.७	९४.१	९४.८	९६.४	९९.८	९९.८	१००.०	९८.५	९८.४	९८.४	९८.४	(१.६)	(०.०)
मेशिन तथा उपकरण	३.२	७६.१	८१.८	८८.६	९९.९	१००.९	१००.६	१००.७	१०४.४	१०४.५	१०७.७	१०७.७	११३.५	३.१	५.४
सवारी साधन तथा सम्बद्ध उत्पादन	३.८	८५.३	८६.६	८९.२	८५.७	८८.७	९९.१	१०१.५	११३.७	११३.७	११८.३	११८.३	१२४.६	४.०	५.४
अन्य उत्पादन	१.१	९२.९	९४.९	९६.१	९७.४	९६.७	१००.०	१००.२	१०४.७	१०५.०	१११.६	११२.०	११९.२	६.५	६.८
विस्तृत आर्थिक वर्गीकरण	**१००.०**								१०४.८	१०९.४	१११.७	११५.५	११८.८	६.६	६.३
उपभोग्य वस्तूहरू	३२.९								१०३.५	११२.१	१०९.५	११३.७	११८.८	५.८	८.५
मध्यवर्ती वस्तूहरू	५६.३								१०५.९	१०९.१	११४.१	११८.१	१२०.५	७.७	५.६
पूंजीगत वस्तूहरू	१०.८								१०३.१	१०२.६	१०६.०	१०७.५	१०९.७	२.८	३.५
निर्माण सामग्री	१४.०	९२.६	९२.२	९१.०	९१.०	९५.१	१०२.९	१०८.२	१०७.२	१०८.७	१०३.१	१०२.५	१०८.२	(३.८)	४.९

* फागुन-फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.१३: राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (वार्षिक औसत)

(आधार वर्ष २०७४/७५ = १००)

समूह/उपसमूह	भार प्रतिशत	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रतिशत परिवर्तन	
												२०७५/७६	२०७६/७७
कूल सूचकाङ्क	**१००.०**	**६७.७**	**७२.०**	**७८.५**	**८५.०**	**९०.१**	**९५.८**	**९८.३**	**१००.०**	**१०६.२**	**११३.५**	६.२	६.९
प्राथमिक वस्तूहरू	**३३.६**	६१.८	६५.०	७२.७	८०.८	८७.३	९८.२	१०१.३	१००.०	१०६.१	११८.९	६.१	१२.०
खाद्य	३१.३	६१.६	६४.७	७२.४	८०.७	८७.३	९८.२	१०१.३	१००.०	१०६.१	११९.६	६.१	१२.७
गैर खाद्य	२.३	६९.५	७६.८	८१.०	८४.२	८७.१	९६.१	१०१.६	१००.०	१०६.३	१०९.१	६.३	२.७
इन्धन तथा ऊर्जा	**८.८**	८२.७	१००.२	११९.२	१२७.१	११९.१	१०१.६	९४.५	१००.०	११२.७	११३.८	१२.७	१.०
इन्धन तथा ऊर्जा	५.७	८२.७	१००.२	११९.०	१२६.९	११८.७	१०१.३	९४.३	१००.०	११९.६	१२१.३	१९.६	१.५
विद्युत	३.१								१००.०	१००.०	१००.०	-	०.०
उत्पादित वस्तूहरू	**५७.६**	७१.५	७५.२	७८.४	८३.०	८८.९	९२.६	९५.८	१००.०	१०५.३	११०.४	५.३	४.८
खाद्य, पेय पदार्थ र सूर्तीजन्य उत्पादन	१५.२	**६८.६**	**७०.३**	**७४.१**	**८०.६**	**८७.८**	**९१.९**	**९५.९**	**१००.०**	**१०५.३**	**११८.८**	५.३	१२.८
तयारी पोशाक तथा सम्बद्ध वस्तु	१.०	६४.२	८२.२	८४.२	८७.८	९५.२	९९.९	१००.९	१००.०	११५.१	१२०.२	१५.१	४.४
छाला तथा छालाजन्य उत्पादन	०.३	५७.५	७२.०	७६.३	८०.४	८५.०	९३.६	१०३.०	१००.०	१०४.०	११३.०	४.०	८.७
फर्निचर	२.१								१००.०	१०९.४	११३.६	९.४	३.९
कागज तथा कागजजन्य उत्पादन	१.१	८४.३	८९.९	९९.९	९८.८	९९.२	९९.६	१००.७	१००.०	१०१.१	१०३.३	१.१	२.१
रसायन तथा औषधिजन्य उत्पादन	६.५	**८०.८**	**८४.९**	**८९.४**	**९१.४**	**९९.१**	**१००.१**	**९७.३**	**१००.०**	**१००.२**	**१०५.९**	०.२	५.७
रबर तथा प्लाष्टिक	१.९	१००.३	९७.७	८९.७	९०.७	९३.६	९४.९	९८.०	१००.०	१०५.२	१०८.५	५.२	३.१
अन्य गैर धातूजन्य उत्पादन	४.५	६९.२	६७.८	७१.९	७७.९	८३.४	९०.८	९१.७	१००.०	१०१.२	९९.९	१.२	(१.३)
आधारभुत धातू तथा धातूजन्य उत्पादन	१२.६	७६.६	८७.५	९०.८	९२.५	९३.७	९१.७	८७.९	१००.०	१०८.७	१०८.५	८.७	(०.२)
बिजूली तथा बिजूलीजन्य उत्पादन	४.५	७४.१	८१.६	८०.५	८७.८	९१.८	९२.३	९६.२	१००.०	९९.९	९८.३	(०.१)	(१.६)
मेशिन तथा उपकरण	३.२	६८.४	७६.१	७७.०	७५.८	७६.६	८३.०	९७.८	१००.०	१०३.८	१०७.५	३.८	३.५
सवारी साधन तथा सम्बद्ध उत्पादन	३.८	७८.०	७९.९	८०.२	८२.९	८५.४	८८.९	८९.५	१००.०	११२.३	११८.३	१२.३	५.३
अन्य उत्पादन	१.१	७६.७	८१.४	८३.५	८७.२	९२.८	९६.४	९८.७	१००.०	१०४.०	१०९.६	४.०	५.४
विस्तृत आर्थिक वर्गीकरण	**१००.०**									१०६.२	११३.५		६.९
उपभोग्य वस्तूहरू	३२.९									१०५.५	११४.५		८.४
मध्यवर्ती वस्तूहरू	५६.३									१०७.३	११४.५		६.७
पूँजीगत वस्तूहरू	१०.८									१०२.९	१०५.८		२.९
निर्माण सामग्री	**१४.०**	७३.४	७८.०	८०.७	८५.८	८९.२	९१.१	९०.८	१००.०	१०८.०	१०३.८	८.०	(३.८)

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.१४: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क

(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

महिना	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
साउन	१८५.४	२४१.९	२७६.१	३०१.०	३४०.२	३६१.५	४१५.१	४३८.४	४७०.९	५३४.२	५४१.३
भदौ	१८७.९	२४५.३	२७८.४	३११.२	३४०.४	३६२.७	४१७.५	४३८.४	४७४.८	५३६.०	५४२.५
असोज	१९०.२	२४७.०	२७९.०	३११.२	३४०.४	३६८.४	४२१.४	४४१.१	४७९.६	५३७.५	५४२.५
कार्तिक	१९०.६	२४७.०	२८०.५	३११.२	३४०.४	३६८.५	४२१.४	४४७.२	४८७.०	५३७.९	५४२.५
मंसीर	१९०.६	२४९.७	२८०.५	३१४.१	३४६.६	३६९.०	४२१.४	४४७.२	४८८.९	५३८.०	५४३.३
पुस	१९०.६	२५१.७	२८२.२	३२९.६	३५३.०	३६९.५	४२१.६	४४७.३	४८८.९	५३८.०	५४७.२
माघ	१९७.५	२५६.९	२८२.२	३३०.४	३५३.०	३६९.५	४२१.८	४४९.५	५००.४	५३८.०	५४७.५
फागुन	२०२.०	२५७.७	२८२.४	३३०.४	३५३.०	३६९.७	४२१.८	४५४.९	५००.४	५३८.०	५४८.१
चैत	२१४.३	२५९.९	२८३.७	३३०.४	३५४.०	३७२.८	४२७.६	४५६.५	५००.५	५३८.०	
वैशाख	२१४.३	२६२.८	२८६.१	३३०.४	३५४.४	३७३.७	४२९.५	४५६.९	५००.५	५३८.०	
जेठ	२१६.६	२६२.८	२८६.८	३३०.४	३५५.३	३७३.७	४२९.७	४५६.९	५००.५	५३८.०	
असार	२१६.६	२७०.४	२९२.५	३३०.८	३५६.९	३७८.८	४२९.७	४५८.८	५००.५	५३८.०	
वार्षिक	**१९९.७**	**२५४.४**	**२८२.५**	**३२१.८**	**३४९.०**	**३६९.८**	**४२३.२**	**४४९.४**	**४९१.१**	**५३७.४**	
वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशत)	**१८.०**	**२७.४**	**११.०**	**१३.९**	**८.५**	**६.०**	**१४.४**	**६.२**	**९.३**	**९.४**	

* अपरिष्कृत

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ४.१५: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (वार्षिक औसत)

(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

सि.नं.	समूह / उपसमूह	भार प्रतिशत	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रतिशत परिवर्तन	
													२०७५/७६	२०७६/७७
	कूल सूचकाङ्क	**१००.०**	**१९९.७**	**२५४.४**	**२८२.५**	**३२१.८**	**३४९.०**	**३६९.८**	**४२३.२**	**४४९.४**	**४९१.१**	**५३७.५**	**९.३**	**९.४**
१	***तलब सूचकाङ्क***	**२७.०**	**१५७.०**	**१८७.३**	**२०४.९**	**२५६.३**	**२७८.६**	**२८४.४**	**३३६.४**	**३६८.६**	**३९३.१**	**४४६.०**	**६.६**	**१३.५**
१.१	*निजामती सेवा*	२.८	१९९.३	२३६.५	२३६.५	३०९.६	३४०.७	३४०.७	४२३.२	४२३.२	४५४.४	५४१.८	**७.४**	**१९.२**
१.२	*सार्वजनिक संस्थानहरु*	१.१	१६४.१	२०८.६	२१०.०	२६३.४	२८७.३	२९०.१	३५०.६	३५३.१	३७३.५	४४२.०	**५.८**	**१८.३**
१.३	*बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु*	०.६	२०४.१	२९०.६	२९०.६	४१७.६	४४६.२	४५७.७	४९४.९	५२३.२	५२९.२	६५३.५	**१.१**	**२३.५**
१.४	*सैनिक तथा प्रहरी सेवा*	४.०	१८०.२	२२७.९	२२७.९	३०४.९	३३२.४	३३२.४	४१०.८	४१०.८	४४३.९	४८३.८	**८.१**	**९.०**
१.५	*शिक्षा*	१०.६	१७४.५	२०७.८	२०७.८	२६८.१	२९५.८	३००.२	३६२.४	३८३.४	४२२.७	४६६.९	**१०.३**	**१०.५**
१.६	*निजी संगठनहरु**	७.९	१०२.५	१११.३	१७१.२	१८४.४	१९३.३	२०६.०	२१९.७	२९९.४	२९९.४	३५१.०	**०.०**	**१७.२**
२	***ज्यालादर सूचकाङ्क***	**७३.०**	**२१५.५**	**२७९.२**	**३११.२**	**३४५.९**	**३७४.९**	**४०१.३**	**४५५.३**	**४७९.३**	**५२७.३**	**५७१.२**	**१०.०**	**८.३**
२.१	*कृषि मजदूर*	३९.५	२४७.८	३२०.०	३६०.६	३९२.४	४२२.७	४५७.५	५१७.३	५४६.३	६०९.०	६५४.३	**११.५**	**७.४**
	पुरुष	२०.५	२५१.८	३२२.४	३५४.४	३७७.८	४१६.१	४५१.०	४९८.०	५२३.०	५८०.१	६३३.१	**१०.९**	**९.१**
	महिला	१९.०	२४३.४	३१७.४	३६७.२	४०८.१	४२९.८	४६४.६	५३८.२	५७१.४	६४०.१	६७७.१	**१२.०**	**५.८**
२.२	*औद्योगिक मजदूर*	२५.३	१७३.३	२२५.०	२४८.२	२९३.१	३१७.४	३२९.०	३७४.६	३९१.८	४१९.१	४६४.९	**७.०**	**१०.९**
	उच्च दक्ष	६.३	१६९.५	२१४.०	२३३.८	२७२.६	३००.४	३१९.८	३५६.९	३६०.१	३९२.८	४४४.४	**९.१**	**१३.१**
	दक्ष	६.३	१६८.६	२२०.४	२४२.२	२९०.०	३१४.३	३२६.९	३७०.१	३७२.९	४००.२	४४२.९	**७.३**	**१०.७**
	अर्धदक्ष	६.३	१६९.५	२२१.८	२४६.९	२९०.१	३१५.८	३२३.३	३६३.८	३६६.६	३९८.८	४४४.२	**८.८**	**११.४**
	अदक्ष	६.३	१८५.६	२४३.७	२६९.८	३१९.७	३३९.३	३४५.८	४०७.६	४६७.४	४८४.३	५२२.४	**३.६**	**७.९**
२.३	*निर्माण मजदूर*	८.३	१८९.९	२५०.३	२६८.१	२८५.९	३२२.९	३५४.१	४०५.७	४२६.७	४६७.४	४९८.५	**९.५**	**६.७**
	डकर्मी	२.८	१७९.२	२३५.३	२४८.८	२६४.१	३००.९	३२९.६	३७९.२	३९८.९	४३२.३	४६४.२	**८.४**	**७.४**
	दक्ष	१.४	१७७.०	२२६.१	२४०.५	२५५.७	२९१.१	३१८.४	३६८.९	३८९.८	४२४.०	४५२.०	**८.८**	**६.६**
	अदक्ष	१.४	१८१.३	२४४.५	२५७.१	२७२.६	३१०.८	३४०.९	३८९.४	४०८.१	४४०.७	४७६.४	**८.०**	**८.१**
	सिकर्मी	२.८	१६९.८	२२७.५	२४३.५	२५२.६	२८४.३	३१६.८	३७१.९	३८६.५	४१९.३	४५३.५	**८.५**	**८.२**
	दक्ष	१.४	१६७.०	२१७.७	२३४.९	२४४.२	२७६.७	३१०.९	३५९.४	३७४.१	४०९.४	४३६.५	**९.४**	**६.६**
	अदक्ष	१.४	१७२.७	२३७.२	२५२.२	२६१.०	२९१.९	३२२.८	३८४.४	३९८.९	४२९.२	४७०.६	**७.६**	**९.७**
	ज्यामी	२.८	२२०.६	२८८.१	३११.८	३४०.७	३८३.३	४१५.७	४६६.०	४९४.६	५५०.५	५७७.७	**११.३**	**४.९**
	पुरुष	१.४	२२१.७	२९२.२	३१५.२	३४५.६	३९२.५	४२२.०	४५७.१	४८०.४	५४१.२	५८१.५	**१२.७**	**७.४**
	महिला	१.४	२१९.५	२८३.९	३०८.४	३३५.८	३७४.१	४०९.५	४७४.९	५०८.७	५५९.६	५७३.९	**१०.०**	**२.५**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* आर्थिक वर्ष २०६९/७० देखि निजी संगठनहरुको तथ्यांक अध्यावधिक गरिएको ।

अनुसूची ४.१६: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्कको वार्षिक विन्दुगत परिवर्तन

(आधार वर्ष २०६१/६२=१००)

(प्रतिशत परिवर्तन)

उपभोग्य वस्तुहरू	भार प्रतिशत	आर्थिक वर्ष / फागुन महिना										
		२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
कुल सूचकाङ्क	**१००.०**	**१९.१**	**२७.६**	**९.६**	**१७.०**	**६.८**	**४.७**	**१४.१**	**७.८**	**१०.०**	**७.५**	**१.९**
१. तलव सूचकाङ्क	**२७.०**	**०.०**	**१९.३**	**९.४**	**२६.२**	**७.८**	**२.०**	**१८.५**	**९.४**	**६.६**	**१३.६**	**०.०**
१.१ निजामती सेवा	२.८	०.०	१८.७	०.०	३१.३	९.७	०.०	२४.२	०.०	७.४	१९.२	०.०
१.२ सार्वजनिक संस्थानहरू	१.१	०.०	२८.०	०.०	२७.६	७.५	०.७	२१.७	०.०	५.८	१८.४	०.०
१.३ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू	०.६	०.०	४२.४	०.०	४७.७	४.३	२.३	१२.९	१.३	१.२	२५.४	०.०
१.४ सेना तथा प्रहरीबल	४.०	०.०	२६.५	०.०	३४.५	८.५	०.०	२३.६	०.०	८.१	९.०	०.०
१.५ शिक्षा	१०.६	०.०	१९.१	०.०	३०.५	९.१	१.५	२०.७	५.८	१०.३	१०.६	०.०
१.६ निजी प्रतिष्ठान*	७.९	०.०	८.६	५३.८	८.४	४.१	६.६	६.७	३६.३	०.०	१७.२	०.०
२.ज्यालादर सूचकाङ्क	**७३.०**	**२५.५**	**२९.८**	**९.६**	**१४.८**	**६.६**	**५.५**	**१३.०**	**७.४**	**११.०**	**५.९**	**२.४**
२.१ कृषि मजदूर	३९.५	३४.६	२७.१	१२.५	११.१	७.९	५.६	१३.५	७.७	१२.१	४.७	२.७
२.२ औधोगिक मजदूर	२५.२	१०.४	३४.३	४.७	२४.८	२.७	३.६	११.६	६.६	९.२	८.९	१.७
२.३ निर्माण मजदूर	८.३	२०.४	३४.१	६.३	१०.०	१०.४	१०.२	१३.०	८.१	८.५	५.५	२.७

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* आर्थिक वर्ष २०६९/७० देखि निजी प्रतिष्ठानको तथ्यांक अध्यावधिक गरिएको।

अनुसूची ४.१७: राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालादर सूचकाङ्क (प्रथम आठ महिना)

(आधार वर्ष २०६१/६२ = १००)

सि.नं.	समूह / उपसमूह	भार प्रतिशत	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७२/७३	२०७३/७४*	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७७/७८	प्रतिशत परिवर्तन*	
			असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन*	असार	फागुन	असार	फागुन	असार	फागुन	२०७६/७७	२०७७/७८
	कूल सूचकाङ्क	**१००.०**	३५६.९	३६९.७	३७८.८	४२१.८	४२९.७	४५४.९	४५८.८	५००.४	५००.४	५३८.०	५३८.०	५४८.१	**७.५**	**१.९**
१	***तलब सूचकाङ्क***	**२७.०**	२७८.७	२८४.४	२८४.४	३३६.९	३३६.९	३६८.६	३६८.६	३९३.१	३९३.१	४४६.४	४४६.४	४४६.४	**१३.६**	**०.०**
१.१	*निजामती सेवा*	२.८	३४०.७	३४०.७	३४०.७	४२३.२	४२३.२	४२३.२	४२३.२	४५४.४	४५४.४	५४१.८	५४१.८	५४१.८	**१९.२**	**०.०**
१.२	*सार्वजनिक संस्थान*	१.१	२८८.१	२९०.१	२९०.१	३५३.१	३५३.१	३५३.१	३५३.१	३७३.५	३७३.५	४४२.१	४४२.१	४४२.१	**१८.४**	**०.०**
१.३	*बैंक तथा वित्तीय संस्था*	०.६	४४७.५	४५७.७	४५७.७	५१६.६	५१६.६	५२३.२	५२३.२	५२९.२	५२९.२	६६३.८	६६३.८	६६३.८	**२५.४**	**०.०**
१.४	*सैनिक तथा प्रहरी सेवा*	४.०	३३२.४	३३२.४	३३२.४	४१०.८	४१०.८	४१०.८	४१०.८	४४३.९	४४३.९	४८३.८	४८३.८	४८३.८	**९.०**	**०.०**
१.५	*शिक्षा*	१०.६	२९५.८	३००.२	३००.२	३६२.४	३६२.४	३८३.४	३८३.४	४२२.७	४२२.७	४६७.३	४६७.३	४६७.३	**१०.६**	**०.०**
१.६	*निजी प्रतिष्ठान***	७.९	१९३.३	२०६.०	२०६.०	२१९.७	२१९.७	२९९.४	२९९.४	२९९.४	२९९.४	३५१.०	३५१.०	३५१.०	**१७.२**	**०.०**
२	***ज्यालादर सूचकाङ्क***	**७३.०**	३८५.८	४०१.२	४१३.६	४५३.२	४६४.०	४८६.७	४९२.१	५४०.०	५४०.२	५७१.८	५७१.८	५८५.७	**५.९**	**२.४**
२.१	*कृषि मजदूर*	३९.५	४४१.०	४५६.१	४७३.६	५१७.९	५२२.१	५५७.६	५६५.८	६२५.३	६२५.३	६५४.४	६५४.४	६७२.१	**४.६**	**२.७**
	पुरुष	२०.५	४३९.१	४४९.४	४६३.७	४९७.०	५०१.१	५३३.३	५४१.५	५९४.२	५९४.२	६३३.१	६३३.१	६५२.३	**६.५**	**३.०**
	महिला	१९.०	४४३.१	४६३.४	४८४.२	५४०.६	५४४.७	५८३.८	५९२.०	६५८.८	६५८.८	६७७.३	६७७.३	६९३.४	**२.८**	**२.४**
२.२	*औद्योगिक मजदूर*	२५.३	३१८.२	३२९.६	३३४.१	३६७.८	३९०.४	३९२.१	३९२.१	४२८.०	४२८.०	४६५.९	४६५.९	४७३.९	**८.९**	**१.७**
	उच्च दक्ष	६.३	३०२.१	३२१.७	३२५.५	३५७.१	३५८.०	३६०.३	३६०.३	४०४.२	४०४.२	४४५.२	४४५.२	४५१.७	**१०.१**	**१.५**
	दक्ष	६.३	३१४.५	३२६.९	३३२.७	३७०.०	३७१.९	३७३.१	३७३.१	४१०.४	४१०.४	४४४.१	४४४.१	४५२.९	**८.२**	**२.०**
	अर्धदक्ष	६.३	३१५.९	३२२.१	३२७.८	३६४.३	३६५.५	३६६.९	३६६.९	४०७.७	४०७.७	४४७.५	४३४.२	४५५.४	**९.८**	**१.८**
	अदक्ष	६.३	३४०.५	३४७.५	३५०.४	३७९.७	४६६.१	४६७.८	४६७.८	४८९.५	४८९.५	५२६.७	५०६.६	५३५.५	**७.६**	**१.७**
२.३	*निर्माण मजदूर*	८.३	३२९.०	३५८.१	३६९.७	४०४.८	४११.६	४३७.४	४४५.९	४७४.७	४७६.६	५००.८	४९६.०	५१४.५	**५.५**	**२.७**
	डकर्मी	२.८	३०५.४	३३३.५	३४५.३	३७७.८	३८२.४	४०७.४	४१९.१	४३९.४	४३९.४	४६७.२	४६०.१	४७२.०	**६.३**	**१.०**
	दक्ष	१.४	२९५.२	३२०.१	३३९.७	३६८.३	३७०.५	३९२.९	४१०.३	४३२.०	४३२.०	४५२.०	४५२.०	४६१.०	**४.६**	**२.०**
	अदक्ष	१.४	३१५.६	३४६.९	३५१.०	३८७.२	३९४.२	४२१.९	४२८.०	४४६.७	४४६.७	४८२.४	४६८.३	४८२.९	**८.०**	**०.१**
	सिकर्मी	२.८	२८८.५	३१९.१	३३६.२	३७२.०	३७४.३	३९५.२	३९९.८	४२६.७	४२७.५	४५७.४	४५०.३	४६६.९	**७.२**	**२.१**
	दक्ष	१.४	२८०.३	३१३.८	३३०.३	३५८.८	३६१.०	३७९.०	३८३.०	४१८.५	४१८.५	४३८.१	४३८.१	४४७.१	**४.७**	**२.०**
	अदक्ष	१.४	२९६.७	३२४.४	३४२.२	३८५.३	३८७.६	४११.३	४१६.६	४३४.८	४३६.६	४७६.६	४६२.५	४८६.६	**९.६**	**२.१**
	ज्यामी	२.८	३९२.८	४२१.४	४२७.४	४६४.५	४७८.०	५०९.५	५१८.५	५५८.०	५६२.६	५७७.८	५७७.२	६०४.५	**३.५**	**४.६**
	पुरुष	१.४	४०२.८	४२८.१	४२८.१	४५५.१	४६५.४	४९४.३	५०३.३	५४७.३	५५६.४	५८१.६	५८०.६	६०२.२	**६.३**	**३.५**
	महिला	१.४	३८२.९	४१४.८	४२६.६	४७३.९	४९०.५	५२४.७	५३३.७	५६८.७	५६८.७	५७३.९	५७३.९	६०६.८	**०.९**	**५.७**

*फागुन—फागुनको विन्दुगत परिवर्तन

**आर्थिक वर्ष २०६९/७० देखिको निजी प्रतिष्ठानको तथ्यांक अध्यावधिक गरिएको ।

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ५.१: मौद्रिक सर्वेक्षण

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त											प्रथम आठ महिना		
		२०६७	२०६८	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	खुद बैदेशिक सम्पत्ति	२१६५२.५	२२१२६.६	३८३७७.२	४६८२३.८	५९९२२.०	७४७२८.७	९५५९८.१	१०१४६३.५	१०५४२९.२	९८४७८.३	१३२८३४.९	१००५५७.८	१०६८२२.८	१३८३१४.१
२	खुद आन्तरिक सम्पत्ति	६०४४६.२	७०००५.५	७४६५३.०	८४७१३.८	९६६७४.७	११३०५१.४	१२८८५९.८	१५७७०६.७	२०४०१७.५	२५९७३५.५	२९०२६२.१	२३४८९८.१	२७७५०६.२	३३२९५४.४
३	कुल आन्तरिक कर्जा	७९६५९.८	९१०२२.५	९९४६९.१	११६५८६.६	१३१४३०.५	१५२७३४.६	१८०५७३.६	२१७७७९.२	२७५५८९.३	३३३८५१.०	३७९२६१.९	३११४६२.७	३५०६१३.१	४२७४३६.७
४	सरकारलाई गएको खुद कर्जा	१३६५२.३	१६३४३.९	१६२८८.२	१६७७८.८	१४१९८.९	१२७२१.१	८७७५.९	१४९४८.९	२७२६३.०	३८२५.६	४६१०४.४	२४०१५.३	२१२५३.३	३४९१४.६
	क. सरकारमाथिको दावी	१३६५२.३	१६३४३.९	१६५२५.५	१६७९७.३	१६५४९.०	१६१०२.५	२०२७७.८	२५५७६.१	३६२१२.८	४४१२०.०	६०२२१.६	३७२०९.७	४२६४७.९	७०३६९.२
	ख. सरकारी बचत	०.०	०.०	२३७.३	१८.५	२३५०.१	३३८१.३	११५०१.८	१०६२७.२	८९४९.८	६५६५.४	१४११७.२	१३१९४.४	२१३९४.६	३५४५४.६
५	सरकारी संस्थानलाई गएको कर्जा	८४७.३	८६०.३	११३७.५	१२७०.६	११९०.५	१३३६.१	११६४.१	१३५१.२	१३८६.१	११३०.०	१०२६.३	१२५८.८	१२९२.८	१२३६.०
	(क) वित्तीय	२५९.७	२२२.६	१२७.६	१३१.७	१४८.८	३२६.१	३४१.४	४२८.६	३८२.७	१६०.७	१५६.०	२९०.५	१५६.१	१२७.९
	(ख) गैर–वित्तीय	५८७.६	६३७.६	१००९.९	११३८.९	१०४१.७	१०१०.१	८२२.७	९२२.६	१००३.४	९६९.३	८७०.३	९६८.३	११३६.७	११०८.१
६	गैर–सरकारी वीत्तीय संस्थालाई गएको कर्जा	१३०५.२	१०८६.०	१०६०.८	१२३४.५	९५८.६	१२८२.८	१४०२.९	१७६३.१	२६६१.७	४१३८.८	४४४१.९	३६५६.४	४२३०.३	६२८८.०
७	निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	६३८५५.०	७२७३२.२	८०९८२.६	९७३०२.६	११५०८२.५	१३७३९४.५	१६९२३०.६	१९९७१६.०	२४४२७८.४	२९१०२७.६	३२७६८९.२	२८२५३२.३	३२३८३६.७	३८४९९८.१
८	खुद अमौद्रिक दायित्व	१९२१३.६	२१०१७.०	२४८१६.१	३१८७२.८	३४७५५.८	३९६८३.१	५१७१३.८	६००७२.५	७१५७१.८	७४११५.५	८८९९९.८	७६५६४.७	७३१०६.९	९४४८२.३
९	विस्तृत मुद्रा प्रदाय, एमर (१०+११)	८२०९८.७	९२१३२.०	११३०३०.२	१३१५३७.६	१५६५९६.७	१८७७८०.१	२२४४५७.९	२५९१७०.२	३०९४४६.७	३५८२१३.८	४२३०९७.०	३३५४५५.९	३८४३२९.०	४७१२६८.५
१०	मुद्रा प्रदाय, एम१	२१२०९.७	२२२३५.१	२६३७०.६	३०१५९.०	३५४८३.०	४२४७४.५	५०३२८.७	५६९४०.२	६६९३९.५	७२६६४.३	८५६२६.१	६६४४१.८	७१८५०.८	८७९२५.६
	(क) मुद्रा	१३९२८.१	१४१९३.१	१७०४९.२	१९५८७.४	२२७५३.७	२७००८.०	३२७४८.३	३६१७४.६	४१५९८.५	४२३२०.४	४९०३९.६	४२२२६.४	४४४४९.१	५३१३६.५
	(ख) चल्ती निक्षेप	७२८१.६	८०४२.०	९३२१.४	१०५७१.६	१२७२९.३	१५४६६.४	१७५८०.४	२०७६५.६	२५३४१.०	३०३४३.८	३६५८६.४	२४२१५.५	२७४०१.७	३४७८९.१
११	मुद्दती, बचत र कल निक्षेप	६०८८९.०	६९८९६.९	८६६५९.७	१०१३७८.६	१२१११३.७	१४५३०५.७	१७४१२९.१	२०२२३०.०	२४२५०७.२	२८५५४९.५	३३७४७०.९	२६९०१४.१	३१२४७८.२	३८३३४२.९

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ५.२: मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू

(वार्षिक परिवर्तन, रकममा)

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना		
											२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	खुद बैदेशिक सम्पत्ति @	१३१६२.७	६८९४.०	१२७१२.७	१४५०३.६	१८८९१.२	८२१०.६	९६.०	-६७४०.०	२८२४१.०	-५८९८.५	३७८४.१	६८०१.०
२	खुद आन्तरिक सम्पत्ति @	७७३५.६	११६१३.४	१२३४६.४	१६६७९.८	१७७८६.५	२६५०१.७	५०१८०.४	५५५०७.२	३६६४२.३	३१९०७.८	२२३३१.२	४१३७०.५
३	कुल आन्तरिक कर्जा	८४४६.७	१७११७.५	१४८४३.९	२१३०४.१	२७८३९.०	३७२०५.६	५७८१०.१	५८९६२.७	४५४१०.९	३५८७३.४	१६७६२.१	४८१७४.८
४	सरकारलाई गएको खुद कर्जा	-५५.७	४९०.६	-२५७९.९	-१४७७.८	-३९४५.२	६१७३.०	१२३१४.१	१०९९२.६	२३६५३.५	-३२४७.८	-१६३०१.२	-१११८९.९
	क. सरकार माथिको दावी	१८१.५	२७१.८	-२४८.२	-४४६.६	४१७५.३	५२९८.३	१०६३६.७	७९०७.१	१६१०१.७	९९६.९	-१४७२.०	१०१४७.६
	ख. सरकारी बचत	२३७.३	-२१८.८	२३३१.६	१०३१.२	८१२०.५	-८७४.६	-१६७७.४	-३०८५.४	-७५५१.८	४२४४.७	१४८२९.२	२१३३७.५
५	संस्थानतर्फ गएको कर्जा	२७७.३	१३३.१	-८०.२	१४५.६	-१७२.०	१८७.१	३४.९	-२५६.१	-१०३.७	-१२७.३	१६२.८	२०९.७
	(क) वित्तीय	-९५.०	४.१	१७.०	१७७.३	१५.४	८७.२	-४५.९	-२२२.०	-४.७	-९२.३	-४.६	-२८.२
	(ख) गैर-वित्तीय	३७२.३	१२९.०	-९७.२	-३१.७	-१८७.४	९९.९	८०.८	-३४.१	-९९.१	-३५.१	१६७.४	२३७.९
६	गैर सरकारी वित्तीय संस्थालाई गएको कर्जा	-२५.२	१७३.७	-२७६.०	३२४.२	१२०.१	३६०.२	८९८.६	१४७७.०	३०३.२	९९४.६	९१.५	१८४६.१
७	निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	८२५०.३	१६३२०.०	१७७७९.९	२२३१२.०	३१८३६.१	३०४८५.४	४४५६२.४	४६७४९.२	३६६६१.६	३८२५३.९	३२८०९.१	५७३०८.९
८	खुद अमौद्रिक दायित्व @	७११.१	५५०४.०	२४९७.५	४६२४.२	१००५२.५	१०७०३.९	७६२९.७	३४५५.६	८७६८.६	३९६५.७	-५५६९.१	६८०४.३
९	मुद्रा प्रदाय, एम २ (१०+११)	२०८९८.२	१८५०७.४	२५०५९.१	३११८३.४	३६६७७.७	३४७१२.३	५०२७६.५	४८७६७.१	६४८८३.२	२६००९.२	२६११५.३	४८१७१.५
१०	मुद्रा प्रदाय, एम १ (क+ख)	४१३५.४	३७८८.४	५३२४.०	६९९१.५	७८५४.३	६६११.५	९९९९.३	५७२४.८	१२९६१.८	-४९७.७	-८१३.४	२२९९.५
	(क) मुद्रा	२८५६.०	२५३८.३	३१६६.३	४२५४.३	५७४०.२	३४२६.३	५४२४.०	७२१.९	६७१९.२	६२७.८	२१२८.७	४०९६.८
	(ख) चल्ती निक्षेप	१२७९.४	१२५०.२	२१५७.७	२७३७.२	२११४.०	३१८५.२	४५७५.३	५००२.९	६२४२.६	-११२५.५	-२९४२.२	-१७९७.४
११	मुद्दती, बचत र कल निक्षेप	१६७६२.८	१४७१८.९	१९७३५.१	२४१९२.०	२८८२३.५	२८१००.८	४०२७७.२	४३०४२.३	५१९२१.४	२६५०६.९	२६९२८.७	४५८७२.०
१२	विदेशी विनिमय नाफा (+) नोक्सान (—)	३०८८.०	१५५२.६	३८५.५	३०३.२	१९७८.१	-२३४५.२	३८६९.७	-२१०.८	६११५.६	१०२७.२	४५६०.५	-१३२१.८

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

@ विनिमय नाफा/नोक्सान समायोजन गरिएको।

अनुसूची ५.३: मुद्रा प्रदायमा प्रभाव पार्ने कारकहरू

(वार्षिक परिवर्तन प्रतिशतमा)

क.सं.	शीर्षक	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना		
										२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	खुद वैदेशिक सम्पत्ति @	१७.९६	२७.२०	२४.२०	२५.२९	८.५९	०.०९	-६.३९	२८.६८	-५.५९	३.८४	५.१२
२	खुद आन्तरिक सम्पत्ति @	१५.५६	१४.६०	१७.२५	१५.७३	२०.५७	३१.८२	२७.२१	१४.११	१५.६४	८.६०	१४.२५
३	कुल आन्तरिक कर्जा	१७.२१	१२.७३	१६.२१	१८.२२	२०.६०	२६.५५	२१.१४	१३.६०	१३.०२	४.८०	१२.७०
४	सरकारलाई गएको खुद कर्जा	३.०१	-१५.३८	-१०.४१	-३१.०१	७०.३४	८२.३७	३७.७५	२२.७७	-११.९१	-४३.४१	-२४.२७
	क. सरकारमाथिको दावी	१.६४	-१.५०	-२.७०	२५.९३	२६.१३	४१.५९	२१.८४	३६.५०	२.७५	-३.३४	१६.८५
	ख. सरकारी बचत	-९२.२२	१२६३६.५४	४३.८८	२४०.१६	-७.६०	-१५.७८	-२६.६४	११५.०२	४७.४३	२२५.८७	१५१.१५
५	संस्थानततर्फ गएको कर्जा	११.७०	-६.३१	१२.२३	-१२.८७	१६.०७	२.५९	-१८.४८	-९.१८	-१३.१७	२.७०	-४.४०
	(क) वित्तीय	३.२४	१२.९२	११९.१९	४.७१	२५.५४	-१०.७१	-५८.००	-२.९१	-२४.१०	-२.८९	-१८.०७
	(ख) गैर–वित्तीय	१२.७७	-८.५३	-३.०४	-१८.५५	१२.१४	८.७६	-३.४०	-१०.२२	१५.६६	११.२७	२७.३३
६	गैर सरकारी बित्तीय संस्थालाई गएको कर्जा	१६.३८	-२२.४०	३३.८२	९.३७	२५.६७	५०.९७	५५.४९	७.३२	३७.३७	२.२१	४१.५६
७	निजी क्षेत्रलाई गएको कर्जा	२०.१५	१८.३०	१९.३९	२३.१७	१८.०१	२२.३१	१९.१४	१२.६०	१५.६६	११.२७	१७.४९
८	खुद अमौद्रिक दायित्व @	२२.१८	७.८०	१३.३०	२५.३३	२०.७०	१२.७०	३.८५	११.८३	५.५४	-७.५१	७.६५
९	मुद्रा प्रदाय, एम २ (१०+११)	१६.३७	१९.१०	१९.९१	१९.५३	१५.४६	१९.४०	१५.७६	१८.११	८.४१	७.२९	११.३९
१०	मुद्रा प्रदाय, एम १ (क+ख)	१४.३७	१७.६५	१९.७०	१८.४९	१३.१४	१७.५६	८.५५	१७.८४	-०.७४	-१.१२	२.६९
	(क) मुद्रा	१४.८९	१६.१७	१८.७०	२१.२५	१०.४६	१४.९९	१.७४	१५.८८	१.५१	५.०३	८.३५
	(ख) चल्ती निक्षेप	१३.४१	२०.४१	२१.५०	१३.६७	१८.१२	२२.०३	१९.७४	२०.५७	-४.४४	-९.७०	-४.९१
११	मुद्दती, बचत र कल निक्षेप	१६.९८	१९.९७	४३.७७	१९.८४	१६.१४	१९.९२	१७.७५	१८.१८	२१.१०	१६.१६	२२.६८

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

@ विनिमय नाफा/नोक्सान समायोजन गरिएको।

अनुसूची ५.४: खुला बजार कारोबार स्थिति

(रु. करोडमा)

	विवरण	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
								२०७६/७७	२०७७/७८
क	**तरलता प्रशोचन**	**४७६८०.०**	**५४२५५.०**	**१२४४५.०**	**१९५००.०**	**१००३५.०**	**७८००.०**	**५८००.०**	**३०३२९.०**
	बिक्री बोलकबोल	६००.०	९१०.०	०.०	८४०.०	७९६५.०	४८००.०	०.०	०.०
	रिभर्स रिपो बोलकबोल	३१५८०.०	२३५९५.०	६४२५.०	८४७५.०	२०७०.०	३०००.०	२८००.०	१०९५४.०
	निक्षेप बोलकबोल	१५५००.०	२९७५०.०	६०२०.०	१०१८५.०	०.०	०.०	३०००.०	१९३७५.०
ख	**तरलता प्रवाह**	**०.०**	**०.०**	**६०९९.८**	**१०७३४.०**	**१६८१६.०**	**११५८७.२**	**११३७७.२**	**०.०**
	खरिद बोलकबोल	०.०	०.०	२७७८.८	३७६२.०	०.०	०.०	०.०	०.०
	रिपो बोलकबोल	०.०	०.०	३३२१.०	६९७२.०	१६८१६.०	११५८७.२	११३७७.२	०.०
ग	**खुद तरलता प्रशोचन(क-ख)**	**४७६८०.०**	**५४२५५.०**	**६३४५.२**	**८७६६.०**	**-६७८१.०**	**-३७८७.२**	**-५५७७.२**	**३०३२९.०**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ५.५: ब्याजदर संरचना (प्रतिशत)

भारित औसत ब्याजदर	२०७६ असार	२०७६ असोज	२०७६ पुस	२०७६ फागुन	२०७७ असार	२०७७ असोज	२०७७ पुस	२०७७ फागुन
९१ दिने ट्रेजरी विल	४.९७	४.३३	३.१७	३.९७	१.२७	०.६३	०.८७	२.०३
अन्तर–बैंक दर								
वाणिज्य बैंक	४.५२	४.६२	१.८	४.३५	०.३५	०.११	०.१	१.२६
अन्य वित्तीय संस्था	६.२४	३.९७	३.३८	४.७५	१.०१	०.२५	०.२६	१.२७
भारित औसत निक्षेप, कर्जा तथा आधार ब्याजदर								
निक्षेप	६.६	६.७५	६.७९	६.७७	६.०१	५.४५	५	४.७६
कर्जा	१२.१३	११.९८	११.९४	११.८	१०.११	९.८३	९.०९	८.७३
आधार ब्याजदर	९.५७	९.५६	९.४३	९.४५	८.५	७.७३	७.१८	६.८४

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ५.६: निक्षेप परिचालन तथा कर्जा प्रवाह (रु. करोडमा)

शीर्षक	२०७५ असार	२०७५ फागुन	२०७६ असार	२०७६ फागुन	२०७७ असार	२०७७ फागुन	आठ महिनामा प्रतिशत परिवर्तन	
	मसान्त	मसान्त*	मसान्त	मसान्त*	मसान्त	मसान्त*	२०७६/७७	२०७७/७८
निक्षेप परिचालन								
वाणिज्य बैंक	२४५९२२	२६६०७९	२८४३०६	३१०४८९	३४६५१५	३७९९४७	९.२१	९.६५
विकास बैंक	२८८३५	३३०८०	३७८१९	३७५२५	३५१९६	४१२२९	-०.७८	१७.१४
वित्त कम्पनी	६२९५	६७८४	७४७९	८११५	८६८४	१०००५	८.५	१५.२१
बैंक तथा वित्तीय संस्था +	२७४२१०	३००८६१	३२३५०७	३४९४२१	३८३९७३	४२६०४७	८.०१	१०.९६
कर्जा प्रवाह (निजी क्षेत्रमा)								
वाणिज्य बैंक	२०९०४८	२३७०४९	२४५६५९	२७५०१२	२८५०१३	३३४३०२	११.९५	१७.२९
विकास बैंक	२५२११	३१३९६	३४२११	३३४०९.५५	२८६८०	३४९३५.९४	-२.३४	२१.८१
वित्त कम्पनी	५७२३	६४६६	६७४९	७२३९.५४	७२८६	७७२९.१२	७.२७	६.०८
बैंक तथा वित्तीय संस्था+	२३९९८१	२७४९११	२८६६१९	३१५६६१	३२०९७९	३७६९६७	१०.१३	१७.४४

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

+ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू बीच एक आपसको निक्षेप समायोजन गरिएको ।

अनुसूची ५.७: क्षेत्रगत आधारमा कर्जा प्रवाहको अवस्था (रु. करोडमा)

क्षेत्र	२०७५ असार	२०७६ असार	२०७६ फागुन	२०७७ असार	२०७७ फागुन	२०७६ (असार फागुन) (प्रतिशत परिवर्तन)	२०७७ (असार-फागुन) (प्रतिशत परिवर्तन)	कुल कर्जामा अंश	
								(२०७६ फागुन)	(२०७७ फागुन)
कृषि	१३५७५.७	१९३४५.७	२२०४३.२	२२५७७.२	२९०७५.०	१३.९	२८.८	६.९	७.६
खानी	५०३.३	७३१.३	५८३.०	६४५.४	७७८.१	-२०.३	२०.६	०.२	०.२
उत्पादन	३९७८५.४	४७८५६.१	५३२८५.०	५३३६६.८	६०३८७.४	११.३	१३.२	१६.६	१५.७
निर्माण	२५३१५.५	३०९४१.७	३४५१९.९	३४७४२.०	३८५०३.७	११.६	१०.८	१०.७	१०.०
धातु उत्पादन, मेशिनरी र विद्युतीय उपकरण	३३१४.८	३७०७.५	४१०९.६	४६०७.३	५६७८.२	१०.८	२३.२	१.३	१.५
यातायातका सामान उत्पादन र फिटिङ	३६९३.६	४२९०.९	४८३९.३	४९८२.२	५१९९.१	१२.८	४.४	१.५	१.४
यातायात, सञ्चार र सार्वजनिक सेवा	१३३१६.८	१७६८१.४	१९४३८.७	२०९७५.३	२३०७४.८	९.९	१०.०	६.०	६.०
थोक तथा खुद्रा व्यापार	५३२०१.९	६१५४५.०	६५९६०.४	६६२८२.८	७६१६६.९	७.२	१४.९	२०.५	१९.८
वित्तीय, बीमा र स्थीर सम्पत्ति	२०३०३.५	२३३८४.७	२५०३९.५	२५२६३.८	३०५०९.१	७.१	२०.८	७.८	७.९
सेवा उद्योग	१९७१५.१	२४५०२.३	२८००५.०	२९९२७.७	३४४८७.३	१४.३	१५.२	८.७	९.०
उपभोग्य ऋण	८७१५.७	९०१०.५	९१८३.६	९१३४.८	१२८६६.०	१.९	४०.८	२.९	३.३
स्थानीय सरकार	१५५.४	१५६.९	१५६.४	१५८.३	१४६.६	-०.३	-७.४	०.०	०.०
अन्य	४०६८१.३	४८०३५.७	५४१५६.४	५३९३७.५	६७७४६.८	१२.७	२५.६	१६.९	१७.६
जम्मा	२४२२७७.९	२९११८९.७	३२१३१९.९	३२६६०१.२	३८४६१८.८	१०.३	१७.८	१००.०	१००.०

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७।

अनुसूची ५.८: बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको संख्या

वित्तीय संस्था	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७७*
वाणिज्य बैंक	३२	३१	३०	३०	२८	२८	२८	२८	२७	२७
विकास बैंक	८८	८६	८४	७६	६७	४०	३३	२९	२०	१९
वित्त कम्पनी	७०	५९	५३	४८	४२	२८	२५	२३	२२	२०
लघु वित्त कारोबार गर्ने संस्था	२४	३१	३३	३८	४२	५३	६५	९०	८५	७६
पूर्वाधार विकास बैक								१	१	१
नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजतप्राप्त सहकारी संस्था (सीमित बैंकिङ्ग कारोबार गर्ने)	१६	१६	१५	१५	१५	१४	-	-	-	-
नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त गैर सरकारी संस्था (लघु वित्त कारोबार गर्ने)	३६	३१	२९	२७	२५	२५	-	-	-	-
बीमा कम्पनी	२५	२५	२५	२६	२६	२८	२८	४०	४०	४०
कर्मचारी सञ्चय कोष	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
नागरिक लगानी कोष	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
हुलाक बचत बैंक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
हुलाक बचत बैंकका कार्यालयहरू	११७	११७	११७	६८	६८	६८	६८	६८	६८	६८

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

*फागुन मसान्त।

अनुसूची ५.९: वित्तीय पहुँचका परिसूचकहरु

वित्तीय पँहुचका सूचक	२०७१ असार	२०७२ असार	२०७३ असार	२०७४ असार	२०७५ असार	२०७६ असार	२०७७ असार	२०७७ फागुन
बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा संख्या								
वाणिज्य बैंक	१५४७	१६७२	१८६९	२२७४	३०२३	३५८५	४४३६	४६३२
विकास बैंक	८१८	८०८	८५२	७६९	९९३	१२६७	१०२९	१०६९
वित्त कम्पनी	२३९	२४२	१७५	१३०	१८६	२०४	२४३	२५६
प्रति बैंक शाखा जनसंख्या	७६६६	७२०६	६५६२	५६१०	४३३४	३३६३	३०७२	२९१३
निक्षेप खाताको संख्या	१३१२९५७४	१४९३४६१८	१६८३६०१७	१९६७७००५	२३५४४८५९	२७८६६५०५	३२४५४२०४	३५७६६९५३
ऋण खाताको संख्या	९४०००५	१०३३३८३	१०९६५७०	१२१६०९१	१३०१०१०	१४३९६४८	१५४४०५९	१६५१३२९
शाखारहित बैंकिङ्ग केन्द्र	५०४	५०४	८१२	१००८	१२८५	१५३०	१५७४	१७२७
मोबाइल बैंकिङ्ग सेवा प्रयोगकर्ता	७६८४२४	१०६८३०३	१७५४५६६	२६६९७३२	५०८६०६९	८३४७१८७	११३०६७९७	१३२६७९४७
इन्टरनेट बैंकिङ्ग सेवा प्रयोगकर्ता	३२८४३४	४१५४६२	५१५४६५	७८३७५१	८३४३०२	९१७३४४	१०३१२२७	११३१५४७
एटिमको संख्या	१६५२	१७२१	१९०८	२०८१	२७९१	३३१६	४१०६	४२९४
डेबिटकार्डको संख्या	३९८८७७९	४५३१७८७	४५१२९७९	४९८०९५८	५५४४२५३	६७०८५२१	७३२९२०२	८४०२३७९
क्रेडिट कार्डको संख्या	५७८९८	४३८९५	५२०१४	६८९६६	१०४७२१	१२३१४६	१६०२९७	१८५६२८
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा निक्षेप खाता संख्या	७३५५३	८२५१०	९१७४७	१०५७९०	८१७०१	९५४००	१५१७६८	१६४८३२
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा एटिम संख्या	९	१०	१०	११	१०	११	१९	२०
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा शाखा संख्या	१५	१५	१६	१७	१५	१७	१४	१३
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा डेबिट कार्ड संख्या	२२३४६	२५०३७	२४५९३	२६७७९	१९२३९	२२९६६	३४२७७	३८७२२
प्रति १००,००० वयस्क जनसंख्यामा क्रेडिट कार्ड संख्या	३२४	२४३	२८३	३७१	३६३	४२२	७५०	७६०

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक २०७७

*जनसंख्याको तथ्याङ्क केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको जनसंख्या प्रक्षेपण (मध्यमस्तर) बाट लिइएको।

अनुसूची ५.१०: बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको साधनको स्रोत र उपयोग

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त								प्रथम आठ महिना		
		२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	**कुल निक्षेप**	**११८८०९.०२**	**१४०६७६.९५**	**१६८८८२.९९**	**२०१६८१.६२**	**२२९९८०.७६**	**२७४२१०.२९**	**२८४३०५.५**	**३४६५१५.१**	**३००८६१.२५**	**३४९४२०.६५**	**४२६०४७.२५**
२	चल्ती	११३६९.३०	१२९६८.९२	१५९२९.००	१८३४६.०३	१९९०४.७२	२५६२९.८४	३०१६१.१	३८८४४.६	२५४९६.०५	२९१०५.६५	३५८२१.१७
३	बचत	४६९४८.५२	५८९७०.५९	७१२४७.१२	८७३६७.९६	८१४१५.३०	९४६८२.१९	९०१२९.६	१०८७५१.७	१००७६९.५६	१०९८५७.७४	१४६७८५.०८
४	मुद्दती	४२०९९.४६	४५२९४.१९	५०९२०.११	६१५८६.१४	९९३४२.५८	१२२८०५.६५	१२८०४६.०	१६३३३७.४	१४२७८३.२४	१७४३२४.२९	२०६९६५.३३
५	कल	१७४७६.०६	२२३३८.१४	२९५७१.७४	३२७८७.८१	२७२३४.२०	२८८५९.३५	३३६४३.७	३३२०८.७	२९३१९.९६	३३५१३.६१	३३२९१.४८
६	मार्जिन	९१५.६९	११०५.११	१२१५.०२	१५९३.६८	२०८३.९६	२२३३.२६	२३२५.२	२३७२.७	२४९२.४३	२६१९.३७	३१८४.२०
७	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	२७५.७६	१९३.३०	३२६.१५	६७१.०२	६९३.७३	१२२३.०३	२१३०.४	७३०.६	२४५४.५५	१८३७.६८	९०८५.६७
८	अन्य वैदेशिक दायित्व	२९५.४३	०.४१	०.००	०.००	०.००	०.००	३२९.९	१४७७.६	२२१.९०	७९२.९६	१५८२.६२
९	खुद अन्य साधनहरू	१८४५६.८४	१९१४५.३१	२०३९१.६५	२३५९८.०७	३५४६७.७४	४०२३७.८६	३९२९६.३	४८०९७.५	५०७९६.३४	५३०३६.४९	६१६७४.८०
१०	**कुल साधनको स्रोत = उपयोग**	**१३७८३७.०५**	**१६००१५.९७**	**१८९६००.७८**	**२२५९५०.७०**	**२६६१४२.२३**	**३१५६७१.१९**	**३२६०६२.१**	**३९६८२०.८**	**३५४३३४.०४**	**४०५०८७.७८**	**४९८३९०.३४**
११	**नगद तथा बैंक मौज्दात**	**२३०५१.६२**	**२८६८२.६३**	**३५३३७.२९**	**३५६७४.७५**	**४२०४३.१४**	**३९३४२.३७**	**३७५६६.७**	**५३२१९.४**	**३६७५४.६३**	**३६७३३.१४**	**३९४५१.३०**
१२	नगद मौज्दात	३४८७.२१	४११२.९९	४७२९.२०	५५९०.११	६३०८.२५	७२२०.७४	७२२३.५	८१७४.७	६९५६.५२	६८४९.३५	७३१७.१२
१३	राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	११७७२.९८	१५६२१.४०	१९२२३.९२	१५४००.६१	२११५९.३१	२०८१३.५१	१६५८९.७	२७४९०.७	१५०७९.९६	१४६१८.०१	१५१०६.२४
१४	विदेशी मुद्रा मौज्दात	८५.२१	७८.८७	१३३.६९	९९.९९	१०९.२८	२६८.५०	२५५.२	४५३.४	३८९.४६	४५७.९८	२८६.०९
१५	विदेशमा रहेको मौज्दात	७७०६.२२	८८६९.३८	११२५०.४८	१४५८४.०४	१४४६६.३१	११०३९.६३	१३४९८.३	१७१००.६	१४३२८.६९	१४८०७.७९	१६७४१.८४
१६	**कर्जा तथा सापटी**	११४७८५.४४	१३१३३३.३४	१५४२६३.४९	१९०२७५.९४	२२४०९९.०८	२७६३२८.८२	२८८४९५.४	३४३६०१.४	३१७५७९.४१	३६५२७३.०५	४५६३०२.२२
१७	सरकारमाथिको दावी	१५२२५.६०	१४२१५.७७	१४२४९.७९	१८६३६.९१	२१३८९.४६	२८७५४.०६	३५४८८.८	४९१३८.२	३०६८७.५१	३६३२८.०३	६४२०३.६२
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथिको दावी	१२४४.१६	११३८.३०	१०९२.२७	९२०.२५	१००४.८५	११०५.०८	९२४.४	७९१.९	१०६८.८१	१२३१.९४	११७५.०९
	वित्तीय	१०८.३५	९९.६६	८५.२९	१००.६६	८५.३७	१०४.७५	३३१६.०	३५८९.१	१०३.५७	९८.३१	७०.०८
	गैर-वित्तीय	११३५.८१	१०३८.६३	१००६.९८	८१९.६०	९१९.४९	१०००.३३	१०३.०	९८.३	९६५.२५	११३३.६३	११०५.०१
१९	गैर सरकारी वित्तीय संस्थाहरु माथिको दावी	१२३२.९५	९५६.९९	१२८१.१९	१४०१.३३	१७६१.४९	२६६०.१३	३२१३.०	३४९०.८	३६५६.३७	४२३०.२६	६२८८.०३
२०	निजी क्षेत्रमाथिको दावी	९६८४३.९१	११४६६९.९२	१३६९२४.९१	१६८७८५.६३	१९९३०२.२९	२४३७९८.७९	२४८७५६.१	२९००६६.२	२८२१५६.२९	३२३४७९.२४	३८४६३०.७२
२१	विदेशी विल खरिद	२३८.८२	३५२.३६	७१५.३४	५३१.८३	६४०.९९	१०.७७	१०.१	१५.९	१०.४३	३.५७	४.७६
२२	**कर्जा तथा सापटी/निक्षेप अनुपात (%)#**	**८३.८०**	**८३.२५**	**८२.९०**	**८५.१०**	**८८.१४**	**९०.२९**	**९१.५**	**८६.७**	**९५.३६**	**९४.१४**	**९२.०३**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

सरकारमाथि दावी समावेश नभएको।

अनुसूची ५.११: वाणिज्य बैंकहरूको साधनको स्रोत र उपयोग

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त								प्रथम आठ महिना		
		२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	**कुल निक्षेप**	**१०१५५७.८०**	**११९६४७.९४**	**१४५२७४.८८**	**१७५३४३.०६**	**२०८०३८.५७**	**२४५९२१.९०**	**२८४३०५.५१**	**३४६५१५.१**	**२६६०७८.८९**	**३१०४८९.०१**	**३७९९४७.२३**
२	चल्ती	१०७३०.९८	१२२५४.४८	१५०४४.२९	१७५०८.७२	१९१७०.२३	२४८०४.५६	३०१६१.०६	३८८४४.६	२४६७०.१६	२८२२९.७८	३४९९३.५६
३	बचत	३५८८०.४६	४५०७६.९१	५५९३५.१०	६९८६९.१२	७०३०२.८१	८११६६.७०	९०१२९.६१	१०८७५१.७	८६१९५.१२	९५२६३.१२	१२९९८३.४४
४	मुद्दती	३४५६४.१९	३६५५४.९७	४१७३५.५१	५२३२३.०७	८७९८२.१८	१०६८८६.१५	१२८०४५.९५	१६३३३७.४	१२३६१९.२४	१५०१६०.१७	१७९४०६.२२
५	कल	१९४९३.३५	२४६८८.४४	३१३७९.८९	३४०७०.७८	२८५२२.८७	३०८४७.९०	३३६४३.७२	३३२०८.७	२९१२४.८८	३४२३५.५५	३२३९७.७४
६	मार्जिन	८८८.८३	१०७३.१३	११८०.०९	१५७१.३७	२०६०.४८	२२१६.५९	२३२५.१७	२३७२.७	२४६९.४९	२६००.३९	३१६६.२६
७	नेपाल राष्ट्र बैंकवाट सापटी	२१८.७६	१९३.३०	३२६.१५	६५१.६३	६२४.३६	११७७.६९	२१३०.४२	७३०.६	२३६४.८६	१८१५.६०	८४८१.१४
८	अन्य बैदेशिक दायित्व	२९५.४३	०.४१	०.००	०.००	०.००	०.००	३२९.८५	१४७७.६	२२१.९०	७९२.९६	१५८२.६२
९	खुद अन्य साधनहरु	१३२१०.५९	१३५५३.४६	१३८८५.५५	१६३२५.३४	२७८९५.२५	३२४८५.७१	३९२८८.८५	४८०९७.५	४२०६८.१५	४४१५१.८६	५३३२३.३९
१०	**कुल साधनको श्रोत = उपयोग**	**११५२८२.५९**	**१३३३९५.११**	**१५९४८६.५८**	**१९२३२०.०३**	**२३६५५८.१८**	**२७९५८८.८२**	**३२६०५४.६३**	**३९६८२०.८**	**३१०५११.९०**	**३५७२४९.४३**	**४४३३३४.३९**
११	**नगद मौज्दात र बैंक बैलेन्स**	**२१४७२.३३**	**२६७०२.४६**	**३२७८५.९०**	**३२८२७.२९**	**३९५४५.९४**	**३६७७४.६५**	**३७५६६.६९**	**५३२१९.४**	**३४१५९.५६**	**३६७३३.१४**	**३९४५१.३०**
१२	नगद मौज्दात	२९२९.२८	३३९४.२२	३९३८.३४	४७०६.०६	५५४७.२०	६३७४.१४	७२२३.५०	८१७४.७	६०१६.६८	६८४९.३५	७३१७.१२
१३	राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	१०७३५.५७	१४३४८.१४	१७४९३.९८	१३४७१.५९	१९४४२.५९	१९१०८.०६	१६५८९.७१	२७४९०.७	१३३१२.९४	१४६१८.०१	१५१०६.२४
१४	बिदेशी मुद्रा मौज्दात	८०.०९	६९.९९	१२५.२१	९२.८१	९९.६७	२५०.०५	२५५.२०	४५३.४	३६९.०९	४५७.९८	२८६.०९
१५	बिदेशमा रहेको मौज्दात	७७२७.३९	८८९०.११	११२२८.३६	१४५५६.८३	१४४५६.४८	११०३८.८९	१३४९८.२९	१७१००.६	१४४६०.८५	१४८०७.७९	१६७४१.८४
१६	**कर्जा तथा सापटी**	**९३८१०.२६**	**१०६६९२.६५**	**१२६७००.६८**	**१५९४९२.७५**	**१९७०१२.२३**	**२४२८१४.१७**	**२८८४९५.४४**	**३४३६०१.४**	**२७६३५२.३४**	**३२०५२७.३३**	**४०३८८३.०८**
१७	सरकारमाथि दाबी	१४७२३.०२	१३६३६.७१	१३६३६.३१	१७६९६.३०	२०३०६.१८	२७५८६.३५	३५४८८.८२	४९१३८.२	२९३२८.१९	३४६१५.८२	५८३०३.७९
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथि दाबी	१२१५.७६	११०४.३९	१०६२.७४	८८८.२४	९७२.८०	१०६७.९०	९२४.४१	७९१.९	१०५०.०२	१०८२.१३	१०४५.९६
१९	गैर सरकारी बित्तीय संस्था हरुमाथिको दाबी	१०००.४०	९१४.००	११०४.८३	१४३०.४६	१५८४.७७	२१५२.९७	३३१५.९९	३५८९.१	२९०६.४८	३२९८.९६	३९१२.९२
२०	निजी क्षेत्रमाथि दाबी	७६६३२.७२	९०६८५.१९	११०१८१.४७	१३८९४५.९२	१७३५०७.४९	२११९९६.१७	२४८७५६.१२	२९००६६.२	२४३०५७.२३	२८१५२६.८५	३४०५७२.८१
	निजी क्षेत्रमाथि दाबी	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०	०.००	०.००	०.००
२१	बिदेशी बिल खरीद	२३८.३७	३५२.३६	७१५.३४	५३१.८३	६४०.९९	१०.७७	१०.१०	१.६	१०.४३	३.५७	४.७६
२२	**कर्जा तथा सापटी / निक्षेप अनुपात (%)**	**७७.८७**	**७७.८०**	**७७.८०**	**८०.८७**	**८४.९४**	**८७.५२**	**८८.९९**	**८५.०**	**९२.८४**	**९२.०८**	**९०.९५**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ५.१२: वाणिज्य बैंकहरूबाट असुल हुन बाँकी कर्जाको क्षेत्रगत विवरण

(रु. करोडमा)

क्षेत्र	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना		
									२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि	३१५३.१३	४०२७.०१	५०७०.६२	६११२.५१	७५३४.९९	११६४३.५९	१६६०३.८३	२०१७५.८४	१५६२५.७५	१९२४९.३२	२५८९५.०१
खानी	३४८.७१	३२५.४७	३०६.४१	२९७.०७	३४६.७८	४४२.०३	६८८.६९	६२१.७९	६४५.८७	५५६.६५	७३७.७८
उत्पादन क्षेत्र	१७६६६.१९	२०७४२.८२	२३९७२.२८	२७८३०.४२	३१५९४.२२	३८०५६.३६	४५२४५.१५	५०९९६.०१	४४८४२.८५	५०८१६.७८	५७९५२.७५
निर्माण	७१७१.२८	८८७४.०६	११५१७.५७	१४२३०.३५	१७८७७.७२	२१२४८.८१	२५१३६.५५	२९५११.७०	२४३०४.१२	२८६१०.१९	३२८४७.१५
धातु उत्पादन, मेसिनरी र विद्युतीय उपकरण तथा जडान	१००४.४४	१०९२.९४	१२४०.२२	१६३२.७५	२२६३.३५	२९८०.२९	३२२३.४७	४२९०.६३	३४५१.०७	३७३९.७७	५४०३.७१
यातायात, उपकरण उत्पादन तथा जडान	१२६६.६२	१५४८.८६	१४३७.७२	२१५१.९९	२४२०.५९	२७१९.१७	३१९३.८८	४०८२.७१	३२३३.८०	३९२६.११	४३२६.२४
संचार र सार्वजनिक सेवा	३०१५.१६	३१४१.११	४१२८.९५	६३८२.८५	८७६१.०२	११२२५.७३	१५१३२.१०	१९१२८.१२	१३२२१.२२	१७२९३.३६	२१३८८.५०
थोक विक्रेता र खुद्रा विक्रेता	१६१५८.८२	२०५४१.५०	२५६२५.२५	३३०८८.६८	३९७९४.५२	४८३९२.७४	५५०९८.४८	६०५१५.५२	५४३४७.५६	५९५२२.९५	६९४७३.७०
वित्त, वीमा र स्थिर सम्पत्ति	६६०७.९६	७२८१.३९	८९२२.०३	११४५१.७९	१४८५८.९२	१७९८४.३१	२००५६.५०	२२२५१.४६	१८८३८.२०	२१८३७.९६	२५४८०.७५
सेवा उद्योग	५६८५.५०	६८६२.९५	८८४३.८०	१०३९५.३८	१३७१७.७५	१७४६२.८६	२१५२७.६९	२७११६.५०	२०१६६.८०	२४९८३.४७	३१२१६.८२
उपभोग्य कर्जा	३३४८.४२	३९३६.६४	४३०३.५७	५०३२.४५	७००२.२५	७००५.४५	७०३८.०३	७५५७.८०	६७७४.८३	७३०८.७०	१०९६७.४४
स्थानीय सरकार	११७.६३	१०९.६२	१६२.१८	१५७.६२	१५०.६९	१४९.९९	१५१.२८	१५३.८९	१५०.३७	१५०.८४	१४२.१३
अन्य	१०१६५.१८	११६१६.४९	१४७८३.६८	२०४८६.४०	२७२६७.०८	३१९२१.७०	३६७०३.६७	४३९५६.८५	३४४०८.६३	४२४१२.२२	५४८९९.६१
जम्मा	**७५७०९.०५**	**९०१००.८६**	**११०३१४.२९**	**१३९२५०.२५**	**१७३५८९.८७**	**२११२३३.०५**	**२४९७९९.३२**	**२९०३५८.८२**	**२४००११.०६**	**२८०४०८.३२**	**३४०७३१.६०**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

अनुसूची ५.१३: विकास बैंकहरूको साधनको स्रोत र उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त									प्रथम आठ महिना		
		२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	**कुल निक्षेप**	**१२२१२.८०**	**१५५२२.४९**	**२००३२.८९**	**२३०७२.५३**	**२६८८९.५४**	**२२१०२.८१**	**२८८३४.६०**	**३७८१९.३०**	**३५१९६.०२**	**३३०७९.६३**	**३७५२५.२५**	**४१२२९.२३**
२	चल्ती	३२५.०९	३०८.३७	४२२.८३	५५३.९४	७२३.८३	५५८.८५	७३०.४०	९१२.३४	९१७.८६	५६०.६०	६९४.४४	९५८.१४
३	बचत	६०७६.७३	८२९४.५६	१०८३५.७५	१२०६४.०८	१४३४१.९३	९२७८.८१	११४७३.५९	१३५३६.५८	११३१२.३०	१२३३९.००	१२२७७.१६	१३७४०.८५
४	मुद्दती	३७१७.८४	४५०२.८३	५५३९.५१	६२२१.२७	६८२२.२१	८८६७.३०	१२४८१.६२	१७८८७.९६	१८७४१.५९	१५६२७.३०	१९७९०.७९	२२४१२.६२
५	कल	२०७५.३४	२३९१.३८	३२०४.०५	४१९९.७०	४९८०.७४	३३७५.७२	४१३७.११	५४६३.५१	४२०७.७५	४५३५.५५	४७४४.३८	४१००.८६
६	मार्जिन	१७.७९	२५.३४	३०.७५	३३.५४	२०.८३	२२.१२	११.८८	१८.९१	१६.५२	१७.१७	१८.४८	१६.७६
७	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	०.००	५७.००	०.००	०.००	०.५०	१८.१४	२२.१०	१४०.६४	१३.५९	५७.८६	१४.११	४८१.५०
८	अन्य वैदेशिक दायित्व	३३.२१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
९	खुद अन्य साधनहरू	३००८.६२	३१९२.९४	३७६५.२४	४१५४.९८	४७७२.२७	४९६७.००	५५००.६८	६२५०.२४	५२२६.३८	६४५४.०२	६२८०.६५	५४५२.९५
१०	**कुल साधनको स्रोत = उपयोग**	**१५२५४.६२**	**१८७७२.४३**	**२३७९८.१४**	**२७२२७.५१**	**३१६६२.३१**	**२७०८७.९५**	**३४३५७.३९**	**४४२१०.१७**	**४०४३५.९९**	**३९५९१.५२**	**४३८२०.०१**	**४७१६३.६८**
११	**नगद तथा बैंक मौज्दात**	**९८५.०३**	**११८३.०४**	**१४६४.१७**	**१८६८.३३**	**२१९२.२८**	**१९०७.८२**	**२०१९.७१**	**२३३५.८४**	**२५३८.९०**	**२१७५.९७**	**२४८९.७४**	**२१०६.१५**
१२	नगद मौज्दात	३६०.८५	४७८.७१	६१२.५७	६८९.४१	७८१.९७	६५१.९२	७१६.१६	८५२.१४	७७६.५०	८११.६०	८१५.५५	७१५.५२
१३	नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	५९९.१०	६७७.३२	८२२.१४	११४८.३८	१३७३.८९	१२३६.४७	१२८४.३८	१४६७.५०	१७४६.६२	१३४२.९८	१६४६.२०	१३७९.२९
१४	विदेशी मुद्रा मौज्दात	३.७१	५.०९	८.८४	८.४५	७.१७	९.६०	१८.४३	१५.१२	१५.२५	२०.३५	२६.२९	१०.७५
१५	विदेशमा रहेको मौज्दात	२१.३८	२१.९३	२०.६१	२२.०९	२९.२६	९.८२	०.७४	०.९७	०.५३	१.०४	१.६७	०.५९
१६	**कर्जा तथा सापटी**	**१४२६९.५९**	**१७५८९.३८**	**२२३३३.९७**	**२५३५९.१८**	**२९४७०.००**	**२५१८०.१०**	**३२३३७.६८**	**४१८७४.४५**	**३७८९७.०८**	**३७४१५.५५**	**४१३३०.३०**	**४५०५७.५३**
१७	सरकारमाथिको दावी	४५०.७२	२९०.९६	२७४.४३	३०८.७८	५५६.११	६८१.४८	७९८.९४	१५६७.६०	३१३८.७७	९८८.४६	१४५५.८४	४२७४.२७
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथिको दावी	२८.१७	२४.२३	२७.३७	१९.५९	१८.८२	१७.०१	७.५२	२३.४२	३६.६६	८.३५	१६.७५	०.०६
	वित्तीय	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	गैर-वित्तीय	२८.१७	२४.२३	२७.३७	१९.५९	१८.८२	१७.०१	७.५२	२३.४२	३६.६६	८.३५	१६.७५	०.०६
१९	गैर सरकारी वित्तीय संस्थानहरुमाथिको दावी	३४५७.६३	४११६.१०	५०५१.४५	५४०४.१७	५४१६.७३	४१९९.९९	६१५३.५०	५८५८.८२	५६७१.९७	४५७५.८७	५९९७.७२	५३६६.२१
२०	निजी क्षेत्रमाथिको दावी	१०३३३.०७	१३१५७.६४	१६९८०.७१	१९६२६.६३	२३४७८.३३	२०२८१.६३	२५३७७.७१	३४४२४.६१	२९०४९.६९	३१८४२.८६	३३८५९.९९	३५४१६.९९
२१	विदेशी विल खरिद	०.००	०.४५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२२	**कर्जा तथा सापटी/निक्षेप अनुपात (%)#**	**११३.१५**	**१११.४४**	**११०.१२**	**१०८.६०**	**१०७.५३**	**११०.८४**	**१०९.३८**	**१०६.५८**	**९८.७६**	**११०.१२**	**१०६.२६**	**९८.९२**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

\# सरकारमाथि दावी समावेश नभएको।

अनुसूची ५.१४: वित्त कम्पनीहरुको साधनको श्रोत र उपयोगको विवरण

(रु. करोडमा)

क.सं.	शीर्षक	असार मसान्त									प्रथम आठ महिना		
		२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	**कुल निक्षेप**	**७५३९.८९**	**६८१६.५१**	**७२०८.०८**	**७१६३.६२**	**६३०२.७९**	**५१७६.८०**	**६२९४.६९**	**७४७९.३३**	**८६८३.७०**	**६७८३.७**	**८११५.३**	**१०००४.७**
२	चल्ती	४४८.५२	५४१.०२	५८२.४९	५४२.६४	४५४.२४	४३७.१८	३९७.४८	६१५.५३	४२५.३२	४९०.५	६६३.३	२६३.९
३	बचत	३४१५.८९	२८९३.०३	३११८.४७	३३७५.५०	३२०४.६९	१८४४.४६	२०४२.५४	२३६८.०८	२३८१.६१	२२३६.३	२३१७.६	३०६०.९
४	मुद्दती	३६०६.६१	३२८९.६२	३३९५.२७	३१५५.००	२४९८.५८	२५१९.७९	३४५१.२६	३९६७.१३	४९७६.६४	३७२६.५	४४९३.५	५६९७.२
५	कल	६४.५८	९१.३२	११०.६३	८९.०८	१४३.७९	३७४.०२	३९८.६२	५२३.०१	८९९.९३	३२४.७	६४०.५	९८१.५
६	मार्जिन	४.२९	१.५२	१.२३	१.३९	१.४८	१.३५	४.७९	५.५८	०.२०	५.८	०.५	१.२
७	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सापटी	०.००	०.००	०.००	०.००	१८.८९	५१.२३	२३.२४	१९.४२	४.५८	३१.८	८.०	१२३.०
८	अन्य वैदेशिक दायित्व	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०	०.०	०.०
९	खुद अन्य साधनहरू	२४९१.५४	२५९१.८०	२६८८.५६	२८९१.०२	३१६६.३२	२६६९.४७	२९२८.८६	३२२४.२१	३५९९.३६	३२४९.२	३१०६.३	३१२७.९
१०	**कुल साधनको स्रोत = उपयोग**	**१००३१.४३**	**९४०८.३१**	**९८९६.६४**	**१००५४.६४**	**९४८८.००**	**७८९७.४९**	**९२४६.७९**	**१०७२२.९६**	**१२२८७.६४**	**१००६४.७**	**११२२९.५**	**१३२५५.७**
११	**नगद तथा बैंक मौज्दात**	**५२८.८१**	**४५७.४३**	**५५७.३७**	**६८३.०६**	**६५७.२३**	**५८९.३८**	**५५१.५२**	**६२६.८१**	**६०६.०६**	**५५२.३**	**७०३.४**	**५३०.७**
१२	नगद मौज्दात	१३५.२१	९७.२८	१०६.१९	१०१.४५	१०२.०८	१०९.१३	१३०.४४	१४३.४७	१८९.६९	१२८.२	१४६.५	१५६.५
१३	नेपाल राष्ट्र बैंकमा रहेको मौज्दात	३८९.५४	३६०.१०	४५१.११	५८१.५५	५५५.१४	४८०.२४	४२१.०७	४८०.९९	४१६.३१	४२४.०	५५६.८	३७४.१
१४	विदेशी मुद्रा मौज्दात	२.२१	०.०३	०.०४	०.०४	०.०१	०.०१	०.०१	०.०२	०.०२	०.०	०.०	०.०
१५	विदेशमा रहेको मौज्दात	१.८४	०.०३	०.०३	०.०३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०	०.०	०.०
१६	**कर्जा तथा सापटी**	**९५०२.६२**	**८९५०.८८**	**९३३९.२७**	**९३७१.५७**	**८८३०.५३**	**७३०८.०७**	**८६९५.२७**	**१००९८.४९**	**११६८१.५८**	**९५१२.४**	**१०५२६.२**	**१२७२५.०**
१७	सरकारमाथिको दावी	३५३.७०	२११.६३	३०४.६३	३०४.७०	३८४.५०	४०१.८०	३६८.७७	५३२.२१	१२६२.३६	३७०.९	२५६.४	१६२५.६
१८	सरकारी संस्थानहरुमाथिको दावी	२.६०	४.१८	६.५३	९.९४	१३.१९	१५.०४	२९.६६	१८.३९	३८.५७	१०.४	३४.८	५९.०
	वित्तीय	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०	०.०	०.०
	गैर-वित्तीय	२.६०	४.१८	६.५३	९.९४	१३.१९	१५.०४	२९.६६	१८.३९	३८.५७	१०.४	३४.८	५९.०
१९	गैर सरकारी वित्तीय संस्थानहरुमाथिको दावी	२२८४.७१	१६८१.५२	२०२४.०९	१९४०.१३	२०७१.४६	१३७८.०६	१८७१.९४	२०६४.८४	२१५८.९४	१८७४.९	२१४२.७	२३९९.५
२०	निजी क्षेत्रमाथिको दावी	६८६१.६१	७०५३.५५	७००४.०२	७११६.८१	६३६१.३७	५५१३.१७	६४२४.९०	७४८३.०५	८२२१.७१	७२५६.२	८०९२.४	८६४०.९
२१	विदेशी बिल खरिद	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०	०.०	०.०
२२	**कर्जा तथा सापटी/निक्षेप अनुपात (%)#**	**१२१.३४**	**१२८.२१**	**१२५.३४**	**१२६.६०**	**१३४.००**	**१३३.४१**	**१३२.२८**	**१२७.९०**	**११९.९९**	**१३४.८**	**१२६.५**	**११०.९**

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

* अपरिष्कृत।

सरकारमाथि दावी समावेश नभएको।

अनुसूची ५.१५: लघु वित्त वित्तीय संस्थाहरुको साधनको स्रोत र उपयोग

(रु. करोडमा)

विवरण	असार मसान्त									पुस मसान्त		
	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७५	२०७६	२०७७
दायित्व												
पूँजी कोष	२८१.१०	३८०.१०	५८०.९७	६२०.३५	८६७.३७	१२७६.३६	१७४४.३६	२५५०.३४	३३४१.२२	२२४९.३५	३२५९.६७	३९५०.४९
निक्षेप	५१२.८०	७२२.५०	१११९.९९	१६०५.८०	२४०९.५३	३४४०.१२	४९५४.८८	८५६६.६२	१०६१९.१२	६०६२.५३	९८७९.६३	१२००८.५५
ऋण / सापटी	१६५७.५०	२०२१.४०	२८५८.१३	३८४९.७०	५२४३.१४	६६९५.३०	८७६८.३७	१२६४८.२२	१४२०९.२३	१०४००.७६	१४४९३.९७	१७७७५.४६
अन्य दायित्व	४७२.४०	३६६.१०	३८५.३६	५२६.८१	७२०.०१	१०१७.२१	१६९०.६९	२८९१.६९	३८०२.१३	१८७१.१०	३१४९.५१	४९५७.७८
नाफा नोक्सान हिसाव	५७.८०	८४.९०	११४.००	२६०.४१	३३०.६३	३७१.८९	४०२.७१	६४९.३७	५४३.७०	२५८.७७	४२८.८२	५२५.९५
सम्पत्ति = दायित्व	**२९८१.५०**	**३५७५.१०**	**५०५८.४५**	**६८६३.०७**	**९५७०.६७**	**१२८००.८८**	**१७५६१.०१**	**२७३०६.२४**	**३२५१५.४०**	**२०८४२.५१**	**३१२११.६०**	**३९२१८.२३**
सम्पत्ति												
तरल सम्पत्ति	५६४.९०	६३३.००	९७९.३८	६८२.४७	११०७.३२	१२७४.१०	१६३८.३१	१९३०.६९	३०३७.९८	१७९५.५६	२६९१.२४	२२५२.१८
लगानी	२१९.१०	३०८.००	४७.०३	२४७.८१	२८४.३५	२७५.३१	२४९.५५	२५७.३६	१०१९.९४	४९६.४०	११३६.५०	१७३७.९५
कर्जा तथा सापटी	१७७०.००	२३३९.२०	३६४२.६०	५५३२.७३	७७२३.२९	१०६५१.५२	१४५९५.१५	२३५१५.३४	२६२७३.२३	१७५४६.६०	२५६३१.९४	३२२१५.४३
अन्य सम्पत्ति	४१५.९०	२८१.७०	३७४.९२	३९५.४५	४५४.६२	५९२.९९	१०७१.८५	१५९८.२१	२१७५.४९	१०००.९७	१७४८.१४	३००२.९४
नाफा नोक्सान हिसाव	११.८०	१३.२०	१४.५२	४.६२	१.०९	६.९६	६.१४	४.६४	८.७७	२.९८	३.७८	९.७३

स्रोत : नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ५.१६: सहकारी संस्थाको आधारभूत स्थिति

(रकम रु. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	संस्था संख्या	सदस्य संख्या	शेयर पुँजी	बचत परिचालन	ऋण लगानी	प्रत्यक्ष रोजगारी संख्या
२०६९/७०	२७९१४	४१०४०२५	२८८२	१४७०७	१३७०८	५२०००
२०७०/७१	३११७७	४५५५२८६	६११९	१७२५३	१५४६३	५४०००
२०७१/७२	३२६६३	५१००३७०	६३०६	२०२४२	१८८०८	५७८५४
२०७२/७३	३३५९९	६०३०८५७	७१३६	२९५७३	२८९८३	५६४७५
२०७३/७४	३४५१२	६३०५५८१	७३१८	३०२१६	२७३७१	६०५१७
२०७४/७५	३४५१२	६४५१३३३	७६०९	३११२३	२७३७१	६११२२
२०७५/७६	३४७३७	६५१२३४०	७६३४	३४५५८	३३२७१	६३५००
२०७६/७७	३४८३७	६५१५४६०	७७२४	३५०५८	३४१७१	६८४००
२०७७/७८*	२९८८६	७३०७४६२	९४१०	४७७९६	४२६२६	८८३०९

स्रोत: सहकारी विभाग

*चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुन मसान्तसम्म।

अनुसूची ५.१७: प्राथमिक बजार

(रु.करोडमा)

	विवरण	आर्थिक वर्ष										प्रथम आठ महिना		
		२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
१	पूँजी परिचालन	७०७.७७	२९५.०१	११८५.०५	८२६.६८	१४४३.५२	१८९९.८५	५९३९.००	५३३०.००	४९७६.००	३,३६५.००	२,२३७.५५	३,०४१.००	४,६९७.००
क)	साधारण सेयर	१७२.८४	१२९.८५	३११.१७	१५७.३५	६९७.७३	८५९.४२	९५०.००	१९८०.००	७३५.००	३९९.००	४६७.८०	२७५.००	१,१५९.००
ख)	हकप्रद सेयर	५०४.९३	४५.१६	३९३.८८	४२४.३३	२३०.७९	९४०.४३	४५६४.००	२५७०.००	५८८.००	४४१.००	३११.७५	४४१.००	२४८.००
ग)	अग्राधिकार सेयर	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-
घ)	डिवेञ्चर	३०.००	१२०.००	३५५.००	१४५.००	२९०.००	-	-	३००.००	२९९८.००	२,३४५.००	१,४५८.००	२,१४५.००	२,९६०.००
ङ)	नागरिक एकांक योजना	३१.५४	३२.७०	–	-		-	-	-	-		-	-	-
च)	म्यूच्युअल फण्ड	-	-	१२५.००	१००.००	२२५.००	१००.००	४२५.००	४८०.००	६५०.००	१८०.००	-	१८०.००	३३०.००
२	पूँजी परिचालनकर्ता संगठित संस्थाहरुको संख्या	४७	२५	३६	४५	४८	५२	१०१	८७.००	६५.००	३४	३४	२९	३१

स्रोतः नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि. तथा केन्द्रीय तथ्यांक विभाग ।

* आधार वर्ष २०५०, विन्दु १००

अनुसूची ५.१८ः दोस्रो बजार

(रु.करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष							प्रथम आठ महिना		
	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
धितोपत्र कारोवार रकम	७७२९.९	६५३३.२	१६३९५.८	२०४७८.८	१२१३०.०	११००६.७	१५००३.९	५६९९.०	१३०३२.१	७१६९२.६
कारोवार भएको धितोपत्रको संख्या (हजारमा)	२१४१४३.६	१५९७१७.५	३०२०२१.०	३९२५९८.२	२९३६९४.६	३८७४६५.८	४२५२२.०	२००८४४.६	३७५०८२.५	१७१०९११.४
कारोवार संख्या	५६६३८९.०	४७७२७८.०	८३६९०२.०	१३५५५८५.०	१३१००९०.०	१४२२७९१.०	१८४८७७३.०	७६६११३.०	१५७७८०५.०	७५१४४१४.०
बजार पुँजीकरण	१०५७१६.०	९८९४०.४	१८९०१३.०	१८५६८२.९	१४३५१३.८	१५६७४९.९	१७९२७६.३	१४११८९.२	१७६०९२.७	३३८७३३.६
बजार पुँजीकरणमा कारोवारको प्रतिशत	७.३	६.६	८.७	११.०	८.५	७.०	८.४	४.०	७.४	२१.२
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा बजार पुँजीकरणको प्रतिशत	४७.४	४०.८	७२.५	६०.३	४१.५	४०.६	४५.८	३६.६	४५.०	७९.४
सूचीकृत धितोपत्रको चुक्ता मूल्य	१४७५४.०	२१०५८.९	२०४०२.०	२८९५९.०	३५२०९.५	४१२८८.१	४७३३९.०	३९१६३.१	४५८४९.०	५५१६७.६
सूचीकृत संगठित संस्थाहरुको संख्या	२३३.०	२३२.०	२२९.०	२०८.०	१९६.०	२१५.०	२१२.०	२०५.०	२१२.०	२१७.०
धितोपत्र कारोवारको प्रकार (Script Traded)	२६९.०	२७१.०	२७४.०	२७०.०	२५९.०	२७७.०	२६८.०	२५५.०	२६०.०	३००.०
नेप्से परिसूचक (विन्दुमा)*	१०३६.१	९६१.२	१७१८.२	१५८२.७	१२१२.४	१२५९.०	१३६२.४	११५५.५	१३७७.२	२४५८.५

स्रोतः नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि. तथा केन्द्रीय तथ्यांक विभाग।

* आधार वर्ष २०५०, विन्दु १००

अनुसूची ६.१: बैदेशिक व्यापारको स्थिति

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
											२०७६/७७	२०७७/७८
निर्यात एफ.ओ.बी.	**६४३३.९**	**७४२६.१**	**७६९१.७**	**९१९९.१**	**८५३१.९**	**७०११.७**	**७३०४.९**	**८१३६.०**	**९७११.०**	**९७७०.९**	**७४९०.८**	**८०७७.९**
भारत	४३३६.०	४९६१.६	५१००.०	५९६१.४	५५८६.५	३९४९.४	४१४४.९	४६७२.०	६२७३.२	७०१०.९	५२२७.८	५८१९.५
चीन	-	-	२०८.६	२८४.१	२२३.०	१६८.२	१७०.१	२४३.८	२११.०	११९.१	१०८.९	६१.३
अन्य मुलुकहरु	२०९७.८	२४६४.५	२३८३.२	२९५३.७	२७२२.५	२८९४.२	२९८९.८	३२२०.२	३२२६.८	२६४०.९	२१५४.०	२१९७.१
आयात सी.आइ.एफ.	**३९६१७.६**	**४६१६६.८**	**५५६७४.०**	**७१४३६.६**	**७७४६८.४**	**७७३५९.९**	**९९०११.३**	**१२४५१०.३**	**१४१८५३.५**	**११९६७९.९**	**९२४२४.३**	**९४३९८.८**
भारत	२६१९२.५	२९९३९.०	३६७०३.१	४७७९४.७	४९१६५.६	४७७२१.३	६३३६७.०	८१४१०.२	९१७९२.२	७३५२९.५	५६६६७.४	६२२३०.३
चीन	-	-	६२४५.१	७३३१.९	१००१६.६	११५६९.४	१२७२४.५	१५९९८.७	२०५५१.९	१८१९२.०	१४६६५.२	१३६१९.६
अन्य मुलुकहरु	१३४२५.०	१६२२७.८	१२७२५.८	१६३१०.०	१८२८६.२	१८०६९.२	२२९१९.९	२७१०१.४	२९५०९.४	२७९५८.४	२१०९१.६	१८५४९.०
व्यापार सन्तुलन	**-३३१८३.७**	**-३८७४०.७**	**-४७९८२.३**	**-६२२३७.५**	**-६८९३६.५**	**-७०३४८.२**	**-९१७०६.४**	**-११६३७४.३**	**-१३२१४२.६**	**-१०९९०९.०**	**-८४९३३.५**	**-८६३२०.९**
भारत	-२१८५६.५	-२४९७७.३	-३१६०३.१	-४१८३३.३	-४३५७९.१	-४३७७१.९	-५९२२२.०	-७६७३८.२	-८५५१९.०	-६६५१८.६	-५१४३९.६	-५६४१०.८
चीन	-	-	-६०३६.६	-७०४७.८	-९७९३.७	-११४०१.३	-१२५५४.४	-१५७५४.९	-२०३४०.९	-१८०७२.९	-१४५५६.३	-१३५५८.२
अन्य मुलुकहरु	-११३२७.२	-१३७६३.३	-१०३४२.६	-१३३५६.३	-१५५६३.७	-१५१७५.०	-१९९३०.०	-२३८८१.२	-२६२८२.७	-२५३१७.५	-१८९३७.६	-१६३५१.९
कुल व्यापार	**४६०५१.४**	**५३५९२.९**	**६३३६५.८**	**८०६३५.७**	**८६०००.३**	**८४३७१.६**	**१०६३१६.२**	**१३२६४६.३**	**१५१५६४.५**	**१२९४५०.८**	**९९९१५.१**	**१०२४७६.७**
भारत	३०५२८.६	३४९००.६	४१८०३.१	५३७५६.१	५४७५२.१	५१६७०.६	६७५११.९	८६०८२.१	९८०६५.४	८०५४०.४	६१८९५.३	६८०४९.७
चीन	-	-	६४५३.७	७६१५.९	१०२३९.६	११७३७.६	१२८९४.७	१६२४२.५	२०७६२.८	१८३११.१	१४७७४.१	१३६८०.९
अन्य मुलुकहरु	१५५२२.८	१८६९२.३	१५१०८.९	१९२६३.७	२१००८.७	२०९६३.४	२५९०९.७	३०३२१.७	३२७३६.२	३०५९९.३	२३२४५.७	२०७४६.१
कुल व्यापारमा अंश (प्रतिशत)	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**
भारत	६६.३	६५.१	६६.०	६६.७	६३.७	६१.२	६३.५	६४.९	६४.७	६२.२	६१.९	६६.४
चीन	-	-	१०.२	९.४	११.९	१३.९	१२.१	१२.२	१३.७	१४.१	१४.८	१३.४
अन्य मुलुकहरु	३३.७	३४.९	२३.८	२३.९	२४.४	२४.८	२४.४	२२.९	२१.६	२३.६	२३.३	२०.२

आर्थिक वर्ष २०६९/७० भन्दा अघिको चीनको तथ्याङ्क अन्य मुलुकमा समावेश भएको ।

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.२: वस्तुगत व्यापार (एस.आइ.टी.सी. समूह)

(रु. करोडमा)

एस.आइ.टी.सी. समूह	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
											२०७६/७७	२०७७/७८
निर्यात	**६४३३.९**	**७४२६.१**	**७६९१.७**	**९१९९.१**	**८५३१.९**	**७०११.७**	**७३०४.९**	**८१३६.०**	**९७११.०**	**९७७०.९**	**७४९०.८**	**८०७७.९**
खाद्य वस्तु तथा जीवजन्तु	१४५३.२	१५९३.०	१८०८.९	२१६६.७	२०२०.९	१६४२.१	१८३०.६	२०५९.०	१९९५.०	१६८७.९	१२३८.१	१६०८.९
सुर्ति तथा पेय पदार्थ	०.२	१०.२	२१.४	१९९.१	२३४.७	४७.८	२५.०	२४.८	२५.४	१८.५	१४.९	११.९
अप्रशोधित पदार्थ र अखाद्य वस्तुहरु	१९२.३	२५८.७	३२७.९	४९९.२	३२७.४	२२१.८	२९९.३	३१५.८	४५१.७	३४६.०	२४९.२	२८६.८
खनिज इन्धन र चिल्लो पदार्थहरु	०.०	०.०	०.८	०.६	०.०	०.१	०.०	१.४	०.१	०.०	०.०	०.०
जीवजन्तु तथा वनस्पतिको तेल तथा बोसो	४०.९	३३.२	१५.६	२४.३	११.१	१०.७	१५.९	४०.६	१२९४.९	३११९.७	२२९४.८	२४१२.६
रसायन तथा औषधि	२६८.०	२७३.७	३८५.२	४६९.१	४८७.३	४६१.८	४४२.१	४५२.८	४३५.६	४०१.९	३०९.४	३६५.५
वर्गिकृत तयारी वस्तुहरु	३३४९.७	३९००.९	३९८५.८	४३७७.३	४१०७.८	३२६६.६	३४४५.३	३७२०.४	४०४७.०	३१०२.६	२४४१.८	२४६०.३
यातायात तथा यान्त्रिक उपकरण	३८.०	२७.८	५१.९	६८.१	३८.६	४०.०	२०.५	१४५.२	८२.४	९३.७	८६.१	६६.०
विविध तयारी वस्तुहरु	१०९१.१	१३२८.४	१०९३.८	१३९४.३	१३०४.१	१३२०.५	१२२६.१	१३५९.१	१३७८.३	१०००.७	८५६.५	८६५.७
वर्गीकृत नभएका वस्तुहरु	०.६	०.३	०.३	०.४	०.०	०.३	०.०	१६.९	०.६	०.०	०.०	०.१
आयात	**३९६१७.६**	**४६१६६.८**	**५५६७४.०**	**७१४३६.६**	**७७४६८.४**	**७७३५९.९**	**९९०११.३**	**१२४५१०.३**	**१४१८५३.५**	**११९६७९.९**	**९२४२४.३**	**९४३९८.८**
खाद्य वस्तु तथा जीवजन्तु	२९२६.३	४०७८.३	६१११.९	८९६५.४	९९६२.०	१०९७५.६	१३०६२.३	१५१११.२	१६१५८.६	१६६०२.९	११२२४.५	१४२३६.०
सुर्ति तथा पेय पदार्थ	२१६.७	३०८.२	४४४.९	४८३.०	५०४.१	६४१.३	८०१.१	८२८.५	८७४.१	६४१.१	४६६.८	३०८.१
अप्रशोधित पदार्थ र अखाद्य वस्तुहरु	१९४८.०	१७७७.३	२१३६.५	३१८१.०	३२३३.२	३३३९.२	३६६५.५	४१९८.४	५०९७.०	४५८१.९	३३३७.२	३३८३.०
खनिज इन्धन र चिल्लो पदार्थहरु	८१२३.५	१०२७७.१	११९४७.१	१४७८२.७	१२६९५.१	८४०८.८	१४१३७.९	१९७८३.६	२५३९६.७	१९४७७.२	१४९८०.५	१२१६०.७
जीवजन्तु तथा वनस्पतिको तेल तथा बोसो	१४७३.४	१७९१.८	१७५५.२	२२३३.७	२२५०.४	२११५.३	३०१५.६	२८६१.२	३६०८.६	४९३४.३	३३५२.८	४१२७.४
रसायन तथा औषधि	४५२७.२	४९०१.७	६४२४.३	८४१८.१	९१५५.५	१०३९६.२	१०२८५.६	१२५५७.७	१४२३८.४	१३४१७.६	१०२४९.१	१०८७६.५
वर्गिकृत तयारी वस्तुहरु	९१३३.८	११४७८.२	१०९५६.६	१४००३.८	१७५७६.२	१६३१३.२	२१०८९.९	२७९८९.२	३१११०.४	२४०६७.१	१८८६८.९	२०२४६.७
यातायात तथा यान्त्रिक उपकरण	८५३३.२	८२४१.४	१००२०.३	१२४९०.१	१७२३७.८	१८९७६.४	२४७००.७	३१४००.३	३२४३२.९	२६४३२.१	२२०१८.२	२११६३.४
विविध तयारी वस्तुहरु	२७२३.५	३२९७.२	३२६५.९	४३९९.४	४२१५.१	४५८६.४	५५०९.५	६३३२.२	९४७३.१	८१६१.६	६६५०.९	६२६०.९
वर्गीकृत नभएका वस्तुहरु	१२.०	१५.५	२६११.४	२४७९.४	६३९.०	१६०७.४	२७४३.२	३४४८.०	३४६३.८	१३६४.०	१२७५.३	१६३६.३

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.३: भारत निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.स.	विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
												२०७६/७७	२०७७/७८
१	तोरी र सस्यूँ	२.६	०.६	०.३	१.७	४.७	६.४	२.८	३.२	३.०	२.६	२.६	०.९
२	जडीबुटी	१७.२	९.०	३१.३	२४.५	५०.०	३७.३	६०.४	७२.९	७२.३	९२.७	५९.२	९१.६
३	घ्यू	३२.२	३७.१	१३.६	१५.६	१५.५	१३.८	१४.५	११.९	८.३	०.२	०.२	०.०
४	सुठो	०.३	०.२	१.२	०.४	०.०	०.९	०.८	०.२	०.१	०.०	०.०	०.०
५	दाल	०.९	२०.३	०.१	०.४	१२.७	२७.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
६	जीवित जनावर	६.६	२४.९	४१.०	२३.४	२०.५	१०.५	१२.७	६.९	१.०	०.९	०.९	०.०
७	अदुवा	३०.२	३८.७	१३१.२	४६.९	४६.१	५२.२	२३.२	७०.१	४९.७	४०.०	३०.९	३०.०
८	पीना	५१.०	६४.३	६३.८	७०.६	६१.३	१००.१	१४६.०	१४८.१	१६०.८	१५६.६	१०४.२	१३७.३
९	खयर	१११.४	१००.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
१०	चामलको ढुटोको तेल	७.७	१९.१	१३.४	१९.५	७.२	६.३	२.४	१.२	०.०	०.०	०.०	०.०
११	जुटका सामान	३९९.८	४०६.५	४१०.८	४३०.२	४२७.३	४२४.६	४४६.०	४६४.४	५८१.१	५२६.२	३६८.७	४५१.१
	क. चट्टी	८९.४	१०९.५	०.०	०.६	१.१	८.६	१३.८	२२.०	३१.८	३१.३	२२.०	२७.८
	ख. बोरा	१८६.६	२१०.२	३६७.३	३५७.९	३७४.६	३७८.७	३६१.३	४४१.९	५४९.३	४९४.९	३४६.७	४२३.३
	ग. डोरी	१२३.८	८६.८	४३.५	७१.८	५१.६	३७.३	७०.९	०.४	०.०	०.०	०.०	०.०

अनुसूची ६.३: भारत निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.स.	विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
												२०७६/७७	२०७७/७८
१२	अलैंची	१९१.५	३२७.६	३८५.०	४२६.७	३८४.०	४६३.३	३९०.६	४८४.६	४२८.४	४००.७	३२१.८	४९१.५
१३	चाउचाउ	५१.८	४५.८	३५.७	५२.२	६२.१	४५.६	६५.६	५३.७	७९.२	७८.९	५२.०	८६.५
१४	गाइवस्तुको दाना	६.४	८.३	२.७	२६.७	६१.७	३८.३	५५.५	४६.८	४९.३	१९.५	१४.८	२.५
१५	टुथपेष्ट	९७.३	१०९.९	९३.६	११३.३	९८.५	१०१.३	६४.९	७६.३	८१.६	७३.३	५६.७	६२.६
१६	पोलिष्टर धागो	२६४.१	३६५.७	४७४.२	५१५.३	५०१.८	३२५.३	२८१.७	३६६.५	६१६.०	४४२.६	३६४.२	३७८.४
१७	च्यवनप्राश र हाजमोला	५७.६	८४.८	६७.१	८९.५	९०.७	७३.१	६८.१	७४.३	७३.४	९७.६	७३.६	९७.८
१८	साबुन	३७.२	२४.४	६.२	२.६	२.२	१.०	०.२	०.१	०.१	०.१	०.०	०.०
१९	पश्मिना	४.७	४.२	५.५	६.८	५.०	७.२	७.२	८.०	११.३	८.८	८.६	१५.५
२०	धागो	३३५.१	२६२.८	१०.५	१८.०	१८.०	५.०	३.४	६३.६	७५.५	१०१.५	७३.०	९३.४
२१	कपर वायर, रड	३०.३	१२१.३	११८.४	१४२.७	१२६.१	८९.२	७९.४	९५.०	९७.१	४८.८	४४.१	३५.०
२२	एम.एस. पाइप	९४.३	७९.८	०.०	२१.३	१७.४	५.२	४.७	०.८	०.०	०.२	०.२	०.०
२३	प्लाष्टिकका सामान	६१.०	७२.१	९८.६	३५.८	३४.४	२१.२	१७.०	२.२	०.३	२.३	०.३	५.६
२४	कर्कटपाता	३८९.५	३३४.३	४९४.८	६१७.७	४३८.८	१९३.६	२०३.०	२७८.०	२९५.१	१०२.६	९६.४	५७.९
२५	जी.आई. पाइप	८०.७	१५९.३	३५६.३	३०३.१	२९९.४	९३.९	१०२.६	२४.६	२१.०	९.४	५.६	३.९
२६	कपडा	३७३.४	५१३.०	५६१.८	५७७.९	५१२.९	३४३.९	३२४.१	३२०.४	३४२.०	२८७.४	२१९.५	२२८.१
२७	जुस	२३६.३	३०२.७	३८०.२	४४३.२	४७७.३	३२४.८	५०५.८	४७३.८	४५५.०	३४३.०	२५१.६	२३८.२
२८	रसायन	१४.८	०.९	०.०	०.०	१.७	०.७	१.०	०.७	०.५	०.०	०.०	०.१
	क. जम्मा	**२९८८.६**	**३५३७.९**	**३८०१.६**	**४०२८.६**	**३७९२.४**	**२८१९.७**	**२८९८.५**	**३६२१.४**	**४०८९.३**	**२८३६.१**	**२१४९.०**	**२५०८.०**
२९	ख. अन्य	१३४७.५	१४२३.७	१२९७.३	१९३२.८	१७९४.१	११२९.७	१२४६.४	१०५०.६	२१८३.९	४१७४.८	३०७८.९	३३११.५
	जम्मा (क + ख)	**४३३६.०**	**४९६१.६**	**५०९९.०**	**५९६१.४**	**५५८६.५**	**३९४९.४**	**४१४४.९**	**४६७२.०**	**६२७३.२**	**७०१०.९**	**५२२७.८**	**५८१९.५**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.४: चीनतर्फ निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.सं.	विवरण	आर्थिक वर्ष								प्रथम आठ महिना	
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
१	अगरबत्ती	३.१	४.३	१.४	०.६	१.०	१.३	०.७	०.६	०.६	०.३
२	एलमुनियम, तामा र ब्रासका भाँडाकुडा	१२.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३	हस्तकलाका सामान (धातु तथा काठ)	१३.१	२६.१	२०.२	४२.९	३७.३	३१.९	२९.३	८.७	८.५	१०.४
४	मानिसको कपाल	०.१	१.१	१.७	१.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
५	चाउचाउ	५.५	४.९	४.७	१.३	२.८	८.८	१४.९	०.३	०.३	०.०
६	अन्य हस्तकलाका सामानहरु	२.७	२.०	५.७	५.२	८.६	१४.४	२०.०	१५.२	१४.१	९.५
७	पश्मिना	३.०	४.०	२.८	५.०	२.६	७.८	४.२	१.३	१.२	१.४
८	तयारी पोशाक	८.९	२.८	४.४	१.७	५.९	१०.८	१०.०	१.९	१.५	३.२
९	तयारी छालाका सामानहर	०.१	०.२	०.०	०.०	०.१	०.०	०.१	०.१	०.१	०.१
१०	चाँदीका सामान तथा गरगहनाहरु	०.१	०.७	०.४	०.१	०.३	०.१	०.१	०.०	०.०	०.०
११	प्रशोधित छाला	४०.८	२४.८	३०.७	१७.१	१३.८	१०.१	८.६	०.१	०.१	०.९
१२	चिया	०.५	०.८	१.३	१.२	०.९	२.९	१.६	०.४	०.४	०.०
१३	तरकारी	०.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
१४	गहुँको पिठो	१०.७	११.०	२.२	०.६	०.६	२.५	१.४	०.३	०.३	०.०
१५	ऊनी गलैचा	८.५	१२.०	१४.९	२३.२	२१.९	२५.९	१९.५	१३.७	१०.७	१४.७
	अन्य	९७.५	१८९.३	१३१.३	६७.९	७४.५	१२७.२	१००.७	७६.५	७१.१	२०.८
	कुल जम्मा	**२०७.६**	**२८४.१**	**२२२.०**	**१६८.२**	**१७०.१**	**२४३.८**	**२११.०**	**११९.१**	**१०८.९**	**६१.३**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.५: भारत र चीन बाहेकका अन्य मुलुकतर्फ निर्यात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

	विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
												२०७६/७७	२०७७/७८
१	दाल	३३५.८	२४९.७	२६७.१	२०४.४	११३.२	८८.३	९७.०	८९.६	१२७.४	९४.९	८६.१	३०.१
२	जडीबुटी	१२.६	१९.८	०.९	१९.७	६.१	२२.०	१४.८	२९.६	५९.३	५८.३	४९.९	२६.२
३	कागजबाट बनेका सामान	३९.९	५८.७	२४.३	२८.९	२१.८	३२.४	३८.०	३१.३	२८.२	३१.३	२६.३	२७.७
४	छाला	४३.४	७२.४	४९.१	७५.२	६४.७	४२.४	३८.३	४४.०	२४.४	९.९	८.५	३.७
५	ऊनी कार्पेट	४८६.०	६९३.८	५९८.८	७२८.०	६७६.०	७८४.८	७१५.६	६८६.२	७१६.४	६०१.८	४७९.२	४६०.२
६	तयारी पोशाक	३०६.३	४००.६	३०७.८	४२२.३	३९६.०	४४८.२	४००.६	४३६.८	३९१.१	२६१.१	२२६.५	२२५.३
७	हस्तकलाका सामान	४५.८	५१.०	८.१	११.०	८.५	९.७	१५.३	८.९	१४.६	११.५	११.०	१३.०
८	गरगहना	९.१	११.०	७.५	२७.०	१०.३	२१.५	२५.४	३५.०	५१.०	३८.६	३५.०	४६.४
९	पश्मिना	२२७.३	३२३.०	१६२.५	२७२.४	२११.८	२६३.६	२३५.४	२१२.४	१७५.४	१६६.२	१२९.१	१६८.९
	जम्मा	**१५०६.१**	**१८८०.०**	**१४२६.२**	**१७८९.०**	**१५०८.१**	**१७१२.९**	**१५८०.४**	**१५७३.८**	**१५८८.०**	**१२७३.७**	**१०५१.६**	**१००१.६**
	अन्य	५९१.७	५८४.५	९५७.०	११६४.७	१२१४.३	११८१.३	१४०९.४	१६४६.४	१६३८.८	१३६७.२	११०२.५	११९५.५
	कुल जम्मा	**२०९७.८**	**२४६४.५**	**२३८३.२**	**२९५३.७**	**२७२२.५**	**२८९४.२**	**२९८९.८**	**३२२०.२**	**३२२६.८**	**२६४०.९**	**२१५४.०**	**२१९७.१**

 # २०६९/७० देखि चीनतर्फको निर्यात समावेश नभएको

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७।

अनुसूची ६.६: भारतबाट आयात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.स	विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
												२०७६/७७	२०७७/७८
१	इलेक्ट्रीकल सामान	७२२.४	७०१.०	६५७.४	७६६.६	१०७२.०	१२२१.४	१३८६.६	१५९४.७	२१२३.६	१८९१.०	१४८६.१	१७२३.३
२	धागो	२८५.५	४१३.३	३८८.८	९५९.४	७२१.०	६६५.५	६४१.८	९३८.२	११२९.७	७५३.९	६४३.६	८६३.४
३	सुर्ती	१८४.७	१९१.७	२०६.८	२१३.४	२०३.८	२७६.६	२८०.५	२६४.१	२३५.६	२६८.८	१८९.२	१४७.३
४	यातायातका सामान	२०६८.१	१७०५.१	२६२९.८	३२९८.३	४४१२.६	६२९४.०	७७८४.४	१०५९७.४	९७५२.०	६३८१.३	५६८७.१	६६३१.३
५	औषधि	९८०.८	१०३८.३	१३३३.७	१५२९.६	१७८४.७	१९१६.४	२१४८.४	२४०७.७	२५५१.८	२५९४.४	१८४५.२	१७६५.६
६	रसायनिक मल	३०७.३	४५०.७	८४८.६	८०३.५	५९५.५	१५९.९	१०८.३	१८६.२	९०.०	८९.७	६०.१	८७.६
७	कपडा (सुती तथा अन्य)	१९६.६	२४१.१	२९०.०	३८१.०	३८१.७	४१६.७	४२०.४	४८४.४	७८८.१	६७८.५	५४५.७	७७५.३
८	तरकारी	२०९.७	२५९.०	४५४.९	६९६.९	७९८.९	७७२.६	१०६४.५	११०३.९	१४६०.९	१३५८.२	९०८.४	१०१४.६
९	सिमेन्ट	४३७.३	३३०.०	९४२.५	९७१.८	१०१२.५	११६८.९	२४०३.३	३११७.८	१२९७.१	४८६.६	२७२.०	३५२.६
१०	कागज	२०७.४	२२७.८	३६७.८	४८१.८	५१४.०	५५४.२	५८७.७	६४१.८	६६७.३	६३०.८	४८७.४	४१५.८
११	हर्लिक्स र दुग्ध पदार्थ	९९.९	९७.९	३६०.०	४८३.३	४६६.०	४६८.६	५९०.४	६७१.१	६६७.६	६०७.०	४३२.४	५१५.८
१२	रसायनिक पदार्थ	३१२.४	४०७.३	२५५.९	३०२.३	३०९.५	३३३.९	३९४.३	६११.३	७०६.५	६३६.८	४६९.०	५७३.८
१३	कृषियन्त्र तथा पार्टस्	३१६.२	४१४.६	७३८.०	८५८.२	९४०.७	९४९.४	१५२०.२	४५५.३	५४५.७	४४३.१	३२९.६	३९३.४
१४	एम.एस. वायर रड	५००.४	६७६.१	४०९.०	६४८.०	५३९.२	७८८.९	९२५.९	१४२८.६	१७१७.९	१११३.९	८१७.४	११०१.१
१५	एम.एस. विलेट	१८३३.७	१९४३.७	२२३०.४	२४६७.५	२६३३.६	२२६५.७	४६५०.९	५७९४.३	६६८९.४	४२२३.७	३२२४.६	४४४५.८
१६	स्टील पाता	०.०	०.९	२.०	४.५	५.३	३१.७	२४.७	१२५.१	१४९.०	१६३.८	१४०.९	३३५.९
१७	एल्मुनियम इनगोट	११८.२	१२९.०	१६१.६	१९६.०	३१९.८	३१७.४	३६६.६	४९८.७	५३५.१	३९२.७	३०१.२	३०९.९
१८	हट रोल शिट (क्वाईलमा)	५४५.९	५५४.३	५६८.९	११६८.२	१३२५.९	१३४२.१	१६१९.१	२४४२.७	२३३५.४	२३९०.६	१८४६.३	१७८७.४
१९	कोल्ड रोल शिट (क्वाईलमा)	८२३.६	७४६.८	२६९.२	६५२.५	७१५.३	६९६.५	५०२.७	१०२६.४	९८४.८	६५१.४	४८३.८	२८४.२
२०	अन्य मेशिनरी तथा पार्टस्	९७९.३	८३४.२	१२०१.४	१५९६.७	१८८९.३	१९३२.३	२६५२.७	३९२७.७	४८४२.४	३९८५.९	३२५५.६	२८९३.७
२१	पेट्रोलियम पदार्थ	७५०८.१	९२२५.६	१०७१३.९	१३१७३.६	११००५.८	६५६०.८	११८९२.०	१७०१३.४	२१३३५.६	१६१४८.२	१२६३०.१	९५४१.०
२२	अन्य	७५५५.१	९३५०.९	११६७२.७	१६१४१.५	१७५१८.६	१८५८७.९	२१४०१.४	२६०७९.५	३११८५.२	२७६३९.२	२०६११.८	२६२७१.३
	जम्मा	**२६१९२.५**	**२९९३९.०**	**३६७०३.१**	**४७७९४.७**	**४९१६५.६**	**४७७२१.३**	**६३३६७.०**	**८१४१०.२**	**९१७९०.९**	**७३५२९.५**	**५६६६७.४**	**६२२३०.३**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.७: चीनबाट आयात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.सं.	विवरण	आर्थिक वर्ष								प्रथम आठ महिना	
		२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
१	आलमुनियम स्क्राफ, फ्लेक, फोइल, वार्स र रड	७८.२	१०७.६	१४३.८	१७०.५	१४५.१	१६२.३	२२९.९	२१२.९	१७७.२	१२१.३
२	रासायनिक पदार्थ	९४.६	१००.८	११८.७	१३६.७	११९.१	१६७.६	१७९.०	१५१.१	१०९.३	१३१.९
३	रासायनिक मल	२३४.६	४७०.०	७६२.०	१६१२.०	८७४.६	८७२.१	८३२.२	९२९.१	८०५.८	५६७.७
४	विद्युत्तीय उपकरण	५४४.४	६५४.८	९०९.१	८९६.१	८९३.०	१०९५.२	२०३२.५	१६४२.६	१३५०.५	१०३८.०
५	मेडिकलका सामान तथा पार्टपुर्जा	५७.६	७९.५	१५९.८	१२८.२	१०२.८	१५८.४	१६२.०	३३५.२	१२०.४	२७६.८
६	औषधि	४६.७	४१.१	४७.६	५६.२	५६.७	९१.५	१२९.२	११३.२	९१.३	६९.७
७	धातु तथा काठका सामान	५१.३	६५.१	७०.४	८३.५	१२६.०	१२०.२	१६४.४	१६५.७	११६.८	४१.४
८	अफिसका सामान तथा स्टेसनरी	५६.७	६४.४	७५.१	६४.८	८६.८	११०.३	१३३.९	११३.८	९४.७	४७.१
९	अन्य मेशिनरी तथा पार्ट्स	४७०.६	५०४.०	८३२.३	७९१.८	१०४७.६	१८८६.३	१८९२.७	१९०१.४	१४६४.०	१२४९.४
१०	पाइप तथा पाइप फिटिंग	२६८.९	१५.४	४९.३	२७.०	६६.६	७३.६	१०९.७	८३.०	७६.४	४०.२
११	प्लाईउड तथा पार्टिकल वोर्ड	२०.३	२४.९	३५.५	२९.५	३८.१	३६.०	४५.३	३५.५	२५.७	२०.१
१२	प्लाष्टिकका भाँडाकुँडा	१.८	१३.५	५.०	०.०	०.०	२.४	१८.४	३८.०	३१.७	२८.९
१३	कच्चा रेसम	४२.१	१४८.६	१५३.८	१३३.७	७५.५	१६९.६	१९२.१	१५२.८	१२५.२	१२०.३
१४	कच्चा ऊन	४४.०	५४.४	५१.८	७५.१	७२.०	३७.२	३६.२	१८.८	१५.५	१०.७
१५	तयारी पोशाक	४७८.१	६०८.८	४०८.०	५६१.८	५५६.०	८७६.४	२०९८.३	१४६८.३	१३६५.७	११४९.२
१६	चाउचाउका लागि पाउडर	३.३	५.८	५.१	४.९	७.१	७.८	८.२	७.०	४.३	२.५
१७	जुत्ता तथा चप्पल	१९४.२	२२२.०	१६८.६	२४०.९	२१७.६	२९९.९	६४८.६	४६६.९	४४२.१	३६४.१
१८	स्मार्ट कार्ड	१७.१	२४.५	२२.५	२०.२	१४.८	३६.८	१९.०	१६.९	१४.२	५.०
१९	सोलार प्यानेल	३२.४	८२.६	७०.९	८२.०	८३.२	४८.१	१०६.५	१६६.३	१५०.४	७१.७
२०	स्टिल रड तथा सिट	३.६	३.५	५४.८	१७.३	६३.३	१२१.५	१२४.२	६४.४	४९.३	२६.७
२१	स्टोरेज व्याट्री	५२.८	५६.६	१०४.७	४५.८	८३.८	७४.२	७६.३	१०८.७	८३.०	२३.२
२२	दुरसञ्चारका उपकरण	११८९.६	११२०.५	१५३९.७	१७९९.०	२४२३.१	२६८२.५	२२८४.४	१९३३.२	१५३१.५	२१२५.१
२३	पोलिष्टर धागो	१०.२	२८.३	३४.९	३१.४	३३.२	३०.३	४७.०	४८.१	४५.२	१६.८
२४	खेलौना	३६.६	४३.८	५१.१	६१.७	७३.५	७९.९	१४५.४	१२१.१	१०१.७	१२२.८
२५	यातायातका साधन तथा पाटपुर्जा	७९.६	११९.४	१३२.२	१५८.३	२७८.७	४११.०	४३१.२	४८१.७	३९७.०	३०५.५
२६	टायर, ट्युव तथा फ्लेप	२९.३	१६.७	१९.८	१३.६	१५.९	१७.९	२४.१	३३.२	२०.७	३९.९
२७	भिडीयो टेलिभिजन तथा पार्टस	२५४.४	३२७.०	४४४.१	३६८.५	७१४.६	८९९.३	१०२८.९	७२२.१	६२३.७	२६५.६
	ख) अन्य	**१८५२.२**	**२३२८.६**	**३५४६.०**	**३९५८.९**	**४४५५.८**	**५४३०.६**	**७३५२.४**	**६६६१.०**	**५२३१.८**	**५३३८.१**
	कुल जम्मा	**६२४५.१**	**७३३१.९**	**१००१६.६**	**११५६९.४**	**१२७२४.५**	**१५९९८.७**	**२०५५१.९**	**१८१९२.०**	**१४६६५.२**	**१३६१९.६**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.८: भारत र चीन बाहेकका अन्य मुलुकबाट आयात भएका केही प्रमुख वस्तुहरु

(रु. करोडमा)

क.सं.	विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
												२०७६/७७	२०७७/७८
१	सुन	११३५.८	२५७७.०	२६११.४	२४७९.४	६३९.०	१६०७.४	२७४३.२	३२२०.४	३४६३.४	१३६३.७	१२७५.१	१६३६.३
२	चांदी	३७२.६	४३७.१	८७८.३	१२७१.१	२४६९.९	७२४.३	९८७.३	१३३५.४	१३३०.५	९४९.२	८६९.४	३७३.३
३	पेट्रोलियम पदार्थ	१६६.०	१६८.२	२२५.३	१८२.८	२०३.५	३११.६	२४९.४	२१०.९	२४०.४	२२२.०	१५२.४	१३९.६
४	अन्य मेशिनरी तथा पार्टस्	६४०.९	७१९.८	३७१.९	५७२.९	५९५.६	६६७.०	६४७.४	१०९४.४	११०७.३	८२२.२	५९४.६	५९९.४
५	इलेक्ट्रीकल समान	६५०.६	७३१.२	१२४.७	१५५.६	१९१.३	१७७.१	१६६.३	२१०.१	२१९.३	१५६.७	१२४.१	१६५.१
६	धागो	१९४.३	१८८.७	१४९.५	२६०.९	२६४.१	२९४.१	२१४.६	३४७.३	४८५.५	३६२.२	२८६.७	२१५.६
७	कच्चा ऊन	९१.३	६५.७	६१.०	१००.४	९४.१	९०.९	८३.३	७५.३	९०.९	७७.१	५९.८	६०.१
८	यातायातका सामान	४२१.५	२८५.९	२८६.९	४९६.७	४७७.२	५८७.७	७६१.८	१०७७.९	८५१.८	६८७.३	५४९.८	३६४.१
९	औषधि	२१३.५	१९७.६	२१८.५	२८१.२	५३१.३	९०३.०	३४०.६	४७९.४	६२६.०	३५८.७	२८९.२	२७५.३
१०	रासायनिक मल	२३६.८	२२९.१	२४९.३	१३८.३	९५.७	१६८.७	३३०.०	४६२.५	६९३.०	८७१.६	८३३.९	९००.३
११	कागज	१७८.९	१७५.८	१३३.८	१७२.६	१८७.७	१८५.५	२७३.०	२२८.५	२५४.२	२२२.७	१७४.८	४८.२
१२	कम्प्यूटर पार्टस्	६१७.८	६१५.०	१२९.१	१३४.४	१३६.०	१३४.६	२५३.६	१८५.४	२२८.१	४२२.२	२९५.५	२३६.२
१३	हवाईजहाजका पार्टस्	२४७.२	१४०.६	२०६.३	२१७.९	१६९८.४	७६७.९	१७२७.७	२२३५.७	२३११.०	२१३६.९	२०८२.९	२१८.५
१४	दुरसंचारका सामान	९४९.३	८४५.९	२५०.०	३३८.४	३८५.६	५४८.८	६९०.२	६०५.७	३२३.६	२५०.८	२०३.३	२०३.७
१५	कपडा (सुती तथा अन्य)	२६०.९	१२७.५	६३.८	९०.२	८६.९	७१.०	७०.८	७४.३	७२.५	५३.८	४१.७	४९.८
१६	पोलिथिन ग्रान्युअल्स्	४७०.१	५७८.७	४५०.२	७७९.१	६५८.०	९१२.२	८९०.५	१३८९.६	१२१६.८	१००५.८	७८४.४	५९५.८
१७	कच्चा पाम तेल	६०९.७	४२१.१	३३९.१	४१३.४	५१०.४	३११.९	५७७.३	४६८.९	११८२.७	१७९९.१	१४२९.१	४२४.०
१८	कच्चा भटमासको तेल	६५०.८	९९६.२	१०६२.८	१४७७.८	१२८४.४	१२७२.०	१३५२.९	१५०५.४	१३४५.१	१८७४.१	११३७.६	२५००.०
१९	तामाको तार तथा स्क्रयाँप्स	१३१.३	१८७.५	११६.८	२९९.३	२५३.१	१७१.८	१७५.६	२३०.५	४३८.१	४५१.४	३७२.९	२९५.६
२०	कच्चा रेशम	०.०	०.०	१.२	०.७	१.७	०.२	०.०	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०
२१	अन्य	५१८५.८	६५३९.१	४७९६.०	६४४६.८	७५२२.१	८१६१.६	१०३८४.१	११६६३.७	१३०२९.२	१३८७०.९	९५३४.६	९२४८.२
	जम्मा	**१३४२५.०**	**१६२२७.८**	**१२७२५.८**	**१६३१०.०**	**१८२८६.२**	**१८०६९.२**	**२२९१९.९**	**२७१०१.५**	**२९५०९.४**	**२७९५८.४**	**२१०९१.६**	**१८५४९.०**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

#२०६९/७० देखि चीनबाट भएको आयात समावेश नभएको।

अनुसूची ६.९: परिवर्त्य विदेशी विनिमयको आय व्यय*

(रु. करोडमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
											२०७६/७७	२०७७/७८
आय	**३८०३०.१**	**५३६९१.०**	**६२९६५.६**	**७७०७५.१**	**८७२१२.४**	**९२६८६.४**	**९३४९०.९**	**१०८०१०.१**	**११६४३१.२**	**१२११६१.५**	**९७१९.८**	**९६४६.२**
१. सेवा	२५५९४.३	३६८४२.२	४३२७२.१	५४३२३.५	६२५८९.८	६४४१६.०	६६५४५.७	७३६७०.८	८४२०१.४	८३११९.८	७४९२.२	६४७८.४
(क) रेमिटान्स	२२५९०.९	३३३३६.७	३९४३४.९	४९०३०.३	५४००५.३	५९४५८.८	६०२४९.७	६५४००.३	७५०६९.०	७५४४७.१	६७९४.४	६३६२.७
(ख) पर्यटकको खर्च	२५४०.९	३१८०.१	३४२०.५	४६११.५	७७२९.९	४१११.५	५१९७.७	६५६६.०	७४२०.२	६०५३.६	५६३.२	४२.४
(ग) बैदेशिक लगानीमा ब्याज	४६२.५	३२५.४	४१६.७	६८१.८	८५४.६	८४५.६	१०९८.२	१७०४.५	१७१२.२	१६१९.१	१३४.६	७३.३
२. वस्तुहरुको निर्यात	३९८५.३	५२९८.३	६४३२.५	७४८२.२	७३५४.५	५७६८.४	६१२०.६	६८६२.२	८०१८.०	६१४२.९	६५१.२	४१३.७
३. कुटनैतिक नियोग	५४८.१	९३६.९	१८३९.०	२६३४.८	३२४८.१	३९९७.८	२६७२.८	२०९६.१	२११९.९	१२३३.८	१०४.८	२२.६
४. बैदेशिक सहायता	२९६६.५	४१००.७	३५६६.७	४०५३.३	२४८५.४	७०८३.९	५५४२.२	९५७६.५	६६७५.६	१६६७४.२	३४९.९	१८३८.७
५. विविध	४९३५.९	६५१२.८	७८५५.३	८५८१.३	११५३४.५	११४२०.२	१२६०९.६	१५८०४.५	१५४१६.३	१३९९०.८	११२१.८	८९२.७
व्यय	**१७४९१.७**	**१९३९९.४**	**२४१९६.७**	**२९५९५.४**	**३१५४१.६**	**३७५६५.२**	**४४०७०.६**	**६०९५५.७**	**७३९३७.८**	**५८७०८.४**	**४७९२.१**	**६६६७.५**
१. सेवा	३७९३.२	३२६५.७	४५२६.२	५९५१.२	६७५०.८	८०४९.६	१०७३७.९	१४२६६.१	१५२५६.२	९९१२.३	७७७.०	५६९.२
(क) साँवा ब्याज भुक्तानी	१५४७.२	१६३१.७	१९३६.९	२०६८.९	२१२३.३	२३८३.१	३३८४.७	६०९३.५	५२८७.३	३४७३.२	१९८.१	१३४.६
(ख) अन्य	२२४६.०	१६३४.०	२५८९.३	३८८२.३	४६२७.५	५६६६.५	७३५३.२	८१७२.६	९९६८.८	६४३९.१	५७८.९	४३४.६
२. वस्तुहरुको आयात	१३२७५.०	१५६७५.०	१९०३१.२	२२७२४.५	२४०६०.२	२८४२४.५	३२४९४.७	४५८४५.०	५७१४०.३	४८१९८.२	३९८६.२	५९९३.२
३. कुटनैतिक नियोग	१६८.८	१६५.०	८५.४	१५८.९	१८८.८	२११.०	११२.८	२४८.३	४७०.४	२४०.८	५.७	८६.९
४. विविध	२५४.६	२९३.७	५५३.९	७६०.८	५४१.८	८८०.१	७२५.२	५९६.३	१०७०.९	३५७.२	२३.३	१८.२
बचत वा घाटा (—)	**२०५३८.४**	**३४२९१.६**	**३८७६८.९**	**४७४७९.७**	**५५६७०.८**	**५५१२१.२**	**४९४२०.३**	**४७०५४.५**	**४२४९३.५**	**६२४५३.१**	**४९२७.७**	**२९७८.७**

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.१०: बैंकहरुसँग रहेको कुल वैदेशिक सम्पत्ति

(रु. करोडमा)

वर्ष	नेपाल राष्ट्र बैंक							वाणिज्य बैंक			कुल जम्मा (१+८)
	जम्मा (२+३+४+५)	सुन	आई.एम.एफ. गोल्ड ट्रन्चे	स्पेशल ड्रइङ्ग राइट्स	विदेशी विनिमय (६+७)	परिवर्त्य मुद्रा	अपरिवर्त्य मुद्रा	विदेशी विनिमय (९+१०)	परिवर्त्य मुद्रा	अपरिवर्त्य मुद्रा	
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
२०६८ असार	२२५०५.२	५२२.६	०.०	६७३.१	२१३०९.५	१६५२५.८	४७८३.८	५९०५.८	५५५०.३	३५५.५	२७८८८.४
२०६९ असार	३९२०४.५	९१५.२	०.०	७३६.८	३७५५२.५	२८५६८.२	८९८४.३	६३९३.२	५७१४.४	६७८.८	४५५९७.७
२०७० असार	४७३७९.१	१४२०.२	०.०	६५९.५	४५२९९.५	३३९९४.०	११३०५.४	८०३०.३	७४०८.०	६२२.३	५५४०९.४
२०७१ असार	५९३७५.३	१५८८.३	०.०	५४६.९	५७२४०.१	४२६१३.३	१४६२६.८	९३००.६	८७३७.२	५६३.४	६८६७५.९
२०७२ असार	७२६६८.४	१९५२.७	०.०	४०९.६	७०३०६.१	५१७४५.७	१८५६०.४	१२०९९.५	११४८४.३	६१५.२	८४७६७.९
२०७३ असार	९१७६३.१	२८२०.६	२३८.४	३.०	८८७०१.१	६७२४५.८	२१४५५.३	१५२२०.०	१४४००.६	८१९.४	१०६९८३.१
२०७४ असार	९५५६५.८	२५९२.९	२२९.१	१७.१	९२७२६.६	६८३८७.०	२४३३९.६	१५२१६.६	१४४४१.८	७७४.८	११०७८२.४
२०७५ असार	१०२०१०.६	२८०७.९	२४६.६	१६.५	९८९३९.६	७३७६३.२	२५१७६.४	११३१८.९	१०२००.७	१११८.२	११३३२९.५
२०७६ असार	९३७०५.२	३१८३.७	२४२.१	३५.०	९०२४४.४	६६७९०.२	२३४५४.२	१३६४७.५	१२५५१.५	१०९६.०	१०७३५२.७
२०७७ असार	१२७४२१.४	४४९९.७	२६७.४	४२.०	१२२६१२.२	९२१००.१	३०५१२.२	१७५७१.४	१६१२८.६	१४४२.८	१४४९९२.८
२०७७ फागुन	१३१९२९.२	५०११.८	२६५.८	४१.२	१२६६१०.३	८८२०६.३	३८४०४.०	१७०४४.०	१५७३१.८	१३१२.२	१४८९७३.२

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ६.११: शोधनान्तर स्थिति

(रु.करोडमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
											२०७६/७७	२०७७/७८
(क) चालु खाता	**-१२९३.६४**	**७५९७.९**	**५७०६.१**	**८९७२.२**	**१०८३२.०**	**१४०४१.८**	**-१०१३.१**	**-२४६८२.२**	**-२६३६३.०**	**-३३६१.६**	**-११९६९.५**	**-१४८६७.८**
निर्यात, एफ.ओ.बी.	६८७०.१५	८१५१.२	८५९९.०	१००९६.१	९८२७.६	७४८६.६	८२१२.७	९३४७.४	११३६६.४	१०८२८.८	८४७४.२	८२४७.५
तेल	०.००	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	१२१३.४	१५९८.६	९५९.०	८९४.६	१३१.३
अन्य	६८७०.१५	८१५१.२	८५९९.०	१००९६.१	९८२७.६	७४८६.६	८२१२.७	८१३३.९	९७६७.८	९८६९.८	७५७९.६	८११६.१
आयात, एफ.ओ.बी.	-३८८३७.१४	-४५४६५.३	-५४७२९.४	-६९६३७.३	-७६१७७.३	-७५६४८.८	-९७७९४.६	-१२२९२७.२	-१३९८६८.५	-११६९२६.१	-९०५९२.८	-९१९०१.७
तेल	-७५०७.६२	-९२२५.६	-१०७१३.९	-१३२९७.६	-११२०४.५	-६८७२.४	-१२१४१.४	-१७३०६.७	-२१५५३.९	-१६६९२.९	-१३०६०.७	-९७३१.६
अन्य	-३१३२९.५२	-३६२३९.८	-४४०१५.५	-५६३३९.७	-६४९७२.८	-६८७७६.३	-८५६५३.२	-१०५६२०.५	-११८३१४.७	-१००२३३.३	-७७५३२.१	-८२१७०.०
व्यापार सन्तुलन	-३१९६६.९९	-३७३१४.१	-४६१३०.५	-५९५४१.३	-६६३४९.७	-६८१६२.२	-८९५८१.८	-११३५७९.९	-१२८५०२.१	-१०६०९७.३	-८२११८.५	-८३६५४.२
खुद सेवा आय	-८६७.४६	१४०५.७	७५८.६	२०८८.२	२७६१.८	९८४.९	२८९.१	१६९.१	-१५२२.८	-९६.५	-४२२.१	-३९६९.२
सेवा आय	५३०१.२५	७२३५.२	९५१९.१	१२५०६.१	१४९२८.८	१३८४७.२	१५८२६.५	१७६६३.१	१८६३७.२	१५६३४.९	१२०६५.०	५५२०.४
यात्रा	२४६१.०७	३०७०.४	३४२१.१	४६३७.५	५३४२.९	४१७६.५	५८५२.७	६८५२.२	७५३७.४	६०८८.५	५३३५.७	४४५.२
अन्यत्र नपरेको सरकारी आय	५५३.४६	१००७.१	१८३९.०	२४३५.३	३२४८.१	३८३३.१	२५५३.४	२२४६.१	२१८४.२	१२३३.८	८५६.८	४२१.६
अन्य	२२८६.७२	३१५७.६	४२५९.१	५४३३.४	६३३७.९	५८३७.६	७४२०.४	८५६४.८	८९१५.५	८३१२.६	५८७२.६	४६५३.६
सेवा भुक्तानी	-६१६८.७१	-५८२९.५	-८७६०.५	-१०४१७.९	-१२१६७.१	-१२८६२.३	-१५५३७.४	-१७४९४.०	-२०१५९.९	-१५७३१.४	-१२४८७.२	-९४८९.६
यातायात	-१८६०.४७	-२२२९.२	-३३२७.७	-३९८२.२	-४३९९.६	-४४०३.०	-४६८८.५	-६२८२.८	-६५८२.६	-६८३४.०	-५०९९.८	-४९००.१
भ्रमण	-२७६४.२९	-२५७७.०	-३९६१.२	-४२१७.६	-५३१९.०	-५६४१.८	-७९९२.७	-७९५९.७	-८९९०.७	-५३१३.७	-४९१२.७	-२२६१.९
अन्यत्र नपरेको सरकारी व्यय	-११५.४६	-१५६.६	-११७.८	-१६२.६	-१९७.५	-२१०.०	-१३३.२	-२४८.३	-४७०.४	-२४०.८	-१५२.६	-२५५.७
अन्य	-१४२८.४९	-८६६.६	-१३५३.९	-२०५५.६	-२२५१.०	-२६०७.४	-२७२३.०	-३००३.२	-४११६.३	-३३४२.८	-२३२२.१	-२०७१.९
व्यापार तथा सेवा क्षेत्रको सन्तुलन	-३२८३४.४५	-३५९०८.४	-४५३७१.९	-५७४५३.१	-६३५८७.९	-६७१७७.३	-८९२९२.७	-११३४१०.८	-१३००२४.८	-१०६१९३.८	-८२५४०.७	-८७६२३.४
खुद आय	७५४.९४	१२२९.१	१३०७.९	३२७५.२	३४२४.३	३४००.४	३०९९.५	२२६१.५	३९९७.२	४६१०.१	३५०७.५	८८५.५
आय प्राप्ती	१७५०.४०	२२५२.१	२३३२.०	३९५४.०	४२८३.२	४३०८.५	५१९५.९	६९१४.३	७९९१.७	६८०४.१	५०९१.२	४०३८.३
आय भुक्तानी	-९९५.४६	-१०२३.०	-१०२४.१	-६७८.८	-८५८.९	-९०८.१	-२०९६.४	-४६५२.८	-३९९४.५	-२१९४.०	-१५८३.६	-३१५२.८
व्यापार, सेवा तथा आय सन्तुलन	-३२०७९.५१	-३४६७९.३	-४४०६४.०	-५४१७७.९	-६०१६३.७	-६३७७६.८	-८६१९३.२	-१११११४९.३	-१२६०२७.७	-१०१५८३.७	-७९०३३.१	-८६७३७.९
खुद ट्रान्सफर	३०७८५.८७	४२२७७.२	४९७७०.१	६३१५०.०	७०९९५.७	७७८१८.७	८५१८०.१	८६४६७.१	९९६६४.७	९८२२२.१	६७०६३.६	७१८७०.०
ट्रान्सफर आय	३१११५.६७	४२७८०.६	५०५०६.८	६३४८५.५	७१२५२.२	७८१९९.०	८५५७०.९	८७०४७.६	१००५५८.८	९८७६७.४	६७४५३.९	७२२८०.१
अनुदान	२५७८.००	३६२२.७	३४१८.१	४८५२.०	५२८५.५	७०४१.२	११४६६.४	६०९९.५	६४६२.१	५१९२.६	४१२८.९	४००६.७
निजी क्षेत्रको विप्रेषण	२५३५५.१६	३५९५५.४	४३४५८.२	५४३२९.४	६१७२७.९	६६५०६.४	६९५४५.२	७५५०५.९	८७९२७.१	८७५०२.७	५९११९.२	६४२१४.२
पेन्सन	२८९९.३४	२८३४.४	३५३२.७	४१३७.३	४२३८.८	४६५१.४	४५५९.३	५४१५.५	६१५२.८	५७८१.८	४१९३.५	४०४८.१
अन्य	२८३.१७	३६८.१	९७.९	१६६.८	०.०	०.०	०.०	२६.८	१६.७	२९०.३	१२.२	११.१
ट्रान्सफर भुक्तानी	-३२९.८०	-५०३.४	-७३६.८	-३३५.५	-२५६.६	-३८०.३	-३९०.८	-५८०.५	-८९४.१	-५४५.२	-३९०.३	-४१०.०
(ख) पुंजी खाता (पुंजी ट्रान्सफर)	**१५९०.६१**	**१८२४.२**	**१०३४.८**	**१७०६.४**	**१४८१.१**	**१६९८.७**	**१३३६.३**	**१७७२.२**	**१५४५.९**	**१४२१.३**	**१११४.७**	**११९०.९**
जम्मा (क + ख)	२९६.९७	९४२२.१	६७४०.९	१०६७८.५	१२३१३.१	१५७४०.६	३२३.२	-२२९१०.०	-२४८१७.१	-१९४०.३	-१०८५४.८	-१३६७६.९
(ग) वित्तीय खाता (समूह ङ बाहेक)	**३२१.२५**	**२८९१.३**	**१२४९.६**	**१११४.८**	**१८०२.४**	**२९६३.८**	**२६६४.०**	**१०२८३.४**	**९६४४.९**	**२७१२८.०**	**११७८०.४**	**११३१०.०**

अनुसूची ६.११: शोधनान्तर स्थिति

(रु.करोडमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	प्रथम आठ महिना	
											२०७६/७७	२०७७/७८
प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी आप्रवाह	६४३.७१	९१९.५	९०८.२	३१९.५	४३८.३	५९२.१	१३५०.४	१७५०.५	१३०६.५	१९४७.९	१५६१.३	१०१८.४
पोर्टफोलियो लगानी	०.००	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
अन्य लगानी सम्पत्ति	-२५७६.२२	-१५७२.०	-२२८४.६	-२१३३.२	-३४५८.५	-३०९३.६	-४८६९.१	-४०२९.०	-२७५४.०	-६३०.४	-१८३.१	-४३१९.६
व्यापारिक साख	-६१३.३४	-५१३.७	-५१४.७	-१६२.०	-२२३.४	-३३.९	-९००.५	४१९.४	१०५७.०	-६०८.३	-१६१.०	-४३२२.६
अन्य	-१९६२.८८	-१०५८.२	-१७६९.९	-१९७१.२	-३२३५.०	-३०५९.७	-३९६८.५	-४४४८.३	-३८११.०	-२२.१	-२२.१	३.०
अन्य लगानी दायित्व	२२५३.७६	३५४३.७	२६२६.१	२९२८.५	४८२२.६	५४६५.४	६१८२.६	१२५६१.९	११०९२.४	२५८१०.६	१०४०२.३	१४६११.३
व्यापारिक साख	१८२९.२५	२६४४.२	१४४३.५	२३६८.६	२२९१.२	१६३९.७	२४३८.१	५४५३.५	३७१०.७	८२२३.८	२६२५.५	८८४२.९
ऋण	२६१.२०	१०३.७	-१२८.२	४१९.२	१२१६.०	२७३४.२	५६१०.९	८४४४.१	६२९८.७	१४२१३.१	५४६६.३	७२६७.७
सरकार	२६३.१६	१०४.८	-१२१.९	४४०.८	१२२२.३	२५९७.९	४४७८.७	८११७.९	६१४३.८	१३९०१.६	५०३५.७	६७४५.०
ऋण प्राप्ती	१३८४.९२	१३४४.५	१३७०.१	२११३.२	२९२६.४	४३७७.४	६२६०.२	९९७६.८	८१४७.७	१६२५७.६	६२०७.६	७९४४.२
साँवा भुक्तानी	-११२१.७६	-१२३९.८	-१४९२.०	-१६७२.५	-१७०४.२	-१७७९.५	-१७८१.५	-१८५८.९	-२००३.९	-२३५६.०	-११७१.९	-११९९.२
अन्य क्षेत्र	-१.९६	-१.१	-६.३	-२१.५	-६.२	१३६.३	११३२.२	३२६.३	१५४.९	३११.५	४३०.६	५२२.७
करेन्सी तथा डिपोजिट	१२३.१७	८४४.६	१४३०.१	२७३.३	१४३१.९	१४९८.२	-१८८१.२	-१३३४.०	१०६३.८	३३७०.६	२३२६.४	-१४९८.७
राष्ट्र बैंक	-०.७८	३.७	-१.२	-३.७	-२.०	-०.६	२३.२	-१७.९	२.७	२.६	०.२	६.९
वाणिज्य बैंक	१२३.९५	८४०.९	१४३१.३	२७७.०	१४३३.९	१४९८.८	-१९०४.४	-१३१६.१	१०६१.०	३३६८.०	२३२६.३	-१५०५.६
अन्य दायित्व	४०.१४	-४८.८	-११९.३	-१३२.७	-११६.६	-४०६.८	१४.८	-१.७	१९.१	३.०	-१५.९	-०.५
जम्मा (क+ख+ग)	६१८.२२	१२३१३.४	७९९०.५	११७९३.३	१४११५.५	१८७०४.४	२९८७.२	-१२६२६.६	-१५१७२.२	२५१८७.७	९२५.६	-२३६६.९
(घ) विविध पुंजी तथा भुलचुक	**-८६.०८**	**१६९३.९**	**३३३.५**	**११९२.८**	**१८२०.०**	**१६८५.०**	**३३४२.२**	**११३८८.७**	**९४९५.९**	**६४२३.८**	**५१८४.९**	**७६६९.१**
जम्मा (क+ख+ग+घ)	५३२.१४	१४००७.३	८३२४.१	१२९८६.१	१५९३५.५	२०३८९.५	६३२९.४	-१२३८.०	-५६७६.३	३१६११.६	६११०.५	५३०२.२
(ङ) रिजर्भ तथा सम्बन्धित शिर्षक	**-५३२.१४**	**-१४००७.३**	**-८३२४.१**	**-१२९८६.१**	**-१५९३५.५**	**-२०३८९.५**	**-६३२९.४**	**१२३८.०**	**५६७६.३**	**-३१६११.६**	**-६११०.५**	**-५३०२.२**
रिजर्भ सम्पत्ति	-४९१.८७	-१३९५८.८	-८२०४.९	-१२८५३.६	-१५८१९.२	-२०३८९.५	-६१५९.२	१३३५.०	५७६४.४	-३१५२४.५	-६०६७.३	-५३०२.२
नेपाल राष्ट्र बैंक	-९४३.८४	-१३४७८.७	-६५७६.३	-११५९९.२	-१३०३५.३	-१७२८८.७	-६१८७.९	-२५७८.२	८०८५.८	-२७६२२.१	-४४३७.८	-५८५३.९
वाणिज्य बैंक	४५१.९७	-४८०.१	-१६२८.६	-१२५४.४	-२७८३.९	-३१००.८	२८.७	३९१३.२	-२३२१.३	-३९०२.४	-१६२९.५	५५१.६
आई.एम.एफ. कर्जा उपयोग	-४०.२७	-४८.५	-११९.२	-१३२.४	-११६.३	०.०	-१७०.२	-९७.१	-८८.१	-८७.१	-४३.२	०.०
खुद वैदेशिक सम्पत्तिमा परिवर्तन (—वृद्धि)	**-४०८.९७**	**-१३१६२.७**	**-६८९४.०**	**-१२७१२.७**	**-१४५०३.६**	**-१८८९१.२**	**-८२१०.६**	**-९६.०**	**६७४०.१**	**-२८२४१.०**	**-३७८४.१**	**-६८०१.०**

नोटः (-) शोधनान्तरले बचत बुझाउँदछ ।

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ७.१ः वैदेशिक रोजगारीको लागि श्रम स्वीकृति लिने कामदारको सङ्ख्या

आर्थिक वर्ष	पुरुष	महिला	जम्मा
२०६६/६७	२८४०३८	१००५६	२९४०९४
२०६७/६८	३४४३००	१०४१६	३५४७१६
२०६८/६९	३६१७०७	२२९५८	३८४६६५
२०६९/७०	४२५८३०	२७७१३	४५३५४३
२०७०/७१	४९८८४८	२८९६६	५२७८१४
२०७१/७२	४९०८५९	३०५२८	५२१३८७
२०७२/७३	३९९४०६	१९३०७	४१८७१३
२०७३/७४	६०९३४१	३३५१९	६४२८६०
२०७४/७५	५७७७२२	३२९६६	६१०६८८
२०७५/७६	४७६७०५	३२१२३	५०८८२८
२०७६/७७	३४००००	२८४३३	३६८४३३
२०७७/७८*	७९१४४	६३०६	८५४५०
जम्मा	**४८८७९००**	**२८३२९१**	**५१७११९१**

स्रोतः श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको।

अनुसूची ७.२: श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा गएका कामदारको विवरण

देश	आर्थिक वर्ष २०६३/६४ देखि २०७५/७६ सम्म			आर्थिक वर्ष २०७५/७६			आर्थिक वर्ष २०७६/७७			आर्थिक वर्ष २०७७/७८*			आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्म		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
कतार	११५२४७४	१५५४२	११६८०१६	७१३२२	३७०२	७५०२४	२७४५२	२३८३	२९८३५	७००७	२४०	७२४७	११८६९३३	१८१६५	१२०५०९८
मलेशिया	११९२४०३	२७०५०	१२१९४५३	९८२८	१७१	९९९९	३८७६७	४००	३९१६७	७	२	९	१२३११७७	२७४५२	१२५८६२९
साउदी अरब	८७८६८५	७३८६	८८६०७१	४४४९३	१५८७	४६०८०	३९०३१	२४८	३९२७९	९०११	५०	९०६१	९२६७२७	७६८४	९३४४११
यूएई	५२१७१७	५३२८८	५७५००५	५५४४४	७३३२	६२७७६	४४७२२	७३६३	५२०८५	६९५०	१७५२	८७०२	५७३३८९	६२४०३	६३५७९२
कुवेत	९९००९	४११९६	१४०२०५	१४४१७	१५७८	१५९९५	७७६७	१२०७	८९७४	१	०	१	१०६७७७	४२४०३	१४९१८०
बहराईन	४७५०७	४१६१	५१६६८	४१९८	४३५	४६३३	२८९३	४१२	३३०५	११२०	८२	१२०२	५१५२०	४६५५	५६१७५
ओमान	२९४५९	५३७५	३४८३४	२४०१	३२१	२७२२	१७०५	२९१	१९९६	६८८	७९	७६७	३१८५२	५७४५	३७५९७
द. कोरिया	३३३२६	१७९२	३५११८	१६५	१	१६६	३४०३	२३९	३६४२	१३	१	१४	३६७४२	२०३२	३८७७४
लेबनान	१२१४	११५३८	१२७५२	१०	१	११	२	३	५	१	०	१	१२१७	११५४१	१२७५८
ईजरायल	२२८९	४४१०	६६९९	१४	४४	५८	३	११	१४	०	१	१	२२९२	४४२२	६७१४
अफगानिस्तान	१२३६०	५२	१२४१२	१८२४	६	१८३०	९२३	१	९२४	६५२	२	६५४	१३९३५	५५	१३९९०
जापान	१७६३४	९६५	१८५९९	८७०	८९	९५९	८०८	१३१	९३९	४३६	७७	५१३	१८८७८	११७३	२००५१
अन्य	५५८१०	२३१२५	७८९३५	१०७२९	५३११	१६०४०	८१२४	५७५६	१३८८०	३१७४	१८१५	४९८९	६७१०८	३०६९६	९७८०४
जम्मा	**४०४३८८७**	**१९५८८०**	**४२३९७६७**	**२१५७१५**	**२०५७८**	**२३६२९३**	**१७५६००**	**१८४४५**	**१९४०४५**	**२९०६०**	**४१०१**	**३३१६१**	**४२४८५४७**	**२१८४२६**	**४४६६९७३**

स्रोतः श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, २०७७

* फागुनसम्मको

अनुसूची ७.३: युवा स्वरोजगार कोषबाट भएको लगानी र असुली विवरण

(रकम रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष	वार्षिक स्वरोजगार संख्या (जना)	जम्मा स्वरोजगार संख्या (जना)	सहकारी संस्थाहरुको संख्या	लगानी रकम			जम्मा असुली रकम	लगानीमा रहेको रकम
				सहकारी संघ/संस्था	बैंक/वित्तीय संस्था	कुल लगानी		
२०७०/७१ सम्मको		२५२०६		१९२९७९०.०	१३१५२५०.०	३२२८८४०.०	७७८८३६.०	२४५०००४.१
२०७१/७२	२८९६	२८१०२	९९	२१४२४५.०	१३५०.०	२१५५९५.०	८५८७९३.७	१९४०९३३.९
२०७२/७३	२५९७	३०६९९	१८१	३६४७१५.०	१३५०.०	३६६०६५.०	९३५८८१.६	१४९२६३१.६
२०७३/७४	७५९५	३८२९४	४४७	१०९१८१५.०	१८००.०	१०९३६१५.०	६३००३६.०	२१५५४२५.४
२०७४/७५	१७०३९	५५३३३	४६२	२३५०८१०.०	०.०	२३५०८१०.०	७५४९६८.२	३८८७६१०.४
२०७५/७६	१२८४०	६८१७३	२५१	१५२१७००.०	०.०	१५२१७००.०	१३२२१८६.८	४०८७१२३.६
२०७६/७७	५२०२	७३३७५	१६३	७२४८६०.०	०.०	७२४८६०.०	१४३५५५६.३	३३७६४२७.२
२०७७/७८*	४५५७	७७९३२	६३	११९२५०.०	०.०	११९२५०.०	३०१०००.०	३१९४६७७.०

स्रोतः युवा स्वरोजगार कोष, २०७७

*फागुनसम्मको।

अनुसूची ८.१: प्रमुख खाद्यान्न बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व

क्षेत्रफलः हजार हेक्टरमा

उत्पादनः हजार मे.टनमा

उत्पादकत्वः मे. टन प्रति हेक्टरमा

खाद्यान्न बालीहरु		आर्थिक वर्ष									
		२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
धान	क्षेत्रफल	१५३१.०	१४२०.०	१४८७.०	१४२५.३५	१३६२.९१	१५५२.४७	१४६९.५४	१४९१.७४	१,४५८.९२	१,४७३.४७
	उत्पादन	५०७२.०	४५०४.०	५०४७.०	४७८८.६१	४२९९.०८	५२३०.३३	५१५१.९२	५६१०.०१	५,५५०.८८	५,६२१.७१
	उत्पादकत्व	३.३१	३.१७	३.३९	३.३६	३.१५	३.४०	३.५०	३.७६	३.८०	३.८२
मकै	क्षेत्रफल	८७१.०	८४९.०	९२८.८	८८२.४०	८९१.६	९२४.३२	९५४.१८	९५६.४५	९५७.६५	९५९.६६
	उत्पादन	२१७९.०	१९९९.०	२२८३.०	२१४५.३	२२३१.५२	२३३६.६८	२५५५.८	२७१३.६३	२,८३५.६७	२,९२६.९५
	उत्पादकत्व	२.५०	२.४	२.४६	२.४३	२.५०	२.६	२.७०	२.८४	२.९६	३.०५
गहुँ	क्षेत्रफल	७६५.०	७५९.०	७५४.०	७६२.४	७४५.८२	७४०.१५	७०६.८	७०३.९९	७०७.५१	७०७.६८
	उत्पादन	१८४६.०	१८८२.०	१८८३.०	१९७५.६	१७३६.८५	१८५६.१९	१९४९.०	२००५.७	२,१८५.२९	२,००९.८०
	उत्पादकत्व	२.४१	२.४७	२.५०	२.६	२.३३	२.५०	२.८०	२.८५	२.९२	२.८४
जौ	क्षेत्रफल	२७.३	२९.०	२८.००	२८.१	२८.३७	२७.३९	२४.६५	२४.४१	२४.४०	२३.४७
	उत्पादन	३५.०	३७.०	३५.०	३७.४	३२.८१	३०.५१	२७.१५	३०.५५	३१.१५	२९.१०
	उत्पादकत्व	१.२५	१.२७	१.२४	१.३३	१.१६	१.१०	१.१०	१.२५	१.२८	१.२४
कोदो	क्षेत्रफल	२७८.०	२७४.०	२७१.०	२६८.१	२६६.८०	२६३.६	२६३.५	२६३.२६	२६२.५५	२६५.४०
	उत्पादन	३१५.०	३०५.०	३०४.०	३०८.५	३०२.४०	३०६.७	३१३.९९	३१४.२३	३२०.९५	३२६.४४
	उत्पादकत्व	१.१३	१.११	१.१२	१.१५	१.१३	१.२०	१.२०	१.२	१.२२	१.२३
फापर	क्षेत्रफल	१०.३	१०.७	१०.५०	१०.८	१०.८४	११.०७	१०.३०	१०.३१	१०.३७	१०.४७
	उत्पादन	१०.००	१०.१	१०.३०	१०.९	११.६४	१२.०२	११.४७	११.४६	११.७२	१२.०४
	उत्पादकत्व	०.९७	०.९४	०.९८	१.००	१.१	१.१०	१.१०	१.११	१.१३	१.१५
जम्मा क्षेत्रफल		**३४८२.६०**	**३३४१.६६**	**३४७९.२१**	**३३७७.०४**	**३३०६.३२**	**३५१८.९९**	**३४२९.००**	**३४५०.१६**	**३,४२१.३९**	**३,४४०.१४**
जम्मा उत्पादन		**९४५७.००**	**८७३७.०५**	**९५६२.३५**	**९२६६.२४**	**८६१४.२९**	**९७७२.४२**	**१०००९.३७**	**१०६८५.५५**	**१०,९३५.६६**	**१०,९२६.०३**
उत्पादकत्व		**२.७२**	**२.६१**	**२.७५**	**२.७४**	**२.६१**	**२.७८**	**२.९२**	**३.१०**	**३.२०**	**३.१८**

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

* प्रारम्भिक अनुमान।

अनुसूची ८.२: प्रमुख नगदे बाली लगाएको क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व

क्षेत्रफलः हजार हेक्टरमा

उत्पादनः हजार मे.टनमा

उत्पादकत्वः मे.टन प्रति हेक्टरमा

नगदे बाली		आर्थिक वर्ष										
		२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८**
तेलहन	क्षेत्रफल	२१४.००	२१८.००	२१५.००	२१६.४०	२३३.०५	२३४.११	२३४.५६	२२४.५९	२६२.१३	२५८.१४	२६१.४३
	उत्पादन	१७६.००	१८१.००	१७९.००	१८४.००	२०९.६३	२११.१४	२११.७३	२४५.८६	२८२.२३	२७८.३३	२७४.५०
	उत्पादकत्व	०.८२	०.८३	०.८३	०.८५	०.९०	०.९०	०.९०	१.०९	१.०८	१.१५	१.०५
आलु	क्षेत्रफल	१८३.००	१८७.००	१८८.००	२०५.७२	१९७.०४	१९०.९०	२०२.३०	१९५.२६	१९४.००	१८८.१०	१९२.४१
	उत्पादन	२५०८.००	२६८२.००	२७५३.००	२८१७.५१	२५८६.२९	२५५१.७४	२७५५.८८	२८८१.२९	३११२.९५	३१३१.८३	३२९९.७५
	उत्पादकत्व	१३.७०	१४.३४	१४.६४	१३.७०	१३.१३	१३.३७	१३.६२	१४.७६	१६.०५	१६.६५	१७.१५
जम्मा क्षेत्रफल		**३९७.००**	**४०५.००**	**४०३.००**	**४२२.१२**	**४३०.०९**	**४२५.०१**	**४३६.८६**	**४१९.८५**	**४५६.१३**	**४४६.२४**	**४५३.८४**
जम्मा उत्पादन		**२६८४.००**	**२८६३.००**	**२९३२.००**	**३००१.५१**	**२७९५.९२**	**२७६२.८८**	**२९६७.६१**	**३१२७.१५**	**३३९५.१८**	**३४१०.१६**	**३५७४.२६**
उत्पादकत्व		**६.७६**	**७.०७**	**७.२८**	**७.११**	**६.५०**	**६.५०**	**६.७९**	**७.४५**	**७.४४**	**७.६४**	**७.८८**
मह*	घार सङ्ख्या	-	-	-	-	-	२२५.००	२३२.००	२४०.००	२४२.००	२४२.५६	२४४.६८
	उत्पादन	-	-	-	-	-	३.००	३.५०	३.९५	३.९८	३.८०	४.०६
	उत्पादकत्व	-	-	-	-	-	०.०१	०.०२	०.०२	०.०२	०.०२	०.०२

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

* मह वाली २०७२/७३ देखि मात्र समावेश भएको।

** प्रारम्भिक अनुमान।

अनुसूची ८.३: अन्य बाली उत्पादन स्थिति

(हजार मे.टनमा)

अन्य बालीहरु	आर्थिक वर्ष										
	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
दलहन	३१८.३६	३२७.१५	३५६.७०	२८१.७५	३५३.८५	३५१.९०	३५३.१५	३६८.७४	३८१.९९	४०४.२१	३९७.१४
फलफूल	८३१.६०	८८५.५२	१०८६.८५	९६५.०४	९९१.९८	९९२.५५	१०२५.२८	१०१०.२२	११७८.३५	१२४९.७६	१३०५.२१
तरकारी	३२०३.०	३४००.९	३४०९.७	३४७२.०६	३५८०.०९	३८१९.८१	४१६३.५९	४०९९.३५	४२७१.२७	३९६२.३८	४१९६.२३

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७।

* प्रारम्भिक अनुमान।

अनुसूची ८.४: पशुजन्य उत्पादन स्थिति

(हजार मे.टनमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष										
	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
मासु	२७७.६२	२८८.५	२९५.५	२९८.२४	३००.९	३१७.८५	३३२.५४	३४७.०	३५७.१	५५२.१६	३८४.६५
दूध र दुग्ध पदार्थ	१५५६.५	१६२२.७५	१६८१.१	१७००.०	१७२४.८२	१८५३.८८	१९११.२४	२०८५.०	२१६८.४	२३०१.००	१६२२.९७
फुल (गोटा दश लाखमा)	७०४.१३	७८७.०१	८३८.९	८७२.९२	८९९.५	१२०८.७२	१३५२.३	१५१२.३	१५४९.७	१६२०.००	१२१३.३३
माछा	५२.०७	५४.३६	५३.९६	६५.७७	६९.४	७७.००	८३.९०	८६.५	९१.८	९९.४३	१०३.००

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

*फागुनसम्मको

अनुसूची ८.५: रासायनिक मलको बिक्री वितरण

विवरण	आर्थिक वर्ष		फागुनसम्मको	
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८*
रासायनिक मल				
क. युरिया (मेट्रिक टन)	२१५७३३.४	२२२८३५.०३	१५७८०६.००	१६२१७०.००
ख. डि.ए.पी. (मेट्रिक टन)	१२२११६.४	१६०७५६.५०	८८४२८.००	१२०५१०.००
ग. पोटास (मेट्रिक टन)	७३७७.२	१६९४९.५०	४३०१.००	१५३७०.००
जम्मा	**३४५२२७.००**	**४००५४१.०३**	**२५०५३५.००**	**२९८०५०.००**

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची ८.६: थप सिंचाइ बिस्तार

(क्षेत्रफल हजार हेक्टरमा)

सिंचितको प्रकार	आर्थिक वर्ष		फागुनसम्मको	
	२०७५/७६#	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८*
कुलसिञ्चित क्षेत्र विस्तार	३७०५	५५६७	२२४३	१५५०८
१. सतह सिंचाइ	३३६५	५५५९	२२४३	१०८४३
२. भूमिगत सिंचाइ	३४०	८	-	४६६५
३. नयाँ प्रविधीमा आधारित सिंचाइ	-		-	-

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, २०७७

आर्थिक वर्ष २०७५/७६ देखि संघबाट थप भएको सिंचाइ विस्तार मात्र समावेश गरिएको छ।

* फागुनसम्मको तथ्याङ्क

अनुसूची ८.७: दलहन बालीको उत्पादन विवरण

क्षेत्रफलः हेक्टरमा
उत्पादनः मेट्रिक टनमा
उत्पादकत्वः मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा

बालीको नाम	आर्थिक वर्ष																	
	२०७२/७३			२०७३/७४			२०७४/७५			२०७५/७६			२०७६/७७			२०७७/७८*		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
मसुरो	२०४६००	२२७५००	१.११	२०४६५०	२२८०६८	१.११	१९७७५०	२४८४०९	१.२६	२०८७६६	२५११८५	१.२०	२१२८७६	२६२८३५	१.२३	२१०५६७	२५८९९७.४	१.२३
	०.१०	०.००	-०.१०	०.०२	०.२५	०.२३	-३.३७	८.९२	१२.७२	५.५७	१.१२	-४.२२	१.९७	४.६४	२.६२	-१.०८	-१.४६	-०.३८
चना	९३५०	९५००	१.०२	९४००	९५६०	१.०२	८९३३	९१११.७	१.०२	९६५३	१०६७५	१.११	९९८२	११२८५	१.१३	९८६७	१०९५२.३७	१.११
	०.१	०.९	०.२	०.५३	०.६३	०.३९	-४.९७	-४.६९	०.००	८.०६	१७.१६	८.४२	३.४१	५.७१	२.२३	-१.१५	-२.९५	-१.८२
अरहर	१६८००	१६४९०	०.९८	१६८३०	१६७००	०.९९	१५१०१	१५५२४	१.०३	१६७५३	१६५३८	०.९९	१६८९५	१७०६३	१.०१	१६१२३	१६२८४.२३	१.०१
	-०.५	०.१	०.७	०.१८	१.२७	१.०९	-१०.२७	-७.०४	३.६०	१०.९४	६.५३	-३.९७	०.८५	३.१७	२.३१	-४.५७	-४.५६	०.०१
मास	२३१५०	१९४५०	०.८४	२३२००	१९५००	०.८४	२११९६	१८०१६	०.८५	२३४९२	१९९२८	०.८५	२३०५६	२०४४०	०.८९	२३३५५	२०५५२.४	०.८८
	०.०१	०.१	०.०४	०.२२	०.२६	०.०४	-८.६४	-७.६१	१.१३	१०.८३	१०.६१	-०.२०	-१.८६	२.५७	४.५१	१.३०	०.५५	-०.७४
भटमास	२३६००	२८३५०	१.२०	२३६२५	२८४२०	१.२०	२२६०२	२८२५३	१.२५	२५१७९	३१५६७	१.२५	२६७७५	३४५४४	१.२९	२६७९५	३४८३३.५	१.३०
	०.१	०.१	०.१	०.११	०.२५	-०.११	-४.३३	-०.५९	४.१७	११.४०	११.७३	०.३०	६.३४	९.४३	२.९१	०.०७	०.८४	०.७६
ग्रास पी	११५००	१४२५०	१.२४	११५२०	१४५००	१.२६	७७१२	९१२०	१.१८	७९५२	९३२९	१.१७	७९९७	९५०४	१.१९	७६५५	८९५६.३५	१.१७
	०.८	०.७	-०.०१	०.१७	१.७५	१.५८	-३३.०६	-३७.१०	-६.०५	३.११	२.२९	-०.८०	०.५७	१.८८	१.३०	-४.२८	-५.७६	-१.५५
हर्स ग्राम	५७००	५७८०	१.०१	५७२३	५८००	१.०१	५५७५	५६८६.७	१.०२	६११९	५७५४	०.९४	६३२६	६८६५	१.०९	५९८७	६१०६.७४	१.०२
	-८.६	१.८	९.५	०.४०	०.३५	-०.०६	-२.५९	-१.९५	०.६५	९.७६	१.१८	-७.८१	३.३८	१९.३१	१५.४०	-५.३६	-११.०५	-६.०१
अन्य	३०५००	३०५७५	१.००	३०५२५	३०६००	१.००	२७२०३	२७४७६	१.०१	३३८२६	३७०११	१.०९	३६७८५	४१६७४	१.१३	३६१२५	४०४६०	१.१२
	०.२	-७.७	-७.९	०.०८	०.०८	-०.२५	-१०.८८	-१०.२१	१.००	२४.३५	३४.७१	८.३३	८.७५	१२.६०	३.५४	-१.७९	-२.९१	-१.१४
दलहन बाली जम्मा	३२५२००	३५१८९५	१.०८	३२५४७३	३५३१४८	१.०९	३०६०७२	३६१५९६	१.१८	३३१७४०	३८१९८७	१.१५	३४०६९२	४०४२१०	१.१९	३३६४७४	३९७१४३	१.१८
	-०.०६	-०.६	-०.५	०.०८	०.३६	०.२७	-५.९६	२.३९	८.८८	८.३९	५.६४	-२.५३	२.७०	५.८२	३.०४	-१.२४	-१.७५	-०.५२

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७ *प्रारम्भिक अनुमान

पुनश्चः प्रत्येक बालीको तथ्याङ्क भन्दा तल्ला लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.८: औद्योगिक बालीको उत्पादन विवरण

क्षेत्रफल: हेक्टरमा

उत्पादन: मेट्रिक टनमा

उत्पादकत्व: मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा

बाली/बृद्धि दर	आर्थिक वर्ष														
	२०७३/७४			२०७४/७५			२०७५/७६			२०७६/७७			२०७७/७८*		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
उखु	६८४०२.०	३१५७४०१.०	४६.१६	७८६०९.३	३५५८१८२.१	४५.२६	७१६२४.५	३५५७९३४.१	४९.६७	६८५६५.०	३४००१७६.०	४९.५९	६७३३५.०	३३०३४५५.१	४९.०६
	१.५	५.७	४.१	१४.९	१२.७	-१.९	-८.९	०.०	९.७	-४.३	-४.४	-०.२	-१.८	-२.८	-१.१
जुट	७५००.०	९७३५.०	१.३	७६०७.०	१११५९.०	१.५	७२८५.०	१०५८५.०	१.५	७५५५.०	१०१६५.०	१.३	७२५०.०	९७८७.५	१.४
	-६.४	-१६.३	-१०.५	१.४	१४.६	१३.०	-४.२	-५.१	-१.०	३.७	-४.०	-७.४	-४.०	-३.७	०.३
चिया	२१२६७.०	२४७०२.०	१.२	२८५२३.०	२४६५३.०	०.९	२८७३२.०	२५२०६.०	०.९	२८१५७.४	२४२७०.४	०.९	२८०७८.०	२३८६६.३	०.९
	५.५	६.५	१.०	३४.१	-०.२	-२५.६	०.७	२.२	१.५	-२.०	-३.७	-२१.६	-०.३	-१.७	-१.४
कफी	३०००.०	५७९.०	०.१९	२६९९.०	४७५.०	०.२०	२७६१.०	५३०.०	०.२२	२७१३.५	५०५.१	०.१९	२६२५.०	४९८.८	०.१९
	४७.७	२४.८	-१५.५	-१०.०	-१८.०	३.६	२.३	११.६	१०.०	-१.७	-४.७	-१५.४	-३.३	-१.३	२.१
कपास	१४२.५	१२६.९	०.९०	१२०.०	१२५.०	१.०४	९७.०	९९.०	१.०२	१३५.०	१४०.०	१.०४	१४५.०	१५९.५	१.१०
	१४.०	-१.६	-१२.८	-१५.८	-१.५	१५.६	-१९.२	-२०.८	-१.९	३९.२	४१.४	१.६	७.४	१३.९	६.१
माछा*	११३९६.०	८३८९८.४	४.९०	११८९५.०	८६५४४.०	४.९१	१२७४९.०	९१८३२.०	४.९३		९९४३४.०	४.९०		१०३०००.०	५.२०
	१४.७	९.०	०.०	४.४	३.२	०.२	७.२	६.१	०.४		-७.०	-०.४		३.६	६.१

स्रोत: कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७ *प्रारम्भिक अनुमान

पुनश्चः प्रत्येक बालीको तथ्याङ्क भन्दा तल्ला लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

*माछाको क्षेत्रफल र उत्पादकत्वले पोखरीमा माछापालन गर्दाको मात्र समेट्दछ तर उत्पादनले प्राकृतिक जलाशय व्यवस्थापनबाट र पोखरी मत्स्य पालन व्यवस्थापनबाट दुवैलाइ समेट्दछ ।

अनुसूची ८.९: मसला बालीको उत्पादन विवरण

क्षेत्रफलः हेक्टरमा

उत्पादनः मेट्रिक टनमा

उत्पादकत्वः मेट्रिक टन प्रति हेक्टरमा

बालीको नाम / वृद्धि दर	आर्थिक वर्ष																	
	२०७२/७३			२०७३/७४			२०७४/७५			२०७५/७६			२०७६/७७			२०७७/७८*		
	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
अलैंची	१५७००.०	१२१२०.०	०.७७	१६६४२.०	१२८४७.०	०.७७	१८०००.०	६५००.०	०.३६	१५०५५.०	७९५४.१	०.५३	१६५६५.०	९५४५.०	०.५८	१६७८९.००	१०५३१.९२	०.६३
	२०.७	५७.४	४६.३	६.०	६.०	०.०	८.२	-४९.४	-५३.२	-१६.४	२२.४	४६.३	१०.०	२०.०	९.१	०.०१	०.१०	०.०९
अदूवा	२३८५५.०	२६३१४०.०	११.०३	२४३००.०	२८९९५२.०	११.९३	२३०००.०	२८४०००.०	१२.३५	२२१३२.१	२९७५१२.०	१३.४	२३५००.०	२९८९४५.०	१२.७	२३९२५.००	३०६१२१.१७	१२.८०
	०.१	७.८	७.७	१.९	१०.२	८.२	-५.३	-२.१	३.५	-३.८	४.८	८.९	६.२	०.५	१.०	०.०२	०.०२	०.०१
लसुन	७२०५.०	४५३९०.०	६.३०	७३२०.०	४७२०३.०	६.४५	८५००.०	५९५००.०	७.००	१०१०६.८	७१९०२.३	७.११	१०१८५.०	७३८५९.०	७.२५	१०९७६.००	८१२५३.४८	७.४०
	१.२	१.५	०.३	१.६	४.०	२.४	१६.१	२६.१	८.६	१८.९	२०.८	१.६	०.८	२.७	३.३	०.०८	०.१०	०.०२
बेसार	७९१५.०	७२४२५.०	९.१५	७९९०.०	७३३०७.०	९.१७	७३००.०	७१५००.०	९.७९	१०१६०.२	९८९०४.५	९.७३	९७९५.०	९९९०७.०	१०.२०	१०६९१.००	१११५०२.०८	१०.४३
	०.५	०.९	०.४	०.९	१.२	०.३	-८.६	-२.५	६.८	३९.२	३८.३	-०.६	-३.६	१.०	४.८	०.०९	०.१२	०.०२
खुर्सानी	७७००.०	४२३५०.०	५.५०	७७५०.०	४२६२५.०	५.५०	१०५००.०	५२५००.०	५.००	१०६९२.४	६७१६६.८	६.२८	१०२७६.०	६८०२५.०	६.६२	१०७०५.००	७६०६९.९०	७.११
	०.३	५.१	४.९	०.६	०.६	०.०	३५.५	२३.२	-९.१	१.८	२७.९	२५.६	-३.९	१.३	५.४	०.०४	०.१२	०.०७
मसलाबाली	६२३७५.०	४३५४२५.०	६.९८	६४००२.०	४६५९३४.०	७.२८	६७३००.०	४७४०००.०	७.०४	७२३९८.५	५०२७६५.५	६.९४	७०३२१.०	५५०२८१.०	७.८३	७३०८६.००	५८५४७८.५५	८.०१
	५.५	७.१	-	२.६	७.०	४.३	५.२	१.७	-३.३	७.६	६.१	-१.४	-२.९	९.५	१२.८	०.०४	०.०६	०.०२

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७ *प्रारम्भिक अनुमान

पुनश्चः प्रत्येक बालीको तथ्याङ्क भन्दा तल्ला लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.१०: पशुपन्छीको संख्या

पशुपन्छीको किसिम/वृद्धि दर	आर्थिक वर्ष			फागुनसम्मको	
	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८*
गाई/गोरु	७३७७६०५	७३८५०३५	७४५८८८५	७५९९२६९	५१२१७६८
	०.४१	०.१०	१.००	२.३७	३.००
भैंसी/राँगो	५१८४१६६	५३०८६६४	५२५७५९१	५३२३६३५	३४७००१०
	०.१२	२.४०	-०.९६	३.३६	-१.००
भेडा/भेडी	८०२८५९	७९८८८९	८०६०७९	७९५२९५	५३७३३२
	०.११	-०.४९	०.९०	०.६८	-०.०१
बाखा/बोका/खसी	११२८६९७३	१२२८३७५२	१२८११९५३	१३०४५०४२	८६२६७१५
	१.०९	८.८३	४.३०	१२.७८	३.००
सुंगुर/बङ्गुर	१३५३३४४	१४८८३३८	१५१९५९३	१५४६६०७	१०६३७१५
	१.९	९.९७	२.१०	१४.०९	५.००
कुखुरा	७०९४७९१२	७५७०९३३०	८२५९८८७९	८०७३५५५८	५८३६९८७४
	१.३४	६.७१	९.१०	१०.६८	६.००
हाँस	३९६४७४	४१६४००	४२७२२६	४०१४२०	२८९०९०
	०.४३	५.०३	२.६०	४.०२	१.५०
दुधालु गाई	१०३१८११	१०७८७७५	११६६१५६	१०९९००७	७९२९८६
	०.२२	४.५५	८.१०	२.६८	२.००
दुधालु भैंसी	१६२४५२०	१५६०५८४	१६३५४९२	१५५८३१६	१११२१३५
	७.६२	-३.९४	४.८०	-५.२०	२.००
फुल दिने कुखुरा	१२४१२६५७	१२५२६९७९	१२९२७८४२	१३१३९०३२	९०४९४८९
	०.१९	०.९२	३.२०	५.७२	५.००
फुल दिने हाँस	१८५९९२	१९०७४७	१९१७०१	१८७०२८	१२६५२३
	१.१२	२.५६	०.५०	२.२७	-१.००
याक/नाक/चौंरी	७१६९०	६९५८८	७०००५	६८०३२	४६२०३
	३.३८	-२.९३	०.६०	-१.२८	-१.००
खरायो	३४४८७	३४६४५	३४६१०	२४५४३	२२६१२
	०.००	०.४६	-०.१०	-२८.२७	-२.००
घोडा/खच्चड/गधा	६८७११	५९८२२	५९७६२	५१५६४	३९८०१
	०.००	-१२.९४	-०.१०	-२३.४३	-०.१०

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

पुनश्चः पशुपन्छीको तथ्याङ्क भन्दा तल्लो लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.११: पशुपन्क्षीजन्य उत्पादनको स्थिति

उत्पादन किसिम / वृद्धि दर	आर्थिक वर्ष						फागुनसम्मको	
	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८*
दूध उत्पादन (मेट्रिक टन)	१७२४८२३	१८५३८८५	१९११२३९	२०८५०००	२१६८४३४	२३०१०००	१५०६९३४	१,६२२,९७२
	१.५०	७.४८	३.०९	९.०९	४.००	६.११	२.१४	५.८०
(गाई)	५५७६६९	६३९५९०	६६५२८५	७२१०९०	७९५५३०	९२०४००	५६२१७४	६४९,१८९
	४.८०	१४.६९	४.०२	८.३९	१०.३२	१५.७०	-४.७४	०.०६
(भैंसी)	११६७१५४	१२१४२९५	१२४९९५४	१३६३९१०	१३७२९०५	१३८०६००	९४४७६०	९७३,७८३
	-०.०५	४.०४	२.९४	९.१२	०.६६	६.११	६.७३	५.८०
खुद मासु उत्पादन (मेट्रिक टन)	३००९०१	३१७८५४	३३२५४४	३४७०००	३५७०८२	५५२१५६	२५२६२२	३८४,६४७
	०.९०	५.६३	४.६२	४.३५	२.९१	५४.६३	१.८६	४.४९
राँगो	१७४०१२	१७९११०	१८००८०	१८५२००	१८८५७४	१८९५१७	१२८७१८	१२४,५९७
	०.१०	२.९३	०.५४	२.८४	१.८२	०.५०	-२.०७	-१.३८
भेडा	२६५८	२७८५	२७१४	२८००	२७६३	२७३५	१८६५	१,८९७
	०.१०	४.७८	-२.५५	३.१७	-१.३३	-१.००	-६.०२	०.०४
खसी बोका	६०९०६	६३८०७	६७७०६	७०८००	७३९१४	७५०२३	५३९८७	५२,३६४
	३.१०	४.७६	६.११	४.५७	४.४०	१.५०	६.७१	४.७०
सुंगर बङ्गुर	२०१३५	२१०९४	२४५३५	२८२००	२८५७९	२९४९३	२१०४२	२१,८१०
	४.५०	४.७६	१६.३१	१४.९४	१.३४	३.२०	४.७५	१०.९२
कुखुरा	४५४५८	५०८१५	५७२६८	६०१००	६२८९९	२५५००१	४४९१०	१८३,७१४
	५.४०	११.७८	१२.७०	४.९५	४.६६	३०५.४१	४.६८	८.०७
हाँस	२३२	२४३	२४१	३००	३५२	३८७	२३५	२६६
	२.२०	४.७४	-०.८२	२४.४८	१७.४३	९.८५	-५.०७	३.१०
फुल गोटा (हजारमा)	८९९५०१	१२०८०७२	१३५२२९६	१५१२२६५	१५४९६८९	१६२००००	१११६२१४	१,२१३,३३३
	३.१०	३४.३०	११.९४	११.८३	२.४७	४.५४	४.००	१२.३५
कुखुरा	८८५९४७	११९४१६६	१३३८३१२	१४९८०२४	१५३४६८०	१६०३८००	११०५६३८	१,२०१,२००
	३.१०	३४.७९	१२.०७	११.९३	२.४५	४.५०	३.८४	१२.३५
हाँस	१३५५४	१३९०६	१३९८४	१४२४१	१५००९	१५४७४	१०५७६	१२,१३३
	१.१०	२.६०	०.५६	१.८४	५.३९	३.१०	२३.१६	१७.६२
ऊन (के. जी.)	५८६७२९	५८८३४८	५९४३१२	५९४६३९	५८९७३८	५९२६८७	३७०९९५	३९९,०७६
	-०.०२	०.२८	१.०१	०.०६	-०.८२	०.५०	-६.२७	१.००

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

पुनश्च :पशुपन्छीको तथ्याङ्क भन्दा तल्लो लाइनमा अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा भएको वृद्धिदरलाई प्रतिशतमा जनाउँछ।

अनुसूची ८.१२: कृषि उत्पादनसँग सम्बन्धित साधनहरुको आपूर्ति स्थिति

विवरण	आर्थिक बर्ष								फागुनसम्म	
	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
रासायनिक मल मे. टन	१७६९६३	२३२१८८	२९८६७७	२५८९१४	३२४९७७	३५८६३४	३४५२२७	४००५४१	२५०५३५	२९८०५०
उन्नत बीउ विजन मे. टन	३६६९	७२९०	९१५१	१२४८०	८७८५	४३६६	३४६१४	३९०६	२४२९२	१९३०
सिंचाई थप हेक्टर	१९५६१	१९३१०	१८०८३	२४२९१	४११८०	३९६६९	३७०५	५५६९	२२४३	१५५०८
मत्स्य भुरा/बीज हजारमा	१२१९८७	१४८५०१	१९१३४५	२१२३५५	२४४८९७	२९२०००	६६१२४	१५४३०९	#४४९१६	२९६२६
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट प्रवाह भएको कृषि कर्जा (रु.करोडमा)	३१५३	५०९१	६५१६	७८७९	९००४	१३५७६	१९३४६	२२५७७	२२०४३	२९०७५

स्रोत : कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७, ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाईं मन्त्रालय, २०७७, नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

सरकारी क्षेत्रबाट मात्र

बीउको उत्पादन तथा वितरणमा सहजताका लागि २४५८१० स्लिप सेट्स वितरण भएको, २५.२६४ मे. टन बहुवर्षिय घासको बीउ उत्पादन तथा वितरण भएको ।

अनुसूची ८.१३: प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित बालीहरुको क्षेत्रफल (हेक्टर)

प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित बाली (बाढी, पहिरो, डुवान, कटान)	२०६६	२०६७	२०६८	२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७*
धान	९२०००	५६७	८५९	११०४५०	१३५००	२३९००	५५०००	५५७१३	१२६२८२	१९६००	७९१७१	९२१४५
मकै	१७००	५६३	६५६	२१८०१	९५	१९००	५५००	१२८७७	२५६७	१०८३	१५०२३	१३८६
अन्य खाद्यान्न, तरकारी फलफुल माछा पोखरी आदी	०	१३	२	३६९१	५	११	२०	५८५६८	१५८७५	१८५५६	१४३५०	२१६४
जम्मा	९३७००	११४३	१५१७	१३५९४२	१३६००	२५८११	६०५२०	१२७१५८	१४४७२४	३९२३९	१०८५४४	९५६९५

स्रोतः कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, २०७७

*फागुनसम्मको।

अनुसूची ८.१४: बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रवाह गरेको कृषि कर्जाको स्थिति

(रू. करोडमा)

कर्जाको किसिम	आर्थिक वर्ष							फागुन मसान्तसम्म	
	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
खेतीपाती सम्बन्धी सेवा	६६८.७	७९९.८	१०३४.८	११४४.४	१५७७.९	२९९०.७	३६७०.५	३५१४.८	४९५७.८
चिया	३२०.८	३४८.०	३४२.२	२९५.९	३१३.९	३४६.०	३७४.२	३८८.६	४०३.३
पशुपालन र पशुपालनसम्बन्धी सेवा	१५४४.२	२०७३.०	२८७६.२	३२३२.५	४७४८.९	६६६४.३	८५६०.३	८२८६.३	१०६६१.३
वन, माछापालन तथा वधशाला	५७९.१	१७६.९	२०१.०	१८२.७	२५५.०	३०८.४	२२६.०	२७९.९	२८९.३
अन्य कृषि तथा कृषिजन्य सेवा	१९७८.२	३११८.२	३४२५.०	४१४८.६	६६८०.०	९०३६.३	९७४६.२	९५७३.६	१२७६३.४
जम्मा	५०९१.०	६५१६.०	७८७९.१	९००४.१	१३५७५.७	१९३४५.७	२२५७७.२	२२०४३.२	२९०७५.०

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

अनुसूची ८.१५: साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको सदस्य तथा ऋण लगानी स्थिति

विवरण	आर्थिक वर्ष									फागुनसम्मको	
	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७६/७७	२०७७/७८
समेटिएको जिल्ला सङ्ख्या	४३	५४	५५	५७	६५	६७	६८	६९	७०	७०	७३
समेटिएको स्थानीय तह (पालिका) सङ्ख्या								४२०	४४०	४४२	५२८
आवद्ध सहकारी संस्था सङ्ख्या	२९१	३९१	४२८	५१०	६०२	६५५	६८०	७५०	८३७	८२९	८८४
साना किसान समुह सङ्ख्या	३१९६८	४०९९१	४५७३८	६०३३४	७७३७८	८६७३१	९७७२२	१०६९१८	१२०३३७	११६४७५	१२५१२५
साना किसान सदस्य परिवार सङ्ख्या	२२८४१७	३२३३८४	३७६९५७	४६०५९०	५४१६५२	६४९७१९	६७०८६६	७२८८९३	८२७९३४	८१४४७१	८७३९९२
कुल स्थानीय पुँजी (रु. लाखमा)	४१०३३	६५२७३	९१२०८	१३२४६६	१६२९५७	२२९४२७	२७९३१४	३२८५११	४०६०१८	३७०४०४	४७३१३३
स्वीकृत ऋण (रु. लाखमा)	२७५५०	३४३३२	५१३५५	७४८३४	१०५५९२	१३१९९०	१५९२३१	१८६०३२	२०६९१५	१४२३३२	१५४५६४
ऋण लगानी (रु. लाखमा)	२६७३८	३३०९१	५१३५५	७४८३४	९७९७९	११९७५०	१५००५१	१७७२४९	१७२४२९	१२२४४६	१२८८०३
ऋण असुली (रु. लाखमा)	१८७५१	२३५२६	३४०१९	४७५२९	६८६०५	९०१२६९	१२१०८८	१४१५९०	१६३२७७	१०७९१८	११७९८५
लगानीमा रहेको ऋण (रु. लाखमा)	२६७६२	३६३२७	५३६६२	८०९६७	११०३४१	१३९९४९	१६८९१२	२०४५७१	२१३७२३	२१९०९९	२२२४१३
सहकारीको ऋण रकम (रू. लाखमा)				२०७५१५	२७७२७४	३४८२१४	४३५१२८	४९८०९२	५६३४२८	५५७६८६	६२७०१६

स्रोतः साना किसान विकास लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड, २०७७

अनुसूची ८.१६ः सिँचाईको विस्तार (हेक्टरमा)

सिंचितको प्रकार	आर्थिक वर्ष										
	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कुल सिंचित क्षेत्र विस्तार	**१२७९३९५**	**१३११९६०**	**१३३१५२१**	**१३५०८३१**	**१३६८९१४**	**१३९२१७७**	**१४३३३५७**	**१४७३०२६**	**१४७६७३१**	**######**	**१५०३३६७**
सतह सिंचाई	९५६९०१	९६६२९६	९६८३१२	९७१८२६	९७३४१२	९७८१८४	९८२६५९	९८६८८९	९९०२५४	९९५८१३	१००६६५६
भूमिगत सिंचाई	३१९८१६	३४२३७६	३५९५५६	३७४६९१	३९०६३०	४०८०९३	४४३३६५	४७८१०४	४७८४४४	४८४०१३	४८८६७८
नया प्रविधिमा आधारित सिंचाइ	२६७८	३२८८	३६५३	४३१४	४८७२	५९००	७३३३	८०३३	८०३३	८०३३	८०३३

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, २०७७

* फागुन सम्म

अनुसूची ८.१७: वन पैदावार संकलन स्थिति

आर्थिक वर्ष	काठ (क्यूबिक फिट)	दाउरा (चट्टा)
२०७७/७८*	७२११०००	१७१३२
२०७६/७७	१४३०००००	१३२८०
२०७५/७६	१९४०००००	४७९६८
२०७४/७५	१७५५२७३३	१०५२८
२०७३/७४	८९७५१८१	८०५९
२०७२/७३	८१००३८९	३६६८
२०७१/७२	९८५९७४३	८६०६
२०७०/७१	९८७९५८४	८५५०
२०६९/७०	१५८२८३७	६६१
२०६८/६९	१३४७५५९	४३७
२०६७/६८	२६३६८८	४०९
२०६६/६७	२३९६७०७	१४०८
२०६५/६६	३९७३१६३	१९३९
२०६४/६५	१२७१३५७	१७१०

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्मको

अनुसूची ८.१८ः संरक्षित क्षेत्रमा भ्रमण गर्ने पर्यटक सङ्ख्या र राजस्व आम्दानीको स्थिति

आर्थिक वर्ष	भ्रमण गर्ने पर्यटकको सङ्ख्या (आन्तरिक र वाह्य)	संरक्षित क्षेत्रबाट संकलन भएको राजस्व (रु. करोडमा)
२०७७/७८*	१३४०५४	०.३३
२०७६/७७	५००५३७	३७.८३
२०७५/७६	७०६१११	७३.९९
२०७४/७५	६९९५५९	७०.५९
२०७३/७४	६०४०९१	५५.२७
२०७२/७३	३८९२२३	३५.०२
२०७१/७२	५१७०९५	५३.८७
२०७०/७१	५५८५७७	५३.०९
२०६९/७०	५१०२०५	४७.१३
२०६८/६९	५०२०९२	१८.७
२०६७/६८	४५५२३७	२४.८५
२०६६/६७	३८१७८९	१४.०३

स्रोतः वन तथा वातावरण मन्त्रालय, २०७७ *फागुनसम्म

तालिका ८.१९: कृषिजन्य वस्तुहरुको निर्यात र आयातको अवस्था

रू करोडमा

वस्तुको नाम	२०७५/७६		२०७६/७७		फागुनसम्म			
					२०७६/७७		२०७७/७८	
	पैठारी	निकासी	पैठारी	निकासी	पैठारी	निकासी	पैठारी	निकासी
जीवित जन्तु	४०९.९	१.०	९५.६	०.९	९५.६	०.९	११०.६	०.०
मासु	१६.०	२१.८	६.०	४.२	५.९	३.८	१.९	०.५
माछा तथा अन्य जलचर	१८९.४	०.१	१७६.५	०.०	१६२.७	०.०	११७.५	०.०
तयारी माछा मासु	१०.५	०.०	१०.८	०.०	९.०	०.०	४.३	०.०
दुग्ध पदार्थ तथा पशुजन्य खाद्य उत्पादनहरु	१९६.५	२६.९	२२६.०	३.८	१७४.१	१.६	१३६.४	११.०
जीवित वोट विरुवाहरु तथा फुलहरु	२०.९	०.५	२६.९	०.५	२१.४	०.५	१७.५	०.५
तरकारी तथा दलहन	२८६६.५	१४३.३	३३०५.७	१०७.३	२३३९.४	१०१.५	२५००.२	४२.७
नट्स तथा फलफुल	१८१०.६	०.९	२०७४.६	०.९	१६९०.३	०.७	१२३१.४	१.३
चिया	११.८	३२०.४	७.७	२७८.३	७.२	१८६.६	१२.२	३००.२
कफी	९.८	१०.०	११.९	५.८	१०.६	५.२	७.६	५.५
मसला	११४२.४	५०४.४	११३७.८	४६८.२	७६९.१	३८०.४	६००.१	५५३.१
धान चामल	३२५९.५	०.४	३३६५.१	०.९	२३९०.६	०.९	३५१५.३	०.०
मकै	१२९४.७	०.०	१४७५.३	०.०	११८३.२	०.०	१११२.७	०.०
गहुँ	५८०.७	०.०	७९०.८	०.०	४६९.५	०.०	७८५.९	०.०
अन्य खाद्यान्न	४५.४	२.१	५७.२	०.८	३९.१	०.७	५५.६	०.१
पिठो, मैदा, सुजी, च्याँख्ला आदि	१६८.४	५.२	१३७.५	६.४	११०.५	३.८	१२०.०	५.०
पशुपन्छीको आहारा	१६६४.६	३४५.९	१५१२.६	३१९.५	११४१.७	२३०.५	१४७२.४	२९०.६
सुर्ति तथा सुर्तिजन्य उत्पादन	२८९.७	१६.३	३२८.४	११.६	२३४.१	९.३	१८९.९	६.६
छाला	६.९	५२.०	६.३	१७.८	५.९	१५.८	३.९	७.८
वोंसो तथा तेल	३७१२.०	१२९५.२	५०२४.८	३११९.७	३७३६.०	२४६९.५	४२०२.६	२४१२.६
चिनी	९२.६	०.२	२४५.७	०.०	१७६.४	०.०	८००.५	०.०
चिनीजन्य उत्पादन	२२०.१	११.३	१८१.८	९.२	१४०.०	८.२	१४४.५	१.१
रेशम	४५.८	०.०	४१.३	०.१	३२.३	०.०	२९.८	०.०
उन	४१२.५	१.९	३१४.१	०.७	२६८.०	०.६	२२५.८	१.४
कपास	७८६.६	०.४	६८३.४	०.१	५६०.४	०.१	७०७.३	०.२
जुट तथा अन्य वनस्पति रेशा	३१६.५	३३१.०	२९०.४	३५१.२	२६६.०	२५९.२	३८८.०	३२४.०
अन्य कृषिजन्य वस्तु	३७१३.५	९४४.५	३७५४.३	८११.६	२८२२.३	६१८.५	२७८७.२	६६५.६
कुल जम्मा	**२३२९३.६**	**४०३५.७**	**२५२८८.७**	**५५१९.५**	**१८८६१.३**	**४२९८.४**	**२१२८१.२**	**४६२९.८**

स्रोतः भन्सार विभाग, २०७७ को तथ्याङ्कबाट गणना गरिएको।

अनुसूची ९.१: प्रदेशगत रुपमा उद्योगको वितरण

(लगानी रु करोडमा)

प्रदेश	प्रदेश नं.१	प्रदेश नं.२	बागमती	गण्डकी	प्रदेश नं.५	कर्णाली	सुदुरपश्चिम प्रदेश	जम्मा
कृषि तथा वनजन्य	११९	२५	२८४	४५	१४	१	५	४९३
निर्माण	४	०	४६	५	२	२	०	५९
ऊर्जा मुलक	१०७	६	१५७	१२५	८	१९	२०	४४२
सूचना प्रशारण र सञ्चार	१	०	७८	१	०	०	१	८१
उत्पादन मुलक	४१८	४७४	१६७९	१८०	३१८	१८	४५	३१३२
खनिज	३	२	१०	१०	२१	५	१९	७०
सेवा	७८	४५	१७७०	१३४	१८५	२८	१८	२२५८
पर्यटन	६१	१२	१४२६	२७३	६४	५	८	१८४९
कुल उद्योगको संख्या	**७९१**	**५६४**	**५४५०**	**७७३**	**६१२**	**७८**	**११६**	**८३८४**
कुल लगानी	**५१७२४.००**	**११९१६.००**	**८२२२६.३०**	**४७३७८.००**	**१४२४८.००**	**१३०८३.००**	**३९४६.९०**	**२२४५२२.६०**
रोजगारी	**८०८४८**	**५६१०१**	**३७२४२६**	**३६२७१**	**६०५५२**	**८४०५**	**१००५८**	**६२४६६१**

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

शुरु देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म

अनुसूची ९.२: विगत दश वर्षमा स्वीकृति प्राप्त उद्योगको विवरण (रु. करोडमा)

आर्थिक वर्ष	सङ्ख्या	कुल लगानी	स्थिर पुँजी	चालु पुँजी	रोजगारी (जना)
२०६८/६९	२७९	८४४२.७	७९३६.२	५०६.५	१६९६०
२०६९/७०	४४६	११९६०.१	१०७९८.३	११६१.८	२८५३५
२०७०/७१	३७०	२८७८०.८	२७५२१.९	१२५८.९	२१४४८
२०७१/७२	४६६	१३८७५.१	१२८६०.३	१०१४.८	२२७८५
२०७२/७३	४०९	१२१००.७	१०३९६.८	१७०४	१८७६०
२०७३/७४	५१०	१६३१७.४	१४५१२.१	१८०५.४	२६५३०
२०७४/७५	४९६	३५०५८.९	३२९२६.१	२१३२.८	२७३३९
२०७५/७६	४३९	२८३३५.३	२६४१७.०	१९१८.३	२३०४३
२०७६/७७	२७७	१५२६२.५	१४०३९.२	१२२३.३	१७३८८
२०७७/७८*	१३६	११८१९.९	११०४२.०	७७७.९	७९५४

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

***आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्म**

अनुसूची ९.३: विगत दश वर्षमा कुल विदेशी लगानी

(रु.करोडमा)

आथिक वर्ष	सङ्ख्या	कुल विदेशी लगानी	रोजगारीको सङ्ख्या
२०६८/६९	२२६	७१३.८	९०३५
२०६९/७०	३१७	१९८१.९	१६५६९
२०७०/७१	३०७	२०१३.२	११७९०
२०७१/७२	३७०	६७४५.५	१३१६७
२०७२/७३	३४८	१५२५.४	११६६३
२०७३/७४	४००	१५२०.६	११८४२
२०७४/७५	३९९	५५७६.०	१३९४०
२०७५/७६	३४५	२५४८.४	१४५९४
२०७६/७७	२२२	३७७५.६	१०८१३
२०७७/७८*	१३३	२५५१.७	३७४०

स्रोतः उद्योग विभाग, २०७७

*शुरुदेखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्म

अनुसूची ९.४: पर्यटक आगमन र बसाई अवधि

वर्ष		पर्यटक सङ्ख्या	हवाई मार्गवाट पर्यटकको आगमन	स्थलमार्गबाट पर्यटकको आगमन (सङ्ख्या)	प्रति पर्यटकको सरदर बसाइ अवधि (दिनमा)	पर्यटक सङ्ख्याको वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)
२०६०	पुष	३३८१३२	२७५४२८	६२७०४	९.६	२२.७
२०६१	पुष	३८५२९७	२९७३३५	८७९६२	१३.५	१३.९
२०६२	पुष	३७५३९८	२७७३४६	९८०५२	९.१	-२.६
२०६३	पुष	३८३९२६	२८३८१९	१००१०७	१०.२	२.३
२०६४	पुष	५२६७०५	३६०७१३	१६५९९२	१२.०	३७.२
२०६५	पुष	५००२७७	३७४६६१	१२५६१६	११.८	-५.०
२०६६	पुष	५०९७५२	३७९६२२	१३०१३०	११.६	१.९
२०६७	पुष	६०२८६७	४४८८००	१५६०६७	१२.७	१८.३
२०६८	पुष	७३६२१५	५४५२२१	१९०९९४	१३.१	२२.१
२०६९	पुष	८०३०९२	५९८२५८	२०४८३४	१२.९	९.१
२०७०	पुष	७९७६१६	५९४८४८	२०२७६८	१२.५	-०.७
२०७१	पुष	७९०११८	५८५९८१	२०४१३७	१२.४	-०.९
२०७२	पुष	५३८९७०	४०७४१२	१३१५५८	१२.८	-३१.८
२०७३	पुष	७५३००२	५७२५६३	१८०४३९	१३.४	३९.७
२०७४	पुष	९४०२१८	७६०५७७	१७९६४१	१२.६	२४.९
२०७५	पुष	११७३०७२	९६९२७८	२०३७८५	१२.४	२४.८
२०७६	पुष	११९७१९१	९९५८८४	२०१३०७	१३.०	२.१
२०७७	पुष	२३००८५	१८३१३०	४६९५५	१५.१	-८०.७

स्रोतः पर्यटन विभाग, २०७७

अनुसूची ९.५: प्रमुख मुलुकगत पर्यटक आगमन सङ्ख्या

मुलुक	२०६३ पौष	२०६४ पौष	२०६५ पौष	२०६६ पौष	२०६७ पौष	२०६८ पौष	२०६९ पौष	२०७० पौष	२०७१ पौष	२०७२ पौष	२०७३ पौष	२०७४ पौष	२०७५ पौष	२०७६ पौष	२०७७ पौष
अष्ट्रेलिया	८२३१	१२३६९	१३८४६	१५४६१	१६२४३	१९९४९	२२०३०	२०२४६९	२४५१६	१८६१९	२५५०७	३३३७१	३८४२९	३८९७२	६७९३
बंगलादेश								२२४१०	२१८५१	१४८३१	२३४४०	२९०६०	२६३५५	२५८४९	४९१७
क्यानाडा	४७३३	७३९९	८१३२	८९६५	९३२२	१०७०५	१३५०७	१२१३२	११६१०	८३९८	१२४९१	१५१०५	१७३१७	१७१०२	३१०२
चीन	१७५३८	२८६१८	३५१६६	३२२७२	४६३६०	६१९१७	७१८६१	११३१७३	१२३८०५	६६९८४	१०४००५	१०४६६४	१५३६३३	१६९५४३	१९२५७
फ्रान्स	१४८३५	२०२५०	२२४०२	२२१५४	२४५५०	२६१३१	२८८०५	२१८४२	२४०९७	१६४०५	२०८६३	२६१४०	३१८१०	३०६४६	४५४०
जर्मन	१४३६१	२१३२३	१८५५२	१९२४६	२२५८३	२६८६६	३०४०९	२२२६३	१८०२८	१२७२८	२३८१२	२९९१८	३६८७९	३६६४१	५८९६
भारत	९३७२२	९६०१०	९११७७	९३८८४	१२०८९८	१४७०३७	१६५८१५	१८०९७४	१३५३४३	७५१२४	११८२४९	१६०८३२	१९४३२३	२५४१५०	४०३३६
इटाली	७७३६	११२४३	७९१४	७९८२	१०२२६	१२२५७	१४६१४	९९७४	१०३४७	५६०९	९९११	११८४०	१५३४२	१५६७६	१५९९
जापान	२२२४२	२७०५८	२३३८३	२२४४५	२३३३२	२५८५६	२८६४२	२६६९४	२५८२९	१७६१६	२२९७९	२७३२६	२९८१७	३०५३४	५५९९
द.कोरिया								१९७१४	२३२०५	१८११२	२५१७१	३४३०१	३७२१८	२९६८०	६९४४
म्यानमार											२५७६९	३०८५२	४१४०२	३६२७४	२०९११
मलेसिया												१८२८४	२२८३३	२१३२९	३४६०
नेदरल्याड	७२०७	१०५८९	१०९००	११९४७	१३४७१	१६३४३	१५४४५	१०५१६	१२३२०	७५१५	११४५३	१३३९३	१५३५३	१५०३२	२५६३
स्पेन	१०३७७	१५६७२	१३८५१	१३००६	१३७१२	१५५९३	१४५४९	१०४१२	१३११०	६७१४	१२२५५	१५९५३	२०२१४	१९०५७	१६२५
थाईल्याड											२६७२२	३९१५४	५२४२९	४१६५३	२०७७८
श्रीलंका	२७४१३	४९९४७	३७८१७	३६३६२	४५५३१	५९७८५	६९४७६	३२७३६	३७५४६	४४३६७	५७५२१	४५३६१	६९६४०	५५८६९	१३३२८
अमेरिका	१९८३३	२९७८३	३००७६	३२०४३	३६४२५	४१९७१	४८९८५	४७३५५	४९८३०	४२६८७	५३६४५	७९१४६	९१८९५	९३२१८	१७७६७
बेलायत	२२७०८	३२३६७	३३६५८	३५३८२	३५०९१	३६९८१	४१२९४	३५६६८	३६७५९	२९७३०	४६२९५	५१०५८	६३४६६	६११४४	११७६२
अन्य	१२०७३२	१७६३१२	१७१९८९	१७२८४६	२१४९५०	२७०६३९	२१४६३८	१२५२०३	२१७२९६	१९०११३	११९२४५	१९२७७४	१२१६२०	२०४८२२	३८९०८
नखुलेका	४००५	३५१५	४००७	६०४३	३४६५	४४९०	५०६१	६४२१८	३४७६५						
जम्मा	**३८३९२६**	**५२६७०५**	**५००२७७**	**५०९९५६**	**६०२८६७**	**७३६२१५**	**८०३०९२**	**७९७६१६**	**७९०११८**	**५३८९७०**	**७५३००२**	**९५८५३२**	**११७३०७२**	**११९७१९१**	**२३००८५**

स्रोतः संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची ९.६: पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जित विदेशी मुद्रा

आर्थिक वर्ष	पर्यटन क्षेत्रबाट आर्जन भएको विदेशी मुद्रा (रू. करोडमा)	पर्यटन आय र कुल वस्तु निर्यातबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपात प्रतिशत	पर्यटन आय र कुल वस्तु निर्यात एवम् सेवाबाट प्राप्त विदेशी मुद्राको अनुपात प्रतिशत	आर्जित कुल विदेशी मुद्राको अनुपातमा प्रतिशत^	कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा प्रतिशत
२०६४/६५	१८६५.३	३०.१	१७.९	६.२	२.३
२०६५/६६	२७९६	४०	२२.८	७	२.८
२०६६/६७	२८१३.९	४४.५	२४.६	६.७	२.४
२०६७/६८	२४६१.१	३५.८	२०.२	५.५	१.८
२०६८/६९	३०७०.४	३७.७	२०	५.१	२
२०६९/७०	३४२१.१	३९.८	१८.९	४.८	२
२०७०/७१	४६३७.५	४५.९	२०.५	५.२	२.४
२०७१/७२	५३४२.९	५४.४	२१.६	५.३	२.५
२०७२/७३	४१७६.५	५५.८	१९.६	४	१.९
२०७३/७४	५८५२.७	७१.३	२४.३	५.१	२.२
२०७४/७५	६८५२.२	७३.३	२५.४	५.७	२.३
२०७५/७६	७५३७.४	६६.२	२५.१	५.४	२.२
२०७६/७७	६०८८५	५६.२	२३	४.६	१.५
२०७७/७८*	३८७०.५	-	-	-	-

स्रोतः नेपाल राष्ट्र बैंक, २०७७

^चालु खाता अन्तर्गतका प्राप्तिहरुको जोड।

*माघसम्मको।

अनुसूची ९.७: होटल र होटल शैय्या

वर्ष		तारे स्तरका		तारे बाहेकका		जम्मा	
		होटल	शैय्या सङ्ख्या	होटल	शैय्या सङ्ख्या	होटल	शैय्या सङ्ख्या
२०६१	पुष	११०	१०७१५	८८६	२८३९२	९९६	३९१०७
२०६२	पुष	११०	१०७१५	८९६	२८६६९	१००६	३९३८४
२०६३	पुष	१०५	९७६३	५०२	१४४९७	६०७	२४२६०
२०६४	पुष	१०५	९७६३	५१२	१४८९७	६१७	२४६६०
२०६५	पुष	९६	९३२०	५७३	१६७४३	६६९	२६०६३
२०६६	पुष	९७	९३६९	६४७	१९१२४	७४४	२८४९३
२०६७	पुष	१०३	९१२५	६८६	२०२१७	७८९	२९३४२
२०६८	पुष	१०६	९३२३	७२१	२१४५७	८२७	३०७८०
२०६९	पुष	१०७	९३७१	७४६	२२२८६	८५३	३१६५७
२०७०	पुष	११७	९५०६	९०९	२५०१७	१०२६	३४५२३
२०७१	पुष	११८	९५५४	९५७	२६६२५	१०७५	३६१७९
२०७२	पुष	११६	९७१०	९६०	२७२४०	१०७३	३६९५०
२०७३	पुष	१२०	१००७१	९४२	२८१७१	१०६२	३८२४२
२०७४	पुष	१२५	१०६९७	९७७	२९१३६	११०१	३९८३३
२०७५	पुष	१२९	१११४६	११२५	२९७१०	१२५४	४०८५६
२०७६	पुष	१३८	१३२००	११५१	३०७९९	१२८९	४३९९९
२०७७	पुष	१४२	१३९००	११७१	३१९५०	१३१३	४५८५०

स्रोतः पर्यटन विभाग, २०७७

अनुसूची ९.८ः पर्वतारोहण दल र सङ्ख्या

वर्ष	पर्वतारोही दल सङ्ख्या	पर्वतारोहीको सङ्ख्या	सामयिक रोजगारी	सरकारलाई प्राप्त रोयल्टी रकम (रू. हजारमा)
२००४	१२८	९४०	६३६	१५६२.४
२००५	१३३	९८६	४३४४	१४५६.१
२००६	१६२	११२८	४८४३	१६९८.३
२००७	२०२	-	८०८०	२३९४.३
२००८	१६२	१००९	९८७	३५४.३
२००९	२३६	१५१९	२५९८	२८४१२३.०
२०१०	२६९	१९४२	२२०२	२१६५६०.०
२०११	२५९	१९५१	२६१६	२३२५३२.०
२०१२	३००	२५६६	१९३८	३४५१६१.०
२०१३	२९६	२२६६	२८७४	३४०८२१.०
२०१४	३२०	२५००	२४५०	३९०१८०.६
२०१५	३८०	४००३	१६२१	३३६७४५.८
२०१६	२७८	१९८१	९८२	२५५७४४.७
२०१७#	१७९८	८२०६	१६७२	४९०१९१.०
२०१८#	१९१०	८६४१	१७२०	५८१४४३.९
२०१९#	१९२१	८२५४	१७००	६८६०१३.०
२०२०#	१५३	४४७		१४९७९.०

स्रोतः पर्यटन विभाग, २०७७

#नेपाल पर्वतारोहण संघतर्फको समेत समावेश गरिएको ।

अनुसूची ९.९: भ्रमणको उद्देश्य अनुसार पर्यटक आगमन (सङ्ख्या)

वर्ष		मनोरन्जन	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	औपचारिक कार्यालय सम्बन्धी	तीर्थयात्री	सभा / सेमिनार	न्याफटिगं	अध्ययन/ रोजगार	अन्य	नखुलेको	जम्मा
२०६०	पुष	९७९०४	६५७२१	१९३८७	२१९६७	२१३९५				१११७५८		३३८१३२
	प्रतिशत	२९	१९	६	६.५	६.३				३३.१		१००
२०६१	पुष	१६७२६२	६९४४२	१३९४८	१७०८८	४५६६४				७१८९३		३८५२९७
	प्रतिशत	४३.४	१८	३.६	४.४	११.९				१८.७		१००
२०६२	पुष	१६०२५९	६१४८८	२१९९२	१६८५९	४७६२१				६७१७९		३७५३९८
	प्रतिशत	४२.७	१६.४	५.९	४.५	१२.७				१७.९		१००
२०६३	पुष	१४५८०२	६६९३१	२१०६६	१८०६३	५९२९८				७२७६६		३८३९२६
	प्रतिशत	३८	१७.४	५.५	४.७	१५.४				१९		१००
२०६४	पुष	२१७८१५	१०१३२०	२४४८७	२१६७०	५२५९४	८०१९	६५		७८५७९	२२१५६	५२६७०५
	प्रतिशत	४१.४	१९.२	४.६	४.१	१०	१.५			१४.९	४.२	१००
२०६५	पुष	१४८१८०	१०४८२२	२३०३९	४३०४४	४५०९१	६९३८	२४३		९९३९१	२९५२९	५००२७७
	प्रतिशत	२९.६	२१	४.६	८.६	९	१.४			१९.९	५.९	१००
२०६६	पुष	१४०९९२	१३२९२९	२२७५८	२४५१८	५१५४२	९९८५	२८५		१८६८४९	४००९८	५०९९५६
	प्रतिशत	२७.६	२६.१	४.५	४.८	१०.१	२	०.१		३६.६	७.९	१००
२०६७	पुष	२६३९३८	७०२१८	२१३७७	२६३७४	१०१३३५	९६२७	७३०	५१०१	४६५१६	५७६५१	६०२८६७
	प्रतिशत	४३.८	११.६	३.५	४.४	१६.८	१.६	०.१	०.८	७.७	९.६	१००
२०६८	पुष	४२५७२१	८६२६०	१७८५९	२४०५४	६३७८३	१०८३६	२१८१	५२३५	२९८९५	७०३९१	७३६२१५
	प्रतिशत	५७.८	११.७	२.४	३.३	८.७	१.५	०.३	०.७	४.१	९.६	१००
२०६९	पुष	३७९६२७	१०५०१५	२४७८५	३०४६०	१०९८५४	१३६४६	१७५०	१८९७५	२७८१५	९११६५	८०३०९२
	प्रतिशत	४७.३	१३.१	३.१	३.८	१३.७	१.७	०.२	२.४	३.५	११.४	१००

अनुसूची ९.९: भ्रमणको उद्देश्य अनुसार पर्यटक आगमन (सङ्ख्या)

वर्ष		मनोरन्जन	पदयात्रा र पर्वतारोहण	व्यापार	औपचारिक कार्यालय सम्बन्धी	तीर्थयात्री	सभा / सेमिनार	न्याफटिगं	अध्ययन/ रोजगार	अन्य	नखुलेको	जम्मा
२०७०	पुष	४१०९३४	१०२००१	२८१८३	३७३८६	७१६१०	१५५५२	१३९६	१०३६९	५४३२६	६५८५८	७९७६१६
	प्रतिशत	५१.५	१२.८	३.५	४.७	९	२	०.२	१.३	६.८	८.३	१००
२०७१	पुष	३९५८४९	९७१८५	२४४९४	३२३९५	९८७६५	१३४३२	१५८०	१०२७२	४१८७६	७४२७१	७९०११८
	प्रतिशत	५०.१	१२.३	३.१	४.१	१२.५	१.७	०.२	१.३	५.३	९.४	१००
२०७२	पुष	३८६०६५	१२०८७	२०८७६	२१४७९	१४९९६	९१६२	९०३८	१४९२८	५०३३९		५३८९७०
	प्रतिशत	७१.६	२.२	३.९	४	२.८	१.७	१.७२	२.८	९.३		१००
२०७३	पुष	४८९४५१	६६४९०	२४३२२	२१३१०	८२८३०	१२८०१			५५७९७		५३८९७०
	प्रतिशत	६५	८.८३	३.२३	२.८३	११	१.७			७.४१		१००
२०७४	पुष	६५८१५३	७५२१७			१४१०३३				६५८१५		९४०२१८
	प्रतिशत	७०	८			१५				७		१००
२०७५	पुष	७०३८४३	१८७६९२			१६९१८०				११२३५७		११७३०७२
	प्रतिशत	६०	१६			१४.४				९.६		१००
२०७६	पुष	७७८१७३	१९७७८६			१७१९३७				४९३०१		११९७१९१
	प्रतिशत	६५	१६.५२			१४.३६				४.१२		१००
२०७७	पुष	१३९२०२	२८५३०			३५८९३				२६४६०		२३००८५
	प्रतिशत	६१	१२.४			१५.६				११.५		१००

स्रोतः पर्यटन विभाग, २०७७

अनुसूची १०.१: ऊर्जा खपतको विवरण

आर्थिक वर्ष	इकाई	ऊर्जाका स्रोत									कुल जम्मा
		परम्परागत जम्मा	परम्परागत			व्यापारिक जम्मा	व्यापारिक			नवीकरणीय	
			दाउरा	कृषि अवशेष	गुइँठा		कोइला	पेट्रोलियम पदार्थ	विद्युत		
२०६१/६२	००० ToE	**७५५६**	६७३२	३२७	४९७	**१०१४**	१५२	७०५	१५७	**४६**	८६१६
२०६२/६३	००० ToE	**७६९८**	६८६२	३२९	५०७	**१०९३**	२४३	६८६	१६४	**५३**	८८४४
२०६३/६४	००० ToE	**७८५४**	६९९९	३३७	५१८	**१०३१**	१४४	७०९	१७८	**५९**	८९९४
२०६४/६५	००० ToE	**८०१५**	७१४९	३३७	५२९	**१०३८**	१९३	६५५	१९०	**५९**	९११२
२०६५/६६	००० ToE	**८१८५**	७३०१	३४४	५४०	**११३९**	१८२	७७५	१८२	**६४**	९३८८
२०६६/६७	००० ToE	**८३४२**	७४६७	३२४	५५१	**१४६४**	२८६	९६५	२१३	**७०**	९८७६
२०६७/६८	००० ToE	**८५००**	७६०६	३३१	५६३	**१५८०**	२९३	१०५८	२२९	**७५**	१०१५५
२०६८/६९	००० ToE	**७०३२**	६२७४	३१०	४४८	**१६७९**	३४८	१०८३	२४८	**१०९**	८८२०
२०६९/७०	००० ToE	**८०१७**	७१५३	३५३	५११	**१८५४**	४१५	११८२	२५७	**१६६**	१००३७
२०७०/७१	००० ToE	**८९८३**	८१५४	४०३	४२६	**१९५९**	३२०	१२६४	३७५	**२९१**	११२३३
२०७१/७२	००० ToE	**९१०४**	८२६४	४०८	४३२	**२३३१**	४६५	१४६९	३९७	**२९२**	११७२८
२०७२/७३	००० ToE	**९२२७**	८३७६	४१४	४३८	**२२४८**	५३६	१२७५	४२७	**२९२**	११७६८
२०७३/७४	००० ToE	**९३१९**	८४५९	४१८	४४२	**३२५३**	६६४	२०८८	५०१	**२९४**	१२८६६
२०७४/७५	००० ToE	**९४७३**	८६०४	४२५	४४४	**३७१५**	७६२	२३८८	५६५	**२९६**	१३४८४
२०७५/७६	००० ToE	**९६०१**	८७२०	४३१	४५०	**४११५**	९७०	२६३३	५१२	**२९९**	१४०१४
२०७६/७७	००० ToE	**९६२४**	८७६२	४३६	४२७	**४४८८**	१०४६	२८९५	५४७	**३५२**	१४४६४
२०७७/७८*	००० ToE	**६५८७**	५९८६	२९५	३०५	**२७०५**	६३६	१७०७	३६१	**३०५**	९५९७

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय, २०७७

*फागुनसम्मको।

ToE: Tones of Oil Equivalent

अनुसूची १०.२: विद्युत उत्पादन तथा खपतको स्थिति

(दशलाख किलोवाट घण्टामा)

उत्पादन तथा खपत / आर्थिक वर्ष	गार्हस्थ्य	औद्योगिक	व्यापारिक	निर्यात	अन्य	जम्मा	विद्युत ह्रास	उत्पादन र आयात	उच्चतम भार (मेगावाट)	आदान प्रदान सम्झौता अन्तर्गत	
										आयात	निर्यात
२०६०/६१	६७६.४०	६८९.८०	१०८.१०	१४१.२०	१९६.७०	१८१२.२०	५६९.३०	२३८१.५०	५१५.२०	१८५.६०	१४१.२०
२०६१/६२	७५८.२०	७६४.००	१०९.३०	११०.७०	२२२.२०	१९६४.४०	६७८.४०	२६४२.८०	५५७.५०	२४१.४०	११०.७०
२०६२/६३	८०५.७०	७८५.६०	१२०.३०	९६.६०	२२४.४०	२०३२.६०	७४८.३०	२७८०.९०	६०३.२८	२६६.२२	९६.६०
२०६३/६४	८९३.३०	८४९.१०	१४१.७०	७६.९०	२९२.२०	२२५३.१०	७९८.७०	३०५१.८०	६४८.४०	३२८.८०	७६.९०
२०६४/६५	९३१.३५	९०१.०९	१५४.४०	६०.३८	२६३.४०	२३१०.६२	८७५.६३	३१८५.९५	७२१.७३	४२५.२२	६०.१०
२०६५/६६	९०८.६७	८४५.६८	१४६.२९	४६.३८	२५७.५७	२२०४.५९	९२६.२०	३१३०.७९	८१२.५०	३५६.४६	४६.३८
२०६६/६७	११०९.२९	१००८.३७	१९३.१२	७४.४८	२९२.५७	२६७७.८३	१०११.४४	३६८९.२७	८८५.२८	६१२.५८	७४.४८
२०६७/६८	११४३.१८	१०१२.८७	२०४.९२	३१.१०	२९४.९२	२६८६.९९	१०७१.३८	३७५८.३७	९४६.१०	६९४.०५	३१.११
२०६८/६९	१३११.०७	११९२.०६	२२७.०६	५०.००	३८४.५०	३१६४.६९	९५३.७१	४११९.०३	९४७.००	८००.००	५०.००
२०६९/७०	१३९७.४६	११४१.०७	२३७.९१	०.००	३७९.५६	३१५६.००	७५६.००	४२२०.१९	१०९४.६२	७९०.१४	०.००
२०७०/७१	१५२६.८४	१२४६.७०	२८५.१६	०.००	३८५.५६	३४४४.२६	८५३.८३	४६८१.१०	१२००.९८	१०७०.४६	०.००
२०७१/७२	१६८८.५०	१३६२.६१	३०२.५७	३.१७	४१५.७८	३७७२.६२	११९४.०४	४९६६.६७	१२९१.८०	१३६७.६६	३.१७
२०७२/७३	१७९२.९५	१२०५.६९	२८६.४८	३.१५	४३०.७०	३७१८.९७	१३५८.२१	५०७७.१८	१३८५.००	१७८२.८६	३.१५
२०७३/७४	२१५०.२१	१७३५.०५	३५२.३७	२.६९	५३६.१८	४७७६.५०	९६६.५०	५७४३.०६	१४४४.१०	२१७५.०४	२.६९
२०७४/७५	२४०३.६३	२०७४.१६	४०७.५९	२.८३	६३७.९१	५५२६.१२	१५३१.८१	७०५७.९३	१५०८.१६	२५८१.८०	२.८३
२०७५/७६	१७३१.३४	१५५३.९०	३०१.५०	१.८४	४७४.७४	४०६३.६२	९२९.८०	४९९३.४२	१३०७.१६	१८३४.८७	१.८४
२०७६/७७	२८६७.००	२२८६.००	४८८.००	१०७.००	७८१.००	६५२९.००	१२१२.००	७७४१.००	१४०८.००	१७२९.	१०७.००
२०७७/७८*	२११९.३८	१७६५.१७	३३८.४३	३३.८५	५२२.८१	४७७९.६४	१०२२.८५	५८०२.४९	१४८४.००	१४८८.९४	३३.८५

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७७

*२०७७ फागुनसम्मको।

अनुसूची १०.३: ऊर्जा खपतको स्थिति (ToE: Tones of Oil Equivalent मा)

स्रोत	आर्थिक वर्ष												फागुनसम्मको			
	२०७१/७२	अंश प्रतिशत	२०७२/७३	अंश प्रतिशत	२०७३/७४	अंश प्रतिशत	२०७४/७५	अंश प्रतिशत	२०७५/७६	अंश प्रतिशत	२०७६/७७	अंश प्रतिशत	२०७६/७७	अंश प्रतिशत	२०७७/७८	अंश प्रतिशत
	००० ToE		००० ToE		००० ToE		००० ToE		००० ToE		००० ToE		००० ToE		००० ToE	
परम्परागत	**९१०४.००**	**७७.६०**	**९२२७.००**	**७८.४०**	**९३१९.४५**	**७२.४३**	**९४७३.००**	**७०.२५**	**९६०१.००**	**६८.५१**	**९६२४.०९**	**६६.५४**	**६४००.००**	**६८.७४**	**६५८७.००**	**६८.६३**
दाउरा	८२६४.००	७०.५०	८३७६.००	७१.२०	८४५९.४०	६५.७५	८६०४.००	६३.८१	८७२०.००	६२.२२	८७६१.९७	६०.५८	५८१३.००	६२.४४	५९८६.४०	६२.३८
कृषि अवशेष	४०८.००	३.५०	४१४.००	३.५०	४१८.०९	३.२४	४२५.००	३.१५	४३१.००	३.०८	४३५.५७	३.०१	२८७.००	३.०८	२९५.३०	३.०८
गुइँठा	४३२.००	३.७०	४३८.००	३.७०	४४१.९६	३.४४	४४४.००	३.२९	४५०.००	३.२१	४२६.५५	२.९५	३००.००	३.२२	३०५.४०	३.१८
व्यापारिक	**२३३४.४४**	**१९.९९**	**२२४८.२०**	**१९.१०**	**३२५२.५९**	**२५.२८**	**३७१४.९२**	**२७.५५**	**४११५.००**	**२९.३६**	**४४८८.३२**	**३१.०३**	**२६१०.८०**	**२८.०४**	**२७०४.९०**	**२८.१८**
कोइला	४६५.००	४.००	५३६.२५	४.६०	६६३.९७	५.१६	७६१.८७	५.६५	९७०.००	६.९२	१०४६.३५	७.२३	५५१.००	५.९२	६३६.४०	६.६३
पेट्रोलियम पदार्थ	१४६९.१६	१२.५०	१२७५.३९	१०.८०	२०८८.००	१६.२३	२३८८.४१	१७.७१	२६३३.००	१८.७९	२८९४.५३	२०.०१	१६९७.००	१८.२३	१७०७.२०	१७.७९
विद्युत	३९७.२८	३.४०	४३६.५६	३.७०	५००.६२	३.८९	५६४.६३	४.१९	५११.५०	३.६५	५४७.४५	३.७८	३६१.००	३.८८	३६१.३०	३.७६
नवीकरणीय	**२९२.१२**	**२.५०**	**२९२.४९**	**२.५०**	**२९४.००**	**२.२९**	**२९६.३१**	**२.२०**	**२९८.६०**	**२.१३**	**३५१.६४**	**२.४३**	**२९९.३१**	**३.२१**	**३०५.३२**	**३.१८**
कुल जम्मा	**११७२७.५६**	**१००.००**	**११७६७.६९**	**१००.००**	**१२८६६.०४**	**१००.००**	**१३४८३.९०**	**१००.००**	**१४०१४.१३**	**१००.००**	**१४४६४.०५**	**१००.००**	**९३१०.४८**	**१००.००**	**९५९७.२२**	**१००.००**

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइँ मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची १०.४: विद्युत माग, खपत, उत्पादन एवम् भौतिक संरचना

विवरण	आर्थिक वर्ष								प्रथम आठ महिनाको
	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८**
उत्पादन* (मे.वा.)	७४६	७४६	८२९.१९	८५५.८९	९७२.४९	१०७४.१४	११८२.२१	१४०१	५६.८७७
प्रसारण लाइन (किलोमिटर)	१९८७.३६	१९८७.३६	२८४८.८६	३००६	३४८३	३५३८	३९९०	४२५१	३०३.१०
ग्राहक संख्या (हजारमा)***	२५९९	२७१३	२८७२	२९६९	३२५७	३५५१	४५००	५०१०	५४८
वितरण लाइन (किलोमिटर)	११४१६०.४	११६०६६.६	१२३८२७.८	१२४११५	१२४९७६	१३९८२५	१४४५३६	१६४६४३	२५४७.६५
उपलब्ध उर्जा (गि.वा.आ.)	४२६०.४५	३०९२.४७	४९६६.६६	५०७७.१८	६२५७.७३	७०५७.९३	७५५१.२३	७७४१	५८०२.४९
उच्चतम माग (मे.वा.)	१०९४	१२००.९८	१२९१.१	१३८५	१४४४.०६	१५०८.१६	१३२०.२८	१४०८	१४८४
भारतबाट आयात (गिगा वाट घण्टा)	७९०.१४	१३१८.७५	१३६९.८९	१७८२.८६	२१७९	२५८१.८	२८१३.०७	१७२९	१४८८.९४
विद्युत चुहावट (प्रतिशतमा)	२५.०३	२४.६४	२४.४४	२५.७८	२२.९०	२०.४५	१५.३२	१५.२७	बार्षिक रूपमा अध्यावधिक हुने
प्रति व्यक्ति विद्युत खपत	११५.३८	१२३.९८	१३२.६५	१३०.७८	१६४.३२	१९८	२४५	२६०	२६०
विद्युतमा पहुँच प्राप्त जनसंख्या	५७.८१	५९.६६	६१.९४	६३.१९	६८.३०	८४	८८	९०	९३

स्रोतः नेपाल विद्युत प्राधिकरण, २०७७

*निजी क्षेत्रका स्वन्तत्र ऊर्जा उत्पादकहरु (IPP) को विद्युत उत्पादन समेत समावेश गरिएको।

*** सामूदायिक संस्था अन्तर्गत रहेको करीब ५ लाख ६५ हजार ग्राहक समावेश गरिएको छ।

अनुसूची १०.५: वैकल्पिक ऊर्जा प्रयोगको स्थिति

कार्यक्रमहरु	आर्थिक वर्ष											प्रथम आठ महिना	
	इकाई	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८
लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनावाट विद्युत उत्पादन	कि.वा	११९३	१,६९५	२,४५३	३,२५८	३,३६६	३,२८८	३,६४६	१९१०	१,२४५	१२४९	१४५३	७६४	८०१
सौर्य घरेलु विद्युत प्रणाली जडान	सङ्ख्या	६०५०२	३६,१३५	५७,०५९	३५,६२७	९६,४९५	८७,०३८	१,०३,१६१	५६,७७०	१६,०८४	१०९१४७	७५४५४	९८५८	६३२९
वायोग्यास जडान	सङ्ख्या	१९४७९	१९,५११	१७,९०७	१८,९७९	१७,६३५	३१,५१२	३०,०७८	१६,७०६	२०,५३६	१६९८८	११८०३	१३४१	२२५५
सुधारिएको पानीघट्ट जडान	सङ्ख्या	११६८	९८६	३५३	९७१	१,२५६	३४१	६४१	६७३	१६०	२०३	१६१	-	-
सुधारिएको चुलो जडान	सङ्ख्या	५३५९५	८७,१५४	८४,१६८	१,१८,४६१	१,२०,३६४	१,४०,६६२	३,१०,२८१	५१,२११	६०,५५५	३७७८८	४३०१५	४६४७	-
वायु/सौर्य ऊर्जा मिश्रित प्रणालीबाट विधुतिकरण	कि.वा.	-	-	-	-	-	२५	५४	७५	-	२००	३०५	५०	२५०
संस्थागत, सहरी र व्यवसायिक वायोग्यास प्लान्ट जडान	सङ्ख्या	-	-	-	-	-	-	१५	५	५५	१०१	५८	४९	५

स्रोतः ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची ११.१: सवारी साधनहरूको संख्या

किसिम	आर्थिक वर्ष							हालसम्मको जम्मा
	आ.व. २०४६/४७ देखि २०७१/७२ सम्म	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	
बस	३६६५१	४३५३	५३४२	२९७२	३७२२	२२८२	२४६	**५५५६८**
मिनिबस/मिनिट्रक	१६९८९	४६२५	२००८	१९७३	२४०९	९९८	२३४	**२९२३६**
क्रेन/डोजर/एस्काभेटर/ट्रक	५७२१७	८३२८	१२७१२	१२१५४	१३४२५	४११२	८४१	**१०८७८९**
कार/जीप/भ्यान	१६३६६७	२८३६१	२१२९२	२४३३८	२३०१९	११२११	९२४	**२७२८१२**
पिकअप	२९८९६	५०६०	१०६७५	१०३४२	९७५९	४३४७	१७९६	**७१८७५**
माइक्रो बस	३७४६	११३७	८४१	१९३४	२३३०	३९३	९९	**१०४८०**
टेम्पो	९०६८	२६१३	१७७८२	१६२०९	११०२५	५७६४	५९१७	**६८३७८**
मोटरसाईकल	१५६७५८९	२६७४३९	३५४०७१	३४१६२३	२८२९९७	२०९६७१	१३७२३३	**३१६०६२३**
टेक्टर/पावर टिलर	१०३६९५	९७८६	१७०८५	१३३९६	१२२२०	५१६०	३२९४	**१६४६३६**
ई-रिक्सा	-	११८९४	२२४७	१२३२५	८९५२	१०६८	१८१	**३६६६७**
अन्य	६८८६	१६९	२०४	३४८	३८०	२१६	०	**८२०३**
जम्मा	**१९९५४०४**	**३४३७६५**	**४४४२५९**	**४३७६१४**	**३७०२३८**	**२४५२२२**	**१५०७६५**	**३९८७२६७**
आर्थिक वर्ष सम्मको जम्मा	**१९९५४०४**	**२३३९१६९**	**२७८३४२८**	**३२२१०४२**	**३५९१२८०**	**३८३६५०२**		

स्रोत : भौतिक पुर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, २०७७

*आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मको।

अनुसूची ११.२: दूरसञ्चार सेवाको अवस्था

सेवाको किसिम	आर्थिक वर्ष						
	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/०७४	२०७४/०७५	२०७५/०७६	२०७६/०७७	२०७७/०७८*
कुल टेलिफोन संख्या	२,८१,०५,९७१	३,१४,६१,३७८	३,५८,७८,८४३	३,९२,०२,५५४	४,१३,९५,७१४	३७८५९९९६	३८९४१२२०
टेलिफोन घनत्व	१०६.०८	११८.७५	१३५.४२	१३३.८३	१४०.२४	१२६.७२*	१३०.३४**
पिएसटिएन	८,४५,०२८	८,५२,०६९	६,८४,८४८	८,६०,६७३	६,७७,१२८	७८३.४२९	६०६८५७
मोबाइल	२,६४,२०,६४५	२,९७,६२,१५५	३,४१,७२,०५८	३,७२,९७,७२७	४,०५,९६,२५९	३७०७३६६२	३८२१२८००
लिमिटेड मोबिलिटि	८,३८,५५६	८,४५,४१२	८,४७,३१६	-	-	-	-
जिएमपिसिएस	१,७४२	१,७४२	१,७४२	१,७४२	१७४२	२९०५	२९०५
ब्रोडब्याण्ड ग्राहक	१,१५,६९,२९४	१,३७,८४,६१८	१,६१,८६,७५९	१,३३,७८,००१	१,९४,४१,७१०	२२२३७५६७	२४७३५६५०
ब्रोडब्याण्ड घनत्व	४३.६७	५२.०३	६१.०९	४५.६७	६५.८७	७४.४३	८२.७९
एडिएसएल इन्टर्नेट	१,३४,७२९	१,७७,९७२	१,८१,५८२	९,६८,६२१	१,०४,११,०४	९४६५५९	८६४०१४
जिपिआरएस	१,१०,८८,२७५	१,३२,२७,७८१	१,५५,३९,९५२	-	-	-	-
सि.डी.एम.ए (1X, EVDO)	१,९८,५५६	१,९९,७२०	१,९९,७७६	१९९७७६	१,३६,५७३	१,३६,५७३	१३६५७३
वाइम्याक्स (WiMAX)	१३,३०६	१६,३९२	१६,७२२	८४४५८	८८०९	९०२३७	९०५३४
डायलअप (PSTN+ ISDN)	१०,२९४	८,१२५	१५२	-	-	-	-
वायरलेस मोडेम अप्टिकल फाईबर इथरनेट	५२,१३२	४७,९४२	५४,८८२	२,४२,६४८	२,४३,५४७	२२३८०७	२३२७७२
केवल मोडेम	७१,९८९	१,०६,६७३	१,९३,६८०	१६,३५,०३९	३९,५७,६२९	५४८२४४९	६४७६२३२
भी.स्याटमा आधारित इन्टरनेट	१३	१३	१३	-	-	-	-

स्रोतः नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, २०७७

*आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को फागुनसम्मको।

**निश्चित समयावधिसम्म सक्रिय नरहेका सिम कार्डलाई खारेज गरिएकोले तथ्याङ्कमा घटबढ हुन गएको।

अनुसूची १२.१: प्रारम्भिक बाल शिक्षाको स्थिति

आर्थिक वर्ष	थप भएका बालविकास केन्द्र (सङ्ख्या)	जम्मा बालविकास केन्द्र (सङ्ख्या)	लाभान्वित बालबालिका (सङ्ख्या)	प्रारम्भिक बालविकासको कूल भर्नादर	प्रारम्भिक बालशिक्षाको अनुभव सहित कक्षा १ मा नयाँ भर्ना हुन आएका विद्यार्थीहरूको प्रतिशत
२०६६/६७	२०००	२६७७२	९४७२७८	६६.०२	४९.९
२०६७/६८	२०००	२८७७५	१०१८५४३	७०.	५२.१
२०६८/६९	५००	२९२७३	१०५६४३०	७२.९	५४.३
२०६९/७०	२६२	२९५३५	१०५३०५४	७३.७	५५.६
२०७०/७१	५००	३००३५	१०४७१२३	७६.७	५६.९
२०७१/७२	५००	३०४४८	१०१४३३९	७७.७	५९.६
२०७२/७३	-	३०४४८	९७७३६५	८१.	६२.४
२०७३/७४	-	३०४४८	९७३,४१३	८२.९	६४.७
२०७४/७५	-	३६५३८	९५७,०८७	८४.१	६६.३
२०७५/७६	-	३५९९३	९७३९००	८४.७	६६.९
२०७६/७७	५२७	३६४५०	११०५५६१	८६.२	६८.६
२०७७/७८*	२६२	३६७१२	१११३५९६	८७.६	७०.२

स्रोतः शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

*आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा ३० हजार २ सय २ सामुदायिक र ६ हजार ५ सय १० संस्थागत गरी जम्मा ३६ हजार ७ सय १२ वाल विकास केन्द्र तथा पूर्व प्राथमिक कक्षाहरु सञ्चालनमा रहेका।

अनुसूची १२.२: आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा विद्यालयका छात्रछात्राहरुलाई उपलब्ध छात्रवृत्ति सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	क्रियाकलाप	लाभान्वित विद्यार्थीको सङ्ख्या	वजेट रु हजारमा
१	छात्रा छात्रबृत्ती कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेज समेत (गैर आवासीय)	१५७३३७१	६२९३४८
२	दलित छात्रबृत्ती कक्षा १-८ (गैर आवासीय)	८३८७१२	३३५४८५
३	आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समुह (२२ जनजाति तथा सिमान्तकृत समूह, मुक्त कमैया, वादी, हलिया, चरुवाका सन्तति समेत)का विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	५२६३९	२६३२०
४	विशेष आवश्यत्ता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाइ अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित		५२९४
५	मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृति (आवासिय)	३०३	१२१२०
६	अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति कक्षा १-१२ (आवासीय)	७४८७	२९९४८०
७	फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाइ छात्रवृति आवासीय	४२०	१६८००
८	सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि छात्रवृति (६ वटा) आवासीय	५०६	२०२४०
९	हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति	१७७६	७१०४०
१०	अति सिमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित विद्यालयका लागि छात्रवृत्ति आवासीय	५०	२०००
११	मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर अवासीय	२९०	११६०
१२	अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवासीय	४५११६	१५७९०६
१३	कक्षा ९-१० मा अध्यनरत दलित लगायतका छात्रछात्राहरुलाइ विपन्न लक्षित छात्रबृत्ति (Pro-PoorTarget Scholarship)	५७०५१	३४२३०६
१४	कक्षा ११-१२ मा विज्ञान विषय वाहेकका अन्य विषय अध्ययनरत दलित लगायतका छात्रछात्राहरुलाइ विपन्न लक्षित छात्रबृत्ति(Pro-PoorTarget Scholarship)	१९८३६	३५७०६७
१५	कक्षा ११-१२ मा विज्ञान विषय अध्यनरत दलित लगायतका छात्रछात्राहरुलाइ विपन्न लक्षित छात्रबृत्ति (Pro-PoorTarget Scholarship)	६७०५	१६०९२७
	जम्मा	**२६०४२६२**	**२४३७४९३**

स्रोत: शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

अनुसूची १२.३: प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम कार्यक्रमहरु

क. सं.	कार्यक्रम	सूचक	इकाई	आर्थिक वर्ष							
				२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
१	**नियमित अध्ययन**										
क	आङ्गिकतर्फ										
	प्रि-डिप्लोमा तह	भर्ना	जना	१०८४	११५०	९५९	१२७३	१८५६	१७५६	१६५०	१५०५
		उत्पादन	जना	९०७	३७२	२५३	३३६	१२५२	१२०३	९८०	
	डिप्लोमा प्रमाणपत्र तह	भर्ना	जना	१२७५	१५४९	१२०२	१७८४	२३७२	४७२०	५०३२	५५०३
		उत्पादन	जना	६८५	५०५	३१०	४६१	७००	१००१	१३०९	
ख	सामुदायिक विद्यालयतर्फ										
	प्रि-डिप्लोमा तह	भर्ना	जना	२४२१	३०६७	३३३४	२९२८	५०२०	१२३२०	८३७६	९०५०
		उत्पादन	जना	१६०३	१६०३	१७४२	१७००	३२००	३४०५	३५०५	
	डिप्लोमा प्रमाणपत्र तह	भर्ना	जना					५०७५	१०६९३	९४५०	११४८५
		उत्पादन	जना						३१२३	२५०७	
ग	निजी क्षेत्रतर्फ										
	प्रि-डिप्लोमा तह	भर्ना	जना	१२८८०	१३२५८	१५१६७	१८५००	१९०३८	१७२५९	११५७८	१३००७
		उत्पादन	जना	४५१४	७१४३	७१४३	८७१२	११०४२	१३९८१	९३५७	
	डिप्लोमा र प्रमाणपत्र तह	भर्ना	जना	११२४०	१२२११	१४४३२	१४७३३	१७२७५	१५२६७	११५०५	१५३३४
		उत्पादन	जना	७७७२	५४४७	६९१३	७०५७	१०७२३	१०००३	८९३४	
२	**प्राविधिक शिक्षालय/पोलिटेक्निक विस्तार**										
	१) लामो अवधीको प्रशिक्षण सम्बन्धन										
क	आङ्गिकतर्फ	शिक्षालय विस्तार	वटा		१३	१६	२५	३२	४५	५९	६१
ख	सामुदायिक विद्यालयतर्फ	शिक्षालय विस्तार	वटा		७३	७३	७६	१८५	३९७	५३४	५७२
ग	साझेदारी तर्फ	शिक्षालय विस्तार	वटा		६	६	६	६	६	२६	३८
घ	निजी संस्था तर्फ	शिक्षालय विस्तार	वटा		-	-	६२	४२९	४२९	४२९	४२९
	२) छोटो अवधिको सम्बन्धन र स्वीकृति दिने	सीपविकास गर्ने	वटा	४४	११८	४१२	५९६	७३९	१०८१	११४०	११४०

क्र. सं.	कार्यक्रम	सूचक	इकाई	आर्थिक वर्ष							
				२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
३	**व्यावसायिक तालिम सञ्चालन**										
क	छोटो अवधिको तालिम प्रदान	सीपविकास गर्ने	जना	३१००	३०६०	१००	१२००	१५०७५	४२०००		
४	**लक्षित वर्ग र समूहका लागि छात्रवृत्ति (निर्वाह छात्रवृत्ति)**										
क	प्राविधिक एस.एल.सी. तह	छात्रवृत्ति	जना								
ख	डिप्लोमा/प्रमाणपत्र तह	छात्रवृत्ति	जना	७५	७५	७५	७५	७५	७५		
५	**लक्षित वर्ग र समूहका लागि (निःशुल्क बर्गीकृत छात्रवृत्ति)**										
क	प्राविधिक एस.एल.सी. तह	छात्रवृत्ति	जना	८१९	८७३	९७३	११३५	१३१०	३१३३		३७९०
ख	डिप्लोमा/प्रमाणपत्र तह	छात्रवृत्ति	जना	१२५१	१३७६	१३९०	१४१२	१४५१	२०४६		४५३८
६	**प्राविधिक शिक्षामा विशेष छात्रवृत्ति**										
क	डिप्लोमा तह	छात्रवृत्ति	जना	४५३	४००	१३००*	४००	४००	२८०	२८०	
ख	प्राविधिक एसएलसी तह	छात्रवृत्ति	जना	२८९					२८०	२८०	
७	**सामुदायिक सेवा**										
क	प्राविधिक एसएलसी तहमा बाह्य प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत समुदायमा मानव स्वास्थ सेवा	सेवा	पटक	७	७	७	७	७	७	७	९
ख	प्राविधिक एसएलसी तहमा बाह्य प्रयोगात्मक अभ्यास मार्फत समुदायमा पशु स्वास्थ सेवा	सेवा	पटक	११	१२	१२	१२	१२	९	९	१०
८	**सीप परीक्षण एवम् प्रमाणीकरण**	प्रमाणीकरण	जना	५५४९१	५९९९६	१३९४०	९५५६	४१३६६	५३५९१	५१७३३	१४५००
९	**प्राविधिक प्रशिक्षकहरुलाई तालिम**	तालीम	जना	३३८२	३२९६	८८३	१३३४	१४३०	२६७१	५२९	१३७३

*प्रथम आठ महिनासम्म। डिप्लोमा तहमा भुकम्प पिडित लक्षित छात्रवृत्ति समेत समावेश गरिएको

स्रोत: प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम परिषद् सानोठिमी, भक्तपुर २०७७

अनुसूची १२.४: माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (Secondary Education Examination) (साविकको एस.एल.सी. परीक्षा) नियमित परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीहरुको विवरण

वर्ष	सम्मिलित सङ्ख्या	उत्तीर्ण सङ्ख्या	उत्तीर्ण प्रतिशत
२०६०	१७५४१८	८१००८	४६.१८
२०६१	२१६३०३	८३७४७	३८.७२
२०६२	२२५०३१	१०४६५३	४६.५१
२०६३	२७४२१०	१६०८०२	५८.६४
२०६४	३०७०७८	१९५६८९	६३.७३
२०६५	३४२६३२	२३४६०२	६८.४७
२०६६	३८५१४६	२४७६८९	६४.३१
२०६७	३९७७५९	२२०७६६	५५.५०
२०६८	४१९१२१	१९९७१४	४७.६५
२०६९	४०३९३६	१६७९३५	४१.५७
२०७०	३९४९३३	१७३४३६	४३.९२
२०७१	४०५३३८	१९२२६७	४७.४३
२०७२*	४३७३२६	४३३५९१	*
२०७३*	४४५५६४	साधारण र प्राबिधिक धारको नतिजा अक्षारांकन पद्धतिमा	
२०७४	४६३७००	साधारण र प्राबिधिक धारको नतिजा अक्षारांकन पद्धतिमा	
२०७५	४७५००३	साधारण र प्राबिधिक धारको नतिजा अक्षारांकन पद्धतिमा	
२०७६	४८२९८३	साधारण र प्राबिधिक धारको नतिजा अक्षारांकन पद्धतिमा	

स्रोतः राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, २०७७

*शैक्षिक सत्र २०७२ देखि प्राविधिक धार र शैक्षिक सत्र २०७३ देखि साधारण तर्फको नतिजा अक्षराङ्कन पद्धतिमा शुरुवात भएको ।

अनुसूची १२.५: कक्षा ११ र १२ मा वार्षिक परीक्षामा सम्मिलित र उत्तीर्ण विद्यार्थीको सङ्ख्या

वर्ष	कक्षा ११						कक्षा १२					
	सम्मिलित सङ्ख्या			उत्तीर्ण सङ्ख्या			सम्मिलित सङ्ख्या			उत्तीर्ण सङ्ख्या		
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा
२०६६	१३२१५८	१२२६१३	२५४७७१	५७२४०	४४७९३	१०२०३३	९४८१२	९२००५	१८६८१७	४७८०३	३९४०५	८७२०८
				४३.३०%	३६.५०%	४०.००%				५०.४०%	४२.८०%	४७.७०%
२०६७	१५५९८९	१४२०६२	२९८०५१	६५५९५	५१४३३	११७०२८	११७०९३	११२६५२	२२९७१५	५५०५८	४५७८८	१००८४६
				४२.१०%	३६.२०%	३९.३०%				४७.००%	४०.६०%	४४.००%
२०६८	१६१९८४	१४१८७०	३०३८५४	६४९०८	५१५०८	११५९२२	१३५०८७	१२८८९२	२६३९७९	६७००५	५८५१८	१२५५२३
				४०.००%	३६.३०%	३८.२०%				४९.६०%	४५.४०%	४८.००%
२०६९	१५१२३३	१३४०४४	२८५२७७	६२१६३	५१७९०	११३९५३	१३५६६४	१२६११२	२६१७७६	६०३५८	५०६०८	११०९६६
				४१.१०%	३८.६०%	४०.००%				४४.५०%	४०.१०%	४२.४०%
२०७०	१३९८८५	१२४८६६	२६४७५१	५८५९६	४६७८७	१०५३८३	१२८२८८	११८७९६	२५१४१५	५९३११	४९९७१	१११३५४
				४१.८९%	३७.४७%	३९.८०%				४६.२३%	४२.०६%	४४.२९%
२०७१	१२१०३५	१०४३३८	२२५३७३	५८३१५	४८२०२	१०६५१७	११६५८१	१११६४३	२२८२२४	५२९५१	४७६७९	१००६३०
				४८.१८%	४६.२०%	४७.२६%				४५.४२%	४२.७१%	४४.०९%
२०७२	१८५६४४	१८७८४६	३७३४९०	८२८४२	८९९४५	१६३८४७	२२३५०३	१६०१८५	३८३६८८	८२८१३	६१९७९	१३९५६२
				४४.६२%	४७.८८%	४३.८७%				३७.०५%	३८.६९%	३६.३७%
२०७३	१३८४३०	१२७९१४	२६६३४४	७११५६	६४९३७	१३६०९३	११०५७८	१०६०००	२१६१९८	५९०५६	५५१०९	११४१६५
				५१.४०%	५०.८०%	५१.१०%				५३.४१%	५१.९९%	५२.८१%
***२०७४**	१६३९६६	१८३७८२	३४७७४८	*			१२०५००	११७०८१	२३७५८१	६२१६९	५५१५८	११७३२७
										५१.५९%	४७.११%	४९.३८%
२०७५	१६१७००	१७११९१	३३२८९१	*			१३९७४३	१५९९३२	२९९६७५	*		
२०७६	१७०२७७	१७९३२६	३४९६०३	*			१३८७७७	१५३३७६	२९२१५३	*		
२०७७	विद्यालयबाट सञ्चालन भएको						१४८४००	१६१९१६	३१०३१६	*		

स्रोतः राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, २०७७ *शैक्षिक सत्र २०७४ देखि कक्षा ११ र शैक्षिक सत्र २०७५ देखि कक्षा १२ को नतिजा अक्षरांकन पद्धतिमा प्रकाशन गर्न शुरु भएको।

अनुसूची १२.६: आधारभूत र माध्यमिक विद्यालय तथा विद्यार्थीको सङ्ख्या

विद्यार्थी सङ्ख्या हजारमा

शैक्षिक सत्र	आधारभूत तह (१-५)		आधारभूत तह (६-८)		माध्यमिक (९-१०)		माध्यमिक (११-१२)	
	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी	विद्यालय	विद्यार्थी*
२०६०	२७२६८	४०२५	८२४९	१२१०	४७४१	५११		
२०६१	२४७४६	४०३०	७४३६	१४४५	४५४७	५८८		
२०६२	२७५२५	४५०२	८४७१	१३७५	५०३९	५८७		
२०६३	२७९०१	४५१५	८८८०	१३०१	५३२९	६७९		
२०६४	२९२२०	४४१९	९७३९	१४४४	५८९४	६७१		
२०६५	३०९२४	४७८२	१०६३६	१४६७	६५१६	७१५		
२०६६	३१६५५	४९०१	११३४१	१६०४	६९२८	७९०		
२०६७	३२६८४	४९५२	११९३९	१७००	७५५९	८१२		
२०६७	३२६८४	४९५२	११९३९	१७००	७५५९	८१२		
२०६८	३३८८१	४७८३	१३७९१	१८१३	८२३३	८४९	३३८३	५६८
२०६९	३४२९८	४५७७	१४४४७	१८२३	८४१६	८७८	३५९६	५४७
२०७०	३४७४३	४४०२	१४८६७	१८२८	८७२६	८९७	३५९६	५१६
२०७१	३४३३५	४३३५	१४९५२	१८३५	८८२५	९०१	३६५९	४५४
२०७२	३४३६२	४२६५	१५०९१	१८६३	८९६८	९३९	३६६९	७५७
२०७३	३४७३६	४१३५	१५१७०	१८५९	९०८४	९५९	३७६१	४८३
२०७४	३५२११	३९७०	१५६३२	१८६७	९१७१	९७१	३७८१	५८४
२०७५	३४८४५	३७३०	१६०६३	१८२५	९९०५	१०२७	३८०६	६३२
२०७६	३५०६३	३५४४	१६७७०	१७७५	१०६४४	१०४१	४१८७	६६२
२०७७	३५४४५	३५२१	१६८४७	१८१७	१०८६३	१०६५	४१८७	६८०

स्रोतः शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, २०७७

*माध्यमिक (११-१२) को विद्यार्थी संख्या परीक्षामा सम्मिलित संख्या मात्र हो ।

अनुसूची १२.७ः विभिन्न तह र विषयमा अध्ययनार्थ मनोनयन भएका विद्यार्थीको सङ्ख्या

विषय	आर्थिक वर्ष							देश
	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	
एमविविएस	२२५	१९६	२०३	१६९	१७०	३५६	-	नेपाल
विडिएस	५४	४३	४३	५०	४६	९५	-	नेपाल
विएएमएस	८	-	८	१२	-	३६	-	नेपाल
विएन	१२	१८	२१	१५	२५	११६	-	नेपाल
विपिएच	४	८	९	१५	१४	४५	-	नेपाल
वी फर्मा	१९	११	१६	१९	२१	४६	-	नेपाल
विएस्सी फरेस्ट्री	५	५	५	५	५	१०	५	नेपाल
विएस्सी नर्सिङ्ग	२४	२१	२१	३४	३६	१००	-	नेपाल
विएमआइटी	-	२	३	-	-	८	-	नेपाल
विएमएलटी	-	६	५	१०	१०	१७	-	नेपाल
विअप्टम	-	-	-	-	-	७	-	नेपाल
परफ्यूजन	-	-	-	-	-	२	-	नेपाल
विएएसएलपी	-	-	-	-	-	४	-	नेपाल
विएससीएजी	-	-	-	-	-	३३	४५	नेपाल
एमएससी फरेस्ट्री	-	२	-	-	०	-	२	नेपाल
एमविविएस	१५	१०	१९	१०	१०	९	१०	विदेश
विडिएस	१	-	१	१	१	१	-	विदेश
बिफार्म	-	४	२	-	-	-	-	विदेश
पिजि मेडिसिन	-	-	-	१०	-	-	-	विदेश
बि.एस्सी इन्जिनियरिङ	-	-	८	१	६	-	-	विदेश
पिएचडी	-	-	४	५	८	५	४	विदेश
बि.फर्मा	-	४	२	-	-	-	-	विदेश
इन्जिनयरीङ स्नात्तकोत्तर	-	-	-	२५	२६	२३	-	विदेश
स्नातकोत्तर एमजीटी	-	-	-	-	-	१	-	विदेश
वन विज्ञान स्नात्तकोत्तर	-	-	-	-	४	१	१	विदेश
कृषि तथा बाली विज्ञान	-	-	-	-	६	१	२	विदेश
माइक्रोवायोलोजी स्नात्तकोत्तर	-	-	-	-	१	-	-	विदेश
वायोटेक्नोलोजी स्नात्तकोत्तर	-	-	-	-	२	-	-	विदेश
जियोलोजी स्नात्तकोत्तर	-	-	-	-	२	-	-	विदेश
अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध स्नात्तकोत्तर	-	-	-	-	१	-	-	विदेश
डि. फार्मेसी	-	-	८	३	-	-	-	विदेश
जम्मा	**३६७**	**३३०**	**३७८**	**३८४**	**३९४**	**९१६**	**६९**	

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७ *२०७७ फागुनसम्मको।

नोटः आ.व. २०७७/७८ मा MD/MS/MDS/MPH विषयको चीनको छात्रवृत्ति ४२ सिट चिकित्सा शिक्षा आयोगबाट

अनुसूची १२.८: विभिन्न विश्वविद्यालय अन्तर्गतका क्याम्पस र विद्यार्थी संख्या

विश्वविद्यालय	क्याम्पसहरु		विद्यार्थी सङ्ख्या														
			आर्थिक वर्ष २०७२/७३			आर्थिक वर्ष २०७३/७४			आर्थिक वर्ष २०७४/७५			आर्थिक वर्ष २०७५/७६			आर्थिक वर्ष २०७६/७७		
	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा	आङ्गिक	सम्बन्धन प्राप्त	जम्मा
त्रिभुवन विश्वविद्यालय	६२	१०८५	१४२२९३	२१७९६१	३६०२५४	१३८५२१	२२८९०६	३६७४२७	१४६५१३	२४५८८७	३९२४००	१५७१६९	२५८३१३	४१५४८२	१४५९४७	२६९८३०	४१५७७७
काठमाडौं विश्वविद्यालय	७	१५	६७६५	९८७९	१६६४४	७०९५	९९७२	१७०६७	८१२६	१०१२७	१८२५३	९९७१	८४६५	१८४३६	९१००	९७६०	१८८६०
पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय	८	११५	४०६	७४४९	२४५११	१२५०	२६०२१	२७२७१	१६८९	२६७३३	२८४२२	२८९६	४३२९४	४६१९०	३५३९	४५७२१	४९२६०
नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय	१४	११	२१७५	१०२०	२९४५	३१६३	५६८	३७३१	२९८५	७८०	३७६५	२२६१	५३०	२७९१	२३६३	२७८	२६४१
पोखरा विश्वविद्यालय	९	५८	१८८१	२४१५३	२६०३४	१९८१	२४७३६	२६७१७	२०८०	२७३४५	२९४२५	२४९९	२८२५०	३०७४९	३१४३	२९४४१	३२५८४
लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय	१	५	७७	११९	१९६	१९५	३३३	५२८	३०७	४०७	७१४	३५४	३५९	७१३	३४५	१८१	५२६
कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१	-	३१६६	-	३१६६	२०५६	-	२०५६	३०२०	७१	३०९१	३६९	३५०२	३८७१	२९०४	४१९	३३२३
सुदूर पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय	१५	-	२६४२	-	२६४२	३९९१	-	३९९१	४३९५	०	४३९५	१०११३	०	१०११३	८९१२	०	८९१२
मध्य पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय	१६	१	२९५८	-	२९५८	२८२९	४६	२८७५	३१९०	७८	३२६८	५४३१	२९०	५७२१	९२७४	४६१	९७३५
खुला विश्वविद्यालय	१	-	-	-	-	-	-	-	४०५	०	४०५	६८०	०	६८०	१६५९		१६५९
राजर्षि जनक विश्वविद्यालय	१	-	-	-	-	-	-	-	७०	०	८०	१९१	०	१९१	१७४	०	१७४
विपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	-	९५०	-	९५०	३३१	-	३३१	३५३	०	३५३	९९८	०	९९८	८५२	०	८५२
कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	–	१७०	-	१७०	२२०	-	२२०	२८६	०	२८६	३७७	०	३७७	३५५	०	३५५
चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान	१	-	५७६	-	५७६	४१०	-	४१०	११३६	०	११३६	११२४	०	११२४	८८८	०	८८८
पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	-	४१५	-	४१५	४६८	-	४६८	६३०	०	६३०	७४८	०	७४८	७३३	०	७३३
पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	०	०	०
राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	०	०	०
जम्मा	**१४१**	**१२९०**			**४४१४६१**			**४५३०९२**			**४८६६२३**			**५३८१८४**			**५४६२७९**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची १२.९: शैक्षिक सत्र २०७६/७७ मा विश्वविद्यालयका विभिन्न तहमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र उत्पादन विवरण

संख्यामा

तह	विवरण	त्रिभुवन	काठमाडौं	पूर्वाञ्चल	पोखरा	लुम्बिनी बौद्ध	मध्य पश्चिमाञ्चल	नेपाल संस्कृत	कुल
प्रमाणपत्र	भर्ना	४८७					०	१०४	५९१
	उत्पादन	४७०					०	२२६	६९६
स्नातक	भर्ना	३५३८५७	१६३४१	४३६८६	२८८१३	१९४	७०१९	११५२	४५१०६२
	उत्पादन	४०८६७	२६३१	२९४०	२८३९	१५०	१०९७		५०५२४
स्नातकोत्तर	भर्ना	६१०५८	१७३१	५५५८	३६८१	३२५	२६८७	१४७	७५१८७
	उत्पादन	१५५९९	३९८	४८०	७५१	२८५	२१८		१७७३१
पिजिडी	भर्ना		९१		१२	७	०		११०
	उत्पादन		४४		१	४	०		४९
एम.फिल.	भर्ना	२२०	५७८	१६	६३		२७		९०४
	उत्पादन	१३०	५५		२०		०		२०५
पि.एच.डी.	भर्ना	१५५	११९		१५		२	७१	३६२
	उत्पादन	११७	२२		२		०	५	१४६
अन्य	भर्ना						०	३९२	३९२
	उत्पादन						०	१९१	१९१
कुल	भर्ना	४१५७७७	१८८६०	४९२६०	३२५८४	५२६	९७३५	२६४१	५२९३८३
	उत्पादन	५७१८३	३१५०	३४२०	३६१३	४३९	१३१५	४२२	६५९२९
कृषि तथा वन विश्वविद्यालय (अध्ययनरत)							२९०४	४१९	३३२३
सुदूर पश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय (अध्ययनरत)							८९१२	०	८९१२
खुला विश्वविद्यालय							१६५९	०	१६५९
राजर्षि जनक विश्वविद्यालय							१७४	०	१७४
वी.पी. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (अध्ययनरत)							८५२	०	८५२
कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान							३५५	०	३५५
चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (अध्ययनरत)							८८८	०	८८८
पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान (अध्ययनरत)							७३३	०	७३३
पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान - अध्ययनरत							०	०	०
राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान - अध्ययनरत							०	०	०
जम्मा अध्ययनरत									५४६२७९

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची १२.१०: उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्या

	अध्ययन संस्थान/संकाय	आर्थिक वर्ष												
		२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
क.	**त्रिभुवन विश्वविद्यालय**													
१	इन्जिरियरिङ्ग	५०१७	५५१३	५३६८	५५८०	५७५२	१३२०७	१२३५३	३३३८	१३३२२	१३२०६	१३५८६	२६२५६	२७५७७
२	कृषि र पशु विज्ञान	८१७	८६०	११८१	१२०१	१०९२	१४५३	१४७२	२२१२	१४९६	१८२४	१९६५	२७९८	१६६२
३	चिकित्सा शास्त्र	१८८८	१९५५	१९४५	१९९३	२१३६	७१२८	५४२१	१२९१	७६१६	९४०२	५०३४	१०८८५	७५१९
४	वन विज्ञान	४८२	४८४	५२०	४९०	६३६	७२४	६६६	१०६०	९२७	९००	१८२८	१९९३	११४२
५	विज्ञान तथा प्रविधि	१५२२९	१७०६६	१५०१६	११०१६	१२८५१	२१७७७	१६२५१	१६३१५	२५९७०	२२०९३	२७५६७	३७४४६	३५०१८
प्राविधिकको जम्मा (१-५)		**२३४३३**	**२५८७८**	**२४०३०**	**२०२८०**	**२२४६७**	**४४२८९**	**३६१६३**	**२४२१६**	**४९३३१**	**४७४२५**	**४९९८०**	**७९३७८**	**७२९१८**
६	कानून संकाय	१६०९	२३४७	२५८३	२१३४	३३९१	५५१५	२२३५	६४०६	२९६०	१२२१६	९७९५	१५७७६	८५४४
७	व्यवस्थापन संकाय	४४८५४	३९१९४	४५९४१	२७६८६	३२२००	१९८०८८	१३०८४३	१३०१६१	१३४०५३	१६६११३	१७७५३७	१८४४५७	१९४६०८
८	शिक्षा शास्त्र संकाय	४२२०४	४३५०८	५४८२८	३०१५१	४९०५६	२४७३१६	१७००९७	९०१३०	१२७१८२	६८८९५	७६९९२	७४३१०	८२५१६
९	मानविकी र सामाजिक शास्त्र संकाय	५९५२१	६०६६७	५९४९८	३६०२९	३६७८५	१०९२२९	६६००३	४८०७७	४६७२८	७२७७८	७८०९६	६१५६१	५७१९१
साधारणको जम्मा		**१४८१८८**	**१४५७१६**	**१६२८५०**	**९६०००**	**१२१४३२**	**५६०१४८**	**३६९१७८**	**२७४७७४**	**३१०९२३**	**३२०००२**	**३४२४२०**	**३३६१०४**	**३४२८५९**
आंगिक तर्फको जम्मा		-	-	-	-	२२९९४७	२७३३४९	१४११८१	१०४१८८	१४२२९३	१३८५२१	१४६५१३	१५७१६९	१४५९४७
कुल जम्मा		**१७१६२१**	**१७१५९४**	**१८६८८०**	**११६२८०**	**३७३८४६**	**६०४४३७**	**४०५३४१**	**२९८९९०**	**३६०२५४**	**३६७४२७**	**३९२४००**	**४१५४८२**	**४१५७७७**
ख.	**नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय**	**३३३९**	**५४४६**	**५४३६**	**-**	**३७७२**	**४०३९**	**३८६२**	**३४१२**	**२९४५**	**३७३१**	**३७६५**	**२७९१**	**२६४१**
ग.	**काठमाडौं विश्वविद्यालय**													
१	स्कूल अफ साइन्स	६७६	६९७	६६३	-	८२९	९६५	१०६०	११९४	१२१९	१२५०	१२८९	१३०७	१३५४
२	स्कूल अफ इन्जिनियरिङ	५६९	६३२	८८४	-	१०५८	११४०	११८२	१२०८	१३२७	१२८४	१६६५	१७८४	१८९७
३	स्कूल अफ मेनेज्मेण्ट	१३०५	१३५५	१२८७	-	१७६०	१८२५	१९६५	२१३६	२२०४	२२६६	२२६९	२३९८	२४८१
४	स्कूल अफ एजुकेशन	३८७	३८१	३३६	-	४८८	५५६	६८६	७६७	८८२	९५३	१०१३	१००१	१०७८
५	स्कूल अफ आर्टस्	७२५	७२८	६८७	-	९१३	९६९	१०९१	११६८	१२५८	१४०८	१५०८	१५६१	१६६७
६	स्कूल अफ मेडिकल साइन्स	४४६०	४९४४	४५२२	-	६२६२	७८८२	८७२५	९३३६	९६७५	९७८४	१०३४१	१०१७२	१०१७०
७	कानुन								४३	७९	१२२	१६८	२१३	२१३
जम्मा		**८१२२**	**८७३७**	**८३७९**	**११२००**	**११३१०**	**१३३३७**	**१४७०९**	**१५८५२**	**१६६४४**	**१७०६७**	**१८२५३**	**१८४३६**	**१८८६०**

अनुसूची १२.१०: उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्या

	अध्ययन संस्थान/संकाय	आर्थिक वर्ष												
		२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
घ.	**पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय**													
१	मानविकी	१२२८	७१९	७२८	७२८	७५१	७४६	६६३	५९१	५०३	५७१	५६७	९४१	११२२
२	व्यवस्थापन	४०२६	४०७८	६५७९	६५७९	७९४७	८४१३	८४४७	७९९६	८०७७	८७१२	८७०२	१५९५०	१५९२८
३	शिक्षाशास्त्र	३०१३	३४६९	५९५५	५९५५	६९६७	५७८६	४६९२	३५४६	२९६०	२७६९	२४८३	२२६३	२९७०
४	विज्ञान तथा प्रविधि (इन्जिनियरिङ्ग सहित)	४५७५	४६४६	५७५९	५७५९	६०५४	६२००	१७०५	१३६२	६०३३	५७३५	६५०६	१४७५३	१४१३२
५	कानून	३७७	३४३	६९२	६९२	८२२	७९९	७८६	८१०	९२५	१०३२	१११९	१२८५	१५२२
६	कृषि	-	-	-	-	-	-	४२१	७५५		११०५	१२९४	२७०	१७९१
७	मेडिकल (नर्सिङ्ग, वि.पि.एच.)	१६५९	२२८६	९९७८	९९७८	४४२६	३७७६	३७६३	४६०३	६०१३	७३४७	७७५१	१०७२८	११७९५
	जम्मा	**१४८७८**	**१५५४१**	**२९६९१**	**२९६९१**	**२६९६७**	**२५७२०**	**२०४७७**	**१९६६३**	**२४५११**	**२७२७१**	**२८४२२**	**४६१९०**	**४९२६०**
ङ.	**पोखरा विश्वविद्यालय**													
१	विज्ञान तथा प्रविधि (इन्जिनियरिङ्ग)	१७२७	३४१६	५०२७	६३५६	७३५५	९९५८	९९५८	१०१५५	८६८६	८६१८	९८८६	१०४११	११०९०
२	व्यवस्थापन	३७२२	४१२७	८०३०	१००९७	१२६७४	१५०४३	१५०४८	१५०३७	१५१०६	१५६३६	१६८३१	१७३२९	१७९५९
३	स्वास्थ्य विज्ञान	-	-	-	-	-	-	-	-	१९७०	२१६२	२३७७	२६१०	३१३५
४	मानविकी र सामाजिक शास्त्र	१२०	९५	११७४	२१३	२००	२८१	२८४	३३९	२७२	३०१	३३१	३९९	४००
	जम्मा	**५५६९**	**७६३८**	**१३१७१**	**१६६६६**	**२०२२९**	**२५२८२**	**२५२९०**	**२५५३१**	**२६०३४**	**२६७१७**	**२९४२५**	**३०७४९**	**३२५८४**
च.	**लुम्बिनि बौद्ध विश्वविद्यालय**	**-**	**-**	**-**	**१७**	**१७**	**११६**	**२५६**	**२१५**	**१९६**	**५२८**	**७१४**	**७१३**	**५२६**
छ.	**वी.पी.स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**	**-**	**-**	**-**	**११९२**	**११५५**	**११५५**	**१४३५**	**३५१**	**९५०**	**३३१**	**३५३**	**९९८**	**८५२**
ज.	**चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान (वीर अस्पताल)**	**-**	**-**	**-**	**२०३**	**२०३**	**२९८**	**४६५**	**५४६**	**५७६**	**४१०**	**११३६**	**११२४**	**८८८**
झ.	**पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**	**-**	**-**	**-**	**६०**	**६५**	**६०**	**२४१**	**२९५**	**४१५**	**४६८**	**६३०**	**७४८**	**७३३**
ञ.	**कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**									**१७०**	**२२०**	**२८६**	**३७७**	**३५५**
ट.	**पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**													
ठ.	**राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान**													

अनुसूची १२.१०: उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्या

	अध्ययन संस्थान/संकाय	आर्थिक वर्ष												
		२०६४/६५	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
ड	**मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय**													
१	मानविकी र सामाजिक शास्त्र	-	-	-	-	-				९१३	६९९	९१३	११८१	२६८७
२	व्यवस्थापन	-	-	-	-	-				९९३	८८६	१०३२	१८१८	३६६७
३	विज्ञान तथा प्रविधि	-	-	-	-	-	२४७२	१९४४	२५२२	२५५	३११	२५५	३७२	३३३
४	इन्जिनियरिङ्ग	-	-	-	-	-				२९६	४७८	४७८	५६४	६१५
५	शिक्षाशास्त्र	-	-	-	-	-				५०१	५०१	५९०	१७४२	२३४५
६	कानुन												४४	८८
	जम्मा						**२४७२**	**१९४४**	**२५२२**	**२९५८**	**२८७५**	**३२६८**	**५७२१**	**९७३५**
ढ	**कृषि तथा वन विश्वविद्यालय**	-	-	-	-	-	१८०	४४६	१५६५	**३१६६**	**२०५६**	**३०९१**	**३८७१**	
ण.	**सुदूरपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय**	-	-	-	-	-	९५१	२४६१	१८२९	**२६४२**	**३९९१**			
१	मानविकी र समाजशास्त्र											**४७१**	**१३८४**	**१०४०**
२	व्यवस्थापन											**१९४९**	**४२०४**	**३७००**
३	विज्ञान तथा प्रविधि											**२५६**	**३४०**	**२८६**
४	इन्जिनियरिङ्ग											**१९१**	**१९१**	**१९१**
५	शिक्षा शास्त्र											**१५२८**	**३८९४**	**३५०१**
६	कृषि												**१००**	**१९४**
	जम्मा											**४३९५**	**१०११३**	**८९१२**
त.	**खुला विश्वविद्यालय**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
१	सामाजिक शास्त्र तथा शिक्षा सकाय												३८५	७७४
२	विज्ञान, स्वास्थ्य तथा प्रविधि सकाय												१६९	३७३
३	व्यवस्थापन तथा कानून सकाय												१२६	५१२
	जम्मा											**४०५**	**६८०**	**१६५९**
थ.	राजर्षि जनक विश्वविद्यालय	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**८०**	**१९१**	**१७४**
	कुल जम्मा (क+ख+ग+घ+ङ+च+छ+ज+झ+ञ+ट+ठ+ड+ढ+ण)	**२०३५२९**	**२०८९५६**	**२४३५५७**	**१७९२८४**	**४३७५६४**	**६७८०४७**	**४८०८९१**	**३७४६४७**	**४४१४६१**	**४५३०९२**	**४८६६२३**	**५३८१८४**	**५४६२७९**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची १२.११: त्रिभुवन विश्वविद्यालयको विद्यार्थी उत्पादन विवरण

अध्ययन अनुसन्धान-अन्वेषण	शैक्षिक सत्र											
कार्यक्रम सूचक	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
१. इन्जिनियरिङ्ग अध्ययन संस्थान												
(क) प्रमाण पत्र	२६३८	३८५०	४६३	६२४	५५४	६५०	-	-	-	-	०	
(ख) स्नातक	५२०८	८८३२	१०५३	१०२२	१०८९	१६५५	१९२४	२०३६	२१७७	२४८१	२५६७	२५२८
(ग) स्नातकोत्तर	१७९	३५७	११९	१३०	११३	१८१	१६०	१७२	२१५	२८४	३९९	३१३
(घ) पि.एच.डी.	-	-	-	-	-	४	४	-	१	२	६	२
जम्मा	**८०२५**	**१३०३९**	**१६३५**	**१७७६**	**१७५६**	**२४९०**	**२०८८**	**२२०८**	**२३९३**	**२७६७**	**२९७२**	**२८४३**
२. कृषि र पशु विज्ञान अध्ययन संस्थान												
(क) प्रमाण पत्र	-	-	-	-	-	-	-	-	-		०	
(ख) स्नातक	१२४	१२५	१२८	१७२	२९२	१४४	१८३	२२६	३६४	२८५	४४२	३६९
(ग) स्नातकोत्तर	५७	७१	८१	८१	९७	११६	८१	२६	६२	३६	६२	१७
(घ) पि.एच.डी.	-	-	-	२	२	३	५	६	५	९	१	३
जम्मा	**१८१**	**१९६**	**२०९**	**२५५**	**३९१**	**२६३**	**२६९**	**२५८**	**४३१**	**३३०**	**५०५**	**३८९**
३. चिकित्सा शास्त्र अध्ययन संस्थान												
(क) निम्न स्तर	-	४१	-	-	-	-	-	-	-		०	
(ख) प्रमाण पत्र	२८९	५९८	३०३	३०३	२६३	२८९	२८६	-	२८३	५०४	४३७	४७०
(ग) स्नातक	१८२	१७५	४८१	४००	९२०	८९०	८४६	११७४	८८५	१५००	१५१९	१२२९
(घ) स्नातकोत्तर	१०९	१७०		१६४	१२८	१५३	१८८	२७०	१०५७	३७१	१९८	१५३
(ङ) एम.फिल	०	१	१	-		-	३	३	४०	२	०	३
(च) पि.एच.डी	-	-	-	-	-	-	-	-	५	५	२१	६७
जम्मा	**५८०**	**९८५**	**९१६**	**८६७**	**१३११**	**१३३२**	**१३२३**	**१४४७**	**२२७०**	**२३८२**	**२१७५**	**१९२२**
तालिका १२.११ : वन विज्ञान अध्ययन संस्थान												
(क) प्रमाण पत्र	७४	८२	७९	८७	-	५१	-	-	-			
(ख) स्नातक	५९	८२	८५	५६	९६	८४	१२२	२१७	२०४	२०८	२००	२१४
(ग) स्नातकोत्तर	१२	२२	२४	२९	२६	४१	१०	-	३४	२	६३	१६
(घ) पि.एच.डी.	-	-	-	२	२	-	१	-	२		१	
जम्मा	**१४५**	**१८६**	**१८८**	**१७४**	**१२४**	**१७६**	**१३३**	**२१७**	**२४०**	**२१०**	२६४	२३०

अनुसूची १२.११: त्रिभुवन विश्वविद्यालयको विद्यार्थी उत्पादन विवरण

अध्ययन अनुसन्धान-अन्वेषण	शैक्षिक सत्र											
कार्यक्रम सूचक	**२०६५/६६**	**२०६६/६७**	**२०६७/६८**	**२०६८/६९**	**२०६९/७०**	**२०७०/७१**	**२०७१/७२**	**२०७२/७३**	**२०७३/७४**	**२०७४/७५**	**२०७५/७६**	**२०७६/७७**
५. विज्ञान तथा प्रविधि अध्ययन संस्थान												
(क) प्रमाण पत्र	१७५९	१९७१	१६७४	१७८१	९२९	-	-	-	-		०	
(ख) स्नातक	१३०५	१९७१	२३३७	२५३२	२९४७	२४२९	३८६९	२५३४	३०५२	४६७८	४८०७	४६४४
(ग) स्नातकोत्तर	३७७	५७५	६९२	७६४	९९३	११८३	१२०६	१३४३	१२७८	१४०२	१६१४	१४६६
(घ) एम. फिल.	-	-	-	-	-	-	-	-	१६	१	०	६
(घ) पि.एच.डी.	६	७	१०	४	-	३	११	१८	८	१५	१२	११
जम्मा	**३४४७**	**४५२४**	**४७१३**	**५०८१**	**४८६९**	**३६१५**	**५०८६**	**३८९५**	**४३५४**	**६०९६**	**६४३३**	**६१२७**
६. कानून संकाय												
(क) प्रमाण पत्र	०	२५	२९	-	-	-	-	-	-			
(ख) स्नातक	३२९	२५५	२१५	२२३	४७७	४४५	५२३	७९७	१०५१	१२९२	१५७७	१८७१
(ग) स्नातकोत्तर	४१	३२	३०	२३	४७	३५	४६	४७	५४	५६	८०	४१
(घ) पि.एच.डी.	२	१	१	-	-	३	१	३	३	२	९	३
जम्मा	**३७२**	**३१३**	**२४६**	**२४६**	**५२४**	**४८३**	**५७०**	**८४७**	**११०८**	**१३५०**	**१६६६**	**१९१५**
७. व्यवस्थापन संकाय												
(क) प्रमाण पत्र	३४१५	३७३९	१७०३	१३८६	१५०४	-	-	-	-			
(ख) स्नातक	६१८७	९३२६	८६५२	१४२७६	१४९७६	११५७६	१३३६९	२३६२०	१४८४३	१८७४३	१७६०१	१४७३१
(ग) स्नातकोत्तर	१११०	२३६०	२६७६	१२८८	४००४	२८७५	२६०१	३६०३	३२१६	३९६५	५१८३	४५५६
(घ) एम.फिल	२१	३०	२३	१६	२८	५२	१०	४६	६६	३८	४७	३६
(ङ) पि.एच.डी.	४	७	६	४	७	५	५	७	२८	११	१४	७
जम्मा	**१०७३७**	**१५४६२**	**१३०६०**	**१६९७०**	**२०५१९**	**१४५०८**	**१५९८५**	**२७२७६**	**१८१५३**	**२२७२७**	**२२८४५**	**१९३३०**
८. शिक्षा शास्त्र संकाय												
(क) प्रमाण पत्र	३१५५	३२४९	२८५९	३७९३	२७९८	-	-	-	-			
(ख) स्नातक	५४५५	१२१९३	१३०८९	२२४२७	२१०७३	१६७०८	२०९४१	२४७५०	१९४०१	१७९६५	१४०२६	१०७८७
(ग) स्नातकोत्तर	४२२	११५१	१४७७	१९३१	५२७२	३५२९	३६९९	६६४४	६९३७	६७२२	५९४८	३९९८
(घ) एम.फिल	७	९	९	११	१२	२४	९	१०	४८	१४	२५	१७
(ङ) पि.एच.डी.	४	२	३	४	२	२	६	५	४	२	७	१०
जम्मा	**९०४३**	**१६६०४**	**१७४३७**	**२८१६६**	**२९१५७**	**२०२६३**	**२४६५५**	**३१४०९**	**२६३९०**	**२४७०३**	**२०००६**	**१४८१२**

अनुसूची १२.११: त्रिभुवन विश्वविद्यालयको विद्यार्थी उत्पादन विवरण

अध्ययन अनुसन्धान-अन्वेषण कार्यक्रम सूचक	शैक्षिक सत्र											
	२०६५/६६	२०६६/६७	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७
९. मानविकी र सामाज शास्त्र संकाय												
(क) अन्य	१९२१	६५३	-	-	-	३२	-	-	-			
(ख) प्रमाण पत्र	५९१९	६२३९	४६५४	५६९७	४६५४	-	-	-	-			
(ग) स्नातक	५८९१	७१६०	६५१५	९६०५	८४९१	६५४७	७५५८	१००८९	७२७५	७३३५	६८८६	४४९४
(घ) स्नातकोत्तर	१९०९	३६२०	३२८३	२३६१	६४७१	४३३७	४१६२	५६३६	५७६०	६७४१	६६६३	५०३९
(घ) एम.फिल.	०	१०	-	-	-	९१	६४	१०३	८९	१११	११२	६८
(ङ) पि.एच.डी.	३७	३२	४०	३२	-	४५	४३	४३	११२	३६	३४	१४
१०. अन्य							२४६	-	-			
जम्मा	**१५६७७**	**१७७१४**	**१४४९२**	**१७६९५**	**१९६१६**	**११०५२**	**१२०७३**	**१५८७१**	**१३२३६**	**१४२२३**	**१३६९५**	**९६१५**
कूल जम्मा उत्पादन	**४८२०७**	**६९०२३**	**५२८९६**	**७१२३०**	**७८२६७**	**५४१८२**	**६२४२८**	**८३४२८**	**६८५७५**	**७४७८८**	**७०५६१**	**५७१८३**

स्रोतः शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची १२.१२: प्रमुख स्वास्थ्य सूचक र उपलब्धी

सहश्राव्दी विकास सूचकांक	इकाइ	उपलब्धी											
		१९९१	१९९६	२००१	२००६	२००९	२०११	२०१५	**२०१६**	**२०१७**	**२०१८**	**२०१९**	**२०२०**
मातृ मृत्यु दर	प्रति लाख	५३९	५४३	४१५	२८१	२२९	२५०	१९०	२३९	२३९	२३९	२३९	२३९
कूल प्रजनन् दर प्रति महिला	जना	५.३	४.६	४.१	३.१	२.९	२.६	२.३	२.३	२	२	२	२
परिवार नियोजन साधन प्रयोग दर (Modern methods)	प्रतिशत	२४	२६	३५	४४	४५	४३	४३	४३	४४	४०	४०	४६.७
पांच वर्ष मुनिको बाल मृत्यु दर प्रति हजार	जना	१५८	११८	९१	६१	५०	५४	३८	३९	३३	३२	३२	२८
शिशु मृत्यु दर प्रति हजार	जना	१०६	७८	६४	४८	४१	४६	३३	३२	२८	२७	२७	२५
नवजात शिशु मृत्यु दर प्रति हजार	जना	-	५०	३९	३३	२०	३३	२३	२१	२१	२०	२०	१६
१ बर्ष मुनिका बालबालिकालाई दादुरा विरुद्ध दिईएको खोपको अनुपात	प्रतिशत	४२	-	७१	८५	८६	-	८५	७७	८४	८१	८४	७९.६
नयाँ एच.आइ.भी. संक्रमणका संख्या	जना	-	-	-	-	-	-	१४८०	२१७५	१७८१	२१०१	२३६०	२७०९
गर्भवती महिलाहरू मध्ये PMTCT सेवा पाएको	प्रतिशत	-	-	-	-	-	-	२५	३७	३६	५८	४८	३८
नयाँ टी.बी. (PBC) पत्ता लागेको जनसंख्या (Notification rate)	प्रतिलाख							५२	६०	६९	६४	५०	९३*
नयाँ टी.बी. पत्ता लागेका विरामी मध्ये उपचार पछि निको भएको	प्रतिशत	-	७९	८९	८९	८८	८९	९२	९०	९१	९०	७६	९०
वार्षिक औलो रोग पत्ता लागेको जम्मा संख्या	जना	-	-	-	-	-	-	१३५२	९९१	११२८	११८७	१०६५	६१९
दक्ष प्रसुतिकर्ताको सहयोगमा सुत्करी भएका	प्रतिशत	७	-	११	१९	-	३६	५१	५४	५२	५२	६०	६२.२

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०७७, नेपाल जनसांख्यिक एवं स्वास्थ्य सर्वेक्षण।

*प्रति १ लाख जनसंख्या

अनुसूची १२.१३: प्रजनन् स्वास्थ्यको विवरण

सूचक	एकाइ	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४	२०७४/७५	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
परिवार नियोजनको नयाँ प्रयोगकर्ता (अस्थाई साधन)	जना	६२३८५७	६६८७७७	६९६५८३	७७२८७९	७३१०३५	७५३८१८	६८२५५२	५०७२७८
परिवार नियोजनको नयाँ प्रयोगकर्ता (स्थाई बन्ध्याकरण)	जना	३९२१३	३०७२८	७२४९६४	३०२३३	२५९१८	२६९८७	२१३५२	१२१२९
परिवार नियोजनको लगातार प्रयोगकर्ता	जना	२५१४०४४	२५२७३८०	२६४०७८२	२७०७५५३	२४९२१९४	१५०३८३६	२४१०६१८	२२३१६१०
दुर्गम क्षेत्रबाट जटिलतायुक्त प्रसूति सेवाका लागि प्रेषण गरिएको	जना	१९४	५७	८	१६	६	२६	NA	NA
चौथो पटक गर्भवती जाँच गरेका गर्भवती महिला	जना	३८८२३९	३१८९३०	३२७८१८	३३९१४७	३२०६४३	३६०४९७	३३६५०१	२४९४७४
गर्भवती उत्प्रेरणा रकम प्राप्त गर्ने महिलाको संख्या			१७५७३२	१६१४९५	१२३०३१	१०६७५८	१४५४७३	१५०८६३	१२९४२२
आमा सुरक्षा कार्यक्रमबाट निःशुल्क प्रसुति सेवा प्रदान	जना		७१८८४०	५३५००८	४४८१७५	३१२४९४	४७६०२१	३८८३८४	३६५१४७
सुत्केरी सेवा प्रदान	जना	३९२२९२	२९४२६८	३४७४४८	३२८३९८	३३०४४८	३९५९२५		
चौबिसै घण्टा अत्यावश्यक प्रसुति सेवा प्रदान गरिएका जिल्लाहरू	जना	५६	६२	६९	७३	७४	७७	७७	७७
पाठेघर खस्ने रोगको स्क्रीनिंग तथा रिंग पेसरी लगाउने र अप्रेसन गर्नुपर्नेको लगत तयार गर्ने	जना	९५०	९००	१४८३९	१४६००	१९९२५	२९८९७	१७६४२	९६८५
पाठेघर खस्ने रोग को उपचार तथा अपरेसन	जना	४४४५	१००३	१६८१	२०५६	१३०८	२६७	२७६	१३३

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, २०७७, स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली ।

*प्रथम आठ महिनाको।

अनुसूची १२.१४: २०७७ पुषसम्ममा नेपाल मेडिकल एसोसियशनमा दर्ता भएका विशेषज्ञ चिकित्सकहरुको विवरण

क.सं.	विधा/विशिष्ट क्षेत्र	२०७५ पुषसम्म			२०७५ माघ देखि २०७६ पुष सम्मको थप सङ्ख्या विवरण			२०७६ पुषसम्म			२०७७ पुषसम्म		
		पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	Anaesthesiology	३२९	११२	४४१	८८	२४	११२	३८९	१२१	५१०	४१७	१३६	५५३
२	Anatomy	२८	२०	४८	२	६	८	२९	२४	५३	३०	२६	५६
३	Bio chemistry	२२	२५	४७	२	५	७	२४	२७	५१	२४	३०	५४
४	Cardic surgery	४	०	४	१	१	२	४	०	४	५	१	६
५	Cardiology	११०	७	११७	४	१	५	११३	८	१२१	११४	८	१२२
६	Clinical Genetic	१	१	२	०	०	०	१	१	२	१	१	२
७	Clinical Pathology	१०१	१२८	२२९	१९	४०	५९	११२	१५१	२६३	१२०	१६८	२८८
८	Community Medicine &Public Health	८५	५२	१३७	९	१५	२४	८९	६०	१४९	९४	६७	१६१
९	Conservative Dwntistry &endodontics	१४	२६	४०	५	९	१४	१७	३२	४९	१९	३५	५४
१०	Critical Care Medicine	१	०	१	०	१	१	१	०	१	१	१	१
११	Cardiothoracic & Vascular Surgery	८	१	९	६	१	७	१२	१	१३	१४	२	१६
१२	Dermatology & venerology	११६	९९	२१५	२७	३२	५९	१३१	१२२	२५३	१४३	१३१	२७४
१३	E.N.T.	१५१	५८	२०९	४६	९	५५	१७६	६१	२३७	१९७	६७	२६४
१४	Emergency medicine	५	०	५	१	२	३	६	२	८	६	२	८
१५	Endiocrinology	१५	४	१९	४	२	६	१७	५	२२	१९	६	२५
१६	Forensic Medicine	२८	१०	३८	४	२	६	३०	१२	४२	३२	१२	४४
१७	Gastroenterology	४०	१	४१	२	०	२	४२	१	४३	४२	१	४३
१८	General Practice	२५६	६०	३१६	४३	८	५१	२९०	६६	३५६	२९९	६८	३६७
१९	Geriatric Medicine	३	०	३	०	०	०	३	०	३	३	०	३
२०	Hepatobilary surgery	२	०	२	१	१	२	३	०	३	३	१	४
२१	Haematology	१	०	१	१	०	१	१	०	१	२	०	२
२२	InternalMedicine	६४०	६६	७०६	१३७	२५	१६२	७२२	८२	८०४	७७७	९१	८६८
२३	MDS	१४४	८७	२३१	०	०	०	१४४	८७	२३१	१४४	८७	२३१
२४	M.S.(general surgery)	६०१	३०	६३१	१२८	९	१३७	६७१	३३	७०४	७२९	३९	७६८
२५	Microbiology	२४	२९	५३	१	८	९	२५	३७	६२	२५	३७	६२
२६	Nephrology	१८	४	२२	२	०	२	१८	४	२२	२०	४	२४
२७	Neurology	२४	३	२७	-१	०	-१	२४	३	२७	२३	३	२६
२८	Neurosurgery	४७	०	४७	७	०	७	५०	०	५०	५४	०	५४
२९	Nuclear Medicine	१०	२	१२	१	०	१	१०	२	१२	११	२	१३
३०	Obst&gyne	२१६	४९५	७११	२९	९३	१२२	२३४	५५७	७९१	२४५	५८८	८३३
३१	Ophthalmology	१६३	१५६	३१९	३३	२३	५६	१९२	१७९	३७१	१९६	१७९	३७५
३२	Oral & Maxillofacial surgery	३९	१२	५१	१८	३	२१	४८	१५	६३	५७	१५	७२
३३	Oral Medicine and Radiology	०	५	५	२	२	४	२	६	८	२	७	९
३४	Oral Pathology	२	३	५	१	६	७	२	६	८	३	९	१२

क.सं.	विधा/विशिष्ट क्षेत्र	२०७५ पुषसम्म			२०७५ माघ देखि २०७६ पुष सम्मको थप सङ्ख्या विवरण			२०७६ पुषसम्म			२०७७ पुषसम्म		
		पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
३५	Oral Science	१	१	२	०	०	०	१	१	२	१	१	२
३६	Orthodontics	४२	४३	८५	१२	६	१८	५१	४७	९८	५४	४९	१०३
३७	Orthopaedic	५४७	५	५५२	१०२	१	१०३	६०६	५	६११	६४९	६	६५५
३८	Pediatrics Surgery	१२	२	१४	१	१	२	१३	२	१५	१३	३	१६
३९	Pediatrics	४१०	१५८	५६८	६८	३३	१०१	४५३	१७६	६२९	४७८	१९१	६६९
४०	Pedodontics	२	११	१३	१	१२	१३	२	२१	२३	३	२३	२६
४१	Periodontics	७	१३	२०	६	१०	१६	१२	२०	३२	१३	२३	३६
४२	Pharmacology	४२	१९	६१	३	६	९	४४	२३	६७	४५	२५	७०
४३	Physiology	३३	२५	५८	१	५	६	३३	२८	६१	३४	३०	६४
४४	Plastic surgery	७	२	९	०	०	०	७	२	९	७	२	९
४५	Prosthodontics	३१	२०	५१	१०	९	१९	३८	२१	५९	४१	२९	७०
४६	Psychiatry	११७	४५	१६२	२०	१७	३७	१२७	५५	१८२	१३७	६२	१९९
४७	Radio therapy	११	८	१९	३	२	५	१२	१०	२२	१४	१०	२४
४८	Radiology&Imaging	३४३	८७	४३०	१०१	१६	११७	३९३	९९	४९२	४४४	१०३	५४७
४९	Rheumatology	१	२	३	१	०	१	२	२	४	२	२	४
५०	Surgical Oncology	२१	०	२१	१	०	१	२१	०	२१	२२	०	२२
५१	T.B.&Respiratory	२२	५	२७	३	०	३	२५	५	३०	२५	५	३०
५२	Transfusion medicine &tissuetypying	२	०	२	०	०	०	२	०	२	२	०	२
५३	Urology	३६	०	३६	६	१	७	३९	०	३९	४२	१	४३
५४	Physical Medicine and Rehabilitation	१	०	१	०	०	०	१	०	१	१	०	१
५५	Hospital Adminitration	०	१	१	१	०	१	१	१	२	१	१	२
५६	Tropical Medicine	१	०	१	०	०	०	१	०	१	१	०	१
५७	Pediatrics Nephrology	१	०	१	०	०	०	१	०	१	१	०	१
५८	Neonatology	१	०	१	०	१	१	१	१	२	१	१	२
५९	Public Health Denstry	१	०	१	२	०	२	३	०	३	३	०	३
६०	Community Denstry	०	१	१	३	१	४	३	२	५	३	२	५
६१	Pediatric HematologyOncology	०	१	१	०	०	०	०	१	१	०	१	१
६२	Gaystro Surgery	०	१	१	१	०	१	१	१	२	१	१	२
६३	Oncology	०	०	०	७	०	७	५	०	५	७	०	७
६४	Forensic Odontology	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
६५	Hepatology	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
६६	Pediatrics Gastroentrology	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
६७	Pediatrics Hematology	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१
	जम्मा	**४९४०**	**१९४६**	**६८८६**	**९७६**	**४४९**	**१४२५**	**५५३०**	**२२२८**	**७७५८**	**५९१८**	**२३९७**	**८३१४**

स्रोतः स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, २०७७

अनुसूची १२.१५: आधारभूत खानेपानी तथा सरसफाइको पहुँच

क्र.सं.	आर्थिक वर्ष	आधारभूत खानेपानीमा पहुंच (प्रतिशत)	आधारभूत सरसफाईमा पहुँच (प्रतिशत)
१	२०६६/६७	८०.४	४६.१
२	२०६७/६८	८५.८	६१.०
३	२०६८/६९	८२.४	४५.९
४	२०६९/७०	८२.९	६४.३
५	२०७०/७१	८३.६	७०.३
६	२०७१/७२	८६.५	८२.०
७	२०७२/७३	८७.०	८७.१
८	२०७३/७४	८७.४	९६.६
९	२०७४/७५	८८.०	९८.६
१०	२०७५/७६	८९.०	९९.७
११	२०७६/७७	९०.०	१००.०
१२	२०७७/७८*	९१.५	१००.०

स्रोतः खानेपानी तथा सरसफाइँ मन्त्रालय, २०७७

*आर्थिक वर्ष २०७७/७८ फागुनसम्मको।

अनुसूची १३: जिल्लागत रुपमा निजी आवास अनुदान वितरणको अवस्था

सि.नं.	जिल्ला	जम्मा लाभग्राही सङ्ख्या	अनुदान सम्झौता सम्पन्न भएका लाभग्राही सङ्ख्या	प्रथम किस्ता वितरण	निर्माण कार्य शुरु भएका घर सङ्ख्या	दोस्रो किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन दिनेको सङ्ख्या	दोस्रो किस्ताको लागि प्रमाणिकरण भएका लाभग्राहीको सङ्ख्या	दोस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको सङ्ख्या	तेस्रो किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन दिनेको सङ्ख्या	तेस्रो किस्ताको लागि प्रमाणिकरण भएका लाभग्राहीको सङ्ख्या	तेस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको सङ्ख्या	निर्माण कार्य शुरु भएका मध्ये सम्पन्न भएका घर सङ्ख्या
१	अर्घाखाची	१२११	९५९	९५९	९११	७३६	७३३	६८३	६४७	६३०	५२५	७०५
२	वाग्लुङ	२४८२	२३१९	२३१९	२३९१	२०२७	२०२६	१८१८	१७१४	१६९६	१५७६	१६५९
३	भोजपुर	६३६४	६२७७	५८१६	५१८५	४९५९	४९५९	५१५६	४५२८	४५२८	४७३१	३४५६
४	चितवन	८१६४	७८३७	७८३७	८४४९	६८६३	६८६३	६६२६	६३६२	६३६२	६२०४	६४०१
५	धनकुटा	३२७२	३२१५	३०१२	२९८६	२७००	२७००	२६७९	२०९०	२०९०	१९१५	१८९६
६	गुल्मी	४५३२	४२५०	४२०४	४८२९	३५१८	३५०२	३४९०	२३०७	१९४४	२८९५	३३०८
७	कास्की	६४१८	६४०६	६४०६	५४४६	४७७५	४६०४	४३५२	४४३९	४१७३	३६७७	४१७५
८	खोटाङ	९४३३	९०६८	९०६८	१०९४१	९८५३	८६०२	८६०२	८६०२	७५४०	७५४०	६०५६
९	लमजुङ	१४६७४	१४०२९	१४०२९	१३६९२	१११८२	१११८२	१०९९६	८५५७	८५५७	८७१८	६८९९
१०	म्याग्दी	९७१	९०१	९०१	७२६	७१९	७१९	७१९	६३०	६२४	६२४	५४७
११	नवलपरासी	१०७४	१०७१	१०७१	१०७१	१०३७	१०३७	१०३७	९९९	९९९	९९७	९९४
१२	पाल्पा	४९६५	४४३१	४४३१	३७४२	३२१८	३२०७	२९२६	२६९९	२६७०	२५४८	१६७१
१३	पर्वत	५६८०	५४३३	५४३३	४४२५	४४१८	४४०१	४३७५	३४४१	३३६२	३३४९	३३६२
१४	शंखुवासभा	२०७३	१८९१	१८९१	१५००	१४३९	१४३९	१४३९	१३२९	१३२९	१३२९	९६८
१५	सोलुखुम्बु	१२५१९	१२१३८	१२१३८	१२८४२	११२५७	१०८९७	११५७०	१०२७२	९९१६	१०८६५	११३३४
१६	स्याङ्जा	९२४७	८८९९	८८९९	६४१९	५३६६	५२४०	६२०९	४२७५	४१५९	५११८	५१७०
१७	तनहुँ	१४५०५	१३६७१	१३६७१	१४१९६	१२६३१	११८८६	११२५७	११५९२	९९७०	९९७०	९९७०
१७ जिल्ला जम्मा		**१०७५८४**	**१०२७९५**	**१०२०८५**	**९९७५१**	**८६६९८**	**८३९९७**	**८३९३४**	**७४४८३**	**७०५४९**	**७२५८१**	**६८५७१**

अनुसूची १३: जिल्लागत रुपमा निजी आवास अनुदान वितरणको अवस्था

सि.नं.	जिल्ला	जम्मा लाभग्राही सङ्ख्या	अनुदान सम्झौता सम्पन्न भएका लाभग्राही सङ्ख्या	प्रथम किस्ता वितरण	निर्माण कार्य शुरु भएका घर सङ्ख्या	दोस्रो किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन दिनेको सङ्ख्या	दोस्रो किस्ताको लागि प्रमाणिकरण भएका लाभग्राहीको सङ्ख्या	दोस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको सङ्ख्या	तेस्रो किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन दिनेको सङ्ख्या	तेस्रो किस्ताको लागि प्रमाणिकरण भएका लाभग्राहीको सङ्ख्या	तेस्रो किस्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको सङ्ख्या	निर्माण कार्य शुरु भएका मध्ये सम्पन्न भएका घर सङ्ख्या
१८	भक्तपुर	२८६१९	२५१२४	२५१२४	१३५९१	१२९९९	१२९५१	१२००६	१२३२३	१२२६८	११६०४	१११०४
१९	धादिङ	८१४४७	७९१५०	७९२७६	७५०६४	७४५१९	७४२६३	७३१८५	६८९४०	६८८६९	६७८२७	५८७३५
२०	दोलखा	७१५४६	६९९१६	६८९३३	६६०८१	६४१३५	६४०९५	६४८५३	६१९७१	६१७९३	६२२७६	५६८१३
२१	गोरखा	६८५०६	६६४८२	६६६०९	६६३२५	६५३५५	६५३५५	६३१३१	६२४१७	६२४१७	५९७३३	५९२५१
२२	काठमाण्डौं	४८१३४	४४०३९	४३०७५	२९२९३	२४३०९	२३६५८	२२७६२	२०६२४	१९७३७	१९७५८	१९१७७
२३	काभ्रेपलाञ्चोक	७८८७६	७४९३०	७४९३०	६८४५०	६५६७५	६५६०९	६३६८८	५८६२६	५८३११	५७५९५	५३४३८
२४	ललितपुर	२९२१८	२६५९७	२६५५४	१६७३५	१६०४९	१४५१८	१३७२७	१३६२०	१२८७४	१४३६९	९८५६
२५	मकवानपुर	३६९९०	३४३३२	३४३२३	३२२७२	३२२७२	२८८९६	२८०२७	२३८६८	२३८०५	२३३४९	१४१५७
२६	नुवाकोट	७७७६९	७६४४४	७६४३८	७६०७५	७२६७३	७२३८८	७१५२९	६७९४६	६७७१९	६६४३३	६८५३६
२७	ओखलढुंगा	३१४५७	२३२६०	२३२६०	२२४४४	२१९०६	२१९०६	२१५३५	२१०१९	२०८१४	२०३५०	२००२३
२८	रामेछाप	५३२७१	४८६२८	४८५३२	४८९७२	४७४२९	४७४२९	४७४४४	४३९५९	४३९५९	४३८०६	४१२७५
२९	रसुवा	१२९००	१२१६७	१२१४४	१२३४५	११९७५	११९७५	११५३७	११३२०	११३२०	१०९४९	१०९०५
३०	सिन्धुली	३८५७५	३७२०७	३७०२८	३६०७८	३५४०८	३५४०७	३३१६६	३००५८	३००३८	२५७९३	२०८६०
३१	सिन्धुपाल्चोक	९०२७४	८९३५६	८९३५६	८७८९०	८७६५९	८७६२६	८५६९९	८४५६२	८४५२१	७९४४१	७९८८५
१४ जिल्ला जम्मा		**७४७५८२**	**७०७६३२**	**७०५५८२**	**६५१६१५**	**६३२३६३**	**६२६०७६**	**६१२२८९**	**५८१२५३**	**५७८४४५**	**५६३२८३**	**५२४०१५**
कुल जम्मा		**८५५१६६**	**८१०४२७**	**८०७६६७**	**७५१३६६**	**७१९०६१**	**७१००७३**	**६९६२२३**	**६५५७३६**	**६४८९९४**	**६३५८६४**	**५९२५८६**

स्रोतः राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण, २०७७

*फागुनसम्मको

अनुसूची १५.१: प्रदेशगत कुल मूल्य अभिवृद्धि (औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार)
(प्रचलित मूल्यमा)

रू. करोडमा

औद्योगिक वर्गीकरण	प्रदेश नं. १			प्रदेश नं. २			बागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम			कुल मूल्य अभिवृद्धि		
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	१७७८६	१९५००	२०७७३	१६४४९	१८०१५	१९१९१	१४०४३	१५२३६	१६२३०	८१३३	८६२६	९१८८	१४४९३	१५७४७	१६७७५	४३९८	४७०४	५०११	७९८७	८७०६	९२७४	८३२८९	९०५३४	९६४४३
खानी तथा उत्खनन्	३००	२७८	२९३	३१३	२९२	३०८	७४०	६८३	७१९	२७०	२४९	२६३	३५३	३२७	३४४	७९	७८	८२	१४५	१३७	१४४	२२००	२०४४	२१५३
उत्पादनमूलक उद्योग	४२२३	३७८०	४११५	२७३१	२४७३	२६८३	६८८८	६२१०	६८२७	१११२	१००७	१०९३	३१०१	२८०८	३०४६	१५७	१५३	१६४	१००९	९५५	१०३८	१९२२३	१७३८६	१८९६६
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	६३२	८३४	९१४	२०३	२४८	२७४	१०८०	१३०९	१४९१	१०४०	१३०४	१३११	२४७	३०८	३३५	४०	५२	५२	१४४	२००	२००	३३८६	४२५५	४५७८
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	३३३	३४०	३४६	३७४	३८२	३८९	४५९	४६९	४७७	१६२	१६५	१६८	३६२	३६९	३७६	१११	११३	११५	१७१	१७५	१७८	१९७२	२०१२	२०४८
निर्माण	४३१४	३७५७	३८८८	२३१८	२०३४	२१०५	६०४८	५२१३	५३९५	३२०२	२७६९	२८६५	४११०	३५७९	३७०४	१२८७	११७१	१२१२	२१४७	१९६२	२०३०	२३४२६	२०४८६	२११९९
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	५७००	५३८२	६०६०	६६५८	६३४१	७१३९	३०४५६	२९३६०	३३०५८	२८१०	२६४५	२९७९	५५२७	५२४८	५९०९	९४१	८८८	१०००	२२१२	२०९३	२३५६	५४३०४	५१९५६	५८५०१
यातायात तथा भण्डारण	२७४५	२२७७	२५७७	२७८३	२३०९	२६१४	१०१९५	८४५७	९५७४	१५४०	१२७८	१४४७	३२२०	२६७१	३०२४	३४२	२८३	३२१	७५५	६२६	७०९	२१५८०	१७९०१	२०२६६
आवास तथा भोजन सेवा	११२३	७४६	८६४	३६२	२४१	२७९	३००७	१९९८	२३१२	१३२६	८८१	१०२०	८९८	५९६	६९०	४२५	२८२	३२६	४२४	२८१	३२६	७५६५	५०२६	५८१७
सूचना तथा सञ्चार	१२३९	१२९०	१३५४	१२५७	१३०९	१३७४	२३१५	२४१०	२५३०	८०८	८४१	८८३	११६४	१२११	१२७२	२११	२२०	२३०	४१९	४३६	४५८	७४१२	७७१७	८१००
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	१८६४	२१२८	२३२५	१३४०	१५७१	१७१६	१३१७५	१४९४२	१६३२२	१५९५	१७४९	१९१०	२०४९	२३६२	२५८०	१९२	२०८	२२७	४९९	५६६	६१८	२०७१३	२३५२५	२५६९८
घरजग्गा कारोवारको सेवा	३७१२	३९७९	४४१९	१२४३	१३३३	१४८०	१९९९८	२१४३९	२३८१०	१५६३	१६७५	१८६१	२१८५	२३४२	२६०१	२४९	२६७	२९६	६२२	६६६	७४०	२९५७१	३१७०१	३५२०७
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	३०९	३३३	३७५	१७७	१९१	२१५	२१७९	२३४७	२६४६	२०१	२१६	२४४	२५८	२७७	३१३	४८	५१	५८	१०१	१०९	१२३	३२७२	३५२४	३९७३
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	१८१	१९३	२०१	१७४	१८६	१९५	१८५९	१९८४	२०७३	१०१	१०८	११३	१७५	१८७	१९५	२६	२७	२९	३२	३४	३६	२५४७	२७१९	२८४१
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	३२८१	४१४५	४३१५	३१२८	३९५२	४११५	३९३६	४९७२	५१७७	२६४०	३३३५	३४७२	३६७०	४६३६	४८२६	२४२९	३०६८	३१९४	२७७३	३५०३	३६४७	२१८५७	२७६११	२८७४७
शिक्षा	३९३५	४५१०	४६९९	४१४३	४७४५	४९४७	५३२४	६१२१	६३५४	२४१०	२७६२	२८७७	४४३२	५०७९	५२९२	१९६८	२२५४	२३५०	२९४७	३३७५	३५१८	२५१५९	२८८४६	३००३६
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	८५६	१०३७	११११	६२४	७५७	८११	१२८१	१५५३	१६६४	५७१	६९२	७४१	८३६	१०१३	१०८६	३३६	४०७	४३६	४७४	५७५	६१६	४९७८	६०३३	६४६४
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	३१७	३७७	४०४	१७६	२०९	२२४	८०२	९५५	१०२३	१४९	१७८	१९०	२०६	२४५	२६३	६१	७२	७७	८३	९९	१०६	१७९३	२१३६	२२८९
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (आधारभूत मूल्यमा)	**५२८५०**	**५४८८६**	**५९०३४**	**४४४५५**	**४६५८७**	**५००५७**	**१२३७८५**	**१२५६५७**	**१३७६८१**	**२९६३२**	**३०४८०**	**३२६२५**	**४७२८६**	**४९००७**	**५२६३१**	**१३२९८**	**१४२९९**	**१५१८२**	**२२९४३**	**२४४९८**	**२६११७**	**३३४२४८**	**३४५४१४**	**३७३३२७**
उत्पादित वस्तुमा खुद कर	७०७५	६३५०	७३२६	५८९९	५२९६	६१०९	२२५०४	१९८२१	२३०८४	४४५०	३९६५	४५९१	६७१५	५९८०	६९२६	१८९१	१७५९	१९९४	३१११	२८८४	३२७४	५१६४५	४६०५६	५३३०५
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (उत्पादकको मूल्यमा)	**५९९२४**	**६१२३६**	**६६३६०**	**५०३५४**	**५१८८३**	**५६१६६**	**१४६२८९**	**१४५४७८**	**१६०७६५**	**३४०८३**	**३४४४६**	**३७२१६**	**५४०००**	**५४९८७**	**५९५५७**	**१५१८९**	**१६०५८**	**१७१७६**	**२६०५४**	**२७३८२**	**२९३९१**	**३८५८९३**	**३९१४७०**	**४२६६३२**

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १५.२: प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (प्रतिशतमा)
(प्रचलित मूल्यमा)

औद्योगिक वर्गीकरण	प्रदेश नं. १			प्रदेश नं. २			बागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम			कुल मूल्य अभिवृद्धि		
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	२१.४	२१.५	२१.५	१९.७	१९.९	१९.९	१६.९	१६.८	१६.८	९.८	९.५	९.५	१७.४	१७.४	१७.४	५.३	५.२	५.२	९.६	९.६	९.६	१००.०	१००.०	१००.०
खानी तथा उत्खनन्	१३.७	१३.६	१३.६	१४.२	१४.३	१४.३	३३.६	३३.४	३३.४	१२.३	१२.२	१२.२	१६.०	१६.०	१६.०	३.६	३.८	३.८	६.६	६.७	६.७	१००.०	१००.०	१००.०
उत्पादनमूलक उद्योग	२२.०	२१.७	२१.७	१४.२	१४.२	१४.१	३५.८	३५.७	३६.०	५.८	५.८	५.८	१६.१	१६.२	१६.१	०.८	०.९	०.९	५.३	५.५	५.५	१००.०	१००.०	१००.०
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१८.७	१९.६	२०.०	६.०	५.८	६.०	३१.९	३०.८	३२.६	३०.७	३०.६	२८.६	७.३	७.२	७.३	१.२	१.२	१.१	४.२	४.७	४.४	१००.०	१००.०	१००.०
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	१६.९	१६.९	१६.९	१९.०	१९.०	१९.०	२३.३	२३.३	२३.३	८.२	८.२	८.२	१८.३	१८.३	१८.३	५.६	५.६	५.६	८.७	८.७	८.७	१००.०	१००.०	१००.०
निर्माण	१८.४	१८.३	१८.३	९.९	९.९	९.९	२५.८	२५.४	२५.४	१३.७	१३.५	१३.५	१७.५	१७.५	१७.५	५.५	५.७	५.७	९.२	९.६	९.६	१००.०	१००.०	१००.०
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	१०.५	१०.४	१०.४	१२.३	१२.२	१२.२	५६.१	५६.५	५६.५	५.२	५.१	५.१	१०.२	१०.१	१०.१	१.७	१.७	१.७	४.१	४.०	४.०	१००.०	१००.०	१००.०
यातायात तथा भण्डारण	१२.७	१२.७	१२.७	१२.९	१२.९	१२.९	४७.२	४७.२	४७.२	७.१	७.१	७.१	१४.९	१४.९	१४.९	१.६	१.६	१.६	३.५	३.५	३.५	१००.०	१००.०	१००.०
आवास तथा भोजन सेवा	१४.८	१४.८	१४.८	४.८	४.८	४.८	३९.८	३९.८	३९.८	१७.५	१७.५	१७.५	११.९	११.९	११.९	५.६	५.६	५.६	५.६	५.६	५.६	१००.०	१००.०	१००.०
सूचना तथा सञ्चार	१६.७	१६.७	१६.७	१७.०	१७.०	१७.०	३१.२	३१.२	३१.२	१०.९	१०.९	१०.९	१५.७	१५.७	१५.७	२.८	२.८	२.८	५.७	५.७	५.७	१००.०	१००.०	१००.०
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	९.०	९.०	९.०	६.५	६.७	६.७	६३.६	६३.५	६३.५	७.७	७.४	७.४	९.९	१०.०	१०.०	०.९	०.९	०.९	२.४	२.४	२.४	१००.०	१००.०	१००.०
घरजग्गा कारोवारको सेवा	१२.६	१२.६	१२.६	४.२	४.२	४.२	६७.६	६७.६	६७.६	५.३	५.३	५.३	७.४	७.४	७.४	०.८	०.८	०.८	२.१	२.१	२.१	१००.०	१००.०	१००.०
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	९.४	९.४	९.४	५.४	५.४	५.४	६६.६	६६.६	६६.६	६.१	६.१	६.१	७.९	७.९	७.९	१.५	१.५	१.५	३.१	३.१	३.१	१००.०	१००.०	१००.०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	७.१	७.१	७.१	६.९	६.९	६.९	७३.०	७३.०	७३.०	४.०	४.०	४.०	६.९	६.९	६.९	१.०	१.०	१.०	१.३	१.३	१.३	१००.०	१००.०	१००.०
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	१५.०	१५.०	१५.०	१४.३	१४.३	१४.३	१८.०	१८.०	१८.०	१२.१	१२.१	१२.१	१६.८	१६.८	१६.८	११.१	११.१	११.१	१२.७	१२.७	१२.७	१००.०	१००.०	१००.०
शिक्षा	१५.६	१५.६	१५.६	१६.५	१६.४	१६.५	२१.२	२१.२	२१.२	९.६	९.६	९.६	१७.६	१७.६	१७.६	७.८	७.८	७.८	११.७	११.७	११.७	१००.०	१००.०	१००.०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१७.२	१७.२	१७.२	१२.५	१२.५	१२.५	२५.७	२५.७	२५.७	११.५	११.५	११.५	१६.८	१६.८	१६.८	६.७	६.७	६.७	९.५	९.५	९.५	१००.०	१००.०	१००.०
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	१७.७	१७.७	१७.७	९.८	९.८	९.८	४४.७	४४.७	४४.७	८.३	८.३	८.३	११.५	११.५	११.५	३.४	३.४	३.४	४.७	४.७	४.७	१००.०	१००.०	१००.०
औसत योगदान	**१५.५**	**१५.६**	**१५.६**	**१३.०**	**१३.३**	**१३.२**	**३७.९**	**३७.२**	**३७.७**	**८.८**	**८.८**	**८.७**	**१४.०**	**१४.०**	**१४.०**	**३.९**	**४.१**	**४.०**	**६.८**	**७.०**	**६.९**			

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १५.३: वृहत औद्योगिक वर्गीकरण अनुसारको प्रदेशगत कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (प्रतिशतमा)

(प्रचलित मूल्यमा)

औद्योगिक वर्गीकरण	प्रदेश नं. १			प्रदेश नं. २			बागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम			कुल मूल्य अभिवृद्धि		
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८*
कृषि, वन र मत्स्यपालन	३३.७	३६	३५.२	३७.०	३८.७	३८.३	११.३	१२.१	११.८	२७.४	२८.३	२८.२	३०.७	३२.१	३१.९	३३.१	३२.९	३३.०	३४.८	३५.५	३५.५	२४.९	२६.२	२५.८
खानी तथा उत्खनन्	०.६	०.५	०.५	०.७	०.६	०.६	०.६	०.५	०.५	०.९	०.८	०.८	०.७	०.७	०.७	०.६	०.५	०.५	०.६	०.६	०.६	०.७	०.६	०.६
उत्पादनमूलक उद्योग	८.०	६.९	७.०	६.१	५.३	५.४	५.६	४.९	५.०	३.८	३.३	३.३	६.६	५.७	५.८	१.२	१.१	१.१	४.४	३.९	४.०	५.८	५.०	५.१
विद्युत, ग्यास, वाष्प, तथा वातानुकलित आपूर्ति सेवा	१.२	१.५	१.५	०.५	०.५	०.५	०.९	१.०	१.१	३.५	४.३	४.०	०.५	०.६	०.६	०.३	०.४	०.३	०.६	०.८	०.८	१.०	१.२	१.२
पानी आपूर्ति, ढल फोहोर व्यवस्थापन तथा पुनःउत्पादनका क्रियाकलापहरु	०.६	०.६	०.६	०.८	०.८	०.८	०.४	०.४	०.३	०.५	०.५	०.५	०.८	०.८	०.७	०.८	०.८	०.८	०.७	०.७	०.७	०.६	०.६	०.५
निर्माण	८.२	६.८	६.६	५.२	४.४	४.२	४.९	४.१	३.९	१०.८	९.१	८.८	८.७	७.३	७.०	९.७	८.२	८.०	९.४	८.०	७.८	७.०	५.९	५.७
थोक तथा खुद्रा व्यापार, गाडि तथा मोटरसाइकल मर्मत सेवा	१०.८	९.८	१०.३	१५.०	१३.६	१४.३	२४.६	२३.४	२४.०	९.५	८.७	९.१	११.७	१०.७	११.२	७.१	६.२	६.६	९.६	८.५	९.०	१६.२	१५.०	१५.७
यातायात तथा भण्डारण	५.२	४.१	४.४	६.३	५.०	५.२	८.२	६.७	७.०	५.२	४.२	४.४	६.८	५.५	५.७	२.६	२.०	२.१	३.३	२.६	२.७	६.५	५.२	५.४
आवास तथा भोजन सेवा	२.१	१.४	१.५	०.८	०.५	०.६	२.४	१.६	१.७	४.५	२.९	३.१	१.९	१.२	१.३	३.२	२.०	२.२	१.८	१.१	१.२	२.३	१.५	१.६
सूचना तथा सञ्चार	२.३	२.४	२.३	२.८	२.८	२.७	१.९	१.९	१.८	२.७	२.८	२.७	२.५	२.५	२.४	१.६	१.५	१.५	१.८	१.८	१.८	२.२	२.२	२.२
वित्तीय तथा बीमा क्रियाकलापहरु	३.५	३.९	३.९	३.०	३.४	३.४	१०.६	११.९	११.९	५.४	५.७	५.९	४.३	४.८	४.९	१.४	१.५	१.५	२.२	२.३	२.४	६.२	६.८	६.९
घरजग्गा कारोवारको सेवा	७.०	७.३	७.५	२.८	२.९	३.०	१६.२	१७.१	१७.३	५.३	५.५	५.७	४.६	४.८	४.९	१.९	१.९	१.९	२.७	२.७	२.८	८.८	९.२	९.४
पेशागत वैज्ञानीक तथा प्राविधिक क्रियाकलापहरु	०.६	०.६	०.६	०.४	०.४	०.४	१.८	१.९	१.९	०.७	०.७	०.७	०.५	०.६	०.६	०.४	०.४	०.४	०.४	०.४	०.५	१.०	१.०	१.१
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरु	०.३	०.४	०.३	०.४	०.४	०.४	१.५	१.६	१.५	०.३	०.४	०.३	०.४	०.४	०.४	०.२	०.२	०.२	०.१	०.१	०.१	०.८	०.८	०.८
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा र अत्यावश्यक सामाजिक सुरक्षा	६.२	७.६	७.३	७.०	८.५	८.२	३.२	४.०	३.८	८.९	१०.९	१०.६	७.८	९.५	९.२	१८.३	२१.५	२१.०	१२.१	१४.३	१४.०	६.५	८.०	७.७
शिक्षा	७.४	८.२	८.०	९.३	१०.२	९.९	४.३	४.९	४.६	८.१	९.१	८.८	९.४	१०.४	१०.१	१४.८	१५.८	१५.५	१२.८	१३.८	१३.५	७.५	८.४	८.०
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१.६	१.९	१.९	१.४	१.६	१.६	१.०	१.२	१.२	१.९	२.३	२.३	१.८	२.१	२.१	२.५	२.८	२.९	२.१	२.३	२.४	१.५	१.७	१.७
अन्य सेवाका क्रियाकलापहरु	०.६	०.७	०.७	०.४	०.४	०.४	०.६	०.८	०.७	०.५	०.६	०.६	०.४	०.५	०.५	०.५	०.५	०.५	०.४	०.४	०.४	०.५	०.६	०.६
कुल जम्मा	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**	**१००.०**
प्रदेशगत आर्थिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)																								
आधारभूत मल्यमा	७.१	-१.२	३.५	७.९	-१.७	३.५	५.१	-३.७	४.६	६.७	-१.६	३.६	६.७	-१.७	३.८	८.३	०.५	३.८	६.५	०.४	३.६	६.४	-२.१	४.०
उत्पादकको मूल्यमा	७.२	-१.२	३.६	८.०	-१.६	३.५	५.६	-३.६	४.७	६.९	-१.७	३.६	६.९	-१.८	३.९	८.४	०.७	३.६	६.७	०.६	३.४	६.७	-२.१	४.०

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०७८

नोटः चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क "राष्ट्रिय लेखा प्रणाली, २००८" मा आधारित रही तयार गरिएको र यस अघिको आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०५७/५८) लाई प्रतिस्थापन गरी नयाँ आधार वर्ष (आर्थिक वर्ष २०६७/६८) अनुसार आर्थिक वर्ष २०६७/६८ देखि आर्थिक वर्ष २०७७/७८ सम्मका राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु तयार गरिएकोले यस अवधिका विगतका प्रचलित तथा स्थिर मूल्यमा आधारित राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्कहरु समेत परिवर्तन भएका छन्।

अनुसूची १५.४: प्रदेशगत खर्च विवरण

(रू. करोडमा)

प्रदेश	२०७४/७५			२०७५/७६			२०७६/७७		
	चालु खर्च	पूंजीगत खर्च	कुल खर्च	चालु खर्च	पूंजीगत खर्च	कुल खर्च	चालु खर्च	पूंजीगत खर्च	कुल खर्च
प्रदेश नं १	४३.५१	२१.७८	६५.२८	९७६.४३	११४३.८७	२१२०.२९	११९६.६६	१७८६.६६	२९८३.३२
प्रदेश नं २	२६.६०	२५.७३	५२.३४	६६२.७५	८४६.४९	१५०९.२४	९७८.२०	८२३.५२	१८०१.७२
वागमती	१४.५१	१२.४४	२६.९५	११०९.८३	९५५.४४	२०६५.२७	१२२६.८८	१५६८.२०	२७९५.०९
गण्डकी	१०.३४	१२.७७	२३.११	५२१.१०	८७१.७०	१३९२.८०	६४२.६९	१३९८.६७	२०४१.३६
लुम्बिनी	१२.५३	६.५५	१९.०८	६८६.१३	१०१७.२८	१७०३.४१	१०६८.५८	१४७२.१३	२५४०.७१
कर्णाली	१२.२७	११.१६	२३.४३	४६०.११	५४१.५२	१००१.६३	७३४.४९	९५३.५३	१६८८.०२
सुदुरपश्चिम	१६.५८	९.४०	२५.९८	६९३.०८	७२३.२६	१४१६.३४	८३२.३६	९२८.८३	१७६१.२०
जम्मा	**१३६.३३**	**९९.८४**	**२३६.१७**	**५१०९.४३**	**६०९९.५६**	**११२०८.९९**	**६६७९.८७**	**८९३१.५५**	**१५६११.४२**

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
फोनः ०१-४२११३२६, फ्याक्सः ०१-४२११३२५
Email: epad@mof.gov.np
Website: www.mof.gov.np

मुद्रकः मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौं